ŠVENTASIS RAŠTAS

KOMENTARAI - AIŠKINIMAI

Paruošė
Kostas Burbulys

PATARLIŲ — JEREMIJO KNYGA

Jūs tyrinėjote Raštus, nes
manote juose rasią amžinąjį
gyvenimą. Tie Raštai ir liudija
apie mane. Jn. 5, 39.

1988 m. Chicago

Spausdino ViVi Printing
4346 So Western Ave.
Chicago, IL. 60609

PREFACE

This is the first Evangelical commentary in the Lithuanian language. The material has been gathered mainly from English and German sources. This work is not a Biblical critique, but a positive exposition of the Holy Scriptures. It also includes relevant historical, geographic, and anthropological material.

PRATARMĖ

Šventojo Rašto komentarus — aiškinimus pradėjau rašyti Naujuoju Testamentu. Pradžioje parašiau trumpą įvadą į Šventąjį Raštą. Rašydamas Senojo Testamento komentarus, jaučiau reikalą kai ką pridėti. Kalbėdamas su kai kuriais žmonėmis ir susirašydamas laiškais, jaučiau, kad kai kas laukia paaiškinimų: ar Šventasis Raštas sutinka su mokslu, — kaip yra su evoliucija ir kitais klausimais? Šiais klausimais daugelis mokslininkų rašo, aiškina, spėlioja, įrodinėja, ginčijasi. Aš skaičiau šiais klausimais keletą knygų ir žurnaluose straipsnių. Noriu tik paminėti ką mokslininkai mano ir sako šiais klausimais.

Mokslas yra aiškiais faktais paremtas įrodymas. Siekiant ką nors išrasti, daromi eksperimentai — bandymai; kartais bandymai kartojami tol, kol gaunamas vienas ir tas pats atsakymas.

Kas liečia visatą — erdvę, žvaigždes, planetas; jų atsiradimo pakartoti neįmanoma. Šventajame Rašte yra užrašyta apie jų sutvėrimą. Kai kurie mokslininkai deda pastangas įrodyti, kad tai vyko savaime, be jokio Tvėrėjo. Daugelis rimtų mokslininkų mano: jei teologai ir kiti mokslininkai nuoširdžiai bendradarbiautų ir siektų tiesos, rastų bendrą kalbą ir daugeliu klausimų susitartų; būtų vienos nuomonės. Bet jei jie vienas antrą tik kritikuoja, vienos nuomonės neprieis.

Šventasis Raštas pasakoja apie Dievą kaip viso priežastį, — viso Kūrėją, apie Dievo pradžią visai nekalba. Mūsų žemė — planeta yra labai menka visatos dulkelė. O žmogus, nors jis būtų ir žymus mokslininkas, tikrai yra labai menkas. Tad ar įmanoma šiai dulkelei suprasti Didįjį Kūrėją, Jėgą, Išlaikytoją? Kas Šventajame Rašte pasakyta apie visatos sukūrimą ir mūsų žemę, yra labai panašu, ką mokslininkai pastebi — aiškina. Mokslininkai, kurie nori išjungti Dievo buvimą, visai nekalba apie erdvės, laiko, medžiagos pradžią. Jie tik aiškina atsiradimo eigą, o ne patį atsiradimą — tvėrimą. Taip lieka daugelis nepaliestų ir neatsakytų klausimų. Tikint Dievą, yra tik vienas neatsakytas klausimas — Dievas.

Rimtų mokslininkų yra tikinčių ir netikinčių Dievą. Tikėjimas Dievą, kaip ir išganymas, neturi nieko bendro su mokslu. Mokslininkai tiki Dievą ne dėl mokslo, bet dėl įsitikinimo — patirto išganymo. O visatos atsiradimo eigą jie tyrinėja taip pat, kaip ir netikinčiai Dievą mokslininkai. Man atrodo, kad tikintys mokslininkai dirba ir tyrinėja nuodugniau ir išsamiau negu netikintys. Tikintys mokslininkai iš principo nevartoja tabako ir svaiginančių gėrimų. Tad jų mąstysena yra aiškesnė ir jie dirba nuosaikiau. Kai kurie netikintys Dievą mokslininkai yra priversti atsisakyti tabako ir svaigalų nuodų, nes jų darbas to neleidžia. Pav. rūką ir svaigalus geria žmonės negali būti gerais sportininkais ir dirbti maisto gamyboje. Žinoma, yra rūkančių ir geriančių sportininkų, bet jie nelaimi rungtynių, jų kūnas yra nepatvarus. Rūkantis ir geriantis nepastebi maisto skonio. Jau Lietuvoje „Maisto" bendrovė maisto gamybos vedėjus samdė tik nerūkančius ir negeriančius ir mokėjo jiems tūkstantines algas.

Evoliucija. Karolis Darvinas 1859 metais parašė knygą apie augalų ir gyvūnų rūšis. Per tą knygą labai

pagarsėjo Darvinas ir evoliucija. Nuo to laiko daugelis mokslininkų bandė aiškinti visatos ir gyvybės išsivystymą savaime, be Kūrėjo — Dievo. Jie remdamiesi ta knyga ne tik tyrinėjo evoliucijos eigą, bet ir remdamasi ja kūrė įvairiausias teorijas. Bet jau pats Darvinas yra pasakęs, kad Kūrėjas įkvėpė gyvybę į vieną ar kelias celes (formas). Be to, Darvinas ir anų laikų mokslininkai neturėjo tokio supratimo apie celes ir atomus kaip mūsų laikais. Jie manė, kad maža celė yra labai paprasta, dabar žinoma, kad ji yra labai sudėtinga. Darvino aprašymas apie augalų ir gyvių išsivystymą (evoliuciją) yra labai panašus į Šventojo Rašto tvėrimo eigą.

Rimti mokslininkai greitai pastebėjo trūkumų ir klaidų Darvino knygoje. Darvinas įrodinėjo, kad sugebėjusieji gyvūnai prisitaikinti prie kintančių aplinkybių išlieka, o nesugebantieji prisitaikinti žūna. Buvo įrodoma, kaip pavyzdys, kad mažėjant maistui, žirafa išvystė ilgą kaklą pasiekti ėsti aukštai esančius medžių lapus. Betgi yra žinoma, kad sausose vietose pirmiau išnyksta medžiai, o žolė vis dar auga. Aš pats mačiau didelius žemės plotus, kuriuose medžiai nebeaugo, o žolė dar augo.

Įrodymas, kad gyvybė išsivystė iš paprastos į aukštesnes rūšis neatitinka patirčiai. Išvystyti ir pasiekti geresnį augalą ar gyvūlį reikia labai daug pastangų. Palikti augalą savo eigai, jis sumenksta ir atkrenta atgal. Ir išvystymas, pagerinimas, įmanomas tik savo rūšyje — giminėje. Yra rasta gyvių — tarakonų ir kitų, gintare ir uolose suakmenėjusių prieš 350 milijonų metų. Jie yra visai tokie, kokie jie yra šiandien, nei kiek nepasikeitę. Šventajame Rašte aprašyta augalų ir gyvūnijos eiga labai panašiai, kaip evoliucijos šalininkai moko. Pirma atsirado jūros (vanduo) ir sausuma. Vandenyje ir sausumoje galėjo augti augalai, kurie buvo reikalingi

gyvūnams maistui. Pirma gyvūnija atsirado vandenyje, po to paukščiai ir sausumos gyvūnai, pagaliau buvo sukurtas žmogus. Skirtumas tarp Šventojo Rašto ir evoliucijos šalininkų yra tas: Šventasis Raštas sako, kad naujas rūšis — gimines, veisles tvėrė Dievas, o evoliucinistai moko, kad viskas vystėsi savaime. Kad viskas vystėsi savaime, ar nereikia tvirčiau tikėti, kaip tikėti Dievo tvėrimą? Be to pereinamųjų grandžių, iš vienos rūšies į kitą, dažnai nerandama. Imkime patį žmogų. Jis panašus kiek į bezdžionę, bet juk pirmųjų žmonių panašumą nupiešė dailininkai iš kaukolės ir kaulų. Ar taip piešiant negalima nupiešti kaip norima? Mačiau viename žurnale ne nupieštų, bet surinktų dabar esančių žmonių ir gyvulių galvų — veidų. Buvo labai panašūs veidai: žmogaus ir šunies, žmogaus ir tigro, žmogaus ir liūto. Dirbant vienoje dirbtuvėje, vienas darbininkas buvo panašus į vorą. Visi darbininkai, savo tarpe, vadino jį voru. Reikėtų žiūrėti ne tik panašumo, bet ir skirtumų. Beždžionės rankos yra ilgesnės už kojas — žmogaus atbulai; žmogus vaikščioja kojomis — bezdžionė visomis keturiomis, žmogaus galvos smegenis didesnės už bezdžionės smegenis tris kartus. Žmogus kalba ir rašo, o bezdžionė turėdama tuos pačius sąnarius kalbos nevartoja, nes ji neturi ko sakyti; ji tik šaukia prie maisto ir perspėja nuo gresiančio pavojaus. Mokslininkai yra nustatę, kad žmogaus kraujas yra daugiau panašesnis į varlės kraują negu į bezdžionės; moters pienas cheminiai yra panašesnis į asilės pieną negu į bezdžionės; žmogaus kūnas panašesnis į kiaulės negu į bezdžionės. Tai yra nespėliojimai, bet tikri faktai mokslininkų įrodyti.

Dievas kūrė (tvėrė) pagal tam tikrus nuostatus. Žmogus pastebi kai kuriuos tuos nuostatus, bet neturi galios jų keisti. Jis tik gali juos stebėti. Tvirtinti, kad tie nuostatai susikūrė patys ir jais remiantis vystėsi

augmenija ir gyvūnija ar nėra per daug drąsu? Juk lengviau ir logiškiau yra priimti, kad kas nors tuos nuostatus sukūrė.

Kai evoliucijos šalininkai priėmė augmenijos ir gyvūnijos išsivystymo eigą iš paprastos celės į augalą ar gyvūną, pradėjo taikyti tą teoriją ir kitiems dalykams, net tikėjimui. Jie įrodinėja ir tvirtina, kad žmogus nesuprasdamas gamtos reiškinių pradėjo juos laikyti dievais — dvasiomis. Taip žmogus sukūręs dievaičius, dievus, dvasias ir pagaliau vieną Dievą. Remiantis tuo, jie laiko ir Šventąjį Raštą legendomis, pasakaitėmis ir kalba apie negyvą Dievą.

Istorikai ir psichologai šį dalyką tyrinėjo ir priėjo priešingos išvados. Pirmiausia žmogus (žmonija) tikėjo vieną Dievą ir tik vėliau pradėjo tikėti gamtos reiškiniais, dvasiomis ir kurti įvairius dievus: tautinius, vandens, miškų, laukų ir t.t. Yra susekta ir įrodyta, kad kiekviena tauta, ar tai Azijoje, Afrikoje, Europoje, Australijoje, Amerikoje tikėjo vieną Dievą. Nors ne visos tautos ir tautelės Jį tuo pačiu vardu vadino. Pav. Amerikos indėnai Jį vadino „Didžioji Dvasia", kiti „Dangaus" arba „Aukštybių Dievu". Kiek yra susekta seniausias Dievo vardas buvo „Di", sanskrito kalboje jis yra „Dyu". Taipgi yra įrodyta, kad žmonija kilo iš vienos vietos ir kalbėjo tik vieną kalbą. Žinoma seniausioji užrašyta kalba yra sanskrito kalba. Kalbų žinovai sako, kad sanskrito kalba yra tobulesnė už vėlesnes žinomas užrašytas kalbas, kaip tai egiptiečių, babiloniečių, hebrajų, graikų kalbas.

Įdomu yra, kad lietuvių kalba vietoje sanskrito turime žodį — sąskrydis. Sakoma, kad pradėjus kalbai skilti, rastis daugiau kalbų — dialektų, mokslininkai suvažiavo (suskrido) ir užrašė seniausiąją žmonijos kalbą.

Yra žinoma, kad lietuvių kalba yra seniausia

Europos kalbama kalba, o gal seniausia ir viso pasaulio kalbama kalba? Kartą buvau viename suvažiavime, kuriame vienas pasakojo apie Indijoje maldų sąjūdį vardu Ašram. Jis sakė, kad tą žodį išaiškinti yra labai sunku. Aš sakiau: „Aš žinau tą žodį, jis reiškia „būti ramiam" Viešpaties akivaizdoje — aš ramus.

Kai prieš du šimtus metų prasidėjo archeologijos kasinėjimai ir tyrinėjimai, evoliucijos šalininkai buvo tikri, kad jais bus įrodoma Šventojo Rašto klaidos. Bet įvyko priešingai — buvo patvirtinta Šventojo Rašto tiesa. Pav. Joz 1,4 sakyta apie hititų tautą. Istorikai nieko nežinojo apie ją. Archeologai įrodė, kad tai buvo žymi tauta.

Kai 1949 metais buvo išrasti radijo aktyvūs spinduliai laikui nustatyti, jais pastebėta, kad prieš 5000 metų buvo didelis gyvūnų sunykimas. Tai yra Šventajame Rašte pasakojamas tvanas.

Mokslininkai ir teologai dažnai kalba ne kas Šventajame Rašte parašyta, bet ką jie mano, apie jų priimtas ir įsigyvenusias pažiūras.

Šventasis Raštas yra rašytas prieš tūkstančius metų. Jei Jis būtų parašytas anų laikų sąvokomis ir mokslo pažiūromis, Jis šiandien būtų visai nesuprantamas. Labai nuostabu, kad Šventasis Raštas parašytas taip, jog Jis buvo suprantamas anais laikais ir, taipgi suprantamas šiandien eiliniams žmonėms ir mokslininkams. Kadangi Šventasis Raštas rašytas ne šių laikų sąvokomis, daugeliui Jis atrodo nepatrauklus. Tad daugelis iš Šventojo Rašto tyčiojasi ir Jį iškraipo.

Prisimenu, mano jaunystėje, buvo išleista Lietuvoje knygelė „Šventojo Rašto paslaptys". Tai buvo ištraukos iš Šventojo Rašto ir labai šališki, pajuokiančiai Šventojo Rašto komentarai — aiškinimai. Pav. apie Mozę buvo „įrodyta", kad jis buvo didelis sukčius ir apgavikas. Mozės brolis, Aronas, surinkęs tautos auksą, sidabrą bei

brangakmenius ir nuliejęs stabą — veršį. Mozė tą stabą sutrynęs į dulkes ir išbarstęs vandenyje. Toliau buvo paaiškinta, kad tokiu būdu Mozė pavogęs tautos turtą, pasitraukęs kur tai ir prabangiai gyvenęs. Taip pasityčiota iš Šventojo Rašto ir vieno žymiausio Šventojo Rašto žmogaus. Juk Mozė buvo žydų tautos vadas — įsteigėjas, labai daug pasiaukojęs ir vargęs. Jo surašyti ir išleisti įstatymai yra tokie svarbūs, kad praėjus tūkstančiams metų, daugelyje šalių dalis jų dar dabar galioja. Kai Dievas įsakė Mozei pasitraukti nuo savo tautos, jis buvo 120 metų amžiaus senelis. Mozės laikais žmogaus amžius buvo panašaus ilgio kaip mūsų laikais, apie 70 metų, Ps 90,10. Mozė gyveno 120 metų. Mūsų laikais irgi kai kuris žmogus išgyvena 120 metų. Ar tokio amžiaus žmogui bereikalingi turtai? Visgi daugelis žmonių tokias Šventojo Rašto paslaptis skaito, apie jas kalba ir tiki.

Kai kurie pastebi krikščionių, ypač vadų (kunigų) nusikaltimus, apgaulę, siekimą turtų, nesilaikymą Šventojo Rašto tiesų, ir dėl to pasitraukia nuo tikėjimo. Jaunystėje dirbau porą metų vienoje įstaigoje su dr. Jonu Šliupu. Jis buvo plačiai žinomas JAV ir Lietuvoje kaip laisvamanių vadas — netikintis. Aš jį gerbiau kaip žmogų, o jis mylėjo mane kaip dorą jaunuolį. Jis buvo jau senas žmogus, o aš jaunas vaikėzas. Jis turėjo daug knygų — didelę biblioteką. Jis leido man pasirinkti ir skaityti knygas, kokias tik aš norėjau. Kartą skaičiau kokią tai knygą „Medžiaga". Tos knygos autorius neigė Dievybę. Aš kalbėjau su daktaru ir sakiau, kad knygoje rašyta, jog nėra Dievo. Daktaras pažiūrėjo į mane ir pasakė: „Kai tu skaitydamas tokias knygas jas suprasi — būsi žmogus. Žinoma, Dievo su žila barzda nėra, bet yra jėga, kuri viską tvarko ir valdo. Mes jos nesuprantame, bet gal kada ją suprasime ir ji mums patarnaus". Jis man toliau papasakojo apie save: „Iki ketvirtos klasės

gimnazijos buvau labai tikintis, bet tada pastebėjau jų (kunigų) apgaules ir spjoviau į viską". Kartą sekmadienį jis buvo išėjęs ir grįžęs pasakė: „Buvau bažnyčioje (paminėjo ir evangeliko kunigo pavardę), kunigas pripasakojo visokių baikų". Kalbantis su daktaru, jis manė, kad gyvybė ant mūsų planetos negalėjo atsirasti, ji atėjo iš kur nors kitur. Panašiai daugelis nusivilia žmonėmis ir „atsitraukia" nuo tikėjimo. Tikrybėje, ar tokie žmonės negiliau tiki už veidmanius krikščionis?

Kai kurios krikščioniškos bažnyčios ir grupės laiko savo tikėjimo pagrindu išgalvotas ir priimtas dogmas, o ne Šventojo Rašto tiesas. Taip daugelis visai nekreipia dėmesio ką Šventasis Raštas ir mokslas sako, bet laikosi savo išgalvotų dogmų. Kaip pavyzdį galima priminti, kai mokslininkai pastebėjo, kad mūsų planeta — žemė nėra visatos centras ir ji (žemė) sukasi apie saulę, bažnyčia paskelbė tuos mokslininkus eretikais, visai nesigilindama ką apie tai sako Šventasis Raštas.

Kartą kalbėjau su vienu gimnazijos direktoriu, kilusiu iš surinkimininkų, žymiu evangelikų veikėju. Kalbantis jam pasakiau, kad Šventajame Rašte parašyta, jog žemė laikosi erdvėje (kabo ant nieko), Job 26,7. Jis nustebo. Aš nustebau dar daugiau, kad toks mokslininkas nežino to. Šventajame Rašte minima ir apie žemės apvalumą; niekur nėra pasakyta, kad žemė yra visatos centras.

Kartą pastebėjau ir daug mąsčiau apie tai, kad žmonės visai nekreipia dėmesio į Šventąjį Raštą. Taip galvodamas išdrįsau, rodos visai nekaltą dalyką, pasakyti, kad Šventojo Rašto angelai yra be sparnų, tik žmonių išgalvoti angelai turi sparnus. Kad daugiau atkreipus į tai dėmesį, pasiūliau $100.00 tam, kas įrodys Šventuoju Raštu, jog angelai turi sparnus. Girdėjau, kad daugelis ieškojo Šventajame Rašte, bet nė vienas nepaprašė $100.00. Daugelis kalbėjo, kad Burbulys

niekina angelus. Dėl įsigyvenusių žmonių išgalvotų dogmų, net rimti žmonės ir mokslininkai nebekreipia dėmesio į Šventąjį Raštą.

Kai kas vertina tik Naująjį Testamentą, o Senojo Testamento neįvertina. Visgi Senasis Testamentas yra pagrindas Naujojo Testamento. Senajame Testamente Dievas apsireiškė žmonėms. Jėzus pripažino Senąjį Testamentą ir naudojo Jį. Apaštalai taipgi naudojo Senąjį Testamentą ir Juo rėmėsi.

NEHEMIJO KNYGA

Nehemijas buvo persų karalių rūmų valdininkas — vynpilis. Jis gavo iš persų karaliaus leidimą vykti į Jeruzalę ir atstatyti miesto sienas. Nehemijas atvyko į Jeruzalę 444 pr. Kr. Jis buvo 13 metų Jeruzalės miesto ir apylinkės valdovas — gubernatorius. Jis atstatė Jeruzalės sienas ir įstatymais sutvarkė kai kuriuos žydų gyvenimo reikalus: kad tauta nesimaišytų vedybomis su kitomis tautomis, švęstų sabatą.

Knygos padalinimas: Nehemijas atvyksta į Jeruzalę 1-2 skr., Jeruzalės sienų atstatymas 3-7 skr., įstatymas ir atgaila 8-12,26 skr., miesto sienų dedikavimas ir Nehemijo reformos 12,27-13 skr.

PATARLIŲ KNYGA

1 skyrius
IŠMINTIES ESMĖ 1-33

1 Saliamono, Dovydo sūnaus, Izraelio karaliaus
patarlės. (1 Kar 5,9,12) 2 Jos yra surašytos pasimokyti
išminties, auklėjimui ir teisingai suprasti patarlių pras-
mę; 3 išmokti išmintingai elgtis, pažinti teisybę, teisę ir
bešališkumą; 4 eiliniam pramokti išminties ir apdairu-
mo, jaunam — supratimo ir sumanumo. 5 Išmintingas
klausydamas įgys sumanumo, o sumanus — patyrimo.
6 Jis supras patarlių palyginimus, išminčių žodžius ir
mįsles. 7 Pagarba ir baimė Viešpačiui yra pradžia iš-
minties. Kvailiai niekina išmintį ir drausmę. (Pat 9,10;
Ps 111,10; Job 28,28)

8 Mano sūnau, klausyk tėvo drausmės ir neatmesk
motinos pamokymo. (Pat 6,20) 9 Tai puošnus vainikas
tavo galvai ir gražus papuošalas kaklui. (Pat 4,9) 10
Mano sūnau, nepasiduok niekšų viliojamas, nepritark
jiems. 11 Jei jie sako: "Eikš su mumis! Pasislėpę lauk-
sime aukos ir slapčia užpulsime nekaltą žmogų. 12 Pra-
rysime jį gyvą, kaip mirtis; jis nueis į kapą, o 13 mes
laimėsime daug turto ir pripildysime grobiu savo na-
mus. 14 Prisidėk prie mūsų, grobis bus visų." 15 Mano
sūnau, neik su jais, šalinkis nuo jų. 16 Jų kojos neša
juos į pražūtį, jie siekia kraujo. 17 Veltui tiesiamas tink-
las paukščiams, kai jie arti. 18 Tokie stato spąstus patys
sau; stato savo gyvybę pavojun. 19 Toks yra kelias
niekšų; jie patys save sunaikina.

20 Išminties balsas girdisi gatvėje, turgaus aikštėje
dar garsiau. 21 Jos žodžiai skamba nuo stogų ir miesto
vartuose: (Pat 8,12) 22 "Neišmanėliai, ar ilgai būsite to-
kiais? Laikysite išmintį pajuoka, jos nesuprasite ir ne-
kęsite? 23 Klausykitės mano patarimų! Aš suteiksiu
jums Dvasios jėgų suprasti mano Žodžius. 24 Kai Aš
šaukiau, jūs neatsiliepėte; ištiesiau jums ranką, bet jūs

nekreipėte dėmesio. (Iz 65,2,12) 25 Jūs paniekinote mano patarimus ir nieku vertėte įspėjimus. 26 Aš juoksiuos, kai jus užgrius nelaimė, tyčiosiuos, kai jus ištiks panika. (Pat 3,34) 27 Kai nelaimei ištikus baimė ir sielvartas, kaip viesulas jus prispaus, 28 tada jūs šauksitės manęs, bet Aš neatsiliepsiu; jūs ieškosite manęs, bet nerasite. (Iz 59,2; Mik 3,4) 29 Jūs pamokymų nekentėte ir Viešpaties nebijojote ir negarbinote. 30 Jūs nepriėmėte mano patarimų ir atmetėte įspėjimus. 31 Todėl jūs valgysite ką pasėjote, maitinsitės savais sumanymais. (Iz 3,10-11) 32 Neišmanėliai miršta dėl savo neapgalvotų posakių; kvailius pražudo jų neapdairumas. (Pat 8,36) 33 Kas manęs klauso, gyvens saugiai, bus ramus ir saugus". (Pat 8,34)

Pirmuose skirsneliuose sakyta, kad knygos autorius yra Saliamonas. Jis parašė 3000 patarlių. Šioje knygoje toli gražu nėra 1000 patarlių. Patarlės yra skirtos bendrai visiems, bet ypač maža žinantiems bei jaunimui pasimokyti ir auklėtis. Pradžia išminties yra Dievo baimė. Be Dievo baimės, be tikėjimo, žmogus turi maža išminties.

Dori ir teisingi tėvai gerai moko savo vaikus. Dorybė puošia jaunuolį daugiau negu brangūs papuošalai. Daugiausia jaunimas nuklysta kreivais keliais per draugus. Pradžioje draugai žada tikrą draugystę. Bet juo toliau, tuo daugiau daro blogybių iki patys save sunaikina. Jaunuolis darydamas bloga turėtų suprasti, kad pats nukentės. Dažnai žmogus yra lyg paukštis, nors mato savo akimis tinklą, bet lenda į jį.

Išmintis įvairiausiais būdais įspėja žmones laikytis tiesos, elgtis dorai. Kas jos balso neklauso, — pakliūva į nelaimę ir vargą. Tada toks niekšas supranta padaręs klaidą, bet labai dažnai yra per vėlu pasitaisyti. Tokia yra gyvenimo tikrovė.

2 skyrius
ELKIS IŠMINTINGAI, GERAI SEKSIS 1-22

1 "Mano sūnau, jei priimsi mano žodžius ir brangini įsakymus, 2 tavo ausis atidžiai klausysis išminties, ir širdis sieks pažinti ją, 3 tada tu šauksies išminties ir ieškosi supratimo; (Jok 1,5) 4 ieškosi jos, lyg sidabro, kasinėsi lyg paslėptų turtų. 5 Tokiu būdu tu suprasi Viešpaties baimę ir įgysi Dievo pažinimą. 6 Viešpats teikia išmintį; Jo žodžiuose pažinimas ir supratimas. 7 Jis duoda sveiką išmintį nesvyruojantiems; tai skydas teisingu keliu einantiems. (Pam 7, 29) 8 Jis saugo teisiųjų takus ir šventųjų kelius. 9 Jei tu suprasi teisybę, teisę ir gėrį, 10 tada išmintis valdys tavo širdį ir patenkins tavo sielą. 11 Atsargumas ir supratimas lydės ir saugos tave. 12 Būsi išgelbėtas nuo pikto, nuo neprotingų žmonių kalbų; 13 nuo tų, kurie palieka teisingą kelią ir eina šunkeliais, 14 kuriuos džiugina iškrypimai ir piktas, 15 kurių keliai ir takai vingiuoti.

16 Išmintis apsaugos tave nuo svetimavimo, svetimos moters švelnių žodžių, (Pat 6,24; 7,5) 17 kuri palieka savo vyrą ir užmiršta savo priesaiką Dievui. 18 Ji grimzta į mirtį, jos gyvenimas į mirusiųjų buveinę. (Pat 5,5-6) 19 Visi, kurie eina pas ją, nebegrįžta į savo gyvenimo taką. 20 Vaikščiok gerųjų keliu ir laikykis teisiųjų tako. 21 Teisieji ir neklastingieji gyvens krašte ir pasiliks jame. (Ps 37,9,29; Mt 5,5) 22 Niekšai bus pašalinti iš krašto, klastingieji išnaikinti iš jo." (Ps 37,10,22)

Išmintis yra Dievo dovana. Bet reikia dėti pastangas jos įsigyti, taipgi tikėti Dievą ir melstis į Jį. Ieškojimas išminties kaip paslėpto turto, primena Jėzaus panašius posakius, Mt 13,44-46. Žmogui visada ir visur reikia elgtis išmintingai. Apie tai dar bus kalbama šioje knygoje.

Palaidas gyvenimas žmonėms labai daug kenkia, jis daug prisideda net prie valstybių žlugimo. Paleistuvystė kartais buvo prilyginama svetimų dievaičių garbinimui.

3 skyrius
IŠMINTIES PALAIMA 1-35
1 "Mano sūnau, neužmiršk mano pamokymų, nuo-
širdžiai laikykis mano įsakymų. 2 Jie tau suteiks ilgą
gyvenimą, laimingų metų ir gerovės. (Pat 4,10; 3 M
18,5) 3 Laikykis ištikimybės ir tiesos; įsirašyk į širdį ir
atsimink (įsirašęs į širdies plokštę, pasikabink ją ant
kaklo). (Pat 6,21; 7,3; 5 M 6,8; Jer 31,33) 4 Taip įgysi
malonės ir pasitikėjimo Dievo ir žmonių akyse. (Lk
2,52) 5 Pasitikėk Viešpačiu visa širdimi, o ne savo
gudrumu. 6 Visuose savo darbuose pripažink Jį, tai Jis
ves tave tiesos taku. 7 Neįsivaizduok esąs išmintinges-
nis negu esi, bijok Viešpaties ir venk pikto; (Iz 5,21) 8
tai bus sveika atgaiva tavo kūnui ir kaulams. (Pat 4,22)
9 Garbink Viešpatį savo turto geriausia auka ir pirmuo-
ju derliumi, (2 M 23,18) 10 tai tavo javų aruodai bus
kupini, vyno spaustuvai sklidini. 11 Mano sūnau, neat-
mesk Viešpaties drausmės ir nenusimink plakamas,
(Job 5,17-19; Žyd 12,5-6) 12 nes ką Viešpats myli, tą
baudžia, kaip tėvas savo sūnų. (Apr 3,19) 13 Palaimin-
tas žmogus, kuris randa išmintį ir įgyja supratimo. (Mt
13,44) 14 Išmintį turėti yra naudingiau, negu įsigyti si-
dabro; jos vertė didesnė už auksą. (Pat 8,10,19) 15 Iš-
mintis brangesnė už deimantus, — nieko nėra jai ly-
gaus. (Mt 13,45-46) 16 Ji duoda tau ilgą amžių, turtų ir
garbės. 17 Su ja tavo gyvenimas bus malonus ir ramus.
18 Ji yra gyvybės medis; kas valgo jo vaisius — lai-
mingas. 19 Viešpats išmintimi sukūrė dangų ir žemę.
(Pat 8,24-30) 20 Jo išmintis pripildė gelmes vandeniu ir
debesis lietumi ir rasa. 21 Mano sūnau, laikykis supra-
timo ir sveikos išminties, ir nepasitrauk nuo jos. (Pat

1,9) 22 Tegul ji būna gyvybė tavo sielai ir papuošalas kaklui; 23 tada tavo gyvenimo kelias bus saugus ir tu stovėsi tvirtai. 24 Atsigulęs nebijosi, tavo miegas bus saldus. (Ps 3,6; 4,9) 25 Tavęs neišgąsdins staigus užpuolimas, kuris bedievius sunaikins. 26 Viešpats — tavo pasitikėjimas; Jis apsaugos tave nuo pavojaus. (Pat 10,29) 27 Neatsisakyk padėti kitam, jei turi galimybės. 28 Nesakyk savo artimui: 'Sugrįžk, rytoj aš tau duosiu', kai gali šiandien jam padėti. 29 Negalvok blogai apie savo kaimyną, kuris gyvena ramiai arti tavęs. 30 Nesibark be reikalo su žmogumi, kuris tau nieko blogo nepadarė. 31 Nepavydėk piktadariui ir neik jo keliais. 32 Viešpats nemėgsta neteisingo žmogaus, bet teisingu pasitiki. (Ps 25,14) 33 Viešpats prakeikia bedievio namus, teisųjį Jis laimina 34 ir tyčiojasi iš pasityčiotojų; kukliesiems teikia malonę. (Pat 1,26; 1 Pt 5,6) 35 Išmintingieji įgys garbę, paikieji — nemalonę (gėdą)."

Būti išmintingam, turėti išmintį, yra geriau, negu turėti didžiausius turtus. Dievas išmintimi sukūrė visatą, taip ją sutvarkė, kad išmintingiausi žmonės labai maža jos nuostatų pastebi. Išmintingas žmogus mielai priima dieviškus pamokymus, jei jie pasireiškia ir bausmės būdu. Išmintis yra didžiausias turtas, ji yra ir apsauga. Išmintingas žmogus turi ramią sąžinę. Jis gali ramiai gyventi, kentėti ir mirti. Išmintingas supranta ir kitus žmones, sugyvena su jais ir reikalui esant padeda jiems kiek gali.

4 skyrius
PATARIMAS SIEKTI IŠMINTIES 1-27

1 Vaikai, klausykite tėvo pamokymo! Būkite atidūs, kad įgytumėte supratimo. 2 Aš duodu jums gerą patarimą; neatmeskite mano pamokymo. 3 Aš buvau mylimas tėvo sūnus, vienintelis motinos globoje. 4 Jis mokė mane ir sakė: "Nuoširdžiai priimk mano žodžius,

laikykis mano įsakymų ir būsi gyvas. (3 M 18,5) 5 Būk
išmintingas ir sumanus! Neužmiršk mano žodžių ir ne-
nukrypk nuo jų! (Pat 3,1) 6 Nepalik išminties, ji saugos
tave; mylėk ją, ir ji lydės tave. 7 Turėti išmintį yra svar-
biausia; įsigyk; ją visu savo supratimu. 8 Vertink ją, ir
ji išaukštins tave! Mylėk ją, ir ji suteiks tau garbės! 9 Ji
uždės tau ant galvos pergalės vainiką ir vainikuos tave
garbe. (Pat 1,9) 10 Mano sūnau, priimk mano žodžius,
kad ilgai gyventum. (Pat 3,2) 11 Aš mokau tave išmin-
ties, vedu tiesos taku. (Ps 32,8; 27,11) 12 Jei taip eisi,
tavo žingsniai nebus trukdomi; ir bėgdamas nesuklupsi.
13 Laikykis drausmės ir neatsitrauk nuo jos; saugok ją,
nes ji yra tavo gyvybė. 14 Neik bedievių taku ir ne-
vaikščiok piktųjų keliu. (Pat 1,10; Ps 1,1) 15 Venk jo ir
nevaikščiok juo; pasitrauk nuo jo ir praeik pro šalį. 16
Piktadariai neužmiega, nepadarę pikto, ir nesudeda
akių, ko nors neužpuolę. 17 Jie valgo nepelnytą duoną
ir geria smurto vyną. 18 Teisiųjų gi takas yra kaip auš-
ros šviesa, kuri vis labiau švinta iki pilnos dienos. 19
Bedievių kelias yra tamsus; jie nežino, kur jie suklups.
(Pat 18,9; 24,20) 20 Mano sūnau, atkreipk dėmesį į
mano žodžius, paklausyk mano pamokymo. 21 Neuž-
miršk jų amžinai. 22 Jie yra gyvybė ir išgydymas viso
kūno tam, kuris juos turi. (3,8,13-16) 23 Saugok rūpes-
tingai savo širdį, nes iš jos teka gyvybės versmė. 24
Venk neteisingų kalbų; neapkalbėk! 25 Tegul tavo akys
žiūri tiesiai pirmyn ir mato kas prieš tave. 26 Eik tiesiu
keliu, tai tavo kelias bus tikras. (Žyd 12,13) 27 Nesuk
nei dešinėn, nei kairėn! Venk pikto." (5 M 5,29)

Buvęs tėvo ir motinos mylimas sūnus, moko savo vaikus ir bendrai visus, siekti išminties ir ją vertinti. Jis tai daro panaudodamas įvairiausius išsireiškimus ir pavyzdžius. Jis pataria tolintis ir saugotis blogų žmonių, kurie mėgsta kalbėti bloga ir daryti pikta; kurie tuo gy-

vena, lyg maistu maitinasi. Išmintis yra naudinga visam žmogui: kūnui, sielai ir dvasiai.

5 skyrius

ĮSPĖJIMAS SAUGOTIS SVETIMAVIMO 1-23

1 Mano sūnau, stebėk išminties galią ir klausyk jos
pamokymų. 2 Tuomet tu žinosi, kaip elgtis, ir kalbėsi
išmintingai. 3 Paleistuvės moters lūpos yra saldesnės
už medaus syvus ir jos burna švelnesnė už aliejų. (Pat
2,16-19) 4 Viso to galas yra kartus kaip metėlė ir aštrus
kaip dviašmenis kardas. 5 Jos kojos žengia į mirtį, jos
žingsniai veda taku į mirusiųjų buveinę. 6 Ji neina gy-
venimo taku, bet klaidžioja šunkeliais, pati to nežinoda-
ma. 7 Dabar, mano sūnau, klausyk manęs ir neužmiršk,
ką sakau. 8 Šalinkis nuo jos ir neartėk prie jos namų
durų. 9 Neatiduok savo garbės ir savo laimėjimų sveti-
miems ir negailestingiems. 10 Žiūrėk, kad svetimas ne-
sisotintų tavo gėrybėmis ir tavo darbo vaisiai nepatektų
į svetimus namus, 11 kad amžiaus gale nereikėtų dejuo-
ti be jėgų ir sveikatos: 12 "Kodėl neklausiau įspėjimų,
13 nenorėjau girdėti savo mokytojų pamokymų! 14 Da-
bar pasijutau savųjų atstumtas". 15 Gerk vandenį iš sa-
vo šulinio, iš savo versmės. 16 Ar tavo vandens šalti-
niai tekės svetimiems, o vandens srovės jų gatvėmis!
17 Naudok juos tik pats sau, nedalink jų svetimiems.
18 Tebūna tavo šaltinis palaimintas; džiaukis savo žmo-
na jaunsytėje. 19 Ji kaip miela stirna, kaip grakšti elnė.
Džiaukis jos meile ir žavėkis ja visuomet! (Pam 9,9) 20
Mano sūnau, kodėl norėtum glamonėti svetimą moterį
ir būti su ja! 21 Viešpats stebi visus žmogaus kelius ir
seka jo takus. 22 Nusikaltusį išduoda jo paties kaltė, o
suriša — jo nuodėmė. 23 Jis miršta, nesilaikydamas
drausmės, žūva dėl savo kvailystės.

Paleistuvavimas visais laikais daug kenkė. Čia įspėjamas kiekvienas asmeniškai. Pradžioje paleistuva-

vimas gali atrodyti patrauklus, bet vėliau jis pasirodo labai kenksmingu — karčiu. Žmogus, tai darydamas, netenka garbės, turto, sveikatos. Lytinis gyvenimas žmonėms yra leistas. Jis yra palaima ir pasitenkinimas santuokoje, tikroje meilėje.

6 skyrius
ĮSPĖJIMAI 1-35

1 Mano sūnau, jei laidavai savo kaimynui arba pa-
žadėjai ką svetimam, (Pat 11,15; 17,18; 20,16) 2 jei įsi-
painiojai savo žodžiais ir esi bėdoje, 3 tai eik ir ieškok
pagalbos, nes esi įkliuvęs į kaimyno rankas; skubėk su-
sitarti su kaimynu. 4 Nesnausk ir nemiegok, neužmerk
akių! 5 Išsprūk kaip gazelė iš medžiotojo, kaip paukštis
iš paukštgaudžio rankų.

6 Tinginy, eik pas skruzdę, mokykis iš jos gyventi
ir būk išmintingas. (Pat 10,4; 20,4) 7 Nors ji neturi ku-
nigaikščio nei vado, kuris jai įsako, 8 ji paruošia sau
maisto vasarą; pjūties metu surenka atsargas žiemai. 9
Tinginy, kaip ilgai miegosi! Kada pabusi iš miego ir
kelsies? 10 Dar kiek pamiegok, pasnausk, sudėjęs ran-
kas, pailsėk! (Pat 24,33-34) 11 Ir pajusi, kad vargas už-
puls tave, kaip ginkluotas plėšikas.

12 Nenaudėlis žmogus vaikštinėja aplinkui klastin-
gomis kalbomis, (Pat 10,31-32) 13 mirksėdamas aki-
mis, trypdamas kojomis, rodydamas pirštu, — (Pat
10,10) 14 sėja pikta ir kelia vaidus. 15 Jam ateis galas,
jis palūš nepagydomai. 16 Viešpats nekenčia šešių da-
lykų: 17 išdidumo, melo, žmogžudystės, 18 klastingų
planų, piktų pasiryžimų, 19 neteisingų liudytojų; septin-
to — žmogų sėjantį nesantaiką brolių tarpe — Viešpats
jų nemėgsta. 20 Mano sūnau, laikykis savo tėvo įsaky-
mų ir nepaniekink motinos pamokymų. (Pat 1,8) 21
Užrašęs lentelėje, užsikabink juos ant kaklo, prie šir-
dies. (Pat 3,3; 5 M 6,6-9) 22 Tau einant, jie lydės tave;

atsigulus — jie budės prie tavęs, ir pabudus — jie kalbės tau. (Ps 119,172)

23 Įsakymas yra žiburys, pamokymas — šviesa, o drausmė — gyvenimo kelias. 24 Jie saugos tave nuo blogos svetimos moters švelnaus liežuvio. 25 Negeisk jos grožio, ir ji savo akių mirkčiojimais nesuvilios tavęs. 26 Paleistuvę galima gauti už duonos kepalą, bet santuokos ardytoja paliečia žmogaus gyvenimą. 27 Ar gali žmogus, nešiodamas ugnį savo antyje, nesudeginti drabužių! 28 Ar įmanoma, vaikščiojant ant degančių anglių, nenusideginti kojų! 29 Kas suvilioja artimo žmoną, bus nubaustas. (Pat 5,10-14) 30 Argi žmogus nelaikomas vagimi, jei jis vagia, norėdamas valgyti! 31 Pagautas jis privalo atlyginti nuostolį septyniariopai; netenka namų, turto. 32 Santuokos ardytojas elgiasi kvailai; jis pats save pražudo. (1 Kor 6,18) 33 Jo garbė bus įžeista ir jo nusikaltimas nepanaikinamas. 34 Vyro pavydo kerštas yra baisus; jo kerštas nežino ribų: 35 jis nepermaldaujamas ir dovanomis nepaperkamas.

Šventasis Raštas moko ir įsako padėti vargšams ir į nelaimę patekusiems žmonėms. Bet lengvabūdiško laidavimo reikia saugotis.

Bendrai Šventasis Raštas įsako visiems dirbti, užsidirbti pragyvenimui ir padėti kitiems. Tai supranta net maži gyvūnėliai, juo labiau turėtų tai suprasti ir vykdyti žmogus.

Blogai daro tinginys, dar blogiau daro suniekšėjęs žmogus. Žmogus ypatingai įspėjamas mokytis ir laikytis tiesos. (5 M 6,5-9) Kas neišmoko tinkamai gyventi jaunas, privalo mokytis subrendęs.

Paleistuvystė yra didelis nusikaltimas, dar didesnis yra santuokos peržengimas. Šio nusikaltimo pasėkos gali būti visiškas sunaikinimas.

7 skyrius
PALEISTUVYSTĖ IR JOS PASĖKOS 1-27
1 Mano sūnau, klausyk mano žodžių ir neužmiršk
mano įsakymų. 2 Laikykis mano įsakymų ir būsi gy-
vas; saugok mano pamokymus, kaip savo akį. 3 Prisi-
mink juos ir įsirašyk savo širdin. (Pat 3,3) 4 Išmintį lai-
kyk savo seserimi, o supratimą — geriausiu širdies
draugu. 5 Išmintis apsaugos tave nuo svetimos moters
ir jos švelnių žodžių. (Pat 2,16) 6 Kartą, žiūrėdamas
pro savo namų lango grotelius, 7 mačiau, jaunų gyveni-
mo nepatyrusių žmonių tarpe, nesąmoningą jaunuolį. 8
Jis ėjo gatve pro kampą, kur gyveno prostitutė, ir pasu-
ko į jos namus. 9 Buvo vakaro prietemis, artėjo naktis.
10 Jį pasitiko moteris, pasipuošusi paleistuvės apdaru,
ir viliojo jį. 11 Ji nerimavo, nesėdėjo ir nelaukė namuo-
se; 12 tai gatvėje, tai aikštėje, tai prie kampo ji tykojo
aukos. 13 Pasigavusi jį, bučiavo ir veidmainiškai kalbė-
jo: 14 "Aš buvau padariusi įžadą aukoti auką; šiandien
tai įvykdžiau. (3 M 3-4) 15 Dabar aš išėjau tavęs pasi-
tikti; štai ir suradau tave. 16 Aš paklojau lovą margais
egiptietiškais lininiais užtiesalais, 17 apšlakščiau miros,
aloes ir cinamono kvepalais. 18 Eikš, gėrėkimės ir
džiaukimės meile iki ryto aušros. 19 Mano vyro nėra
namuose, jis išvyko į tolimą kelionę. 20 Jis pasiėmė
maišelį pinigų ir grįš pilnaties dieną". 21 Meiliais ir
švelniais žodžiais ji prisiviliojo jį. 22 Jis sekė ją, kaip
jautis, vedamas pjauti, kaip bėgantis elnias į spąstus; 23
kaip paukštis į žabangus, nesuprasdamas, kad tai pavo-
jus jo gyvybei, kol strėlė perveria jį. 24 Mano sūnau,
klausyk manęs, ir neužmiršk mano žodžių. 25 Nesi-
duok suviliojamas ir nepaklysk jos vilionėse. 26 Dau-
gelį aukų ji pasiėmė, daugybę ji nužudė. 27 Jos namai
yra kelias į mirusių pasaulį — mirtį. (Pat 2,18-19)

Čia viskas suprantama be paaiškinimų. Kartais nusikaltimas pridengiamas net "šventumu", pakvietimu į pamaldas, į aukų puotą, 14 skirsnelis.

8 skyrius
DIEVIŠKA IŠMINTIS 1-36

1 Argi išmintis neperspėja, nujautimas nepasako?
(Pat 1,20-33) 2 Aukštumose, prie kelių ir prie takų ji
stovi. 3 Prie miesto vartų, prie jų įėjimų ji garsiai šau-
kia: 4 "Žmonės, į jus aš kreipiuos, jus aš perspėju. 5
Jūs nesubrendusieji, mokykitės išminties; jūs paikieji,
supraskite gyvenimo prasmę! 6 Klausykite, aš kalbėsiu
apie vertingus dalykus, mano lūpos skelbs realybę 7 ir
kalbės tiesą. Nusikaltimų aš neapkenčiu. 8 Visi mano
žodžiai yra teisingi, juose nėra melo ir tiesos iškraipy-
mo. 9 Jie yra aiškūs išmanantiems ir tiesūs suprantan-
tiems. 10 Priimkite mano pamokymą, kuris vertingesnis
už sidabrą ir gryną auksą. (Pat 3,14) 11 Išmintis yra
brangesnė už deimantus, jai niekas neprilygsta. 12 Aš,
išmintis, su įžvalga ir supratimu darau sprendimus ir
teikiu patarimą. 13 Pagarba Viešpačiui vengia pikto. Iš-
didumo, puikybės, blogo elgesio ir veidmainiškų kalbų
aš neapkenčiu. (Pat 6,12,19) 14 Aš suprantu, įžvelgiu,
turiu galią ir galiu patarti. 15 Mano dėka karaliai kara-
liauja, įstatymų leidėjai leidžia teisingus nuostatus. (Pat
16,12; Pam 10,16) 16 Kunigaikščiai, kilnieji ir valdovai
valdo kraštą. 17 Aš myliu tuos, kurie mane myli. Kas
rūpestingai manęs ieško, mane randa. 18 Aš teikiu tur-
tus, garbę, pastovų gerbūvį ir tiesą. (Pat 3,16) 19 Ma-
no dovanos yra brangesnės už gryną auksą ir rinktinį
sidabrą. 20 Mano kelias yra tiesa, o takai — teisė. 21
Kas mane myli, pripildo turtais savo namus. 22 Vieš-
pats sutvėrė mane prieš pradėdamas savo kūrybą. (Job
28,27) 23 Visų amžių pradžioje, prieš pasaulio tvėrimą,
aš buvau; buvau pirmiau, negu žemė buvo padaryta. 24
Aš buvau pagimdyta, kai dar netryško vandens šalti-

niai, nebuvo gelmių. 25 Pirma kalnų ir kalvų iškilimo, aš buvau pagimdyta; — 26 kai Jis dar nebuvo padaręs žemės, jos laukų ir žemės rutulio dulkių. 27 Kai Jis tvėrė dangų, aš jau buvau. Kai Jis tiesė horizontą, (Job 26,10) 28 padangių erdves, pakabino debesis, 29 nustatė jūrų ir vandenų ribas, dėjo žemės pamatus, (Job 38,10-11; Ps 104,9) 30 aš buvau šalia Jo padėdėja, gėrėjaus kas dieną Jo sukurtu pasauliu ir džiūgavau Jo akivaizdoje. 31 Mano didžiausias džiaugsmas buvo būti su žmonėmis. (5 M 33,3) 32 Dabar, mano sūnūs, klausykite manęs. Palaiminti, kurie eina mano keliais. 33 Klausykite mano įspėjimų ir būkite išmintingi, neatmeskite jų. 34 Palaimintas žmogus, kuris klauso manęs, kasdien budi prie mano vartų ir laukia prie mano durų. 35 Kas randa mane, randa gyvenimą ir įgyja Viešpaties malonę. (Pat 3,2) 36 Kas manęs neseka, tas kenkia pats sau. Kas manęs nekenčia — myli mirtį".

Dieviškoji išmintis kalba kaip asmuo. Ji kviečia žmones visur klausyti jos, priimti ir vykdyti jos pamokymus. Tai reikalinga karaliams, teisėjams, valdovams — visiems. Ji (išmintis) buvo sukurta pirma pasaulių. Išmintis yra brangiausias turtas ir gerbūvis.

Prie miestų vartų žydų vyresnieji turėjo pasitarimus ir teisėjai — teismus. Tai buvo kas tai panašu į tarybos ir teismo rūmus.

9 skyrius
IŠMINTIES NEKLAUSYTI YRA KVAILYBĖ 1-18

1 Išmintis pasistatė namus su septyniomis kolonomis. 2 Ji, papjovusi gyvulius, sumaišiusi vyno ir padengusi stalą, (Mt 22,4) 3 pasiuntė tarnaites į miesto aukščiausias vietas kviesti svečių: 4 "Kas norite, ateikite!" Neišmanėliams ji sako: 5 "Ateikite, valgykite mano duonos ir gerkite vyno, kurį sumaišiau. 6 Atsisakykite neišmanymo, gyvenkite; eikite įžvalgos ir nusista-

tymo keliu". 7 Nemokyk bedievio, būsi įžeistas; įspėjęs niekšą, turėsi nemalonumų. 8 Įspėtas niekšas, atmokės neapykanta; įspėtas išmintingas, atlygins meile. (Pat 29,3) 9 Patark išmintingam, jis taps išmintingesniu; pamokyk teisųjį, jis supras daugiau. 10 Išminties pradžia — baimė Viešpaties, o pažinimas Šventojo — įžvalga. (Pat 1,7) 11 Išmintis (pridės tau dienų,) pailgins tavo amžių. (Pat 3,2,16) 12 Jei esi išmintingas, esi išmintingas pats sau; jei neišmanėlis, — pats neši savo bausmę. 13 Palaida moteris yra triukšmadarė, pilna geidulių ir neturi gėdos. 14 Ji sėdi kėdėje prie savo namų durų, aukštoje miesto vietoje, 15 ir kviečia visus praeivius: 16 "Neišmanėli, užsuk pas mane! 17 Vogtas vanduo yra saldesnis, o vogta duona — skanesnė". (Pat 20,17) 18 Jie nežino, kad ten pražūtis; jos svečiai skuba į mirusiųjų šalį.

Išmintis ir kvailybė pavaizduojamos moterimis. Išmintis kviečia visus mokytis, gerbti Dievą, įgyti palaimą. Kvailybė kviečia vogti, bloga daryti, susilaukti prakeikimą — mirtį.

SALIAMONO PATARLĖS

10 skyrius
TIESA IR NUODĖMĖ 1-32

1 Išmintingas sūnus — pasididžiavimas tėvui, paikas sūnus — skausmai motinai. (Pat 15,20; 17,21,25) 2 Neteisingu būdu įgyti turtai nepadeda, teisingumas išgelbsti nuo mirties. 3 Viešpats neleidžia badauti teisiajam, bet niekšo godumo Jis nepatenkina. (Ps 37,19,25) 4 Tingi ranka daro beturčiu, o darbšti ranka — turtingu. (Pat 6,6-11; 12,24; 19,15; 28,19) 5 Išmintingas sūnus dirba vasaros metu, bet sūnus, kuris miega pjūties metu — gėda tėvui. 6 Teisingasis laiminamas, niekšo žodžiai ir darbai neša jam pražūtį. 7 Atminimas teisiųjų yra pa-

laima, o niekšų vardas pūva neminimas. (Job 18,17; Ps
9,6) 8 Išmintingas priima įstatymus, o paikas be jų žū-
va. 9 Teisingasis eina saugiais keliais, kas mėto pėdas,
bus pagautas. 10 Kas slepia tiesą, komplikuoja reikalą,
o kas atvirai kalba, — laimi. (Pat 6,13) 11 Išmintinga
kalba neša palaimą, o neišmanėlių — pražūtį. (Pat
13,14) 12 Neapykanta kelia vaidus, o meilė dengia nu-
sikaltimus. (1 Pt 4,8) 13 Išmintis ateina išmanančio lū-
pomis, o neišmanėlio nugarą plaka rykštė. 14 Išmintin-
gi žino, bet tyli, neišmanėliai plepalais kuria nemalonu-
mus. 15 Turtuolio turtas yra jo tvirtovė; neturtas betur-
čiui neša vargą. 16 Teisingojo atlyginimas — gyveni-
mas, niekšo laimėjimas — daugina nuodėmes. (Lk
16,19) 17 Kas priima perspėjimus, eina teisingu gyve-
nimo keliu, o kas juos atmeta — klaidžioja. 18 Išmin-
tingos lūpos slepia neapykantą, plepiai — neišmintingi.
19 Kas daug kalba, suklumpa, kas tyli — išmintingas.
20 Teisiojo žodžiai yra rinktinis sidabras, o neišmanėlio
— beverčiai. 21 Teisiojo žodžiai padeda daugeliui, neiš-
manėliai pražudo patys save. 22 Viešpaties palaima da-
ro turtingu; paties pastangos nepraturtina. (Ps 127,2) 23
Kvailas džiaugiasi savo blogais darbais, išmintingus
džiugina jų sumanymai. 24 Niekšas gaus, ko jis bijosi,
teisusis — ko jis siekia. (Pat 1,27; Ps 37,4) 25 Niekšas
pavojaus metu žus, teisusis išliks ir amžinai gyvens. 26
Tinginio patarnavimas yra toks, kaip actas dantims ir
dūmai akims. 27 Baimė Viešpaties prailgina gyvenimą,
bedievio amžius — trumpas. (Pat 9,11; 14,27) 28 Tei-
siojo viltis teikia džiaugsmą, o niekšo pražūtį. (Ps 9,19;
Job 8,13) 29 Viešpats yra stiprybė teisiesiems, o sunaiki-
nimas piktadariams. (Pat 3,26) 30 Teisieji stovės tvirtai
per amžius, bedieviai bus sunaikinti. (Ps 112,6; 2,22)
31 Teisiųjų žodžiai teikia išmintį, o nedorėlio liežuvis
— pražūtį. (Ps 37,30) 32 Teisieji kalba, kas naudinga,
niekšai gi — kas kenkia.

Devyniuose skaitytuose skyriuose daugiausia buvo rašyta apie išmintį. Šiuo skyriumi pradedamos tikrosios patarlės. Kiekvienas skirsnelis yra nauja patarlė. Jų tarpe bendros temos nėra. Tad ir užrašyti bendrą mintį neįmanoma. Kiekvienoje patarlėje yra išreikšta teigiama ir neigiama mintis. Mes lietuviai turime kitas patarles. Hebrajų patarlės mums yra neįprastos. Bet hebrajų patarlių mintis yra suprantama. Aiškinti kiekvienos patarlės minties nesiimu. Kiekvienas pats tepamąsto apie patarlės išreikštą pamokymą. Patarlės yra geros ir naudingos pasimokyti.

11 skyrius

PAMOKYMAS APIE GĖRĮ IR BLOGĮ 1-31

1 Viešpats nekenčia neteisingų svarstyklių, teisingas svarstykles mėgsta. (Pat 16,11; 20,10; 3 M 19,35)
2 Kur pasireiškia išdidumas, ten gėda, o kur kuklumas
— ten išmintis. (Pat 16,18; 18,12) 3 Teisiuosius lydi
garbė, o suktuosius sunaikina jų klasta. 4 Turtai neiš-
gelbsti nuo mirties, teisingumas veda į išganymą. (Pat
10,2) 5 Nekalto kelias tiesus, niekšas žus dėl savo niek-
šybių. 6 Teisiųjų teisingumas išlaisvina juos, o apgavi-
kai sugaunami jų pačių pinklėse. 7 Niekšo ir bedievio
viltis žūva kartu su juo; nusikaltėlis laukia veltui. (Pat
10,28) 8 Teisusis išlaisvinamas iš vargų, o nusikaltėlis
kenčia. (Pat 21,18; Iz 43,3) 9 Nusikaltėlis žodžiais pra-
žudytų artimą, bet sumanumu teisusis išlaisvinamas. 10
Teisiųjų pasisekimais miestas džiaugiasi, niekšams žu-
vus, miestas taip pat džiūgauja. 11 Teisiųjų darbais
miestas kyla, bedievių kalbomis — smunka. (Pat 28,12;
29,2) 12 Neišmanėlis niekina savo artimą, protingas ty-
li. 13 Neištikimas atidengia paslaptis, o ištikimas neiš-
duoda paslapčių. 14 Bloga vadovybė pražudo tautą; ji
klesti, turėdama gerų patarėjų. 15 Kas garantuoja sveti-
mam, sudaro pavojų sau; kas vengia garantuoti — sau-
gus. (Pat 6,1-2) 16 Maloni moteris įsigyja garbės. Plė-

šikai prisiplėšia turtų. 17 Malonus žmogus laimi, grubus pakenkia sau. 18 Neteisingųjų alga yra neaiški; kas sėja tiesą, tikrai gaus atlyginimą. 19 Siekiąs teisybės bus gyvas; siekiąs pikto — mirs. (Pat 19,23) 20 Veidmainių Viešpats nekenčia; nekaltieji patinka Viešpačiui. 21 Blogieji tikrai bus nubausti, bet teisiojo palikuonys bus išgelbėti. 22 Graži, bet laisva moteris yra kaip aukso žiedas, įvertas kiaulės snukyje. (Pat 31,30) 23 Teisieji atlyginami geru, o niekšų viltis — piktu. 24 Kas laisvu noru duoda — turtėja; šykštuoliai taupo ir vargsta. 25 Dosnus praturtėja; padėk kitiems ir tau padės. (Pat 19,17) 26 Kas neparduoda javų (kai kainos žemos), tą keikia tauta; kas parduoda juos, — laiminamas. 27 Kas siekia gėrio, sulaukia palaimos; kas linki pikto, pats to sulaukia. 28 Kas pasitiki turtais, suvargs; teisusis — klestės (žaliuos). (Ps 52,9-11) 29 Kas kelia nesantaiką savo namuose, paveldės vėjus; kvailys tarnaus išmintingam. 30 Teisiojo alga yra gyvybės medis; nusikaltimai sunaikina gyvybę. (Pat 3,18; 15,4) 31 Jei teisusis kenčia, gyvendamas ant žemės, tai tuo labiau bedievis ir nusikaltėlis! (1 Pt 4,17-18)

Niekšas žmogus gyvenime labai daug kenkia kitiems, bet bendrai ir pats sulaukia blogo už savo piktus darbus. O doro dorybė, pagaliau tampa žinoma ir jis sulaukia gero.

12 skyrius
IŠMINTINGAS IR KVAILAS 1-28

1 Drausmingas mėgsta išmintį; kas nepriima patarimo — kvailas. (Pat 13,1,18) 2 Doras žmogus įsigyja Viešpaties malonės, o blogas — sulaukia pražūties. 3 Niekšas niekad nesijaus saugus, tik teisusis stovės tvirtai. 4 Gero būdo žmona yra garbės vainikas vyrui; blogo būdo — lyg negyjanti žaizda. (Pat 31,10-31) 5 Teisiojo mintys teisingos, niekšo patarimas klastingas. (1

Kar 12,6-19) 6 Niekšų žodžiai siekia kraujo, o teisiojo — išgelbsti žmogų. 7 Niekšai pralaimi ir išnyksta, o teisieji tvirtai laikosi. (Pat 10,25; Job 8,13-19) 8 Žmogus vertinamas pagal jo galvoseną; klastingos žmogaus mintys jį nuvertina. 9 Geriau būti kukliam ir užsidirbti pragyvenimą, negu išdidžiam ir neturėti duonos. 10 Teisusis žino, ko reikia jo gyvuliams, bet niekšas yra bejausmis ir beširdis. (2 M 23,5) 11 Kas dirba savo žemę, turi pakankamai duonos, o kas dykinėja, — vargsta. (Pat 28,19) 12 Niekšo tvirtovė griūva, teisusis stovi tvirtai. 13 Niekšas nusikalsta lūpomis, o teisusis išsilaisvina jomis iš priespaudos. 14 Žmogus pasitenkina savo žodžių ir rankų darbo rezultatais. (Rom 2,6) 15 Neišmanėliui jo kelias atrodo geras jo nuomone, bet išmintingas žmogus klauso patarimo. 16 Kvailas tuojau parodo savo pyktį, bet išmintingas neparodo įžeidimo. 17 Teisingas liudytojas kalba tiesą, blogas liudytojas apgaudinėja. 18 Yra tokių, kurių žodžiai, lyg kardo dūriai; išmintingas žodis pagydo. (Pat 13,3) 19 Tiesą kalbančios lūpos ilgai gyvena; meluojantis liežuvis — tik akimirką. 20 Piktų minčių žmonės planuoja apgaulę, bet gera siekiantys — turi džiaugsmą. 21 Teisiojo nepalies blogybė, bet niekšą lydės nelaimės. 22 Melagių nekenčia Viešpats; Jis mėgsta teisiuosius. (Pat 6,17) 23 Išmintingas nekalba, ko nereikia, o neišmanėlis plepa savo kvailybes. (Pat 29,11) 24 Darbštusis valdys, o tinginys eis baudžiavą. (Pat 10,4) 25 Rūpestis spaudžia širdį, o geras žodis palinksmina. (Pat 16,24) 26 Teisusis suranda išeitį, o niekšų kelias juos paklaidina. 27 Tinginys vargsta, o darbštus žmogus įsigyja brangių gėrybių. 28 Teisingumas veda į gyvenimą, nusikaltimai — į mirtį.

Išmintingas siekia sau ir kitiems gero ir sulaukia palaimos, o kvailys kvailioja ir klajoja; galas — vargas ir mirtis.

13 skyrius
IŠMINTINGO IR KVAILO LAIKYSENA 1-25
1 Išmintingas sūnus klauso tėvo pamokymo, o ne-
klaužada — nei barimo. (Pat 1,8; 12,1) 2 Doras žmo-
gus naudojasi savo žodžių rezultatais, apgavikas siekia
smurto. (Pat 12,14) 3 Uždara burna saugo gyvybę, pla-
čiai atverta — ieško bėdų. (Pat 12,18; 21,23) 4 Tingi-
nys daug geidžia, bet nieko nepasiekia; darbštusis gau-
siai aprūpinamas. (Pat 10,4) 5 Teisusis nekenčia apgau-
lės, niekšas elgiasi negarbingai ir begėdiškai. 6 Teisybė
saugo teisiojo kelią, o nuodėmė pražudo niekšą. 7 Kas
giriasi turtais, — dvasios ubagas, kitas atrodo beturtis,
labai turtingas. (Mt 5,3; Apr 2,9; 3,17) 8 Turtuolis gali
išsipirkti savo turtu, vargšas neturi kuo. 9 Teisiųjų švie-
sa šviečia, o niekšų lempa gęsta. (Pat 24,20; Job 5,14;
18,5-6) 10 Akiplėšos visados ginčijasi, išmintingieji
klauso patarimo. (Pat 28,25; 1,5) 11 Lengvai įgytas tur-
tas greit išeina; sunkiai uždirbtas — ilgai tarnauja. 12
Nepasiekta viltis — sielai kančia; pasiektas troškimas
— gyvenimo džiaugsmas (gyvybės medis). 13 Kas nie-
kina Žodį, pats save žudo, o kas gerbia įsakymą, tam
bus atlyginta. 14 Išmintingas pamokymas yra gyvybės
šaltinis — išgelbėt žmogų iš mirties pinklių. (Pat 10,11;
14,27) 15 Gera mintis laimi palankumą, o neištikimųjų
kelias veda į sunaikinimą. 16 Išmintingas žmogus pir-
ma pagalvoja, paskui veikia, o neišmanėlis — parodo
savo kvailumą. (Pat 12,23; 15,2) 17 Nesąžiningas pa-
siuntinys gali įvelti žmones į nelaimes, o ištikimas —
neša išgelbėjimą. 18 Neturtas ir nepalankumas seka tą,
kuris nepriima pamokymo; kas priima įspėjimą, susi-
laukia pagarbos. (Pat 12,1) 19 Patenkintas troškimas
džiugina sielą; neišmanėliui sunku atsisakyti kvailybių.
20 Draugausi su išmintingais, tapsi išmintingesnis,
draugausi su neišmanėliais — nukentėsi. 21 Nusidėjė-
lius persekioja nelaimės, o teisiesiems atlyginama gėry-
bėmis. 22 Doras žmogus palieka paveldėjimą vaikams

ir anūkams, o nusidėjėlio turtas tenka teisiajam. (Pat 14,14; 28,8; Pam 2,26) 23 Naujai išplėštas dirvonas teikia pakankamai maisto vargšams, o neteisingumas nušluoja derlių. 24 Kas gailisi rykštės, kenkia savo sūnui, bet kas jį myli, palaiko drausmę. (Pat 22,15) 25 Teisusis valgo ir pasisotina, niekšas nepasotinamas. (Ps 34,11)

Išmintingas apsvarsto ką sako, elgiasi atsargiai, ką pažada išpildo. Paikas plepa, apgaudinėja, patenka į vargą ir sunyksta.

14 skyrius

PAGARBA IŠMINČIAI 1-35

1 Išmintinga moteris stato namus, o neišmanėlė — griauna juos. 2 Einantis tiesiu keliu bijo Viešpaties, o kas mėgsta klaidžioti, niekina Jį. 3 Neišmanėlio kalba — rykštė jo nugarai; išmintingo žodžiai apsaugo jį. 4 Kur nėra jaučių, tuščios ėdžios, bet gausus derlius gaunamas jaučių jėga. 5 Teisingas liudytojas nemeluoja, klastingas nesako teisybės. 6 Neišmanėlis ieško išminties ir neranda, bet įžvalgus lengvai ją suranda. 7 Pasitrauk nuo kvailio, nes iš jo nieko neišmoksi. 8 Išmintingas žmogus žino, ko siekia, o kvailys suklaidinamas savo kvailybių. 9 Kvailys tyčiojasi iš nuodėmės, o teisusis džiaugiasi Dievo malone. 10 Žmogus pažįsta savo širdgėlą ir savo džiaugsmą, todėl nesidalina su svetimu. 11 Niekšo namai bus nugriauti, o teisiojo palapinė palikta (žydės). (Job 18,14; Pam 12,7) 12 Kartais kelias, kuris žmogui atrodo teisingas, nuveda į mirtį. 13 Kartais lūpos juokiasi, širdis liūdi; džiaugsmas baigiasi kartumu. 14 Nenaudėlio atpildas bus pagal jo elgesį, o doro žmogaus, pagal jo darbus. 15 Naivus tiki kiekvienam žodžiui, bet išmintingas apsvarsto kiekvieną žingsnį. 16 Išmintingas žmogus yra atsargus ir vengia pikto, o neišmanėlis eina nekreipdamas dėmesio. 17 Nekantrus

žmogus dažnai padaro kvailybę, o kantrus — apdairus.
18 Neišmanėlis kentės dėl savo padarytų kvailybių, o
išmintingąjį vainikuos išmintis. (Ef 5,15) 19 Blogieji
lenkiasi geriesiems, niekšai stovi prie teisiųjų durų. 20
Beturčio nemėgsta net jo kaimynas, o turtingas turi
daug draugų. (Pat 19,4,7) 21 Kas niekina savo artimą,
nusikalsta; kas gailisi vargšo — laiminamas. (Ps 41,2)
22 Klysta, kas daro pikta; kas siekia gero, įgys meilę ir
pasitikėjimą. 23 Sunkus darbas padaro turtingu, o ple-
palai — beturčiu. (Pat 10,4) 24 Išmintingą vainikuoja
turtas, o neišmanėlį — kvailybė. 25 Sąžiningas liudyto-
jas išgelbsti gyvybę, nesąžiningas meluoja ir pražudo.
26 Kas bijo Viešpaties, stovi ant gero pamato, ir jo šei-
ma saugi. (Pat 18,10) 27 Pasitikėdamas Viešpačiu gy-
vensi ir išvengsi mirties pinklių, nes Jis yra gyvenimo
šaltinis. (Pat 18,14) 28 Gausi tauta — garbė karaliui, o
be žmonių nėra nė kunigaikščio. 29 Kantrus yra išmin-
tingas, o nekantrus parodo savo nesusivaldymą. (Pat
16,32; 19,11) 30 Ramybė teikia sveikatos, pavydas žu-
do kūną. (Pat 12,4) 31 Kas skriaudžia vargšą, įžeidžia
Tvėrėją, kas pasigaili beturčio, gerbia Jį. (Pat 17,5;
19,17) 32 Niekšas kenčia dėl savo piktų darbų, o teisųjį
užtaria jo teisingumas. 33 Įžvalgus gyvena išmintimi, o
neišmanėlis nesilaiko išminties. 34 Teisingumas iškelia
tautą, o nuodėmės žlugdo ją. 35 Išmintingas tarnas įgy-
ja karaliaus palankumą, nenaudėlis patiria nemalonumų.
(1 M 41,38)

Šiame skyriuje išmintis vadinama gudrumu, supratimu, išpažinimu, sąžiningumu ir t.t. Išmintis išlaiko, teikia palaimą. Siek jos!

15 skyrius
IŠMINTIS GELBSTI — KVAILYSTĖ ŽUDO 1-33

1 Švelnus atsakymas nuramina pyktį, aštrūs žo-
džiai sukelia jį. (1 Kar 12,13-16) 2 Išmintinga kalba pa-

moko, o neišmanėlis kalba kvailai. (Pat 12,23) 3 Vieš-
paties akys mato visur, jos seka piktus ir gerus. 4 Ma-
loni kalba teikia gyvybės (gyvybės medis), o šiurkšti
— prislegia dvasią. 5 Neišmanėlis atmeta tėvo pamoky-
mus, išmintingas klauso ir vykdo. (Pat 13,1) 6 Pajamų
netrūksta teisiojo namuose, o niekšas jų neturi. 7 Pro-
tingieji teikia gerų žinių, kvailiai nieko. 8 Niekšų aukų
Viešpats nemėgsta, bet teisiųjų maldos Jam patinka.
(Pat 21,27; 28,9; 1 M 4,4-5; Iz 1,11,15; Lk 18,9-14) 9
Niekšo gyvenimas Viešpačiui nepatinka; Jis myli sie-
kiančius tiesos. (Pat 11,20) 10 Baudžiamas tas, kas pa-
meta kelią; kas nepriima įspėjimo — miršta. (Pat 10,17;
29,1) 11 Jei Viešpats mato mirusiųjų buveinę, prarają,
kaip Jis nematys žmonių širdžių? (Job 26,6; Ps 139,8;
Jer 17,10) 12 Išdidusis nemėgsta įspėjimo ir vengia iš-
minties. (Pat 9,8; 13,1) 13 Linksma širdis atsispindi
veide, liūdesys slegia dvasią. 14 Protingas ieško išmin-
ties, neišmanėlis maitinasi kvailybėmis. 15 Prislėgtas
nemato šviesių dienų; linksma širdis visuomet laiminga.
(Pat 17,22) 16 Geriau turėti mažiau ir būti su Viešpa-
čiu, negu didelius turtus ir būti pavojuje. (Pat 16,8;
17,1; Ps 37,16) 17 Geriau daržovių pietūs su meile, ne-
gu nupenėtas veršis su neapykanta. 18 Karštuolis suke-
lia vaidus, o ramusis sutaiko. (Pat 26,21; 29,22) 19 Tingi-
nių kelias yra erškėčiais klotas, o teisiųjų — lygus vieš-
kelis. (Pat 24,30-31) 20 Išmintingas sūnus yra džiaugs-
mas tėvui, o neišmanėlis — širdgėla motinai. (Pat 10,1)
21 Neprotingas džiaugiasi kvailybe; protingasis eina
teisingu keliu. 22 Be patarimų ir geri sumanymai nueina
niekais; patarimai padeda juos įvykdyti. (Pat 11,14) 23
Geru atsakymu džiaugiasi kiekvienas; pasakytas žodis
tinkamu laiku yra naudingas. 24 Išmintingo žmogaus
gyvenimas veda jį, ir jis išvengia mirties tamsybių (šeo-
lio). 25 Viešpats sugriauna didžiūnų namus, bet palieka
našlės nuosavybę. 26 Niekšų mintys Viešpačiui sveti-
mos, teisiųjų žodžius Jis mėgsta. 27 Kas siekia netei-

singo pelno, sukelia nemalonumų savo šeimai; kas ne-
priima kyšių — bus gyvas. (Ps 15,5) 28 Teisingo atsa-
kymas apgalvotas, o niekšo burna beria piktus žodžius.
29 Viešpats vengia niekšų, bet teisiųjų maldas Jis iš-
klauso. (Jn 9,31) 30 Malonus akių žvilgsnis pradžiugi-
na širdį; gera žinia atgaivina kūną ir sielą. (Pat 25,25)
31 Kas klausosi gerų patarimų, liks išmintingųjų tarpe.
32 Kas nekreipia dėmesio į patarimus, kenkia pats sau;
kas priima įspėjimus, įsigyja daugiau supratimo. 33
Viešpaties bijoti reiškia suprasti išmintį; kuklumu pa-
siekiama garbė. (Pat 1,7; 18,12)

Išminties reikia siekti ir jos įsigyti. Ji yra didelė do-
rybė ir palaima. Viešpats myli teisiuosius — išmintin-
gus ir juos laimina. Niekšai nesiekia išminties ir gerus
pamokymus atmeta. Viešpats nemėgsta niekšų; net jų
aukos ir maldos Jam yra bjaurios — panieka.

16 skyrius

DIEVAS STEBI ŽMOGAUS VEIKSMUS 1-33

1 Žmogus mąsto, o Viešpats nusprendžia. 2 Žmo-
gaus keliai atrodo geri jo paties akyse, o Viešpats nu-
stato jų tikslą. (Pat 21,2) 3 Pasitikėk Viešpačiu ir tavo
planai įvyks. (Ps 37,5) 4 Viešpats viską sukūrė pras-
mingai, net ir niekšą! 5 Viešpats nemėgsta išdidžių, jie
tikrai bus nubausti. (Pat 11,21) 6 Gailestingumu ir išti-
kimybe panaikinama kaltė; bijok Viešpaties ir išvengsi
pikto. 7 Kai žmogaus keliai teisingi Viešpaties akyse,
Jis paveikia priešus gyventi taikoje. (1 M 31,24; 33,4)
8 Geriau turėti mažai teisingu būdu, negu daug sukty-
bėmis. (Pat 15,16) 9 Žmogus planuoja savo kelią, bet
Viešpats jį veda. (Pat 19,21) 10 Dievas paveikia kara-
liaus sprendimą taip, kad jis teisme nenusikalstų. 11
Svarstyklių tikslumas yra Viešpaties; o svarsčiai maiše-
lyje taip pat Jo žinioje. (Pat 11,1) 12 Karalius nepaken-
čia pikto, nes jo sostas remiasi teisingumu. (Pat 20,28;

25,5; 29,14) 13 Karaliui patinka teisinga kalba. 14 Ka-
raliaus pyktis yra mirties pranešėjas; išmintingas žmo-
gus gali jį nuraminti. (Pat 20,2) 15 Malonus karaliaus
žvilgsnis reiškia gyvybę; jo palankumas prilygsta pava-
sario lietui. (Pat 19,12) 16 Išmintis vertingesnė už auk-
są, supratimas — už sidabrą. (Pat 3,14; 8,10-11) 17
Teisusis šalinasi pikto; kas laikosi teisingumo, saugo
gyvybę. 18 Išdidumas eina sunaikinimo priekyje, pui-
kybė — vadas žlugimo. (Pat 18,12) 19 Geriau kukliu
būti su vargšais, negu grobį dalintis su išdidžiaisiais. 20
Kas klauso Žodžio — laimės; palaimintas, kuris pasitiki
Viešpačiu. 21 Sumanus žmogus yra išmintingas. Nuo-
širdžiais žodžiais lengviau įtikinti. 22 Išmintis yra gy-
vybės šaltinis išmintingam. Kvailybė yra bausmė neiš-
manėliui. (Pat 13,14; 14,27) 23 Protingas kalba bešališ-
kai ir įtikinančiai. 24 Malonūs žodžiai yra kaip medus:
saldūs sielai ir sveiki kūnui. (Pat 12,25) 25 Kartais
žmogui kelias atrodo tiesus, bet nuveda į mirtį. (Pat
14,12) 26 Alkis verčia žmogų dirbti, skrandis paragina
jį. (Pat 18,7) 27 Suniekšėjęs žmogus atneša nelaimę; jo
kalba degina kaip ugnis. 28 Nesąžiningas žmogus su-
kelia vaidus, plepis išskiria net draugus. (Pat 6,14,19)
29 Smurtininkas vilioja savo artimą ir veda jį blogu ke-
liu. (Pat 1,10-14) 30 Saugokis tokių, kurie planuoja
pikta (merkia akimis), jo veido išraiška pasako jo gal-
voseną (sučiaupia lūpas).(Pat 6,13) 31 Žili plaukai yra
ilgo amžiaus garbės vainikas, įgytas teisingu gyvenimu.
(Pat 2 ,29) 32 Kantrus yra geresnis už stiprų, susival-
dantis — už tą, kuris užima miestus. (Pat 14,29) 33
Burtas metamas gauti atsakymą; jis priklauso nuo Vieš-
paties. (Joz 7,14-; 1 Sam 10,20-; 14,41; Jn 1,7; Apd
1,26)

Viešpats stebi kiekvieną, — visus. Žmogus gali daug ką siekti, bet viską įvykdo Viešpats (Javė). Viešpats yra teisingas; už gera Jis atlygina geru, o išdidiems

ir niekšams — piktu. Išmintis yra didžiausias turtas, ką žmogus gali pasiekti.

Daug patarlių apie karalius yra šiame skyriuje. Bendrai karalius suprantamas orientalų pobūdžio; neapréžtos valios valdovas. Tačiau pabrėžiama, kad jo galia-sostas išsilaiko teise. Karalius privalo vykdyti Viešpaties valią.

17 skyrius

IŠMINTIS IR KVAILYBĖ 1-28

1 Geriau sausos duonos kąsnelis santaikoje, negu
puota pilna vaidų. (Pat 15,16-17; 16,8) 2 Išmintingas
vergas valdo neišmanėlio sūnų ir gauna tėviškės dalį,
kaip kiekvienas sūnų. 3 Kaip sidabras ir auksas išban-
domas ugnyje, taip Viešpats mėgina žmogaus širdį. (Ps
66,10) 4 Niekšas klauso blogų kalbų, o apgavikas —
melagingų. 5 Kas pajuokia vargšą, įžeidžia jo Kūrėją, o
kas džiaugiasi kito nelaime, pats sulauks bausmės. (Pat
14,31) 6 Anūkai yra senelių garbės vainikas, o vaikų
garbė — jų tėvai. (Ps 126,6) 7 Neišmanėliui kilni kalba
netinka, tuo labiau netinka meluoti kunigaikščiui. 8 Ky-
šis lyg brangus perlas davėjo akyse; kur jis eina su juo
— visur laimi. 9 Kas atleidžia kaltę, ugdo meilę; kas
kaltę nuolat primena, suardo draugystę. 10 Įspėjimas
daugiau padeda gudriam, negu šimtas kirčių kvailam.
11 Blogas žmogus ieško priekabių; jis sulauks žiauraus
galo. 12 Geriau sutikti mešką, kuriai atimti jos meškiu-
kai, negu kvailą. 13 Kas už gera moka piktu, nelaimės
nuo jo namų neatsitrauks. (Ps 109,5) 14 Nesantaikos
pradžia, kaip užtvankos plyšys; todėl užtaisyk jį kol ne-
vėlu. 15 Išteisinti niekšą ir pasmerkti teisųjį yra nusikal-
timas Viešpačiui. (Iz 5,23) 16 Ką darys kvailas su pini-
gais? Galėtų išminties įsigyti, bet jis neturi jokio supra-
timo. 17 Tikras draugas visuomet pasilieka draugu; jis
yra lyg brolis nelaimėje. (Pat 18,24) 18 Neišmintingas
žmogus laiduoja draugui. (Pat 6,1) 19 Kas ginčijasi,
nusikalsta. Kas aukštai šoka, žemai krinta (nestatyk
aukštų durų). 20 Nesąžiningas žmogus nieko gero ne-

pasieks; melagis — turės bėdų. 21 Blogas sūnus ne džiaugsmas, bet rūpestis tėvui. (Pat 10,1) 22 Linksma širdis geras vaistas; prislėgta dvasia kenkia kūnui. (Pat 15,13-15) 23 Niekšas ima kyšius ir iškreipia teisę. 24 Protingas žmogus siekia išminties; neišmanėlis klaidžioja dausose. (Pat 4,25) 25 Blogas sūnus tėvui nelaimė, o motinai — skausmas. 26 Teisingam uždėti pabaudą negerai, kilmingą plakti netinka. 27 Įžvalgus susilaiko kalboje, ramaus būdo žmogus — apdairus. (Pat 10,19; Jok 1,19) 28 Net kvailas, jei jis tyli, laikomas išmintingu, suprantančiu reikalą, išmanančiu. (Job 13,5)

Bendrai patarlės moko, kad doram, išmintingam gyvenime sekasi. Net išmintingas tarnas daugiau vertinamas negu paikas sūnus.

Apie niekšus ir paikus patarlėse kalbama blogai. Jie yra pavojingesni už suerzintą lokę. Jei paikas sugebėtų tylėti, jis būtų laikomas išmintingu. Neišmintingomis kalbomis sukeliami ginčai ir vaidai.

18 skyrius
DRAUGYSTĖ 1-24

1 Keistuolis visados daro kas jam patinka, jis priešingas visų nuomonei. 2 Kvailas nesistengia suprasti kitų, jis kalba tik savo nuomonę. 3 Niekšybę seka panieka, negarbė ir gėda. 4 Žmogaus žodžiai yra gilus vanduo, išminties šaltinis, tekanti srovė. 5 Niekšą teisinti neteisinga; neapginti teisiojo — nusikaltimas. (5 M 1,17) 6 Kvailo kalba sukelia vaidus ir muštynes. 7 Kvailą pražudo žodžiai; jis lūpomis numezga pinkles, kurios paklupdo jį. (Pat 13,3; 16,26) 8 Paskalos žodžiai yra lyg skanėstas, kuris nurytas paliečia visą kūną. (Pat 26,22) 9 Kas tingi dirbti, sunaikina, ką turi (yra sunaikinimo brolis). (Pat 10,4) 10 Viešpaties vardas — apsaugos bokštas; teisieji bėga į jį ir yra saugūs. (Pat 14,26; Ps 20,2) 11 Turtuolio lobis yra jam lyg aukšta miesto mūro siena, saugojanti jį. (Pat 10,15) 12 Žmogaus išdidumas jį sunaikina, o kuklumas veda į garbę.

(Pat 16,18; 15,33) 13 Kas savo kalba įsiterpia ir kliudo kitiems, tas neturi gėdos. 14 Tvirtas žmogus įveikia ligą, bet kas pakels netekusį vilties! (Pat 15,13-15) 15 Įžvalgus siekia pažinimo, išmintingas — supratimo. 16 Dovanos žmogui atidaro plačiai duris pas didžiūnus. (1 M 43,11) 17 Pirmasis, kalbąs teisme, atrodo teisus, kol neprasideda apklausinėjimas. 18 Burtų keliu pašalinami nesutarimai ir padaromas sprendimas tarp besiginčijančių. (Pat 16,33) 19 Įžeistas brolis laikosi lyg tvirtovė; ginčai atskiria brolius, lyg pilių skląstai. 20 Žmogus maitinasi savo kalbų vaisiais, sotinasi tuo, ką jo lūpos pasako. (Pat 12,14; 13,2) 21 Mirtis ir gyvenimas yra liežuvio padaras; kas tai mėgsta, valgo jo vaisius. (Pat 13,3) 22 Kas randa gerą žmoną, gauna laimės ir džiaugsmo iš Viešpaties. (Pat 19,14; 31,10) 23 Beturtis kalba švelniai, o turtingas atsako griežtai. 24 Vieni draugai dedasi draugais, o kiti - geresni už brolį.

Apie kalbas patarlės daug primena; taip ir šiame skyriuje minimos išmintingo ir niekšo kalbos. Pasisakoma apie teisėjus ir teisę. Teisėjai privalo išklausyti abi puses ir teisti bešališkai.

19 skyrius

•KVAILYSTĖ, TINGINYSTĖ IR PAJUOKA 1-29

1 Geriau būti doru beturčiu, negu turtingu sukčiumi. (Pat 25,6) 2 Geri norai be žinojimo nepadeda. Kas greitai bėga, dažnai suklumpa. 3 Žmogus nukenčia dėl savo kvailų elgesių, bet kaltina Viešpatį. (Raud 3,39) 4 Turtas vilioja draugus, o beturtis netenka jų. (Pat 14,20) 5 Nesąžiningas liudytojas baudžiamas; kas meluoja, neišsisuka. (Pat 21,28; 5 M 19,18-21) 6 Daugelis pataikauja įtakingiesiems, draugauja su tokiais, iš kurių gauna dovanų. 7 Broliai savo beturčio brolio nekenčia, draugai šalinasi jo. 8 Sumanus praturtės, įžvalgus padarys pažangą. 9 Netikras liudytojas baudžiamas, melagis žūva. 10 Neišmanėliui netinka gyventi prabangiai, kaip

vergui valdyti kunigaikščius. 11 Įžvalgus žmogus nesikarščiuoja ir nekreipia dėmesio į jam daromą skriaudą. 12 Karaliaus rūstybė yra kaip liūto riaumojimas, o jo palankumas — rasa augalams. (Pat 20,2; 16,14-15) 13 Blogas sūnus tėvui nelaimė, o įkyri žmona, kaip kiauras stogas, pro kurį visados varva. (Pat 10,1) 14 Namai ir turtai paveldimi iš tėvų, o išmintinga žmona — Viešpaties dovana. (Pat 18,22) 15 Tinginys įpranta ilgai miegoti; dykinėdamas badaus. (Pat 10,4; 23,21) 16 Kas laikosi (Dievo) įsakymų, — gyvens; kas atmeta Žodį, — mirs. (Pat 16,17) 17 Kas draugiškas vargšui, skolina Viešpačiui; Jis atlygins jam už jo darbus. (Pat 14,31; Ps 41, 2-4; Mt 25,40) 18 Bausk vaikus kol maži, bet niekados neatstumk jų. (Ef 6,4) 19 Kuo labiau karštuolis karščiuosis, tuo daugiau nukentės. 20 Klausykis patarimo ir priimk pamokymą, kad ateityje būtum išmintingesnis. 21 Žmogus turi daug planų, bet tik Viešpats leidžia pasiekti tikslą. (Pat 16,9; Jer 10,23) 22 Malonumas visados laimi. Beturtis yra vertesnis negu melagis. 23 Baimė Viešpaties teikia gyvenimą; kas ją turi, tas yra ramus ir patenkintas, — nelaimė jo nelies. (Pat 14,27) 24 Tinginys laiko savo ranką bliūde, bet nepakelia jos prie burnos. (Pat 26,15) 25 Jei nubausi arogantą, nesubrendęs iš to pasimokys; jei įspėsi išmanantį, jis priims pamokymą. (Pat 21,11) 26 Kas vartoja smurtą prieš tėvą ir motiną, tas daro sau gėdą ir negarbę. 27 Mano sūnau, neatmesk drausmės; ją atmetęs, nuklysi nuo išminties. (Jok 1,22) 28 Neteisingas liudytojas tyčiojasi iš teisės; niekšų burna — nelaimių šaltinis. 29 Arogantams ir neišmanėliams prirengta rykščių jų nugaroms. (Pat 26,3)

Patarlėse daug minima išmintis ir paikystė; taip ir šiame skyriuje. Išmintis pasiekiama per pamokymą. Kas pamokymą atmeta, tas niekada neįgys išminties. Paikas dėl savo nelaimių net Viešpatį kaltina. Turtas ir

neturtas patarlėse dažnai paliečiamas. Kas sušelpia be-
turtį, tas skolina Viešpačiui. Turtą galima paveldėti, bet
žmona yra Viešpaties dovana. Tinginystė veda į neturtą
ir sunykimą.

20 skyrius
NEPERSIVALGYK IR NEGIRTUOKLIAUK 1-30

1 Arogantas yra kaip rūgstantis vynas; kas jo ge-
ria, neišmintingas. (Pat 23,29-35; 31,5) 2 Karaliaus
rūstybė yra kaip liūto riaumojimas; kas jį erzina, tas
praranda savo gyvybę. (Pat 16,14; 19,12) 3 Garbingi
žmonės vengia ginčų; neišmanėliai pradeda vaidus. 4
Tinginys nearia rudenį, todėl ir pjūtį turi menką. (Pat
6,6-8) 5 Sumanymas žmogaus širdyje yra kaip gilus
vanduo; sumanusis jo semiasi. (Pat 18,2) 6 Daugelis
žmonių giriasi savo lojalumu, bet kiek yra ištikimų? 7
Teisingas ir garbingas žmogus yra palaima savo vai-
kams. (Pat 14,26; Ps 112,2) 8 Karalius, sėdėdamas
teismo kėdėje, peržvelgia visus ir suranda kaltąjį. (Ps
101,3-8) 9 Kas gali sakyti: "Mano širdis nesutepta, esu
be nuodėmės?" (Pat 28,13; 30,12) 10 Neteisingo svorio
ir mato Viešpats nekenčia. (Pat 11,1) 11 Jau ir vaiką
pažinsi iš jo darbų, kada jis elgiasi gerai ir kada blogai.
(Pat 22,6) 12 Viešpats sutvėrė ausis girdėti ir akis ma-
tyti. 13 Kas mėgsta miegoti, tampa beturčiu; nemiegok,
turėsi pakankamai maisto. (Pat 6,10) 14 Pirkėjas sako:
"Niekam verta, niekam verta!" Paėjęs džiaugėsi pigiai
pirkęs. 15 Yra daug aukso ir brangių perlų, bet vertin-
giausias perlas yra išmintis. 16 Imk užstatu rūbus to,
kuris garantavo, jis privalo atsakyti. (Pat 27,13) 17
Skani duona apgaule įgyta, bet paskui — jo burna yra
pilna žvyro. (Pat 9,17) 18 Planai pasiseka įvykdyti pa-
tarimais, karai vedami gerai apsvarsčius. (Pat 24,6) 19
Nesusidėk su tokiu, kuris atidengia paslaptį, elgiasi ap-
gaulingai ir nesučiaupia lūpų. 20 Kas keikia tėvą ir mo-
tiną, to žiburys tamsoje užgęsta. (2 M 21,17) 21 Pavel-

dėjimas, gautas paskubomis, nebus palaima. 22 Nesakyk: "Atlyginsiu piktu". Lauk, ir Viešpats padės tau. (Pat 24,29; Rom 12,17-19) 23 Apgaulingų svarstyklių ir svarsčių Viešpats nekenčia. 24 Viešpats veda žmogų; ar kitaip žmogus galėtų suprasti savo gyvenimo kelią? 25 Žmogau, gerai apgalvok, darydamas įžadą, kad nesigailėtum, jei reikėtų jo atsisakyti. 26 Išmintingas karalius suranda nusikaltėlius ir juos smarkiai baudžia (pervažiuoja ratais). (Ps 101,8) 27 Žmogaus dvasia yra Viešpaties žiburys, juo ištiriamos visos žmogaus paslaptys. (1 Kor 2,11) 28 Karalius valdys sostą, kol jis laikysis teisės, teisingumo ir ištikimybės. (Pat 16,12) 29 Jaunuolius puošia jėga, o senųjų garbė — žili plaukai. (Pat 16,31) 30 Kirčių smūgiai pašalina pikta ir išvalo žmogaus širdį.

Patarlė sako, kad vynas sukelia nesantaiką — triukšmą. Karalius minimas geru požiūriu: mylintis, teisus, jo sostas remiasi teise ir ištikimybe. Nevienodo dydžio svarstyklės, matai, prekių nuvertinimai savo naudai yra smerkiama. Nė vieno žmogaus nėra visai teisaus, tad privalome visi žemintis prieš Viešpatį.

21 skyrius
DIEVAS LENKIA ŽMONIŲ ŠIRDIS IR KELIUS 1-31

1 Karaliaus širdis Viešpaties rankoje yra kaip vandens srovė; Jis ją pasuka, kur nori. (Ps 33,15) 2 Kiekvienas žmogus mano, kad jo kelias tiesus, bet Viešpats bando širdį. (Pat 16,2; 24,12) 3 Tiesa ir teisė Viešpačiui mielesnės negu auka. (1 Sam 15,22; Iz 1,11-18; Oz 6,6) 4 Niekšų šviesa — išdidumas ir pasididžiavimas; tai nuodėmė. (Iz 2,11) 5 Darbštumas neša turtą, o skubėjimas — nuostolį. (Pat 22,29) 6 Melu įgyti turtai yra lyg kvepalai, bet jie įtraukia tave į mirties žabangus. (Pat 10,2) 7 Niekšų smurtas nušluos juos pačius, nes

jie nusikalto. 8 Nusikaltėlių kelias yra vingiuotas, teisiojo — tiesus. 9 Geriau yra gyventi palėpėje, negu su įkyria žmona dideliuose namuose. (Pat 25,24) 10 Niekšai trokšta pikto; jie nesigaili artimo. 11 Kai nubaudžiamas arogantas, nesubrendęs pasimoko. Kai išmintingas pamokomas, jis įgyja supratimo. (Pat 19,25) 12 Teisusis stebi niekšų gyvenimą ir atiduoda juos teismui; jie žūsta. 13 Kas vargšo negirdi, nebus išgirstas. 14 Dovana pyktį ramina; slapta dovana sukelia pyktį. (1 Sam 25,18; Pat 17,23) 15 Teisingumas džiugina teisiuosius, o piktadarius išgąsdina. 16 Nuklydę nuo tiesos kelio, greitai ilsėsis mirusiųjų buveinėje. 17 Gyvenimo linksmybės, vynas ir aliejai nepraturtins. (Pat 23,21) 18 Teisusis bus išgelbėtas iš nelaimės, bet niekšas gaus ką užsitarnavo. 19 Geriau yra vienam gyventi tyruose, negu su moterimi, mėgstančia barnius ir vaidus. 20 Išmintingo žmogaus namuose yra brangių daiktų, neišmanėlis iššvaisto juos. 21 Būk teisingas ir sąžiningas; įsigysi gerą gyvenimą ir pagarbą. 22 Išmintingasis užima ir sugriauna tvirtovę, kuria įgula pasitikėjo. (Pat 24,5) 23 Kas valdo savo liežuvį, išvengia nemalonumų. (Pat 13,3) 24 Išdidus puikuolis yra arogantas; jis elgiasi akiplėšiškai ir įžūliai. 25 Tinginys nepasiekia savo tikslo, nes jis nenori dirbti. (Pat 13,4) 26 Jis kasdien galvoja, ko jis norėtų turėti; teisusis priešingai, jis duoda ir nepavydi. 27 Niekšo aukos Viešpats nevertina, tuo labiau, jei ji aukojama piktam tikslui. (Pat 15,8) 28 Neteisingas liudytojas žus, teisingojo liudijimas bus priimtas. (Pat 19,5-9) 29 Niekšas dažnai pasirodo nemandagus, o teisingasis žino savo tikrą kelią. 30 Prieš Viešpatį neatsilaikys nei išmintis, nei supratimas, nei patarimas. (Ps 33,10-11) 31 Žirgas paruošiamas kovos dienai, o pergalę teikia Viešpats. (Ps 33,17; Iz 31,1-3)

Žmogus privalo siekti gero, dirbti, atlikti pareigas tinkamai. Viešpats tikrai pažįsta žmogų ir net karaliaus

širdį palenkia lyg vandenį kanalais — vandentakiais. Šiame skyriuje daug pasakyta apie teisiuosius ir niekšus. Teisųjį Viešpats išlaikys, o niekšas žus.

22 skyrius
GERO VARDO ĮSIGIJIMAS
IR JO NETEKIMAS 1-29

1 Geras vardas yra vertingesnis už didelius turtus,
o palankumas — už sidabrą ir auksą. (Pam 7,1) 2 Tur-
tuolis ir vargšas priklauso vienas nuo kito; Viešpats su-
tvėrė juos abu. 3 Protingas mato pavojų ir pasišalina, o
neišmanėlis eina tiesiog ir nukenčia. (Pat 27,12) 4 Bai-
mė Viešpaties ir kuklumas atlyginamas turtu, garbe ir
gyvenimu. 5 Veidmainio kelias pilnas žabangų; kas
saugo savo gyvybę, išvengs jų. 6 Kaip vaikas išauklė-
tas, taip jis ir gyvens. (Pat 20,11) 7 Turtingas viešpa-
tauja vargšui; skolininkas tampa skolintojo vergu. 8
Kas sėja neteisybę, pjauna nelaimes; jo paties rykštė
plaka jį. (Job 4,8) 9 Gailestingos širdies žmogus laimi-
namas; jis dalinasi savo duonos kąsniu su beturčiu. (Pat
19,17) 10 Išmesk akiplėšą ir liausis vaidai, barniai ir
nesutikimai. (Pat 26,20; 1 M 21,9-10) 11 Malonus ir
nuoširdus žmogus galės ir su karaliumi draugauti. (Ps
101,6) 12 Viešpats saugoja siekiantį supratimo, bet ne-
teisingojo žodžius Jis paverčia niekais. 13 Tinginys ne-
išeina, jis sako: "Liūtas yra lauke, jis gali sudraskyti
mane gatvėje!" (Pat 26,13) 14 Svetimavimas yra gili
duobė; ko Viešpats nesaugo, tas įkrinta į ją. (Pat 5,3;
23,27) 15 Blogis jau yra ir vaiko širdyje; rykštė ir pa-
mokymas išvaro jį. (Pat 23,14; 29,17) 16 Kas skriau-
džia beturtį, norėdamas praturtėti arba duodamas turtin-
gam, pats neturės nieko.
17 Atidžiai klausykis išminčių žodžių, įsidėmėk jų
prasmę ir suprask, kaip svarbu jas žinoti. 18 Tau bus
gera ir naudinga žinoti ir jas pakartoti. 19 Pasitikėk
Viešpačiu! Todėl šiandien duodu tau 20 trisdešimt pa-

mokymų ir patarimų; 21 tai išmintis ir tiesa, kad galėtum duoti atsakymą tiems, kurie klaus tavęs.

22 Neišnaudok beturčių, todėl kad jie beturčiai, ir neskriausk bejėgių teisme. 23 Viešpats ves jų bylą ir sunaikins tų gyvenimą, kurie skriaudė juos. (Pat 23,11) 24 Nedraugauk su pikčiurna ir karštakošiu, (Pat 29,22) 25 kad nepriprastum prie jo gyvenimo būdo ir pats netaptum tokiu. 26 Nebūk vienas tų, kurie rankų sumušimu garantuoja už svetimą skolą; (Pat 6,1) 27 jei negalėsi sumokėti, tai atims tau ir tavo guolį. 28 Nepakeisk senų ribų, kurias tavo protėviai nustatė. (Pat 23,10; 5 M 27,17) 29 Jei matei įgudusio žmogaus darbą, žinok, kad jis sugebės dirbti ir karaliui; jam nereikės dirbti paprastiems žmonėms. (Pat 21,5)

Pasiekti gerą vardą, gyventi ir elgtis teisingai reikia jau vaiką mokyti iš mažens. Teisingai gyventi reikia visą amžių. Kas netinkamai, neteisingai elgiasi, — gyvena, nukenčia ir pats.

23 skyrius
IŠMINTINGAI GYVENK IR MAITINKIS 1-35

1 Kai esi pakviestas valgyti pas aukštą valdininką, neužmiršk pas ką esi. 2 Jei apetitas labai geras, susilaikyk. 3 Nevalgyk vien skanėstų, tai apgaulingas maistas. 4 Nesiek turtų, būk išmintingas ir laikykis ribų. 5 Nenorėk to, ką tavo akys mato, ir tu negali įsigyti. Turtai taip greitai pranyksta, lyg įgytų sparnus ir, kaip aras, pakiltų aukštyn. 6 Nevalgyk pas šykštuolį nei duonos, nei jo skanumynų, 7 nes jis skaito kiekvieną tavo kąsnį. Nors jis tave ragina valgyti ir gerti, bet širdyje pavydi. 8 Tu išvemsi ką suvalgei, gražūs jo žodžiai tau nieko nepadės. 9 Nekalbėk kvailam girdint, jis tavo išmintingų žodžių nesupras. (Pat 9,8) 10 Neperkelk senų žemės ribų ir nepasisavink našlaičio lauko; (Pat 22,28) 11 jų Gynėjas yra galingas. Jis ves jų bylą prieš tave. 12 Iš-

girsk ir priimk pamokymus. 13 Reikalui esant nubausk
vaiką; jei panaudosi rykštę, jis nemirs nuo jos, — 14
rykštė išgelbės jo gyvybę. (Pat 13,24; 22,15) 15 Mano
sūnau, jei būsi išmintingas, suteiksi man daug džiaugs-
mo. 16 Tau tiesą kalbant, mano širdis džiūgauja. 17
Nusidėjėliams nepavydėk, o Viešpaties bijok visuomet.
18 Ateitis yra tavo, viltis tavęs neapvils. 19 Mano sū-
nau, klausyk ir būk išmintingas, laikykis tiesos kelio.
20 Negerk su girtuokliais ir nevalgyk su besočiais. (Lk
21,34) 21 Girtuokliai ir ryjūnai tampa beturčiais, o mie-
galiai — tampa skarmaliais. (Pat 21,17; 20,13) 22
Klausyk savo tėvo ir nepaniekink senos motinos, kuri
pagimdė tave. (Pat 1,8) 23 Tiesa, išmintis ir mokslas
verta įsigyti; per aukšta jų vertė, kad galėtum jų atsisa-
kyti. 24 Tėvai džiaugiasi išmintingu vaiku. (Pat 10,1)
25 Suteik džiaugsmo savo gimdytojams. 26 Mano sū-
nau, duok man (Dievui) savo širdį, o tu laikykis mano
kelių. 27 Paleistuvė yra lyg gili duobė, ir svetimautoja
— lyg siauras šulinys. (Pat 22,14) 28 Ji tykoja pakelėje
kaip plėšikas ir daugina neištikimųjų vyrų skaičių. (Pat
7,12) 29 Kas vargsta? Kas dejuoja? Kas gauna kirčių
be priežasties? Kieno paraudusios akys? 30 Tai tie, ku-
rie ilgai sėdi prie vyno ir geria maišytą vyną. (Pat 20,1;
Iz 5,11,22) 31 Nežiūrėk į raudoną vyną, kuris stikle
spindi ir švelniai nuryjamas. 32 Jis vėliau įgelia kaip
gyvatė ir įkerta kaip angis. 33 Tada tu matysi keistus
dalykus ir kalbėsi nesąmones. 34 Tu būsi lyg miegantis
laivo stiebe, plaukdamas jūra. 35 Tu sakysi: "Jie mušė
mane, bet nesužeidė; jie įkirto man, bet aš nejaučiau.
Kai aš pabusiu, vėl gersiu". (Iz 56,12)

Buvo surastos egiptiečių labai panašios patarlės į 22 skyriaus pabaigą ir šio skyriaus hebrajų patarles. Egiptiečių patarlės yra žymiai platesnės apimties. Kuklumas žmogaus gyvenime yra didelė dorybė. Išlaidumas ir girtavimas veda į pavojų ir sunykimą.

24 skyrius
BŪK KANTRUS 1-34
1 Nepavydėk piktiems žmonėms ir nedraugauk su
jais, 2 nes jie mąsto apie smurtą ir kalba apie apgaulę. 3
Namai statomi, remiantis išmintimi ir supratimu. 4 Jie
pripildomi įvairiais brangiais ir vertingais turtais. (Pat
31,10-31) 5 Išmintingas žmogus yra galingesnis už
tvirtą vyrą; taip pat mokslas svarbesnis už jėgą. 6 Karas
sėkmingai vedamas gerais patarimais; kur yra daug ge-
rų patarėjų, ten ir pergalė. (Pat 20,18; 11,14) 7 Neišma-
nėliui išmintis nepasiekiama; pasitarimuose jis neatveria
burnos. 8 Kas galvoja daryti pikta, yra nesantaikos
kurstytojas. 9 Kvaila galvosena yra nuodėmė; aroganto
žmonės nemėgsta. 10 Kas palūžta nelaimės metu, tas
silpnas. 11 Išlaisvink nekaltus, kurie vedami mirti, iš-
gelbėk varomus nužudyti. (Job 29,12; Ps 82,4) 12 Ar
sakytum, kad to nežinojęs, ir manai, kad ir Tas, kuris
vertina tavo darbus, irgi nežino? Jis seka tave, mato vi-
sa ir atlygins žmogui pagal jo darbus. (Pat 16,2; 1 Sam
16,7; Rom 2,6) 13 Mano sūnau, valgyk medaus, nes jis
sveikas maistas ir saldus tavo gomuriui. 14 Panašiai —
išmintis sielai: suradęs ją, turi ateitį, tavo viltis nenueis
niekais. (Pat 23,18) 15 Nepadaryk teisiojo namuose
niekšybės ir nedrumsk ramybės. 16 Teisusis ir septynis
kartus kritęs, atsikels, bet niekšas žus nelaimėje. (Job
5,19; Ps 37,24) 17 Nesidžiauk, kai tavo priešas krinta;
kai jis suklumpa, nesijuok! (Job 31,29) 18 Viešpats tai
pastebės ir jo nenubaus. 19 Nesikarščiuok dėl piktada-
rių elgesio ir nepavydėk niekšams. (Pat 3,31; Ps 37,1;
73,3) 20 Piktadarys neturi ateities, o niekšo lempa gęs-
ta. (Pat 13,9) 21 Mano sūnau, bijok Viešpaties ir kara-
liaus, nebendrauk su maištininkais. (1 Pt 2,17) 22 Jų
pražūtis ir nelauktas galas ateis netikėtai. (Rom 13,2)

23 Išminčių patarlės. Būti šališkam teisme yra ne-
gerai. (3 M 19,15) 24 Kas sako niekšui, kad jis nekal-
tas, tą keiks tauta ir juo bjaurėsis. 25 Tiems, kurie tei-

singai sprendžia, seksis ir jie sulauks palaimos. 26 Tinkamas atsakymas yra kaip pabučiavimas. (Pat 15,23) 27 Atlik darbus laukuose, priruošk tinkamai dirvą, po to kurk šeimos židinį. 28 Neliudyk neteisingai prieš savo artimą ir neapgaudinėk. (Pat 19,5) 29 Nesakyk: "Kaip jis man padarė, taip aš jam padarysiu; aš atlyginsiu jam". (Pat 20,22) 30 Aš praėjau pro tinginio lauką ir apsileidėlio vynuogyną. 31 Visur augo erškėčiai ir želė piktžolės, o akmeninė tvora buvo apgriuvus. 32 Aš žiūrėjau, galvojau ir pasimokiau: 33 "Pamiegok dar truputį, pasnausk; sudėjęs rankas, pailsėk! (Pat 6,9-11) 34 Tau miegant, neturtas užklups tave, kaip ginkluotas plėšikas". (Pat 10,4)

Kantrumas ir pasitikėjimas Dievu visada yra reikalingas ir naudingas. 23-24 skirsneliai nėra priskirti Saliamonui, bet kitiems išminčiams.

25 skyrius
GARBĖ — IŠMINTIES VAISIUS 1-28

1 Saliamono patarlės, kurias surinko Judėjos karaliaus Hiskijo vyrai. 2 Garbė Dievui, kad Jis viską žino, bet ne viską apreiškia, o garbė karaliui, kad jis viską ištiria ir išaiškina. 3 Niekad nežinai, ką karalius galvoja; jis pilnas paslapčių, kaip dangaus aukštybės ir žemės gilybės. 4 Kaip auksakalis, pašalinęs rūdis nuo sidabro, turi tinkamą medžiagą sidabriniam indui, 5 taip pašalinus niekšus iš karaliaus akivaizdos, karaliaus sostas sustipréja. (Pat 16,12) 6 Nesiveršk aukščiau jeigu esi karaliaus akivaizdoje; neužimk didikų vietos. 7 Geriau būti pakviestam į garbingesnę vietą, negu į žemesnę, kunigaikščiui girdint. (Lk 14,7-11) 8 Nepradėk bylinėtis, jei ko tikrai nežinai. Ką darysi, jei tavo artimas paliudys prieš tave? 9 Vesk savo bylą su artimu, bet neįsivelk į pašaliečio reikalus, (Pat 20,19) 10 kad jis neapkaltintų tavęs, ir tavo garbė nenukentėtų. 11 Pasakytas tinkamas

žodis laiku yra kaip aukso obuolys sidabro padėkle. (Pat 15,23) 12 Išmintingas įspėjimas yra kaip aukso žiedas ar auksinė puošmena. 13 Išmintingas pasiuntinys yra kaip gaivinantis lietus (sniegas) pjūties metu; jis atgaivina šeimininko širdį. 14 Pagyrūnai, kurie pažada ir neduoda, yra kaip debesys ir vėjai be lietaus. (2 Pt 2,17) 15 Kantrumu galima paveikti net valdovą; švelnus liežuvis — laimi (sulaužo kaulus). (Pat 15,1) 16 Radęs medaus valgyk kiek nori, tik nepersivalgyk, kad nereikėtų išvemti. 17 Kaimyno nelankyk per dažnai, kad nenusibostum, ir jis nepradėtų nekęsti tavęs. 18 Žmogus, kuris neteisingai liudija prieš savo kaimyną, yra kaip ietis, kardas ar aštri strėlė. (Pat 19,5) 19 Neištikimas draugas nelaimės metu yra kaip skaudantis dantis ar slidus ledas po kojų. 20 Kas dainuoja liūdinčiam, prilygsta tam, kuris nuplėštų apsiaustą šaltą dieną, arba užpiltų acto ant žaizdos. 21 Jei tavo priešas alksta, pavalgydink jį; jei trokšta — pagirdyk. (Rom 12,20; Mt 5,44) 22 Taip darydamas sukelsi jame atgailos jausmą (sukrausi žarijų ant galvos) ir Viešpats atlygins tau. 23 Šiaurys vėjas atneša audrą, apkalbos sukelia pyktį. 24 Geriau gyventi pastogėje, negu su vaidus keliančia moterimi. (Pat 21,9) 25 Kaip šaltas vanduo ištroškusiam, taip gera žinia iš tolimo krašto. 26 Kaip sudrumstas šaltinis arba užterštas šulinys, yra žmogus, pataikaujantis niekšui. 27 Negerai perdaug prisivalgyti medaus, taip pat blogai perdaug girti žmogų. 28 Žmogus, kuris nesusivaldo, yra kaip atviras miestas, kurio sienos sugriautos. (Pat 29,11)

25-29 skyriaus patarlės yra surinktos karaliaus Hiskijo laikais, apie 700 m pr. Kr. Hiskijas labai rūpinosi įstatymo pamokymu bei jo įgyvendinimu tautoje. Tad labai galima, kad jis laikė karaliaus dvare išmintingus žmones, kurie rinko patarles. Jose dažnai minimas karalius. Sniegas pjūties metu galėjo būti ankstyvoje

miežių pjūtyje — ledas atšaldantis pjovėjų geriamą vandenį. Šiaurės lietus daugiau tinka Egipte. Vakarų lietus daugiau atitinka Palestinos padėčiai.

26 skyrius

NIEKŠAI IR TINGINIAI 1-28

1 Kaip sniegas vasarą, lietus pjūties metu, taip garbė netinka kvailam. 2 Kaip žvirblis skrenda ir kregždė nulekia, taip niekam nekenkia neteisingai ištartas prakeikimas. 3 Kaip botagas arkliui, žąslai asilui, taip rykštė niekšo nugarai. (Ps 32,9; Pat 10,13)

4 Neatsakyk kvailam kvailų klausimų, kad netaptum panašus į jį. 5 Atsakyk kvailam kvailai, kad jis pamatytų, kas jis yra. 6 Kas siunčia kvailą pasiuntinį, (nusikerta pats sau kojas) susilauks nelaimės. 7 Kaip luošas negali naudoti savo kojų tinkamai, taip išmintinga patarlė netinka kvailam. 8 Gerbti kvailą yra kaip dėti brangakmenį į mėtyklę. 9 Kaip erškėtis nusigėrusio rankoje, taip išmintinga patarlė kvailo burnoje. 10 Kas pasisamdo kvailą ar girtuoklį, dažniausiai nukenčia. 11 Kaip šuo pargrįžta prie vėmalo, taip kvailas prie savo kvailybių. (2 Pt 2,22) 12 Kartais kvailas teikia daugiau vilties, negu žmogus, kuris laiko save išmintingu. (Pat 3,7) 13 Tinginys baugina save: "Liūtas kelyje! Liūtė gatvėje!" (Pat 22,13) 14 Kaip durys sukasi ant vyrių, taip tinginys vartosi lovoje. (Pat 6,9-11) 15 Tinginys įkiša ranką į bliūdą, bet jam sunku ją pakelti prie burnos. (Pat 19,24) 16 Tinginys laiko save išmintingesniu už septynis kitus, kurie išmintingai kalba ir atsako. 17 Kas įsikiša į kitų vaidus, kurie jo neliečia, elgiasi kaip tas, kuris prabėgantį šunį griebia už ausų. 18 Kaip beprotis, kuris šaudo ir žudo, 19 toks yra artimo apgavikas, kuris sako: "Aš tik juokavau". 20 Kai malkų nėra, gęsta ugnis; pašalinus kurstytoją, baigiasi ginčai. (Pat 22,10) 21 Kaip gaunama iš anglių žarijos ir iš malkų ugnis, taip kurstytojas sukelia vaidus. (Pat 15,18) 22

Kurstytojo žodžiai, kaip skanėstai, nuryjami. (Pat 18,8)
23 Švelnios lūpos ir pikta širdis yra kaip sidabru aptrauktas molinis indas. 24 Priešo klasta maskuojama malonia kalba. 25 Jei jis kalba maloniai, netikėk jam; jo širdyje yra septynios nedorybės. 26 Nors jis neapykantą užmaskuoja žodžiais, jo klasta paaiškės pasitarime.
27 Kas kasa kitam duobę, pats į ją įkrinta. Akmuo, ritinamas ant kito, prispaudžia jį patį. (Ps 7 ,16; Pam 10,8)
28 Klastingas nekenčia savo aukų. Pataikūnas sukelia pražūtį.

Niekšams, tinginiams ir klastotojams netinka garbė. Tokių reikia saugotis. Jie sulaukia blogos pabaigos.

27 skyrius
NESIGIRK IR NESIDIDŽIUOK 1-27

1 Negirk rytdienos, nes nežinai ką ji tau neša. (Jok 4,13-14) 2 Tegul kitas giria tave, o ne tu pats; svetimas, bet ne pats save. (2 Kor 10,12) 3 Akmuo ir smėlis yra sunkūs, bet kvailio pyktis yra sunkesnis už abu. 4 Kerštas yra žiaurus, neapykanta nepažabojama, bet kas gali atsispirti pavydui? 5 Geriau yra viešas įspėjimas, negu slapta meilė. 6 Priešo pabučiavimas bjauresnis, negu ištikimo draugo įžeidimas.(Ps 141,5) 7 Sotus ir medaus nevalgo, o alkanam ir kartus daiktas yra saldus. 8 Žmogus, palikęs savo tėvynę, yra kaip paukštis, išskridęs iš lizdo. 9 Draugo žodžiai ir nuoširdūs patarimai, kaip aliejai ir brangūs kvepalai, gaivina širdį; rūpesčiai slegia sielą. 10 Neprarask savo ir tėvo draugo. Nelaimės dieną neprašyk brolio pagalbos. Kaimynas arti geriau, negu brolis toli. (Pat 14,20) 11 Mano sūnau, būk išmintingas! Pradžiuginsi mane ir aš galėsiu atsakyti tam, kuris šmeižia mane. 12 Protingas žmogus mato pavojų ir pasišalina, o nepritytęs eina tiesiog į jį ir nukenčia. (Pat 21,29; 22,8) 13 Pasiimk iš jo rūbus, kaip

užstatą, nes jis garantavo už kitą. (Pat 20,16) 14 Anksti
rytą, viešas linkėjimas laimės, yra prakeikimas.
15 Varvantis stogas lietingą dieną ir įkyri moteris
yra panašūs. (Pat 19,13; 25,24) 16 Kas galėtų ją sulai-
kyti? Ar galima sustabdyti vėją arba išlaikyti pilną saują
aliejaus? 17 Geležis galanda geležį, o žmogus — žmo-
gų. 18 Kas prižiūri figmedį, valgo jo vaisių, kas sąži-
ningai tarnauja šeimininkui, sulaukia pagarbos. 19 Kaip
vandenyje atsispindi veidas, taip žmogaus mintys — jo
kalboje. 20 Kaip pragaras ir bedugnė niekados nepaso-
tinami, taip žmogaus akys niekad nepasitenkina. (Pat
30,15-16; Pam 1,8) 21 Sidabro ir aukso vertė nustato-
ma liejykloje; žmogus taip pat gali būti įvertinamas. 22
Nors sugrūstum kvailą, kaip piestoje grūdus, jo kvaily-
bių nepašalinsi. 23 Prižiūrėk rūpestingai savo avis ir
bandą, 24 nes turtas nepastovus; net ir tautos neišlieka
amžinai (karūna). (1 Tim 6,7) 25 Kai šienas suvalytas,
auga atolas. Kai žolė kalnuose surinkta, 26 tada avinėlių
vilna naudojama apdarui ir už ožiukus perkami laukai.
27 Ožkų pieno užteks maistui tau su šeima ir šeimynai
išlaikyti.

Čia išreikšti įvairiausi gyvenimo patarimai. 14 skirsnelio mintis neaiški. Gal manyta perdėtas linkėjimas tampa įkyriu?

28 skyrius
STROPUMAS TEIKIA PALAIMĄ, O TINGĖJIMAS — NEPASISEKIMUS 1-28

1 Niekšas bėga niekam nevejant, o teisusis — kaip
liūtas. 2 Esant krašte netvarkai, valdovai dažnai keičiasi;
bet jei valdovai išmintingi ir sumanūs, tautos ilgai gy-
vens. 3 Beturtis, skriaudžiantis beturtį, yra panašus į
smarkų lietų, kuris viską sunaikina. 4 Kurie nesilaiko
įstatymo, palaiko niekšus; kurie laikosi įstatymo, prieši-
nasi jiems. (Ps 49,14) 5 Neišmanėliai nesupranta teisės,

o kurie ieško Viešpaties, supranta. 6 Geresnis yra be-
turtis, kuris laikosi dorovės, už turtuolį, einantį šunke-
liais. (Pat 19,1) 7 Išmintingas sūnus laikosi įstatymo, o
palaidūnų draugas yra gėda tėvui. 8 Sukrauti turtai nuo-
šimčiais ir palūkanomis atiteks tokiam, kuris bus dos-
nus beturčiui. (Pat 13,22) 9 Kas nevykdo įstatymo, to ir
maldos Viešpats nemėgsta ir neišklauso. (Pat 21,27) 10
Kas suvedžioja teisiuosius, pats nukentės, o nekaltieji
paveldės jo gėrybes. 11 Turtuolis tariasi esąs išmintin-
gas, bet sumanus beturtis įžvelgia jį. 12 Kai tiesieji
viešpatauja, visi patenkinti; kai niekšai iškyla, žmonės
slepiasi. (Pat 11,10-11) 13 Kas slepia savo nusikalti-
mus, tam nesiseks, o kas prisipažįsta ir atsisako jų,
gaus malonę. (Ps 32,3-5; 1 Jn 1,8-9) 14 Palaimintas
žmogus, kuris klauso Viešpaties; užsispyrusio laukia
vargas. 15 Blogas valdovas neturtingai tautai yra kaip
riaumojantis liūtas ir alkanas lokys. 16 Neprotingas val-
dovas griebiasi žiaurios priespaudos; teisingas — vieš-
patauja ilgai. 17 Žmogus, susitepęs nekaltu krauju, bė-
ga į mirtį; niekas tegul nepadeda jam. (1 M 4,14) 18
Teisingasis sulaukia pagalbos; kas eina klaidingais ke-
liais, įkrinta į duobę. 19 Kas dirba savo žemę, turės pa-
kankamai maisto, o kas dykinėja — skurs. (Pat 6,6-11;
10,4; 12,11) 20 Ištikimas sulauks palaimos, o kas sie-
kia greitai praturtėti, nusikals. (Pat 20,21) 21 Būti šališ-
kam — negerai, bet dėl duonos kąsnio nusikalsti irgi
negerai. 22 Savanaudis siekia greitai praturtėti ir nenu-
jaučia, kad skurdas jo laukia. (Pat 23,4; 1 Tim 6,9) 23
Kas perspėja klystantį, greičiau susilauks iš jo palanku-
mo, negu tas, kuris jam pataikauja liežuviu. 24 Kas api-
plėšia tėvą ar motiną ir mano, kad tai nėra nusikaltimas,
tas yra didžiausias nusikaltėlis. (Mt 15,5) 25 Godus
žmogus sukelia vaidus, o kas pasitiki Viešpačiu, yra
patenkintas. 26 Žmogus, kuris pasitiki savo galvosena,
yra neišmintingas; kuris elgiasi protingai, bus saugus. (Pat
3,5) 27 Kas šelpia vargšus, nestokos, o kas užsimerkia

ir jų nemato, bus keikiamas. (2 Kor 9,6,9) 28 Žmonės
slepiasi, kai niekšai iškyla, bet kai jie griūva, teisieji lai-
mingi. (Pat 29,2)

Pareigingumas yra dorybė, kuri neša palaimą. Tas ypač pabrėžiama patarlėse. Niekšai visada daro kitiems daug skriaudų ir vargų, bet ir patys sau kenkia, susinaikina.

29 skyrius
IŠMINTIS NEŠA PALAIMĄ, O NEIŠMANYMAS — SUNYKIMĄ 1-27

1 Kas įspėtas atkakliai priešinasi, staiga puls ir ne-
besikels. (Pat 15,10) 2 Kai teisieji valdo, tauta džiaugia-
si, o kai niekšai valdo, — tauta dejuoja. (Pat 11,10) 3
Kas myli išmintį, džiugina tėvą, o kas draugauja su pa-
leistuvėmis, praranda turtą. (Lk 15,13) 4 Teisingai val-
dydamas karalius pakelia krašto gerovę, o kuris ap-
krauna mokesčiais, sunaikina jį. (Iz 32,7) 5 Kas patai-
kauja artimui, spendžia pinkles sau. 6 Blogas žmogus
įsipainioja nusikaltimuose, o teisusis gieda ir džiūgauja.
7 Teisus žmogus žino beturčių teises, o niekšas nenori
jų žinoti. 8 Kurstytojai sukelia mieste neramumus, o iš-
mintingieji atstato ramybę. 9 Jei išmintingas susiginčija
su kvailiu, kvailasis niršta, juokiasi ir nerimsta. (Mt
11,17) 10 Kraujo trokštantis nekenčia nekaltų, o teisieji
siekia juos išgelbėti. 11 Neišmanėlis rodo savo pyktį
viešai, o išmintingasis susilaiko. (Pat 25,28; 12,23) 12
Jei valdovas mėgsta pataikautojus, visi jo valdininkai
bus niekšai. 13 Beturtį ir jo skriaudėją jungia vienas da-
lykas — Viešpats abiem davė šviesą ir akis. 14 Kara-
lius, kuris teisia beturtį teisingai, bus saugus ir jo sostas
ilgai išsilaikys. (Pat 16,12) 15 Rykštė ir drausmė teikia
išminties; vaikas sauvaliautojas daro motinai gėdą. (Pat
22,15) 16 Niekšams valdant, nusikaltimų daugėja; tei-
sieji matys jų žuvimą. (Ps 37,36) 17 Auklėk savo sūnų,

tai jis bus tau palaima ir tavo širdis džiaugsis. (Pat
23,13) 18 Kai pranašysčių nebėra, tauta sunyksta. Pa-
laimintas, kas laikosi įstatymo. 19 Vergas supranta auk-
lėjimo žodžius, bet jei jų nesilaiko, nieko nepadeda. 20
Daugiau galima laukti iš neišmanėlio, negu iš tokio, ku-
ris tuščiai kalba. (Pam 5,1-2; Jok 1,19) 21 Jei vergui
duosi visko nuo mažens, — jis viską valdys. 22 Pik-
čiurna sukelia vaidus, o karšto temperamento žmogus
greitai nusikalsta. (Pat 15,18; 26,21) 23 Išdidumas pa-
žemina žmogų, o nuolankumu įsigyjama pagarbos. (Mt
23,12; 1 Pt 5,5) 24 Kas draugauja su vagimi, kenkia
pats sau; jis girdi teisėjo klausimus, bet neliudija teisin-
gai. (3 M 5,1) 25 Kas klauso žmonių, suklumpa, kas
pasitiki Viešpačiu — saugus. 26 Daugelis ieško valdo-
vo palankumo, bet teisingumą nustato Viešpats. 27
Niekšai nekenčia teisiųjų, o teisieji — niekšų.

Patarlėse apie išmintį ir kvailystę labai daug saky-
ta. Išmintis dažnai neša palaimą ir gerbūvį, o kvailystė
— nelaimę, sunykimą.

30 skyrius
AGURO PATARLĖS 1-33

1 Žodžiai Aguro, Jakio sūnaus iš Maso: "Dievas
užmiršo mane, Dievas užmiršo mane; aš esu bejėgis. 2
Esu nevertas vadintis žmogumi; 3 neturiu žmogiškos
išminties nė supratimo apie Šventąjį." 4 Kas užžengė į
dangų ir nusileido žemėn? Kas laiko vėjus savo ranko-
se? Kas apsupa vandenynus marška? Kas nustatė že-
mės ribas? Kuo vardu Jis ir Jo Sūnus, ar žinai? (Job
38) 5 Kiekvienas Dievo Žodis yra tiesa; Jis yra skydas
tiems, kurie Juo pasitiki. (Ps 12,7; 18,31) 6 Nieko ne-
pridek prie Jo Žodžių, nes Jis gali pareikalauti pasiteisi-
nimo, ir tu liksi melagis. (5 M 4,2)

7 Dviejų dalykų prašau, neatsisakyk, išpildyk pir-
ma negu mirsiu. 8 Pašalink nuo manęs veidmainystę ir

melą; neduok man turtų nei skurdo, tik suteik man, ko
reikia pragyvenimui, (1 Tim 6,6-8; Mt 6,11) 9 kad, bū-
damas viskuo pertekęs, nesakyčiau:"Kas man Vieš-
pats?"Arba būdamas skurde, vogčiau ir Dievui nusi-
kalsčiau. 10 Neskųsk tarno jo šeimininkui, kad jis ne-
keiktų tavęs, ir tu nusikalstum.

11 Yra tokių, kurie keikia tėvą ir nedėkingi moti-
nai. 12 Laiko save švariais, bet nenusivalo purvo; (Pat
20,9) 13 žvelgia į aukštybes išdidžiai. (Pat 21,4) 14 Jų
dantys yra kardai ir peiliai, kuriais jie ėda vargšus kraš-
te ir beturčius savo tarpe. 15 Siurbėlė turi dvi dukteris,
kurios šaukia: "Duok man!" Trys dalykai yra nepaten-
kinami, o ketvirtasis niekad nesako "Gana". 16 Miru-
siųjų buveinė (šeolis), — nevaisinga moteris, žemė, ku-
ri visada sugeria vandenį, ir ugnis; ji nesako: "Gana!"
17 Tegul varnai slėnyje iškapoja akis tam, kuris tyčioja-
si iš tėvo ir niekina motiną, (Pat 20,20) arba tegul ereliai
sudrasko jį.

18 Trys dalykai man nesuprantami, ketvirtasis vi-
sai neaiškus: (Pat 6,16) 19 aro kelias padangėje, gyva-
tės — ant uolos, laivo — jūroje ir vyro kelias su mote-
rimi. 20 Toks yra kelias santuokos laužytojos; ji pasi-
tenkina ir nusipraususi sako: "Nieko blogo nepada-
riau". 21 Dėl trijų dalykų sudreba žemė, ketvirtojo ji ne-
gali pakęsti: 22 kai vergas tampa karaliumi, kvailas tur-
tingu, (Pam 10,6) 23 nemylima moteris išteka, o vergė
užima šeimininkės vietą. 24 Keturi žemės gyvūnai yra
maži, bet labai išmintingi: 25 skruzdės yra silpnos, ta-
čiau jos vasaros metu prisirenka maisto; (Pat 6,6-8;
10,5) 26 triušiai nestiprūs, tačiau išsikasa urvus uolose;
27 skėriai neturi karaliaus, tačiau tvarkingai skrenda bū-
riais; 28 driežus galima nuoga ranka sugauti, tačiau jie
įeina į karaliaus rūmus. 29 Trys vaikšto išdidžiai, ket-
virtasis žingsniuoja garbingai. 30 Liūtas, stipriausias
žvėrių, jis nebijo nė vieno; 31 gaidys, ožys ir karalius
— kiekvienas išdidus savo tautoje. 32 Jei buvai neiš-

mintingas ir planavai neteisingu būdu iškilti, tylėk! 33
Plakant grietinę (pieną) gaunamas sviestas; stipriai va-
lant nosį, pasirodo kraujas; pykindamas kitą, pats turėsi
bėdos.

Kas buvo Aguras nežinome. Jis laiko save labai kukliu, mažai žinančiu. Viešpats yra didingas ir žmogui nesuprantamas. Kai kurias savo patarles jis išreiškia malda.

31 skyrius
MOTINOS PATARIMAS KARALIUI, DARBŠTI MOTERIS 1-31

1 Motinos auklėjimo žodžiai sūnui Lemueliui, Ma-
sos karaliui: 2 "Mano sūnau, ką galiu tau patarti? Mano
sūnau, sūnau mano maldų? 3 Neeikvok savo jėgų ir
turto moterims, kurios pražudo ir karalius. (5 M 17,17;
1 Kar 11,1) 4 Lemueli, ne karaliams gerti vyną, ne val-
dovams gerti svaiginančius gėrimus. (Pat 20,1) 5 Ger-
dami vyną jie pamirštų vargšų teises ir iškraipytų įstaty-
mus. 6 Duokite svaiginančius gėralus nelaimingiems ir
vyną liūdinčioms sieloms. 7 Tegul jie geria ir užmiršta
savo vargus ir skurdą. 8 Atverk savo burną nebylio rei-
kalu ir gink apleistųjų teisę. 9 Teisk teisingai ir
įgyvendink beturčių ir vargšų teise". 10 Kiekvienas
trokšta rasti dorą žmoną; ji yra daug vertingesnė už
brangenybes. (Pat 12,4; 18,22) 11 Vyras pasitiki ir
džiaugiasi ja. 12 Visą gyvenimą ji daro vyrui tik gera.
13 Darbas yra jai džiaugsmas. Ji dirba prie linų ir
vilnų. 14 Ji parūpina maistą iš toli, lyg prekybininkų
laivas. 15 Ji keliasi anksti rytą, paruošia maisto
šeimai ir nurodo tarnaitėms darbą. 16 Ji parenka
lauką, ji nuperką ir savo rankomis ir santaupomis
užveisia vynuogyną. 17 Ji yra darbšti ir tvarkinga, jos
rūpestinga ranka visur jaučiama. 18 Jos darbas yra

vertingas; jos lempa negęsta naktį (dirba). 19 Jos
rankos pirštai dirba prie verpstės ir prie audeklo. 20
Ji maitina išalkusį ir sušelpia beturtį. 21 Ji sutinka
žiemą pasiruošusi, visi jos namiškiai yra aprengti
vilnoniais rūbais. 22 Ji prisigamina antklodžių,
drobių ir margų drabužių. 23 Jos vyras yra žinomas
pasitarimuose su krašto vyresniaisiais. 24 Ji audžia
plonų drobių ir juostų ir parduoda pirkliams. (Apd
9,39) 25 Ji yra stipri, gerbiama ir žiūri į ateitį ramiai;
(Job 5,22; Mt 6,34) 26 kalba išmintingai ir draugiškai
pamoko. 27 Ji prižiūri savo namus ir užsidirba sau
duoną. 28 Jos vaikai vadina ją palaimintoji, ir jos
vyras giria ją: 29 "Yra daug garbingų moterų, bet tu
viršiji jas visas!" 30 Žavumas ir grožis praeina, bet
tikinti žmona yra vertingiausia. 31 Įvertinkite visus
jos darbus, jos darbai tegul giria ją. (Pat 11,22)

Motina moko savo sūnų, karalių Lemuelį, susilaikyti nuo nepadorių moterų ir vyno. Tai gali sunaikinti jo sveikatą ir aiškią galvoseną.

Patarlių knyga baigiama puikiu eilėraščiu darbščiai, dorai, išmintingai moteriai pagerbti. Eilėraštis yra alfabetinis. Kiekvienas skirsnelis pradedamas raide alfabetinės eilės.

Kas buvo Lemuelis nežinome. Kai kas mano, jog jis buvo Saliamono antras vardas.

PAMOKSLININKO KNYGA

Pamokslininkas sako susirinkusiems kalbas — pamokslus. Šios knygos autoriumi laikomas karalius Saliamonas; karaliaus Dovydo sūnus. Knygoje pasakyta, kad autorius buvęs Jeruzalės karalius, bet jo vardas neminimas. Iš visų Jeruzalėje viešpatavusių karalių geriausiai knygos autoriumi tinka Saliamonas. Daugelio Šventojo Rašto aiškintojų nuomonė yra, kad knygos autorius nežinomas.

Knygos bendra tema yra "tuštybių tuštybė". Jei autorius yra Dovydo sūnus Saliamonas, tai nuostabu! Dovydas labai daug vargo, o gyvenimą matė šviesų; garbino Dievą su džiaugsmu. Jo sūnus Saliamonas vargo nematė, turėjo visus gyvenimo patogumus, valdė ramiai, su kaimynais gyveno taikingai — nekariavo. Jis buvo labai išmintingas, o į gyvenimą žiūrėjo kaip į "tuštybių tuštybę". Jis patarė žmonėms būti sąžiningais, atlikti pareigas tinkamai, būti Dievui dėkingiems. Žmogus privalės duoti Dievui apyskaitą už gera ir bloga 12,14.

Knygoje yra daug panašių išsireiškimų į patarlių knygos posakius; todėl padalinti knygą į skirtingos minties skyrius neįmanoma.

PAMOKSLININKO KNYGA
1 skyrius
ŽEMIŠKOS VERTYBĖS 1-18

1 Dovydo sūnaus, pamokslininko, kuris buvo Jeruzalės karalius, posakiai. 2 "Tuštybė tuštybių", sako pamokslininkas. "Viskas yra bevertė tuštybė, viskas be prasmės". 3 Kokia nauda žmogui iš viso jo vargo, kurį jis turi pasaulyje. (Pam 2,22) 4 Viena karta praeina, kita — ateina, o žemė lieka amžinai. (Ps 90,3) 5 Saulė teka, leidžiasi ir skuba į vietą, iš kur ji užtekėjo. 6 Vėjas pučia į pietus ir pasisuka į šiaurę; pučia šen ir ten, eina aplinkui, ir vėl grįžta į vietą, iš kur išėjo. 7 Visos upės teka į jūrą, bet joje vandens nedaugėja. Visas vanduo grįžta atgal iš kur ištekėjo. 8 Viskas yra darbas ir vargas, kurį negalima išpasakoti. Akys visuomet stebės, ausys visados girdės. (Ps 90,10) 9 Kas buvo, tas vėl bus; kas įvyko, tas vėl įvyks. Nieko naujo nebus pasaulyje. 10 Ar yra kas, kad būtų galima sakyti: "Žiūrėk, kas įvyko!" Tas jau buvo senaisiais laikais, prieš mus. 11 Praeities įvykiai užmirštami, bet ir vėliau būsiančių nebeatsimins tie, kurie vėliau gyvens.

12 Aš, pamokslininkas, buvau Izraelio karalius Jeruzalėje. 13 Aš ryžausi stebėti ir tyrinėti išmintimi visa, kas darosi šiame pasaulyje. Kokį sunkų uždavinį Dievas davė spręsti žmonių vaikams? 14 Aš mačiau viską, kas darosi šioje žemėje, ir supratau, kad tai tuštybė ir beprasmis vėjo gaudymas. 15 Kas kreiva, negalima ištiesinti, ir ko nėra, negalima suskaičiuoti. (Pam 7,13) 16 Aš galvojau, kad esu įsigijęs didesnę išmintį už visus, prieš mane buvusius Jeruzalėje, daugiau išmokęs ir sužinojęs. 17 Aš dėjau pastangas suprasti, kas yra išmintis ir kas kvailybė, bet patyriau, kad tai tik vėjo gaudymas. (Pam 2,12; 7,25) 18 Kur yra daug išminties, ten yra ir daug sielvarto; kuo daugiau išminties, tuo daugiau kančių.

Nesvarbu kas išreiškė poezijoje šias gilias gyvenimo tikrovės mintis — karalius Saliamonas, ar kitas išminčius. Jis pažino gyvenimą pilnai, žinojo iš patyrimo kas yra kvailystė, išmintis, galia, turtai, garbė, laimė, grožis . . . Jo laiku nebuvo jam lygaus išmintimi ir galia. O po jo mirties tuojau sunyko jo valdyta valstybė.

Išreikštos poezijoje mintys rodo autoriaus didelius sugebėjimus — išmintį. Jis stebėjo gyvenimą ir svarstė jo prasmę. Gyvenančios kartos gyvenimas yra trumpas; po jos sekanti karta irgi trumpai gyvens. Taip karta po kartos keičiasi. O žemė, žmonių gyvenama vieta, yra pastovi. Bet ir apie ją pasakyta — ji nėra amžina. (Mt 24,35; 2 Pt 3,7; Apr 21,1) Saulė greit skrieja, bet vis tuo pačiu keliu; vėjas pučia į visas puses, bet vis tas pats; vanduo upėmis skuba į jūrą, bet jūra netampa pilnesnė. Pasaulyje nėra nieko naujo, vis tas pats kartojasi. Mūsų laikais technika pasiekė aukšto lygio, įvairiausių išradimų. Mes gyvename atomo amžiuje! Taip, bet koks pats žmogus, koks jo gyvenimas? Žmogus gimsta, gyvena, džiaugiasi . . . Bet kiek jis vargsta ir kenčia! Jis vis dar maitinasi pasikartojančiu kas metais derliumi. O asmeniška, valstybių ir tautų raida ar ne taip kartojasi kaip **anksčiau** taikos sutartys, pasitarimai, karai . . .

Autorius ryžtingai siekė išminties. Jis ją įsigijo didelėmis pastangomis ir vargu. Ir kas iš to? Siekti išminties — žmogaus prigimtis, įdiegta Dievo. Išmintis yra didinga, brangi. Ne tik jai pasiekti reikia daug pastangų, bet kur yra daugiau išminties, ten yra ir daugiau rūpesčių. Su pažinimu ir žinojimu ateina ir kentėjimai. Tad ar visi siekimai nėra lyg vėjo gaudymas? Kas daugiau supranta, tas daugiau vargsta ir kenčia!

2 skyrius
PRAMOGOS — BEVERTĖ TUŠTYBĖ 1-26

1 Galvojau sau: "pramogausiu, linksminsiuos ir
bandysiu nustatyti kas yra malonumas." Bet ir tai buvo
bevertė tuštybė. 2 Apie juoką pasakiau — durnystė, o
apie pramogas — kokia nauda iš jų? 3 Aš lepinau ir
linksminau savo kūną vynu, o mintimis siekiau išmin-
ties, — suprasti, kas yra durnystė, kas tiktų žmonių vai-
kams, gyvenantiems taip trumpai žemėje. (Pat 31,4) 4
Aš ėmiausi didelių darbų, pasistačiau namų, užsiveisiau
vynuogynų, 5 sodų, parkų ir prisodinau juose įvairiau-
sių vaismedžių. 6 Pasidariau tvenkinių ir jų vandeniu
laisčiau miško žaliuojančius medžius. 7 Pirkau vergų ir
vergių; turėjau ir savo namuose gimusių vergių; laikiau
dideles bandas raguočių ir avių, didesnes negu prieš
mane gyvenusieji Jeruzalėje. 8 Aš įsigijau sidabro, auk-
so ir kitų turtų, kaip karaliams ir kraštams tinka; pasirū-
pinau giesmininkų ir giesmininkių; turėjau daug mote-
rų, kaip vyrai mėgsta. 9 Aš tapau didesnis ir garsesnis
už visus, prieš mane gyvenusius Jeruzalėje — buvau
išmintingas. (1 Kar 10,23) 10 Ką mano akys regėjo,
viską sau leidau; pramogavau kiek širdis geidė, džiau-
giausi savo darbais; tai buvo atlyginimas už mano var-
gą. 11 Aš apsvarsčiau visus savo darbus ir vargą —
viskas buvo beprasmė tuštybė ir vėjo gaudymas, tuo
nepasiekiau jokios naudos šiame gyvenime. (Pam 1,14)
12 Aš svarsčiau ir ieškojau skirtumo tarp išminties,
kvailystės ir pykčio. Ką darys žmogus, paveldėjęs ka-
raliaus sostą? Tą patį,ką ir kiti darė. (Pam 1,17) 13 Su-
pratau, kad išmintis yra vertesnė už kvailystę tiek, kiek
šviesa už tamsą. 14 Išmintingas turi akis, o neišmanėlis
vaikščioja tamsoje. Supratau, kad abiejų laukia toks pat
likimas. (Pat 17,24) 15 Tada galvodamas, — jei neiš-
manėlio likimas yra toks pat kaip mano, tai kodėl aš sie-
kiu išminties? Supratau, kad ir čia yra beprasmė tušty-
bė. 16 Išmintingo ir neišmanėlio neatsimins ateityje;

vieną ir antrą užmirš būsiančios kartos. Išmintingas
miršta lygiai, kaip neišmanėlis. (Ps 49,11) 17 Gyveni-
mas man įgriso; man nepatinka, kas darosi šiame pa-
saulyje; viskas beprasmė tuštybė ir vėjo gaudymas. 18
Visas mano darbas ir vargas šioje žemėje yra man be-
vertis, nes turėsiu viską palikti žmogui, kuris valdys po
manęs. (Ps 39,7) 19 Kas žino, ar jis bus išmintingas, ar
bukaprotis? Jis valdys visą mano palikimą, dėl kurio
vargau, naudodamas savo išmintį, visą gyvenimą. Ir tai
yra bevertė tuštybė. 20 Gailėjausi įdėjęs tiek darbo ir
vargo šiame pasaulyje. 21 Žmogus, kuris dirbo išmin-
tingai, protingai ir nagingai, turės viską palikti kitam,
kuris niekuo neprisidėjo. Tai yra beprasmis darbas ir
vargas. 22 Kokia nauda žmogui dirbti ir vargti pasauly-
je? 23 Visas jo gyvenimas pilnas vargo, sielvarto ir
kančių; net naktį jis neturi ramybės, o viskas veltui. 24
Žmogui nieko nėra vertingesnio, kaip valgyti, gerti ir
džiaugtis savo darbu. Aš supratau, kad visa tai ateina iš
Dievo rankų. (Pam 3,12,22; 5,17; 8,15; 9,7) 25 Ar kas
be Jo gali valgyti ir būti linksmas? 26 Žmogui, kuris
Jam patinka, Jis teikia išmintį, supratimą ir džiaugsmą,
bet nusidėjėlis vargsta ir dirba, o viskas atitenka tam,
kuris patinka Dievui. Tas irgi nesuprantama žmogui,
lyg tuštybė ir vėjo gaudymas. (Pat 13,22; 28,8)

Nedaug yra žmonių pasaulyje, kurie gali turėti ką tik nori, kaip Saliamonas. Žmogaus prigimtis yra linkus į pramogas, išmintį, darbą, turtą, garbę ir t.t. Bet ar žmogus yra patenkintas tuo, ką jis pasiekia? Saliamonas nebuvo patenkintas tuo, ką jis pasiekė. Jo galutinė patirtis, išvada ir patarimas buvo siekti Dievo. Tikrą pasitenkinimą žmogus randa Dievo palaimoje. Be Dievo palaimos, be sąžinės ramybės, žmogus net negali skaniai pavalgyti. Visa ką doras, tikintis žmogus pasiekia ir turi yra Dievo palaima. Kvailiai ir niekšai, nors turėtų turtų ir galios bei garbės, neturi ramybės.

3 skyrius
VISKAM YRA LAIKAS 1-22
1 Viskam yra laikas šiame pasaulyje. (Pam 8,6) 2
Yra laikas gimti ir mirti, sodinti ir rauti, kas pasodinta.
3 Yra laikas žudyti ir gydyti, griauti ir statyti. 4 Yra lai-
kas verkti ir juoktis, liūdėti ir dainuoti. 5 Yra laikas
mėtyti akmenis ir juos vėl surinkti, glamonėti ir susilai-
kyti nuo glamonėjimo. 6 Yra laikas rasti ir pamesti, lai-
kyti ir išmesti. 7 Yra laikas ardyti ir susiūti, tylėti ir kal-
bėti. 8 Yra laikas mylėti ir nekęsti, laikas karui ir taikai.
9 Koks tikslas žmogui dirbti ir vargti? 10 Aš stebėjau
darbus, kuriuos Dievas paliko žmonių vaikams. 11 Jis
skirtu laiku viską gražiai padarė. Jis įdiegė žmogui am-
žinybės supratimą; deja — žmogus nesuvokia ką Die-
vas darė, daro ir darys. (Pam 8,17) 12 Aš supratau, kad
žmonėms nėra nieko geresnio, kaip linksmintis ir gėrė-
tis gyvenimu. (Pam 2,24) 13 Tai yra Dievo dovana, kad
žmogus valgo, geria ir pasitenkina savo darbu. 14 Aš
žinau, kad visa, ką Dievas daro, tobula yra, nieko nega-
lima nei pridėti, nei atimti. Dievas daro taip, kad žmo-
nės Jį garbintų. 15 Kas yra, jau buvo, o kas bus, jau se-
niau yra buvę. Dievas pakartoja praeitį.

16 Aš supratau, kad anksčiau pasaulyje vietoje tei-
sės ir tiesos buvo neteisybė ir nusikaltimai, 17 kad Die-
vas teis teisųjį ir nusidėjėlį, nes Jis paskyrė laiką kiek-
vienam veiksmui ir darbui. (Pam 12,14) 18 Aš nusta-
čiau, kad Dievas bando žmones ir leidžia jiems suprasti,
kad jie niekas kitas, tik gyvuliai. 19 Žmonių likimas yra
tas pats kaip gyvulių; kaip vieni, taip ir kiti miršta, visi
vienodai kvėpuoja. Žmogus nėra pranašesnis už gyvu-
lius; gyvenimas beprasmis. (Ps 49,13,21) 20 Visi eina į
vieną vietą; visi yra iš dulkių ir vėl pavirs dulkėmis. (1
M 3,19) 21 Kas žino, ar žmogaus dvasia eina aukštyn,
o gyvulių eina žemyn — į žemę? (Pam 12,7) 22 Aš taip
supratau, kad žmogui nėra nieko geresnio, kaip džiaug-

tis savo darbu ir jo vaisiais, nes tai yra jo dalia. Negalima nustatyti, kas bus po mirties.

Pasaulyje viskas kinta, juda. Kai kas priklauso nuo žmogaus ir jis gali pakeisti. Daugelis darbų ir įvykių priklauso nuo Dievo; žmogus gali juos stebėti, bet negali jų eigos nei pagreitinti, nei sulaikyti.

Kai kurie valdovai ir teisėjai turi galią teisti teisingai, bet kartais teisę iškreipia — teisia šališkai. Juos teis Dievas ir kiekvienam atlygins pagal jų darbus.

Pamokslininkas stebėjo žmones ir gyvulius. Jis matė daug panašumo tarp jų. Jie panašiai gimsta, gyvena, kvėpuoja, miršta, pavirsta dulkėmis. Taip yra su jų kūnais. Bet kaip yra su jų dvasia? Pamokslininkui atrodė, kad yra skirtumas tarp jų, bet jis nesuprato koks. Senajame Testamente kai kur minėta apie žmogaus nemarią dvasią, kuri po žmogaus mirties eina į mirusiųjų buveinę — šeolį. Taipgi buvo kalbama apie mirusių prikėlimą. Kad žmogaus dvasia po mirties negyva ir nebus kūnų prikėlimo, nėra Senojo Testamento mokymas, bet graikų filosofija. Ta graikų filosofija tikėjo žydai sadukiejai. Jėzaus laikais žydai bendrai tikėjo dvasių gyvenimą ir kūnų prikėlimą. Pats žmogus nieko nežino ir negali patirti apie pomirtinį gyvenimą. Bet Dievas apie tai žmonėms apreiškė. Jėzus ir Jo apaštalai apie tai aiškiai kalbėjo — mokė.

Pamokslininkas suvokė, kad žmogui šiame gyvenime yra geriausia pasitikėti Dievu, sąžiningai atlikti pareigas, džiaugtis savo darbu.

4 skyrius
VARGŠAS NETURI VILTIES, DARBŠTUS RAMYBĖS 1-17

1 Aš mačiau ir supratau skriaudas ir vargus, kurie vyksta šiame pasaulyje. Matome ašaras prispaustųjų, ir niekas jų nepaguodžia. Skriaudėjai galingi, o ramintojų

nėra. 2 Aš laikiau, kad mirusieji laimingesni už gyvuo-
sius. (Job 3,11) 3 Laimingiausias visų būtų dar negi-
męs, nes jis dar nematė tų blogybių, kurios vyksta pa-
saulyje. (Pam 6,3)
4 Toliau stebėjau žmonių darbą ir jų lenktyniavi-
mą, kaip jie varžėsi vienas su kitu dėl pirmenybės. Tai
irgi tuštybė ir vėjo gaudymas. 5 Nerūpestingasis sėdi,
sudėjęs rankas, ir maitinasi tuo, ką turi. (Pat 6,10) 6
Geriau turėti saują ir džiaugtis, negu pilnas rieškučias
vargstant, gaudant vėjus. (Pat 15,16) 7 Pastebėjau dar
vieną beprasmę tuštybę, — vėjo gaudymą. (Pam 2,12)
8 Vienišas žmogus, neturįs nei sūnaus, nei brolio,
vargsta be galo; jo akys geidžia turtų. Jam nekyla klau-
simas: kodėl aš dirbu, vargstu, atsisakau visų patogu-
mų? Juk tai yra tuštybė ir bereikalingas vargas!
9 Dviese geriau gyventi negu vienam; jiedu gali
pasinaudoti savo darbo vaisiais; 10 jei vienas griūtų, ki-
tas jį pakeltų. Vargas vienam! Jei jis griūva, kas jį pa-
kels? 11 Jei dviese miega, vienas kitą šildo. Bet kaip
sušils vienas? 12 Jei vienas užpuolamas, kas jam pagel-
bės? O du gali gintis. Trilinką virvę sunku pertraukti.
13 Geriau, kad neturtingas, bet išmintingas jaunuo-
lis išėjęs iš kalėjimo užimtų sostą, 14 negu senas kvai-
las karalius, kuris nepriima patarimų. (1 M 41,14) 15
Aš galvojau apie žmones, gyvenančius pasaulyje, ir tą
jaunuolį, kuris užims karaliaus vietą. 16 Buvo begalinis
žmonių skaičius, kuriems jis vadovavo. Bet vėliau atė-
jusieji nesidžiaugė tuo, ką jis vadovaudamas buvo pa-
daręs. Ir tas yra bevertė tuštybė ir vėjo gaudymas. (Pam
1,14) 17 Eik atsargiai į Dievo namus ir būk pasirengęs
klausyti. Tas bus geriau negu neišmanėlių auka; jie net
nežino, kad jie daro pikta. (1 Sam 15,22)

Ką autorius pastebėjo žmonių gyvenime ir pats
pergyveno, tą jis užrašė. Jis matė daug vargšų, kuriuos
galingesni išnaudojo, bet nė vienas nedėjo pastangų

juos gelbėti. Iš viso ar yra galimybė jiems padėti, juos gelbėti? Juk ir mūsų laikais yra milijonai tremtinių koncentracijos ir žudymo stovyklose! Autoriaus išvada: laimingi mirusieji, dar laimingesni negimę. Jie nežino kankinių vargo. Gabūs ir nagingi darbininkai bei įmonių vedėjai sutinka nelaimę — konkurenciją! Ak, kiek daug konkurencija vargina ir suvargina!

Kiek vienišų žmonių vargsta! Yra ir tokių, kurie neieško draugystės, o siekia turtų, nors visai neturi kam juos palikti. JAV skaitoma apie dešimt milijonų našlių. O kiek kitokiu būdu yra vienišų? Autorius pataria siekti draugsytės, padėti vienas kitam.

Autorius matė niekšų valdovų, kurie nepriėmė gerų patarimų. Jis matė vargšus ir net kalinius tampančiais karaliais, dorus žmones pasiekusius galios, tampančiais tironais. Ir mūsų laikais yra kai ko panašaus.

Autorius matė ir einančius žmones į pamaldas. Jis patarė pamaldose būti atsargiems, klausytis ir suprasti, nes ir bažnyčioje galima nusikalsti, duodama auka gali tapti nuodėme!

5 skyrius

TURTAI NENEŠA LAIMĖS 1-19

1 Pagalvok prieš kalbėdamas su Dievu ir nevartok
nereikalingų žodžių, nes Dievas yra danguje, o tu žemė-
je. (Job 1,19) 2 Kai daug darbo, apie jį sapnuojame.
Neišmanėlis pasirodo savo žodžiais. (Pam 10,14; Pat
10,19) 3 Kai padarai įžadą Dievui, įvykdyk jį nedelsda-
mas, nes Jis nemėgsta tuščių pažadų. (5 M 23,22) 4
Geriau nežadėti, negu pažadėjus neįvykdyti. 5 Nenusi-
kalsk savo kalba. Nesakyk pasiuntiniui girdint, kad taip
sakei nepagalvojęs, kad Dievas dėl tavo žodžių nesu-
naikintų tavo darbo. (Mal 2,7) 6 Sapnai sukelia daug
tuščių žodžių. Pasitikėk Dievu ir garbink Jį. 7 Jei krašto
valdžia vargšą skriaudžia ir laužo jo teisę, nesistebėk,
nes aukštą valdininką stebi aukštesnis už jį, o tuodu turi

dar aukštesnį. 8 Iš laukų yra gaunamas pelnas, jei kara-
liaus žemė bus gerai dirbama. 9 Kas siekia pinigų, nie-
kad nepasitenkins turimais; kas siekia turtų, nepasiten-
kins tuo, ką turi; tai beprasmis siekis. (Pat 28,22) 10
Kur daug gėrybių, ten ir daug valgančiųjų. Tad kokia
nauda yra savininkui iš turtų? Nebent ta, kad jis mato
juos savo akimis. 11 Darbininkas, daugiau ar mažiau
pavalgęs, saldžiai miega, o turtuoliui jo turtai neleidžia
miegoti. 12 Dar ir kitą blogybę pastebėjau pasaulyje;
turtai ir gėrybės gali savininkui atnešti nelaimių. 13 Jie
gali žūti nelaimingu atveju, o tavo sūnus nieko negaus.
14 Kaip jis gimė nuogas, taip jis nuogas ir išeis, — nie-
ko nepasiims. (Job 1,21; Ps 49,18) 15 Tai yra skaudi
blogybė; kaip jis atėjo, taip ir išeis. Kokia jam nauda iš
jo turtų ir darbų? Viskas veltui. 16 Visą savo gyvenimą
jis vargo, krimtosi, sirgo ir buvo nepatenkintas (buvo
tamsoje).

17 Žmogui naudingiausia yra: valgyti, gerti ir būti
patenkintam savo darbu, kurį jam Dievas paskyrė dirbti
visą jo amžių. Tai yra jo galia. (Pam 2,24; Pat 15,15) 18
Kiekvienas žmogus, kuriam Dievas suteikė turto ir lo-
bių, tepasitenkina ir džiaugiasi jais, atlikdamas savo
darbus. Tai Dievo dovana jam. 19 Dirbdamas jis netu-
rės laiko galvoti apie savo gyvenimą; Dievas džiugina
jo širdį darbais.

Žmogus nieko negali įsakyti Dievui, o tik Jo klausyti. Visur ir visada yra naudinga gerai apgalvoti ką sakai. Juo labiau tai reikia daryti Dievo akivaizdoje. Nepažadėk Dievui ko negali įvykdyti. Dievas yra visų vyriausias. Jam yra atsakingas kiekvienas.

Apie turtų pavojingumą Šventasis Raštas daugelyje vietų įspėja. Taip ir čia pamokslininkas sako. Kas turtų siekia, visada nori jų daugiau. Kas daugiau turtų sukaupia — turi ir daugiau išlaidų. Turtai kartais neša nelaimę. Turtuoliai dažnai net naktį negali ramiai mie-

goti. Turtai neramiame pasaulyje dažnai žūna. O jei kas turtus išlaiko iki savo mirties, mirdamas palieka juos. Tikras, pastovus turtas ir džiaugsmas yra Dievas. Kas šį turtą turi — pasitenkina.

6 skyrius
TURTAI IR GARBĖ YRA TUŠTYBĖ 1-12

1 Pastebėjau kitą blogybę pasaulyje, kuri labai sle-
gia žmogų. 2 Kai kam Dievas duoda turtų, lobių ir ga-
lios. Jis visko turi, ko širdis geidžia, bet jis neturi pro-
gos tuo pasinaudoti, — svetimas naudojasi juo. Tai yra
tuštybė ir neteisybė. (Pam 2,18) 3 Jei žmogui gimtų
šimtas vaikų ir jis gyventų daug metų, bet nematytų nie-
ko gero šiame gyvenime ir neturėtų net tinkamo palai-
dojimo, esu tikras, kad negyvas gimęs kūdikis yra lai-
mingesnis už jį. 4 Jis atėjo į beprasmį gyvenimą ir nuei-
na į tamsą; jo vardą uždengia tamsa. 5 Kas nematė sau-
lės ir nieko nežino, tas ramesnis už žmogų, 6 kuris gy-
ventų žemėje du tūkstančius metų, bet nesinaudotų gė-
rybėmis; visi eina į tą pačią vietą. 7 Žmogus dirba tik
savo kūnui, bet jo siela nepatenkinta. 8 Kuo išmintinga-
sis pranašesnis už kvailą? Kokia nauda beturčiui, kuris
žino, kaip gyventi? 9 Geriau turėti, ką akys mato, negu
mintimis klajoti; bet ir tai yra bevertė tuštybė ir vėjo
gaudymas. 10 Visa kas yra, buvo jau seniai sukurta,
vardu pavadinta ir nustatyta, kas yra žmogus, ir kad jis
negali imtynių laimėti su stipresniu. 11 Kur daug žo-
džių, ten ir daug tuštybės. Kokia nauda iš to žmogui?
12 Kas žino, kas žmogaus gyvenime naudinga? Jo gy-
venimas yra nereikšmingas, jis prabėga kaip šešėlis.
Kas gali pasakyti, kas bus pasaulyje po jo? (1 Ch
29,15; Ps 90,5)

Turtai ir garbė yra Dievo dovana. Kartais žmogus tą turi, bet negali tuo pasinaudoti. Daugelis turtuolių net negali valgyti ką nori. Niekšai aukštas vietas užimą kei-

kiami ir, jiems mirus, jie niekinami. Be tikėjimo Dievą ir teisingo gyvenimo, žmogaus dvasia nėra patenkinta. Jei žmogus turėtų didelę šeimą ir ilgai gyventų, kiek nė vienas negyveno, jis neturės ramybės ir palaimos be Dievo. Negyvas gimęs kūdikis, kuris iš viso nematė saulės šviesos, gali būti laimingesnis už didžiūną turtuolį. Beturtis, vargšas, tikįs ir teisingai gyvenąs, gali būti didele palaima kaimynams ir artimiesiems bei pats turėti dievišką ramybę ir palaimą.

Silpnesnis negali ginčytis su galingesniu, juo mažiau su Dievu. Žmogui dažnai vargai ir nelaimės išeina į gerą. Mes nežinome ką sutiksime šiame gyvenime, juo mažiau žinome kas bus po mūsų.

7 skyrius

KLAIDŽIOJIMAS IR KALTĖ 1-29

1 Geriau yra geras vardas negu brangus tepalas;
geresnė yra mirties negu gimimo diena. (Pat 22,1) 2
Naudingiau eiti į gedulo negu į puotos namus; liūdesys
primena žmonėms mirtį ir jie susimąsto. 3 Verčiau yra
liūdėti negu juoktis, nes liūdesys tobulina širdį. 4 Iš-
mintingųjų širdis yra gedulo namuose, o neišmanėlių
— linksmybės namuose. 5 Geriau yra išgirsti išmintin-
go barimą, negu klausytis kvailiųjų giedojimo. 6 Neiš-
manėlio juokas yra, kaip degančių erškėčių spraksėji-
mas po puodu. Ir tai yra tuštybė. 7 Priespauda padaro ir
išmintingą kvailu, o kyšiai pagadina žmogų. 8 Pabaiga
geriau negu pradžia; kantrumas geriau negu išdidumas.
9 Pažabok savo pyktį, nes pyktis yra neišmanėlio ypaty-
bė. (Jok 1,19) 10 Neklausk, kodėl seniau buvo geriau
negu dabar? Tai neišmintingas klausimas. 11 Geriau
yra užsidirbti negu paveldėti. Pirmenybė yra tiems, ku-
rie mato saulę. 12 Išmintis yra tokia pat apsauga, kaip
pinigai; tik išmintis apsaugo ir tavo gyvybę. (Pat 3,2)
13 Pažvelk į Dievo darbus! Kas galėtų ištiesinti tą, ką
Jis padarė kreivu? (Pam 1,15) 14 Laimingą dieną džiau-

kis, o nelaimėje susimąstyk. Dievas padarė vieną ir kitą,
kad žmogus nežinotų kas jo laukia. (Pam 8,14; Ps
73,12-13) 15 Mano bevertis gyvenimas parodė, kad tei-
susis žūva, laikydamasis tiesos, o niekšas ilgai gyvena,
darydamas pikta. 16 Nebūk perdaug teisus nė perdaug
išmintingas; nepakenk pats sau. 17 Nebūk blogas nė
kvailas, kad nemirtum prieš laiką; 18 kas myli ir bijo
Dievo, susilaiko nuo viso to: geriausia yra vengti vieno
ir kito. 19 Išmintingas yra galingesnis už dešimt galiū-
nų. 20 Nėra žemėje nė vieno, kuris visad gera darytų ir
niekad nenusikalstų. (Ps 14,3) 21 Nekreipk dėmesio į
visas žmonių kalbas; kartais išgirsi ir savo tarną tave
keikiant, 22 nes ir tu esi keikęs kitus. 23 Aš viską iš-
mintingai tyrinėjau ir galvojau, kad būsiu išmintinges-
nis, bet toli gražu — nebuvau. 24 Visa tai yra nepasie-
kiama. Kas visa tai ištirs? 25 Aš galvojau, tyrinėjau ir
norėjau aiškiai suprasti, kas yra niekšybė ir neišmany-
mas. 26 Aš supratau, kad kartesnė už mirtį yra moteris,
kurios širdyje yra spąstai ir tinklas, o rankose — vir-
vės. Kas patinka Dievui, tas išsprunka iš jos, bet nusi-
dėjėlį ji sugauna. (Pat 2,16-22) 27 Aš supratau, sako
pamokslininkas, palyginęs vieną dalyką su kitu, ir ra-
dau atsakymą. 28 Pakartodamas siekiau kito dalyko at-
sakymo; suradau vieną vyrą iš tūkstančio, bet moters
neradau nė vienos. 29 Štai ką aš patyriau: Dievas sukū-
rė visus žmones teisius, bet jie patys pasisavino daug
dirbtino blogio. (Pat 2,7)

Šiame skyriuje yra daug temų. Kiekvieną būtų galima plačiai gvildenti. Tą tedaro kiekvienas pagal savo išmintį. Pamokslininkas pabaigoje skyriaus tikina, kad visai gero, kokį Dievas sukūrė, žmogaus nėra. Žmogus gyvenime daug ką pakeitė, nutolo nuo Dievo paskirties, klydo, nusidėjo.

Pamokslininkas išsireiškia geriau apie vyrus negu apie moteris. Jei pamokslininkas buvo karalius Salia-

monas, tai jis labai klydo; ne vieną prieš šimtą, bet vieną prieš tūkstantį kartų. Viešpats sukūrė vieną vyrą ir vieną moterį. O Saliamonas turėjo 1000 moterų — žmonų. Šventojo Rašto šviesoje vyras ir moteris yra lygūs. Mokslo, psichologų požiūriu, moteris yra vertesnė už vyrą. Ji yra švelnesnė, kantresnė, darbštesnė už vyrą.

8 skyrius
PAKLUSK VYRIAUSYBEI 1-17

1 Išmintingas galėtų įvairius klausimus išaiškinti.
Išmintis nušviečia žmogaus veidą ir sušvelnina jo bruo-
žus. 2 Neskubėk prisiekti Dievo vardu. 3 Pasitrauk iš
karaliaus akių, nesikišk į jo reikalus; jis gali daryti, ką
nori, 4 nes jis yra autoritetas, niekas negali jam priešin-
tis. 5 Klausyk jo įsakymų, būsi saugus. Išmintingas
žmogus žino kada ir kaip elgtis. 6 Kiekvienam dalykui
yra laikas ir išeitis, bet viskas priklauso nuo jo paties.
(Pam 3,1) 7 Nė vienas nežino, kas bus ir kaip įvyks?
(Pam 10,14) 8 Nė vienas žmogus neturi galios prailgin-
ti gyvybę (sulaikyti dvasios), nei pakeisti mirties laiko.
Nėra išimties karo metu; taip pat nėra išimties nusikal-
tusiam. 9 Aš viską stebėjau, kreipiau dėmesį į kiekvieną
reiškinį pasaulyje. Kartais žmogus gali turėti įtakos ki-
tam žmogui ir pats sau kenkti.

10 Aš mačiau niekšus laidojant; jie eidavo į šven-
tovę ir buvo mieste gerbiami. Tai yra irgi tuštybė. 11
Kadangi už blogus darbus pasmerkimas ne tuojau įvyk-
domas, nusidėjėliai nusikalsta. (Job 35,15) 12 Nors nu-
sidėjėlis, ir šimtą kartų nusikaltęs, ilgai gyventų, tačiau
aš žinau, kas pasitiki Dievu, bus palaimintas. (Ps
73,17-26) 13 Bet niekšams nesiseks, jų amžius nebus
prailgintas, kaip šešėlio, nes jie nebijojo Dievo. 14 Že-
mėje kartais teisusis gauna, ką niekšas yra užsipelnęs, o
niekšas — ką teisusis yra užsipelnęs. Mano nuomone,
tai niekšybė. (Pam 7,15) 15 Aš vertinu linksmybę, nes

žmogui nėra nieko geresnio pasaulyje, kaip valgyti, gerti ir būti patenkintam. Tas tegul lydi ir džiugina jį jo darbe, varge ir visą amžių, kurį Dievas jam davė šiame pasaulyje. (Pam 2,24) 16 Kai aš stengiausi suprasti išmintį ir kas vyksta žemėje, pastebėjau, kad žmogų kankina nemiga; nei dieną, nei naktį žmogus nesudeda akių. 17 Iš Dievo darbų aš supratau, kad žmogus negali suvokti, kas vyksta pasaulyje. Nežiūrint kaip jis vargtų ir tyrinėtų, jis nesuvoks jų; net išmintingasis, kuris tariasi daug žinąs, jų visų nesupras. (Pam 3,11)

Pamokslininkas pataria gerbti karalių ir Dievą; jie yra galingi. Viešpats ir karalius daro gera žmonėms.

Buvo ir yra pasaulyje niekšų, kurie užima aukštas ir atsakingas vietas, o teisūs ir dori žmonės vargsta ir yra skriaudžiami. Niekšai kartais gyvena ilgai, viešpatauja kitiems, o mirę palaidojami didingai; jų blogi darbai užmirštami. Stebint gyvenimą pasaulyje, matoma daug neteisybių. Pamokslininkas supranta ir žino — teisiesiems bus gerai! Žmonės gali teisaus nepastebėti ir jį užmiršti, bet Dievas neužmirš ir nepaliks jo.

9 skyrius
IŠMINTIES VERTĖ 1-18

1 Visa rimtai apsvarstęs, supratau, kad teisiųjų bei
išmintingųjų darbai yra Dievo rankose, net meilė ir ne-
apykanta, nes žmogus nežino, kas jo laukia. 2 Visų yra
vienodas likimas (reikės mirti); teisiesiems ir niekšams,
geriems ir blogiems, švariems ir nešvariems, aukojan-
tiems aukas ir neaukojantiems, doram ir nusidėjėliui,
prisiekiančiam ir nedrįstančiam prisiekti. (Pam 2,14;
Job 9,22) 3 Tai yra pasaulio blogybė, — tas pats liki-
mas visiems. Visų širdys yra pilnos piktybių; ta piktybė
pasilieka žmonių širdyje, kol jie gyvena, po to — mirk!
(Pam 8,11) 4 Kol žmogus dar gyvas, jis turi vilties.
Tiesa, kad gyvas šuo yra vertingesnis už negyvą liūtą. 5

Gyvieji žino, kad jie mirs, bet mirusieji nieko nebežino.
Jie nebesulauks jokio atlyginimo ir bus užmiršti. 6 Jų
meilė, neapykanta ir pavydas dingo; jie nebeturi jokios
dalies pasaulyje. 7 Valgyk linksmas savo duoną, gerai
nusiteikęs gerk vyną, nes viskas tau Dievo duota. (Pam
5,17) 8 Tebūnie tavo drabužiai visados balti ir tegul ne-
trūksta tavo galvai aliejaus. 9 Džiaukis tuo laikinu pa-
saulio gyvenimu, kurį tau Dievas davė, kartu su žmona,
kurią myli. Tai yra tavo gyvenimo dalia šiame pasauly-
je. (Pat 5,16) 10 Ką gali, daryk dabar, nes mirusių bu-
veinėje, į kurią eisi, nebus nei darbo, nei minčių, nei su-
pratimo, nei išminties. 11 Aš pastebėjau pasaulyje, kad
lenktynes laimi ne greitieji, karus ne drąsieji, maistą turi
ne išmintingieji, turtus ne gudrieji ir palankumą ne pa-
taikūnai. Visa pareina nuo laiko ir sąlygų. (Jer 10,23)
12 Žmonės nežino, kas jų laukia; kaip žuvys, kurios su-
gaunamos tinklu, arba paukščiai, kurie pagaunami spąs-
tais. Žmonės patenka į pinkles, kai jie to visai nesitiki.
13 Aš mačiau tokį įvykį pasaulyje. 14 Buvo mažas
miestas, nedaug gyventojų gyveno jame. Atžygiavo ga-
lingas karalius, apsupo jį ir pristatė aukštų bokštų. 15
Mieste gyveno neturtingas, bet išmintingas žmogus.
Savo išmintimi jis išlaisvino miestą. Tą beturtį žmogų
visi užmiršo. 16 Aš maniau, kad išmintis vertingesnė
už jėgą, bet beturčio išmintis buvo paniekinta ir niekas
jo žodžių neklausė. 17 Išmintingai ir ramiai pasakyti žo-
džiai veikia labiau, negu viršininko šauksmas neišma-
nėliams. 18 Išmintis vertingesnė už ginklus. Vienas nu-
sidėjėlis gali daug blogo padaryti.

Žmogus laukia už gerą darbą gero atlyginimo, o už blogą — blogo. Tačiau Dievas dažnai patvarko kitaip. Realiame gyvenime pasitaiko teisiam daugiau nukentėti negu niekšui. Teisus ir niekšas miršta panašiai. Tikrybę ir teisingą atlyginimą parodys amžinybė.

Pamokslininkas pataria nuosaikiai naudotis šio gyvenimo gėrybėmis: maistu, aprėdu, šeima. Rami sąžinė ir pasitenkinimas yra didelė vertybė.

Realiame gyvenime nevisada vyksta taip, kaip žmogus apskaičiuoja. Kartais greitasis nelaimi lenktynių ir puikiai paruošta kariuomenė mūšio. Gyvenime daug kas priklauso nuo laiko ir aplinkybių. Žmogus mąsto, bet Dievas įvykdo.

Išmintingas galėtų daug gero padaryti savo apylinkei, bet dėl kuklumo ir neturto, jis dažnai lieka nepastebėtas ir neįvertintas. Dažnai nesąžiningi garbėtroškos viešpatauja.

10 skyrius
IŠMINTIES PATARLĖS 1-20

1 Negyva musė sugadina brangų tepalą. Menka
kvailybė kartais gali daugiau nuveikti negu išmintis ir
garbė. 2 Išmintingojo supratimas linksta į dešinę, o ne-
išmanėlio — į kairę. 3 Kvailas, ir keliu eidamas, elgiasi
neprotingai; jis sako apie kiekvieną — kvailas. 4 Jei su-
pykini savo valdovą, neatsakyk darbo, susivaldęs lai-
mėsi. (Ps 37,1; Pat 24,19) 5 Pasaulyje mačiau ir valdo-
vo klaidų; 6 nemokšus sėdinčius garbės vietose, o ga-
biuosius — pažemintus. (Pat 30,21-22) 7 Mačiau ver-
gus, jojančius ant žirgų, o kunigaikščius einančius
pėsčius. 8 Kas kasa duobę, gali įkristi į ją, o kas ardo
mūrą, tą gali įgelti gyvatė. (Pat 26,27) 9 Kas skaldo ak-
menis, gali susižeisti jais, o kas skaldo malkas, jos gali
jį užgauti. 10 Jei kirvis atšipęs, reikės daugiau jėgų.
Geriausia viską išmintingai apgalvoti. 11 Jei gyvatė įge-
lia kol ji dar neužburta, nieko nepadeda užbūrimas. (Ps
58,5-6) 12 Išmintingi žodžiai laimi palankumą, o neiš-
manėlio tuščios kalbos pražudo jį patį; 13 jo kalbos pra-
džia yra bereikšmė, o jos pabaiga — beprotybė. 14 Ne-
išmanėlis daug kalba. Nė vienas žmogus nežino, kas
bus; kas gali pasakyti, kas bus po jo? (Pam 5,2; 8,7) 15

Neprotingas prie darbo greitai pavargsta; pavargęs jis net kelio į miestą nesuranda. 16 Vargas kraštui, kurio karalius yra vaikas, ir kurio kunigaikščiai puotauja ligi ryto. (Iz 3,4) 17 Palaimintas kraštas, kurio karalius yra išmintingas ir kilnus, ir kurio kunigaikščiai sąžiningi ir negirtauja. 18 Tinginio stogas kiauras ir įlinkęs — lyjant varva į trobą. (Pat 19,15) 19 Puotos ir vynas palinksmina gyvenimą, o pinigas duoda viską. (Teis 9,13; Ps 104,15) 20 Nei mintimis nekeik karaliaus, o didiko — nei savo miegamajame kambaryje, nes padangių paukščiai nuneš žodį ir paskelbs, kas buvo pasakyta. (2 M 22,27)

Taip pasaulyje yra: kvailys laiko save išmintingu, o visus kitus kvailiais. Valdovai dažnai mėgsta pataikautojus. Jie padaro klaidų: kvailiams pataikautojams duoda aukštas ir atsakingas vietas, o kuklius išminčius, sakančius ir patariančius gera — pažemina tarnyboje. Iš to kyla kraštui daug vargų ir nelaimių. Kiekvienas žmogus, o ypač krikščionis turėtų būti atsargus visame, ką daro. Jei per jo neatsargumą įvyksta nelaimė, nieko nepadeda jam jo tikėjimas. Kai gyvatė įkanda, nebepadeda užkerėjimas.

Paikas mėgsta daug kalbėti, bet nedirbti. Girtuokliai ir vaikiškai galvojantys eiliniai žmonės ir valdovai neša sau ir kraštui nelaimę. Anais laikais rimti žydai ne puotaudavo ir ne girtaudavo rytą ar dieną, bet tik vakare.

Ginčai ir pykčiai pykčiu nepašalinami, bet susivaldymu ir ramumu. Neapykanta ir keiksmai daromi slaptai dažnai išeina viešumon. Iš viso venk jų!

11 skyrius
ANKSTI SĖK IR JAUNAS LINKSMINKIS 1-10

1 Mesk savo duoną ant vandens (investuok turtą už marių), tu ją rasi po daugelio dienų. (Pat 19,17) 2

Padalyk ją į septynias ar aštuonias dalis, nes nežinai, kokia nelaimė gali įvykti ateityje. 3 Kai vandens garai debesyse tampa lašais, — ant žemės lyja. Kokia kryptimi medis griūva, taip jis ir guli. 4 Kas laukia gero vėjo ir gero oro, niekad nesės ir nepjaus. (Kas žiūri vėjo — nesėja, ir kas stebi debesis — nepjauna). 5 Kaip tu nežinai kuriuo būdu gyvybės dvasia įeina į kūdikį motinoje, taip nežinai ir Dievo darbų — kūrybos. (Jn 3,8; Pat 8,17) 6 Sėk sėklą rytą ir vakare, nes nežinai kuri geriau užderės; o gal abi lygiai? 7 Šviesa yra maloni, akys mėgsta saulę. 8 Nežiūrint kaip ilgai žmogus gyventų, tegul džiaugiasi visą laiką ir nepamiršta, kad tamsių dienų bus daugybė. Ateitis tau nieko nežada. 9 Jaunuoli, džiaukis savo jaunyste! Būk linksmas kol jaunas! Eik, kur tavo širdis traukia ir kur akys vilioja, bet žinok, kad turėsi atsakyti prieš Dievą. (Pat 8,15) 10 Nesirūpink, saugok savo sveikatą, kūdikystė ir jaunystė yra trumpa.

Mesti duoną ant vandens, daug kas mano, kad yra gera daryti kitiems savo turtu. Kiekvieno padėtis gali pasikeisti. Kai pats stokosi — padės Dievas ir draugai. Kai debesys pilni — lyja lietus, jo nesulaikysi. Nežiūrėk į vėją ir debesis. Nesidairyk, bet dirbk, veik, daryk ką gali, atlik pareigas. Daug dalykų žmogui buvo, yra ir liks nežinomi ir nesuprantami. Net pati motina nežino kaip joje nauja gyvybė išsivysto.

"Rytas" suprantama ne vien tik dienos rytas, bet ir pradžia gyvenimo — jaunystė. Saulė — laimė yra maloni. Saulė nevisada šviečia, taip ir gyvenime yra laimingų ir vargingų dienų.

Jaunuoliai turėtų gyventi laikydamiesi Viešpaties įsakymų. Kiekvienas yra atsakingas Dievui už visą savo gyvenimą.

12 skyrius
BŪK IŠTIKIMAS VIEŠPAČIUI JAUNYSTĖJE IR SENATVĖJE 1-14

1 Prisimink savo Sutvėrėją jaunystėje, nelauk, kol
ateis laikas, kai sakysi: "Senatvė man nepatinka". 2 Ne-
lauk, kol aptems saulės šviesa, mėnulis bei žvaigždės,
lyg debesis būtų juos uždengęs. 3 Tuo metu namų sar-
gai dreba, stiprieji palinksta, malėjos nebedirba, nes jų
maža beliko, o žiūrėtojai pro langus nebemato; 4 durys į
gatvę užsidaro; malūno balsas susilpnėja, paukščiai pri-
kelia savo giesmėmis, o dukterų giesmių negirdėti. 5
Tuomet lipti ir keliauti pavojinga. Migdolų medžiai pra-
žysta, skėriai vos paslenka. Žmogus nieko nebenori, jis
žengia amžinybėn; raudotojai jau vaikščioja gatvėse. 6
Sidabrinis siūlas nutrūks, auksinis dubenis suduš, ąso-
tis prie šulinio subyrės ir šulinio ratas suluš. 7 Dulkės
sugrįš į žemę, iš kurios kilo, o dvasia — pas Dievą, ku-
ris ją davė. (Pam 3,20; 1 M 3,19) 8 Tuštybių tuštybė,
sako pamokslininkas, viskas yra tuštybė. (Pam 1,2) 9
Šitas pamokslininkas buvo išmintingas. Jis visą laiką
mokė žmones, patarles tyrinėjo ir daug jų sudėjo. (1
Kar 5,12) 10 Pamokslininkas stengėsi rasti tinkamus
žodžius patarlių minčiai teisingai išreikšti. 11 Išmintin-
gųjų žodžiai yra lyg akstinai, lyg tvirtai įkaltos vinys,
kurias davė Ganytojas patarlėms išreikšti. (Žyd 4,12)
12 Mano sūnau, įsidėmėk, kad knygoms rašyti nėra ga-
lo, o didelės pastangos vargina kūną. 13 Viską suglau-
dus, galima pasakyti: bijok Dievo ir laikyk Jo įsaky-
mus, nes tai yra kiekvieno žmogaus pareiga. (1 Tim
1,5) 14 Dievas teis visų darbus ir veiksmus, gerus, blo-
gus ir slaptus. (Rom 2,16; 1 Kor 4,5)

Pamokslininkui buvo savaime suprantama, kad pilnas žmogaus gyvenimas yra draugystė su Dievu. Tad jis įspėjo žmones jaunystėje atsiminti Sutvėrėją. Kurie sulaukia senatvės, tai ji yra blogesnė už jaunystę. Auto-

rius duoda daug palyginimų. Kai kurie jų yra lengvai suprantami, kiti sunkiau.

Saulė ir mėnulis nebešviečia ir žvaigždės nebežėri taip aiškiai senam, kaip jaunystėje. Debesys — vargai ir įvairūs nemalonumai dažnai paliečia seną. Sargai — rankos. Stiprieji — kojos. Malėjos — dantys. Žiūrėjimas — akys. Durys — ausys. Malūnininkės balsas — burna. Paukščių silpni balsai — pažadina seną. Dukterų giesmės — laimė, pasitenkinimas. Senas bijo aukštai lipti ir vienas keliauti. Migdolai žydi — pražilę plaukai. Vos paslenkantys skėriai — senatvės našta. Kūno jėgos pasilpsta, žmogus miršta; laidojant aprauda jį. Sidabrinis siūlas — gyvybė. Gyvybė išsenka, žmogus lyg ąsotis sudūžta. Šulinio ratas, kuris teikė gyvybę — nukrenta. Kūnas grįžta į žemę, dvasia pas Dievą.

Pamokslininkas buvo išminčius ir poetas. Jo knygos grožis ir gilios mintys tai rodo. Jis suprato parinkti pavyzdžius lyg vinis ir jais savo mintis aiškiai pareikšti. Žmogaus gyvenimas yra tuštybių tuštybė. Mokslas, rašymas, ima daug laiko ir vargina. Trumpai sakant, geriausia yra gerbti Dievą ir vykdyti Jo įsakymus. Nė vienas žmogus negalėjo ir negali Dievo įsakymų išpildyti. Tikrai gyvenimas ir mirtis yra tuštybių tuštybė — visiška tuštybė. Dėkui Dievui, Jis siuntė Viešpatį Jėzų į mūsų pasaulį. Jis skelbė Evangeliją. Jo mirtis nebuvo lyg vandenį traukiamo rato nukritimas į bedugnę. Jis nugalėjo mirtį ir pikta. Jėzuje Kristuje yra išgelbėjimas ir gyvenimas!

GIESMIŲ GIESMĖS KNYGA

Giesmių giesmė arba gražiausioji giesmė. Tekste asmenys dažnai keičiasi. Šventojo Rašto aiškintojai yra skirtingų nuomonių apie šią knygą. Iš teksto atrodo ir daugelis mano, kad izraelitų tautinės ir meilės giesmės — dainos, kurios buvo giedamos vestuvių metu, surinktos į vieną rinkinį; poezija yra aukšto lygio. Kada šios giesmės parašytos nežinoma. Kalbos atžvilgiu knyga turėtų būti parašyta po sugrįžimo iš Babilonijos tremties. Betgi knygoje yra išsireiškimų, kurie primena ankstyvesnius laikus, minima sostinė Tirza 6,3. Ją pakeitė valstybės sostinė Samarija apie 880 pr. Kr. Meilės giesmės — dainos buvo rašomos visais laikais.

Ar tokia knyga tinka Šventajame Rašte? Žmogus yra Dievo tvarinys. Dievas sutvėrė kūno grožį ir įdiegė meilę žmonių širdyse. Tačiau žmogus daugelį Dievo kūrinių pavertė nuodėmingais, net pats save.

Knygoje jos autoriumi minimas karalius Saliamonas. Jis minimas, bet ar jis yra? Knygoje minima karaliaus 60 žmonų ir 80 sugulovių 6,7. Toks žmogus, iš viso, negalėjo žinoti, kas yra tikra meilė; jis žinojo tik kas yra aistra.

Knygoje aprašoma meilė stipresnė už mirtį. Tokia meilė galėjo būti tik tarp dviejų žmonių. Giesmėse ir dainose įsimylėjusieji dažnai yra vadinami karalienėmis ir karaliais. Knygoje mylimoji žymiai daugiau kalba negu mylimasis.

Žydai draudė šią knygą skaityti jaunesniems kaip 30 metų amžiaus. Bendrai šioje knygoje kalbama apie du tikrai įsimylėjusius žmones. Dalis žydų rabinų aiškino šią knygą kaip Dievo santykį su Jo išrinktąja tauta — Izraeliu. Kai kurie krikščionys knygą aiškina kaip Jėzaus santykį su bažnyčia arba tikinčiu žmogumi.

Knygos padalinimas: mylimųjų ilgesys 1-2,7 skr., mylimosios sapnas ir mylimojo aplankymas 2,8-3,5

skr., karaliaus procesija 3,6-5 skr., mylimoji ieško ir suranda mylimąjį, jų pokalbis 6-8 skr.

GIESMIŲ GIESMĖS KNYGA
1 skyrius
MYLIMOJI SOSTINĖJE 1-17
1 Giesmių giesmė, Saliamono sukurta. 2 "O, kad
jis mane nuoširdžiai pabučiuotų! Jo meilė yra saldesnė
už vyną. 3 Kvapas tavo tepalų yra malonus. Išlieto
brangaus aliejaus kvapas primena man tavo vardą, todėl
mergaitės myli tave. 4 Vesk mane su savimi, skubėki-
me! Karaliau, vesk mane į savo kambarius! Džiaukimės
ir linksminkimės, apsvaikime nuo tavo meilės labiau
negu nuo vyno. Aš tikrai tave myliu. 5 Aš esu tamsiai
saulės nudeginta, bet graži. Jeruzalės dukros, kaip Keda-
ro palapinės, kaip Saliamono rūmų užuolaidos. 6 Ne-
žiūrėkite į mane, kad aš taip tamsiai saulės nudeginta.
Mano broliai pyko ant manęs ir įsakė man prižiūrėti
vynuogynus, nors savo pačios vynuogyno neprižiūrė-
jau. 7 Pasakyk man, mylimasai, kur tu ganai bandą, kur
ji pietų metu ilsisi, kad man nereikėtų tavęs ieškoti tavo
draugų tarpe". 8 "Jei tu nežinai, o gražiausioji, sek ban-
dų takais ir ganyk savo ožiukus šalia kerdžių palapinių.
(Giesm 5,9; 6,1) 9 Mano mylimoji, tave lyginu su fara-
ono kovos vežimo žirgu. 10 Tavo skruostai meilūs, ap-
supti galvos papuošalais, tavo kaklas papuoštas perlais.
11 Mes padarysime tau auksinių grandinėlių su sidabri-
niais taškais". 12 Karaliui tebesėdint prie stalo, pakvipo
nardas (brangus tepalas). 13 "Mano mylimasis yra man
kaip miros ryšulėlis, kabąs man ant krūtinės. 14 Mano
mylimasis yra man kaip kipro žiedai Engadi vynuogy-
ne". 15 "Tu graži, mano mylimoji, tu graži! Tavo akys
meilios kaip balandėliai. (Giesm 2,14; 4,1,7; 6,4) 16 Tu
graži, mano mylimoji, tikrai maloni! Mūsų suolas —
žalumynai, (Giesm 5,16) 17 mūsų namų sienos — ked-
rai, o lubos — kiparisai".

Anais laikais knygos autoriumi dažnai įrašydavo gerai žinomą asmenį. Saliamonas tikriausiai nebuvo

šios knygos autorius. Mylimoji ilgisi mylimojo. Jis jai yra geriausias, mylimiausias, brangiausias, karalius. Jei kitos mergaitės jį gerbia, tas rodo jo orumą.

Mylimoji pasakoja Jeruzalės moterims, kad ji neturi tos galimybės kaip jos sėdėti namų ūksmėje, išlaikyti gražią baltą odą. Ji privalo dirbti lauke, saulės kaitroje. Ji yra saulės nudegta kaip palapinė, bet jos mylimajam ji yra gražiausia.

Jos broliai neleidžia jai būti namuose, siunčia ją saugoti vynuogynų. Jie mano, jų sesuo yra dar nesubrendus. Ji jaučiasi subrendus, turi mylimą draugą, klausia jį, kur ji gali sutikti jį? Jis myli ją, pasako jai, kur ji gali rasti jį. Kedariečiai gyveno Sirijos tyruose, ten buvo ir Salmo vietovė.

Draugo ir draugės kalba 9-17. Turtas ir papuošalai gyvenime yra reikalingi. Tyra meilė gali to viso atsisakyti, nes mylima ne dėl turtų, bet dėl meilės, vidinio turtingumo jausmo. Prilyginimas rinktinio faraono žirgo prie kovos vežimo mums yra svetimas. Orientalai labai mėgo tokius prilyginimus išreikšti meilei. Arklys, dramblys, kupranugaris buvo brangūs gyvuliai. Jie tiko didelei meilei išreikšti. Ji vadina savo mylimąjį "karaliumi". Jo artumas buvo jai mielesnis už brangiausius kvepalus. Anais laikais moterys nešiodavosi kvepalų ryšulėlius prie krūtinės. Balandžio prilyginimas tinka ir mums vakariečiams. Tai nekaltumo, nuoširdumo išreiškimas. Mylimojo artumas yra gražesnis už gamtą, pasitikėjimo ir meilės gyvenimas yra vertesnis už kedro medžio brangius rūmus.

2 skyrius

ĮSIMYLĖJUSIŲJŲ DŽIAUGSMAS 1-17

1 "Aš esu rožė iš Sarono, lelija iš slėnio". 2 "Kaip lelija tarp erškėčių, taip mano mylimoji tarp mergaičių". 3 "Kaip obelis tarp miško medžių, taip mano mylimasis tarp jaunuolių. Labai patenkinta sėdžiu jo ūksmėje, jo

vaisius man saldus. 4 Jis atvedė mane į puotos namus ir įrodė man savo meilę. 5 Atgaivinkite mane razinkomis, sustiprinkite obuoliais, nes aš sergu — myliu. (Giesm 5,8) 6 Jo kairioji glosto man galvą, o dešinioji laiko mane glėbyje. (Giesm 8,3) 7 Jeruzalės dukros, prisiekite laukų stirnoms ir briedžiams matant, netrukdyti mūsų meilės. (Giesm 3,5; 8,4)

8 Girdžiu savo mylimojo balsą. Jis ateina šokinėdamas per kalnus ir kalnelius. 9 Mano mylimasis yra lyg stirna ar jaunas briedis. Štai, jis jau stovi už sienos ir žiūri pro lango grotelius. (Giesm 8,14) 10 Mano mylimasis man kalba: 'Kelkis, mano mylimoji, mano gražuole, ateik! 11 Žiema jau prabėgo ir lietingasis laikotarpis praėjo. 12 Gėlės jau dygsta, lenda iš žemės; metas karpyti vynmedžius, klausytis balandėlių burkavimo. 13 Figmedžio pumpurai sprogsta; vynuogynai žydi ir kvepia. Kelk mano mylimoji, mano gražuole, ateik! 14 Mano balandėle, gyvenanti uolų plyšiuose, parodyk man savo veidą! Tavo balsas teskamba mano ausyse, nes tavo balsas gražus ir veidas žavus'. (Giesm 4,7) 15 Sugaukite lapes, mažas laputes, kurios gadina vynuogynus, nes mūsų vynuogynas žydi. 16 Mano mylimasis yra mano ir aš jo. Jis gano savo bandą tarp lelijų. (Giesm 6,3) 17 Ryto vėjelis dvelkia, šešėliai nyksta. Skubėk pas mane, mano mylimasai, kaip stirna, kaip jaunas briedis, per Beterio kalnus". (Giesm 8,14)

Mylimieji sako komplimentus vienas antram. Jis vadina ją "gėlyte", o ji jį — "vaisiniu medžiu". Juodu džiaugiasi vienas antru. Jis nugali visas kliūtis ir atskuba pas ją. Ji ilgisi jo, bet dar slepiasi — nesirodo. Pavasaris visiems yra mielas ir malonus po šaltos žiemos; taip mylimieji vienas antram. Tačiau ir mylimųjų tarpe yra pavojų. Maži ir nereikšmingi dalykai bei įvykiai dažnai kenkia ir gali meilę sunaikinti, kaip mažos lapu-

tės nuėda vynuogių pumpurus. Žmogiška, juo labiau dieviška meilė, turėtų gyvenimą gaivinti ir įprasminti.

3 skyrius

SAPNAS APIE MYLIMĄJĮ 1-11

1 "Naktį aš sapnavau tą, kurį myliu. Sapne ieško-
jau jo, bet neradau. (Giesm 5,6) 2 Aš kelsiuos, eisiu į
miestą, vaikštinėsiu miesto gatvėmis ir aikštėmis; ieško-
siu savo mylimojo. Aš ieškojau jo, bet neradau. 3 Mane
sutiko miesto sargybiniai, vaikščiodami miesto gatvė-
mis. Aš paklausiau ar jie nematė mano mylimojo. 4
Praėjus pro juos, radau tą, kurį myliu. Pagavau jį ir ne-
paleisiu, kol neįsivesiu į savo motinos namus, į kambarį
savo gimdytojos. (Giesm 8,2) 5 Jeruzalės dukros, pri-
siekite, laukų stirnoms ir briedžiams girdint, netrukdyti
mūsų meilės". (Giesm 2,7)
6 Kas ten kyla, lyg dūmų stulpas iš tyrų; kvepia
mira, kvepalais, smilkalais ir kitokiais pirklių kvapais?
7 Tai Saliamono neštuvai! Šešiasdešimt karių, Izraelio
karžygių, jį lydi. 8 Jie visi ginkluoti kardais, įgudę ko-
votojai; kiekvieno kardas prie juosmens, pasiruošę nak-
ties pavojui. 9 Karaliaus Saliamono neštuvai padaryti iš
Libano medžių. 10 Neštuvų atramos sidabrinės, nuga-
ros atloša auksinė, sėdynė purpuru aptraukta ir iškaišy-
tą Jeruzalės dukterų. 11 Siono dukros, išeikite pamatyti
vainikuotą karalių Saliamoną. Taip jo motina jį apvaini-
kavo vestuvių dieną, — jo linksmybių dieną.

Poetas aprašo mylimosios ilgesį mylimojo. Taip yra mylimųjų tarpe ar tai būtų meilė žmogui, ar Viešpa-ti. Ką nuoširdžiai myli, apie tą galvoji dieną, sapnuoji naktį, klausi ką kiti apie jį kalba. Tikinčiojo dvasia pasitenkina tada, kai ji ilsis Viešpatyje. Mylintys žmonės siekia draugystės ir artumo, nori tai visada turėti.

Čia įterptas Saliamono (jaunojo) į vestuves atvykimas. Pavaizduota karališka palyda ir prabanga. Meilė

yra vertesnė ir kilnesnė už karališką garbę ir turtus, taip galvoja ir jaučia kiekvienas tikrai mylintis.

4 skyrius
SUŽADĖTINĖS GROŽIS 1-17

1 "Tu graži, mano mylimoji, tu graži. Tavo akys
meilios, kaip balandėliai, spindi iš po šydo. Tavo plaukai draikosi kaip ožkų būriai, besileidžią nuo Gileado
kalnų. (Giesm 5,12; 6,5) 2 Tavo dantys baltuoja, kaip
būriai nukirptų avių, išeinančių iš maudyklės; jos visos turi dvynukus, nė vieno netrūksta, (nėra bergždžios).
(Giesm 6,6) 3 Tavo lūpos, kaip raudonas kaspinas, o
kalba meili. Tavo skruostai kaip dvi granatinio obuolio pusės po šydu. (Giesm 6,7) 4 Tavo kaklas kaip Dovy-
do bokštas, ant kurio kabo grandinėlė, padaryta lyg iš tūkstančio skydų. (Giesm 7,5) 5 Tavo krūtys, kaip du
dvyniai stirniukai tarp lelijų. (Giesm 7,4) 6 Kol ryto vė-
jelis dvelkia ir šešėliai išnyks, aš eisiu prie miros kalno ir smilkalų kalvos. (Giesm 2,17) 7 Mano mylimoji, tu
graži ir tyra. (Ps 45,14) 8 Ateik nuo Libano, mano su-
žadėtine; ateik pas mane! Nusileisk nuo Amano, Seniro ir Hermano kalnų viršūnių; išeik iš liūtų guolių, nuo
leopardų kalnų. 9 Tu sužavėjai mane, mano sesuo, mano sužadėtine! Tu sužavėjai mane savo akių žvilgsniu, savo karolių perlu. 10 Kaip saldi yra tavo meilė,
mano sesuo, mano sužadėtine! Tavo meilė yra malonesnė už vyną, o tavo kvapas — už visus brangiausius
kvepalus. 11 Mano sužadėtine, tavo lūpos yra kaip nektaras. Po tavo liežuviu yra medus ir pienas. Tavo rūbų
kvapas primena smilkalus iš Libano. 12 Mano sesuo,
mano sužadėtinė tu esi užrakintas sodas, užantspauduotas šaltinis. 13 Tavo sode auga atžalos granatinių obuolių ir įvairiausių rinktinių vaismedžių; taip pat rožių,
nardo, 14 safrono, kalamo, cinamono ir įvairių smilkalų medžiai; miro ir aloės brangiausių tepalų; 15 ten ir sodo
šaltinis — gyvybės vanduo ir tekantys upeliai nuo Li-

bano kalnų". 16 "Pakilk šiaury, pūsk, pietų vėjau, per
mano sodą, kad jo medžių kvapas sklistų toli! 17 Tegul
mano mylimasis ateina į mano sodą ir ragauja brangiausių vaisių".

Kūno grožis yra malonus. Gal orientalai daugiau vertino kūno grožį negu mes vakariečiai. Tikintis, rimtas žmogus, žino, kad vidinis, dvasinis grožis yra daug vertesnis už kūno išvaizdą.

Jaunasis kviečia savo sužadėtinę nusileisti nuo kalnų, kuriuose yra daug pavojų — liūtų ir leopardų, pas jį ir džiaugtis su juo.

Gal čia Libano kalnai parodomi priešingybei sodo — rojaus (sodo) palaimai? Amono (Sirijos tekanti upė per Damaską) upė prasidėjo kalnuose. Kai kas Hermono kalną vadino Seniro kalnu. Užrakintu sodu ir šuliniu galėjo naudotis tik savininkas. Jaunieji priklauso visai tik vienas antram. Juos privalo lydėti rojaus, Dievo palaima.

5 skyrius
SUŽADĖTINIAI 1-17

1 "Aš atėjau į savo sodą, mano sesuo ir sužadėtine;
renku mirą, kvepalus, valgau medaus iš korių, geriu
pieno ir vyno. Draugai, valgykite ir gerkite, mano mylimieji!" (Giesm 6,2) 2 "Aš miegojau, bet mano širdis
budėjo. Sapnavau, kad mano mylimasis beldžia į duris". "Atidaryk, mano sesuo, mano mylimoji, mano balandėle, mano geroji! Mano galva sudrėkinta rasos, o
mano garbanos — nakties lašų". (Giesm 6,9) 3 "Aš nusivilkau savo drabužius, kaip aš juos vėl apsivilksiu?
Aš nusiploviau kojas, kaip vėl jas sutepsiu?" 4 Mano mylimasis įkišo ranką pro duris. Mano širdis suvirpėjo. 5
Aš atsikėliau atidaryti duris mano mylimajam. Nuo mano rankų ir pirštų varvėjo mira ant durų skląsčio. 6 Aš
atidariau duris savo mylimajam, bet jis buvo nuėjęs. Aš

ieškojau jo, bet neradau; šaukiau, bet jis neatsiliepė.
(Giesm 3,1) 7 Mane pastebėjo miesto sargai. Jie mušė
ir sužeidė mane; miesto sienų sargai nuplėšė mano ap-
siaustą. 8 "Jeruzalės dukros, prisiekite, jei rasite mano
mylimąjį, pasakykite jam, kad aš sergu iš meilės".
(Giesm 2,5) 9 "Gražiausioji tarp moterų, kuo tavo myli-
masis skiriasi iš kitų, kad mes po priesaika turime jį su-
rasti". 10 "Mano mylimasis gerai atrodo, tamsus ir ski-
riasi iš tūkstančių kitų. 11 Jo galva yra brangiausias
auksas, jo plaukai kaip palmių šakos, juodi kaip juod-
varnis. 12 Jo akys meilios, kaip balandėliai prie van-
dens upelių, nuplauti piene, labai tinka jam. (Giesm 4,1)
13 Jo skruostai kaip lysvės, kuriose auga kvepiančios
balzamo žolės. O lūpos kaip lelijos, gaminančios ge-
riausios miros. (Ps 45,3) 14 Jo rankos lyg iš aukso nu-
tekintos, tarsi brangakmeniais nusagstytos. Jo liemuo
lyg dramblio kaulo, pagražintas safyrais. 15 Jo blauz-
dos lyg marmuro kolonos, stovinčios ant auksinių pa-
pėdžių,jo išvaizda kaip Libano rinktinis kedras. 16 Jo
kalba maloni, jis visų mėgiamas. Jeruzalės dukros, toks
yra mano mylimasis, mano draugas". 17 "Pasakyk, gra-
žiausioji moterų, kur nuėjo tavo mylimasis? Kuriuo ke-
liu pasuko jis, kad galėtume kartu su tavim jo ieškoti?"

Jaunasis aplankė jaunąją. Juodu džiaugėsi. Sužadėtinė sapnavo apie savo išrinktąjį. Sapnai dažnai yra dienos galvosenos išdava. Jaunasis aplankė ją. Ji drovėjosi ir nenorėjo įleisti jo pas save. Jis buvo nekantrus. Ji atidarė jam duris, bet jis pasišalino. Ji ieškojo jo, bet nerado. Miesto budintieji nakties sargai nepadėjo jai; dar ją nuskriaudė. Sutiktos moterys užjautė ją, kalbėjo su ja. Ji išliejo joms visą savo ilgesį. Jos mylimasis buvo jai viskas, išskirtinas iš dešimt tūkstančių. Ji ilgėjosi jo visa širdimi, sirgo meile.

6 skyrius
MYLIMOSIOS GROŽIS 1-12

1 "Mano mylimasis nuėjo į savo sodą, prie kve-
piančių augalų lysvių; ten jis gano avis ir skina lelijas.
(Giesm 4,16) 2 Mano mylimasis yra mano ir aš jo; jis
gano avis tarp lelijų". (Giesm 2,16) 3 "Graži tu, mano
mylimoji, patraukli kaip Tirza, puošni kaip Jeruzalė, iš-
didi kaip ginkluotas karių būrys su vėliavomis. (Giesm
1,15) 4 Nežiūrėk į mane, nes tu gąsdini mane. Tavo
plaukai draikosi kaip ožkų būrys, besileidžiąs nuo Gile-
ado. (Giesm 4,1) 5 Tavo dantys kaip avių būrys, išei-
nantis iš maudyklės; jos visos turi dvynukus, nė vieno
netrūksta. (Giesm 4,1) 6 Tavo skruostai kaip granatinio
obuolio dvi pusės po šydu. (Giesm 4,2) 7 Yra šešias-
dešimt karalienių, aštuoniasdešimt sugulovių ir mergai-
čių be skaičiaus. (Ps 45,15) 8 Bet tik viena yra mano
balandėlė, mano tikroji, vienturtė motinos dukrelė, jos
širdies paguoda. Mergaitės matė ją ir sakė, kad ji esanti
laimingiausia. Karalienės ir sugulovės irgi gyrė ją.
(Giesm 5,2) 9 Kas yra toji, kuri pasirodo lyg ryto auš-
ra, graži kaip mėnulis, šviesi kaip saulė, baisi kaip gink-
luotų karių būrys?" 10 Aš nuėjau į riešutyną slėnyje pa-
žiūrėti ar susprogo vynuogynas, ar granatiniai medžiai
pražydo. 11 Nusigandau, nesusivokiau, nes buvau pa-
sodinta Aminadabo vežiman, šalia savo kunigaikščio.
12 Sugrįžk, sugrįžk Sulamite! Sugrįžk, kad galėtume
pamatyti tave! Ką gi matysime? Tik dvi pasiruošusias
kariuomenes.

Jeruzalės moterys norėjo padėti ieškoti mylimojo. Mylimoji rado jį jo sode; pati pas save. Jie priklausė vienas antram.

Mylimosios grožis aprašomas beveik pažodžiui 6,4-7 su 4,1-4. Ji yra graži, patraukli, bet ir baisi kaip Tirza ir Jeruzalė. Tirza buvo Izraelio, o Jeruzalė Judėjos sostinė. Sostinė yra ne tik graži, bet ir tvirta, nepaima-

ma; svetimas prie jos neprieis, ji jį išgasdins kaip karių būrys.

Mylimoji savo akimis žavi ir trikdo mylimąjį. Ji yra gražesnė, kilnesnė, vertesnė už karaliaus daugybę žmonų ir sugulovių. Tikra meilė pasireiškia dviejų žmonių tarpe. Mylimosios grožį ir vertę žino: mylimasis, jos motina, mergaitės ir karalienės. Skirsneliai 10-12 greičiausia yra nuotrupa kitos giesmės.

7 skyrius
MYLIMOSIOS GROŽIS IR LAIMĖ 1-13

1 "Kaip gražios tavo kojos sandaluose, tu karaliaus
dukra! Tavo klubų linijos — menininko kūryba. 2 Tavo
liemuo lyg nutekinta taurė, kurioje niekada nestinga gė-
rimo, ir lyg kviečių krūva, apkaišiota lelijomis. 3 Tavo
krūtys lyg stirnų dvynukai. (Giesm 4,5) 4 Tavo kaklas
lyg dramblio kaulo bokštas. Tavo akys lyg Hesbono
tvenkiniai prie Batrabimo vartų. Tavo nosis lyg Libano
bokštas, nukreiptas Damasko link. (Giesm 4,4) 5 Tavo
galva lyg Karmelio kalnas. Tavo garbanos kabo lyg
purpuras, o kasos gali ir karalių sužavėti. 6 Kokia graži
ir miela tu esi, mano mylimoji, mano meile! (Giesm
1,15; 2,14) 7 Tavo kūnas yra panašus į palmę, tavo
krūtys į jos kekes. 8 Aš galvojau skinti jos vaisius ir
laikytis jos šakose. 9 Tavo pabučiavimas yra lyg ge-
riausias vynas, kuris švelniai pasiekia mano gomurį ir
vilgo mano lūpas bei dantis". 10 "Aš priklausau mano
mylimajam, o jis myli mane. (Giesm 2,16) 11 Mylima-
sai, eikime į gamtą, nakvokime kaime. (Giesm 2,10-13)
12 Anksti rytą apžiūrėkime vynuogynus, ar vynmedžiai
jau sprogsta, ar skleidžiasi žiedai, ar pražydo granatiniai
medžiai. Ten aš tau parodysiu savo meilę. (Giesm 6,11)
13 Meilės obuoliai kvepia. Prie mūsų namų durų yra
įvairiausių vaisių, šviežių ir senų. Tau, mano mylima-
sis, aš juos laikiau".

Jaunasis kalba apie mylimosios kūno grožį 1-9, o
10-13 skirsneliuose jaunoji džiaugiasi savo ir savo my-
limojo laime.

8 skyrius
MYLIMIEJI PASIŽADA VIENAS ANTRAM 1-14

1 "O, kad tu būtum mano brolis, kurį maitino ma-
no motina! Tada sutikus tave lauke galėčiau bučiuoti,
niekas manęs neniekintų. 2 Aš paimčiau ir vesčiau tave
į savo motinos namus, į kambarius, kur gimiau. Aš
duočiau tau gerti kvepiančio vyno ir granatinių obuolių
sunkos. (Giesm 3,4) 3 Jo kairioji ranka po mano gal-
vos, o dešinė glamonėja mane. (Giesm 2,6) 4 Jeruzalės
dukros, prisiekite, kad netrukdysite mūsų meilės".
(Giesm 2,7) 5 "Kas yra ta, kuri ateina iš laukų, pasirė-
musi ant savo mylimojo? Po obele aš pažadinau tave,
kur tu gimei. 6 Laikyk mane kaip antspaudą prie savo
širdies, kaip apyrankę ant rankos. Meilė yra stipri kaip
mirtis, pavydi ir žiauri kaip mirusių buveinė. Jos karštis
yra ugnies karštis, ir jos liepsna Viešpaties įdiegta. 7
Galingos vandens bangos neužgesys meilės, nei srovės
nepaskandins jos. Jei žmogus duotų už meilę visus sa-
vo turtus, jos nenupirktų".

8 "Mūsų sesuo yra jauna ir dar nesubrendus. Ką
darysime su ja, kai ateis jai laikas ištekėti? 9 Jei ji būtų
mūras, pastatytume ant jos sidabrinių bokštelių, jei ji
būtų durys, apkaltume ją kedrinėmis lentomis". 10 "Aš
esu kaip mūras, ir mano krūtys kaip bokštai. Aš teikiu
jam laimės ir ramybės". 11 Saliamonas turėjo vynuogy-
ną Baalhamone. Jis jį išnuomavo. Kiekvienas privalėjo
jam už vaisius mokėti tūkstantį sidabrinių šekelių. 12
"Mano vynuogynas priklauso tik man. Tau, Saliamo-
nai, duodu tūkstantį, o nuomininkams už vaisius — du
šimtus". 13 "Tu, kuri gyveni soduose, tavęs klausosi
kaimynai. Leisk man išgirsti tavo balsą". (Ps 45,15) 14

"Skubėk grįžti, mano mylimasis, kaip stirna ar jaunas briedis kvepiančiais kalnais". (Giesm 2,9)

Sužadėtinė trokšta visai laisvai elgtis su mylimuoju, bet privalo laikytis laiko papročių.

5 skirsnelis. Mylimasis pažadino mergelės meilę. Mergelė ilgisi visai priklausyti mylimajam kaip antspaudas ar apyrankė.

Autorius pareiškia, kad meilė yra stipri. Ji pasireiškia žmonių širdyse taip tikrai, kaip mirtis. Meilę Dievas įžiebė žmonių širdyse ir niekas jos nesulaikys. Meilė yra kilni ir vertingesnė už visus medžiaginius turtus. Meilės už jokius turtus nenupirksi.

8 skirsnelis ir sekantieji yra giesmių nuotrupos. Mylimosios broliai mano, jų seselė yra dar nesubrendus. Ji jiems pareiškia, kad ji yra subrendus ir turi mylimąjį. Atrodo, ji buvo našlaitė ir priklausė nuo brolių. Saliamonas turėjo brangų vynuogyną. Paprastas kerdžius įsimylėjo kaimo mergelę. Juodu nepavydėjo Saliamonui jo turtų. Jie yra laimingesni už karalių Saliamoną ir savo laimės nemainytų į jo turtus ir garbę.

Sužadėtinė buvo gera giedotoja, jos giesmių mielai klausėsi kaimynai. Mylimasis ilgėjosi jos ir jos giesmių. Jaunoji ilgėjosi jaunojo artybės.

Panašiai pasireiškia tikinčiųjų meilė Viešpačiui Išganytojui. Ši meilės giesmė primena apaštalo Pauliaus giesmę 1 Kor 13. Be meilės tikėjimas ir vedusių gyvenimas yra tuščias, bevertis. Meilė visą gyvenimą pildo, lieka amžinai.

PRANAŠAI

Žydų kunigai paveldėjo kunigystę iš tėvų, panašiai kaip karaliai sostą. Kunigai aukodavo aukas, mokydavo žmones įstatymo tiesų, sakydavo pamokslus, atlikdavo apeigas šventovėje. Kai kurių kunigų elgesys buvo labai blogas.

Pranašai būdavo betarpiai Dievo pašaukti iš įvairiausių luomų. Jie skelbdavo ne parašytą įstatymą, bet jiems Dievo duotą apreiškimą. Pranašai buvo Dievo apreiškimo pranešėjai. Jų pranešimas dažniausiai būdavo įspėjimas vengti nusikaltimų, elgtis dorai, nevykdantiems Dievo valios, — bausmė, atgailaujantiems — paguoda. Pranašai sakydavo pamokslus savo bendraamžiams ir pranašaudavo ateitį.

Daug buvo netikrų pranašų. Juos atskirti nuo tikrų pranašų buvo neįmanoma. Netikri pranašai nevengė melo ir apgaulės. Jie, pataikaudami žmonėms, siekdavo garbės ir naudos sau. Juos atskirti nuo tikrų pranašų buvo galima tik remiantis jų darbų vaisiais, elgesiu ir iš įvykusių ar neįvykusių pranašysčių. (5 M 18,20-22)

Daugelio pranašų knygų nėra Šventajame Rašte. Kai kurių pranašų net vardai nežinomi. (1 Kar 13,18) Pranašai mums žinomi tie, kurių knygos yra Šventajame Rašte ir apie kuriuos turime rašytų žinių. Jų Šventajame Rašte yra šešiolika. Keturi pirmieji vadinami didžiaisiais, o dvylika sekančių — mažaisiais pranašais. Pranašų knygos Šventajame Rašte laiko atžvilgiu sudėtos ne chronologine tvarka.

PRANAŠAS IZAIJAS

Žydų rabinų padavimai sako, kad pranašas Izaijas buvo karališkos kilmės. Jo tėvas Amosas buvęs karaliaus Amazijo (803-775 pr. Kr.) brolis. Pranašo veiklos laikas buvo 745-695 pr. Kr. Izaijo pašaukimas surašytas Iz 6 skyriuje. Jis minimas Judėjos karalių: Uzijo 787-735 pr. Kr.; Jotamo 749-734, Ahazo 741-726, Hiskijo 726-697 ir Manaso 697-642 viešpatavimo laikais.

Pranašo jaunystėje asiriečiai sunaikino Izraelio valstybę. Sostinė Samarija buvo užimta 721 pr. Kr. Visa tauta buvo ištremta. Po nedaugelio metų Asirija užėmė Judėjos valstybę ir ištrėmė 200.000 gyventojų. 701 pr. Kr. sostinė Jeruzalė buvo išgelbėta. Rabinų padavimai sako, kad Izaijas, karaliui Manasui valdant, buvęs įdėtas tarp dviejų lentų ir mediniu pjūklu perpjautas.

Pranašo knygos kalba (hebrajų) yra gera. Knygos padalinimas: Judėja ir Jeruzalė 1-12; kitos tautos 13-23; pažadas — išgelbėjimas 24-35; Jeruzalės išgelbėjimas 36-39; paguoda 40-66.

Skyriuose 40-66 rašyta apie žymiai vėlesnius laikus. Jeruzalė seniai buvo sugriauta ir Judėjos valstybė sunaikinta; Asirijos ir Babilonijos viešpatavimo laikai praėję. Jų vietoje viešpatavo persai ir medai. Karalius Kiras leido žydams grįžti į savo kraštą ir atstatyti Jeruzalę. Daugelis Šventojo Rašto kritikų mano, kad Izaijas nieko nežinojęs apie tuos valstybių pasikeitimus ir negalėjęs numatyti, kas įvyks po šimtmečių; todėl atrodo, kad šie skyriai parašyti ne Izaijo, bet nežinomo vėlesnių laikų autoriaus. Taip galima galvoti ir rašyti netikint Dievą. Gyvasis Dievas galėjo apreikšti pranašui, kas įvyks po šimtmečių.

IZAIJO KNYGA

1 skyrius

JERUZALĖS NUPUOLIMAS IR BAUSMĖ 1-9, ATSIVERTIMAS VIETOJE APEIGŲ 10-17, PAŽADAS IR ĮSPĖJIMAS 18-31

1 Izaijas, Amoso sūnus, gavo apreiškimą apie Ju-
dėją ir Jeruzalę, Judėjos karalių: Uzijo, Jotamo, Ahazo
ir Hiskijo viešpatavimo laikais. 2 Dangūs, klausykite,
žeme, išgirsk! Viešpats kalba: "Aš užauginau ir išaukš-
tinau vaikus, bet jie atitolo nuo manęs. (5 M 32,1-6) 3
Jautis pažįsta savo šeimininką, ir asilas paskirtas jam
ėdžias, bet Izraelis ir mano tauta nepažįsta ir nesupranta
manęs". 4 Vargas nuodėmingai giminei, piktadarybė-
mis apsunkintai tautai, piktųjų išperoms, nepaklusniems
vaikams! Jie paliko Viešpatį, piktžodžiavo Izraelio
Šventajam, nusigręžė nuo Jo. 5 Ar verta jus dar dau-
giau bausti, kurie tebemaištaujate? Jau visa galva ne-
sveika, širdis alpsta. (Jer 2,30; Ez 21,18) 6 Nuo kojų
padų iki viršugalvio nebėra nieko sveiko: sumušimai,
randai, kraujuojančios žaizdos nevalytos, neaprištos,
aliejumi nepateptos. (5 M 28,35) 7 Jūsų šalis paversta
tyrlaukiais, miestai sudeginti, laukų vaisius svetimieji
ryja jūsų akivaizdoje. Visa yra sunaikinta svetimųjų. 8
Siono dukra palikta, kaip palapinė vynuogyne, kaip sar-
go būda agurkyne, kaip apgultas miestas. 9 Jei pulkų
Viešpats nebūtų palikęs mums pulkelio, mes būtume
kaip Sodoma, panašūs į Gomorą. (Rom 9,29; 1 M
19,24-25; 5 M 29,21-27) 10 Klausykite Viešpaties Žo-
džio, jūs Sodomos valdovai. Išgirsk mūsų Dievo pa-
mokymą, Gomoros tauta! (Jer 23,14; Jer R. 4,6) 11
Kas man iš daugybės jūsų pjaunamųjų aukų? — klau-
sia Viešpats. "Man atsibodo deginamosios avinų aukos
ir penimųjų gyvulių taukai. Aš nemėgstu jaučių, avių ir
ožkų kraujo. (Ps 50,8; Pat 21,27; Jer 6,20; Am 5,22)
12 Kas reikalauja iš jūsų viso tai, kai ateinate pasirodyti
man ir mindote mano šventorius? 13 Neaukokite man

nevertų aukų; smilkalai man yra pasibjaurėjimas. Aš
nekenčiu jauno mėnulio, sabatų ir kitų švenčių. Aš ne-
bepakeliu jūsų iškilmingų ir neteisingų susirinkimų.
(Mt 6,24) 14 Jūsų jauno mėnulio ir kitų iškilmių mano
siela nekenčia. Jos mane vargina, nebenoriu jų. (Am
5,21-22) 15 Kai jūs iškeliate savo rankas, Aš nusisuku
nuo jūsų; ir kai kalbate daug maldų — neklausau, nes
jūsų rankos kruvinos. (Iz 59,3; Mt 5,24-25; 1 Tim 2,8)
16 Nusiplaukite, nusivalykite; pašalinkite piktus veiks-
mus iš mano akių, liaukitės darę pikta! (Joel 2,12-13;
Mik 6,6-8) 17 Mokykitės daryti gera, siekite tiesos,
įspėkite prispaudėjus, apginkite našlaičius, užstokite
našles. (Jer 7,3-7; 1 Sam 15,22) 18 Tada ateikite ir byli-
nėkitės su manimi, — sako Viešpats. Jei jūsų nuodėmė
raudona, taps balta kaip sniegas, jei raudona kaip pur-
puras, bus balta kaip vilna. (Iz 43,25; 44,22; Ps 51,9)
19 Jei jūs noriai klausysite manęs, naudositės krašto
gėrybėmis. (5 M 25,18-19) 20 Bet jei jūs priešinsitės ir
maištausite, jus rys kardas", — taip kalbėjo Viešpats.
(2 M 26,25) 21 Kaip ištikimas miestas tapo paleistuve?
Jame buvo teisė ir teisingumas, o dabar — galvažudžių
lizdas. (Mt 23,37) 22 Tavo sidabras virto degėsiais, o
vynas — atskiestas vandeniu. 23 Tavo valdovai tapo
maištininkais ir vagių draugais; visi ima kyšius ir laukia
dovanų. Jie nebegina našlaičio teisės, našlės byla nepa-
siekia jų. 24 Taip kalba Galingasis, pulkų Viešpats, Iz-
raelio Stiprusis: "Aš atlyginsiu ir atkeršysiu savo prie-
šams! 25 Aš pakelsiu savo ranką prieš tave, išprausiu,
švarinsiu tave, lyg muilo akmeniu, išlydinsiu ir išvaly-
siu tave, lyg ciną krosnyje. (Mal 3,2-3) 26 Aš grąžinsiu
tau tokius teisėjus, kokie jie buvo, ir patarėjus, kaip pra-
džioje. Tuomet tu būsi teisingumo ir ištikimybės mies-
tas. (Zach 8,3) 27 Sionas bus išgelbėtas teise ir jo atgai-
laujantieji teisumu. (Iz 46,13) 28 Nusikaltėliai ir nusidė-
jėliai bus sunaikinti, kurie išsižada Viešpaties — žus.
29 Jūs gėdysitės ąžuolų, kuriais džiaugėtės, ir raudo-

nuosite dėl sodų, kuriuos buvote pasirinkę. (Iz 65,3) 30 Jūs būsite kaip ąžuolas suvytusiais lapais, kaip sodas be vandens. 31 Tvirtasis taps, lyg pakulų kuodelis, jo darbas, — lyg kibirkštis; jie užsidegs kartu, ir niekas jų neužgesins."

1-9. Pranašo veiklos laikas prasidėjo karaliaus Aso mirties metais 747 pr. Kr. Izaijo tėvo vardas buvo Amosas. Jis nebuvo pranašas Amosas, bet pagal žydų tradiciją Judėjos karaliaus Amazijo brolis. Pranašo veikla tęsėsi iki karaliaus Hiskijo laikų, kuris mirė 697 pr. Kr. Rabinų padavimai sako, kad Izaijas buvo nužudytas karaliaus Manaso laikais 697-642 pr. Kr.

Izaijo pašaukimas pranašu aprašytas 6 skyriuje. Šio skyriaus ir sekančių iki 6 skyriaus Viešpaties apreiškimas pranašui buvo toks didingas, kad jis pradėjo rašyti knygą ne apie savo pašaukimą pranašu, bet apie Viešpaties apreiškimą. Kaip tas apreiškimas įvyko, pranašas neaiškina. Tiek yra aišku, kad nebuvo aiškus pranašo supratimas, bet Viešpaties apreiškimas. Dievas turi begales galimybių apsireikšti ir apreikšti dabarties ir ateities įvykius. Kas netiki Dievo apreiškimu, tas netiki Dievą; toks nesupras pranašo veiklos ir neturės naudos iš pranašo knygos.

Viešpaties apreiškimas apie izraelitus pranašui buvo toks didingas, kad jį turėtų girdėti visi žemės gyventojai ir dangaus pulkai. Viešpats išsirinko Izraelio tautą ir išaukštino ją; išvedė iš Egipto, davė nuostatus, kurių vertė tebegalioja tūkstančius metų; suteikė galingus ir garsius karalius: Dovydą ir Saliamoną. Ir po to tauta taip nutolo nuo Viešpaties; ji krito žemiau gyvulių apie Viešpaties pažinimą ir elgesiu. Ar taip nėra ir mūsų laikais su krikščionija?

Už nusikaltimus seka bausmė. Priešai sunaikino visą kraštą; liko nepaimta tik sostinė Jeruzalė. Bet ir joje siautė didžiausias vargas — badas. Tautos nelaimės ir

kančios yra baisios, bet žmonės vis tiek nesusipranta... Jei Dievas nepasigailėtų, neišlaikytų mažo tikinčiųjų būrelio, tai viskas sunyktų, kaip sunyko prie Negyvosios jūros Sodoma ir Gomora. Izraelis buvo kaip puikus vynuogynas ir daržovių daržas, o po sunaikinimo buvo kaip vaisius nuėmus apleista būda, ar naktį sargybos bokštas.

10-17. Atsivertimas vietoje apeigų. Bendrai nelaimės ir vargo laikais žmonės kreipiasi į Dievą, prašo Jo pagalbos. Taip darė žydai, taip daro ir krikščionys. Žydams aukos buvo įsakytos Dievo, bet izraelitai jas vykdė be tikro nuoširdumo, be teisės ir artimo atjautimo; tai buvo veidmainystė ir Dievo išniekinimas. Tokį Dievo garbinimą Dievas nevertina. Tokius valdovus, vyresniuosius ir eilinius piliečius Viešpats vadina sodomitais ir gomoritais. Be tikro atsivertimo ir socialinės teisės vykdymo — pakeltos rankos maldoje Dievui yra kruvinos, nekaltu krauju suteptos. Dievas laukė ir tebelaukia iš žmonių meilės Jam ir artimui.

18-31. Įspėjimas ir pažadas. Izraelitai, ypač vadai, buvo nutolę nuo Viešpaties. Jie siekė sau naudos neleistinu būdu — kyšiais. Taip jie ėjo patys į pražūtį ir kitus traukė. Štai dieviškas, nelauktas pasiūlymas: kas atsivers, elgsis teisingai, tam Viešpats atleis didžiausius nusikaltimus, padarys jį nauju tvariniu. Toks apreiškimas buvo duotas pranašui. Jis dar aiškiau paskelbtas Evangelijoje. Jėzus yra Išganytojas! Bet neatsivertusieji ir veidmainiai bus nubausti — žus.

Medžiai ir sodas primena, kur jie garbindavo stabus. Baalo ir kitų stabų garbinimas bus kaip ąžuolo padžiūvimas — nuvytimas, ir kaip išdžiūvęs sodas. Jų garbintojai žus lyg kibirkšties padegtas pakulų kuodelis.

2 skyrius
PAGONIŲ TAUTOS BUS PAŠAUKTOS ŽYDŲ VIETOJE 1-22
1 Regėjimas, kurį matė Amoso sūnus Izaijas, apie
Judėją ir Jeruzalę. (Mik 4,1-3) 2 Paskutinėmis dieno-
mis Viešpaties namų kalnas iškils aukščiau už visus
kalnus ir kalnelius. Į jį plauks visos tautos. 3 Daug tau-
tų ateis ir sakys: "Eikime prie Viešpaties kalno, į Jokū-
bo Dievo namus: kad Jis mokytų mus savo kelių, ir
mes vaikščiotume Jo takais". Nes iš Siono išeis įstaty-
mas, o iš Jeruzalės — Viešpaties Žodis. (Jn 4,22) 4 Jis
teis tautas ir sprendimus darys tautų tarpe. Jie perdirbs
savo kardus į noragus arklams ir durtuvus į pjautuvus.
Tautos nebekariaus ir nebesimokys kariauti. (Iz 9,4) 5
Jokūbo namai, ateikite ir visi vaikščiokite Viešpaties
šviesoje! 6 Tikrai, Viešpats atmetė savo tautą, Jokūbo
namus, nes jie pilni Rytų žynių ir burtininkų, kaip filis-
tėnai. Jie susideda su svetimaisiais. 7 Jų kraštas yra pil-
nas sidabro ir aukso, ir nėra galo jų turtams. Jų šalis
pilna žirgų ir kovos vežimų be skaičiaus. (5 M 17,16;
Mik 5,9) 8 Jų kraštas perpildytas stabais; jie lankstosi
prieš savo rankų darbo stabus, kuriuos pagamino jų pa-
čių pirštai. 9 Ten lenkiasi žmogus, žeminasi vyras. Ne-
atleisk jiems! 10 Eik į uolą ir slėpkis dulkėse nuo Vieš-
paties siaubo ir Jo Didenybės bei garbės. (Iz 19,21) 11
Žmonių išdidumas bus pažemintas, ir jų puikybė pa-
laužta. Tą dieną tik vienas Viešpats bus išaukštintas. (Iz
5,15) 12 Pulkų Viešpats paskirtą dieną stos prieš kiek-
vieną puikų ir išdidų pasipūtėlį, 13 prieš visus Libano
kedrus, aukštus ir išdidžius, ir prieš visus Basano ąžuo-
lus; 14 prieš visus aukštus kalnus ir prieš visas aukštai
iškilusias aukštumas; 15 prieš kiekvieną aukštą bokštą
ir prieš kiekvieną sustiprintą sieną; 16 prieš visus Tar-
sio laivus ir prieš visa, kas laikosi išdidžiai. 17 Žmo-
gaus išdidumas bus pažemintas, žmonių puikybė bus
palaužta; tik Viešpats vienas bus išaukštintas tą dieną.

18 Stabai bus visai sunaikinti. 19 Jie slėpsis uolų ply-
šiuose ir žemės urvuose nuo Viešpaties teismo ir Jo Di-
denybės bei garbės, kai Jis teis žemę. (Lk 23,30) 20 Tą
dieną žmonės pašalins savo sidabrinius ir auksinius sta-
bus, kuriuos pasigaminę garbino; jie atiteks kurmiams
ir šikšnosparniams. 21 Žmonės slėpsis uolų urvuose ir
akmenų plyšiuose nuo Viešpaties siaubo ir Jo Dideny-
bės bei garbės, kai Jis teis žemę. (2 Tes 1,9) 22 Atsi-
traukite nuo žmogaus, kuris tik tiek vertinamas, kad jis
gyvas, — juk jis bevertis. (1 M 2,7)

Dievas buvo išsirinkęs Izraelio tautą ir ją paskyręs nešti dievišką šviesą kitoms tautoms. Izraelis nutolo nuo Viešpaties. Pranašui buvo apreikšta:" Viešpaties didybė pasieks visas tautas, o Izraelį Dievas paliks. Čia pranašas kalba apie paskutinius laikus — Kristaus laikus. Per Jėzų Dievo didybė apsireiškė aukščiausiame laipsnyje. Iš Jeruzalės buvo skelbiama Evangelija visoms tautoms. Tą vykdė Jėzaus apaštalai. Tautos priėmė Evangeliją, mokėsi iš Jos pažinti Dievą. Tai buvo Dievo veikimu pasiekta, o ne žmonių pastangomis. Karai labai daug neša žalos žmonėms ir vargina bei naikina tautas. Jie bus pašalinti Dievo atnaujinančiu veikimu.

Izraelio tauta labai nusikalto garbindama stabus, vietoje dvasinės palaimos siekdama turtų, laikydama galingą kariuomenę ir pasitikėdama sutartimis su kitomis valstybėmis. Žmogiškai galvojant tai buvo gerai, bet iš dieviškos pusės, tai buvo nepaklusnumas Dievui. Jei mes, žmonės, klausytume Dievo įsakymų, karų visai nebūtų. Visi siekiame turtų, o sulaukiame vargų. Jei klausytume Evangelijos, turėtume beveik rojų žemėje, neklausydami — turime beveik pragarą.

Pranašui buvo aišku, Viešpats baus nusikaltusią Izraelio tautą, bet Viešpaties garbė iškils, visi stabai ir jų garbintojai žus. Jie yra tamsybės padarai; jie teks kurmiams ir šikšnosparniams.

3 skyrius
TAUTOS NUSIKALTIMAS IR BAUSMĖ 1-26

1 Štai, Valdovas, pulkų Viešpats, atims iš Jeruza-
lės ir Judėjos ramstį ir lazdą, ir duonos bei vandens at-
sargas, (3 M 26,26; Ez 4,16) 2 karžygį ir kareivį, teisėją
ir pranašą, žynį ir vyriausiąjį, 3 penkių dešimčių virši-
ninką ir valdininką, patarėją, išmintingą amatininką ir
burtininką. 4 Jaunuoliai bus jų kunigaikščiai, vaikėzai
juos valdys. (Pam 10,16) 5 Žmonės skriaus vienas kitą,
net savo kaimyną. Jaunuoliai neapkęs senesniųjų, niek-
šai — garbingųjų. 6 Tada žmogus, nutvėręs savo gimi-
naitį, sakys: "Tu turi dar apsiaustą, būk mūsų vadas.
Šie griuvėsiai tebūnie tavo valdžioje". 7 Jis atsakys:
"Aš stebuklų nedarau, mano namuose nėra nei duonos,
nei drabužių. Nedarykite manęs tautos vadu". 8 Jeruza-
lė ir Judėja kris, nes jų žodžiai ir darbai priešingi Vieš-
pačiui; jie erzina Jį ir priešinasi Jam. 9 Jų veido išraiška
jau liudija prieš juos. Jie viešai, nesislėpdami nuodė-
miauja, kaip sodomitai. Vargas jiems! Jie patys sau
kenkia. (Oz 13,9) 10 Sakykite teisiesiems, kad jiems
bus gerai, nes jie naudosis savo darbų vaisiais. (Iz
32,17) 11 Vargas niekšui! Jam bus atlyginta pagal jo
darbus. 12 Mano tauta! Vaikai tave spaudžia, moterys
viešpatauja. O mano tauta! Tavo vadai tave suvedžioja
ir veda klaidingu taku. 13 Viešpats yra čia. Jis kovos ir
teis tautas. 14 Viešpats teis vyresniuosius ir savo tautos
kunigaikščius. "Jūs, jau nuganėte vynuogyną. Beturčių
išplėšos yra jūsų namuose. (Iz 5; Mt 21,23-) 15 Kuo
pasiremdami skriaudžiate mano tautą ir daužote beturčio
veidą?" — klausia Dievas, pulkų Viešpats. 16 Viešpats
sako: "Kadangi Siono dukterys išdidžiai vaikščioja, iš-
tiesusios kaklus, mėto geidulingus žvilgsnius, eidamos
mažais žingsneliais, skambina kojų žiedais, (Pat 31,30;
1 Tim 2,9) 17 Viešpats apdengs Siono dukterų galvas
šašais ir apnuogins jas. 18 Tą dieną Viešpats nuplėš jų
papuošalus: kojų grandinėles, kaktos juosteles ir mėnu-

liukus; 19 auskarus, apyrankes ir šydus; 20 vainikėlius, kojų grandinėles, puošnias juostas, kvepalų dėžutes ir amuletus; 21 pirštų ir nosies žiedus, 22 išeiginius rūbus ir apsiaustus; skareles ir pinigines, 23 veidrodėlius, plonas sukneles; galvos kaspinus ir skraistes. 24 Vietoje kvepalų bus smarvė, vietoje juostos — virvagalis; vietoje garbanuotų plaukų — plikė, vietoje apsiausto — maišas; vietoje grožio — įdeginta žymė. 25 Tavo vyrai kris nuo kardo, o tavo karžygiai — kovoje. 26 Vartuose bus dejavimas ir gedulas. Tauta bus apiplėšta ir pažeminta!" Sako Viešpats.

Viešpats baudžia. Toks yra Dievo nuostatas žmonių gyvenime. Jei valdovai ir tauta nesilaiko teisės, kyla nepasitenkinimai, maištai, revoliucijos, karai ir anarchija. Tada nebėra maisto ir aprėdo; viešpatauja niekšai. Mūsų amžiuje tokių vietovių (kraštų) buvo ir yra. Moterims prikišamas nusikaltimas: puošnumas ir nepadorus gyvenimas.

Ketvirto skyriaus pirmą skirsnelį reikėtų priskirti prie trečiojo skyriaus. Ramiais gyvenimo laikais yra maždaug vienodas skaičius vyrų ir moterų. Karo laikais žūna daug vyrų, moterų susidaro perteklius.

4 skyrius
PAGALBOS PAŽADAS 1-6

1 Tą dieną septynios moterys, nusitvėrusios vieną vyrą, sakys: "Mes valgysime savo duoną ir vilkėsime savais drabužiais, tik leisk mums vadintis tavo vardu, nuimk nuo mūsų panieką". (1 M 30,23; 1 Sam 1,5-6)

2 Tą dieną Viešpaties Atžala bus graži ir garbinga, o šalies vaisius bus pasididžiavimas ir garbė Izraelio išlikusiųjų. (Iz 11,1) 3 Išlikęs Sione ir gyvenąs Jeruzalėje bus vadinamas šventu, t.y. kiekvienas, kuris bus įrašytas gyventi Jeruzalėje. (Lk 10,20) 4 Kai Viešpats nuplaus Siono dukters sutepimą ir nuvalys Jeruzalės krau-

jo dėmes joje teismu ir Dvasia, (Zach 13,1; Mt 3,11) 5
tada Viešpats padarys ant viso Siono kalno ir ant susirinkusių debesį dienai, o nakčiai skaisčiai liepsnojančią ugnį. Viešpaties garbė bus apsauga ir apdanga visiems. (2 M 13,21; 40,34,38) 6 Tai bus pavėsis dienos metu nuo karščio, ir priedanga bei užuovėja nuo audros ir lietaus. (Iz 25,4-5)

Viešpaties Atžala yra pažadėtasis Mesijas — Jėzus. Izraelio likutis yra Jėzaus sekėjai; Jis apvalo juos teisumu, savo krauju bei Dvasia.

Debesis ir ugnis primena Izraelio kelionę iš Egipto per tyrus. Jėzus pažadėjo būti su savaisiais visais laikais. (Mt 28,20)

5 skyrius
NEVAISINGAS VYNUOGYNAS — IZRAELIO TAUTA 1-30

1 Aš giedosiu apie savo mylimojo draugo vynuogyną. Mano mylimasis turėjo vynuogyną derlingame kalnelyje. (Iz 27,2; Ps 80,9-16; Mt 12,1-9) 2 Jis apkasė
jį ir išrinko iš jo akmenis; prisodino jame rinktinių vynmedžių daigelių. Jo viduryje pastatė bokštą ir padirbo spaustuvą. Jis laukė užaugant vynuogių, bet užaugo tik rūgšios laukinės uogos. 3 Dabar, Jeruzalės ir Judėjos
gyventojai, darykite sprendimą apie mane ir mano vynuogyną. 4 Ką galima dar padaryti mano vynuogynui,
ko nepadariau? Aš laukiau vynuogių, kodėl jis nešė tik rūgščias, laukines uogas? 5 Dabar aš jums pasakysiu,
ką darysiu su savo vynuogynu: aš pašalinsiu tvorą, ir jį nuganys; nugriausiu sieną, ir jį mindžios. 6 Aš padarysiu
jį tyrlaukiu; nebeapgenėsiu ir nebeapkarpysiu jo. Jis apaugs usnimis ir erškėčiais. Aš įsakysiu nebelyti ant
jo. 7 Pulkų Viešpaties vynuogynas yra Izraelio namai, o Judėjos žmonės — Jo mėgiamiausi daigai. Jis laukė teisingumo iš jo, o štai — liejamas kraujas; teisybės —

ir štai klyksmas! 8 Vargas tiems, kurie jungia namą prie
namo ir lauką prie lauko iki nebelieka vietos kitiems; at-
rodo, lyg kad jie vieni čia gyventų. (Mik 2,2) 9 Pulkų
Viešpats kalbėjo man: "Daugybė didelių, gražių namų
bus tušti — be gyventojų. 10 Dešimt varsnų vynuogy-
no teduos vieną kibirą vyno, o trys dešimtys saikų sėk-
lų duos tris saikus." 11 Vargas tiems, kurie keliasi
anksti rytą girtuokliauti ir sėdėti iki vėlaus vakaro, gerti
kol įkaista nuo vyno. 12 Jų pokyliuose yra arfa ir kank-
lės, būgnas, vamzdis ir vynas. Bet jie nekreipia dėmesio
į Viešpaties veiksmus, nei į Jo darbus. (Am 6,5-6; Ps
28,5) 13 Todėl mano tauta bus ištremta, nes nesuprato;
jos kilmingieji badu mirs, eiliniai neturės net vandens.
14 Todėl mirusių buveinė plačiai atvers savo žiotis ir
duris. Jeruzalės garbingieji ir visa minia, visi triukš-
mautojai ir lėbautojai žengs į ją. 15 Žmogus bus par-
blokštas, pažemintas, išdidūs nebepakels akių. (Iz 2,11)
16 Pulkų Viešpats bus išaukštintas teise, Visagalis Die-
vas pasirodys šventu teisingumu. 17 Tada ėriukai gany-
sis ganykloje ir avinėliai tarp griuvėsių. 18 Vargas
tiems, kurie į nusikaltimus žengiate nuodėmių traukia-
mi, lyg vežimėlis traukiamas virvėmis. 19 Kai kurie sa-
ko: "Tepaskuba Jis, tepagreitina savo darbą, kad mes
matytume; teįvykdo Izraelio Šventasis savo sprendimą,
kad mes žinotume". (Jer 17,2; 2 Pt 3,4) 20 Vargas
tiems, kurie pikta geru ir gera piktu laiko; tamsą šviesa
ir šviesą tamsa vadina; kartų saldžiu ir saldų karčiu lai-
ko. 21 Vargas jums, kurie esate išmintingi patys savo
akyse ir tikri savo sprendimuose. (Pat 3,7; Rom 12,17)
22 Vargas jums, kurie esate karžygiai gerti vyną, ir drą-
sūs vyrai gamintis svaigalus; 23 kurie išteisinate nusi-
kaltėlį už kyšius, o nekaltą pasmerkiate. 24 Kaip liepsna
sudegina ražienas ir sausa žolė pranyksta ugnyje, taip
nusidėjėlių šaknys supus ir žiedai dulkėmis pavirs, nes
jie panaikino pulkų Viešpaties įstatymą ir Izraelio Šven-
tojo Žodį piktžodžiavo. 25 Todėl Viešpaties rūstybė už-

sidegė prieš Jo tautą. Jis pakėlė savo ranką ir smogė juos. Kalnai sudrebėjo, jų lavonai, kaip sąšlavos, gatvėje gulėjo. Jo pyktis dar neatsileidžia, Jo ranka dar pakelta. (Iz 9,11) 26 Jis duos ženklą toli esančiai tautai, pamos ir pašauks ją iš žemės pakraščių. Tauta ateis skubėdama. 27 Jų tarpe nėra nusilpusių nei nuvargusių, snaudžiančių nei miegančių. Jų nė vienam neatsiriša juosmens juosta, nei atsileidžia sandalų šniūrelis. 28 Jų strėlės aštrios, visų lankai įtempti. Jų žirgų kanopos kaip titnagas, jų vežimų tekiniai kaip vėjas audroje. 29 Jie riaumoja kaip liūtas, kaip jaunas liūtas. Jie niurzga, pagriebę grobį, nusineša jį, ir niekas jo iš jų neatims. 30 Tą dieną svetimoji tauta užgrius ant jų kaip jūros bangos. Pažvelgus į kraštą, bus gąsdinanti tamsa, šviesą uždengs debesys.

Viešpats Jėzus kalbėjo ir apie vynuogyną. (Mt 21,33-) Žydai švęsdavo pjūties šventes. Nuvalant vynuogynus buvo daug giedama — dainuojama ir vaidinama. Izaijas panaudojo šią progą paskelbti Viešpaties apreiškimą jam. Pranašas sueiliavo šią giesmę ir ją giedojo ar deklamavo panašiai, kaip kiti darydavo. Pradžioje klausytojams atrodė, kad tai yra nauja giesmė nuvalant vynuogynus. Kai pranašas pradėjo skelbti Viešpaties apreiškimą, klausytojai jau buvo paveikti ir klausėsi toliau pranašo žodžių.

Pranašas aiškiai pasakė, kad vynuogynas yra Judėjos gyventojai. Viešpaties įsakymas žydams buvo: žemė priklauso visiems izraelitams, jos neleidžiama parduoti, bet tik išnuomoti ilgiausia 49 metus; iki jubilėjaus metų. Turtuoliai, pranašo laikais, supirkinėjo žemę ir ją apdirbo vergais, nors ji nešė tik dešimtą dalį derliaus, kaip ją valdant tikriesiems savininkams. Eiliniai piliečiai nebesusivokė kas čia yra. Pranašas, apšviestas Dievo, viešai kėlė šią blogybę. Turintieji galią nekreipė į tai dėmesio. Jie elgėsi lyg jiems vieniems priklausytų kraštas.

Valdovai puotavo, girtuokliavo, rengė įvairiausius subuvimus su vaidinimais ir muzika . . . Kas taip elgiasi, prieina liepto galą, sulaukia nesėkmių — žuvimo. Revoliucijos ir karai ryja žmones lyg pragaras.

Suprantama, tokie pranašo įspėjimai, ponams buvo ne prie širdies — nepatiko. Jie norėjo pranašą ir Dievą suniekinti, padaryti pajuoka. "Izraelio Šventasis teįvykdo savo sprendimą, kad mes matytume!"

Pranašas matė, ką Dievas įsakė ir žmonės šimtmečius laikė geru; naujais laikais tai pradėta laikyti blogu — atsilikimu. Senovės išminčiai ir jų mokymai pradėta niekinti, o iškelti tik savo "išmintį", kaip vienintele tikra. Taip naujieji valdovai ir "išminčiai" gražiai kalbėjo, bet gyvenime skriaudė kitus . . .

Kas nesilaiko bendros teisės, tinkančios visiems, sulauks pražūties. Pati gamta — Dievo nuostatai pasidaro priešingi, nesėkmė ir bausmė ateina.

Taip valdant ir gyvenant moralė krito, pasitikėjimas vienų kitais sunyko. Prasidėjus karui, kariai buvo bejėgiai priešintis. O priešas buvo tvarkingas, geros nuotaikos. Tas pranašui buvo apreikšta; taip pasikartojo kelis kartus Izraelio istorijoje.

6 skyrius
VIEŠPATIES ŠLOVĖ, PRANAŠO PAŠAUKIMAS
1-13

1 Karaliaus Uzijo mirties metais mačiau Viešpatį
aukštai pakeltame soste. Jo šlovė pripildė šventovę. (Jn
13,41) 2 Serafinai stovėjo ties Juo. Kiekvienas jų turėjo
po šešis sparnus: dvejais jie dengė savo veidą, dvejais
— kojas ir dvejais skrido. 3 Jie šaukė vienas kitam, sakydami: "Šventas, Šventas, Šventas, pulkų Viešpats;
visa žemė pilna Jo garbės". (Apr 4,7; Ab 3,3) 4 Durys
sudrebėjo nuo šauksmo, o namas buvo pripildytas dūmų. (Ez 10,4; Apr 15,8) 5 Aš tariau: "Vargas man, aš
esu žuvęs! Aš esu žmogus suteptomis lūpomis, ir ma-

no tauta tokia pat. Aš savo akimis mačiau Karalių, pulkų Viešpatį!" (2 M 33,20) 6 Vienas serafinas atskrido prie manęs. Jis laikė rankoje žėrinčią anglį, kurią buvo pasiėmęs replėmis nuo aukuro. 7 Jis ja palietė mano lūpas ir tarė: "Štai, anglis palietė tavo lūpas; tavo kaltė panaikinta, nuodėmė atleista!" (Zach 3,4)

8 Aš girdėjau Viešpaties balsą. Jis klausė: "Ką turiu siųsti? Kas eis mano vietoje?": Aš atsiliepiau: "Aš čia, siųsk mane!" 9 Jis atsakė: "Eik ir sakyk šiai tautai: 'Girdėti girdėkite, bet nesupraskite; žiūrėti žiūrėkite, bet nematykite.' (Mt 13,11-15; Jn 12,40; Apd 28,26-27) 10 Sukietink širdį šitos tautos, apkurtink jos ausis ir aptemdyk akis, kad nematytų akimis, negirdėtų ausimis, nesuprastų širdimi, kad kartais neatsiverstų ir nebūtų pagydyta". (5 M 29,3) 11 Aš klausiu: "Kurį laiką Viešpatie?" Jis atsakė: "Iki miestai bus tušti, be gyventojų, namai be žmonių, o kraštas pavirs dykuma. 12 Viešpats ištrems žmones toli; šalyje bus didelis sunaikinimas. 13 Jei viso to dar dešimta dalis liks, ji bus deginama, lyg nupjauto uosio ar ąžuolo likęs kelmas. Šventoji sėkla yra tas kelmas." (Iz 4,3)

Karalius Uzijas mirė 747 pr. Kr. Nėra aišku ar tai buvo Izaijo pašaukimas pranašu, ar jis jau buvo pranašu, o dabar matė šią didingą viziją ir buvo siųstas pranešti Izraeliui ir Judėjai jų užsispyrimą neklausyti Viešpaties. Tuo laiku buvo žydų dvi valstybės — Izraelis ir Judėja. Kai Judėjoje karaliavo karalius Uzijas ir Izraelyje Jeroboamas II, abejose valstybėse klestėjo gerbūvis. Tačiau tikėjimo reikalai ėjo labai paviršutiniškai; buvo atliekamos tik apeigos be tikro nuoširdumo. Teisingumo ir teisės gyvenime reiškėsi korupcija.

Kas mano, kad pranašas buvo genialus žmogus ir numatė izraelitų ateitį, tas labai klysta. Tai buvo ne pranašo gabumas, bet Viešpaties apreiškimas jam.

Pranašas buvo šventovėje. Ar tai buvo pamaldų metu, ar po pamaldų, nesakyta. Viziją gali matyti vienas žmogus, o kiti ten esą gali jos nematyti. Izaijas matė didingą Viešpaties sostą ir jame Viešpatį. Viešpats buvo apsuptas debesies — dūmų. Jo šlovė pripildė šventovę. Dangiškų pulkų serafinai garbino Viešpatį ir Jam tarnavo. Dangiški gyventojai Šventame Rašte minimi: serafinai, cherubinai ir angelai.

Žmogus nevisada atskiria viziją nuo tikrovės. Tikrovėje žmogus neperneša Viešpaties didybės — miršta. Tą žinojo Izaijas. Taipgi jis jautė savo nuodėmingumą ir visos tautos nutolimą nuo Viešpaties. Pranašas manė turįs mirti. Jam buvo atleista kaltė, pašalintas sąžinės kaltinimas.

Dievas veikia žmonėse per žmones. Net Jėzus, Dievo Sūnus, veikdamas pasaulyje, priėmė žmogaus kūną. Viešpats klausė, kas sutiktų veikti Jo vietoje. Izaijas sutiko. Pranašo užduotis buvo pranešti savo tautiečiams jų stovį Dievo požiūriu. Jie buvo nutolę nuo Dievo. Jiems reikėjo atsiversti, pakeisti savo mąstyseną ir elgesį. Kai pranašas jiems tą priminė, jie pyko, palaikė pranašą įžūliu, Dievo nesiųstu. Jie elgėsi su pranašu visai panašiai, kaip žydai su Jėzumi; jie laikė Jį ne Dievo Sūnumi, bet Dievo piktžodžiautoju. Kad žmonės neklausė pranašo, Jėzaus ir dabar neklauso Evangelijos, nėra Dievo paskyrimas nei kaltė, bet žmonių užsispyrimas.

Kiekvienas doras žmogus myli savo kraštą ir tautą, nori gero jai. Tad pranašas klausė kaip ilgai tęsis tautiečių kvailas užsispyrimas; kada jis galės sėkmingai veikti. Baisi padėtis! Žmonės bus kietasprandžiai iki visiško žuvimo. Jų liks gimtiniame krašte tik viena dešimtoji. Bet ir jie bus bandomi kaip per ugnį.

7 skyrius
JERUZALĖS VARGAS, EMANUELIS
PAŽADĖTAS 1-25

1 Judėjos karaliui Ahazui, Jotamo sūnaičiui, Uzijo sūnui viešpataujant, Sirijos karalius Rezinas ir Izraelio karalius Pekas, Remalijo sūnus, atžygiavo kovoti prieš Jeruzalę, bet neįstengė paimti jos. (2 Kar 15,37; 16,5) 2
Kai Dovydo namams pranešė: "Sirija yra sąjungoje su Efraimu", karaliaus ir jo tautos širdis taip drebėjo, kaip dreba nuo vėjo miško medžių lapai. 3 Viešpats tarė Izai-
jui: "Tu ir tavo sūnus Šearjašubas eikite pasitikti Ahazą prie vandentiekio aukštutinio tvenkinio, eikite tuo keliu, kuris vedė į vėlėjo lauką. 4 Tu jam sakyk: susivaldyk,
būk ramus, nebijok; tavo širdis teneišsigąsta šitų dviejų: nirštančio Sirijos karaliaus Rezino ir Remalijo sūnaus, smilkstančių nuodėgulių. (Iz 30,15) 5 Kadangi Sirija ir
Efraimas — Remalijo sūnus, sudarė prieš tave slaptą sutartį, galvodami: 6 "Žygiuokime prieš Judėją, išgąs-
dinkime ją, nugalėkime ir įstatykime karaliumi Tabelio sūnų." 7 Viešpats Dievas taip sako: "Taip neįvyks, taip
nebus! 8 Sirijos sostinė yra Damaskas, o Damasko galva yra Rezinas. Dar šešiasdešimt penki metai ir Efraimas bus sunaikintas,— tautos nebebus.9 Efraimo galva
yra Samarija, o Samarijos galva — Remalijo sūnus. Jei jūs netikite, neišliksite!" (2 Ch 20,20)

10 Viešpats toliau kalbėjo Ahazui: 11 "Prašyk
Viešpatį, savo Dievą, ženklo iš požemio gilybių ar dangaus aukštybių". 12 Ahazas atsakė: "Aš neprašysiu
ženklo ir negundysiu Viešpaties." 13 Tuomet Izaijas sakė: "Klausykitės, Dovydo namai, ar jums neužtenka varginti žmonių, ar varginsite ir Dievą? 14 Pats Vieš-
pats duos jums ženklą. Jauna moteris taps nėščia, pagimdys sūnų ir vadins jį Emanueliu. (Mik 5,2; Mt 1,23;
Iz 9,5) 15 Jis maitinsis pienu ir medumi, kol jis supras
kas pikta ir kas gera. 16 Prieš berniukui suprantant atmesti pikta ir priimti gera, šalys, kurių karalių bijaisi,

bus sunaikintos. (Iz 8,4) 17 Viešpats leis tau, tavo tautai ir tavo tėvų namams, Asirijos karalių dėka, tokių dienų, kokių nebuvo nuo Efraimo ir Judėjos atsiskyrimo laikų."

18 Tuomet Viešpats lieps egiptiečiams, lyg musėms, Egipto upių gale, ir asiriečiams, lyg bitėms, Asirijos krašte, 19 ir jie visi atskris ir nusileis slėnių tarpekliuose, uolų plyšiuose, ant visų krūmokšnių ir ganyklose. (Ps 118,12) 20 Tą dieną Viešpats, pasisamdytu skustuvu iš anapus Upės — Asirijos karaliumi, nuskus galvos ir kojų plaukus, taipgi ir barzdą pašalins. (Jeruzalei)

21 Tuo pačiu metu atsitiks, kad žmogus laikys vieną karvę ir dvi avis, 22 ir jos duos tiek pieno, kad jis valgys sviestą ir kiekvienas, kuris bus išlikęs šalyje, valgys sviestą ir medų.

23 Tuo metu vieta, kur augo tūkstantis vynmedžių, verta tūkstantį sidabrinių šekelių, pavirs erškėtynu ir usnynu. 24 Ten vaikštinės žmogus su strėlėmis ir lanku, nes usnių ir erškėčių bus pilnas kraštas. 25 Visi kalnai, kurie dabar kapliu kasami, taps nebeįeinami, dėl usnių ir erškėčių, juose ganysis raguočiai ir vaikštinės avys.

Judėjos karalius Ahazas viešpatavo 741-726 pr. Kr. Jis buvo labai blogas karalius. (2 Ch 28) Jam pradėjus karaliauti užpuolė Judėją Sirija ir Izraelis (kartais vadinamas Efraimu). Karalius Ahazas ir visa vadovybė labai išsigando, tiesiog kilo panika. Dievas siuntė pranašą Izaiją pranešti karaliui, kad priešai nelaimės; jie bus sunaikinti. Kas ir įvyko — Asirija juos nugalėjo.

Pranašo sūnaus vardas Šearjašubas reiškė — Likutis Sugrįš. Karaliui buvo pasiūlyta pasirinkti ženklą, kurį Dievas įvykdys ir karalius galės lengviau tikėti Dievo pažadu. Karalius netikėjo pranašui, bet nenorėjo parodyti savo netikėjimo. Jis atsakė labai gerai, bet

veidmainiškai — negundysiu Dievo. Pranašas suprato karaliaus veidmainiavimą ir atsakė tinkamai — tu skriaudi žmones, ar nori ir Dievą įžeisti?

Mergelė (jauna moteris) pagimdys sūnų. Ką tai reiškė anais laikais, kokia buvo ta mergelė? Atrodo, kad karalius ir kiti anų laikų žmonės tai gerai žinojo. Mes apie tai nieko nežinome. Mes tik žinome pažadėtąjį Emanuelį — Jėzų. (Mt 1,23)

Judėja buvo išgelbėta, bet tuo karalius ir tauta nebuvo paveikti tikėti Dievą. Pranašas paskelbė, kad Judėja bus karo laukas Egiptui ir Asirijai. Pagaliau Asirija nugalės Judėją ir ją labai išniekins. Nuskusti galvą ir barzdą buvo labai didelis išniekinimas.

Kraštas bus visai sunaikintas. Vietoj didelių gyvulių kaimenių, ūkininkas turės vieną karvę ir porą ožkų. Vietoj puikių vynuogynų ir derlingų laukų, bus usnynai ir erškėtynai. Kraštas virs ganyklomis ir mišku — medžioklei lauku.

Pienu ir medumi buvo išreiškiamas gerbūvis. Pranašas taip sakydamas pasijuokė iš tokio "gerbūvio". Gal tame buvo kiek tiesos. Kai kraštas buvo sunaikintas, ištuštėjo; tada vieną likusią karvę žmogus geriau prižiūrėjo, gyvulys turėjo geresnę ganyklą ir davė daugiau pieno. Krašte sumažėjus žmonių, likę rado daugiau medaus.

8 skyrius
VILTIS TIKINČIŲJŲ, ĮSPĖJIMAS PASITIKĖTI DIEVU 1-22

1 Viešpats įsakė man: "Imk didelę lentelę ir įrašyk aiškiomis raidėmis: 'Imk grobį,skubėk plėšti'. 2 Imk ištikimus liudytojus, kunigą Uriją ir Barachijo sūnų Zachariją". 3 Aš paliečiau pranašę, ji pagimdė sūnų. O Viešpats man įsakė: "Pramink jį vardu: Imk-Grobį-Skubėk-Plėšti. 4 Prieš vaikui išmokstant šaukti tėvą ir

motiną, Damasko turtai ir Samarijos išplėšos Asirijos
karaliaus bus išvežamos". (Iz 7,16; 2 Kar 16,9; 15,29)
5 Viešpats man toliau kalbėjo: 6 "Kadangi ši tauta
paniekino ramiai tekantį Siloes vandenį ir išsigando Re-
zino ir Remalijo sūnaus, (Iz 30,15) 7 Viešpats atves
prieš jus daug galingų upių vandenį, — Asirijos karalių
ir visą jo garbę. Jis išsilies iš savo vagos ir aptvindys
visus laukus. 8 Jis tekės per Judėją, patvins ir sieks iki
kaklo; išties savo sparnus ir apdengs visą tavo šalį, o
Emanueli!" (Iz 7,14)
9 Rinkitės tautos, — būsite nugalėtos! Išgirskite
visos tolimos šalys, susijunkite, — būsite nugalėtos.
Susikaupkite, — būsite nugalėtos! 10 Susitarkite — iš
to nieko neišeis. Būkite vieningi, bet nieko nepasieksite,
nes Dievas yra su mumis!
11 Viešpats kalbėjo man, stipria ranka įspėjo ma-
ne, neiti šitos tautos keliu, sakydamas: 12 "Nevadinkite
sąmokslu to, ką šita tauta vadina sąmokslu. Nebijokite
to, ko ji bijo, ir neišsigąskite. 13 Pulkų Viešpatį laikyki-
te šventu, Jo bijokite ir nuogąstaukite. (Iz 29,23; Mt
10,28; 1 Pt 3,15) 14 Jis bus šventovė, atsitrenkimo ak-
muo ir pasipiktinimo uola abiem Izraelio namams, ir
spąstai bei kilpa Jeruzalės gyventojams. (Iz 28,16; Rom
9,33; 1 Pt 2,7-8) 15 Daugelis susvyruos, kris ir suduš;
įsipainios ir bus pagauti".
16 "Saugok liudijimą, užantspauduok mokymą
mano mokinių tarpe". (Iz 50,4; 54,13) 17 Aš lauksiu
Viešpaties, kuris paslėpė savo veidą nuo Jokūbo namų,
aš pasitikėsiu Juo. 18 Aš ir mano vaikai, kuriuos man
davė Viešpats, esame pulkų Viešpaties, kuris gyvena
Siono kalne, įspėjimo ženklas Izraeliui. (Žyd 2,13) 19
Jie jums sako: "Klauskite žynių ir raganių, kurie jums
murma ir čiulba." Ar tauta neturėtų klausti savo Dievo"
Argi reikia klausti mirusių reikalais gyvųjų? (2 Kar 1,3)
20 Kreipkitės į Dievą pamokymų. Tikrai, taip turėtų sa-
kyti visi, kurie atsitraukia nuo žynių. 21 Jie klaidžios

suvargę ir išalkę. Išalkę jie pyks ir keiks savo karalių ir Dievą. (Apr 16,9,11) 22 Ar jie žvelgs aukštyn, ar žiūrės į žemę, visur bus sielvartas ir vargas, sunaikinimas ir priespauda; jie pateks į nakties tamsą, — baisų pavojų. (Iz 5,30)

Izaijui buvo įsakyta šiuos pranašavimus užrašyti ir liudytojais patvirtinti. (2 Kar 16,10; 18,2) Taipgi pranašo vaiko vardas: Imk Grobį — Skubėk Plėšti turėjo priminti, kad 1-2 metų laike Sirija ir Izraelis nukentės. Tas taip ir įvyko. 734 pr. Kr. Asirijos karalius Tiglatpilesaras atžygiavo, labai apiplėšė Siriją ir Izraelį, o Judėją padarė vasalu.

Pranašas priminė ir Judėjai grėsmę iš Asirijos pusės. Judėja nepasitikėjo Dievu, ieškojo politinių sąjungininkų. Izaijas panaudojo Jeruzalės Siloes ramiai tekantį šaltinį ir palygino jį su Asirijos upe Eufratu.

Pranašas priminė sąjungininkams prieš Asiriją, kad iš jų pasiruošimų ir susitarimų nieko gero nebus. Vykstant baisioms kovoms, kuriose žuvo tautos ir valstybės, negalėjo likti nuošaliai pranašas bei jo artimieji — mokiniai. Dievas įspėjo pranašą laikytis nuošaliai nuo tų kovų. Judėja laikė šventovę nepaimama — Dievas neleis jos sunaikinti! Tačiau pranašui buvo sakyta, kad šventovė bus jiems spąstais. Izaijas ir kiti tikintieji pasitikėjo Viešpačiu, bet dauguma tautiečių, su karaliumi priekyje, kuris net savo vaikus aukojo stabams, (2 Kar 16,3) kreipėsi pagalbos ne į Viešpatį, o į žynius; taip jie klydo ir žuvo.

9 skyrius
MESIJAS PAŽADĖTAS, ĮSPĖJIMAS IZRAELIUI
1-21

1 Kas patyrė vargą, tiems nebus tamsu. Seniau Zabulono ir Neftalio šalys buvo paniekintos, bet ateity paežerio kraštas ir kraštai anapus Jordano, net pati Galilė-

ja bus pagarbiai laikomi. (Mt 4,12-16) 2 Tauta, gyvenu-
si tamsybėje, išvydo didžiulę šviesą. Patamsių gyvento-
jams išaušo diena. (Lk 1,79) 3 Tu suteikei jiems
džiaugsmo. Jie laimingi ir džiaugiasi, kaip džiaugiamasi
pjūties metu, surenkant derlių, arba dalijantis turtą —
grobį. 4 Tu panaikinai tautą slėgusį jungą, juos plakusią
rykštę, jos prispaudėjo lazdą, kaip kadaise mideanitų
armiją. (Teis 7,22) 5 Visi karžygių batai ir krauju sutep-
ti rūbai, bus ugnimi sunaikinti. 6 Kūdikis mums gimė,
sūnus mums duotas; Jis viešpataus, Jo vardas yra:
Nuostabusis, Patarėjas, Galingasis Dievas, Amžinasis
Tėvas, Taikos Kunigaikštis. (Iz 7,14; 22,22; Mik 5,1;
Lk 2,7) 7 Jo viešpatavimas klestės ir taika bus be galo.
Dovydo sostą ir jo karalystę Jis stiprins, vykdydamas
teisę ir teisybę per amžius. Pulkų Viešpats tai darys sa-
vo galia. (Iz 11; Ps 72,3-4; Lk 1,32) 8 Viešpats pasiun-
tė žodį Jokūbui ir Jis pasiekė Izraelį. 9 Tai žinos visa
tauta, Efraimas ir Samarijos gyventojai, kurie puikybe ir
išdidumu kalbėjo: 10 "Plytų mūrai sugriuvo, mes juos
atstatysime tašytais akmenimis; nukirto laukinių figų
medžius, mes juos pakeisime kedrais". 11 Viešpats su-
kelia jų priešus ir sukursto prieštarautojus. 12 Sirija ry-
tuose, o filistėnai vakaruose, pasiruošę praryti. Jo rūs-
tybė dar nebaigta, Jo ranka dar pakelta. (Iz 5,25) 13 Bet
tauta nesikreipia į Tą, kuris ją smogė, jie neieško pulkų
Viešpaties. 14 Viešpats kerta Izraelio galvą ir uodegą,
— palmės šaką ir nendrę tą pačią dieną. (Iz 10,33) 15
Vyresnieji ir didikai tai galva, o melo pranašai, —
uodega. 16 Šios tautos vadai yra suvedžiotojai, o jų ve-
damieji — žuvę. 17 Todėl Viešpats nepasimėgo jų jau-
nimu ir nepagailėjo nei jų našlaičių, nei našlių. Jie visi
yra bedieviai ir niekšai, jie kalba išdidžiai. Jo rūstybė
dar nebaigta, Jo ranka dar pakelta. 18 Niekšybė kaip
ugnis: praryja usnis ir erškėčius, padega miško tanku-
mynus, o dūmai, sukdamiesi kaip stulpai, kyla. 19 Pul-
kų Viešpaties rūstybė padegė šalį; tauta, lyg kuras ug-

niai; nėra gailesčio vienas kitam: 20 jie griebia dešinėn — alksta, ryja kairėn — nepasisotina. Kiekvienas ėda savo artimą: 21 Manasas — Efraimą, Efraimas Manasą, abu drauge — Judėją. Viešpaties rūstybė dar nebaigta, Jo ranka dar pakelta. (Iz 10,4)

Vyko baisūs karai, Izraelio (šiaurės) valstybė buvo sunaikinta, Judėja priešų nuteriota, liko nepaimta tik sostinė Jeruzalė. Galilėja buvo pačių izraelitų šimtmečiais niekinama, iš kurios nieko gero nėra ir negali būti. Štai čia pasirodo tokia dieviška šviesa, kuri sukelia gyventojų tarpe tokį džiaugsmą, kaip pjūties metu, kaip nugalėjus priešą dalinant grobį. Tas priminė midianitų nugalėjimą, (Teis 6-8) karų visišką panaikinimą. Tą padarys iš mergelės gimęs valdovas, nuostabus kūdikis, Imanuelis. (Iz 7,14; Mik 5,1-2) Jis duos visai naują kryptį žmonijos istorijai. Ne karais bus atsiekta pergalė, bet taikos priemonėmis, dieviška šviesa. Taikos karalystė bus to valdovo galioje. Todėl Jis ir bus Nuostabus, Patarėjas ir Siekėjas naujos gadynės, Galingasis Dievas, Amžinasis Tėvas, Taikos Kunigaikštis. Krikščionys supranta šį Nuostabų Valdovą esant Jėzų iš Nazareto. Jėzus daugiausia veikė Galilėjoje, davė naują kryptį žmonijos istorijai; Jis ir mūsų laikais yra tikinčiųjų viltis.

Valdovas ir tauta didingu Viešpaties pažadu nesidomėjo; tad pranašas įspėjo juos. Žmogus nori pats gelbėtis, bet nepasitiki Dievu. Priešas naikino kraštą, o gal pranašas priminė ir žemės drebėjimą? (5,25) Žmonės sakė, kad nors mūrai sugriuvo, mes juos atstatysime daug tvirtesnius; ne molio, o tašytų akmenų . . . Viešpats laukė, kad Jo žmonės pasitikėtų Juo, bet jie ėjo savo širdies keliais. Tad įspėjimas valdovams ir netikriems pranašams bei kunigams. Maža ugnis erškėčiuose gali pasiekti mišką. Tada didžiausi medžiai degs lyg

fakilas — dūmai stulpais kils. Žmonės vienas kitą
skriaudžia — žlugs visa valstybė.

10 skyrius

ASIRIJA KRINTA, JERUZALĖ IŠGELBĖTA 1-34

1 Vargas tiems, kurie leidžia neteisingus nuostatus,
2 kad prislėgtų teisme mano tautos beturčius ir vargšus
skriaustų; kad našlės taptų grobiu, o našlaičiai būtų api-
plėšiami. 3 Ką jūs darysite bausmės dieną, kai nelaimės
jus užklups? Prie ko bėgsite ieškoti pagalbos, kur palik-
site savo turtus? 4 Kitos išeities nebus, kaip patekti į
nelaisvę, arba žūti. Jo rūstybė dar neatslūgo, Jo ranka
dar pakelta. (Iz 5,25) 5 Vargas Asirijai! Mano rūstybės
rykštei ir lazdai. (Iz 7,20) 6 Aš ją siunčiau degančia
rūstybe prieš suniekšėjusią savo tautą; įsakiau plėšti,
grobti ir mindyti ją kojomis, kaip gatvių purvą. 7 Bet
Asirija ne taip galvoja: ji svajoja sunaikinti daug tautų.
(Zach 1,15) 8 "Ar mano valdovai nėra karaliai? 9 Ar
Kalnas nėra kaip Karchemis? Ar Hamatas neprilygsta
Arpadui? Ar Samarija ne kaip Damaskas? — sako ji.
10 Ar mano ranka nepasiekė stabų karalysčių, kurių
stabai buvo didesni ir jų buvo daugiau negu Jeruzalėje
ir Samarijoje? (Iz 36,18-20) 11 Argi negaliu padaryti
Jeruzalės stabams, kaip padariau Samarijos statuloms?"

12 Kai Viešpats užbaigs savo darbą Siono kalne ir
Jeruzalėje, Jis nubaus išdidų Asirijos karalių; jo išdidu-
mą ir niekšiškumą sunaikins. (Iz 37,36) 13 Jis sakys:
"Aš tai padariau savo galia, savo išmintimi tai pasie-
kiau. Aš panaikinau tautų sienas, išplėšiau jų turtus, iš-
mėčiau iš sostų juose sėdinčius. 14 Mano ranka sugro-
bė tautų turtus, kaip paukščių lizdus, — juose paliktus
kiaušinius surinkau. Taip užėmiau visą žemę. Nė vie-
nas nepajudino sparno, nepravėrė snapo ir nesučirškė".
15 Ar kirvis didžiuojasi prieš tą, kuris juo kerta? Ar
pjūklas priešinasi tam, kuris jį traukia? Ar lazda kelia
tave, ar tu keli ją? Ar rykštė plaka tą, kuris ją laiko? 16

Viešpats, pulkų Viešpats, užleis sunkias ligas ant jo
karžygių ir jo garbę sunaikins lyg ugnimi . 17 Izraelio
šviesa taps ugnimi , jo Šventasis — liepsna. Vieną die-
ną Jis sudegins ir sunaikins usnis ir erškėčius. (5 M
4,24) 18 Jis sunaikins jo miško ir sodo garbę, — sielą
ir kūną. Asirija sunyks, kaip sunkiai sergantis ligonis.
19 Jo miško medžių taip maža beliks, kad vaikas galės
juos suskaičiuoti. 20 Tuomet Izraelio ir Jokūbo namų
likutis nebevergaus juos nugalėjusiems, bet liks ištikimi
Viešpačiui, Izraelio Šventajam. 21 Jokūbo likutis sugrįš
prie Galingojo Dievo. 22 Izraeli, jei tavo tauta ir būtų
gausi kaip pajūrio smiltys, tai tik likutis sugrįš. Spren-
dimas padarytas. Jis teka kaip teisybės srovė. (Rom
9,27) 23 Viešpats, pulkų Viešpats, įvykdys sprendimą
visoje žemėje. (Iz 28,22) 24 Viešpats, pulkų Viešpats,
sako: "Mano tautos gyventojai Sione, neišsigąskite asi-
riečių, kai jie plaks jus rykštėmis ir muš lazdomis, kaip
egiptiečiai. 25 Nebeilgai kentėsite, mano rūstybė bei
pyktis pasibaigs — atpildas už jų nusikaltimą". 26 Tada
pulkų Viešpats pakels prieš juos rimbą ir smogs juos,
kaip smogė Mideaną prie Orebo uolos. Jis pakels savo
lazdą pajūrio gyventojams, kaip Jis ją pakėlė Egiptui.
(Teis 7,25; 2 M 14,26) 27 Tą dieną Jis pašalins naštą
nuo tavo pečių ir sunaikins jungą.

28 Priešas pakilo iš Rimono, atžygiavo į Ajį per
Migroną ir patikrino karius Michmase. 29 Jie perėjo
tarpeklį, Geboje nakvojo. Rama dreba, Sauliaus Gibea
bėga panikoje. 30 Šauk balsiai, dukra Galima! Klausyk
Laisa! Atsakyk Anatota! 31 Madmenas bėga, Gebimo
gyventojai ieško išsigelbėjimo. 32 Dar šiandien jie pa-
sieks Nobę, pakels grasinantį kumštį prieš Siono kalną,
prieš Jeruzalės aukštumą. 33 Štai Viešpats, pulkų Vieš-
pats, nulauš su triukšmu šakų vainiką, aukštai iškilu-
sius nukirs; 34 miško tankumynus iškapos kirviu, —
Libano didingieji medžiai kris.

Kada kas čia minėta įvyko nesakyta. Tad ar tikslu minėti datas ir vardus? Gal čia pranašas kalba tik bendrais bruožais. Ar tas buvo Jeruzalėje, ar vyktų kur nors mūsų laikais yra baisu. Valstybės įstatymai turėtų lygiai padėti visiems piliečiams. Čia minimi įstatymai tarnavo tik savanaudžiams valdovams, o vargšus skriaudė. Valstybės, kurios tokius įstatymus leidžia ilgai neišlieka. Buvo laikų, kuriais žydų valdovai net išleistais įstatymais remdamies skriaudė vargšus. Todėl Viešpats, kaip rykštę, siuntė Asiriją nubausti Izraelį. Asirija nesilaikė jai Dievo skirtų pareigų — nubausti tautas. Ji siekė išnaikinti daugelį tautų; didžiavosi galinti tai daryti. Pranašas priminė, kaip kirvis negali didžiuotis lyg jis iškirtęs mišką, taip ir Asirija neturi teisės galvoti lyg ji tai daro be Dievo valios. Asirija net nebedarė skirtumo tarp stabų ir gyvo Dievo. Tad ji patirs Izraelio Šviesos — Dievo galią ir bausmę. Asirija sunyks ir žlugs. Bet ir Izraelio bus išgelbėtas tik likutis. Nuo 28 skirsnelio sakyta apie labai greit žygiuojantį priešą. Jis taip greit žygiuoja, jog visur sukelia paniką, niekas nebesugeba pasipriešinti jam.

11 skyrius

MESIJAS IR JO KARALYSTĖ 1-16

1 Iš Jesės kelmo išdygs atžala, ir iš jos šaknies iš-
augs šaka. (Iz 4,2; 53,2) 2 Viešpaties Dvasia bus su
Juo: Dvasia išminties ir supratimo, Dvasia patarimo ir
galios, Dvasia pažinimo ir Viešpaties garbės. (Iz 42,1;
Mt 12,18) 3 Jo džiaugsmas bus paklusnumas Viešpa-
čiui. Jis teis ne kaip akys mato ir pasmerks ne kaip au-
sys girdi. 4 Jis teisingai teis beturčius ir bešališkai paže-
mintuosius. Jis smogs krašto tironą savo Žodžiu, nužu-
dys niekšą savo galia. (Ps 72,4,12-24; 2 Tes 2,8) 5 Jis
valdys teisingumu ir ištikimybe. 6 Vilkas draugaus su
avinėliu, leopardas gulės su ožiuku; veršis, penimi gal-
vijai ir liūtas bus drauge, — mažas vaikas juos ganys. 7

Veršis ir lokys ganysis kartu, jų jaunikliai gulės drauge,
ir liūtas ės šiaudus kaip jautis. 8 Motinos maitinamas
kūdikis žais prie angies urvo, ir paaugęs vaikutis kiš
rankutę į gyvatės olą. 9 Niekas nekenks ir nežudys ma-
no kalne. Kaip vanduo pripildo jūrą, taip šalis bus pilna
Viešpaties pažinimo. 10 Tą dieną Jesės šaknis bus kaip
vėliava tautoms; tautos ieškos Jo, Jo gyvenamoji vieta
bus garbinga. (Rom 15,12) 11 Tuomet Viešpats vėl pa-
kels ranką gelbėti savo tautos likutį, kuris po karų su
Asirija, Egiptu, Patra, Etiopija, Elamu, Sinearu, Hamatu
ir jūros salomis bus išlikęs. 12 Jis iškels vėliavą tau-
toms, surinks Izraelio pabėgėlius ir Judėjos išsklaidy-
tuosius iš keturių žemės kraštų. 13 Tuomet Efraimo pa-
vydas išnyks, ir Judėja priešų nebeturės. Efraimas ne-
bepavydės Judėjai, ir Judėja nebekovos prieš Efraimą.
(Ez 37,22) 14 Jie skubės jūros link į filistėnų kalnelius
ir kartu apiplėš rytiečius. Jie pasieks ir valdys edomitus
ir moabitus, o amonitai jiems paklus. 15 Viešpats Egip-
to jūros įlanką išdžiovins. Jis taip pat, pakėlęs savo ran-
ką, pakeis ir Eufrato upę, padarys iš jos septynis upe-
lius; tuomet bus galima pereiti per ją sausuma. 16 Čia
bus kelias mano tautos likučiui, kuris išliko Asirijoje,
kaip Izraeliui, išeinant iš Egipto. (2 M 14,29)

Žmonija ilgėjosi ir ilgisi taikos — ramybės. Pranašas kalba apie taiką ne žmonių pastangomis atsiektą, bet Atžalos, iš Jesės, Dovydo giminės, suteiktą. Šis Valdovas — Mesijas įsteigs "valstybę" Dievo Dvasia paremtą. Jis įvykdys nešališką teisę vargšams ir turtuoliams, bet tironus — niekšus aštriai baus. Mesijas pakeis žmoniją ir gamtos prigimtį. Žmonės ginklus pakeis gyvenimo gerovei siekti, o plėšrūs žvėrys nustos plėšrumo ir sugyvens su gyvuliais. Taika ir Dievo pažinimas klestės. Žmonės Dievo pažinimu taip persiims, kaip kad vanduo dengia jūros dugną. Dalinai tai įvykdė Jėzus iš

Nazareto. Kada tai bus pilnai įvykdyta, mes nežinome. Dievas tai pažadėjo, Jis ir įvykdys.

Izraelis ir Judėja Izaijo laikais vargo, buvo tremiami iš savo krašto. Jie dalinai grįžo į tėviškę Ezro laikais. 70 metais po Kr. izraelitai buvo žiauriai išblaškyti po visą pasaulį. Taip jie vargsta iki mūsų dienų. 1948 metais jie pradėjo grįžti į savo kraštą ir atsteigė savo valstybę. Nebėra jokios kalbos apie jų dvi valstybes; Izraelį ir Judėją. Yra tik vienas Izraelis. Kokiu būdu išdžius Egipto jūros įlanka ir Eufrato upė bus padalinta į šakas, nežinome. Gal Eufrato vandenį naudos laukų drėkinimui, o Egipto jūros įlanka bus saugi susisiekimui? Viešpaties išrinktoji tauta turi didelį pažadą ir mūsų dienomis matome jo dalinį įvykdymą.

12 skyrius
PADĖKOS GIESMĖ 1-6

1 Tuomet tu išsilaisvinęs sakysi: "Aš šlovinu Tave, Viešpatie, nors buvai užsirūstinęs ant manęs, bet Tavo pyktis atslūgo, ir Tu paguodei mane. 2 Dievas yra mano pagalba. Aš pasitikiu ir nebijau, nes mano stiprybė ir džiaugsmas — Viešpats. Jis yra mano gelbėtojas." (Ps 56,5; 2 M 15,2) 3 Jūs su džiaugsmu semsitės vandens iš išganymo šaltinių, (Zach 13,1; Ps 46,5) 4 sakydami: "Dėkokite Viešpačiui, šlovinkite Jo vardą, skelbkite tautose Jo darbus, Jo vardas yra kilnus. (1 Ch 10,8; Ps 105,1) 5 Giedokite Viešpačiui, nes Jis padarė didingų darbų, tebūnie tai žinoma visoje žemėje. 6 Džiūgaukite ir šūkaukite Siono gyventojai, nes Izraelio Šventasis yra didis jūsų tarpe".

Pranašas Izaijas matė daugybę blogybių ir nusikaltimų Jeruzalėje, Judėjoje ir Izraelyje. Tad ir šioje garbinimo giesmėje jis primena, kad Viešpats, šventasis Dievas, buvo užsirūstinęs, baudė nusikaltėlius. Bet Jis yra

mielaširdingas Dievas — pasigaili žmonių. Šį kilnųjį Dievą reikia šlovinti; visas pasaulis turėtų garbinti Jį.

Šiuose 12 skyriuose pranašas rašė apie Izraelį, Judėją ir Jeruzalę. Sekančiuose 13-23 skyriuose jis pranašauja apie pagonių tautas.

13 skyrius
PRANAŠAVIMAS APIE BABILONO SUNAIKINIMĄ 1-22

1 Regėjimas apie Babiloną, kurį matė Izaijas,
Amoso sūnus. (Jer 50,51) 2 Iškelkite vėliavą kalno vir-
šūnėje, šaukite garsiai, mojuokite ranka įžygiuojantiems
pro kilmingųjų vartus. 3 Aš įsakiau savo pašvęstie-
siems ir paskyriau karžygius, kurie džiaugsis ta garbe,
— įvykdyti mano rūstybės sprendimą. 4 Klausykite!
Kalnuose triukšmas didelės minios. Klausykite! Tai su-
judimas karalysčių ir susirinkusių tautų. Pulkų Viešpats
paruošia kariuomenę kovai. 5 Jie ateina iš tolimos ša-
lies, nuo padangių pakraščių, tai Viešpaties rūstybės
įrankiai žemei sunaikinti. 6 Verkite, nes Viešpaties die-
na arti, ji ateina kaip sunaikinimas Galingojo valia. (Joel
1,15) 7 Žmonės alpsta nuo išgąsčio. 8 Juos suima gim-
dyvės skausmai. Jie apstulbę žiūri vienas į kitą; jų vei-
dai dega ugnimi. 9 Artėja Viešpaties diena, pilna žiau-
rumo, rūstybės ir keršto, paversti žemę tyrlaukiais ir
sunaikinti jos nusidėjėlių. 10 Dangaus žvaigždės ir
žvaigždynai nebešvies, saulė, tik patekėjus, aptems ir
mėnulis nebešvies — bus tamsu. (Am 5,8; Job 9,9; Ez
32,7; Joel 2,10; 3,4; 4,15; Mt 24,29) 11 Aš bausiu pa-
saulį dėl piktybės, niekšus dėl jų kalčių. Aš sustabdysiu
akiplėšų žiaurumą ir pažeminsiu tironų viešpatavimą.
12 Aš padarysiu, kad žmogus bus rečiau sutinkamas už
auksą, o žmonių būrys — už tyriausią Ofiro auksą. (1
Kar 9,28) 13 Aš sukrėsiu dangų, o žemė pajudės iš sa-
vo vietos dėl pulkų Viešpaties rūstybės ir Jo bausmės.
14 Kaip išgąsdintos stirnos arba avys, kurių niekas ne-

besurinks, kiekvienas grįš prie savo tautos, į savo kraš-
tą. 15 Ką suras — perdurs, ką sugaus, — nužudys. 16
Jų kūdikius sutriuškins jų pačių akivaizdoje, išplėš na-
mus ir moteris išprievartaus. (Ps 137,8-9) 17 O Aš su-
kurstysiu medus prieš Babiloną, kurie neieškos sidabro
ir negeis aukso. 18 Jie strėlėmis žudys jaunuolius, ne-
pagailės nėščių motinų nei jų kūdikių. 19 Babilonas,
karalysčių grožis, kaldėnų pasididžiavimas, taps Sodo-
ma ir Gomora, kai Viešpats jį sunaikins. (1 M 19,24-
25) 20 Jis niekad nebebus apgyventas nei atstatytas.
Arabas ten nebeties palapinės, ir piemenų bandos nesi-
ganys. 21 Laukiniai žvėrys ten šeimininkaus, o griuvė-
siuose įvairūs gyviai slankios. Striučiai ten bėgios, ir
laukiniai tvariniai šokinės. 22 Hienos kauks bokštuose
ir šakalai — puikiuose rūmuose. Babilono galas arti, jo
dienos suskaitytos. (Iz 34,10-15)

Pranašo Izaijo laikais pasaulio galybė buvo Asirija. Tada Babilonija buvo nežymi; ji iškilo į pasaulinę galybę 606 pr. Kr. ir savo galios nustojo 536 pr. Kr. Šis Izaijo pranašavimas buvo užrašytas šimtą metų prieš Babilonijos iškilimą.Todėl netikintys kritikai Dievo apreiškimą ir tik pripažįstantys žmogaus sugebėjimus, tikina, kad pranašas jo laikais nieko negalėjo žinoti apie Babilonijos žlugimą, nes ji dar nevaidino žymios rolės pasaulyje. Tad ir šis pranašavimas esąs užrašytas žmogaus, kuris gyveno po Babilonijos žlugimo. Kurie tiki Dievą ir Jo apreiškimus — žino, kad Dievas yra galia ir apreiškia pranašams dabarties ir ateities paslaptis.

Šiame skyriuje yra šeši posmai. Dievas yra viso pasaulio savininkas. Jis paskiria tam tikrus žmones ir tautas įvykdyti Jo sprendimus. Viešpats pašaukė šiaurės tautas — medus ir persus sunaikinti Babiloniją. Kariuomenė yra kalnuose. Jos žygiui įsakantis ženklas yra aukštame kalne, visiems pulkams matomas. Visi laukia įsakymo pradėti žygį.

Tai Viešpaties diena Babilonijai ir jos sostinei sunaikinti. Babiloniečiai, iki šiol buvę pasaulio valdovai, tai nujaučia. Jie apstulbsta, išsigąsta, netenka drąsos pasipriešinti priešui.

Pranašas poezija išreiškia žvaigždžių, mėnulio, saulės ir žemės sukrėtimą. Valdovai ir valstybė taip sunaikinama, kad lieka tik menkas gyventojų likutis. Svetimtaučiai bėga iš Babilonijos į savo kraštus. Bet ir jie žudomi, kurie pagaunami. Moterys prievartaujamos, vaikai žudomi jų akyse. Tokios baisybės daromos karo metu ir 20 amžiuje; žudomi vaikai, naikinami kraštai.

Čia minimi medai vardu. Babilonijos sostinė buvo pastatyta ir išpuošta, ji turėjo amžinai išlikti. Tačiau atėjo jai galas; gyventojai išžudyti, valstybė sunaikinta, sostinė sugriauta, iki mūsų laikų nebeatstatyta, kaip Sodoma ir Gomora.

Babilonija taip buvo įkyrėjus pasauliui, kad po jos sunaikinimo ir net iki mūsų dienų ji laikoma visų blogybių pavyzdžiu. Taip apie ją išsireiškė pranašai. (Sof 2,14; Jer 50,39; Iz 34,11-15; Apr 17,5)

14 skyrius
IZRAELIO IŠLAISVINIMAS — BABILONIEČIŲ, ASIRIEČIŲ IR FILISTĖNŲ PRAŽŪTIS 1-32

1 Viešpats pasigailės Jokūbo ir vėl globos Izraelį,
ištremtuosius sugrąžins į jų kraštą. Prie izraelitų jungsis
ateiviai ir visi glausis prie Jokūbo. (Zach 1,17) 2 Pago-
nys palydės juos į buvusią gyvenimo vietą. Izraelitai
Viešpaties žemėje turės vergų ir vergių. Jie padarys be-
laisviais tuos, kurių belaisviai jie buvo, ir pavergs savo
prispaudėjus. (Iz 49,22) 3 Kai Viešpats po vargo, su-
krėtimo ir kietos vergijos, kurioje vargote, jums suteiks
ramybę, 4 tada dainuosite paniekos dainą Babilono ka-
raliui, tardami: "Koks ramus prispaudėjas, kaip jis nuri-
mo! 5 Viešpats sulaužė niekšo galybės lazdą, tirono
rykštę. 6 Jis be paliovos įtūžusiai plakė tautas, jas pa-

vergė ir žiauriai persekiojo. 7 Štai ramybė! Visa žemė
švenčia, džiūgauja ir linksminasi. (Ab 2,20) 8 Džiau-
giasi kiparisai ir Libano kedrai, sakydami: 'Kai tu, Babi-
lone, kritai, kirtėjai nebeateina kirsti mūsų'. (Iz 36,24) 9
Mirusių buveinė sujudo pasitikti tavęs ateinančio; suki-
lo pasveikinti tave buvę žemės valdovai ir visų tautų
karaliai! 10 Visi jie kalbės tau: 'Tu nusilpai kaip ir mes,
tapai mums lygus!' 11 Tavo didybė nugarmėjo į miru-
sių buveinę su kanklių skambesiu. Kandys yra tavo
guolis, o kirminai — antklodė! (Ez 32,18-19) 12 Kodėl
tu iškritai iš dangaus, šviesioji žvaigžde, ryto aušros sū-
nau? Kodėl tu kritai žemėn, tautų nugalėtojau! 13 Tu
galvojai: 'Aš pakilsiu į dangų aukščiau Dievo žvaigž-
džių, iškelsiu savo sostą aukštai, sėdėsiu dievaičių kal-
ne tolimiausioje šiaurėje. 14 Aš pakilsiu aukščiau debe-
sų, būsiu lygus Aukščiausiajam!' (Ez 28,14) 15 Bet tu,
Babilone, esi nublokštas į mirusių buveinę, į giliausią
bedugnę. 16 Kurie tave mato, žiūri ir galvoja: 'Ar tai čia
Babilonas, prieš kurį drebėjo žemė ir karalystės? 17
Kuris pavertė pasaulį tyrais, sugriovė miestus ir nepa-
leido belaisvių?' 18 Visų tautų karaliai garbingai ilsisi
savo kape. 19 Tu gi išmestas iš karsto sunykti. Esi ap-
dengtas kardu nužudytųjų kūnais, guli duobėj tarp ak-
menų, kojomis mindomas. (Iz 34,3; Jer 22,19) 20 Tu
negali būti palaidotas su kitais, nes savo kraštą sunaiki-
nai, tautą išžudei. Niekada nebus minimi niekšo pali-
kuonys. 21 Surenkite žudynes jų vaikams už tėvų nusi-
kaltimus, kad jie nepaveldėtų krašto ir nepaverstų mies-
tų griuvėsiais." (2 M 20,5) 22 "Aš eisiu prieš Babilo-
ną", — sako pulkų Viešpats, — "sunaikinsiu jo vardą
ir likutį, atžalą ir palikuonis", — sako Viešpats. 23 "Jų
nuosavybę atiduosiu šernams, jį paversiu liūnu; visa iš-
šluosiu sunaikinimo šluota", — sako pulkų Viešpats.

24 Pulkų Viešpats prisiekė: "Kaip Aš sumaniau,
taip įvyks, kaip nusprendžiau, taip ir bus. 25 Aš su-
triuškinsiu asiriečius savo žemėje ir sumindžiosiu juos

kalnuose. Asirijos jungas bus pašalintas ir jos našta nuimta nuo Izraelio pečių. 26 Tai yra planas, kurį padariau visai žemei, ir pakėliau ranką prieš visas tautas". 27 Pulkų Viešpats taip nusprendė, kas tai pakeis? Jis ranką pakėlė, kas ją sulaikys?

28 Karaliaus Ahazo mirties metais buvo paskelbta: (2 Ch 28,27) 29 "Nedžiūgauk, filistėnų žeme, kad rykštė, kuri tave plakė, yra sulaužyta. Iš gyvatės šaknų augs angis,* o iš angies kiaušinių, — drakonas. (Jer 47) 30 Beturčių pirmagimiai bus maitinami, neturtingieji apsaugoti. Filistėnai, jūsų palikuonys mirs badu, arba bus išžudyti. 31 Vartai, dejuokite! Miestai, šaukite! Išsigąskite visi filistėnai! Iš šiaurės atslenka dūmai — armija. Jos eilėse nėra nė vieno bailaus. 32 Ką atsakys filistėnų tautos pasiuntiniams"? (Izaijas) Viešpats įkūrė Sioną, mano tautos vargšai ras čia prieglaudą.

Šio skyriaus įvadas parašytas proza. Nuo 5 skirsnelio yra poezija. Įvade yra Izraeliui duotas Viešpaties pažadas. Izraelitai sugrįš į savo kraštą, juos gerbs ir jiems padės pagonys.

Izraelitų ir kitų tautų priešas, Babilonija, krito. Visi džiūgauja atgavę laisvę. Poetas vadina tautas kiparisais, mišku. Panašiai Ezakielis išsireiškia 27 ir 28 skyriuje.

Poetas puikiai išreiškia Babilonijos valdovo sutikimą mirusiųjų buveinėje. Gyvųjų žemėje visi drebėdami pataikavo jam. Buvę karaliai pasitinka mirusį ir tyčiojasi iš jo.

Pranašas, anų laikų filosofinės mąstysenos būdu, kalba apie Babilonijos ir jos valdovų išdidumą. Jie tikėjo, kad šiaurėje ant kalnų yra dievaičių sostai. Kaip velnias — "luciferius" norėjo susilyginti ir aukštesniu būti už Dievą, panašiai elgėsi ir Babilonijos valdovai. Jie nepasiekė trokštamos garbės, — buvo nubausti. Jie nepalaidoti, jų kūnai išniekinti. Jie kitus žudė, bet tuo ir

savo tautai pakenkė. Jų palikuonys neturi jokios ateities.

Žmonės ir valdovai planuoja, bet Dievas pakreipia istorijos eigą pagal savo valią. Jis yra visų laikų Viešpats.

Pranašo Izaijo laikais Asirija sunaikino Izraelį ir daug žalos padarė Judėjai. Pranašui buvo aišku, kad įvyks ne Asirijos valdovų valia, bet Viešpaties. Skirsneliuose 24-27 išreikšta, kad Viešpats yra visų tautų valdovas; kaip Jis patvarko, taip įvyksta. Apie Asiriją panašiai yra pasakyta 10,5-, taip ir apie Asirijos karalių Sanheribą 36 ir 37 skyriuose.

Kas sakyta skirsneliuose 28-32 apie filistėnus, norint suprasti, reikia gerai žinoti istoriją. Bet ir ją žinant nėra lengva suprasti kas pasakyta. Minimas karalius Ahazas mirė 726 ar 725 pr. Kr. Tad kai kas tikina, kad karalius Ahazas buvo našta — rykštė filistėnams. Bet ir garsus Asirijos karalius Tiglatpilesaras mirė 727 pr. Kr. Pranašas mini pavojų — dūmus, atslenkančią kariuomenę iš šiaurės. Tai yra Asirija. Pasikeičiant valdovams, dažnai jų įtakoje esančios tautos sukyla, ieško naujų sąjungų. Pranašas matė tame pavojų ir įspėjo izraelitus ir filistėnus nepasitikėti naujomis sąjungomis, bet Viešpačiu, kuris yra tikras gelbėtojas vargšų ir Siono.

15 skyrius

PRANAŠAVIMAS APIE MOABITUS 1-9

1 Regėjimas apie Moabą. Tą naktį, kai ir Kiras bu-
vo sunaikintas, Moabas žuvo. (Sof 2,8-11) 2 Dibono
duktė pakilo į aukštumas raudoti, raudojo Nebo ir Me-
debo moabitai. Jų visų galvų plaukai nukirpti ir barzdos
nuskustos. (Ez 7,18) 3 Gatvėse jie vilki maišus, ant na-
mų stogų ir aikštėse visi rauda ir dejuoja. (Iz 22,1) 4
Hesbone ir Elale jie taip rauda, kad jų balsas girdėti Ja-
chaze, net Moabo kariai šaukia ir dreba. 5 Mano širdis

liūdi Moabo. Žmonės bėga į Zoarą. Kiti eina taku verk-
dami į Luitą. Kelyje į Horonajimą jie rauda, kad visa
sunaikinta. (Iz 16,9-11) 6 Nimrimo upė išdžiūvo, žolė
nuvyto, nauja nebeželia, dingo visas žalumas. 7 Visa,
kas dar liko, jie nešasi per Karklų upelį. 8 Šauksmas
girdėti visame Moabo krašte; jis girdimas Eglajime ir
Berelime. 9 Dibono upių vanduo pilnas kraujo. Bet Aš
siųsiu Dibonui dar daugiau nelaimių: liūtų Moabo pa-
bėgėliams ir krašto likučiams.

Moabitai, kilę iš Loto, Abraomo giminaičiai, buvo giminingi izraelitams. Betgi tų tautų santykiai buvo nedraugiški. Pranašas vizijoje matė krašto okupaciją, bet nemini laiko, kada tas įvyko, nei priešo vardo. Priešas atžygiuoja iš šiaurės; tad greičiausia buvo asiriečiai. Užpuolimas buvo staigus, lyg per vieną naktį kraštas buvo užimtas. Sostinė Aras buvo šiaurėje ir žymus miestas Kiras — pietuose. Jo vardas dabar — Kerakas.

Užpuolimas buvo toks staigus ir baisus, kad joks pasipriešinimas nebuvo suorganizuotas. Kariai drebėjo ir išsigandę šaukė; valdovai ir piliečiai šaukėsi savo dievo — stabų, verkė ir dejavo taip garsiai, kad buvo girdimi kituose miestuose. Jie gedėjo; nusikirpo galvos plaukus ir barzdas, apsisiautė ašutinėmis, bėgo, gelbėjo turtą, kas dar buvo galima išgelbėti.

Pranašas, svetimos — nedraugiškos tautos (Izraelio), taip buvo paveiktas baisaus vaizdo, kad pats liūdėjo. Išnykus krašte gyventojams, jį apnyksta laukiniai žvėrys.

16 skyrius
MOABITŲ NELAIMĖS 1-14

1 Siųskite krašto kunigaikščio avinėlius (kaip
duoklę) iš akmenuotų tyrų Siono kalno dukrai, (Jeruza-
lės valdovui). (2 Kar 3,4; 14,7) 2 Kaip pabaidytas
paukštis ir iš lizdo išbaidyti paukščiukai yra Moabo

dukterys prie Arnono brastų. 3 Duok patarimą, padaryk
sprendimą! Padaryk nakties tamsą vidudienyje. Išsklai-
dytus paslėpk, neišduok pabėgėlių. 4 Priimk Moabo iš-
sklaidytuosius ir pabėgėlius; tegul jie gyvena pas tave.
Būk jiems apsauga nuo sunaikintojo. Prispaudėjo nebė-
ra, priespauda pasibaigė, šalies mindžiotojai dingo. 5
Teisybės sostas bus įsteigtas. Dovydo padangtėje sėdės
teisėjas, kuris gins teisę. 6 Mes girdime apie Moabą,
koks išdidus jis buvo! Kas sakyta apie jo išdidumą,
akiplėšiškumą ir įžulumą yra tik tuščias išdidumas. 7
Visi moabitai verks ir raudos. Jie verks ir liūdės dėl ra-
zinkų pyragaičių iš Kirhareseto. 8 Hesbono vynuogy-
nai išdžiūvo, Sibmos vynmędžiai suvyto. Jų vynme-
džiai, kurių vyną gerdavo tautų viešpačiai, yra sunaikin-
ti. Vynuogynai tęsėsi iki Jaserio, siekė tyrus ir anapus
jūros. 9 Aš verkiu drauge su Jaseriu dėl Sibmos vyn-
medžių, laistau ašaromis Hesboną ir Elalę. Tavo vy-
nuogyno derliumi džiaugiasi priešai. (Iz 15,5; Jer 4,19;
Am 2,2) 10 Linksmybė ir džiaugmsas dingo iš derlin-
gųjų laukų. Vynuogynuose nebėra nei džiaugsmo, nei
linksmybės. Spaustuvai nebespaudžia vyno, nutilo dir-
bančiųjų džiaugsmo balsai. 11 Mano siela rauda Moa-
bo, lyg kanklės, o širdis liūdi Kirhareseto. 12 Jei Moa-
bas pasirodys aukų aukštumoje aukoti ir įeis į savo
šventovę melstis, jis nieko nelaimės. 13 Tai yra Viešpa-
ties Žodis apie Moabą, kurį Jis kalbėjo seniau. 14 Bet
dabar Viešpats sako: "Trijų metų laikotarpyje Moabo
didybė sunyks, iš gausios tautos liks tik mažas ir silp-
nas likutis". (Iz 21,16)

Pranašas nemini metų, karalių vardų, kada šios nelaimės vyko. Panašūs įvykiai kelis kartus kartojosi. Anais laikais viskas buvo žinoma ir aišku, bet mums nebeįmanoma padėties žinoti.

Iš teksto tiek suprantama, kad moabitai bėgo nuo priešų kaip išmesti paukšteliai iš lizdo. Judėja tuo metu

buvo saugi. Moabitų pasiuntiniai atnešė vasalo mokesčius į Jeruzalę ir prašė pagalbos pabėgėliams.

Pranašas primena teisų teisėją; pažadėtąjį Mesiją. Moabitė Rūta buvo prosenelė karaliaus Dovydo, tuo ir Kristaus.

Moabitai buvo žinomi vynuogynų augintojai ir vyno gamintojai. Priešas jų esamu derliumi naudojosi ir vynuogynus sunaikino. Moabitai verkė ir prašė pagalbos savo dievaičių. Pranašas sakė, kad jų dievaičiai yra beverčiai, jiems negali padėti; be to, už trejų metų seks didelis Moabo sunaikinimas.

17 skyrius
PRANAŠAVIMAS APIE DAMASKĄ IR IZRAELĮ
1-14

1 Pranašavimas apie Damaską. Damaskas kaip
miestas nebeegzistuos, jis taps griuvėsių krūva. (Jer
49,23; Am 1,3) 2 Sirijos miestai ištuštės, jie taps ga-
nyklomis. Čia ganysis ir ilsėsis kaimenės ir niekas jų
nebaidys. 3 Dings Efraimo tvirtovės ir Damasko kara-
lystė. Sirija susilauks to paties, ko susilaukė Izraelio di-
dybė. Taip sako pulkų Viešpats. (Iz 7,1,8) 4 Tą dieną
Jokūbo garbė sumenkės ir jo "kūnas" suliesės. 5 Bus
taip, kaip pjovėjui pjūties metu suimant derlių, arba kaip
renkančiam varpas Rafaimo slėnyje. 6 Iš jo liks tiek,
kaip nuskynus vynmedį: dvi ar trys uogos ant šakų ga-
lų ir keturios ar penkios medžio viršūnėje. Taip sako
Viešpats, Izraelio Dievas.

7 Tą dieną žmogus kreipsis į savo Sutvėrėją, jo
akys žvelgs į Izraelio Šventąjį. 8 Jis nebesikreips į au-
kurus, kuriuos padarė jo ranka, ir nebevertins to, kas jų
padirbta — Ašerų ir smilkalų aukurų. 9 Tada Izraelio
sutvirtinti miestai bus palikti tušti, kaip juos kadaise pa-
liko hivitai ir amoritai, išsigandę izraelitų. Čia bus tyr-
laukiai. 10 Nes tu užmiršai savo Gelbėtoją Dievą ir ne-
beatsiminei Uolos — priebėgos. Tad nors sodinsi savo

mėgiamus daigelius ir kreipsies į svetimus dievus; (5 M 32,15,18) 11 tą dieną, kai sodinsi, jie galės sužaliuoti ir sekantį rytą žydėti, tačiau derliaus jie neneš, tik vargo, nelaimių ir skausmų. 12 Ak, kaip daugelis tautų šėlsta, lyg jūrų bangos; jos ūžia kaip putojantys vandenys. 13 Viešpats sudraus jas, ir jos bėgs, lyg dulkės, nešamos vėjo kalnuose jos išnyks. Kaip audros sūkurio varomi lapai, jos dings. 14 Vakare — teroras! Rytą jau jų nebėra! Tai dalia mūsų naikintojų, likimas mūsų plėšikų! (Iz 37,36)

---

734 pr. Kr. Sirija ir Izraelis buvo užpuolę Judėją. Tad pranašas kalba apie Sirijos (sostinės Damasko) ir Izraelio (Efraimo) žlugimą. Po šio Judėjos užpuolimo, Asirija nuteriojo Siriją ir sunaikino Izraelio valstybę. Sirija buvo pagonių tauta, o izraelitai irgi garbino stabus, Betelyje aukso veršius. Nelaimės ir vargo laikais žmonės gręžiasi į Dievą. Taip darė izraelitai ir sirai.

12-14 skirsneliuose pranašas kalba apie tautų šėlimą. Bet jis nemini nei laiko, nei valstybių vardų. Izaijo laikais galėjo būti tik Asirija. Kai kas šią vietą aiškina kaip paskutinių, prieš Kristaus atėjimą, laikų įvykius.

18 skyrius

PRANAŠAVIMAS APIE EGIPTĄ IR ETIOPIJĄ 1-7

1 Vargas kraštui, esančiam anapus Etiopijos upių, kuriame girdimas vabzdžių sparnų ūžesys. 2 Jis siunčia pasiuntinius jūra ir kitais vandenimis nendriniuose laiveliuose. Greitieji pasiuntiniai, skubėkite pas aukšto ūgio išdidžią tautą, pas tautą, kurios bijosi arti ir toli gyvenantys, kurios kraštas upėmis išraižytas. 3 Viso pasaulio gyventojai, klausykite; kai vėliava bus pakelta kalnuose — stebėkite! Kai išgirsite trimito balsą — klausykite! 4 Štai ką Viešpats man kalbėjo: "Aš ramiai viską seksiu iš savo vietos, kaip karštis giedroje, kaip rūko debesis pjūties įkarštyje." 5 Prieš pjūtį, žydėjimui

praėjus, pradėjus nokti vynuogėms, Jis išpjaustys visas
atžalas ir iškapos šakeles. 6 Visa bus palikta kalnų
paukščiams ir žemės žvėrims. Paukščiai tame krašte
praleis vasarą ir žvėrys gyvens žiemą.
7 Tuo metu aukšto ūgio, nenugalima ir išdidi tauta,
kurios bijo arti ir toli gyvenantys, kurios kraštas upėmis
išraižytas, atneš dovanų pulkų Viešpačiui į Siono kalną.
(Ps 68,30-32)

Etiopijos karingas karalius Šabakas valdė ir Egiptą nuo 715 pr. Kr. Tuomet vyko kova tarp Egipto ir Asirijos dėl pirmenybės. Judėja buvo norima įtraukti į tą kovą. Asirijos karalius Sanheribas nusiaubė Judėją, bet 701 pr. Kr. turėjo pasitraukti nuo Jeruzalės. Etiopijos pasiuntiniai vyko ir į Jeruzalę patraukti karalių Hiskiją į savo sąjungą. Etiopija vadinama vabzdžių ir upių kraštu. Kur yra vandens, ten yra ir vabzdžių. Pranašas patarė pasitikėti Dievu, o ne karalių sąjunga. Tarp valstybių valdovų vyko gigantiška kova; vyko baisios žudynės. O Viešpats sekė tą viską ramiai. Pranašas pranašavo, kad Etiopija kreipsis į Viešpatį, atneš Jam dovanų. Faktas yra, kad Etiopija anksti priėmė krikščionybę. (Apd 8,26-39)

19 skyrius
PRANAŠAVIMAS APIE EGIPTĄ 1-25

1 Pranašavimas apie Egiptą. Štai, Viešpats ateina į
Egiptą ant lengvo debesies. Egipto stabai dreba Jo aki-
vaizdoje, ir egiptiečių širdys alpsta. (Jer 46; Ez 29,30)
2 Aš sukurstysiu egiptiečius, ir egiptietis kovos prieš
egiptietį, brolis prieš brolį, draugas prieš draugą, mies-
tas prieš miestą ir karalystė prieš karalystę. 3 Egiptiečiai
pergyvens sąmyšį, ir Aš paversiu niekais jų planus. Jie
klaus savo stabus ir burtininkus, mirusių dvasių iššau-
kėjus ir žynius. 4 Aš pavesiu egiptiečius kietų rankų
valdovui; žiaurus karalius juos valdys. Taip sako Die-

vas, pulkų Viešpats. 5 Nilo vanduo nuseks, ir upės iš-
džius. 6 Nilo intakai ir kanalai dvoks, nendrės ir meldai
suvys. 7 Prie Nilo, krantuose viskas išdžius. Visa sėja
prie Nilo taip pat išdžius, vėjas nuneš ir nieko nebeliks.
8 Žvejai liūdės ir dejuos, tinklų nebeišmes, Nilo meške-
riotojai nusimins. 9 Linų gamintojai ir verpėjos bei au-
dėjos neteks vilties. 10 Krašto didžiūnai žlugs ir samdi-
niai nusimins. 11 Zoano kunigaikščiai bus visai paiki.
Faraono "išmintingieji" patarėjai duos kvailus patari-
mus. Kaip galėsite sakyti faraonui: "Aš esu išminčiaus
sūnus, karalių palikuonis?" 12 Kur tavo išminčiai? Jie
tepraneša ir tepaskelbia, ką pulkų Viešpats nusprendė
apie Egiptą. 13 Zoano kunigaikščiai taps neišmanėliais,
Memfio kunigaikščiai klys. Giminių vadai suklaidins
Egiptą. 14 Viešpats juos apsvaigins. Valstybė bus lyg
apsvaigęs žmogus. (Iz 29,10; 1 Kar 22,21) 15 Joks
darbas nebeneš jam naudos ir niekas nebegelbės. Pal-
mės šakos ir nendrės nebeduos jokių vaisių. (Iz 9,13)
16 Tą dieną egiptiečiai bus lyg moteris: jie drebės ir iš-
sigąs pulkų Viešpaties rankos, kurią Jis pakels prieš
Egiptą. 17 Judėja išgąsdins Egiptą. Kiekvienas išgir-
dęs, ką Viešpats nusprendė prieš Egiptą, nusigąs. 18
Tada Egipto šalyje bus penki miestai, kurie kalbės Ka-
naano kalba ir prisieks pulkų Viešpačiui. Vienas bus
vadinamas saulės miestas. (Iz 65,16; Jer 12,16) 19
Egipto krašto viduryje stovės aukuras, o valstybės pa-
sienyje paminklas Viešpačiui. 20 Tai bus ženklas ir liu-
dijimas Viešpaties Egipto kraštui, kai jie šauksis Vieš-
patį pavojui esant. Jis siųs jiems globėją, kuris kovos ir
išlaisvins juos. 21 Viešpats apsireikš egiptiečiams, ir tą
dieną egiptiečiai pažins Viešpatį. Jie garbins Jį degina-
mosiomis ir augalinėmis aukomis, darys įžadų Viešpa-
čiui ir laikysis jų. 22 Viešpats siųs egiptiečiams bėdų.
Jie atsivers į Viešpatį. Jis leisis permaldaujamas ir pa-
gydys juos. 23 Tuomet bus vieškelis iš Egipto į Asiriją.
Asiriečiai keliaus į Egiptą ir egiptiečiai į Asiriją. Asirie-

čiai ir egiptiečiai drauge melsis. 24 Izraelis bus trečias šalia Egipto ir Asirijos; jis bus palaima žemei. 25 Pulkų Viešpats laimins, sakydamas: "Tebūnie palaimintas Egiptas, mano tauta ir Asirija mano rankų darbas, o Izraelis mano tėvonyste". (Rom 15,10)

Kai pranašas nei metų, nei valdovų vardų kada kas pranašauta, nesako, tai Šventojo Rašto aiškintojai parenka tinkamiausią laiką istoriniais faktais paremtą. Kas Egipto krašte vyko, buvo Dievo sprendimas. Egipte siautė pilietinis karas. Toks karas dažnai yra žiauresnis už karą su kitomis tautomis ar valstybėmis. Po pranašo Izaijo mirties užvaldė Egiptą labai žiaurus valdovas Esarhadonas. Po karų ir žiaurių tironų dažnai seka ekonominė krizė — badas ir ligos. Netvarkai esant krašte, Nilo kanalai nebuvo tinkamai reguliuojami; vanduo nuseko, žuvys išnyko. Egiptas buvo garsus linų auginimu ir audiniais. Netekus Nile žuvies, nebebuvo reikalingi tinklai ir prekyba su užsieniu buvo suardyta; taip sunyko linų pramonės šaka.

Egiptas yra vienas seniausių pasaulio kultūros kraštų. Jis tikrai gali girtis praeitimi. Siaučiant politinei ir ekonominei netvarkai žlugo ir išminčiai.

Tais laikais Egipte gyveno daug žydų. Jie kalbėjo savo kalba. Penki miestai. Ar pranašas turėjo mintyje penkis miestus, ar tik buvo toks bendras išsireiškimas — nežinia. Saulės miestas — Heliopalis. Iš Jeruzalės pabėgęs vyriausias kunigas Onias jame pastatė šventovę visai panašią kaip Jeruzalės. Egipte buvo padarytas Šventojo Rašto vertimas iš hebrajų kalbos į graikų. Jis yra vienas geriausių ir žinomiausių Šventojo Rašto vertimų iki mūsų dienų — Septuaginta. Žydai buvo gausūs Egipte ir veikė egiptiečių gyvenimą.

Kelias iš Egipto per Judėją į Asiriją buvo naudojamas kariuomenei. Pranašas sakė, jis tarnaus taikos tikslams ir Dievo garbei. Dievas yra visų tautų Viešpats.

Apaštalų laikais ir tuoj po jų Evangelija plačiai skambėjo ir turėjo daug pasekėjų Egipte, Judėjoje ir buvusios Asirijos kraštuose.

20 skyrius
PRANAŠAVIMAS APIE EGIPTĄ IR ETIOPIJĄ 1-6

1 Asirijos karalius Sargonas siuntė tartaną (vyriau-
siąjį kariuomenės vadą), tas atėjo į Asdodą, kariavo
prieš jį ir paėmė. (2 Kar 18,17) 2 Tuo metu Viešpats
kalbėjo Amoso sūnui Izaijui: "Eik ir nusivilk ašutinę ir
nusiauk kurpes". Jis taip padarė ir vaikščiojo be ašuti-
nės ir basas. (Ez 24,24) 3 Tada Viešpats tarė: "Mano
tarnas Izaijas vaikščiojo be ašutinės ir basas trejus me-
tus, tai yra ženklas Egiptui ir Etiopijai. 4 Asirijos kara-
lius taip ves Egipto belaisvius ir Etiopijos tremtinius:
jaunus ir senus, nuogus ir basus, nepadengtomis šlau-
nimis Egipto gėdai. 5 Pajūrio gyventojai tuomet sumišę
drebės dėl Etiopijos, kuri buvo jų viltis, ir dėl Egipto,
kuriuo didžiavosi. 6 Tą dieną šito jūros pakraščio gy-
ventojai sakys: 'Štai kas atsitiko tiems, pas kuriuos bė-
gome ieškoti pagalbos, kad mus išlaisvintų nuo Asiri-
jos karaliaus! Kaip dabar išsigelbėsime?'"

Sargonas buvo žymus Asirijos karalius. Jis mirė 705 pr. Kr. Tuomet Judėjoje karaliavo Hiskijas 725-697 pr. Kr. Istorikai sako, Asdodas buvęs paimtas 711 pr. Kr. Kritus Asdodui, Egiptas ir Etiopija nebedrįso priešintis Asirijai. Pranašas Izaijas vaikščiojo basas ir be pranašo apsiausto — pusnuogis. Kas jį matė, suprato, kad tai tremties ženklas.

21 skyrius
PRANAŠAVIMAS APIE BABILONIJĄ, EDOMĄ IR ARABIJĄ 1-17

1 Pranašavimas apie pajūrio dykumą (Babiloniją).
Viesulas kyla iš pietų, ateina iš dykumos, iš baimę ke-

liančio krašto. (Iz 13;14) 2 Aš turėjau įspėjantį regėjimą: "Plėšikas plėšia, naikintojas naikina. Pakilk Elamai! Media, nugalėk! Aš padarysiu galą visam jos žiauriam viešpatavimui". 3 Mano strėnos skauda; skausmai suėmė mane lyg gimdančią, aš nebegaliu girdėti nei matyti. 4 Mintys pinasi, baimė ima mane; aušra, kurios laukdavau, gąsdina mane. 5 Stalas prirengtas, kilimai ištiesti, jie valgo ir geria. "Kunigaikščiai, pakilkite, griebkitės skydo!" 6 Viešpats man įsakė: "Eik, pastatyk sargą, ką jis matys, tepranešą! 7 Jei jis matys raitelius arba vežimus, traukiamus arklių, asilų ar kupranugarių, teseka labai atidžiai". 8 Sargas šaukė: "Viešpatie, aš stoviu sargyboje dieną ir budžiu naktimis. (Ab 2,1) 9 Štai, artėja raitelių būrys ir asilų traukiamas vežimas". Jis toliau šaukė: "Krito, krito Babelė, visi jos stabai sutrupinti guli ant žemės!" (Apr 18,2) 10 Mano tauta kuliama kaip javai, sijojama kaip grūdai. Ką girdžiu iš pulkų Viešpaties, Izraelio Dievo, tą pranešu jums.

11 Pranašavimas apie Edomą. Manęs klausė iš Edomo krašto — Seiro: "Sarge, kiek dar naktis tęsis? Sarge, kiek dar yra nakties?" (Jer 49,7; 5 M 2,5) 12 Sargas atsakė: "Rytas artėja, bet dar naktis. Jei norite tiksliau žinoti, klauskite vėl; sugrįžkite ir klauskite!"

13 Pranašavimas apie Arabiją. Jūs nakvosite Arabijos stepėse, jūs Dedano karavane! 14 Trokštančiam duokite vandens, bėgančius pasitikite su duona, jūs Temos krašto gyventojai. 15 Jie bėga nuo kardo, nuo iškelto kardo rankoje, nuo įtempto lanko, iš siaučiančios kovos lauko. 16 Viešpats man sako: "Dar vieneri metai, ir visa Kedaro didybė bus parblokšta. (Iz 16,14) 17 Kedaro sūnų, drąsiųjų šaulių, išliks tik mažas likutis", nes Viešpats, Izraelio Dievas, taip kalbėjo.

Apie Babilono žlugimą jau buvo sakyta 13 skyriuje. Čia parašyti žodžiai ir sąvokos yra neaiškios ir sunkiai suprantamos. Jau pats pavadinimas — pajūris ar

jūra Babilonui vargiai suprantamas. Aiškintojai primena, kad prie Eufrato buvo daug kanalų, tai atrodę lyg jūra. Kiti sako, prieš istorinius laikus tas kraštas buvęs vandeniu padengtas. Visgi yra suprantama, kad Babilono karalius su savo aukštais karininkais puotavo, sargyba budėjo stebėjimo bokšte, medai ir persai staiga užpuolė sostinę.

Izraelitų džiaugsmui pranešama, kad Babilonas, jų žiaurus priešas ir išnaudotojas krito.

Pranašavimas apie Edomą 11-12. Hebrajų originale sakyta Duma — tylus, graikiškame vertime — Edomas. Kadangi klausėjai yra iš Seiro — Edomo teritorijos, tai ir manoma, kad klausėjai buvo edomitai. Jie norėjo žinoti, kaip ilgai dar bus "naktis" — vargai. Pranašas nežinojo. Tai žinojo tik Dievas. Jie gali teirautis vėliau. Jei tada Viešpats jam apreikš, jis duos atsakymą. Pranašui reikia laukti Dievo apreiškimo.

Dedano ir Kedaro tautelės 13-17. Dedanitai bėgo nuo karo iš pietinės Arabijos į Temą, oazę. Pranašas patarė jiems slėptis stepėse ir vietiniams gyventojams atjausti karo pabėgėlius, būti jiems draugiškiems.

Apie kedariečių padermę Izaijas pranašavo, kad jie labai nukentės. Izaijas mini juos ir vėliau. (42,11; 60,7) Taipgi juos mini pranašas Jeremijas (2,10; 49,28) ir Ezakielis (27,21).

22 skyrius
PRANAŠAVIMAS APIE JERUZALĖS APGULIMĄ 1-25

1 Pranašavimas apie vizijos slėnį. Kas gi atsitiko, kad visi sulipote ant stogų? (Iz 15,3) 2 Tu pilnas triukšmo ir neramumo linksmasis mieste! Tavo kritusieji nekrito nuo kardo ir nemirė kovoje. 3 Visi tavo valdovai, nepakėlę ginklo, bėgo. Jie visi bėgo toli, bet pateko nelaisvėn. 4 Aš sakiau: "Atsitraukite nuo manęs, aš graudžiai verksiu. Neguoskite manęs dėl mano tautos sunai-

kinimo". 5 Tai buvo paniekos ir sąmyšio diena vizijos
slėnyje, ją mums siuntė pulkų Viešpats. 6 Elamas atėjo
su saidokais, kovos vežimais ir raiteliais, o Kiras su
skydais. 7 Tavo mėgiamieji slėniai buvo pilni kovos ve-
žimų, raiteliai išsirikiavo prie vartų. 8 Judėjos apsauga
sugriuvo. Tą dieną jūs dar raminotės ginklais sandė-
liuose. (1 Kar 7,2) 9 Jūs matėte Dovydo miesto sienų
plyšius, jų buvo daug. Jūs sėmėte vandenį iš žemutinio
tvenkinio. (Iz 7,8) 10 Jūs apžiūrėjote Jeruzalės namus,
juos griovėte ir jais tvirtinote miesto sieną. (Jer 33,4) 11
Jūs padarėte reservą (duobę) tarp abiejų sienų surinkti
vandenį senojo tvenkinio. Bet jūs pamiršote Tą, kuris
visa tai daro, ir nekreipėte dėmesio į Jį. 12 Pulkų Vieš-
pats ragino tą dieną verkti ir raudoti, galvų plaukus
skustis ir maišu apsirengti. 13 Bet štai džiaugsmas ir
linksmybė, pjovimas veršių ir avių, valgymas mėsos ir
gėrimas vyno. "Valgykime ir gerkime, nes juk rytoj
mirsime". (1 Kor 15,32) 14 Pulkų Viešpats apsireiškė
man, sakydamas: "Šitas nusikaltimas jums nebus atleis-
tas", taip sako pulkų Viešpats.

15 Pulkų Viešpats sakė: "Eik pas rūmų ūkvedį
Sebną ir jam sakyk: (Iz 36,3) 16 'Ką tu čia veiki? Kodėl
išsikaldinai sau kapą; rūpestingai aukštoje vietoje išsi-
kaldinai sau buveinę uoloje?' 17 Štai pulkų Viešpats
tvirtai nutvers tave, tu tvirtuoli, ir pašalins iš čia. 18 Jis
sukte pasuks tave ir mes kaip sviedinį į plačią šalį (iš-
trems), ten tu mirsi ir ten bus tavo garbės vežimas, tu
gėda savo valdovo namams! 19 Jis pašalins tave iš tavo
vietos ir tarnybos."

20 "Skirtą dieną Aš pašauksiu savo tarną Eljakimą,
Milkijo sūnų, (Iz 36,3) 21 apvilksiu jį tavo rūbu, apjuo-
siu tavo diržu ir perduosiu jam tavo valdžią. Jis bus
kaip tėvas Jeruzalės gyventojams ir Judėjos namams.
22 Aš uždėsiu jam ant peties Dovydo namų raktą. Jis
atidarys ir niekas nebeuždarys, jis užrakins ir niekas ne-
beatrakins. (Apr 3,7) 23 Aš įkalsiu jį kaip vinį tikroje

vietoje, ir jis taps savo tėvo namuose garbės sostu. 24
Ant jo kabės visas tėvo namų svoris: visos atžalos ir at-
augos; maži ir dideli indai, pradedant puodukais iki
puodų. 25 Ateis diena, kad įkalta vinis tikroje vietoje
nuluš, visa, kas ant jos kabojo, nukris ir suduš," nes
taip Viešpats pasakė.

Čia aprašomas Jeruzalės apgulimas 701 pr. Kr. Jeruzalė pavadinta vizijos slėniu todėl, kad miestas buvo tarp kalnų. Asiriečiai atžygiavo su jiems priklausančiais sąjungininkais ir nusiaubė visą Judėją, liko nepaimta tik sostinė — Jeruzalė. Elamas ir Kiras yra mums nebežinomos tautos. Kai kas jas laiko medais ir persais. Ta pažiūra istoriniai neturi pagrindo.

Kai priešai (asiriečiai) žygiavo į kraštą, (2 Kar 18,13-16) Judėjos provincijos miestų vadai panikoje bėgo į Jeruzalę. Daug jų krito nuo priešo kardo, kiti buvo suimti — pateko į nelaisvę. Priešą tinkamai sutikti nebuvo pasiruošta. Priešas priartėjo prie Jeruzalės vartų. Sostinės gyventojai lipo ant plokščių namų stogų ir žiūrėjo kas čia yra. Tada sostinės vadovybė ėmėsi skubių priemonių gintis. Jie patikrino ginklų sandėlį (miško rūmus), leido vandenį į paruoštus baseinus miesto gyventojams naudoti; dėjo pastangas, kad priešas negautų vandens, griovė kai kuriuos miesto namus ir jais atstatė miesto tvirtovės apgriuvusias sienas. Prie to viso sostinės vadovybė puotavo. Pranašas Izaijas tą viską matė. Jis liūdėjo ir verkė, kad vadovybė pamiršo svarbiausią, — atgailauti, kreiptis į Viešpatį. Visgi karalius Hiskijas buvo paveiktas (2 Kar 18,17-; 19,1-) ir Jeruzalė išgelbėta.

Dievas įsakė pranašui Izaijui įspėti išdidų karaliaus rūmų valdininką Sebną. Tai buvo pavojingas darbas įspėti asmeniškai aukštą valdininką. Pranašas drįso tai padaryti.

Eljakimas buvo Dievo parinktas valdininkas Sebno vietoje. Įkalti vinį tinkamoje vietoje reiškė, paskirti valdininką tinkamoms pareigoms. Jis tvarkys savo giminę, paskirs savuosius aukštoms pareigoms.

25 skirsnelį gal reikia suprasti kaip įspėjimą Eljakimui nebūti išdidžiam kaip Sebnas. Kai kas šį skirsnelį priskiria Mesijui — Kristui.

23 skyrius
PRANAŠAVIMAS APIE TYRO MIESTĄ 1-18

1 Pranašavimas apie Tyrą. Vargas Tarsio laivams
(Ispanijoje)! Tyras sunaikintas nebėra tėvynės, kur iš-
plaukti ir grįžti? Tą žinią gavome iš Kipro. (Ez 26,27) 2
Dabar, jūros pakraščių gyventojai ir Sidono prekybi-
ninkai tylūs. Jie savo laivais plaukė jūra ir raižė tolimus
vandenis. 3 Jų prekyba buvo grūdai iš Sichoro, prie Ni-
lo auginti. Tai buvo tarptautinė prekyba. 4 Laikykis ra-
miai Sidone, nes jūra kalba; jūros tvirtovė sako: "Aš
nebuvau nėščia ir negimdžiau, neauginau nei jaunikai-
čių, nei mergaičių". 5 Kai žinia pasieks Egiptą apie Ty-
rą, jie išsigandę drebės. 6 Jūros pakraščių gyventojai,
plaukite į Tarsį ir raudokite! 7 Ar tai ne linksmasis senų
senovės miestas (Tyras), kurio gyventojai toli keliavo ir
kolonijas steigė? 8 Kas tą padarė Tyrui? Jis juk kara-
liams vainikus dalino, jo prekybininkai buvo kunigaikš-
čiai, visoje žemėje gerbiami. (Apr 18,23) 9 Pulkų Vieš-
pats tai nulėmė. Jis sunaikino išdidų Tyrą, pažemino jo
garbę, jį aukštino visas pasaulis. 10 Tarsio duktė,
vaikščiok savo žemėje, lyg Nilas, užliejantis kraštą; nie-
kas tavęs nebevaržo. (Job 12,18-21) 11 Viešpats ištiesė
savo ranką virš jūros, Jis drebino karalystes. Viešpats
davė įsakymą sunaikinti Kanaano tvirtoves. 12 Jis įsa-
kė: "Nebesididžiuok, tu nuvainikuota mergaitė. Sidono
duktė! Pakilk ir plauk į Kiprą! Ir ten neberasi ramybės."
(Ez 28,21) 13 Štai Kipro (kaldėnų) šalis, jūsų bokštai ir
rūmai sunaikinti, paversti griuvėsiais. 14 Vaitokite Tar-

sio laivai, nes jūsų tvirtovė sunaikinta. 15 Tyras bus užmirštas septyniasdešimt metų, toks yra žmogaus amžius. Po septyniasdešimt metų atsitiks Tyrui, kaip paleistuvės dainoje: 16 "Pasiimk kankles, vaikščiok po miestą, tu užmiršta paleistuve, dainuok meiliai ir gražiai, kad tave atsimintų". 17 Po septyniasdešimt metų Viešpats atsimins Tyrą. Miestas vėl grįš prie savo pelno, prekiaus su visomis pasaulio karalystėmis visoje žemėje. 18 Jo prekyba ir pelnas bus pašvęsta Viešpačiui. Jie nekraus atsargų sandėliuose, bet jas panaudos tarnaujantiems Viešpačiui, maistui ir aprangai.

Sidono ir Tyro gyventojai buvo vadinami finikiečiais. Sidonas buvo garsus miestas prie Viduržemio jūros. Apie 240 m prieš Saliamonui statant Jeruzalėje šventovę, buvo įkurtas Tyro miestas saloje arti Sidono. Tyras pagarsėjo labiau negu Sidonas. Jis prekiavo su įvairiais kraštais. Tyras paimdavo visą Egipto grūdų perteklių, naudodavo sau maistui ir parduodavo kitiems kraštams kur reikėjo maisto. Tyras steigė kolonijas įvairiose vietose. Jo tolimiausia garsi kolonija buvo Ispanijoje Taršis. Tyras buvo toks turtingas ir garsus, kad jis dalino vainikus karaliams. Apie 700 pr. Kr. Asirijos karalius Nebukadnesaras ir sekantieji karaliai labai suvargino Tyrą, bet jo nepaėmė. Tyrą paėmė tik Graikijos karalius didysis Aleksandras 332 pr. Kr.

Kai asiriečiai suvargino Tyrą, jis nustojo savo galios. Apie tai čia kalba pranašas Izaijas. Tyras sakė: "Aš nebuvau nėščia ir negimdžiau . . ." Tyro galybė ir turtas buvo jūra.

Kai persai nugalėjo Asiriją, jie leido žydams grįžti į savo kraštą; jie leido ir kitų tautų likučiams grįžti į savo kraštus, jų tarpe ir tyriečiams. Panašiai kaip žydai grįžo po septyniasdešimt metų tremties į Judėją, taip grįžo ir tyriečiai į savo salą.

Atrodo, anais laikais, buvo žinoma daina apie paleistuvę. Tyriečiai padėjo žydams atstatyti Jeruzalę. (Ezr 3,7; 1,4) Atstatyto Tyro garbė pasireiškė labiau Kristaus laikais. (Mk 3,8; Mt 15,12-28; Apd 21,3-6) Mažai žinome apie Tyro misijos darbą. Dievas visa žino gerai.

24 skyrius
PRANAŠAVIMAS APIE PASAULIO NELAIMES
1-23

1 Štai Viešpats padarys žemę tuščią, lyg dykumą;
jos paviršius bus pakeistas, gyventojai išsklaidyti. 2
Tas palies visą tautą: kunigą, vergą ir šeimininką; tarnaitę ir jos šeimininkę, perkantį ir parduodantį, skolininką ir skolintoją. 3 Žemės paviršius bus nušluotas ir
nualintas, nes taip Viešpats patvarkė. 4 Kraštas liūdės ir
sunyks, pasaulis visiškai menkės ir merdės; šalies didžiūnai praras įtaką ir silpnės. 5 Žemė jos gyventojų
bus išniekinta, nes jie nesilaikys įstatymų, iškreips teisę ir sulaužys amžinąją Sandarą. 6 Prakeikimas palies ir
jos gyventojus, jie kentės dėl pačių kaltės, todėl gyventojai nyks ir žmonių skaičius mažės. 7 Vynas išseks,
vynuogės sumenkės, linksmosios širdys vaitos. (Joel
1,12) 8 Tuščias lėbavimas pasiliaus, linksmųjų ūžimas
pasibaigs, švelnūs arfos garsai nutils. (Jer 7,34; 16,9) 9
Dainos vyną geriančiųjų nebeskambės — gėrimai bus
kartūs. 10 Tuštybės miestas bus sugriautas, namai užrakinti, niekas durų nebevarstys. 11 Vyno negavę, žmonės liūdės; išnyks įvairios linksmybės, džiaugsmas žemėje dings. 12 Miestai ištuštės, vartai griuvėsiuose gulės. 13 Visas kraštas bus kaip alyvmedis nuskynus vaisius, kaip vynuogynas po vynuogių nurinkimo. (Iz 17,6)

14 Išlikę (tikintieji) linksmai giedos; kels Viešpaties didybę vakaruose. 15 garbins Viešpatį rytuose ir
jūros pakraščiuose Izraelio Dievą šlovins. 16 Nuo že-

mės pakraščių skambės garbės giesmė Viešpaties didy-
bei. Bet aš sakau: "Vargas man, aš nebepakenčiu! Išda-
vikai be sąžinės — apgaudinėja, suvedžioja". 17 Siau-
bas, žabangai ir pražūtis tau, tu žemės gyventojau! 18
Kas bėgs nuo siaubo garso, įkris į duobę; išlipęs iš
duobės, pateks į žabangus; debesys atsivėrę, žemės pa-
matai dreba. (Jer 48,43; Am 5,19) 19 Žemė bus drasky-
te draskoma, trinte trinama, kratyte kratoma. (2 Pt 3,10)
20 Žemė svyruote svyruos kaip girtas, siūbuos kaip pa-
lapinė. Ją slėgs jos nusikaltimas, ji grius ir nebeatsikels.
(Iz 19,14) 21 Tą dieną Viešpats baus aukštybės pulkus
aukštybėje ir žemės karalius žemėje. (Apr 19,18-21) 22
Jie bus rinkte surinkti, kaip belaisviai į duobę (kalėji-
mą) ir užrakinti, po daugelio dienų jie bus traukiami at-
sakomybėn. 23 Mėnulis aptems ir saulė nebešvies, nes
pulkų Viešpats viešpataus Siono kalne ir Jeruzalėje; Jo
garbė spindės visiems tikintiesiems. (Iz 60,19-23; Apr
21,23)

Jėzus panašiai kalbėjo Mt 24 skyriuje. Mūsų žemėje — planetoje pasireikš chaosas kaip žemę sutvėrus 1 M 1,2. Mes, atomo laiko žmonės, galvojame apie atominį žemės sunaikinimą. Pranašas matė žmonių sunaikinimą visų luomų. Visi nusikalto, visi ir kentės, vargs be išimties; negalės turtuoliai išsipirkti pinigais nei valdovai aukštomis pareigomis — garbe. Gyventojų žemėje sumažės. Lėbautojai nebeturės gėralų ir kitų malonumų.

Bus baisus žemės ir žmonių sunaikinimas; žemė svyruos ir drebės. Esant tokiai padėčiai, tikintieji neišsigąs; jie garbins Viešpatį visur, kur jie bus.

Viešpats bus Viešpačiu. Jis viešpataus Sione ir Jeruzalėje. Tikintiesiems spindės Jo šlovė.

25 skyrius
PRANAŠAUTI PAŽADAI ĮVYKDOMI 1-12
1 Viešpatie, Tu esi mano Dievas, aš aukštinu Tave
ir šlovinu Tavo vardą, nes Tu padarei nuostabių dalykų,
tikrai įvykdei senus pažadus. 2 Tu pavertei miestą ak-
menų krūva, tvirtoves — griuvėsiais; svetimųjų rūmų
nebėra ir niekad nebebus atstatyti. 3 Stipri tauta gerbs
Tave; galingų tautų miestai bijos Tavęs. 4 Tu esi stipry-
bė bėturčiui, apsauga vargšui bėdoje, prieglauda audro-
je, ūksmė karštyje, ir siaubas tironų atsimuš kaip audra
į sieną. (Iz 4,6) 5 Kaip karštį sausmetyje, Tu sudraudei
svetimųjų siautimą; kaip tvanka nuslopinama debesų
šešėliu, taip tironų pergalės giesmė nutildoma. 6 Pulkų
Viešpats prirengs pokylį visoms tautoms šitame kalne;
pokylį geriausiu maistu ir senu, susistovėjusiu vynu.
(Ps 22,27-30; Mt 22,2) 7 Jis pašalins šitame kalne šy-
dą, kuris gaubia visas tautas ir gimines. 8 Jis sunaikins
mirtį amžinai. Viešpats Dievas nušluostys ašaras vi-
siems ir pašalins panieką savo tautos visoje žemėje.
Taip kalbėjo Viešpats. (1 Kor 15,55; Apr 7,17) 9 Tuo-
met jie sakys: "Štai Jis, mūsų Dievas, mes laukėme Jo
išgelbėjimo. Jis yra Viešpats, kurio laukėme; džiauki-
mės ir džiūgaukime Jo išgelbėjimu!" (Ps 48,15) 10
Viešpaties ranka ilsėsis šitame kalne, o Moabas bus su-
trintas, kaip sutrinami ir suminami šiaudai duobėje. 11
Jie išties savo rankas, kaip plaukikas ištiesia plaukti, bet
Viešpats pažemins Moabo išdidumą ir rankų įgudimą.
12 Aukštas tvirtovių sienas Jis pažemins, sugriaus ir
dulkėmis pavers.

Pranašas matė įvykstant visas pranašystes. Paskutinis, didžiausias, priešas yra mirtis. Ją nugalėjo Jėzus savo prisikėlimu iš mirusių Jeruzalėje. Pranašas tuo džiaugėsi ir garbino Viešpatį. Tai pranašystė Jėzaus kentėjimų, mirties, prisikėlimo ir antrojo atėjimo. Jėzus yra visų Išgelbėtojas. Jis pašalins šydą visų tautų. Visi

matys, pažins ir garbins Jį, o Jis visiems nušluostys ašaras, ypač Izraeliui.

Pranašas Izaijas dažnai kalba apie vieną ir kitą kraštutinumą, — dabartį ir paskutinius laikus. Čia jis kalba apie Jėzaus antrąjį atėjimą, — mirties sunaikinimą ir staiga jis vėl kalba apie Moabą — Izraelio priešą. Gal čia reikia suprasti Moabą, kaip bendrą priešą, kuris bus sunaikintas. Moabas buvo palyginamas geram plaukikui, bet Viešpats pašalins jo rankų įgudimą, — palauš galią visų priešų.

26 skyrius
PADĖKOS GIESMĖ IR VILTIS 1-21
1 Tuomet Judėjos šalyje giedos šią giesmę: "Mūsų
miestas yra tvirtas; jis teikia pagalbos ir apgynimo. (Iz
60,18) 2 Atkelkite vartus ir teįeina ištikima Dievui tau-
ta, kuri laikosi ištikimybės. (Ps 118,19) 3 Tu teiki tikrą
ramybę tiems, kurie pasitiki Tavimi. 4 Pasitikėkite
Viešpačiu visados, nes Viešpats yra amžina Uola. (5 M
32,4) 5 Jis pažemino išpuikusius gyventojus išdidaus
miesto. Jis pažemino juos iki žemės, dulkėmis pavertė
miestą. 6 Mindžioja jį, mindžioja kojos beturčių, žings-
niai vargšų." 7 Teisiojo kelias yra tiesus, Tu jo taką iš-
lygini. 8 Tavo teismų, o Viešpatie, mes laukiame; mūsų
siela atsimena Tavo vardą ir ilgisi Tavęs. (Ps 37,4) 9
Mano siela naktį ilgisi Tavęs, mano dvasia ieško Ta-
vęs. Kai Tavo teismai pasireiškia žemėje, pasaulio gy-
ventojai mokosi teisybės. 10 Jei gailėsimės niekšo, jis
neišmoks teisybės; šalyje teisiųjų jis daro pikta ir ne-
kreipia dėmesio į Viešpaties didybę. 11 Viešpatie, Tavo
ranka yra pakelta, bet jie nemato jos. Tavo uolumą jie
dėl tautos tepamato ir susigėsta. Ugnis tesunaikina Ta-
vo priešus. 12 Viešpatie, Tu suteiksi mums ramybės,
nes Tu juk viską sukūrei mums. 13 Viešpatie, mūsų
Dieve, kiti valdovai viešpatavo mums, bet mes tik Tavo
vardą pripažįstame ir Jį garbiname. 14 Jie mirė ir nebe-

atgis, jie yra šešėliai ir nebeatsikels; Tu užleidai jiems
bausmę ir juos sunaikinai, jų atminimą išdildei. 15
Viešpatie, Tu padidinai tautą; šlovė Tau už tai; Tu išplė-
tei krašto sienas. 16 Viešpatie, jie ieškojo Tavęs nelai-
mės metu; jie meldėsi, kai juos baudei. (Iz 28,19; Oz
5,15) 17 Kai gimdyvės laikas priartėja, ji raitosi ir šau-
kia. Viešpatie, tokie mes esame Tavo akivaizdoje. (Jn
16,21; Apr 12,2) 18 Mes lyg gimdančios raitėmės, bet
pagimdėme tik vėją. Mes neatnešėme kraštui išlaisvini-
mo ir neatgimdėme pasaulio gyventojų. (Mik 4,10) 19
Tavo mirusieji bus gyvi, jų kūnai kelsis. Dulkėse esan-
tieji pabus ir linksmai giedos. Kaip rasa gaivina auga-
lus, taip Viešpats prikels mirusius. (Ez 27,1-14; Apr
20,12) 20 Mano tauta, eik, įeik į savo patalpas; pasi-
slėpk valandėlę, kol praeis Jo rūstybė. (Ps 57,2) 21
Viešpats ateina iš savo vietos bausti žemės gyventojų
už jų nusikaltimus. Žemė atidengs jos pralietą kraują ir
nebeslėps nužudytųjų.

Tikinčiųjų padėkos ir vilties giesmė. Išlikusieji giedojo apie tvirtą miestą, į jį gali įeiti visi, kurie pasitiki Viešpačiu. Išpuikėliai yra pažeminti, — dulkėmis paversti.

Vargai ir priešo teroras sukėlė Viešpaties ilgesį, Jo pagalbos laukti, Juo pasitikėti. Niekšų nereikia gailėtis, juos Viešpats baudžia — naikina, o tikintiems teikia malonę. Visas mūsų darbas, pastangos ir kančia lyg gimdančios, davė tik "vargą", nuėjo vėjais. Viešpats ne tik išgelbės, bet ir mirusius prikels. Čia aiškiai pranašas matė mirusių prikėlimą. Mirusieji bus prikelti, linksmi giedos. Kaip rasa gaivina augalus, taip Dievas prikels mirusius, — tautą. Tauta dar privalo laukti. Dievo rūstybė praeis, Jis baus nusikaltėlius, ves savo tautą į naują gyvenimą.

27 skyrius
PASAULIO VALSTYBĖS PAŽEMINAMOS,
IZRAELITAI SURENKAMI 1-13
1 Tą dieną Viešpats nubaus kietu, dideliu ir stipriu
kardu leviataną, šliaužiančią lanksčią gyvatę, ir nukaus
jūros slibiną. (Apr 12,9; 20,10; Job 26,13) 2 Tą dieną
Viešpats kalbės apie vynuogyną: (Iz 5,1) 3 "Aš, Vieš-
pats, esu jo sargas. Aš nuolatos laistau jį, kad jam kas
nepakenktų, saugau jį dieną ir naktį. 4 Aš nerūstauju.
Jei kas jame pasėtų erškėčių ir usnių, Aš įeičiau ir ko-
vočiau, sudeginčiau juos, 5 arba sudaryčiau taiką ir su-
teikčiau jiems prieglaudą". 6 Ateityje Jokūbas vėl įsi-
šaknys, o Izraelis žaliuos ir žydės; jie pripildys visą pa-
saulį vaisiais. (Iz 37,31) 7 Ar Jis baudė juos (izraeli-
tus), kaip jų priešai buvo baudžiami? Ar jų krito tiek,
kiek jų priešų? 8 Jis tik trumpą laiką juos atmetė ir ištrė-
mė rytų kryptimi. (Jer 30,11; 18,17) 9 Jokūbo kaltė bus
atleista ir nuodėmė pašalinta, kai jis aukurų akmenis su-
trupins kaip kalkakmenius, Ašerų bei smilkalų aukurų
nebeliks. (Iz 31,7; 3 M 26,30) 10 Sustiprintasis miestas
(Jeruzalė) bus tuščias, be gyventojų, kaip stepė, kaip
ganykla. Ten ganysis raguočiai. 11 Kai jo šakos nu-
džius, atėjusios moterys jas nulauš ir sudegins. Tai tau-
ta neturinti supratimo. Dievas, jos Tvėrėjas, nepasigai-
lės ir nesuteiks jai malonės. 12 Tomis dienomis Vieš-
pats kuls nuo Eufrato upės iki Egipto upelio, o jūs izra-
elitai būsite surinkti kaip grūdai. 13 Tą dieną trimitas
trimituos garsiai. Izraelitai, vargstantieji Asirijos krašte
ir išsklaidytieji Egipto šalyje, sugrįš, jie šlovins Viešpa-
tį šventajame Jeruzalės kalne. (Iz 11,10-16)

Leviatanas, gyvatė ir slibinas yra Dievui ir tiesai priešingos jėgos — valstybės. Dievas baus jas. Viešpats atsimins vynuogyną — Izraelį (Iz 5), ne kaip blogą, bet gerą; Jis jį apšvarins, saugos, tvarkys, laimins. Jis baudė Izraelį, Izraelis susiprato, atmetė stabus. Jeru-

zalė buvo sunaikinta, dabar Viešpats gelbės ją. Bus dideli sukrėtimai visame pasaulyje; nuo Asirijos iki Egipto (anais laikais žinomas pasaulis), Viešpats kuls, išskirs grūdus — Izraelį ir jį grąžins į savo kraštą. Mūsų laikais tas vyksta, Izraelio valstybė atsteigta. Pasaulis buvo sukrėstas, — Pirmasis ir Antrasis pasaulinis karas; kūlimas — izraelitų žudymas.

28 skyrius
PRANAŠAVIMAS APIE JERUZALĘ IR SAMARIJĄ 1-29

1 Vargas Efraimo puikybės vainikui, jo girtuok-
liams, vystančiai gėlei, jo garbei ir nusigėrusiems va-
dams derlingame slėnyje. 2 Štai Viešpats, Stiprusis ir
Galingasis: kaip smarki kruša, kaip laužantis viesulas,
kaip baisus lietus, plūstantis vanduo, aptvindantis že-
mę. 3 Jis sunaikins Efraimo girtuoklių puikybę, 4 kaip
vystančią gražią gėlę viduryje derlingojo slėnio. Bus
kaip ankstyvam, neprinokusiam figų vaisiui: kas jį pa-
mato, nuskina ir suvalgo. 5 Tą dieną pulkų Viešpats
bus garbės karūna ir deimantinis vainikas savo tautos
likučiui; 6 teisės dvasia teisėjui ir stiprybė kariams nu-
galėti priešą. 7 Tačiau šie, apsvaigę nuo vyno, svyruoja
nuo girtuokliavimo. Kunigas ir pranašas, apsvaigę nuo
girtuokliavimo, nežino ką darą. Teisėjai, būdami girti,
apsvaigę sprendimą daro. 8 Visi jų stalai apvemti. 9
Teisėjai klausia: "Ką pranašas pamokys ir kaip paaiš-
kins girdėtą pranešimą, ar vaikus, ar kūdikius?" 10 Jis
plepa: "Tą daryk, tą daryk; lauk čia, lauk čia; truputį čia,
truputį ten". 11 Tikrai Viešpats kalbės šitai tautai sveti-
momis lūpomis ir nesuprantama jiems kalba. (1 Kor
14,21) 12 Jis sakys jiems: "Aš duodu jums ramybę, at-
gaivinimą". Bet jie neklausys. (Mt 11,28-29) 13 Tad ir
jiems bus Viešpaties Žodis: tą daryk, tą daryk; lauk čia,
lauk čia; truputį ten, truputį čia, kad jie eitų, svyrinėtų,
suklūptų, įsipainiotų ir patektų į nelaisvę. 14 Išgirskite

Viešpaties Žodį, jūs pasityčiotojai,, kurie viešpataujate
mano tautai Izraeliui. 15 Jūs sakote: "Mes padarėme su-
tartį su mirtimi ir susitarimą su mirusių buveine. At-
ūžiantis tvanas nelies mūsų, nes melas yra mūsų viltis,
ir apgaulė mus dengia". 16 Todėl taip sako Viešpats
Dievas: "Štai Aš dedu pamatui ištirtą akmenį, brangų
pamato kampinį akmenį, — tikintis kantrus! (Ps
118,22; Rom 9,33; 10,11; 1 Pt 2,6) 17 Aš teisiu pagal
teisės ir teisingumo įstatymą. Kruša sunaikins melagin-
gą pasitikėjimą, ir vanduo nuneš apsaugą". 18 Tada jū-
sų sutartis su mirtimi bus panaikinta ir susitarimas su
mirusių buveine nustos galios. Atūžianti bausmė par-
blokš jus. 19 Atūžiantis tvanas palies ir nuneš jus. Jis
užeis kas rytą, ir kas dieną, ir kas naktį. Tai bus siau-
binga žinia. (Iz 26,16; Ps 119,67) 20 Jūs jausitės, kaip
žmogus patarlėje: "Guolis bus pertrumpas išsitiesti, ir
antklodė persiaura įsivynioti". 21 Viešpats pasireikš
kaip Perazimo kalne, kaip Gibeono slėnyje. Jis vykdys,
ką buvo nusprendęs. Jis vykdys savo planą. (2 Sam
5,20; 1 Ch 14,16) 22 Nebesityčiokite daugiau, kad jūsų
varžtai nebūtų stipriau suveržti! Iš Viešpaties, pulkų
Dievo, aš girdėjau apie nuspręstą sunaikinimą visoje
žemėje. (Iz 10,22-23) 23 Išgirskite mano balsą; klausy-
kite ir supraskite mano kalbą. 24 Argi artojas kas dieną
aria ir akėja dirvą sėjai? 25 Argi, sulyginęs žemės pa-
viršių, jis nesėja: krapų, kmynų, miežių ir rugių? 26
Viešpats Dievas pamokė jį. 27 Juk krapų ir kmynų nie-
kas nekulia velenais. Krapus iškulia lazda ir kmynus
lazdele. 28 Argi duoninius javus sutrina? Ne, jų nuola-
tos nevažinėja velenais ir nemindo gyvulių kanopomis.
29 Taip patvarkė pulkų Viešpats; Jo patarimas yra nuo-
stabus ir išmintis didinga.

Žydų valstybės buvo dvi; Judėja ir Izraelis. Izraelio valstybė kartais buvo vadinama Efraimu; jos sostinė buvo Samarija, o Judėjos — Jeruzalė. Izraelitams gy-

venti buvo Viešpaties duotas gražus kraštas, — lyguma, slėniai, kalvos. Izraelitai buvo kietasprandžiai žmonės; jie garbino svetimus dievaičius. Kunigai, pranašai ir teisėjai (valdininkai) mėgo girtuokliauti. Tad Viešpats turėjo juos bausti; atiduoti priešų galiai ir jų valiai. Skyriuje yra užrašyti įvairūs pavyzdžiai, kaip juos pasieks įvairios nelaimės, svetima tauta — asiriečiai. Betgi yra pažadėtas ir Mesijas — Jėzus iš Nazareto; kampinis akmuo, kurį statybininkai atmetė. Jis jau buvo Senojo Testamento tikinčiųjų viltis, o ypač yra Naujojo Testamento tikinčiųjų pažadėtasis Išganytojas.

29 skyrius

JERUZALĖS APGULIMAS IR IŠGELBĖJIMAS 1-24

1 Vargas Arielio (Jeruzalės) miestui, kuriame Dovydas laikė įgulą. Kasmet švęskite šventes, tenesibaigia
švenčių eilė! 2 Aš užleisiu priespaudą Arieliui, priešas apguls jį. Jame verks ir vaitos; jis bus tikras Arielis
(Dievo ugniakuras) 3 Apgulsiu tave, apkasiu apkasais,
apstatysiu apgulimo bokštais. (Lk 19,43) 4 Tu labai pažemintas būsi ir iš dulkių prislopintu balsu kalbėsi. Tavo kalbos balsas bus girdimas kaip kokios dvasios,
kaip šnabždesys iš po žemių. 5 Tavo priešų daugybė
bus kaip dulkių, ir tavo prispaudėjų spiečius kaip vėjo nešamų pelų. Tas įvyks visai nelauktai ir ūmai. 6 Pulkų
Viešpats išgelbės tave griausmu, žemės drebėjimu, audros viesulu ir ugnies ryjančia liepsna. (Iz 30,30) 7
Kaip sapnas, kaip nakties regėjimas bus tautų spiečius, kariaujančių prieš Arielį, jį apgulusių apkasais ir bokštais. 8 Alkanas sapnuoja valgąs, bet pabudęs tebėra alkanas; arba ištroškęs sapnuoja geriąs, o pabudęs tebėra ištroškęs. Taip bus tautoms, kurios kariaus prieš Siono
kalną. 9 Nusistebėkite, pasibaisėkite ir apakinkite save!
Būkite girti, bet ne nuo vyno; svyruokite, bet ne nuo
girtumo. 10 Viešpats užtemdė jūsų akis, užmigdė jūsų

protą. (Iz 6,10; 10,14; Rom 11,8) 11 Visi regėjimai bus
jums kaip užantspauduota knyga. Jei kas paduotų ją
mokančiam skaityti ir sakytų: "Paskaityk!" Tas atsaky-
tų: "Negaliu, nes ji užantspauduota". 12 Jei knygą pa-
duotų nemokančiam skaityti ir jam sakytų: "Skaityk!"
Jis atsakytų: "Aš nemoku skaityti".

13 Viešpats tarė: "Ši tauta garbina mane tik lūpo-
mis, bet jų širdis yra toli. Jų pagarba man yra tuščia, tik
žmonių įsakymai ir pamokymai jai suprantami. (Iz 1,15;
58,2-3; Mt 15,8-9) 14 Aš nustebinsiu šią tautą savo
nuostabiu veiksmu. Jų išminčių išmintis pranyks, gud-
riųjų gudrumas pražus". (Iz 44,25; 1 Kor 1,19) 15 Var-
gas tiems, kurie savo planus slepia nuo Viešpaties, ir
darbus daro tamsoje, galvodami: "Kas mus mato, ir kas
mus žino?" (Ps 10,11) 16 Jūs iškreipiate dalykus! Argi
puodžius gali būti laikomas moliu? Ar kūrinys sako
apie savo kūrėją: "Jis nesukūrė manęs". Ar daiktas kal-
ba apie savo meistrą: "Jis nieko nesupranta?". (Iz 45,9)

17 Neužilgo ir Libanas taps ariama dirva, o dirva
mišku. (Iz 32,15) 18 Tą dieną kurčiai supras Viešpaties
Žodį ir aklųjų akys praregės. (Iz 35,5) 19 Vargingieji
džiaugsis Viešpačiu, ir beturčiai Izraelio Šventuoju. 20
Prispaudėjai dings ir pasityčiotojai žus; kurie elgiasi ne-
teisingai, bus sunaikinti. 21 Šmeižikai, kurie prie teismo
vartų teisėjui spendžia spąstus, teisę keičia apgaule —
žus. (Am 5,10) 22 Todėl Viešpats taip sako Jokūbo na-
mams, kuris išgelbėjo Abraomą: "Jokūbas nebebus pa-
žemintas, nerodys sugėdinto veido. 23 Jis matys savo
vaikus, mano dovaną, savo tarpe; jie garbins mane ir
laikys šventu Jokūbo Šventąjį ir gerbs Izraelio Dievą.
24 Kurie klydo dvasia — susipras, ir kurie nepatenkin-
ti, priims pamokymą".

Jeruzalė vadinama Arieliu. Tas vardas turėjo dvi reikšmes: liūto miestas; liūtas tarp žvėrių, taip Jeruzalė tarp miestų, — pirmaujantis miestas. Antra reikšmė —

Viešpaties ugniakuras; tai yra Viešpaties aukuro židinys.

Gyventojai garbino Dievą, bet labai paviršutiniškai, tik lūpomis, o jų širdys — mintys buvo toli nuo Dievo. Viešpats baudė gyventojus. Priešas apgulė miestą ir labai vargino. Atrodo, kad tai buvo aprašytas 36 ir 37 skyriuose miesto apgulimas. Žmonės buvo labai nuliūdę ir nusiminę. Miesto išgelbėjimas atėjo ne pačių pastangomis ir ne sąjungininkų pagalba, bet priešo kariuomenėje pasireiškusiu maru. Angelas išžudė 185.000 karių vienos nakties metu.

Jeruzalės karalius Hiskijas tikėjo Dievą ir dėjo pastangas įdiegti tikėjimą gyventojams, veikė pranašas Izaijas. Žmonės priėmė tą veiklą labai paviršutiniškai — neatgimę dvasia. Jiems Dievas liko kaip užantspauduota knyga, arba visai nesuprantamas, kaip nemokančiam skaityti.

Dievas paveikė Abraomą stabų garbintojų tarpe, išvedė jį iš jo gimtinės, davė pažadą, kad per jo palikuonius bus palaimintos viso pasaulio tautos. Dievas paveiks izraelitus, jie pažins Dievą ir Jo veiklą. Gal tai manyta Kristaus laikai, Evangelijos skelbimas? Mes pergyvename staigius pakeitimus mūsų laikais, — derlingi laukai tampa miškais ir miškai dirbamais laukais. (17 skirsnelis)

30 skyrius

NEPASITIKĖKITE EGIPTU 1-17, PASITIKĖKITE VIEŠPAČIU 18-26, ĮSPĖJIMAS ASIRIJAI 27-33

1 Viešpats sako: "Vargas maištaujantiems vaikams, kurie vykdote planą, bet ne mano duotą, sudarote sąjungą, bet be mano Dvasios, taip kraunate nuodėmes. (Iz 1,2) 2 Kreipiatės į Egiptą manęs nepasiklausę, siekiate faraono pagalbos ir ieškote ūksmės Egipto šešėlyje. 3 Faraono pagalba taps jums gėda ir Egipto ūksmės šešėlis — išniekinimu. 4 Nors tavo kunigaikščiai yra

Zoane ir jų pasiuntiniai pasiekė Hanę, 5 sulauksite gėdą
ir pajuoką iš tautos, kuri jūsų negali nei išgelbėti, nei
suteikti pagalbos, nei naudos."
6 Regėjimas apie pietų krašto "gyvulius" (žmo-
nes), kuriame yra vargas ir priespauda; kur liūtai, gyva-
tės ir skrendanti angis gyvena. Žmonės gabena savo
turtus ant asilų ir savo lobius ant kupranugarių pas tau-
tą, kuri negali padėti. 7 Egipto pagalba yra bevertė ir
niekinga. Todėl vadinu ją: "Bevertis pagyrūnas." (Ps
87,4; 89,11) 8 Tad eik, užrašyk lentoje ir įrašyk knygo-
je, kad išliktų vėlesniam laikui įspėjimas. 9 Izraelio tau-
ta yra maištinga, melagiai vaikai, kurie neklauso Vieš-
paties pamokymo. 10 Jie sako regėtojams: "Neregėki-
te!", ir pranašams: "Nepranašaukite kas tiesa; kalbėkite
kas mums patinka, pranašaukite mums iliuzijas. 11 Pa-
likite mums mūsų kelią, pasitraukite nuo mūsų tako, ne-
kalbėkite mums apie Izraelio Šventąjį". 12 Štai ką sako
Izraelio Šventasis: "Kadangi jūs niekinate Žodį, viliatės
priespauda ir remiatės skriauda, 13 jums šis nusikalti-
mas bus pavojingas, kaip aukštoje sienoje didėjantis
plyšys; siena ūmai, nelauktai sugrius; 14 ji subyrės,
kaip puodžiaus indas visai sutrupinamas, kad nebelieka
šukės ugniai paimti iš židinio, ar pasisemti truputį van-
dens iš duobės." 15 Taip sako Viešpats, Izraelio Šven-
tasis: "Jei jūs atsigręšite ir būsite ramūs, būsite išgelbė-
ti. Ramume ir pasitikėjime yra jūsų stiprybė". Bet jūs
nenorite. (Ps 37,7; 62,2; 2 M 14,14) 16 Jūs sakote:
"Ne, mes bėgsime arkliais." Jūs ir privalėsite bėgti.
"Mes josime ant eikliųjų žirgų". Ir jūsų persekiotojai
bus eiklūs. 17 Tūkstantis bėgsite vienam grasinant, o
grasinant penkiems, bėgsite iki beliks vienas, kaip pu-
šies stuobrys kalno viršūnėje, kaip vėliava kalvoje. (3
M 26,36)
18 Viešpats nori jūsų pasigailėti ir suteikti jums
malonę. Dievas yra teisės Viešpats; palaiminti, kurie Jo
laukia. 19 Siono tauta, gyvenanti Jeruzalėje, tu daugiau

nebeverksi. Jis tikrai pasigailės tavęs. Tavo šauksmą
Jis išgirs ir į jį atsakys. (Iz 65,24) 20 Viešpats maitino
jus vargo duona ir girdė priespaudos vandeniu. Dabar
tavo Mokytojas nebepasislėps, tavo akys matys Jį visa-
da. 21 Tavo ausys girdės Jo pamokymą: "Tas yra ke-
lias, eikite juo", jei būsite nukrypę į dešinę ar į kairę. (5
M 5,29; 28,14) 22 Tu pašalinsi sidabrinius ir auksinius
dievaičių stabus, kaip šiukšles juos išmesi, sakydamas:
"Lauk iš čia!" (Iz 2,20; 27,9; 1 M 35,2-4) 23 Jis duos
tavo sėklai lietaus, kuria apsėsi dirvą. Javai gausiai už-
derės derlingoje žemėje. Tada tavo banda ganysis pla-
čioje ganykloje. 24 Tavo jaučiai ir asilai, kuriais įdirba-
ma žemė, ės pašaro kratinį, šakėmis sukratytą. 25 Nuo
kiekvieno aukštesnio kalno ir pakilios kalvos tekės van-
dens upeliai žudymo dienoje, kai bokštai grius. 26 Mė-
nulis švies kaip saulė; saulės šviesa bus septyniariopai
šviesesnė, kaip septynių dienų šviesa, kai Viešpats per-
riš savo tautos žaizdą ir pagydys kirčių padarytas žaiz-
das. (Iz 60,19; 61,1)

27 Viešpats ateina iš tolo. Jo rūstybė deganti ir
sunki, Jo lūpos rodo įtūžimą, liežuvis, lyg ryjanti ugnis.
28 Jo kvapas, kaip patvinusios upės srovė, kuri siekia
iki kaklo ir naikina tautas. Jis pažaboja tautas ir leidžia
joms klaidžioti.

29 Tada jūs giedosite, kaip šventų iškilmių naktį, ir
nuoširdžiai džiaugsitės, lyg eidami į Viešpaties kalną,
pas Izraelio Uolą, palydint fleitai. 30 Viešpats leis iš-
girsti savo didybės balsą ir pajusti nusileidžiančios ran-
kos smūgį, užsidegusios rūstybės liepsnojančią ir ry-
jančią ugnį, pilantį lietų ir krušą. (Iz 29,6) 31 Viešpaties
balsas išgąsdins asiriečius, kai Jis juos smogs lazda. 32
Kiekvienas lazdos smūgis, kuriuo Viešpats smogs
juos, bus palydimas būgneliais ir arfomis. Jis kovos su
jais grasindamas. 33 Jau seniai yra paruošta ugnies vie-
ta; taip, karaliui ji paruošta, gili ir plati, ugnies ir malkų

gausu; Viešpaties kvapas, kaip sieros srovė uždegs ją. (Apr 19,20)

Judėja ieškojo pagalbos Egipte prieš Asiriją. Judėjos pasiuntiniai vyko į Egiptą (Zoanas ir Hane yra Egipto miestai). Viešpats apreiškė pranašui, kad tai yra neteisinga politika. Judėja turėtų pasitikėti Dievu, o ne Egipto sąjunga. Judėjos valdovas visai nenorėjo klausyti pranašo, jis įsakė jam nepranašauti.

Pietų kraštas yra tarp Judėjos ir Egipto, — dykuma per kurią izraelitai keliavo išėję iš Egipto.

Pranašas neišsigando jam daromų grasinimų; jis pranašavo visišką nepasisekimą su Egiptu. Kai taip įvyko su Egipto pagalba, kaip pranašas pranašavo, tada Judėja kreipėsi į Viešpatį — pasitikėjo Juo. Jie atsikreipė nuo stabų garbinimo, visai sunaikino juos. Gal tai buvo po šimto metų, po Izaijo pranašavimo, kai jie grįžo iš Babilonijos nelaisvės? Menas yra visai kitas dalykas negu stabų laikymas šventovėse ir jų garbinimas. Kai Judėjos gyventojai kreipėsi į Dievą, Jis gailėjosi jų ir gelbėjo. Tada jų supratimas padidėjo "septyneriopai" (26 skirsnelis).

Kas rašyta nuo 27 skirsnelio yra taikoma Asirijai. Asirija bus sunaikinta. Ją leis sunaikinti Dievas, kai jai Jo skirtas laikas ateis. Tada Izraelis ir kitos jos pavergtos tautos džiaugsis. Ateis skirtas laikas sunykti ir visam pasauliui (Apr 19,20).

31 skyrius
DIEVO PAGALBOS PAŽADĖJIMAS 1-9

1 Vargas vykstantiems į Egiptą pagalbos, kurie pa-
sitiki arkliais ir kovos vežimais. Nors ir jų tiek daug,
raiteliai tokie gausūs ir stiprūs, jie nesikreipia į Izraelio
Šventąjį ir neklausia Viešpaties valios! 2 Jis yra išmin-
tingas, užleidžia nelaimę ir neatsiima žodžių. Jis veikia
prieš niekšų namus ir nusikaltėlių padėjėjus. (Am 3,6; 4

M 23,19) 3 Egiptiečiai yra žmonės, ne Dievas. Jų žirgai
yra kūnas, ne dvasia. Kai Viešpats išties ranką, padėjė-
jas suklups, ir kuriam teikiama pagalba — kris; taip jie
abu drauge žus. 4 Taip Viešpats pasakė man: "Liūtas ar
jaunas liūtukas urzgia prie savo grobio". Jei prie jo artė-
ja piemenų būrys šūkaudamas, jis jų neišsigąsta ir nebi-
jo. Pulkų Viešpats nusileis Siono kalne ir kovos aukš-
tumoje. 5 Kaip paukščiai plasnoja, taip pulkų Viešpats
gins Jeruzalę; gins, išlaisvins ir išgelbės. (5 M 32,11;
Mt 23,37) 6 Izraelio vaikai, grįžkite prie To, nuo kurio
buvote visai atitolę. 7 Tą dieną kiekvienas pašalins si-
dabro ir aukso stabus, kuriuos savo rankomis pasiga-
mino ir jais nusidėjo. (Iz 2,20; 30,22) 8 Asirija kris ir
žus ne nuo žmogaus kardo. Jie bėgs nuo kardo ir jų
jaunuoliai taps baudžiauninkais. (Iz 37,36) 9 Asirijos
galia sunyks. Jos karžygiai panikoje pabėgs. Taip sako
Viešpats, kuris garbinamas Sione ir Jam aukojama Je-
ruzalėje. (5 M 32,31)

Pranašas Izaijas įspėjo Judėjos vadus nepasitikėti Egiptu. Tik Viešpats yra galingas, kaip liūtas, Jis gali išgelbėti Judėją, jei jos gyventojai gręšis į Jį. Pranašas matė, kad ateityje žydai paliks stabus, tada Viešpats tikrai apgins juos. Asirija, kurios labai bijojo Judėjos vadai ir ieškojo pagalbos pas egiptiečius, jei asiriečiai palies Jeruzalę, jie nusidegins pirštus, nes čia yra Viešpaties ugnis — aukuras.

32 skyrius
MESIJO VALDŽIA 1-20

1 Tuomet karalius karaliaus teisingumu, ir kuni-
gaikščiai valdys teise. (Jer 23,5) 2 Kiekvienas jų bus
prieglauda nuo vėjo, apsauga audroje; kaip vandens
upeliai dykumoje ir kaip didelės uolos ūksmė tyruose. 3
Reginčiųjų akys matys ir girdinčiųjų ausys atidžiai
klausysis. 4 Negalvojančiųjų mintys bus aiškios ir mik-

čiojančiųjų kalba bus ryški. (Iz 35,6) 5 Sukčiaus nebe-
vadins kilmingu, apgaviko — kilniu. 6 Apgavikas ap-
gaudinėja, jo širdis siekia neteisybės. Jis veidmainiauja
ir kalba neteisingai apie Viešpatį. Jis nepavalgydina al-
kano ir nepagirdo ištroškusio. 7 Klastingo priemonės
yra apgaulė; jis galvoja pakenkti vargšui ir teisme me-
lais paveikti teisiojo bylą. (Pat 29,4) 8 Kilnus galvoja
kilniai ir gina teisingumą.

9 Jūs, nerūpestingos moterys, klausykite mano
balso; jūs, geraširdės mergaitės, išgirskite mano kalbą.
(Iz 3,16-41) 10 Metams praėjus, jūs saugiosios, išsigą-
site, nes niekas vynuogių neberinks ir sodų vaisių ne-
beskins. 11 Išsigąskite ir drebėkite! Nusirenkite ir apsi-
siauskite maišais. 12 Muškitės į krūtinę ir dejuokite,
apgailėdamos gražiųjų laukų ir derlingųjų vynuogynų.
13 Mano tautos derlingoje dirvoje ir gyvybės pilno
miesto namų vietoje žels erškėčiai ir augs usnys! 14
Rūmai ištuštės, miesto triukšmas nutils, kalva ir stebėji-
mo bokštas virs lauku; ten džiaugsis laukiniai asilai ir
ganysis bandos. 15 Taip pasiliks iki Dvasia iš aukšto
bus išlieta. Tada tyrumos taps derlingais laukais ir miš-
kais; (Iz 44,3; Joel 3,1; Iz 29,17) 16 teisė gyvens tyruo-
se ir teisybė laikysis derlinguose laukuose. 17 Tiesos
pasekos bus ramybė, o teisės išdava — amžinas saugu-
mas. 18 Mano tauta gyvens ramioje vietoje ir saugiuose
namuose. 19 Bet miškas visai sunyks, ir miestas visai
sugrius. 20 Palaiminti, jūs sėsite prie vandenų, laisvai
ten ganysis asilai ir jaučiai.

Karalius Hiskijas klausė pranašo patarimo — valdė teisingai. Atrodo, kad kalba eina ne apie karalių Hiskiją, bet Mesijo valdymą.

Išdidžios, nerūpestingos moterys praras gerą gyvenimą; globą ir apsaugą. Jos apsivilks maišais — ašutinėmis; eis į nelaisvę. Vargo laikas bus ilgas. Pagaliau Viešpats išlies savo Dvasią ant visų gyventojų. Ateis

žadėtasis Mesijo laikas. Jis bus palaima žmonėms ir net gyvuliams.

33 skyrius
PRIEŠAI SUNYKS, JERUZALĖ DŽIAUGSIS 1-24

1 Vargas tau, naikintojau, kurio niekas nenaikina.
Tu apgaulingai elgiesi, o tavęs niekas neapgaudinėja.
Kai baigsi naikinimo darbą, pats būsi sunaikintas, ir kai
baigsi apgaulės darbą, tave apgaus. 2 Viešpatie, pasi-
gailėk mūsų, mes laukiame Tavęs. Apgink mus savo
ranka kas rytą, išgelbėk nelaimės metu. 3 Tautos bėga
nuo Tavo griaustinio triukšmo; kai Tu pasireiški — iš-
sisklaido giminės. (Ps 69,2) 4 Jų grobis sunyks, lyg
skėrių sunaikintas derlius! 5 Viešpats yra išaukštintas,
nes Jis gyvena aukštybėje. Jis Sioną laimins teise ir tei-
sumu. 6 Jis duos saugius laikus: pilną išgelbėjimą, iš-
mintį, pažinimą; pasitikėjimas ir baimė Viešpačiu bus jų
turtas. 7 Štai karžygiai rauda lauke, taikos pasiuntiniai
graudžiai verkia. 8 Keliai ištuštėjo, keleiviai išnyko.
Dievas sulaužė Sandarą, miestus sunaikino, žmonėmis
nesirūpina. 9 Kraštas liūdi ir nyksta: Libanas apleistas
ir sunykęs, Saronas pavirto tyrlaukiais, Basano ir Kar-
melio lapai nukrito. 10 Viešpats sako: "Dabar Aš kel-
siuos ir būsiu išaukštintas. 11 Jūs esate šiaudai ir pa-
gimdysite ražienas. Mano kvapas sunaikins jus kaip
ugnis. 12 Tautos bus kaip išdegtos kalkės, kaip nupjau-
ti erškėčiai sudeginami. (Ps 118,12) 13 Išgirskite toli
esantys, ką Aš padariau, arti esantys supraskite mano
galią. 14 Siono nusidėjėliai išsigandę, niekšai dreba.
Kas gali gyventi prie viską ryjančios ugnies? Kas gali
gyventi prie amžino karščio?". 15 Kas ilgisi teisingumo
ir kalba tiesą, kas nesipelno priespauda, kas neima ky-
šių, kas užsikemša ausis ir nesiklauso kraują praliejan-
čių veiksmų, kas užmerkia akis ir nesigėri piktybėmis,
(Ps 15,2-5; 24,3-4) 16 tas gyvens aukštumose; jo ap-

saugos pilis bus aukštose uolose, jis turės duonos ir jo vanduo neišseks.
17 Tavo akys matys Karalių jo grožybėje, plačią
šalį. (Iz 32,1) 18 Tu prisiminsi siaubo laikus: "Kur dingo mokesčių skaičiuotojas ir svėrėjas? Kur yra valdininkas ir sargas?" 19 Tu nebematysi užgauliojančios
tautos, tautos, kurios kalbos nesupranti, kurios šneka
tau svetima. (5 M 28,49) 20 Žvelk į Sioną, mūsų iškilmių miestą! Tavo akys tesidžiaugia Jeruzale: tvirtais pastatais, nesugriaunama palapine, kurios stulpai nepašalinami ir virvės nesutraukomos. 21 Viešpaties didybė yra
mūsų gyrius ir versmė plačių srovių. Čia nepasirodys
irkluotojų valtis ir neplauks išdidus laivas. 22 Viešpats
yra mūsų teisėjas, Viešpats mūsų Valdovas, Viešpats
mūsų Karalius, Jis išgelbės mus. 23 Virvės atsileidusios; jos tvirtai nebelaiko stiebo savo vietoje nei išplėstų
burių. Aklieji ir raišieji tada dalins grobį. 24 Nė vienas
gyventojų nesakys: "Aš sergu". Sionui bus atleista kaltė. (Zach 12,8)

Čia minimas priešas yra Asirija. Asirijos nusikaltimas — krašto sunaikinimas ir apgulimas Jeruzalės buvo baisus 701 pr. Kr. Priešai ir niekšai visada elgėsi neteisingai, o iš kitų reikalavo elgtis teisingai ir jų užgaidas vykdyti. Asiriečiai priėmė jiems siųstą dovaną (2 Kar 18,14-), bet pasiuntinius išniekino. Pranašas paskelbė jam Dievo duotą apreiškimą, kad priešas baigęs sunaikinimo darbą, pats bus sunaikintas. Kaip kalkių išdegti akmenys virsta dulkėmis, kaip sudžiūvę erškėčiai greit sudega, panašiai žus asiriečiai. Svetima tauta ir jos valdininkai išvyks, liks tik prisiminimas.

Izraelitai privalo kas rytą kreiptis į Viešpatį, prašyti Jo pagalbos ir tikėti Jį.

34 skyrius

DIEVO BAUSMĖ JO TAUTOS PRIEŠAMS 1-17

1 Priartėkite tautos, klausykitės pagonys, dėmėkis žeme; klausyk pasauli, kas tavyje yra ir kas iš tavęs kyla! 2 Viešpats rūstauja tautoms, grasina jų pulkams. Jis pasmerkė jas, paskyrė jas skerdynėms. 3 Kritusieji guli, jų lavonai dvokia; kraujo upeliai teka. (Iz 14,19) 4 Dangaus vaizdai keičiasi, lyg vyniojamas raštų ritinys. Lyg vynmedžio ir figmedžio suvytę lapai, krinta jų pulkai. (Apr 6,13-14) 5 Viešpaties rūstybė kabo, lyg iškeltas kardas ore. Jis nuleidžiamas Edomo teismui, — šią tautą sunaikinti. (Jer 49,7-22) 6 Viešpaties kardas suteptas krauju, aptekęs taukais. Jis suteptas avinėlių ir ožių krauju, aptekęs avinų inkstų taukais. Viešpats vykdo skerdynes Bozroje — Edome. 7 Čia krinta taurai drauge su jaučiais ir buliais (kariai). Žemė yra permirkus krauju, dirva tręšiama taukais. 8 Tai Viešpaties atkeršijimo diena; atlyginimo metai už Siono skriaudą. (Iz 13,6-9; 63,4) 9 Upeliai pavirs derva, žemė siera, kraštas degs kaip derva. (1 M 19,24) 10 Dieną ir naktį degs, dūmai rūks amžinai. Kartų kartoms kraštas liks tyrlaukiu, niekas juo nekeliaus. (Apr 14,11; 19,3) 11 Ten laikysis vanagas ir ežys; apsigyvens pelėda ir varnas. Viešpats matavimo matu ir svambalu priskirs kraštą dykumoms ir tyrlaukiams. 12 Laukų dvasios ten gyvens; kilmingųjų nebus. Ten nebebus karaliaus nei kunigaikščių. 13 Rūmuose augs erškėčiai, tvirtovėse — dilgės ir usnys. Čia gyvens šakalai ir laikysis striučiai. (Iz 13,21-22) 14 Ten susitiks vilkai su hienomis, ir laukų dvasios šūkaus. Nakties šmėklos ten viešpataus. (Apr 18,2) 15 Gyvatės turės ten lizdus ir saugos savo vaikus; ten rinksis ir būriuosis maitvanagiai. 16 Skaitykite ir tyrinėkite Viešpaties Raštus, — viskas įvyks kaip pasakyta. Viešpats taip pasakė ir Jo Dvasia tai įvykdys. 17 Jis metė jiems burtą, matavimo matu, padalino kraš-

tą. Jie paveldės jį amžiams, ir kartų kartos gyvens tame krašte.

Izaijas kalba, šiame skyriuje panašiai kaip 24, apie paskutinius laikus. Jis kviečia visus — visą pasaulį būti liudytoju ateinančios katastrofos. Bus baisus sunaikinimas; žus kariai ir tautos. Visa bus lyg auka aukojama. Mėsa ir taukai — eiliniai žmonės ir kilmingieji. Pavyzdžiui yra paimta edomitų tauta. Rūmai ir tvirtovės, kuriuose gyveno tautos vadai ir kariuomenės viršininkai sunyks. Juose gyvens žvėrys, paukščiai ir šliužai. Pranašas kviečia tyrinėti Raštus, ar ne taip įvyks visa, kaip Dievo buvo leista pranašui paskelbti. Dievas nusprendė padaryti galą blogiui ir tą įvykdys.

35 skyrius
VIEŠPATIES TAUTOS PALAIMA PO VARGŲ 1-10

1 Tyrai ir dykumos džiūgaus, stepės pražydės pie-
vų gėlėmis; (Iz 32,15) 2 tauta žydės, bus linksma,
džiaugsis ir giedos. Jai teks Libano garbė, Karmelio ir
Sarono grožis. Taip, jie matys Viešpaties didybę ir Die-
vo šlovę. 3 Sukaupkite jėgas suglebusių rankų ir klum-
pančių kelių. (Žyd 12,12) 4 Sakykite nusiminusioms
širdims: "Būkite drąsios ir nebijokite! Štai jūsų Dievas!
Kerštas ir atpildas artėja. Dievo atlyginimas ateina, ku-
ris išgelbės jus". (Ps 94,1) 5 Tada aklųjų akys atsi-
merks, ir kurčiųjų ausys atsivers. (Iz 29,18; 32,3-4; Mt
11,5) 6 Tada raišas šokinės kaip briedis ir nebylys gie-
dos iš džiaugsmo. Vanduo trykš tyruose ir upeliai tekės
stepėse. 7 Dykumose atsiras ežerai, o sausros išdžio-
vintoje žemėje — vandens šaltiniai. Kur šakalai gyve-
no, žels ir žaliuos nendrės ir meldai. (Iz 41,18) 8 Ten
eis kelias, vadinamas "Šventas kelias", kuriuo nevaikš-
čios joks suteptas, neklydinės paikas. Mano tauta ke-
liaus tuo keliu. (Iz 62,10) 9 Čia nesimaišys liūtas, ir

joks plėšrus žvėris nevaikštinės juo; išlaisvintieji ke-
liaus juo. 10 Viešpaties išpirktieji sugrįš ir eis į Sioną
giedodami; amžina linksmybė jų galvas vainikuos. Jie
džiaugsis ir linksminsis, vaitojimo ir dūsavimo nebe-
bus. (Iz 51,11; Ps 126,6; Apr 21,4)

Po pranašo aprašytų sunaikinimų seks Dievo palaima. Šis skyrius yra vienas gražiausių Šventojo Rašto vietų — atnaujinimas. Izraelitai buvo bausti — ištremti į Asiriją ir Babiloniją. Persų laikais jiems buvo leista grįžti į savo kraštą, Jėzaus laikais vyko didysis atbudimas, o mūsų laikais žydai atsteigė savo valstybę, antrojo Jėzaus atėjimo metu blogis bus panaikintas. Bus kelias išlaisvinimo — išganymo; juo eis (gyvens) visi tikintieji. Ten neviešpataus tironai (liūtai). Kad taip įvyks, sunku žmogui tikėti. Tad tikintieji įspėjami (raginami) tikėti, neabejoti, nenusiminti.

Gyvenimo tikrovė tą patvirtina. Pav. kadaise Ukraina buvo Europos maitintoja, o siaučiant netvarkai, ten mirė žmonės badu milijonais. Palestina buvo paversta dykuma, o dabar, izraelitams valdant, klesti. Senais laikais Lietuvoje iš dešimt karvių neprimelždavo vieno kibiro pieno, o gerais laikais viena karvė davė daugiau negu vieną kibirą pieno. Kai veikia Evangelijos skelbimas ir Dievo Dvasia — tikintieji klesti; kaip sakoma — jie auga ir ant akmens. Tokie įvykiai pasireiškia ekonominiai ir dvasiniai. Evangelija buvo ir yra jėga. Jėzus yra Viešpats — Jis viešpataus!

36 skyrius

SANHERIBAS APGULA JERUZALĘ 1-22

1 Karaliaus Hiskijo viešpatavimo keturioliktaisiais
metais, Asirijos karalius Sanheribas atžygiavo ir paėmė
visus Judėjos sustiprintus miestus. 2 Asirijos karalius
siuntė Rabsaką iš Lakio į Jeruzalę pas karalių Hiskiją
su skaitlinga kariuomene. Jis apsistojo prie aukštutinio

vandentiekio tvenkinio, vėlėjo pakelėje. 3 Pas jį išėjo
Elkijo sūnus Eliakimas, rūmų viršininkas, sekretorius
Sebna ir ministerių pirmininkas Joachas, Asafo sūnus.
(Iz 22,15-20)

4 Rabsakas sakė jiems: "Taip sakykite Hiskijui:
štai ką sako didysis Asirijos karalius: 'Kuo remi savo
pasitikėjimą? 5 Ar tu manai, kad kovoti užtenka tuščių
žodžių? Kuo remiantis pasitiki, kad maištauji prieš ma-
ne? 6 Tu pasitiki ta sulūžusia nendrine lazda — Egiptu!
Kas ja pasiremia, tam ji įsminga į ranką ir perduria ją'.
Toks yra Egipto karalius, faraonas visiems, kurie juo
pasitiki. 7 Jei tu sakysi: 'Mes pasitikime Viešpačiu, mū-
sų Dievu'; tai ar ne Jo aukštumas ir aukurus Hiskijas
pašalino ir įsakė Judėjai bei Jeruzalei: 'Jūs melsitės tik
prie šito aukuro'. 8 Na, eikš, susilažink su mano viešpa-
čiu, Asirijos karaliumi; aš tau duosiu du tūkstančius žir-
gų, o tu iš savo pusės ar surinksi tiek raitelių ant jų joti?
9 Tu negali pasirodyti prieš mažiausią mano viešpaties
tarną, jei pasitiki tik Egipto kovos vežimais ir raiteliais.
10 Argi aš atžygiavau be Viešpaties žinios į šį kraštą jo
sunaikinti? Viešpats man įsakė: 'Žygiuok ir sunaikink tą
kraštą'".

11 Tada Eljakimas, Sebna ir Joachas sakė Rabsa-
kui: "Kalbėk su savo tarnais aramėjiškai, mes supranta-
me, nekalbėk žydiškai girdint kariams ant sienos!" 12
Rabsakas atsakė: "Ar mano valdovas siuntė mane tik
jūsų valdovui ir jums kalbėti šiuos žodžius? Ar ne la-
biau vyrams, sėdintiems ant sienos ir valgantiems savo
pačių mėšlą ir geriantiems savo šlapumą?" 13 Tada
Rabsakas atsistojo ir garsiai šaukė žydiškai: "Klausyki-
te didžio karaliaus, Asirijos karaliaus žodžių. 14 Taip
sako karalius: 'Nesiduokite Hiskijui suvedžioti, jis neiš-
gelbės jūsų! 15 Nesileiskite Hiskijui įtikinti jus pasiti-
kėti savo Viešpačiu: 'Viešpats tikrai išgelbės mus ir šito
miesto neatiduos į Asirijos karaliaus rankas.' 16 Ne-
klausykite Hiskijo! Štai ką sako Asirijos karalius: Pa-

darykite su manimi taiką ir pasiduokite man, tuomet
kiekvienas valgysite savo vynmedžio ir figmedžio vai-
sius bei gersite vandenį iš savo šulinio (1 Kar 5,5; Mik
4,4) 17 iki aš ateisiu ir paimsiu jus į kraštą, panašų į jū-
sų, pilną javų ir vyno, duonos ir vynuogių. 18 Nesi-
duokite Hiskijo suklaidinami, jam sakant: 'Viešpats iš-
gelbės mus'. Argi kokios tautos dievai išgelbėjo savo
kraštą iš Asirijos karaliaus rankų? (Iz 10,10; 37,12) 19
Kur yra Emato ir Arpado dievai? Kur Sefarvaijimo die-
vas? Ar jie išgelbėjo Samariją iš mano rankų? 20 Kuris
dievas visų šitų kraštų išgelbėjo savo kraštą iš mano
rankų. Tad ar Viešpats išgelbėtų Jeruzalę?'"
21 Jie visi tylėjo ir neatsakė nė žodžio, nes kara-
liaus Hiskijo įsakymas buvo: "Neatsakykite jam". 22
Eljakimas, sūnus Elkijo, rūmų viršininkas, Sebna, sek-
retorius, ir Joachas, sūnus Asafo, ministerių pirminin-
kas, atėjo pas Hiskiją su suplėšytais rūbais ir pranešė
jam Rabsako žodžius.

Šis pranašo Izaijo aprašymas yra vienas žymiausių Senojo Testamento apie izraelitų išgelbėjimą. Apie tai yra rašyta 2 Kar 18 ir 19 skyriuose ir 2 Ch 32. Sanheribas, savo tėvo Asirijos karaliaus Sargono laikais 713 pr. Kr. buvo kariuomenės vadas; jis būdamas Asirijos karaliumi vėl buvo atžygiavęs į Palestiną 701 pr. Kr.

Sanheribo karo žygis buvo skirtas prieš Egiptą. Prieš kovą su Egiptu, jis apgaule norėjo paimti Jeruzalę. Jis atsiuntė savo valdininką prie Jeruzalės paveikti karius pasiduoti Asirijos malonei be kovos. Rabsako kalba buvo įžūli. Jei vyksta diplomatiniai pasitarimai, jie daromi neviešai, negirdint visiems. Rabsakas prilygino gyvąjį Dievą stabams.

37 skyrius
HISKIJO MALDA IR JERUZALĖS IŠGELBĖJIMAS 1-38

1 Karalius Hiskijas, tai išgirdęs, suplėšė savo rūbus, apsisiautė maišu ir nuėjo į Viešpaties namus. (1 M 37,29) 2 Jis siuntė Eljakimą, rūmų viršininką, sekretorių Sebną ir vyresnius kunigus, apsisiautusius maišais, pas pranašą Izaiją, Amoso sūnų. 3 Jie kalbėjo jam: "Taip sako Hiskijas: 'Šita diena yra sielvarto, bausmės ir nelaimės diena. Atėjo laikas gimdyti, bet nėra jėgų. 4 Asirijos karalius, siuntė Rabsaką piktžodžiauti gyvąjį Dievą ir niekinti Jį žodžiais, kuriuos Viešpats, tavo Dievas girdėjo; gal Jis jį sudraus. Tad melskis už likusius'". 5 Kai karaliaus Hiskijo tarnai atėjo pas Izaiją, 6 Izaijas kalbėjo jiems: "Sakykite savo valdovui, taip sako Viešpats: 'Neišsigąsk žodžių, kuriuos girdėjai, kuriais Asirijos karaliaus tarnai mane plūdo. 7 Jis išgirs mano balsą ir sugrįš į savo kraštą. Tada Aš leisiu jam žūti nuo kardo savame krašte'".

8 Rabsakas sugrįžo ir rado Asirijos karalių kariaujantį prieš Libną. Jis girdėjo, kad tas pasitraukė nuo Lakio. 9 Karalius gavo žinią apie Etiopijos karalių Tirhaką: "Jis atžygiuoja kovoti prieš tave". Tai išgirdęs, jis siuntė pasiuntinius pas Hiskiją ir įsakė: 10 "Taip sakykite Hiskijui, Judėjos karaliui: 'Tenesuvedžioja tavęs tavo Dievas, kuriuo pasitiki ir manai, kad Jeruzalė nebus atiduota į Asirijos karaliaus rankas. 11 Tu girdėjai, ką Asirijos karaliai padarė kitiems kraštams, — jie juos visai sunaikino; manai, tu būsi išgelbėtas? 12 Argi tautų dievai išgelbėjo Goseną, Haraną, Resefą ir edomitus, gyvenusius Telasare, (Iz 36,18) kuriuos mano protėviai sunaikino? 13 Kur yra karaliai Emato, Arpado ir karalius Sefarvaijimo miesto, Henos ir Ivos?'"

14 Hiskijas paėmė raštą iš pasiuntinių, perskaitė jį ir, įėjęs į šventovę, išskleidė jį Viešpaties akivaizdoje. 15 Hiskijas meldėsi, sakydamas: 16 "Pulkų Viešpatie,

Izraelio Dieve, kuris viešpatauji cherubams, Tu esi
vienintelis tikrasis Dievas visų žemės karalysčių, Tu
sukūrei dangų ir žemę. 17 Viešpatie, išgirsk mus. Vieš-
patie, pažvelk ir į juos ir išgirsk visus Sanheribo žo-
džius, kuriais jis niekina gyvąjį Dievą, 18 Viešpatie,
tikrai Asirijos karaliai sunaikino daug tautų ir jų kraš-
tus, 19 sudegino jų dievus. Jie nebuvo dievai, tik žmo-
nių rankų padarai, — medis ir akmuo, — todėl jie galė-
jo juos sunaikinti. 20 Dabar, Viešpatie, mūsų Dieve, iš-
gelbėk mus iš jo rankų, težino visos žemės karalystės,
jog Tu vienas Viešpats esi". (Iz 40,5)
21 Tada Izaijas, Amoso sūnus, pasiuntė Hiskijui
pranešimą, ką sako Viešpats, Izraelio Dievas, apie San-
heribą, Asirijos karalių. 22 Štai Viešpaties Žodis ištar-
tas apie jį: "Mergaitė, Siono duktė, niekina tave ir juo-
kiasi iš tavęs. Jeruzalės duktė kraipo galvą ir stebisi. 23
Ką tu niekinai ir kodėl piktžodžiavai? Prieš ką pakėlei
balsą ir niekingas akis? Prieš Izraelio Šventąjį! 24 Per
savo tarnus tu tyčiojais iš Viešpaties ir sakei: 'Su dau-
gybe kovos vežimų aš pasiekiau kalnų aukštumas, Li-
bano viršūnę. Aš nukirsdinau aukštuosius kedrus,
rinktinius kiparisus. Aš pasiekiau pačią aukštumą, pačią
miško tankynę. (Iz 14,8) 25 Aš kasiau šulinius ir gė-
riau vandenį; aš savo kojomis pereisiu Egipto upes'. 26
'Argi tu negirdėjai, ką Aš nusprendžiau seniai? Ką nu-
tariau jau praeityje, o dabar įvykdau? Sustiprintus mies-
tus tu pavertei griuvėsiais. 27 Jų gyventojai išsigando
ir, netekę jėgos, nuliūdo ir sunyko, kaip lauko žolė,
kaip trapi žolelė ant stogo, kuri neužaugusi nudžiūsta.
28 Aš žinau tavo pakilimą ir nusileidimą, išėjimą ir su-
grįžimą ir tavo dūkimą prieš mane. 29 Kai tu siutai
prieš mane, tavo išdidumas pasiekė mano ausis. Todėl
Aš įversiu grandį į tavo nosį, įdėsiu brizgilą į lūpas, su-
grąžinsiu tave keliu, kuriuo atėjai'". (5 M 32,27)
30 Izaijas tarė Hiskijui: "Tau bus toks ženklas:
šiais metais valgyk, kas savaime auga, kitais metais

maitinkis, kas užaugs laukuose; o trečiais metais sėkite ir pjaukite, sodinkite vynuogynus ir valgykite jų vaisius. 31 Judo namų likutis vėl leis šaknis ir neš vaisių. (Iz 27,6) 32 Iš Jeruzalės ir Siono kalno likusieji vėl iškils. Tai darys pulkų Viešpats."

33 Štai, ką sako Viešpats apie Asirijos karalių: "Jis neįeis į šį miestą ir nepaleis į jį nė vienos strėlės; neateis su skydu ir nesupils pylimo aplink jį. 34 Kuriuo keliu jis atėjo, tuo ir sugrįš, bet į miestą neįsiverš. 35 Aš apginsiu šitą miestą ir išgelbėsiu jį dėl savęs ir dėl mano tarno Dovydo".

36 Viešpaties angelas išėjo ir nukovė asiriečių stovykloje šimtą aštuoniasdešimt penkis tūkstančius. Rytą visur gulėjo lavonai. (Iz 17,14; 31,8) 37 Asirijos karalius Sanheribas grįžo ir gyveno Ninevėje. 38 Kai jis kartą savo dievo Nisroko šventovėje meldėsi, jo sūnūs Adramelekas ir Sareseris nužudė jį kardu. Juodu pabėgo į Ararato kraštą. Jo sūnus Asarhadonas paėmė jo sostą.

Sanheribas gąsdino Hiskiją, liepė nepasitikėti Viešpačiu. Sanheribo raštas ir Rabsako žodžiai paveikė Hiskiją visai priešingai negu jie laukė. Hiskijas ėjo į šventovę, garbino ir meldė Viešpatį išgelbėti Jeruzalę. Karalius Hiskijas žinojo Viešpaties galią ir pasitikėjo Juo. Karalius tik nežinojo ar Viešpats padės — gelbės. Jis siuntė savo pasiuntinius pas pranašą Izaiją paklausti ką Dievas darys.

Pranašas atsakė Hiskijui ką Dievas pranešė. Vienas angelas, vienos nakties metu, išžudė 185.000 karių. Tai buvo baisus maras. Sanheribas nebegalėjo toliau kariauti. Jis grįžo su armijos likučiu į savo kraštą. Ten jį meldžiantis šventovėje nužudė jo paties sūnūs.

38 skyrius
HISKIJO LIGA 1-22
1 Hiskijas mirtinai susirgo. Pas jį atėjo pranašas
Izaijas, Amoso sūnus, ir jam kalbėjo: "Taip sako Vieš-
pats: sutvarkyk savo namus, nes tu nebepasveiksi, tu
mirsi". 2 Hiskijas nusigręžė į sieną ir meldėsi: 3 "Vieš-
patie, meldžiu Tavęs, atsimink, kaip aš ištikimai ir nuo-
širdžiai vaikščiojau Tavo akivaizdoje ir dariau, kas Tau
patinka." Hiskijas graudžiai verkė. (2 Kar 18,3-6) 4
Viešpaties Žodis buvo suteiktas Izaijui: 5 "Eik ir sakyk
Hiskijui: taip sako Viešpats, tavo protėvio Dovydo
Dievas: Aš girdėjau tavo maldą ir mačiau tavo ašaras,
Aš pridėsiu tau dar penkiolika metų 6 ir išgelbėsiu tave
ir šitą miestą iš Asirijos karaliaus rankų". 7 Tau bus šis
Viešpaties ženklas, kad Viešpats įvykdys ką pažadėjo.
8 "Aš pastumsiu saulės laikrodžio šešėlį atgal dešimčia
laiptų". Saulė sugrįžo dešimtį laiptų atgal, kuriais buvo
nusileidusi.

9 Hiskijas, Judėjos karalius, pagijęs iš savo ligos,
parašė: 10 "Aš maniau: įpusėjus mano amžiui, turiu eiti
į mirusių buveinę. Aš nenorėjau toks jaunas mirti. 11
Nebematysiu Viešpaties gyvųjų žemėje, nebepamatysiu
daugiau pasaulio gyventojų. (Ps 27,13) 12 Mano gyve-
nimas yra suardytas ir sugriautas, kaip piemenų palapi-
nė; mano gyvenimas kaip audėjo rietimas suriestas ir iš
staklių išimtas. Tu mano gyvenimą baigi anksčiau, negu
diena baigiasi naktimi. (Job 7,6) 13 Rytą aš šaukiausi
pagalbos. Tu kaip liūtas sutrupinai mano gyvybės kau-
lus, pirma negu diena pasibaigė ir naktis atėjo. (Job
10,16) 14 Aš čiulbu kaip kregždė, burkuoju kaip karve-
lis. Mano akys nusilpo, bežiūrėdamos aukštyn. Viešpa-
tie, aš kenčiu, padėk man. 15 Ką aš galiu bekalbėti ir
besakyti? Jis davė man pažadus ir juos įvykdė. Aš ne-
begaliu sumerkti akių mano siela vargsta. 16 Viešpatie,
mano širdis ilgisi Tavęs, atgaivink mano dvasią, grą-
žink man sveikatą ir gyvenimą. 17 Štai, kentėjimas man

tapo palaima. Tu išgelbėjai mano gyvybę nuo duobės ir
sunaikinimo, Tu visus mano nusikaltimus atleidai ir už-
miršai. (Ps 32,1-2; Mik 7,18-19) 18 Mirusiųjų pasauly-
je Tau nedėkoja, ir mirusieji nešlovina Tavęs. Kurie
žengia į duobę, nebelaukia Tavo ištikimybės. 19 Visi,
kas gyvas, šlovina Tave, kaip ir aš šiandien! Tėvas pra-
neša vaikams apie Tavo ištikimybę. 20 Viešpatie, gel-
bėk mane, tuomet aš visą savo gyvenimą Viešpaties
šventovėje giedosiu ir skambinsiu." 21 Izaijas įsakė už-
dėti ant voties iškeptą figą (trauklapį), kad karalius pa-
sveiktų. 22 Hiskijas klausė: "Koks yra ženklas, kad ei-
siu į Viešpaties šventovę?"

Daugelis Šventojo Rašto aiškintojų mano, kad karalius Hiskijas sirgo 712 pr. Kr. Tai yra vienuolika metų prieš Sanheribo Jeruzalės apgulimą. Tada Hiskijas buvo 39 metų amžiaus. Mirtis yra bendrai Dievo bausmė žmonėms po Adomo puolimo. Asmeniškai žmogui mirtis nėra Dievo bausmė. Kas nenori mirti, turi teisę Dievą melsti prailginti jam gyvenimą — išgydyti. Viešpats išklausė Hiskijo maldą, pailgino jam gyvenimą 15 metų. Dievas pranešė pranašui Izaijui, kad Jis prailgina karaliui gyvenimą 15 metų ir kokius vaistus naudoti. Karalius galėjo dėkoti Dievui malda ir giedoti Dovydo psalmes, bet jis parašė ir savo šią giesmę. Naudinga yra kiekvienam rašyti liudijimus ir giesmes, kas sugeba rašyti.

39 skyrius
HISKIJO IŠDIDUMAS IR PRANAŠO ĮSPĖJIMAS
1-8

1 Tuo metu Merodachbaladanas, Baladano sūnus,
Babilonijos karalius, atsiuntė pasiuntinius su laišku ir
dovana Hiskijui, nes jis girdėjo, kad tas sirgo ir pasvei-
ko. 2 Hiskijas džiaugėsi ir parodė jiems visus savo na-
mų turtus: sidabrą, auksą, smilkalus, brangius aliejus,

ginklus ir visa, kas buvo sandėliuose. Hiskijas parodė
jiems visus savo ir valstybės turtus. 3 Pranašas Izaijas
atėjo pas karalių Hiskiją ir klausė: "Ko klausė tie vyrai?
Iš kur jie atėjo?" Hiskijas atsakė: "Jie atėjo iš tolimo
krašto, iš Babilonijos". 4 Jis klausė: "Ką jie matė tavo
rūmuose?" Hiskijas atsakė: "Jie matė viską, kas yra ma-
no rūmuose, aš jiems parodžiau visa, kas yra sandėliuo-
se". 5 Pranašas Izaijas kalbėjo: 6 "Klausykis pulkų
Viešpaties Žodžio: ateis dienos, kai visa, kas yra tavo
namuose, ką protėviai sukrovė iki šiai dienai, bus išga-
benta į Babiloniją; viskas bus išgabenta, sako Viešpats.
7 Net kai kuriuos tavo sūnų paims, nusigabens ir jie
bus valdininkais Babilonijos karaliaus rūmuose." 8
Hiskijas atsakė Izaijui: "Viešpaties Žodis yra teisingas."
Karalius galvojo, kad tik jo laikais būtų taika ir saugu-
mas.

Babiloniečiai garbino, laikė dievais, erdvės kūnus: saulę, mėnulį... Tad jiems išgirdus, kad saulės laikrodžio šešėlio ėjimas atgal, buvo Hiskijui ženklas pasveikti, veikė juos. Babilonija buvo Asirijos priešas. Tas visa skatino babiloniečius pasveikinti pasveikusį Hiskiją. Suprantama, tas nepatiko asiriečiams.

Karalius Hiskijas buvo patenkintas Babilonijos pasiuntiniais. Jis parodė jiems visus savo ir valstybės turtus. Tokia Hiskijo elgsena nepatiko Dievui. Jis siuntė pranašą Izaiją pas karalių Hiskiją ir pranešė jam, kad visi Judėjos turtai bus išgabenti į Babiloniją ir gyventojai ištremti. Karalius Hiskijas susivaldė, priėmė pranašo įspėjimą, bet galvojo tik apie savo asmenišką laiką, kad tik jo laikais neužeitų tos nelaimės.

40 skyrius
PAGUODOS ŽODIS 1-31

1 Paguoskite, paguoskite mano tautą, sako jūsų
Dievas. (Oz 2,16; Jer 16,18) 2 Kalbėkite nuoširdžiai

Jeruzalei, praneškite jai, kad jos lažas pasibaigė, nusi-
kaltimas atleistas. Ji gavo iš Viešpaties dvigubai už jos
nuodėmes. 3 Balsas šaukia: "Nutieskite kelią tyruose
Viešpačiui, dykumoje ištiesinkite vieškelį mūsų Dievui.
(Lk 3,4-6; Jn 1,23) 4 Slėnius užpilkite, kalnus ir kalvas
pažeminkite; kas nelygu — išlyginkite, kas grubu —
pašalinkite. 5 Viešpaties šlovė bus apreikšta, visi tai
matys, nes Viešpats taip kalbėjo." 6 Balsas tarė:
"Skelbk!" Aš klausiau: "Ką skelbti?" Žmogus yra lyg
žolė, visas jo grožis yra, lyg lauko gėlės žiedas. (1 Pt
1,23-25; Jok 1,10-11; Ps 90,5-6) 7 Kai Viešpats kvapu
padvelkia, žolė nuvysta ir žiedas nukrinta. Tauta yra žo-
lė. 8 Žolė nudžiūsta, gėlė nuvysta, bet Žodis mūsų Die-
vo pasilieka per amžius. (Ps 119,89; Lk 21,33) 9 Pakilk
į aukštą kalną, geros žinios pranešėja Sionui! Pakelk
galingai balsą, geros žinios pranešėja Jeruzale! Pakelk
balsą, nebijok! Sakyk Judėjos miestams: "Štai, jūsų
Dievas!" 10 Viešpats Dievas ateina su galia, Jo ranka
valdo visa. Štai Jo atpildas! 11 Kaip piemuo Jis ganys
savo bandą, surankios avinėlius, juos nešios prie krūti-
nės, o avis (jų motinas) vedžios švelniai. (Jn 10,11-12)
12 Kas seikėjo vandenynus saujomis ir matavo erdves
sprindžiais? Kas ėmė žemės dulkes žiupsniais, pasvėrė
kalnus svarstyklėmis ir kalvas svoriais? 13 Kas padėjo
Viešpaties Dvasiai ir buvo Jam patarėjas? (1 Kor 2,16;
Rom 11,34) 14 Kas davė Jam patarimą, kas mokė Jį
teisės ir pažinimo, įžvalgos ir supratimo? 15 Tautos yra
kaip kibire lašas, kaip svarstyklėse grūdelis. Jam salos
lyg dulkės! 16 Libano kedrų neužtektų ugniai kūrenti,
gyvulių nepakaktų Jo deginimo aukai. 17 Visos tautos
Jo akivaizdoje bevertės, jos neturi reikšmės. 18 Kuo tad
laikysite Dievą ir kokį darysite Jo atvaizdą? (Iz 44,9-20;
Apd 17,29) 19 Amatininkas nulieja stabą, auksakalis
aptraukia jį auksu ir prilituoja sidabrines grandinėles.
20 Kas neturtingas, pasirenka nepūvantį medį, susiran-
da išmanų amatininką, tas padaro stabą ir pastato jį, kad

nejudėtų. 21 Argi jūs nežinote? Argi negirdėjote? Ar nebuvo pranešta seniau? Ar nesuprantate iš pasaulio sutvėrimo? 22 Jis viešpatauja virš žemės, jos gyventojai atrodo lyg skėriai. Jis ištiesia dangus lyg užuolaidas, įtempia juos, lyg palapinę gyventi. (Ps 104,2) 23 Jis laiko kunigaikščius niekingais ir žemės valdovus neišmanančiais. 24 Jie yra, lyg jaunučiai augalai, vos pasodinti ar pasėti. Kai tik kamienas paauga ir įleidžia šaknis į žemę, Jis papučia į juos, jie nudžiūsta ir viesulas nuneša juos kaip šapelį. 25 "Kam prilygstu Aš, kam Aš panašus?" Klausia Šventasis. 26 Pakelkite akis ir pažiūrėkite aukštyn, kas visa tai sutvėrė? Jis suskaitęs veda jų pulkus ir kiekvieną vadina vardu. Jo galia ir jėga yra tokia didelė, kad nė vieno netrūksta. (Ps 147,4) 27 Kodėl sakai, Jokūbe ir Izraeli: "Viešpačiui mano keliai nežinomi ir mano teisės Dievas nemato". 28 Ar nežinai? Ar negirdėjai? Viešpats yra amžinas Dievas, Jis sutvėrė žemę. Jis niekad nepailsta ir Jo išmintis neištiriama. (Iz 45,12) 29 Jis duoda pavargusiam jėgų ir silpną atgaivina. 30 Net jaunuoliai pavargsta ir svyrinėdami krinta. 31 Kurie pasitiki Viešpačiu, gauna naujų jėgų; jie pakils erelių sparnais, bėgios, vaikščios ir nepavargs. (Ps 103,5)

Šiuo skyriumi pradedama, vadinama, antroji Izaijo knyga. Asirijos ir Babilonijos valstybės buvo žlugusios — sunaikintos. Taipgi Judėja ir Jeruzalė buvo sunaikintos. Gyventojai buvo ištremti, o šventovė ir Jeruzalės puikieji pastatai sudeginti. Persų ir medų valstybė buvo iškilusi. Izraelitai grįžo iš tremties į savo kraštą. Laiko atžvilgiu, kai Izaijas pradėjo rašyti pirmą knygos dalį ir baigė antrą, buvo praėję arti dviejų šimtų metų. Tad kritikai sako, kad pranašas Izaijas negyveno taip ilgai; antrąją knygos dalį yra parašęs kitas "Izaijas". Skaitant antrąją knygos dalį, kalba yra panaši į pirmosios, yra tų pačių išsireiškimų kaip ir pirmoje dalyje. Pav. Izraelio

Šventasis. Mes tikrai nežinome kaip yra. Dievas galėjo pranašui Izaijui apreikšti kaip viskas bus, ir pranašas galėjo viską užrašyti. Antrąją knygos dalį galėjo parašyti pranašo mokiniai. Galėjo būti ir kitas pranašas Izaijas, kuris veikė tremtyje.

Šiame 40 skyriuje ne pranašas vienas guodžia Izraelio tautą, bet jis skatina daugelį — visus guosti ją. Tautos kaltė atleista. Jai žadama duoti dvigubas atpildas — Viešpaties palaima, vietoje nusikaltimų ir vargų.

Anais laikais pravesdavo tiesius kelius tautos vadui keliauti. Čia minimas kelias suprantamas Jono Krikštytojo veikla; paruošimas Izraelio tautos Kristui. Apie tai kalba evangelistai Naujajame Testamente.

"Kalbantis balsas" gal yra angelas? Jis sakė, kad tauta yra tik laikina gėlė — žolė, o Viešpats ir Jo Žodis amžinas. Jis yra kolosaliai didingas ir galingas. O visgi žmonės drįsta palyginti Viešpatį stabams. Net krikščioniškos bažnyčios, kurios pačios stabus gamina ir gerbia, sako, kad pagonys stabus gamino ir garbino.

Viešpats yra labai galingas ir išmintingas. Galingi žmonės ir tvirti jaunuoliai pavargsta ir krinta. Viešpats teikia galios Jį tikintiems. Juk ir Naujojo Testamento apaštalai buvo paprasti, nemokyti žmonės, bet Dievo malonės veikiami, jie pakeitė pasaulio istorijos eigą. Teisingai garsusis evangelistas Jonas Veslys pasakė: "Duokite man šimtą žmonių, kurie tiki Dievą ir vengia nuodėmės, nesvarbu ar jie yra mokyti ar bemoksliai, ir aš jais pakeisiu pasaulį".

41 skyrius
DIEVAS ŠAUKIA SAVO TARNĄ 1-29

1 Salos, klausykitės manęs tylėdamos. Tautos su-
stiprėkite, priartėkite ir kalbėkite, eikime prie sprendi-
mo. 2 Kas tam asmeniui iš rytų davė pergalę visur?
Dievas atidavė tautas jam; jis sumina karalius kojomis,
svaido juos kardu kaip dulkes, lanku — kaip šapus. (Iz

44,28; 45,1,13; 46,11; 48,15-16) 3 Jis vejasi juos, nie-
kas neišdrįsta pasipriešinti jam; jis žengia nauju keliu. 4
Kas tai nuveikė ir padarė? Kas pašaukė kartas pradžio-
je? Aš, Viešpats, Pirmasis ir Paskutinysis. (Iz 44,6;
48,12; Apr 1,8-17) 5 Salų gyventojai tai matė, išsigan-
do ir, drebėdami iš baimės, atėjo. 6 Jie vienas kitam pa-
dėjo ir vienas kitą padrąsino. 7 Amatininkas padrąsina
auksakalį, kuris su plaktuku dirba — drąsina ant prie-
kalo kalantį: "Taip gerai!" Jie prikala vinimis stabą, kad
nejudėtų. (Iz 43,10; 42,19; 44,1; 45,4; Jok 2,23) 8 "Bet
tu, Izraeli, mano tarne, Jokūbe, kurį išsirinkau, palikuo-
ni mano draugo Abraomo. 9 Aš pašaukiau tave iš že-
mės pakraščių, pavadinau iš tolimo kampo ir tau sakiau:
'Tu esi mano tarnas, Aš tave išsirinkau ir neatmesiu'. 10
Nebijok, Aš esu su tavimi; nesidairyk bailiai, Aš esu ta-
vo Dievas. Aš sustiprinsiu tave ir padėsiu tau savo ga-
linga ranka. (Iz 43,1) 11 Visi, kurie tau priešinasi, bus
sugėdinti ir raudonuos; kurie kovoja prieš tave, — su-
nyks ir žus. 12 Tu ieškosi ir nerasi tų, kurie sukyla
prieš tave; kurie kovoja prieš tave, — visi žus. 13 Aš
esu Viešpats, tavo Dievas, laikau tavo dešinę ranką ir
sakau: Nebijok, Aš tau padėsiu!

14 Nebijok, tu kirmėlaitė, Jokūbe, Izraelio būreli!
Aš padėsiu tau, sako Viešpats, tavo Atpirkėjas, Izraelio
Šventasis . (Iz 43,3) 15 Aš padarysiu tave, lyg naują ku-
liamąjį veleną su aštriais krumpliais. Tu kulsi ir sutriuš-
kinsi kalnus, kalvas sutrinsi, kaip pelus. 16 Tu vėtysi
juos, vėjas nuneš ir viesulas išblaškys juos, o tu
džiaugsies Viešpačiu ir didžiuosies Izraelio Šventuoju.
17 Vargšai ir beturčiai ieškos vandens, bet jo neras; jų
liežuvis sudžiūvo iš troškulio. Aš, Viešpats, Izraelio
Dievas, išklausysiu juos, nepaliksiu jų. 18 Aš atidary-
siu upelius ant kalvų ir šaltinius slėniuose; tyruose bus
ežerai ir išdžiūvusioje žemėje — vandens versmės. (Iz
35,1; 43,20) 19 Tyruose augs kedrai ir akacijos, mirtų
ir alyvų medžiai, vinkšnos, pušys ir kiparisai; 20 kad

visi matytų ir suprastų, apsvarstytų ir žinotų, jog Viešpaties ranka tai padarė, Izraelio Šventasis sukūrė.
21 Ateikite, ginkite savo bylą, išdėstykite faktus —
sako Viešpats, Jokūbo karalius. 22 Priartėkite ir praneškite, kas įvyks. Pasakykite, kas seniau buvo, kad apsvarstytume ir darytume išvadas, kas įvyks toliau. (Iz 43,8-9; 44,7) 23 Praneškite, kas ateityje įvyks, kad
žinotume, kokie dievai jūs esate. Darykite gera ir bloga,
nustebinkite ar išgąsdinkite. 24 Jūs esate niekas ir jūsų
darbas yra niekas. Stabas — pasibjaurėjimas; kas jį pasirenka, taip pat stabas. 25 Aš pažadinau jį iš šiaurės, ir
jis atėjo. Iš rytų ateis tas, kuris šauksis manęs. Jis valdovus sumins kaip kalkių skiedinį, kaip puodžius mina
molį. 26 Kas paskelbė nuo pat pradžios, kad žinotume,
ir iš senovės, kad sakytume: 'Jis tiesa'. Nė vienas nepranešė ir nepaskelbė jūsų žodžių. 27 Aš pirmasis (Dievas) pranešiau Sionui ir Jeruzalei paskelbiau gerą žinią.
(Mt 23,34) 28 Aš apsidairiau, čia nebuvo nė vieno, kuris patartų ar paklaustas atsakytų. 29 Visa yra apgaulė,
jų darbai tuštybė, jų stabai vėjas ir niekai." (Ps 96,5)

Žmonės — tautos jaučia, kad kas tai vyksta, jos tyliai laikosi. Dievas įsako tylėti ir klausytis, ką Jis praneš. Kils valdovas, kuris nugalės Babiloniją. Jo vardas minimas Iz 44,28; 45,1. Tai Kiras, kurį Dievas pašaukė ir davė jam galios nugalėti Babiloniją. Izraelio tauta šiame skyriuje minima Viešpaties tarnu. Tai pirmą kartą toks pavadinimas.

Tautos ieško apsigynimo, išsigelbėjimo priemonių. Jos kreipiasi į savo stabus ir gaminasi naujus — brangius. Viešpats klausia ar stabai kada pasakė ateitį, ar padarė ką gera, ar bloga? Stabai nėra jokie dievai, jie negali veikti, juos pačius reikia pririšti ir prikalti, kad stovėtų. Stabais tikėjo senos pagonių tautos. Nuostabu, kai kurios krikščioniškos bažnyčios dar ir mūsų laikais gamina stabus. Pranašas Izaijas buvo miręs prieš 150 me-

tų, o šiuos įvykius, jam Dievo apreikštus, buvo parašęs.

Dievas vadina Izraelį kirmėlaite. Kirmėlaitė neturi jokių teisių, ją gali kiekvienas suminti. Viešpats davė Izraeliui pažadą. Jis jį išgelbės ir padarys velenu su aštriais krumpliais. Izraelitų mažas skaičius grįžo iš tremties. Jie labai paveikė pasaulį gera prasme, įtikino esant vieną Dievą. Jie visai stabų negarbina ir nelaiko jų. Mūsų laikais net pasaulio galingosios valstybės globoja izraelitus: Sovietų Sąjunga leidžia jiems išvykti iš krašto, o USA remia juos ekonominiai ir kariniai. O Dievas teikia izraelitams išminties padaryti savo kraštą klestančiu.

42 skyrius
VIEŠPATIES TARNAS — MESIJAS 1-25

1 "Štai mano tarnas, kuriam teikiu jėgų, mano išrinktasis, kurį pamėgau. Mano Dvasia yra Jame. Jis neš tautoms tiesą. (Iz 49,1-6; 52,13; 41,8; Mt 3,17; 12,18-
21) 2 Jis nešūkaus pakeltu balsu, Jo balsas nebus girdimas gatvėse. 3 Jis nesulaužys įlūžusios nendrės ir neužgesins gruzdančios dagties; Jis ištikimai vykdys teisę. (Ps 34,19) 4 Jis nepails ir nenusilps, įgyvendins žemėje teisę, ir visi kraštai lauks Jo įstatymo". 5 Taip sako Viešpats Dievas, kuris sutvėrė dangus ir juos ištiesė, sutvirtino žemę ir kas ant jos auga, duoda gyvybę ir jėgų tautoms, ant žemės gyvenančioms. 6 "Aš, Viešpats, pašaukiau tave teisybei, laikau už rankos, padariau tave Sandaros tauta šviesti pagonims, (Iz 49,6-8) 7 atverti akis akliems, išvesti iš kalėjimo belaisvius, sėdinčius tamsiuose kalėjimuose. (Iz 35,5) 8 Aš esu Viešpats — Javė, tai mano vardas. Aš neduosiu savo garbės kitam ir savo šlovės stabams, (2 M 3,15; Iz 48,11) 9
Pirmesnieji dalykai įvyko, ateinančius skelbiu jums dabar, pranešu anksčiau negu įvyks." (Iz 41,2,27) 10 Giedokite Viešpačiui naują giesmę, Jo garbė teskamba iki

žemės pakraščių! Girkite Jį plaukiantys jūra ir visa jos
gyvūnija, salos ir jų gyventojai! 11 Tedžiūgauja dyku-
ma ir jos miestai, kaimai kedariečių apgyventi; kalnų
gyventojai linksmai šūkaukite nuo kalnų viršūnių. 12
Iškelkite Viešpaties šlovę ir skelbkite Jo garbę salose!
13 Viešpats eina kaip karžygys, kaip uolus karys; Jis
garsiai šaukia į kovą, rodo priešams savo galią. 14 "Aš
ilgai tylėjau, buvau tylus ir kantrus. Dabar šauksiu kaip
gimdanti. 15 Aš padarysiu kalnus ir kalvas tuščias,
upes seklias, išdžiovinsiu tvenkinius ir žolę. 16 Aš ve-
siu savo akluosius jiems nežinomais keliais, nepažįsta-
mais takais; pakeisiu jiems tamsą šviesa, grubius takus
— lygiais. Aš tai įvykdysiu ir jų nepaliksiu. (Iz 35,5-8)
17 Jie trauksis atgal ir bus visai sugėdinti, kurie pasitiki
drožtais stabais ir sako nulietoms statuloms: 'Jūs esate
mūsų dievai'. (Iz 44,9-20)

18 Kurtieji, klausykite, aklieji, žiūrėkite ir matykite.
(Iz 43,8) 19 Kas taip aklas, kaip mano tarnas, ir kur-
čias, kaip mano pasiuntinys, kurį siunčiu? Kas taip ak-
las, kaip ištikimasis, taip aklas, kaip Viešpaties tarnas?
(Iz 41,8) 20 Jis žiūri, bet daug ko nepastebi, jo ausys
atdaros, bet negirdi." (Iz 53,1) 21 Viešpats pamėgo iš-
aukštinti ir išgarsinti įstatymą. 22 Tauta yra apiplėšta ir
apvogta, visi klasta suimti ir sugrūsti kalėjimuose. Jie
tapo grobiu ir nėra gelbėtojo, — auka ir niekas nereika-
lauja paleisti jos. 23 Kas iš jūsų kreipia dėmesį į tai ir,
kas rūpinasi, kas bus ateityje? 24 Kas leido Jokūbą api-
plėšti ir Izraelį apvogti? Ar tai nebuvo Viešpats, kuriam
jie nusikalto, kurio keliais jie nenorėjo vaikščioti ir įsta-
tymui paklusti? 25 Jis išpylė ant Izraelio savo degančią
rūstybę ir užleido baisų karą. Visur siautė ugnis, bet jie
nesuprato, visur degė, bet jie neėmė to į širdį.

Viešpaties Tarnas yra Izraelis ir Mesijas. Kai ben-
drai išreiškiama, gali būti Izraelis, bet kai kalbama apie
vieną asmenį — yra Mesijas, Jėzus iš Nazareto. Dievas

Jį vadina ir Sūnumi. Sūnus gali būti tarnas tada, kai Jis atlieka tarno darbą. Jėzus tai darė savo gyvenimu ir mirtimi. Mesijo paruošimas buvo Dievo Dvasios veikimas Jame. Jis — Mesijas — opozicijai nesipriešins šauksmu, bet vykdys ramiai Dievo Jam duotas pareigas. Jo siekimas ir veikla nėra matoma valstybė, bet dvasinė veikla. Jis veiks ramiai, nelaužys palūžusios nendrės ir neužgesins gruzdančios dagties. Mesijas bus ir pagonims šviesa. Jis prieš neteisybę — pagonių ir krikščionių stabus, Izraelio užsispyrimą — kietasprandystę, šauks kaip gimdanti. Jėzus taip ir darė. Jis buvo draugas — gydytojas nusikaltėliams, bet fariziejus Jis įspėjo griežtai ir viešai, o šventovėje prekybininkų stalus išvartė — pinigus išbarstė, gyvulius išvarė lauk.

43 skyrius

DIEVAS RŪPINASI IZRAELIU 1-28

1 "Taip sako Viešpats, kuris sutvėrė tave, Jokūbe,
ir padarė tave, Izraeli: Nebijok! Aš atpirkau tave, ir pa-
šaukiau tave vardu, tu esi mano. 2 Kai eisi per vandenį,
Aš būsiu su tavimi, ir upės nepaskandins tavęs. Kai
vaikščiosi ugnyje, nesudegsi, ir liepsna nesunaikins ta-
vęs. (Ps 66,12) 3 Aš esu Viešpats, tavo Dievas, Izrae-
lio Šventasis, tavo Išganytojas. Tave išvaduoti atidaviau
Egiptą, Etiopiją ir Sabą. (Pat 11,8) 4 Tu esi brangus
mano akyse, Aš vertinu ir myliu tave. Aš aukojau žmo-
nes ir tautas už tavo gyvybę. 5 Nebijok, nes Aš esu su
tavimi, Aš atvesiu tavo palikuonis iš rytų ir surinksiu
tavuosius iš vakarų. (Iz 11,11-16) 6 Aš įsakysiu šiau-
rei: 'Atiduok', ir pietums: 'Nesulaikyk!' Atvesk mano
sūnus iš tolimų šalių ir mano dukteris nuo žemės pa-
kraščių. 7 Kiekvieną, kuris vadinasi mano vardu, Aš
sukūriau savo garbei. Aš sutvėriau ir padariau jį". (Jer
14,9)

8 Išgelbėk aklą tautą, turinčią akis, ir kurčią, turin-
čią ausis. (Iz 42,18) 9 Tesusirenka visos tautos ir gimi-

nės. Kas iš jų gali pranešti ir paskelbti ateities įvykius?
Tepastato liudytojus ir teįrodo, kad visi matytų ir girdė-
tų, jog tai tiesa. (Iz 41,22,26) 10 Viešpats sako: "Jūs
esate mano liudytojai ir mano tarnas, kurį pasirinkau,
kad žinotumėte, tikėtumėte ir suprastumėte, kad 'Aš
esu'. Pirma manęs nebuvo jokio dievo ir po manęs ne-
bus. (Iz 41,8) 11 Aš esu Viešpats, ir šalia manęs nėra
kito Išganytojo. (Iz 44,6; 5 M 32,39) 12 Aš paskelbiau,
išgelbėjau ir pranešiau, kad jūsų tarpe nėra ir nebuvo
kito dievo. Jūs esate mano liudytojai. 13 Aš esu Dievas
ir lieku; nėra nė vieno, kuris jus iš mano rankos išplėš-
tų. Aš veikiu ir kas tai sulaikys?" 14 Taip sako Vieš-
pats, jūsų Atpirkėjas, Izraelio Šventasis: "Dėl jūsų su-
laužysiu Babilonijos skląstis, kaldėnų džiaugsmą paver-
siu vaitojimu. 15 Aš esu Viešpats, jūsų Šventasis, Izra-
elio Sutvėrėjas, jūsų Karalius." 16 Taip sako Viešpats,
kuris padarė kelią jūroje ir taką giliuose vandenyse. (2
M 14,22; Joz 3,16) 17 Jis išvedė kovos vežimą ir žirgą,
kariuomenę ir karžygį. Jie nebeatsikėlė, užgeso, kaip
gruzdanti dagtis. 18 "Nebegalvokite apie buvusius da-
lykus, nekreipkite dėmesio į praeitį. 19 Štai, Aš darau
nauja; jau sprogsta, ar nepastebite? Aš padariau kelią
tyruose, upės tekės dykumose. (Iz 41,18) 20 Laukiniai
žvėrys, šakalai ir stručiai, gerbs mane. Aš duosiu van-
dens tyruose ir dykumose, — gerti mano išrinktajai tau-
tai. 21 Tauta, kurią sutvėriau, skelbs mano šlovę. (1 Pt
2,9) 22 Jokūbe, tu nesišaukei manęs, Izraeli, tu nedėjai
pastangų pažinti mane. 23 Tu neaukojai man avių, —
deginamosios aukos, nei garbinai mane aukomis. Aš
nereikalavau iš tavęs augalinių aukų nei smilkalų. (Iz
1,11-15) 24 Tu nepirkai man už sidabrą kvepiančių sa-
kų ir nedžiuginai manęs aukų taukais. Bet tu varginai
mane savo nuodėmėmis ir nusikaltimais. 25 Aš panai-
kinau tavo neteisybes ir neatsiminsiu tavo nusikaltimų.
(Iz 44,22; Jer 31,34) 26 Prisimink, tarkimės; suskai-
čiuok visa, kuo gali pasiteisinti. (Iz 58,2; Jer 2,35) 27

Tavo pirmasis protėvis nusidėjo, tavo valdovai nusikal-
to, (Dan 9,6-8) 28 todėl turėjau tavo šventovės kuni-
gaikščius sutepti: Jokūbą atstumti ir Izraelį suniekinti."

Dievas išrinko iš malonės sentėvius: Abraomą, Izaoką, Jokūbą ir Izraelio tautą. Dievas pažadėjo išlaikyti juos vandenyje ir ugnyje — didžiausiuose varguose. Tačiau izraelitai tikrai negarbino Viešpaties. Dievas juos išvedė iš Egipto ir dabar žadėjo grąžinti iš Babilonijos tremties. Izraelitai yra akli ir kurti, bet Dievas jų nepaliks. Tegul jie negalvoja apie praeitį, o apie ateitį. Dievas paruoš jiems kelią per tyrus, atves į buvusį kraštą. Dievas turėtų juos bausti, bet Jis išgelbės juos! Izraelis lieka Dievo išrinktoji tauta!

44 skyrius

ATNAUJINIMAS — DVASIA 1-28

1 "Klausyk, Jokūbe, mano tarne, ir Izraeli, kurį iš-
sirinkau. (Iz 41,8) 2 Taip sako Viešpats, tavo Išgelbėto-
jas, kuris tave padarė ir tavo giminę suformavo. Nebi-
jok, mano tarne, Jokūbe, ir tu Jesure (Izraelio garbės
vardas), kurį išsirinkau. (5 M 32,15; 33,5,26) 3 Aš iš-
pilsiu vandens sroves ant išdžiūvusios žemės ir ant dy-
kumų; išliesiu Dvasios ant tavo palikuonių ir laiminsiu
tavo ainius, (Iz 32,15; Joel 3,1) 4 Jie žels kaip žolė prie
vandens, kaip gluosniai prie tekančio upelio". 5 Vienas
sakys: "Aš esu Viešpaties", kitas vadinsis Jokūbo var-
du, trečiasis rašys savo delne: "Viešpaties", ir "Izrae-
lis". 6 Bet Viešpats, Izraelio Karalius, jo Atpirkėjas,
pulkų Viešpats sako: "Aš esu Pirmasis ir Paskutinysis,
šalia manęs nėra kito dievo. (Iz 41,4; 43,11) 7 Kas yra
kaip Aš? Tegul jis pasirodo, praneša, paskelbia ir išdės-
to, kas buvo praeityje ir kas ateis! (Iz 41,22) 8 Nebijo-
kite ir nenusigąskite! Aš jums jau seniai sakiau ir pra-
nešiau; jūs esate mano liudytojai, šalia manęs nėra kito
dievo. Čia nėra uolos, Aš nežinau jokios."

9 Visi stabų dirbėjai klysta, jų darbas jiems nenaudingas. Jų stabų garbintojai yra tie liudytojai, kad jų stabai nieko nesupranta, nemato ir todėl jie beverčiai. 10 Padarytas dievas ir nulietas stabas nieko nepadeda. (Iz 45,16; Jer 10,3-16; Ps 115,4-8) 11 Visiems bus gėda. Visi stabų dirbėjai yra žmonės. Jie visi susirinkę išsigąs ir gėdysis savo darbo. (Iz 42,17) 12 Kalvis savo stipriomis rankomis dirba stabą: anglių karštyje, įkaitinęs geležį, jį formuoja, kūjais lygina. Jis dirbdamas alksta, trokšta ir pavargsta. (Iz 40,18-20) 13 Dailidė dirbdamas naudoja: šniūrą, pieštuką, kampainį, oblių; jais matuoja, nustato formas ir padaro gražaus žmogaus pavidalo stabą, tinkantį gyventi namuose. 14 Jį pagaminti jis nusikerta kedrą, uosį, ąžuolą ar pušį, užaugusius miške tarp medžių. 15 Jie tinka žmonėms kurui: jais šildo butą ir gamina maistą. Iš likusios medžiagos padirbęs dievą, parpuolęs prieš jį, savo drožinį garbina. 16 Pusę tų medžių jis sudegino; išsikepė mėsos, išsivirė viralo. Pasisotinęs ir sušilęs džiaugiasi: "Man šilta!" 17 Iš likusio medžio dalies pasidirbo stabą ir, atsiklaupęs prieš jį, garbino jį ir maldavo: "Išlaisvink mane, nes tu esi mano dievas". 18 Dievdirbiai nežino ir nesupranta, nes jie apakę, o širdimi nesuvokia. 19 Jie nesvarsto ir negalvoja, kad pusę sudegino, ant anglių išsikepė duonos, išsivirė mėsos, pavalgė, o iš likusio medžio pasidirbę stabą, parpuolę garbina jį. 20 Jis pasitenkina tuo, ką mato, jo protas aptemęs, o širdis klaidina. Negalėdamas suprasti, jis nepajėgia išsigelbėti ir sako: "Ar aš neapgaudinėju pats savęs?"

21 "Atsimink tai Jokūbe, Izraeli; tu esi mano tarnas! Aš tave padariau. Izraeli, Aš neužmiršiu tavęs! (Iz 41,8) 22 Aš pašalinau tavo nusikaltimus kaip debesį ir tavo nuodėmes kaip miglą. Grįžk pas mane, nes Aš atpirkau tave". (Iz 1,18)

23 Džiaukitės, dangūs, nes Viešpats tai įvykdė! Šūkaukite, žemės gelmės, linksmai giedokite, miškas ir

visi medžiai! Viešpats atpirko Jokūbą ir Izraelyje apsi-
reikš Jo garbė. (Iz 49,13; 55,12; Ps 96,11) 24 Taip sa-
ko Viešpats, tavo Atpirkėjas, kuris sukūrė tave: "Aš
esu Viešpats, visa darau; ištiesiau dangus ir sutvirtinau
žemę savo jėga". 25 Jis išniekina žynių ženklus ir burti-
ninkus padaro kvailais; Jis pašalina išminčius, o jų iš-
mintį padaro beverte. (Iz 29,14) 26 Jis patvirtina savo
tarno žodį ir įvykdo savo pasiuntinio pranešimą. Jis sa-
ko Jeruzalei: "Ji bus apgyventa", ir Judėjos miestams:
"Jie bus atstatyti". 27 Jis sako gilybei: "Išsek; Aš iš-
džiovinsiu tavo upes!" (2 M 14,21; Joz 3,9-17)
28 Viešpats kalba apie Kirą: "Jis yra mano tarnas
ir įvykdys mano valią!" Apie Jeruzalę: "Ji bus atstaty-
ta", o apie šventovę: "Ji bus atkurta". (Iz 45,1; Ez 1,1-
3)

Viešpats pašaukė Izraelį, atleido kaltes ir teikė savo Dvasios. Taip Dievas atnaujino izraelitus. Atleisti kaltes ir nepadaryti naujo žmogaus nėra prasmės. Atnaujinti, pripildyti Dvasia, žmonės turi galios paklusti Dievui, vykdyti Jo valią. Tokiems nebereikia bijoti, jie gali džiaugtis Viešpačiu.

Pranašas rašė apie stabus; jų dirbimą, žmonių supratimą, kad jie beverčiai yra, tačiau jie garbino juos. Čia pranašas sarkastiškai pajuokė stabus ir jų garbintojus. Žmonės pagalvoję supranta stabų bevertę, o tačiau dar ir mūsų laikais juos garbina ne tik pagonys, bet ir kai kurie krikščionys.

Dievas galėjo apreikšti pranašui kas įvyks ateityje, o stabai nieko negali apreikšti. Kiras buvo karaliumi 538-529 pr. Kr., o pranašas Izaijas gyveno 745-695 pr. Kr. Viešpačiui apreiškus, jis rašė apie Kirą ir ką jis padarys Izraeliui — leis grįžti iš tremties ir atstatyti šventovę bei Jeruzalę.

45 skyrius

KIRAS — DIEVO TARNAS 1-25

1 Taip kalbėjo Viešpats savo pateptajam, Kirui,
kurį Jis pasirinko, kad paduotų jam tautas ir karalius
nuginkluotų, atidarytų duris, ir vartų niekas jam neuž-
darytų. (Iz 41,2; 44,28) 2 "Aš eisiu pirma tavęs, suly-
ginsiu kalnus, sutrupinsiu žalvarines duris ir sulaužysiu
geležinius užkaiščius. 3 Aš duosiu tau sukrautas atsar-
gas ir paslėptus turtus, kad žinotum, jog Aš esu Vieš-
pats, Izraelio Dievas, kuris šaukiu tave vardu. 4 Dėl
mano tarno Jokūbo ir mano išrinktojo Izraelio, pašau-
kiau tave vardu ir suteikiau tau garbės vardą, nors ma-
nęs nepažinai. (Iz 41,8) 5 Aš esu Viešpats ir kito nėra;
nėra kito dievo šalia manęs. Aš suteikiau tau jėgų, nors
nepažinai manęs, (Iz 44,6) 6 kad žmonės visame pasau-
lyje žinotų, jog kito nėra šalia manęs. Aš esu Viešpats.
7 Aš darau šviesą ir sukuriu tamsą, duodu gerovę ir už-
leidžiu nelaimę. Aš, Viešpats, visa tai darau. (Am 3,6)
8 Terasoja dangūs iš aukštybių, telyja debesys tiesa!
Žemė teželdina išgelbėjimą ir teišsprogsta palaima! Aš,
Viešpats, tai darau. (Ps 72,3) 9 Vargas tam, kuris vaidi-
jasi su savo Kūrėju, — molio šukė su puodžiu. Ar sako
molis puodžiui: 'Ką darai?' Arba daiktas savo meistrui:
'Tu neišmanėlis!' (Iz 29,16; Jer 18,6; Rom 9,20-21) 10
Vargas tam, kuris sako savo tėvui: 'Kodėl mane pagim-
dei?', arba moteriai: 'Kodėl gimdai?'" 11 Taip sako
Viešpats, Izraelio Šventasis, jo Kūrėjas: 12 "Ar norite
klausti apie ateitį, apie mano vaikus ir mano darbą? Aš
sukūriau žemę ir ant jos sutvėriau žmogų; mano rankos
ištiesė dangus ir Aš tvarkau visus pulkus. 13 Aš pašau-
kiau Kirą teisybei, išlyginau jam kelius. Jis atstatys ma-
no miestą ir paleis belaisvius ne už pinigus ir ne už do-
vanas. (Iz 41,2) 14 Egipto ir Etiopijos turtai tau priklau-
sys, o Sabos aukšto ūgio vyrai bus tau pasidavę. Jie
seks tave grandinėse, parpuolę melsis, sakydami: 'Tik
pas tave yra Dievas — niekur kitur, kito dievo nėra'".

15 Tikrai Tu esi paslėptas Dievas, Izraelio Dievas — Išganytojas. (Rom 11,33) 16 Jie visi yra sugėdinti, visi stabų garbintojai yra sumišę. (Iz 44,9-11) 17 Izraelį išgelbėjo Viešpats. Jūs nerausite amžių amžiais ir nesigėdysite. 18 Štai kas yra Viešpats, dangaus Kūrėjas — Dievas. Jis sukūrė žemę ir nepaliko jos tuščios, bet sutvarkė ją gyventi. "Aš esu Viešpats, nėra kito šalia manęs. 19 Aš nekalbėjau slaptai nei tamsoje. Nesakiau Jokūbo palikuonims, kad veltui mane ieškotų. Aš, Viešpats, kalbu tiesą ir pranešu kas tiesa. 20 Susirinkite, ateikite ir priartėkite jūs tautų išlikusieji! Neišmanėliai nešiojasi medinius stabus ir meldžiasi dievui, kuris negali išgelbėti. (Iz 43,9) 21 Skubėkite, ateikite ir tarkitės! Kas apie tai pranešė pirmiau ir paskelbė seniai? Ar ne Aš, Viešpats? Šalia manęs nėra kito, teisaus ir gelbėjančio dievo. 22 Ateikite prie manęs ir būkite išgelbėti visi žemės kraštai, — Aš esu Dievas. 23 Aš savimi prisiekiau, mano Žodis yra tiesa, ir tas Žodis pasiliks. Man lenksis visi keliai, ir kiekvienas liežuvis prisieks (Rom 14,11; Fil 2,10-11) 24 Bus sakoma: 'Tik pas Viešpatį yra tiesa ir jėga.' Visi, kurie Jam priešinasi, ateis pas Jį susigėdę. (Jer 23,6) 25 Visi Izraelio palikuonys bus nuteisinti Viešpatyje ir džiūgaus". (1 Kor 1,31)

Dievas per pranašą Izaiją pranešė, kad Jis pašaukė Kirą valdyti pasaulį. Persai ir medai nugalėjo Babiloną. Istorikai sako, kad Babilone buvo šimtas geležinių vartų, o miesto apsaugos siena buvus tokia stora — plati, kad jos viršumi galėjo važiuoti šeši kovos vežimai vienas šalia kito. Tai buvo nenugalimas miestas. Medai iškasė kanalus ir per miestą tekančios upės vandenį nulei[illegible] tekėti kita kryptimi. Nusekusios upės vaga priešai [illegible]veržė į miestą, paėmė jį ir jame visus esančius turtus. Kiek vėliau medai nugalėjo Egiptą, Abisiniją ir Sebą.

Padavimai sako, kad žydai parodė Kirui, ką apie jį [illegible]arašė pranašas prieš daug metų. Kiras buvęs paveiktas

ir leidęs žydams grįžti į savo kraštą ir atstatyti Jeruzalę bei šventovę. Kiras grąžino žydams iš Jeruzalės atgabentus brangius Jeruzalės šventovės indus ir jos atstatymą bei aukojamas aukas apmokėjo iš valstybės iždo.

Viešpats sakė apie save, kad Jis yra viso pasaulio Kūrėjas, kito Dievo nėra.

46 skyrius
VIEŠPATS APSIREIŠKIA, DIEVAIČIAI KRINTA
1-13

1 Belis sulaužytas. Nebas guli sutrupintas. Stabai
išgabenami pakrauti ant gyvulių. Jie sunki našta juos
nešantiems; 2 sulaužyti ir sutrupinti. Stabai negali išsi-
gelbėti, jie patys nešami į nelaisvę. 3 "Klausykite ma-
nęs, Jokūbo namai ir Izraelio likusieji. Aš jus nešioju ir
globoju nuo užgimimo. 4 Aš Tas pats, jus nešioju ir jū-
sų senatvėje. Aš tai dariau ir toliau darysiu; nešiosiu ir
globosiu. (Ps 71,18) 5 Su kuo mane palyginsite? (Iz
44,9-20) 6 Tie, kurie auksą iškrato iš maišelių, sidabrą
atsveria svarstyklėmis, pasamdo auksakalį, kad padary-
tų dievą, parpuolę prieš jį meldžiasi, 7 užsideda stabą
ant pečių, nuneša į prirengtą jam vietą ir pastato. Jis sto-
vi ir nejuda. Kai jie šaukiasi jį, jis negirdi ir neišgelbsti
jų iš nelaimės. 8 Apmąstykite ir susipraskite! Imkite tai
į širdį, jūs atpuolėliai! 9 Atsiminkite praeitį, kad Aš esu
Dievas ir kito dievo panašaus į mane nėra. (Iz 44,6) 10
Aš skelbiu dalykus nuo pat pradžios, ir kas dar nėra
įvykę. Mano nutarimas pasiliks ir planas bus įvykdy-
tas! (Iz 42,9) 11 Aš šaukiu iš rytų plėšrų paukštį, toli-
mo krašto vyrą, mano paskirtą. Aš tai paskelbiau ir pa-
darysiu, patvarkiau ir įvykdysiu. (Iz 41,2) 12 Klausy-
kite manęs sukietėjusios širdies žmonės, toli esantys
nuo išgelbėjimo. 13 Mano išlaisvinimas yra arti. Aš iš-
gelbėsiu Sioną ir Izraeliui suteiksiu savo garbę".

Babilonijos sunaikinimas jau buvo minėtas 13 ir 14 skyriuje. Tad galėtume sakyti, kad čia 46, 47 ir 48 skyrius yra tąsa 13 ir 14 skyriaus.

Belis buvo Babilonijos vyriausias dievas, o Nebas pranešėjas — pranašas, šauklys. Tuos stabus babiloniečiai nešiodavo papuoštus procesijose; dabar tie stabai aplaužyti nešami pakrauti ant gyvulių į nelaisvę parodyti kaip pergalės ženklas. Juos gaminant, brangiai buvo mokoma auksu ir sidabru. Žmonės skurdo, bet gaminosi brangius stabus. Stabai buvo ir yra beverčiai; juos reikia nešioti ir parinktoje vietoje pastatyti. Jie nė vienam nepagelbsti nelaimėje. Anais laikais auksą laikydavo ir gabendavo maišuose. Sidabras buvo sulietas į tam tikras štangas, tad jį sverdavo svarstyklėmis.

Stabus reikėjo nešioti, o gyvasis Dievas savo tautą nešiojo ir vedžiojo. Jis pašaukė Abraomą, išvedė savo tautą iš Egipto, o dabar "pasenusią" grąžina iš tremties. Dievas rūpinasi apie tautas, Jis globoja ir kiekvieną žmogų.

"Plėšrus paukštis", vyras iš tolimo krašto yra Kiras, medų ir persų karalius.

47 skyrius

BABELĖS PRAŽŪTIS 1-15

1 "Nuženk ir sėskis dulkėse, mergele, Babelės
dukra! Sėskis ne į sostą, bet ant žemės, kaldėnų dukra!
Tavęs nebevadins 'švelnute', ar 'gražuole'. (5 M 28,56)
2 Stok prie girnų ir malk! Nusiimk šydą, nusisiausk ap-
siaustą, pasikėlus sijoną, brisk per upę! 3 Tu būsi ap-
nuoginta. Aš išliesiu savo kerštą ir niekas jo nesustab-
dys, (Neh 3,5) 4 sako mūsų Atpirkėjas. Pulkų Viešpats
— Izraelio Šventasis — yra Jo vardas. 5 Kaldėnų duk-
te, sėdėk tylėdama ir eik į tamsybę, nes tu nebebūsi va-
dinama karalysčių valdovė. 6 Aš buvau įpykęs ant savo
tautos, nebelaikiau jų savaisiais, padaviau juos į tavo
ranką. Tu neparodei jiems gailestingumo, net žilgalvius

apkrovei labai sunkiu jungu. (Iz 10,5-7; Zach 1,15) 7
Tu sakei: 'Aš išliksiu per amžius, būsiu valdovė visados'. Tu neėmei tai į širdį ir nepagalvojai apie savo galą.
8 Dabar išgirsk, tu mėgstanti prabangą ir gyventi saugiai. Tu galvoji: 'Aš valdovė ir šalia manęs nėra kitos. Aš nesėdėsiu kaip našlė ir mano vaikai nebus man atimti'. (Apr 18,7; Sof 2,15) 9 Ūmai, vieną dieną, tau du
dalykai atsitiks: tapsi našlė ir bevaikė. Taip įvyks, nežiūrint tavo burtų ir daugybės kerų. 10 Tu pasitikėjai
savo piktybe ir sakei: 'Manęs niekas nemato'. Tavo išmintis ir supratimas tave suvedžiojo. Tu galvojai: 'Aš esu; ir kitos nėra šalia manęs'. 11 Tave užklups nelaimė, kurios negalėsi pašalinti; užguls priespauda, iš kurios neišsipirksi; ūmai ateis sunaikinimas, kurio nenujauti. 12 Gyvenk ir naudokis savo burtais bei daugybe
kerų, kuriais vadovavaisi nuo pat savo jaunystės, gal ką nors jais išgąsdinsi ir išsigelbėsi! (Dan 2,2) 13 Tu esi
bejėgė savo patarėjų įtakoje. Jie neišgelbės tavęs. Jie juk stebėjo dangų, žvaigždes, jauną mėnesį, spėjo ir pranešė, kas tave ištiks. 14 Jie yra kaip ražienos, ugnis
sudegins juos. Jie negali išgelbėti savo gyvybės iš liepsnos galios. Tai nėra pasišildymas prie žarijų ar prie šilto židinio. 15 Tokie yra tavo burtininkai, su kuriais
dirbai nuo pat jaunystės, nė vienas nebegelbėjo tavęs."

Pranašas Izaijas pranešė Babilonijos sunaikinimą. Apie tai pranašas Danielius plačiau parašė, (Dan 5) taipgi ir Naujajame Testamente yra rašyta apie Babilonijos sunaikinimą (Apr 17 ir 18 skyriuose).

Apreiškime Jonui (Apr 18,9-) Babilonijos valstybė palyginama moteriai. Ji kaltinama išdidumu ir žiaurumu. Dievas jai buvo pavedęs bausti izraelitus, bet babiloniečiai baudė labai žiauriai; žudė ir net senus, nebegalinčius dirbti, apkrovė sunkiais darbais.

Babiloniečiai buvo labai išvystę astrologiją. Jie sekė žvaigždžių judėjimą ir iš jų spėjo valstybių ir atskirų

asmenų ateitį. Astrologai kas mėnesį pranešdavo karaliui valstybės pasisekimus ir nesėkmes. Pranašas sakė, kad tas yra tik apgaulė ir jiems nepadės. Įvyko taip, kaip Dievas nusprendė.

48 skyrius
DIEVO MALONĖ SAVO TAUTAI 1-22

1 "Klausykite, Jokūbo namai, kurie vadinami Izrae-
lio vardu; kilę iš Jokūbo, kurie prisiekiate Viešpaties
vardu ir laikotės Izraelio Dievo, bet be tiesos ir teisy-
bės. (Iz 51,1) 2 Jie vadinasi šventojo miesto vardu ir re-
miasi Izraelio Dievu. Jo vardas yra pulkų Viešpats. 3
"Aš praeities įvykius paskelbiau seniai. Jie buvo išgirs-
ti. Aš veikiau ūmai, ir jie įvyko. 4 Aš žinojau, kad tu
kietasprandis, tavo sprandas geležinis ir tavo kakta žal-
varinė. (Jer 5,3) 5 Aš pranešiau tai jums seniai, pirma
negu įvyko, kad nesakytumėt: 'Mano stabas tai įvykdė,
mano drožtos ir lietos statulos taip įsakė'. 6 Dabar tai
girdite ir matote, ar nenorite pripažinti? Šiuo metu skel-
biu tai, ko dar nežinote. 7 Tai padaryta dabar, ne anks-
čiau. Pirmiau apie tai negirdėjai ir negali sakyti: 'Aš ži-
nojau'. 8 Tu to negirdėjai ir nežinojai, tai nepasiekė tavo
ausų. Bet Aš žinojau, kad būsi neištikimas ir nusikalsi,
ir vadinau tave neklaužada nuo pat gimimo dienos. 9
Dėl savo vardo Aš sulaikau savo rūstybę ir dėl savo
šlovės suvaldau tave, kad nežūtum, 10 Aš apvaliau tave
ugnimi, bet ne kaip sidabrą, — Aš išbandžiau tave var-
gų krosnyje. (Ps 66,10) 11 Dėl savęs, dėl savęs Aš tai
dariau, kad mano vardas nebūtų piktžodžiaujamas. Sa-
vo šlovės Aš neduosiu kitam. (Iz 42,8) 12 Klausyk ma-
nęs, Jokūbe ir Izraeli, kurį pašaukiau. Aš, Aš esu Pir-
masis ir Paskutinysis. (Iz 41,4) 13 Aš sukūriau žemę ir
ištiesiau dangus. Aš juos pašaukiau, ir jie stovi čia. (Ps
33,9) 14 Susirinkite visi ir pasiklausykite. Kas iš jūsų
tai paskelbė? Tas (Kiras), kurį Viešpats myli, įvykdys
Jo sprendimą Babelei ir kaldėnams. (Iz 41,2) 15 Aš, Aš

tai kalbėjau, pašaukiau jį, atvedžiau ir jam seksis. 16 Priartėkite prie manęs ir išgirskite; nuo pat pradžios Aš nekalbėjau slaptai. Aš buvau anksčiau negu tai įvyko". (Dabar Viešpats Dievas siuntė mane ir savo Dvasią). (Iz 45,19) 17 Taip sako Viešpats, tavo Atpirkėjas, Izraelio Šventasis: "Aš Viešpats, tavo Dievas, mokau tave kas naudinga ir vedu keliu, kuriuo turėtum eiti. 18 Jei būtum klausęs mano įsakymų, tai krašte tekėtų tavo ramybė kaip upė, ir tavo laimėjimai apibertų tave, kaip jūros bangos krantą. (5 M 5,26) 19 Tavo palikuonys būtų buvę kaip smiltys, ir tavo ainiai kaip smilčių grūdeliai. Tavo vardas nebūtų išnykęs ir nebūtų žuvęs mano akyse". 20 Išeikite iš Babelės, bėkite iš Kaldėjos! Džiūgaudami skelbkite tą žinią! Teskamba tai iki žemės pakraščių! Sakykite: "Viešpats išlaisvino savo tarną Jokūbą". (Iz 52,11; Jer 51,6; 2 Kor 6,17; Apr 18,4) 21 Jie netroško tyruose, kai Jis juos vedė; Jis perskėlė uolą, ir vanduo išsiveržė. (2 M 17,6) 22 Viešpats sako: "Niekšai neturi ramybės". (Iz 57,21; 66,24)

Izraelitai laikė save tikrais Dievo sekėjais, kilusiais iš Jokūbo. Tačiau Viešpats žinojo, kad jie labai paviršutiniškai laikėsi tikėjimo. Jiems buvo duoti geriausi įstatymai, reikėjo ne tik juos turėti, bet ir laikytis jų. Dievas iš anksto žinojo, kad jie yra užsispyrėliai, neklaužados; todėl iš anksto buvo pranešęs: jie bus ištremti iš jiems duoto gero krašto. Ištrėmimu Dievas juos baudė — švarino lyg sidabrą ugnimi. Tas maža padėjo.

Dabar Dievas gelbsti izraelitus; jie nėra geri, bet Jis yra jiems malonus. Jis siunčia Kirą (jo vardas čia neminimas, bet suprantamas), jis sunaikins Babiloniją ir suteiks laisvę izraelitams. Tą Dievas praneša jiems iš anksto. Jei izraelitai būtų klausę Viešpaties, gyvenę laikydamiesi jiems duotų nuostatų, jų istorija būtų kita, daug geresnė, tauta būtų gausesnė. Viešpats pranešė izraelitams džiugią žinią — išlaisvinimą iš babiloniečių

tremties. Jų išlaisvinimas skambės plačiai; bus žinomas visame pasaulyje. Viešpats leis jiems grįžti iš tremties, kaip padėjo išvykti iš Egipto. Tačiau jie yra įspėjami: "Niekšai neturi ramybės!"

49 skyrius
VIEŠPATIES TARNAS 1-26

1 Klausykitės salos, stebėkite toli esančios tautos!
Viešpats pašaukė mane dar man negimus, Jis minėjo
mano vardą. (Jer 1,5) 2 Jis padarė mano žodžius, lyg
aštrų kardą, ir pridengė mane savo rankos šešėliu; Jis
padarė mane tinkama strėle ir paslėpė savo makštyje.
(Apr 1,16; Žyd 4,12: Iz 51,16) 3 Jis sakė: "Tu, Izraeli,
esi mano tarnas, per tave būsiu išaukštintas". (Iz 41,6-
8; 42,1) 4 Aš sakiau: "Veltui dirbau, be reikalo eikvojau savo jėgą; bet Viešpats yra mano teisingumas, ir
Dievas mano darbo atpildas". (1 Kar 19,10) 5 Dabar
sako Viešpats, kuris nuo mano gimimo padarė mane
savo tarnu, kad sugrąžinčiau Jam Jokūbą ir surinkčiau
Izraelį. Aš įvertintas Viešpaties akyse, Dievas yra mano
stiprybė. 6 Jis sako: "Negana tau būti mano tarnu, tik
Jokūbo padermes sugrąžinti ir Izraelio likusiuosius surinkti. Aš tave padarysiu pagonių tautų šviesa, kad išganymas pasiektų žemės pakraščius". (Iz 42,6; 60,3;
Lk 2,32; Apr 13,47) 7 Taip sako Viešpats, Izraelio Atpirkėjas, jo Šventasis, suvargintam ir visų tautų paniekintam valdovų vergui. "Karaliai supras ir pažins Viešpatį, kunigaikščiai žeminsis prieš Jį, ištikimąjį ir Izraelio
Šventąjį, kuris tave išsirinko". 8 Taip sako Viešpats:
"Malonės metu išklausysiu tave ir išgelbėjimo dieną padėsiu tau; padarysiu tave tarpininku tautų Sandarai ir
leisiu tau apgyvendinti sunaikintą tėvonystės kraštą. 9
Aš iškviesiu belaisvius ir tamsoje esantiems sakysiu:
(Ps 69,14; 2 Kor 6,2; Iz 42,6) 'Išeikite!' Jie kaip avys
ganysis pakelėse, aukštumos bus jų ganykla. 10 Jie nealks ir netrokš, jų nepalies vėjas nė saulės karštis; jų Iš-

gelbėtojas pasigailėjo jų. Jis ves juos prie tyraus van-
dens šaltinių. (Apr 7,16) 11 Aš pravesiu kelius kalnuo-
se ir vieškelius aukštumose. 12 Štai šitie ateis iš toli, tie
iš šiaurės ir vakarų, o anie — iš Sinimo krašto". (Lk
13,29) 13 Džiaukitės, dangūs! Džiūgauk žeme! Kalnai
linksmai giedokite! Nes Viešpats paguodė savo tautą,
pasigailėjo savo prispaustųjų!

14 Bet Sionas sako: "Viešpats paliko mane, Vieš-
pats užmiršo mane". 15 "Ar gali moteris užmiršti savo
kūdikį, nepasigailėti savo sūnaus? Jei ji ir užmirštų, ta-
čiau Aš neužmiršiu tavęs. (1 Kar 3,26; Jer 31,20) 16
Aš įrašiau tave į savo rankos delną, tavo sienos (kraš-
tas) visada yra mano akyse. 17 Tavo statytojai atskuba,
o tavo ardytojai ir naikintojai pasitraukia. 18 Pakelk
akis ir pažvelk aplinkui: jie visi renkasi prie tavęs. Kaip
Aš gyvas, — sako Viešpats, — tu juos priimsi kaip pa-
puošalus ir jais pasidabinsi lyg sužadėtinė. (Iz 60,4) 19
Tavo griuvėsiai, ištuštėjusios vietos ir sunaikinta šalis
bus ankšta gyventojams, o kurie tave sunaikino, bus
toli. 20 Tavo vaikai, gimę priespaudoje, sakys: 'Mums
ankšta, padaryk daugiau vietos gyventi', (Iz 54,1) 21 Tu
galvosi: 'Kada man gimė šitie? Juk aš buvau nevaisinga
ir bevaikė, tremtinė ir belaisvė. Kas juos užaugino? Aš
buvau viena palikta. Iš kur šitie?'" 22 Taip sako Vieš-
pats Dievas: "Aš ištiesiu savo ranką į tautas ir duosiu
ženklą pagonims; jie atneš tavo sūnus glėbyje ir tavo
dukteris ant pečių. (Iz 60,4) 23 Karaliai bus tavo sargai
ir karalienės — auklės. Jie puls veidu prieš tave ant že-
mės ir laižys dulkes tavo kojų. Tuomet suprasi, kad Aš
Viešpats esu; nebus paniekinti manęs laukę." (Iz 60,16;
Ps 72,9; Mik 7,17) 24 Argi iš galingojo bus atimtas
grobis? Ar belaisviai bus išgelbėti iš galiūno? 25 Tikrai,
taip sako Viešpats: "Belaisviai bus atimti iš galiūno, ir
grobis išplėštas iš galingojo. Aš kovosiu su tais, kurie
kovojo prieš tave, ir tavo vaikus išgelbėsiu. (Mt 12,29)
26 Aš maitinsiu tavo prispaudėjus jų pačių kūnu, ir jie

gers savo kraują kaip vyną. Tada visi išpažins, kad Aš esu Viešpats, tavo Išganytojas ir Atpirkėjas, Jokūbo Galingasis".

Šiuo skyriumi pranašas pradeda naują temą — Viešpaties tarnas. Viešpaties tarnas dalinai bus atmestas, niekinamas; jis pats manys: "Dirbau veltui". Apie Viešpaties tarną rašyta 49-55 skyriuose. Kas yra šis tarnas? Tekste aiškiai nėra pasakyta kas jis yra. Skaitytojas pats iš teksto turi spręsti kas jis yra. Skaitant tekstą susidaro vaizdas, kad tarnas yra pranašas, Izraelio tauta ir Mesijas. Vietomis yra visai aišku kas tas tarnas yra, o kai kur yra sunku suprasti kas jis yra.

Pranašas šaukia salų gyventojus ir visas tautas pasiklausyti ką Viešpats praneša. Viešpats parinko jį (pranašą) dar negimusį ir jo vardą minėjo. Šventajame Rašte yra žmonių, kurių vardai buvo minėti dar jiems negimus: pranašas Jeremijas, Jonas Krikštytojas, Kiras . . .

3 skirsnelyje minimas Izraelis. Izraelis reiškia "Viešpaties Kovotojas". Tai gali būti pranašas, izraelitai arba Mesijas. Toliau tekste yra aišku, kad čia yra Mesijas. Jis surinks, grąžins izraelitus iš tremties ir bus pagonims šviesa.

Izraelitai manė esą Dievo užmiršti, ištremti, nėra kas juos išgelbėtų. Jiems buvo duotas atsakymas: "Viešpats jų niekada neužmirš". Pagonys iš artimų ir tolimiausių kraštų juos atgabens į jų tėviškę. Jų bus tiek daug, kad kraštas jiems bus ankštas. Iš galiūno, kuris juos pavergė, jie bus atimti ir grąžinti į savo kraštą. Jų pavergėjai kentės ir supras, kad Viešpats yra izraelitų Dievas, galingas Išgelbėtojas.

12 skirsnelyje "Sinimas" yra mums nebežinomas kraštas. Kai kas mano, tai miestas Egipte, Persijos ar net Kinijos kraštas.

50 skyrius
DIEVAS IŠGELBĖS SAVO TAUTĄ 1-11
1 Taip sako Viešpats: "Kur yra jūsų motinos sky-
rybų raštas, kuriuo Aš ją atskyriau? Kur yra skolinto-
jas, kuriam už skolą jus atidaviau? Dėl jūsų nusikaltimų
jus pardaviau, dėl ištikimybės sulaužymo jūsų motiną
išstūmiau. (5 M 24,1; Iz 54,6; 52,3) 2 Kodėl atėjęs Aš
neradau žmogaus? Aš šaukiau ir niekas neatsiliepė. Ar-
gi mano ranka per trumpa išgelbėti? Argi neturiu jėgos
išlaisvinti? Savo potvarkiu išdžiovinau jūrą, upes dyku-
ma paverčiau. Žuvys trokšta ir gaišta, nes nebėra van-
dens. (Iz 59,1; 2 M 14,21; 4 M 11,23) 3 Aš aptemdau
dangų, apsupu jį gedulo šydu." 4 Viešpats Dievas davė
man lankstų liežuvį paguosti nuvargusį. Kiekvieną rytą
Jis pažadino mane, **kad klausyčiau Jo mokymo**; (Mt
7,28-29; 11,28) 5 Viešpats Dievas davė man klausą, aš
nesipriešinau ir nesitraukiau. (Ps 40,7) 6 Aš leidausi
mušamas ir tąsomas; neslėpiau veido nuo mane kolio-
jančių ir spjaudančių. (Mt 26,67-68; Jn 19,1) 7 Vieš-
pats Dievas padeda, todėl jie man nekenkia. Aš esu už-
kietėjęs kaip titnagas ir žinau, kad nebūsiu pažemintas.
8 Mano Gynėjas yra arti, kas dabar mane bepasmerks?
Stokite čia; kas nori su manimi bylinėtis, teateina. (Rom
8,33) 9 Viešpats Dievas padeda man. Kas drįs pa-
smerkti mane? Jie visi pasens kaip drabužis; kandys
juos suės. 10 Kas iš jūsų bijo Viešpaties, teklauso Jo
tarno balso. Kas vaikščioja tamsoje, tepasitiki Viešpa-
čiu, savo Dievu. 11 Jūs visi, kurie įžiebiate ugnį ir už-
degate nuodėgulius, pateksite į ugnies liepsną, ugniaku-
rą, kurį patys pakūrėte. Tai padarys mano ranka. Jūs
raitysitės skausmuose.

Izraelitai dejavo lyg būtų Dievo palikti — atskirti, lyg žmona vyro paleista arba vaikai atiduoti skolintojui už skolą. Dievas jiems atsakė, kad taip nėra. Jis jų neatstūmė ir nepardavė. Jie patys nusikalto ir pateko į var-

gus — nelaisvę. Dievas juos šaukė, ieškojo per pranašus, bet jie neatsiliepė. Jis buvo praeityje galingas išgelbėti ir dabar yra.

Iš 4 skirsnelio gali atrodyti, kad pranašas kalba, bet iš 6 yra aišku, jog Viešpaties tarnas yra Mesijas — Jėzus iš Nazareto. Jėzus kalbėjo taip puikiai, jog nė vienas Jam neprilygo. Jis atėjo kentėti — leidosi mušti ir nukryžiuoti. Žmonės galvojo, kad jie surengė Jam kentėjimus ir mirtį. Jie, atmesdami Jį, patys sau pakenkė. 70 metais Jeruzalė buvo sunaikinta ir tauta išsklaidyta visame pasaulyje. Jų sukurta ugnis, juos pačius sudegino.

51 skyrius
SIONO IŠGELBĖTIEJI 1-23

1 Klausykite manęs, kurie siekiate nuteisinimo ir
ieškote Viešpaties. Pažvelkite į uolą, iš kurios jūs iš-
kirsti, ir į laužyklą, iš kurios jūs išlaužti. (Iz 48,1) 2 Pa-
žvelkite į savo tėvą Abraomą ir į Sarą, iš kurių jūs esate
kilę. Aš pašaukiau jį vieną, laiminau ir dauginau. (Ez
33,24) 3 Viešpats guodžia Sioną, Jis atgaivina ir atstato
griuvėsius. Jis padaro Siono tyrlaukius rojumi, dyku-
mas — Dievo sodu. Linksmybė ir džiaugsmas bus ten,
padėkos giesmės skambės. 4 Tautos, klausykite manęs,
padermės, išgirskite mane. Pamokymas ir įstatymas iš-
eina iš manęs; mano teisingumas yra šviesa tautoms. 5
Išgelbėjimas artėja ir išganymas greit ateis. Aš valdysiu
tautas. Salos laukia manęs, jos pasitiki manimi. 6 Pa-
kelkite savo akis į dangų, pažvelkite į žemę! Dangūs
praeis kaip dūmai, žemė susidėvės kaip drabužis, jos
gyventojai išmirs kaip uodai. Bet mano išgelbėjimas ir
išganymas niekada nesibaigs, liks amžinai. (Ps 102,27)
7 Klausykite manęs, kurie pažįstate nuteisinimą, tauta,
kurios širdyje yra mano įstatymas. Nebijokite žmonių
pajuokos, neišsigąskite jų plūdimo. (Mt 5,11) 8 Kaip
vilnonį drabužį, taip juos sugrauš kandis; bet mano iš-

ganymas liks amžinai, mano išgelbėjimas — kartų kar-
toms. 9 Gelbėk, Viešpatie, prašau padėk, kaip anose
dienose senosioms kartoms! Ar ne Tu sukapojai pabai-
są ir perdūrei slibiną? (2 M 14,14; 15,7; Iz 30,7) 10 Ar
ne Tu išdžiovinai jūrą ir jos gelmėse padarei kelią perei-
ti išlaisvintiems? (2 M 14,21-22) 11 Viešpaties išpirk-
tieji sugrįš, ateis į Sioną džiūgaudami; amžinas džiaugs-
mas lydės juos. Džiaugsmas ir linksmybė sugrįš, o
skausmai ir vaitojimai išnyks. (Iz 35,10) 12 "Aš, Aš
guodžiu tave. Kas gi tu, kad bijai mirtingo žmogaus;
žmogaus vaiko, kuris yra lyg žolė? (Ps 56,5; Iz 40,6)
13 Tu užmiršai Viešpatį, savo Sutvėrėją, kuris ištiesė
dangus ir įkūrė žemę. Tu drebėjai nuolatos, prispaudėjo
grasinamas, kuris siekė tave sunaikinti! Kur dingo pri-
spaudėjo siautimas? 14 Prispaustasis bus greit išlais-
vintas; jis nemirs, nežengs į duobę ir nebadaus. 15 Aš
esu Viešpats, tavo Dievas, kuris sukeliu šėlstančias jū-
ros bangas. Pulkų Viešpats yra mano vardas. 16 Aš
įkūriau dangų ir žemę, slėpiau tave savo ranka, mokiau
tave ir sakiau Sionui: 'Tu mano tauta'". (Iz 49,2) 17 Pa-
busk, pabusk, kelkis Jeruzale! Tu gėrei iš Viešpaties
rankos Jo rūstybės taurę; svaiginančią rūstybę išgėrei
iki pat dugno. (Ps 60,5; 75,9; Jer 25,15-18) 18 Nė vie-
nas Jeruzalės sūnų nepakėlė jos ir nepadėjo jai. 19 Tave
ištiko sunaikinimas ir sugriovimas, badas ir kardas, bet
kas liūdi tavęs, kas paguos tave? (Iz 47,9) 20 Tavo vai-
kai visur apalpę gulėjo pakelėse, kaip pagautas gyvulys
tinkle. Jie kentėjo Viešpaties rūstybę, tai Dievo įspėji-
mas. (Jer Rd 2,11,19) 21 Tad išgirskite tai, jūs suvar-
gusieji ir girti, bet ne nuo vyno. 22 Taip sako tavo val-
dovas Viešpats, tavo Dievas, kovotojas už savo tautą:
"Aš paimu iš tavo rankos pilną svaigalų taurę; tu nebe-
gersi daugiau mano rūstybės. 23 Aš ją perduosiu į ran-
kas tavo kankintojų, kurie buvo sakę tau: 'Pasilenk, kad
liptume per tave!' Taip, tavo nugara buvo padaryta lyg
žemė, lyg kelias, kuriuo jie ėjo". (Ps 129,3)

Varguose, nelaisvėje Viešpats guodė savo išrinktąją tautą. Jis liepė jai atsiminti Abraomą, tą vienintelį pašauktą vyrą; iš jo kilo tauta. Jis, Viešpats, yra visų tautų viltis. Visos tautos jaučia savo negalią; ilgisi išgelbėjimo. Dievas sukūrė dangus ir žemę. Visata nėra amžina, jai ateis galas — bus pakeista, bet Viešpats yra amžinas. Jis parodė savo galią praeityje, sunaikino pabaisą — Egiptą ir faraoną. Ir galingiausias žmogus mirs, todėl nebijok kankintojo — diktatoriaus, pasitikėk Viešpačiu ir didžiausiuose varguose. Vargai labai nemalonūs, kančios didelės, bet Viešpaties pažadas ateis. Nugalėtai izraelitų tautai priešas mynė ant sprando, ėjo per ją lyg keliu, bet ateis pakeitimas. Izraelitai bus išgelbėti, o priešas pavergtas.

52 skyrius
PAŽADAS SIONUI, 1-15

1 Pabusk, pabusk Sione! Jeruzale, šventasis mieste, būk pajėgus ir galingas! Pasipuošk didybe. Tavyje nebevaikščios nei neapipjaustytas, nei suteptas. 2 Jeruzale, kelkis, nusikratyk dulkes ir nelaisvės pančius, Siono dukra! 3 Taip sako Viešpats: "Jūs buvote dykai parduoti, ir taip pat dykai būsite išlaisvinti". (Iz 50,1) 4
Štai ką sako Viešpats Dievas: "Pradžioje mano tauta nuvyko į Egiptą gyventi, Asirija ją pavergė be priežasties". 5 Viešpats klausia: "Ką daryti? Mano tauta yra pavergta be priežasties. Jos pavergėjai didžiuojasi, — sako Viešpats, — ir nuolatos piktžodžiauja mano vardą. (Ez 36,20) 6 Ateis diena, kad mano tauta žinos mano vardą, kad Aš, kuris sako: 'Aš Esu'". 7 Kaip malonu pamatyti kalnuose pranešėją su džiaugsminga žinia, skelbiantį ramybę ir išganymą Sionui: "Tavo Dievas viešpatauja". (Neh 2,1; Rom 10,15; Zach 9,9) 8 Klausyk, sargyba šaukia ir visi drauge džiūgauja, nes aiškiai mato savo akimis sugrįžtantį Viešpatį į Sioną. (Iz

56,10; 62,6; Ez 3,17) 9 Džiaukitės, Jeruzalės griuvė-
siai! Viešpats paguodė savo tautą ir išlaisvino Jeruzalę.
10 Viešpats jai ištiesė savo šventą ranką visų tautų aki-
vaizdoje. Visi žemės pakraščiai matys mums Dievo
siųstą išganymą. (Iz 53,1) 11 Traukitės, traukitės! Išei-
kite iš ten! (Babilonijos) Nelieskite sutepto. Išeikite iš
jų tarpo, apsivalykite, jūs Viešpaties šventovės reikme-
nų nešėjai! (Iz 48,20; 2 Kor 6,17) 12 Jūs išeisite nesku-
bėdami ir nebėgsite. Viešpats lydės jus, Izraelio Dievas
bus jūsų apsauga. (2 M 12,11) 13 Mano Tarnas laimės:
Jis (Mesijas) bus išaukštintas ir kilnus. (Iz 42,1) 14
Daugelis baisėjosi Juo, nes Jo išvaizda buvo nežmoniš-
kai sudarkyta. Jis buvo padarytas nepanašus į žmogų.
15 Jis daugelį tautų nustebins. Karaliai Jo akivaizdoje
užsičiaups: ko jie niekad negirdėjo, jie mato, ir ko jie
niekad nežinojo, dabar supranta, (Iz 65,1; Rom 15,21)
sako Viešpats Dievas.

Šis Viešpaties pažadas izraelitams, yra persų karaliaus Kiro išlaisvinimas iš babiloniečių nelaisvės. Izraelitai buvo veltui paimti ir ištremti; jie be padėkos, neišpirkti bus ir išlaisvinti.

7 skirsnelyje pranešėjai skelbė Babilonijos žlugimą ir izraelitų išlaisvinimą. Apaštalas Paulius tą pritaikė Evangelijos skelbimui. (Rom 10,15) Iš Egipto izraelitai išvyko staiga, skubėdami, nešini neįrūgusią tešlą, kepė iš jos neraugintą duoną — macas. Iš Babilonijos tremties jie išėjo ramiai, išsinešė jiems grąžintus Jeruzalės šventovės indus.

13 skirsnelyje minimas Viešpaties Tarnas yra Mesijas. Žmonės Jį pasibaisėtinai išniekino ir nužudė. Kai Evangelija buvo skelbiama ir suprasta — sužinojo, kad Jis buvo Dievo Siųstasis pasaulio Gelbėtojas.

53 skyrius
VIEŠPATIES TARNO KANČIA 1-12
1 Kas tikėjo tuo, kas mums buvo pranešta? Ir kam
buvo apreikšta Viešpaties galia? (Jn 12,38; Rom 10,16;
Iz 52,10) 2 Jis (Jėzus) iškilo Dievo akivaizdoje kaip au-
galas, kaip atžala iš sausos žemės. Jo išvaizda neturėjo
ypatingo, mūsų akis patenkinančio, grožio. (Iz 11,1) 3
Jis buvo paniekintas, žmonių atmestas, — skausmo
žmogus, ligas pažinęs, nelaukiamas ir nenorimas. Jis
buvo nieku laikomas. (Ps 22,7-8; Mk 9,12) 4 Tikrai Jis
nešė mūsų ligas ir skausmus. Mes laikėme Jį suvargin-
tą, Dievo nubaustą ir kankintą. (Mt 8,17) 5 Jis buvo su-
žeistas dėl mūsų kalčių ir sumuštas dėl mūsų nuodė-
mių. Bausmė, skirta mums, krito ant Jo; per Jo žaizdas
esame išgydyti. (1 Pt 2,24) 6 Mes visi buvome paklydę
kaip avys, kiekvienas ėjome savo keliu. Bet Viešpats
uždėjo ant Jo pečių visus mūsų nusikaltimus. (1 Pt
2,25; 2 Kor 5,21) 7 Jis buvo kankintas, bet nesiprieši-
no, neatvėrė savo burnos, kaip avinėlis vedamas pjauti,
kaip kerpama avis; Jis neatvėrė burnos. (Jn 1,29; Apd
8,32) 8 Prievarta ir teismu Jis buvo paimtas. Kas Juo
rūpinosi, kai Jis buvo išplėštas iš gyvųjų tarpo, mirė dėl
savo tautos nuodėmių? 9 Jis turėjo būti palaidotas su
nusikaltėliais, bet Jo kūnas buvo paguldytas į turtuolio
kapą. Jis niekam nepadarė pikto, buvo be nuodėmės. (1
Pt 2,22; 1 Jn 3,5) 10 Viešpaties valia buvo, kad Jis
kentėtų, būtų paniekintas, taptų auka už kitų nusikalti-
mus. Jis matys savo kančių vaisius per amžius. Vieš-
pats įvykdys savo tikslą. (Ps 22,31) 11 "Kadangi Jis
kentėjo, džiaugsis pasekomis. Jis, mano tarnas, daugelį
nuteisins ir neš jų nusikaltimus. (Rom 10,4; 2 Kor
5,21; Jn 1,29) 12 Aš duosiu Jam daugelį, ir galingieji
bus Jo grobis, kadangi Jis atidavė savo gyvybę ir buvo
priskirtas prie nusikaltėlių, nors nešė jų nuodėmes ir
meldėsi už nusidėjėlius, kad jiems būtų atleista." (Mt
15,28; 20,28; 26,28; Lk 22,37; 23,34)

52 skyriuje nuo 13 skirsnelio ir 53 yra rašyta apie Mesiją — Jėzų labai aiškiai. Žydams tas nepatiko. Jie aiškina šią Šventojo Rašto vietą apie Viešpaties Tarną, kaip Izraelio tautą. Žydai dėjo ir deda pastangas aiškinti Šventąjį Raštą ne kaip parašyta, bet kaip jiems patinka. Kai apaštalai naudojo Šventąjį Raštą skelbdami Evangeliją graikų kalba, žydai pasigamino naują Šventojo Rašto vertimą, kuris kiek skyrėsi nuo esamojo.

Jėzų ir Jo skelbiamą Evangeliją tikėjo paprasti žmonės, bet kunigai ir didžiūnai atmetė Jį. Naujajame Testamente iš kunigų įtikėjęs Jėzų yra tik Paulius. Ir mūsų laikais eiliniai žmonės mielai tikėtų Evangeliją, jei kunigai tikėtų ir skelbtų Ją kaip parašyta Naujajame Testamente.

Kunigija atmetė Jėzų, nes Jis buvo labai paprastas. Jis net gimė tvarte, augo ir gyveno Galilėjoje, kurią kunigai niekino. Jėzus pagal kūną buvo kilęs iš karališkos giminės, bet labai suvargusios, lyg iš sausos žemės. Jėzus ir elgėsi labai paprastai, buvo dailidė, nesiekė kunigų pripažinimo. Kunigai laukė Mesijo, kuris nugalėtų Romą, būtų izraelitų karalius. Jėzus nepakluso žmonėms, bet Dievui. Jis paklusо Viešpačiui iki mirties ant kryžiaus; kentėjo ir mirė. Jėzus tylėjo lyg avis, visai nesiteisino, kad net teisėjas Pilotas stebėjosi. Jis kentėjo už mūsų kaltes, ėmė jas ant savo pečių, o žmonės galvojo, kad Dievas Jį baudžia.

54 skyrius
DŽIAUGSMO GIESMĖ 1-17

1 "Džiūgauk, nevaisingoji! (Jeruzale) Džiūgauk linksmai, kuri nepažinai gimdymo skausmų! 'Nes viena būdama turi daugiau vaikų, negu vyrą turinti'", sako Viešpats. (Iz 49,20; Gal 4,27) 2 "Išplėsk savo palapinės vietą, netaupyk! Pailgink virves ir sustiprink kuole-

lius! 3 Tu išsiplėsi į dešinę ir į kairę, tavo palikuonys
valdys tautas ir apgyvendins tuščius miestus. 4 Nesibi-
jok, gėda tavęs nepalies! Nesigėdyk, nebūsi apvilta!
Jaunystės gėdą tu užmirši ir našlystės pajuokos neatsi-
minsi. (Jer 51,5) 5 Sutvėrėjas yra tavo vyras, pulkų
Viešpats yra Jo vardas. Tavo Išgelbėtojas yra Izraelio
Šventasis, Jis vadinamas pasaulio Dievas. (Oz 2,21) 6
Viešpats pašaukė tave (Jeruzale) kaip atskirtą, dvasiniai
suvargusią moterį, kaip jauną atstumtą žmoną," sako
Dievas. (Iz 51,1) 7 "Trumpai valandėlei palikau tave,
bet rūpestingai surinksiu tavuosius. (Ps 30,6) 8 Rūsty-
bės valandą paslėpiau savo veidą akimirkai, bet amžina
malone pasigailėsiu tavęs," sako Viešpats, tavo Išgel-
bėtojas. (Iz 60,10) 9 "Dabar yra kaip Nojaus dienose.
Aš prisiekiau Nojaus dienomis, kad nebeskandinsiu že-
mės tvanu, taip ir dabar prisiekiu, kad nebekeršysiu ir
nebausiu. (I M 9,11-17) 10 Kalnai gali griūti ir kalneliai
drebėti, bet mano malonė nuo tavęs nepasitrauks, ir ma-
no ramybės Sandara tavęs nepaliks," sako Viešpats.
(Ez 37,26) 11 "Tu vargšė, audrų mėtyta, nepaguosta;
Aš tavo akmenis klosiu eilėmis ir pamatą dėsiu safyrų.
12 Aš tavo bokšto stogą dengsiu jaspiu, vartus statysiu
iš rubinų ir sienas iš brangakmenių. (Apr 21,18-21) 13
Visi tavo vaikai bus Viešpaties pamokyti ir gyvens ra-
mybėje ir gerbūvyje. (Jn 6,45) 14 Tu remsies teisybe,
priespaudos nebepatirsi. Nebijok, nes baimė tavęs ne-
bepasieks. 15 Jei kas tave užpultų, ne mano kaltė, tu jį
nugalėsi. (Rom 8,31) 16 Aš sutvėriau kalvį, kuris įkai-
tusiomis anglimis padaro reikiamą įrankį. Aš taipgi su-
tvėriau žudiką, naikintoją. 17 Visi nukalti ginklai netu-
rės galios prieš tave. Kiekvienas, kuris priešinsis tau
teisme, bus pasmerktas. Tai yra Viešpaties tarnų pavel-
dėjimas ir jų teisė, kurią jiems paskyriau," sako Vieš-
pats.

Šiame skyriuje pranašas kalba apie Jeruzalę — Izraelio valstybę po Babilonijos tremties. Pranašas palygina Jeruzalę vienišai, atstumtai moteriai, kurią jos buvęs vyras ją priima atgal. Jeruzalė buvo sunaikinta, tauta ištremta. Dabar Viešpats duoda izraelitams atsteigimo pažadą, Sandaros atnaujinimą.

Kai kas įžiūri čia krikščionybės laikotarpį ir net dangišką Jeruzalę, kuri bus pastatyta iš brangiausių akmenų.

55 skyrius

DIEVO KVIETIMAS 1-13

1 "Visi, kurie trokštate, ateikite prie vandens. Kas
neturite pinigų, skubėkite! Imkite ir valgykite be pinigų,
veltui, vyno ir pieno. (Jn 7,37; Apr 22,17) 2 Kodėl jūs
išleidžiate pinigus ne už maistą ir dirbate, nors esate ne-
patenkinti? Klausykite manęs atidžiai: valgykite tai, kas
jūsų sielą atgaivins ir sustiprins. 3 Klausykite ir ateikite
pas mane, ir jūsų siela bus gyva! Aš padarysiu amžiną
Sandarą su jumis, kaip suteikiau amžiną malonę Dovy-
dui. (Jer 31,31-34; Ps 89,3-5; Apd 13,34) 4 Aš jį ista-
čiau liudytoju tautoms, kunigaikščiu ir vadu pader-
mėms. 5 Tu pašauksi tautas, kurių nepažįsti; tautos, ku-
rios tavęs nepažįsta, bėgs pas tave, dėl Viešpaties, tavo
Dievo, Izraelio Šventojo, nes Jis padarė tave garbingu.
6 Ieškokite Viešpaties, kol galima Jį rasti, šaukitės Jo,
kol Jis arti. (Jer 29,13) 7 Niekšas tepalieka savo kelią, o
neteisusis savo mintis; tesikreipia į Viešpatį, mūsų Die-
vą, Jis pasigailės jo, nes Jis gailestingas. (Ez 33,11; Ps
130,4) 8 Mano mintys yra ne jūsų mintys, ir mano ke-
liai ne jūsų keliai, sako Viešpats. 9 Nes kiek dangus yra
aukščiau už žemę, tiek mano keliai aukštesni už jūsų
kelius, ir mano mintys už jūsų mintis. (Ps 92,6) 10
Kaip lietus ir sniegas krinta iš dangaus ir sugrįžta pavil-
gęs ir pagirdęs žemę, padaręs ją derlinga, ir sėjėjui au-
gina sėklą ir duoną, 11 taip ir mano Žodis: išėjęs iš bur-

nos, nebegrįš tuščias, bet pasieks tikslą, kuriam jis siųs-
tas. (Mt 13,8) 12 Jūs išeisite (iš Babilonijos) linksmi, ir
ramybė lydės jus. Kalnai ir kalneliai džiūgaus jūsų aki-
vaizdoje, ir laukų medžiai jiems pritars. (Iz 44,23) 13
Erškėčių vietoje augs kiparisai, ir usnių vietoje — mir-
tos. Tai bus atminimas, amžinas ženklas, ką Aš, Vieš-
pats padariau".

Visi, visos tautos, yra kviečiami ateiti ir naudotis Dievo malone, kuri duodama per Mesiją — Kristų. Ji duodama veltui, be jokio mokesčio. Sąlyga yra "kas trokšta". Be troškimo, be naujo atgimimo, be tikro noro Dievas nepadeda žmonėms. Dovydui pažadėta malonė (2 Sam 7) yra Mesijas.

Dievo mintys yra aukštesnės ir daug kilnesnės, negu mūsų žmoniškos ir žemiškos. Lietus ir sniegas atlieka jiems skirtą pareigą; padrėkina žemę, augalai gali augti. Panašiai veikia Dievo Žodis, atnaujina trokštančius žmones.

Skirsneliuose 12 ir 13 kalbama apie izraelitų grįžimą iš Babilonijos nelaisvės. Jų džiaugsmas išreiškiamas kalnų ir medžių pritarimu. Tą visą daro Viešpaties Tarnas — Mesijas.

56 skyrius
ĮSPĖJIMAS TAUTAI 1-12

1 Taip sako Viešpats: "Laikykite teisę ir vykdykite
teisybę, nes mano pagalba, išgelbėjimas arti. 2 Palai-
minti žmonės ir jų vaikai, kurie tai vykdo: laiko sabatą,
jos nesutepę, ir nepadarė jokio nusikaltimo. (Iz 58,13)
3 Svetimtautis, kuris prisiglaudė prie Viešpaties, tene-
sako: 'Viešpats atskirs mane nuo savo tautos', ir eunu-
chas: 'Aš kaip padžiūvęs medis'". (Iz 14,1; 5 M 23,2) 4
Viešpats sako: "Eunuchams, kurie švenčia mano saba-
tą, vykdo kas man patinka ir laiko mano Sandarą, 5
duosiu savo namuose vietos, padarysiu jų vardą garses-

nį už turinčius sūnų bei dukterų; duosiu jiems amžiais
nežūstantį vardą. 6 Svetimtaučius, kurie glausis prie
Viešpaties, Jam tarnaus, Jo vardą mylės, Jį garbins,
švęs sabatą, ir jos nesuteps, laikys mano Sandarą, 7 at-
vesiu į savo šventąjį kalną ir linksminsiu savo maldos
namuose; jų aukos ir deginamosios aukos bus mėgia-
mos ant mano aukuro, nes mano namai bus maldos na-
mais visoms tautoms". (Mk 11,17) 8 Taip sako Vieš-
pats Dievas: "Izraelio išsklaidytuosius surinksiu ir prie
surinktųjų dar pridėsiu."
9 Visi laukiniai ir miško žvėrys ateikite ėsti! 10 Vi-
si tautos vadai yra akli, neturi supratimo; jie yra lyg šu-
nys, kurie neloja. Jie mėgsta gulėti, snausti ir sapnuoti.
(Iz 52,8; Ez 3,17; 32,2-9) 11 Jie yra išalkę šunys, nie-
kada nepasisotiną. Jie yra blogi ganytojai, neturintys
supratimo, kiekvienas nuo didžiausio iki mažiausio eina
savo keliu ir ieško asmeniškos naudos. (Jer 6,13) 12
Jie sako: "Ateikite, duosime jums vyno, girtuokliauki-
me! Taip darykime šiandien, o ryt bus dar geriau!" (Pat
23,35)

Šiuo skyriumi prasideda vadinamoji Izaijo trečioji knyga. Joje pranašas primena izraelitams jų pareigas ir kai ką naujo praneša, ką įstatymas smerkė.

Pranašas primena tautai, kad Dievo išgelbėjimas arti yra; izraelitai privalo švęsti sabatą. Svetimtaučiai abejoja ar Dievas juos priims, bus jiems malonus. Pranašas sako, kad Dievas yra visų žmonių Dievas, šventovė yra visiems skirta. Tas paaiškėjo Naujame Testamente. Eunuchai įstatymu (5 M 23,1) buvo išskirti iš išrinktosios tautos; dabar Dievas priima visus.

9 skirsnelyje kunigija ir tautos vadovybė, kurie nesilaiko įstatymo, pavadinti laukiniais žvėrimis. Jie turėtų būti pavyzdys tautai. Šis pranašo įspėjimas liečia ir mūsų laikų kunigiją. Jei kunigai neįspėja tautos ir nerodo

gyvenimo pavyzdžio, kaip tada eiliniai žmonės gyvens krikščioniškai?

57 skyrius
TEISIEJI YRA RAMŪS, O STABŲ GARBINTOJAI — NETURI RAMYBĖS 1-21

1 Teisusis žūva ir nė vienas į tai nekreipia dėmesio;
pamaldusis miršta ir niekas nepastebi to. Teisusis pa-
imamas iš vargo; (2 Kar 22,20) 2 jis eina ramybėn. Kas
elgiasi teisingai, ilsėsis kapuose. (Iz 26,20; Dan 12,13)
3 Jūs kerėtojos sūnūs, svetimautojo ir paleistuvės pali-
kuonys, ateikite ir klausykite! (Mt 12,39) 4 Iš ko jūs ty-
čiojatės? Kam rodote liežuvį? Argi jūs ne nusikaltėlių
vaikai, melagių išperos? 5 Jūs degate aistra po ąžuolais,
po lapuotais medžiais; žudote kūdikius paupiuose, uolų
plyšiuose. (Jer 2,20-24) 6 Jūsų dalis prilygsta slidiems
upelio akmenėliams; toks jūsų likimas; stabams jūs au-
kojate gėrimus ir augalinę auką. Argi Aš turėčiau tai
pakęsti? 7 Kalnuose tu, patiesęs savo guolį, eini aukoti
aukų. 8 Tarp durų staktų tu (tauta) pasidarei savo sim-
bolinį ženklą. Nudengusi ir paplatinusi lovą tu palikai
mane; susitarus su jais pamėgai jų lovą. 9 Tu pasipuo-
šus tepalais išėjai pas karalių (Molocho stabą); savo pa-
siuntinius, pasiuntei toli, iki pragaro buveinės. 10 Tu
pavargai besiblaškydama, bet nesakei: "Nebedarysiu".
Tu pamėgai tokį gyvenimą ir taip toliau darei. 11 Kodėl
tu rūpinais, bijojai ir melavai? Tu mane užmiršai, visai
neprisiminei. Aš tylėjau ilgai. Tu nebijojai manęs. (Ps
50,21) 12 Aš paskelbsiu tavo "teisybę" ir tavo darbus;
jie tau nebus naudingi. 13 Kai tu šauksi, tegelbsti tave
tavo garbinamieji stabai. Vėjo dvelkimas juos visus nu-
neš ir pašalins. O kas pasitiki manimi, tas gaus žemę ir
paveldės mano šventąjį kalną.

14 Viešpats sako: "Nutieskite kelią, nutieskite kelią
mano tautai ir pašalinkite kliūtis". (Iz 40,3; 62,19) 15
Taip sako Aukščiausias ir Kilnusis, kuris gyvena amži-

nybėje, kurio vardas šventas: "Aš gyvenu aukštybėje ir šventoje vietoje, prie kilniųjų bei nužemintųjų, atgaivinu kukliųjų dvasią ir nužemintųjų širdį. (Ps 113,5-9; 51,19; Iz 66,1-2) 16 Aš ne amžinai bylinėsiuos ir ne visada rūstausiu, nes tada gyvybės dvasia, kurią Aš įkvėpiau, sunyktų. (Ps 103,9) 17 Aš užsirūstinau dėl tautos nuodėmingo godumo, smogiau ją ir savo veidą paslėpiau, bet ji ėjo toliau savo širdies klaidingu keliu. 18 Aš mačiau jos kelius, ir Aš gydysiu bei vedžiosiu ją, suteiksiu jai ramybės ir paguodos. Liūdintiems teiksiu ramybės ir vilties. 19 Ramybė ir taika, sako Viešpats, yra arti ir toli esantiems; Aš ją pagydysiu. (Ef 2,17) 20 Niekšai yra lyg sujudinta jūra; ji negali nurimti, jos vanduo išmeta maurus ir dumblą. (Jud 13) 21 Niekšai neturi ramybės", sako mano Dievas. (Iz 48,22)

Kai niekšai valdo kraštą ir puotauja, teisieji kenčia ir miršta. Dievas juos paima iš vargų į amžinybę. Tikintiesiems gyvenimas žemėje dažnai yra vargingas ir trumpas. Po mirties tikinčiųjų kūnai ilsisi kapuose, bet dvasia grįžta pas Dievą.

Iš teksto atrodo, lyg šis skyrius būtų rašytas prieš Babilonijos tremtį. Izraelitai prieš tremtį garbino dievaičius (stabus), bet grįžę iš tremties jų nebegarbino. Kerėtojai ir paleistuviai buvo skaitomi stabų garbintojais. Jie net savo vaikus aukojo — degino stabams. Slidūs akmenėliai — buvo nudailinti akmens stabai. Gražūs ir brangūs stabai yra beverčiai; jie negali pagelbėti jų garbintojams.

Šventasis Dievas nežada sunaikinti tautos už jos nusikaltimus; Jis žada paveikti ją gera prasme — išgydyti ir vedžioti.

58 skyrius
APEIGINIS IR TIKRAS DIEVO GARBINIMAS 1-14
1 "Šauk balsiai, visa jėga! Pakelk savo balsą kaip
trimitą; pranešk mano tautai jos kaltę ir Jokūbo namams
jų nuodėmes. (Mik 3,8) 2 Jie ieško manęs kas dieną ir
mėgsta mano kelius, lyg jie būtų tauta, nenutolusi nuo
savo Dievo, ir gyvenanti teisingai. Jie prašo manęs tik-
ro sprendimo, neva siekdami Dievo artybės. (Iz 43,26)
3 'Kai mes pasninkaujame, Tu nematai, kai mes žemina-
mės, Tu nepaisai'. Pasninko dieną jūs atliekate savo rei-
kalus ir išnaudojate savo darbininkus. 4 Jūs pasninkau-
dami baratės ir bylinėjatės bei kumščiais daužotės. Toks
jūsų pasninkavimas kaip šiandien, nebus išgirstas aukš-
tybėje. 5 Ar tai pasninkas, kokį Aš mėgstu, kad žmo-
gus vargintųsi per dieną, nulenktų galvą kaip nendrę,
klotų po savimi maišą ir pasibarstytų pelenų? Ir jūs tai
vadinate pasninku, Viešpačiui patinkančia diena! (Zach
7,5; Mt 6,16-18) 6 Mane patenkinsite tokiu pasninku:
pašalindami priespaudos pančius, išlaisvindami paverg-
tuosius, suteikdami laisvę prislėgtiems, panaikindami
kiekvieno jungą. 7 Dalinkis maistą su alkanu: benamius
ir vargšus atvesk į namus, pamatęs nuogą, aprėdyk jį,
savo tautiečio neniekink. (Mt 25,35) 8 Tada tavo gyve-
nimas nušvis kaip aušra, tavo sveikata greit pagerės,
tiesa eis pirma tavęs ir Viešpaties garbė lydės tave. (Ps
37,6) 9 Kai Jo šauksies, Viešpats atsakys, prašysi pa-
galbos, Jis išgirs ir tars: 'Aš čia!' Jei pašalinsi iš savo
tarpo priespaudą, negrasinsi ir nekalbėsi pikto, (Iz
30,19) 10 jei alkstantį pasotinsi, kaip pats save, ir pri-
spaustajam padėsi, tada tavo šviesa spindės tamsoje ir
tavo tamsybė taps šviesa. 11 Tada Viešpats vedžios ta-
ve, pasotins tave sausros metu ir sustiprins tavo kūną;
tu būsi kaip palaistytas sodas, kaip neišsenkantis van-
dens šaltinis. (Jer 31,12) 12 Tautos senieji griuvėsiai
bus atstatyti. Tu dėsi pamatus kartų kartoms. Tave va-

dins: 'Mūsų spragų atstatytoju' ir 'gatvių tiesėju'. (Iz
61,4) 13 Jei tu savo kojomis vaikščiodamas sabatos ne-
sutepsi, nepramogausi mano šventoje dienoje, vadinsi sabatą atgaivinimo švente ir garbinga Viešpaties diena, pagarboje laikysi ją, nevaikščiosi savo keliais, neieškosi pramogų ir nekalbėsi tuščių kalbų, (Iz 56,2-4) 14 tada
tu gėrėsies Viešpačiu, o Aš tave vesiu ir laiminsiu tavo darbus, leisiu naudotis tavo tėvo Jokūbo tėvonyste"; taip kalbėjo Viešpats.

Netikras ir tikras pasninkas. Žmonės pasninkavo, garbino Dievą, lankė pamaldas, barstėsi galvas pelenais, rengėsi ašutinėmis. Jie visa darė, kaip buvo įsakyti, pamokyti. Tačiau jie nejautė Dievo palaimos, artybės. Žmonės klausė, kodėl Dievas jiems neatsako. Dievo atsakymas buvo: "Jie pasninkauja, bet nevykdo teisės". Dievui patinkamas pasninkas yra kaip Kristus ir apaštalai mokė. (Mt 6,16-17) Taip mokė ir pranašas. Dievas reikalavo ir reikalauja ne apeigas atlikti, bet pačiam pasikeisti, artimui padėti, vargšą globoti.

59 skyrius
TAUTOS NUSIKALTIMAS, IŠGANYTOJO PAŽADĖJIMAS 1-21

1 Viešpaties ranka nesutrumpėjo gelbėti, ir Jo au-
sis neapkurto išgirsti, (Iz 50,2) 2 bet jūsų nusikaltimai
atskyrė jus nuo jūsų Dievo, ir jūsų nuodėmės paslėpė
Jo veidą, Jis nebeišklauso jūsų. 3 Jūsų rankos suteptos
krauju ir pirštai — nusikaltimu; jūsų lūpos ir liežuvis
murma ir meluoja. (Iz 1,15) 4 Nė vienas teisme nesiekia
teisingumo ir garbingai neieško tiesos. Jie pasitiki tuštybe ir kalba melus, pradeda vargą ir pagimdo nusikalti-
mą. 5 Jie peri gyvačių kiaušinius ir audžia voratinklius. Kas valgo jų "kiaušinių", tas miršta. Jei kas tokį kiaušinį sumuša, iššoka iš jo angis. 6 Voratinklių audiniai ne-
tinka drabužiams, jais neįmanoma apsidengti. Jų darbai

yra pikti, ir jų rankų veiksmai pilni smurto. 7 Jie žengia
į piktą ir skuba nekaltą kraują pralieti; jų mintys yra pil-
nos piktybės, jų keliuose — sunaikinimas ir griuvėsiai.
(Rom 3,15-17) 8 Jie nepažįsta ramybės kelio, nesiremia
teisingumu; jų keliai klaidingi, kas jais eina, nepasiekia
taikos. 9 Todėl teisė yra toli nuo mūsų, ir teisybė nepa-
siekia mūsų; mes laukiame šviesos, o čia — tamsa; lau-
kiame aušros, o vaikščiojame sutemose. 10 Mes ieško-
me kaip akli sienos, klupčiojame vidudienį, kaip prie-
blandoje, sėdime sustirę, lyg mirę. 11 Mes visi niurz-
giame kaip lokiai, vaitojame kaip burkuojantys karve-
liai; mes laukiame tiesos, bet jos nėra; išgelbėjimo, bet
jis toli nuo mūsų. 12 Mūsų neteisybės padaugėjo Tavo
akivaizdoje, ir mūsų nuodėmės liudija prieš mus; mes
žinome savo neteisybes ir mūsų nusikaltimai yra su
mumis. 13 Mes nusidedame ir išsiginame Viešpaties,
nusigręžiame ir nesekame savo Dievo; kalbame apie
priespaudą ir maištaujame, priimame melus ir jais nuo-
širdžiai džiaugiamės. 14 Teisė yra atmesta, ir teisybė
pašalinta; ji nebepasireiškia miesto aikštėse, sąžiningu-
mas nebepasirodo. 15 Tiesos nėra, kas jos laikosi, tas
yra pats apiplėšiamas. Viešpats tai mato, ir Jam nepatin-
ka, kad nesilaikome teisės. 16 Viešpats matė ir stebėjo-
si, kad nebebuvo žmogaus, kuris sugebėtų sulaikyti
pikta; Jo paties ranka tai padarė, nes Viešpats yra teisin-
gumas. (Iz 63,5) 17 Jo šarvas; — teisybė, šalmas —
apsauga; Jo šarvai — kerštas sunaikinti blogį, kenkiantį
žmonėms. 18 Jis atlygins savo priešams, pagal jų dar-
bus, rūstybe ir kerštu. Jis tokiu pat būdu atlygins ir
priešams. 19 Tada vakaruose esantys bijos Viešpaties
vardo, o rytuose — matys Jo garbę; nes Jis ateis kaip
srauni srovė, kaip vėjas Viešpaties varomas. 20 Jis
ateis kaip Išgelbėtojas Sionui ir, atsitraukiantiems nuo
nusikaltimų, kaip Jokūbui. (Iz 1,27; Rom 11,26) 21
Taip sako Viešpats: "Tai mano jums duota Sandara,
mano Dvasia, kuri yra tavyje; ir mano Žodžiai, kuriuos

tau daviau, nepaliks tavęs nei tavo vaikų bei vaikų vaikų, nuo dabar ir per amžius". (Jer 1,9)

Pranašas primena tautai, kad Viešpats yra galingas, Jis gali išgelbėti visur. Bet tautos nusikaltimai skiria juos nuo Dievo malonės. Dievas yra teisus ir baudžia teisingai. Žmonės vietoje garbinti Dievą — meluoja. Toks garbinimas Dievui nepatinka. Žmonės tokiu garbinimu patys save klaidina. Toks jų garbinimas yra lyg nuodai, gyvatė, voratinkliai — neduoda jokios naudos.

9 skirsneliu pranašas pąts save laiko tokiu, kaip tauta. Viešpats mato žmonių elgesį ir jų netikusį garbinimą. Dievas laukia žmogaus, kuris primintų tautai jos netinkamą garbinimą. Dievas pats pažada rūpintis žmonėmis; atnaujinti Sandarą su jais.

60 skyrius
SIONO DIDYBĖ, PAGONIŲ ATSIVERTIMAS 1-22

1 Kelkis, prašvisk, Jeruzale, nes tavo šviesa ateina,
ir Viešpaties garbė tau šviečia. 2 Štai, tamsa dengia že-
mę ir tautas; bet tau Viešpats ir Jo garbė švies. 3 Tautos
ir karaliai ateis prie tavo šviesos spindėsio. (Apr 21,24)
4 Pakelk savo akis ir žvelk aplinkui! Jie visi renkasi pas
tave; tavo sūnūs ateina iš toli, tavo dukterys atnešamos
ant rankų. (Iz 49,18; 66,12) 5 Tu, tai matydamas, spin-
dėsi džiaugsmu; tavo širdis plaks džiaugsmingai, kai
tautų lobiai plauks pas tave jūromis. (1 M 25,4; 1 Kar
10,10) 6 Daugybė kupranugarių ateis pas tave iš Midia-
no, Efos ir iš Sabos, atnešdami aukso bei smilkalų, ir
skelbs Viešpaties didingus darbus. (Ps 72,10; Mt 2,1-
11) 7 Visos Kedaro bandos bus surinktos pas tave, taip
pat ir Nebajoto avinai. Jie bus aukojami ant Viešpaties
mėgiamo aukuro. Jo garbingieji namai bus išaukštinti. 8
Kas tie, kurie kaip debesys plaukia, kaip balandžiai
skrenda į savo lizdus? 9 Salos laukia manęs, Tarsio lai-

vai buriuoja pirmi. Izraelio vaikus atgabena iš toli; sidabrą ir auksą drauge su jais, Viešpaties, tavo Dievo, vardui ir Izraelio Šventajam, nes Jis padarė tave garbingą. 10 "Svetimtaučiai statys tavo sienas, ir jų karaliai tarnaus tau. Savo rūstybės metu smogiau tave, bet iš malonės gailiuosi tavęs. (Iz 54,7-8) 11 Tavo vartai bus nuolatos atdari, dieną ir naktį nebus užrakinti, kad tautų lobius tau atgabentų ir jų karalius atvestų. (Apr 21,25-26) 12 Tauta ir karalystė, kuri tau netarnaus, žus; tokios tautos bus visai sunaikintos. 13 Libano garbės medžiai teks tau, kiparisai, platanai ir pušys puoš tavo šventąją vietą, Aš padarysiu tą savo vietą garbingą. 14 Tavo prispaudėjų ir niekintojų sūnūs ateis nuolankiai pasižeminę pas tave ir puls prie tavo kojų; jie vadins tave Sionu, Viešpaties Izraelio Šventojo miestu. (Iz 14,2; 49,23) 15 Kadangi tu buvai palikta ir nekenčiama, nė vienas nenorėjo pas tave ateiti. Aš padarysiu tave garbinga tauta ir džiaugsmu kartų kartoms. 16 Tu gersi tautų pieną, ir karaliai maitins tave, kaip motina maitina kūdikį. Tuomet tu suprasi, kad Aš esu Viešpats, tavo Išganytojas ir Gelbėtojas, Jokūbo Galingasis. (Iz 49,23) 17 Vietoj žalvario Aš atgabensiu aukso, vietoj geležies — sidabro, vietoj medžių — žalvario ir vietoj akmenų — geležies. Aš suteiksiu tavo vyriausybei taikos ir tavo valdovams teisingumo. (Iz 52,7) 18 Tavo šalyje nebebus smurto, ir tavo krašte priespaudos ir neteisybės. Tu vadinsi savo miesto sienas išganymu ir vartus — garbe. (Iz 26,1) 19 Tau nebereikės saulės dieną ir mėnulio šviesos naktį; Viešpats Dievas bus tavo amžina šviesa ir garbė. (Iz 24,23; 30,26; Apr 21,23) 20 Tavo saulė nebenusileis ir mėnulis nebeturės atmainų, nes Viešpats bus tavo amžina šviesa, — tavo gedulo dienos pasibaigs. 21 Tavo žmonės elgsis teisingai; jie amžinai paveldės šalį. Jie bus mano pasėlio atžala, mano rankų darbas, mano garbė. 22 Mažiausias taps tūkstančiu, ir menkas — galinga tauta. Aš, Viešpats, skubiai tai įvyk-

dysiu."

Pranašas kalba apie Mesijo laikus. Tą suteiks Viešpats, pati tauta to nepasieks. Ateis įvairių tautų žmonės ir karaliai; jie atgabens į Jeruzalę turtus iš įvairių kraštų. Jūra plauks laivai iš tolimiausių kraštų — Ispanijos. Midianitai atvyks iš Sinajaus pusiasalio. Efos, Sabos, Kedaro, Nebajoto gyventojai yra arabų kilmės.

Jeruzalės sienos bus atstatytos. Miestas bus atviras. Karaliai eis į jį ir neš dovanas. Miestui nebereikės nei saulės, nei mėnulio šviesos. Jo šviesa bus Viešpats. Ar tai nėra paskutiniai laikai, dangiška Jeruzalė?

61 skyrius
DIEVO TARNAS — PAŽADĖTASIS MESIJAS 1-11

1 Viešpaties Dievo Dvasia yra manyje, nes Viešpats patepė mane ir siuntė pranešti Gerą Žinią vargšams, gydyti palaužtas širdis, skelbti belaisviams išlaisvinimą ir suimtiesiems atidaryti kalėjimą; (Mt 11,5; Lk
4,18-19) 2 skelbti Viešpaties keršto dieną ir mūsų Dievo malonės metą: paguosti visus liūdinčius, (3 M
25,10; Iz 63,4) 3 įteikti jiems papuošalą vietoj pelenų, džiaugsmo aliejaus vietoj gedulo, liaupsės giesmę vietoj liūdesio. Juos vadins teisybės ąžuolais, Jo garbės dai-
gais. 4 Jie sutvarkys griuvėsius, kurie seniai buvo paversti tyrais, atnaujins sunaikintus miestus, kurie kartų
kartas gulėjo griuvėsiuose. (Iz 58,12) 5 Užsieniečiai ganys jų bandas, svetimtaučių sūnūs ars laukus ir apdirbs
vynuogynus. (Iz 60,10-16) 6 Jūs būsite Viešpaties kunigais, jus vadins mūsų Dievo tarnais. Jūs naudositės
tautų turtais ir didžiuositės jų garbe. (Iz 66,21) 7 Vietoj gėdos, jūs gausite dvigubą dalį; vietoj paniekos, — džiaugsitės ir paveldėsite savo šalyje dvigubai; jums
bus amžinas džiaugsmas. 8 "Aš, Viešpats, mėgstu teisę, nekenčiu plėšimo ir blogio; Aš tikrai jiems atlygin-

siu ir sudarysiu amžiną Sandarą su jais." (Iz 54,10;
55,3) 9 Kitos tautos pažins jų palikuonis, jų atžala bus
žinoma tautų tarpe. Visi, kurie matys juos, pripažins,
kad jie yra tauta, kurią Viešpats laimino.
10 Aš labai džiaugsiuos Viešpačiu, mano siela bus
išaukštinta Dievu! Nes Jis apvilko mane išganymo rū-
bais, apsiautė teisybės apsiaustu, kaip sužadėtinį, kuris
užsideda papuošalą ant galvos; kaip sužadėtinę, pasi-
puošusią papuošalais. (Mt 22,11-12) 11 Kaip žemė žel-
dina želmenis, ir kaip darže dygsta kas pasėta, taip
Viešpats Dievas įgyvendins teisybę ir pagarbą visose
tautose.

Čia pranašas kalba ne apie miestą, bet apie žmones. Pirmą ir antrą skirsnelį Viešpats Jėzus Nazarete pritaikė sau. (Lk 4,18; 3 M 25,10)

Sekančiuose skirsneliuose kalbama apie Izraelio tautą. Griuvėsiai bus atstatyti; kiti jiems dirbs, jie bus kunigais.

Šis skyrius yra Mesijui skirtas. Jame kalbama ir apie amžinybės laikus. (Apr 21,26)

62 skyrius
SIONO GARBĖ PASIREIKŠ 1-12

1 "Aš netylėsiu dėl Siono ir nenurimsiu dėl Jeruza-
lės, iki pasirodys jos išgelbėjimas lyg ryto aušra, ir lai-
mėjimas, lyg degantis fakilas. 2 Tautos matys tavo išga-
nymą ir karaliai tavo garbę. Tave vadins nauju vardu,
kurį Viešpats tau duos. (Iz 65,15; Apr 2,17) 3 Tu būsi
garbės vėliava ir karališkas vainikas tavo Viešpaties
Dievo rankoje. 4 Tavęs nebevadins 'Paliktoji', ir tavo
žemės — 'Sunaikintoji'. Tave vadins: 'Mano pasimėgi-
mas', o tavo šalį — 'Sutuoktoji', nes Viešpats pamėgo
tave ir šalis bus sutuokta (su Dievu). (Iz 60,15; Oz
2,21) 5 Kaip jaunuolis veda mergaitę, taip tavo Atstaty-
tojas ves tave. Kaip jaunikis džiaugiasi jaunąja, taip ta-

vo Dievas džiaugsis tavimi. (Sof 3,17) 6 Jeruzale, ant
tavo sienų Aš pastatysiu sargus; jie ištisai — dieną ir
naktį nenurims." Jūs, kurie atsimenate Viešpatį, netylė-
kite, (Iz 52,8) 7 melskite Jį, iki Jis atstatys Jeruzalę ir
jos garbę pasaulyje. 8 Viešpats prisiekė savo tvirta ran-
ka: "Aš nebeduosiu tavo grūdų tavo priešams maistui,
ir svetimi nebegers tavo vyno, kurį pagaminai. (Iz
65,21-22) 9 Kas dagoja, valgys ir girs Viešpatį; kas su-
renka vynuoges, gers vyną mano šventuose prieangiuo-
se." 10 Įeikite pro vartus, nutieskite kelią tautai; nuties-
kite, nutieskite kelią, pašalinkite akmenis, pakelkite per-
galės ženklą. (Iz 57,14) 11 Viešpats paskelbė iki žemės
pakraščių: "Sakykite Siono dukrai: tavo išgelbėjimas,
užmokestis ir atlyginimas artėja. (Zach 9,9; Iz 40,10;
Apr 22,12) 12 Jūs vadina: 'Šventa tauta', 'Viešpaties at-
pirktieji'; tave gi, Jeruzale, — 'Ieškomasis, nepamiršta-
sis miestas'". (Iz 35,10)

Atrodo pradžioje kalba pranašas, bet nuo 6 skirsnelio — Dievas. Dar yra tamsu — Babilonijos tremtis, Jeruzalėje griuvėsiai, bet jau aušta rytas, dega fakilai, pranešama laisvė. Dievas gelbės — priims tautą, vadins ją nauju vardu. Priešas nebeterios krašto, patys krašto gyventojai naudos sau maistą ir gėrimą, kas laukuose augs. Viešpats pastatys sargus — tikrus darbininkus, meldėjus. Kas sakyta 10-12 skirsneliuose nėra vien grįžimas iš nelaisvės, bet yra Jėzaus laikai.

63 skyrius
VIEŠPATS PAŠALINA PRIEŠUS, PRIMENA PRAEITĮ 1-19

1 Kas tas, kuris ateina raudonais drabužiais iš Edo-
mo miesto Bosros? Jis apsirengęs rūbais, eina pilna jė-
ga. "Tai Aš, skelbiu išganymą ir turiu galią išgelbėti".
(Iz 42,1-3; Jer 49,7-) 2 Kodėl Tavo apsiaustas raudo-
nas, ir Tavo drabužiai tarsi minančių vyno spaustuvą:

(Apr 19,13) 3 "Aš vienas myniau spaustuvą, nė vieno
iš tautų nebuvo su manimi. Aš mindžiojau juos įtūžęs ir
sumindžiojau. Jų kraujas aptaškė mano drabužius ir su-
tepė juos. (Apr 14,20; Joel 4,13) 4 Aš galvojau apie
keršto dieną, ir išgelbėjimo metas atėjo. (Iz 13,9; 34,8;
61,2) 5 Aš žvalgiausi aplinkui, ieškojau, bet čia nebuvo
padėjėjo, nė vienas nepadėjo man. Tik mano ranka ir
rūstybė padėjo man. (Iz 59,16) 6 Aš įnirtęs sumindžio-
jau tautas, daviau joms paragauti savo rūstybės ir pra-
liejau jų kraują". (Iz 51,17)

7 Atsimenu Viešpaties mums parodytą malonę ir
garbinu Jį už visa, ką Jis mums suteikė; Viešpats labai
gailestingas Izraelio namams. Jis visa tai darė iš savo
malonės, pasigailėdamas mūsų. 8 Viešpats tarė: "Jie yra
mano tauta, mano vaikai ne veidmainiai". Jis tapo jiems
gelbėtoju priespaudoje. (5 M 32,5,20) 9 Iš visų sielvar-
tų jų neišgelbėjo nei pasiuntinys, nei angelas, bet Jis
pats tai įvykdė; iš meilės ir pasigailėjimo jiems; Jis iš-
laisvino juos, pakėlė juos, vedė bei lydėjo praeityje. (2
M 33,14-15) 10 Jie maištavo ir vargino Jo Šventąją
Dvasią, todėl Jis nusigręžė nuo jų, tapo jų priešu ir ko-
vojo prieš juos. 11 Jie atsiminė senas praeities dienas,
Jo tarno Mozės laikus, kai Jis vedė savo tautą. Kas tas,
kuris išvedė per jūrą ganytojus savo bandos? Kas siun-
tė jiems savo Šventąją Dvasią? (2 M 14,30) 12 Kas sa-
vo galinga dešine vedė Mozę, perskyrė vandenį pirma
jų ir įsigijo amžiną vardą? 13 Jis vedė juos per gelmes,
lyg žirgą dykumose; kaip bandą slėnyje. Viešpaties
Dvasia davė jiems ramybę. 14 Taip vedei Tu savo tautą
ir įsigijai garbingą vardą. 15 Pažvelk iš dangaus, iš sa-
vo šventos ir garbingos buveinės. Kur Tavo uolumas ir
galia? Tavo nuoširdumas ir gailestingumas man nepa-
siekiamas. 16 Nesislėpk nuo mūsų, nes Tu esi mūsų
Tėvas. Abraomas nepažįsta mūsų, o Izraelis nieko neži-
no apie mus. Tu, Viešpatie, esi mūsų Tėvas, mūsų Iš-
gelbėtojas, garbė Tavo vardui per amžius. (2 M 4,22; 5

M 32,6) 17 Viešpatie, kodėl leidi mums nuklysti nuo Tavo kelių, sukietini mūsų širdį, Tavęs neklausome? Žvelk į mus, savo tarnus, dėl savo tėvonystės ir padermių. 18 Tavo tauta tik trumpai valdė šventovę; mūsų priešai mindžioja ją. 19 Mes esame tokie, lyg Tau niekad nebūtume priklausę, ir Tavo vardu nesivadinę.

1-6 skirsneliuose Dievas sako, kad Jis ateina iš Bosros, edomitų (Ezavo) sostinės. (Am 1,12) Pranašas Obadijas rašė apie edomitų padėjimą priešams, jų puolimą ir grobimą izraelitų turto. Nuo to laiko edomitai buvo laikomi Izraelio priešais. (Ps 137,7) Dievas baudė ir naikino edomitus ir kitas tautas.

Nuo 7 skirsnelio pranašas primena izraelitų praeitį, kaip Dievas juos vedžiojo ir globojo. Jis vedė juos kaip žirgą dykumoje ir kaip bandą slėnyje, kur bandai buvo maisto.

Nuo 15 skirsnelio yra pranašo malda.

64 skyrius
MALDA IŠGELBĖJO 1-12

1 O, kad Tu praplėštum dangų ir nužengtum, kad
Tavo akivaizdoje kalnai drebėtų! (Ps 14,7) 2 Kaip ug-
nis sudegina kurą ir įkaitina vandenį, taip Tavo vardas
tetampa žinomas priešams, ir tautos tegul dreba Tavo
akivaizdoje. 3 Tu padarei, ko mes nelaukėme. Tu nu-
žengei, ir kalnai tirpo bei drebėjo. 4 Nuo amžių ausis
negirdėjo ir akis neregėjo kito dievo, kuris taip pasi-
reikštų Jo laukiantiems. (1 Kor 2,9) 5 Tu linksmai su-
tinki teisingai besielgiantį, atsimenantį Tave ir Tavo ke-
lius. Tu buvai susirūstinęs, nes mes nusidėjome. Mes
ilgai buvome Tau neištikimi ir klydome. Ar išgelbėsi
mus? 6 Mes visi esame sutepti. Visi mūsų "gerieji dar-
bai" yra kaip suteptas drabužis. Mes visi vystame kaip
lapai, mūsų neteisybės blaško mus kaip vėjas. 7 Nė vie-
nas nesišaukia Tavo vardo, nesikreipia į Tave. Tu pa-

slėpei savo veidą nuo mūsų, palikai mus dėl mūsų nusi-
kaltimų. 8 Viešpatie, Tu esi mūsų Tėvas; mes molis, o
Tu puodžius; mes visi Tavo rankų tvariniai. (Iz 45,9;
63,16) 9 Viešpatie, nerūstauk, neminėk amžinai mūsų
kalčių. Ak, pažvelk į mus, vis gi mes esame Tavo tauta.
10 Tavo šventasis miestas sunaikintas. Sionas pavers-
tas tyrais, Jeruzalė sugriauta. (Ps 74,7; 79,1) 11 Mūsų
garbingoji šventovė, kurioje mūsų tėvai garbino Tave,
sudeginta; mūsų brangiosios vietovės paverstos griuvė-
siais. 12 Viešpatie, argi tokiai padėčiai esant nepadėsi,
tylėsi ir mus varginsi be galo?

Tai maldos tąsa iš 63 skyriaus. Meldėjas žino Dievo didybę, Jo galią, nelauktą apsireiškimą. Tauta buvo nepaklusni, blaškėsi. Dievas ją baudė. Sionas paverstas tyrais, Jeruzalė sugriauta. Jei taip tęsis toliau, be galo, ko sulauksime?

65 skyrius
DIEVO ATSAKYMAS MALDAI 1-25

1 "Aš leidžiuosi ieškomas tų, kurie manęs neklau-
sė, ir atrandamas tų, kurie manęs neieškojo. Aš atsilie-
piu: 'Aš čia, Aš čia!' tautai, kuri nešaukė manęs vardu.
(Rom 10,20) 2 Aš visuomet ištiesiu rankas maištaujan-
čiai tautai, kuri eina neteisingu keliu, sekdama savo
mintis. (Pat 1,24; Jer 3,17) 3 Tai tauta, kuri mane visa-
da rūstina. Ji aukoja aukas soduose ir degina smilkalus
ant plytų. 4 Jie sėdi kapinėse ir miega stabų šventovėse;
jie valgo kiaulieną, ir suteptas viralas yra jų puoduose.
(Iz 66,17; 3 M 11,7) 5 Jie sako: 'Neartėk prie manęs, aš
esu šventas'. Tokie žmonės erzina mane, lyg smilkstan-
čios ugnies dūmai nosį. 6 Štai, apie mane parašyta: 'Aš
netylėsiu iki jiems atlyginsiu, jiems pilnai užmokėsiu 7
už jų ir jų tėvų kaltes', — sako Viešpats, — kurie auko-
jo kalnuose ir mane niekino aukštumose; pilnai jiems
atseikėsiu už jų darbus". 8 Taip sako Viešpats: "Apie

vynuogių kekę taip sakoma: 'Nesunaikink jos, nes joje
yra palaima', taip Aš darysiu su savo tarnais, jų visai
nesunaikinsiu. (1 M 18,26; Iz 6,13) 9 Jokūbo ir Judo
palikuonys paveldės mano kalnus; mano išrinktieji ir
mano tarnai apgyvendins juos. 10 Sarono lyguma bus
ganykla avims ir Achoro slėnys — gardas bandai, ma-
no tautai, kurie ieškos manęs. (Joz 7,26) 11 Bet jūs,
kurie paliekate Viešpatį, užmirštate mano šventąjį kalną,
dengiate stalą laimės deivei ir pripilate maišyto vyno
taurę likimo dievui, 12 Aš siųsiu jums kardą, jūs priva-
lėsite klauptis, būsite nužudyti; nes kai Aš šaukiau, jūs
neatsiliepėte, kai kalbėjau, neklausėte; jūs darėte pikta
mano akivaizdoje ir pasirinkote, kas man nepatiko". (Iz
66,4) 13 Todėl Viešpats Dievas taip sako: "Štai, mano
tarnai valgys, o jūs alksite; mano tarnai gers, o jūs trok-
šite; mano tarnai džiūgaus, o jūs gėdėsite; (Iz 55,1) 14
mano tarnai nuoširdžiai džiaugsis, o jūs verksite ir de-
juosite iš širdies skausmo. 15 Mano išrinktieji naudos
jūsų vardą kaip keiksmažodį: (Viešpats Dievas tenužu-
do tave). O mano tarnus vadins kitu vardu. (Iz 62,2) 16
Kas palaimos linkės krašte, linkės Dievo vardu, ir kas
prisieks šalyje, prisieks Dievo vardu, nes senoji prie-
spauda bus užmiršta ir nebeminima mano akivaizdoje.
(Iz 19,18; Jer 4,2; 12,16) 17 Aš sukursiu naują dangų
ir naują žemę, senųjų nebeatsimins ir apie juos nebegal-
vos. (Iz 66,22; 2 Pt 3,13; Apr 21,1) 18 Jūs džiaugsitės
ir džiūgausite amžinai nauja kūryba, nes Jeruzalę su-
kursiu tautos palaimai. (Iz 35,10) 19 Aš gėrėsiuos Jeru-
zale ir savo tauta; nebesigirdės jos verksmų nei dejonių.
(Iz 25,8) 20 Nebus kūdikių, kurie, tik gimę, mirtų, nei
tokio, kuris nesulauktų pilno amžiaus. Žmogus šimto
metų bus skaitomas jaunuoliu; miręs šimto metų am-
žiaus, — bus laikomas nusidėjėliu. (Zach 8,4) 21 Jie
statys namus ir gyvens juose, įsiveis vynuogynus ir
valgys jų vaisius. (Iz 62,8) 22 Jie nieko nekurs nei au-
gins kitiems. Mano tautos žmonių gyvenimas prilygs

medžio amžiui; gyvendami jie ilgai džiaugsis savo rankų darbais. (5 M 28,30) 23 Jie nedirbs veltui ir negimdys vargui; jie ir jų vaikai bus Viešpaties palaimintųjų palikuonys. 24 Pirma negu jie prašys, Aš duosiu; jiems dar tebekalbant, Aš išgirsiu. (Iz 30,19; 58,9) 25 Vilkas ir avinėlis ganysis drauge, liūtas ės šiaudus kaip jautis, ir gyvatė nebebus kenksminga. Jie nekenks ir nenaikins mano šventajame kalne", sako Viešpats. (Iz 11,6-9)

Viešpats atsakė į pranašo maldą. Jis atsiliepė tiems, kurie rodos Jo neieškojo. Bet tuos, kurie rodos garbino Jį, griežtai įspėjo. Jie garbino Jį soduose, uždraustose vietose. Buvo įsakyta garbinti Jį tik Jeruzalėje. Smilkė Jam ant plytų, ant dailiai pagamintų aukurų. Buvo įsakyta aukurus statyti iš netašytų akmenų. Jie sėdėjo kapinėse ir miegojo stabų vietose. Tokios vietos izraelitams buvo nešvarios. Žmonės laikė save šventais, sakė: "Aš esu šventas". Viešpats sakė, kad jie erzina Jį, kaip dūmai nosį. Viešpats pažadėjo visai jų nesunaikinti, leisti jiems paveldėti Saroną — Viduržemio jūros pakraštį ir Achoro slėnį prie Jericho.

Toliau Viešpats skirstė tautą į "jus" ir "mano tarnai".

17 skirsnelyje sakyta apie naują dangų ir žemę, apie ilgą žmonių gyvenimą ir net plėšriųjų žvėrių pakeitimą į neplėšrius.

66 skyrius
BAUSMĖ VEIDMAINIAMS, PALAIMA TIKINTIESIEMS 1-24

1 Taip sako Viešpats: "Dangus yra mano sostas, ir žemė mano pakojis. Kokie yra namai, kuriuos jūs man norite statyti, ir kur mano poilsio vieta? (1 Kar 8,27; Apd 7,49; 17,24) 2 Visa tai yra mano, nes mano ranka tai sukūrė, — sako Viešpats. Aš esu patenkintas kukliu ir pasižeminančios dvasios žmogumi, kuris bijosi ma-

nęs ir klauso. (Iz 57,15) 3 Žmonės daro, kaip jiems pa-
tinka: pjauna jautį ar žudo žmogų, aukoja avį ar nusuka
sprandą šuniui, aukoja augalinę auką ar naudoja kiaulės
kraują, degina smilkalus ar garbina stabą. Taip jie pasi-
renka savo kelius; jų siela mėgsta piktybę. (3 M 17,4) 4
Tad ir Aš parinksiu ir užleisiu ant jų vargą, kurio jie bi-
jo. Nes Aš šaukiau, ir nė vienas neatsiliepė, Aš kalbė-
jau, bet jie nesiklausė. Jie darė mano akivaizdoje pikta ir
pasirinko, kas man nepatinka." (Iz 65,12)
5 Išgirskite Viešpaties Žodį, kurie bijote Jį. "Jūsų
broliai, kurie neapkenčia jūsų ir jus pašalina dėl mano
vardo, sako: 'Girkite Viešpatį, kad matytume jūsų
džiaugsmą!' Bet jie bus sugėdinti." (Lk 6,22) 6 Klausy-
kis, tai balsas mieste! Klausykis, tai balsas iš švento-
vės! Tai Viešpaties balsas, kai Jis baudžia savo priešus.
7 "Dar skausmų nepajutus, ji pagimdė, dar skausmams
neprasidėjus, pagimdė sūnų. 8 Kas tai girdėjo, ar ką pa-
našaus matė? Ar gali kraštas vieną dieną užgimti? Ar
gali tauta viena akimirka atsirasti? Tik skausmams pra-
sidėjus, jau Sionas pagimdė savo vaikus. 9 Argi Aš,
leidęs priartėti gimdymui, neleisiu pagimdyti?" Klausia
Viešpats. "Argi leidęs pradėti, gimdymą sulaikysiu?"
Klausia Dievas? (Iz 37,3) 10 "Džiaukitės Jeruzale, ku-
rie ją mylite. Džiaukitės, kurie liūdėjote dėl jos. (Ps
122,6) 11 Dabar maitinkitės ir gaivinkitės ja, pilnai ger-
kite džiaugsmą jos garbės!" 12 Taip sako Viešpats:
"Jūsų kraštas klestės gerbūviu, tautų lobiai plauks jam,
kaip neišsenkanti upė. Jūs būsite kaip kūdikiai maitina-
mi, ant rankų nešiojami ir lepinami. (Iz 60,4) 13 Kaip
motina paguodžia kūdikį, taip Aš jus paguosiu; Jeruza-
lėje jūs būsite paguosti. 14 Jūs tai matysite ir jūsų širdis
džiaugsis, jūs bujosite kaip jauna žolė." Viešpaties pa-
laima bus apreikšta Jo tarnams, o Jo rūstybė — prie-
šams. 15 Viešpats ateis ugnimi, Jo vežimai kaip viesu-
las, įvykdys užsidegusį pyktį ir Jo įspėjimą. (Apr
19,11-15) 16 Ugnimi ir kardu Viešpats padarys teismą

visai žmonijai. Viešpaties užmuštųjų bus daug. 17 "Vi-
si, kurie pasišventę apsivalo, bet eidami į sodus, seka
stabų kunigą, valgo kiaulieną, peles ir kitus pasibjaurė-
tinus dalykus, bus sunaikinti", — sako Viešpats. (Iz
65,4-5) 18 "Aš žinau jūsų darbus ir mintis; surinksiu
įvairių kalbų tautas, ir jos matys mano garbę. 19 Aš
duosiu ženklą jiems ir pasiųsiu dalį tikinčiųjų į visas
tautas: į Tarsį, Putą ir Ludą, kurie šaudo strėlėmis; į Ta-
balą ir Javą; į tolimas salas, kurie negirdėjo mano darbų
ir nematė mano šlovės. Jie paskelbs mano garbę tau-
toms. (Mt 28,19) 20 Jie atgabens jūsų brolius iš visų
tautų, kaip atgabenamos aukos: ant žirgų, vežimuose,
neštuvuose, ant asilėnų ir kupranugarių į šventąjį Jeru-
zalės kalną, kaip Izraelio sūnūs atneša augalinę auką į
Viešpaties namus švariame inde, — sako Viešpats. (Iz
60,3-7) 21 Kai kuriuos iš jų įstatysiu kunigais ir levi-
tais. (Iz 61,6) 22 Kaip nauji dangūs ir nauja žemė, ku-
riuos sukursiu, stovės mano akivaizdoje, taip ir jūsų pa-
likuonys ir vardas išliks, — sako Viešpats. (Iz 65,17)
23 Nuo jauno mėnesio (mėnulio) iki jauno mėnesio, ir
nuo sabatos iki sabatos, visi ateis ir melsis mano aki-
vaizdoje, — sako Viešpats. 24 Jie išeis ir matys žmonių
lavonus, kurie maištavo prieš mane. Jų kirminas nemirs
ir ugnis neužges. Jie bus pasibaisėjimu visai žmonijai".
(Mk 9,44)

Ar reikia Dievui didingų pastatų ir aukų? Remiantis Naujuoju Testamentu, jų nereikia tokių, kokie buvo Senojo Testamento laikais. Pranašai to viso neniekino, bet ir nepritarė tokioms statyboms. Pranašas Dievo vardu sakė, kad Dievas žvelgia į kuklius ir pasižeminančius, o ne į didingus pastatus ir gausias aukas. Pranašai ir Kristus atmetė veidmainystę. Tas pats žmogus aukojo auką ir skriaudė bei nužudė žmogų; aukojo auką ir sekė stabus. Tokių veiksmų Dievas nemėgo ir nemėgsta.

Daugelis izraelitų galvojo; jie sugrįš į savo buvusį kraštą ir viskas bus tvarkoje. Dievas įsakė klausytis. Jis kalba iš šventovės; taip nebus, kaip jie galvoja. Tauta privalo atgimti; gera prasme pasikeisti. Kūniškas gimdymas motinai buvo labai skausmingas, tad ar Sionas atgimdys žmones be skausmų, vienos dienos metu? Toks atsinaujinimas nerimtas. Čia Dievas palyginamas motinai, kuri gimdydama kenčia ir giliau pergyvena negu tėvas.

Viešpats baus netikinčiuosius. Tą sako Senasis ir Naujasis Testamentas. Dievas siųs savo pasiuntinius į visus kraštus. Tarsis yra Ispanijoje, Putas ir Ludas Afrikoje, Tabalas prie Juodųjų jūrų Kaukaze ir Java Graikijoje. Viešpats sukurs naują dangų ir žemę. Jis bus garbinamas dvasia ir tiesa, ir teis visą pasaulį. Tuo pranašo Izaijo knyga baigiama.

PRANAŠAS JEREMIJAS

Jeremijas buvo kilęs iš kunigo šeimos, gimęs Anatote, į šiaurę nuo Jeruzalės. Dievas pašaukė jį pranašu jauną, 626 pr. Kr. Pranašo laikais Judėja buvo kelis kartus nusiaubta karo; valdovai ir tauta, nusigręžę nuo Dievo, elgėsi blogai. Jeremijas įspėjo juos pasitaisyti ir pasitikėti Dievu. Tautos ir bažnyčios valdovai laikė Jeremiją tautos išdaviku — dirbančiu priešų naudai. Jeremijas daug kentėjo; jis turėjo tik vieną ištikimą draugą Baruką.

Jeremijo knygoje kalbama apie Judėją 1-45; apie kitas tautas 46-52.

Asirija, įsikūrusi Eufrato upės slėnio šiaurinėje dalyje, su sostine Nineve, dominavo anais laikais žinomam pasauliui apie 300 metų. Eufrato upės slėnio pietuose iškilo Babilonija. Ji 607 pr. Kr. nugalėjo Asiriją ir sunaikino jos sostinę Ninevę. Kariaujant Asirijai su Babilonija, Egiptas siekė pasaulio valdžios pirmenybės. Babilonija nugalėjo Egiptą prie Eufrato pagarsėjusiame Karkemo mūšyje 605 pr. Kr. ir tapo pirmaujančia pasaulio galybe.

Jeremijo laikais paskutinieji septyni Judėjos karaliai buvo: Manasas 697-642 pr. Kr.; Amonas 641-640, Josijas 639-608, Joahazas 608, Joakimas 608-597, Joakinas 597 ir Zedekijas 597-586. Babiloniečiai 586 pr. Kr. paėmė Jeruzalę ir ją sudegino.

Jeremijo laikais jo bendraamžiai pranašai buvo: Ezekielis ir Danielius tremtyje — Babilonijoje, o Habakukas, Naumas ir Obadijas Judėjoje.

JEREMIJO KNYGA

1 skyrius

JEREMIJO PAŠAUKIMAS 1-19

1 Ši knyga yra žodžiai Jeremijo, kunigo Hilkijo sū-
naus iš Anatoto, iš Benjamino teritorijos. 2 Viešpats
kalbėjo Jeremijui tryliktaisiais Josijo, Amono sūnaus,
Judėjos karaliaus viešpatavimo metais; 3 antrą kartą
viešpataujant Josijo sūnui Joakimui, ir iki Zedekijo, Jo-
sijo sūnaus, Judėjos karaliaus vienuoliktųjų viešpatavi-
mo metų penkto mėnesio, tai yra Jeruzalės ištrėmimo į
nelaisvę. (2 Kar 23,34; 24,17; 25,2,8) 4 Viešpats kal-
bėjo Jeremijui: 5 "Pažinau tave prieš tau gimstant, pa-
šventčiau tave pranašu ir paskyriau tautoms." (Iz 49,1;
Gal 1,15) 6 Aš atsakiau: "Ak, Viešpatie Dieve, aš ne-
moku kalbėti, dar esu per jaunas". (2 M 3,11; Iz 6,5-8)
7 "Nesakyk: 'Aš per jaunas', bet eik, pas kuriuos tave
siųsiu, ir kalbėk, ką tau liepsiu. 8 Nebijok jų, nes Aš
esu su tavimi ir tave išgelbėsiu", atsakė Viešpats. 9 Ta-
da Viešpats ištiesė savo ranką ir, palietęs ja mano lū-
pas, tarė man: "Aš tau suteikiu iškalbingumo galią. (5
M 18,18) 10 Šiandien skiriu tave rauti, griauti, žudyti,
naikinti, bet taip pat atstatyti ir kurti tautose ir karalystė-
se." (Jer 18,7-10) 11 Viešpats klausė manęs: "Ką ma-
tai, Jeremijau?" Aš atsakiau: "Matau migdolo šaką".
12 Viešpats atsakė: "Gerai martei, o Aš budėsiu, kad
mano žodžiai būtų įvykdyti". (Jer 31,28) 13 Viešpats
klausė manęs antrą kartą: "Ką matai?" Aš atsakiau:
"Matau verdantį katilą, artėjantį iš šiaurės". 14
Viešpats atsakė: "Iš šiaurės ateis nelaimė ant visų
šalių gyventojų. 15 Aš pašauksiu visas šiaurės
karalystes, kad jos ateitų ir kiekviena pastatytų savo
sostą prie Jeruzalės vartų (užimtų), prieš visas jos sie-
nas aplink ir prieš visus Judėjos miestus. 16 Tada įvyk-

dysiu teismo sprendimą dėl visų jų nusikaltimų: jie pali-
ko mane, aukojo svetimiems dievams ir garbino savo
rankų darbus — stabus. 17 O tu pasiruošk, susikaupk
ir jiems kalbėk, ką tau liepsiu! Nenusigąsk jų! Jei bijo-
si, išgąsdinsiu tave jų akivaizdoje, 18 Aš šiandien darau
tave sustiprintu miestu, geležies šulu ir žalvario siena
prieš visą šalį: Judėjos karalius, kunigaikščius, kunigus
ir visą tautą. (Jer 15,20; Ez 3,8-9) 19 Jie kovos prieš ta-
ve, bet nenugalės, nes Aš esu su tavimi ir tave išgelbė-
siu", sako Viešpats.

Pranašo Jeremijo pašaukimas įvyko 626 pr. Kr. Jis veikė iki Jeruzalės sunaikinimo 586 pr. Kr. Kaip pranašas kalbėjo su Dievu nepasakyta; girdimu žodžiu ar mintimis. Dievas jį numatė pranašu dar negimusį. Kai Dievas jį pašaukė pranašu, jis dar buvo jaunuolis, gal apie 20 metų? Jeremijas nenorėjo būti pranašu, bet Dievas reikalavo būti Jo pranašu. Dievas jį net kūniškai palietė, tuo suteikė jam iškalbingumą. Pranašas Jeremijas buvo paskirtas skelbti griovimą ir atstatymą Izraelio tautos ir kitų tautų. Dievas įsakė Jeremijui būti drąsiu. Jei jis bijos tautos vadų, kunigų ir savo tautiečių, jis neišlaikys. Pranašo Jeremijo pareiga buvo sunki — pranašauti prieš valdovus. Jeremijas privalėjo pranešti Viešpaties Žodžius valdovams, tautai ir pranašauti apie kitas tautas. Viešpats pažadėjo sustiprinti jį, padaryti lyg geležiniu šulu.

Dievas parodė jam sprogstančią migdolo šaką. Tas medis anksti pavasarį sprogsta. Tai reiškė, kad Dievas greit vykdys, ką pranešа; baus izraelitus už nusikaltimus; stabų garbinimus.

Jeremijui buvo parodytas verdantis katilas šiaurėje. Tas reiškė — priešas atžygiuos iš šiaurės, užims visą Judėją ir sostinę Jeruzalę. Babilonija buvo daugiau į rytus negu į šiaurę. Karo veiksmai vykdavo iš šiaurės; ten buvo kariuomenei žygiuoti tinkamas kelias.

2 skyrius
IZRAELIO NEDĖKINGUMAS IR BAUSMĖ 1-37
1.Viešpats kalbėjo: 2 "Eik ir šauk Jeruzalei. Aš at-
simenu tavo jaunystės ištikimybę, tavo sužadėtuvių
meilę, kaip tu mane sekei dykumoje, nesėjamoje šalyje;
3 šventas buvo Izraelis Viešpačiui, Jo derliaus pirmasis
vaisius. Kas jį skriaudė, nusikalto, nelaimė juos ištiko.
4 Klausykite Viešpaties Žodžio, Jokūbo namai, ir visos
Izraelio padermės! 5 Ką bloga rado manyje jūsų tėvai,
kad jie atitolo nuo manęs, sekė beverčius stabus ir nusi-
kalto. (Mik 6,3-5) 6 Jie neklausė: 'Kur yra Viešpats,
kuris mus išvedė iš Egipto šalies; vedė dykumoje, ste-
pių ir daubų šalyje, sausoje ir tamsioje žemėje; krašte,
per kurį niekas nekeliauja ir kuriame joks žmogus ne-
gyvena?' 7 Juk Aš jus atvedžiau į derlingą šalį, ir leidau
jos vaisiais ir viskuo naudotis. Bet jūs, vos atvykę, sa-
vo elgesiu padarėte kraštą, mano nuosavybę, pabaisa. 8
Kunigai neklausė: 'Kur yra Viešpats?', įstatymo sargai
nepažino manęs, ganytojai sukilo prieš mane, pranašai
pranašavo Baalo vardu ir sekė beverčius stabus. 9 To-
dėl kaltinu jus ir jūsų vaikų vaikus. 10 Eikite į Kipro
pajūrius ir pažiūrėkite, arba pasiųskite į Kedarą, pasitik-
rinkite ir pamatykite, ar ten yra kas nors panašaus? 11
Ar yra kada tauta pakeitusi savo dievus, nors jie stabai?
Bet mano tauta pakeitė garbingą Dievą stabais. (Rom
1,23) 12 Stebėkitės dėl to dangūs, išsigąskite ir būkite
sukrėsti! 13 Dvi piktybes padarė mano tauta: ji paliko
mane, gyvojo vandens šaltinį, ir išsikasė skylėtų šuli-
nių, kurie nesulaiko vandens. (Jer 17,13; Ps 36,10) 14
Argi Izraelis vergas? Ar jis gimęs baudžiauninkas? Ko-
dėl jis tapo grobiu? 15 Jie riaumojo kaip liūtai, paleidę
savo gerkles. Jie pavertė šalį tyruma; miestai yra su-
griauti, be gyventojų. 16 Memfio ir Tachpanės miestų
vyrai plikai nuganys tavo viršugalvį, nualins kraštą.
(Jer 44,1) 17 Argi ne todėl tau taip atsitiko, kad palikai
Viešpatį, savo Dievą? (Oz 13,9) 18 O dabar kodėl bėgi

į Egiptą Nilo vandens gerti, ir į Asiriją Eufrato vandens
gerti (ieškai globos)? 19 Tavo piktybė tave baudžia, o
tavo atpuolimas — plaka. Žinok ir suprask, kaip baisu
ir klaidinga palikti Viešpatį, savo Dievą. Jūs nebijojote
manęs", sako pulkų Viešpats.

20 "Tu jau seniai sulaužei savo jungą, sutraukei ry-
šius ir sakei: 'Netarnausiu!' O tačiau kiekvienoje aukš-
toje kalvoje ir po kiekvienu žaliu medžiu garbinai sta-
bus. (Jer 3,6; Iz 57,5; Ez 6,13) 21 Aš juk tave pasodi-
nau kaip taurų vynmedį, tikrą želmenį, bet tu išsigimei į
laukinį vynmedį. (Iz 5,1-4) 22 Nors ir nusiprausium
šarmu ir muilu, tačiau liksi savo kalte suteptas mano
akivaizdoje. 23 Kaip tu gali sakyti: 'Aš nesusitepiau,
Baalo nesekiojau'? Pažvelk į savo elgesį Hinomo slėny-
je, pagalvok, ką darei, 24 Tu bėgi kaip laukinė kupranu-
garė, painiodama savo žingsnius, į dykumą. Kas pora-
vimosi metu ją sulaikys? Kupranugariai, kurie jos ieš-
ko, neturės vargo poravimosi metu ją surasti.

25 Saugok savo koją, kad nebūtų basa, ir savo
gerklę nuo troškulio. Bet tu sakai: 'Visai ne! Aš myliu
svetimuosius ir juos seksiu!' 26 Kaip gėdisi vagis, kai jį
pagauna, taip bus sugėdintas Izraelis: karaliai, kuni-
gaikščiai, kunigai ir pranašai, 27 kurie sako medžiui:
'Tu mano tėvas', ir akmeniui: 'Tu mane pagimdei'. Jie at-
gręžė man nugarą. Bet savo nelaimės metu jie sako:
'Kelkis ir gelbėk mus!' 28 Kur gi tavo dievai, kuriuos
pasidarei? Jie teatsikelia, ir, jei gali, tepadeda tau nelai-
mės metu! Judėja, kiek tavo miestų, tiek tavo dievų, ir
kiek Jeruzalės gatvių, tiek Baalo aukurų! (Teis 10,14;
Jer 11,13) 29 Kodėl jūs vaidijatės su manim? Jūs visi
sukilote prieš mane! 30 Veltui aš baudžiau jūsų vaikus;
jie nepriėmė pamokymo. Jūsų pačių kardas žudė prana-
šus, kaip draskąs liūtas. (Iz 1,5; Mt 2,37; 1 Kar
18,4,13; 19,10; 2 Kar 21,16; 24,4) 31 Kokia jūs karta!
Stebėkite Viešpaties Žodį! Argi Aš buvau dykuma Iz-
raeliui, ar tamsi šalis? Kodėl mano tauta sako: 'Mes esa-

me laisvi, nebegrįšime pas Tave'? 32 Ar mergaitė pa-
miršta savo papuošalus, jaunoji savo apdarą? Bet mano
tauta jau seniai pamiršo mane. 33 Kaip puikiai tu, Izrae-
li, moki ieškoti meilės! Todėl ir piktadariauti įgudai. 34
Netgi ant tavo siūlių randamas nekaltai nužudytųjų
kraujas; tu jų nenutvėrei nusikalstant! 35 Tačiau tu sa-
kai: 'Aš nekalta; Jo rūstybė nusigręžė nuo manęs!' Aš
apkaltinsiu tave, nes sakei: 'Nenusidėjau'. (Iz 43,26) 36
Kaip lengvai tu keiti savo nuomonę! Ir Egiptas apvils
tave, kaip Asirija apvylė. 37 Iš ten tu irgi išeisi, užsidė-
jus rankas ant galvos, nes Viešpats atmetė tuos, kuriais
pasitikėjai, ir nieko iš jų nelaimėsi!"

Čia yra viena seniausių Jeremijo kalbų. Dievas įsakė jam kalbėti. Jeremijas kaltino valdovus, kunigus ir netikrus pranašus. Ši Jeremijo kalba jiems labai nepatiko. Valdovai, kunigai, netikri pranašai ir tauta buvo tikri, kad jie nenusikalsta Dievui. Jie garbina Jį, Viešpatį (Baalą) visur: aukštumose, po medžiais ir Jeruzalės gatvėse. Izraelitams buvo įsakyta garbinti Viešpatį tik Jeruzalės šventovėje. Visur kitur buvo duodama garbė Baalui. Nei valdovai, nei eiliniai žmonės nejautė savo atkritimo nuo Dievo.

Iškasti šuliniai Palestinoje buvo tam tikros duobės, į kurias surinkdavo ir laikydavo lietaus vandenį. Memfio ir Tachpanės miestai buvo Egipte, Nilo deltoje. Kipras yra sala, o Kedaras arabų kraštas. Hinomo slėnyje aukodavo vaikus dievaičiui Malochui. Asirijos ir Egipto vandenis gerti — ieškoti pas juos politinės globos. Stabų garbintojai palyginami kupranugarei poravimosi metu. Rankas ant galvos užsidėti — negarbę paslėpti.

3 skyrius
ATGAILA, PAŽADĖJIMAS MALONĖS 1-25

1 Viešpats kalbėjo: "Jei vyras paleidžia žmoną ir ji,
atsiskyrusi nuo jo, išteka už kito vyro, ar ji gali sugrįžti

pas jį? Argi toks elgesys nepakenktų šaliai? O tu, pa-
leistuvavusi su daugeliu meilužių, argi drįstum sugrįžti
pas mane? (5 M 24,1-4) 2 Pakelk savo akis į aukštu-
mas ir žiūrėk, kur tu stabų negarbinai? Pakelėse tu sė-
dėjai, kaip arabas (plėšikas) dykumoje. Tu sutepei šalį
stabų garbinimu. 3 Nelijo pavasarį nei rudenį. Bet tu
garbinai stabus ir nesigėdijai. 4 Dabar staiga tu šauki:
'Mano tėve! Mano jaunystės drauge! 5 Ar Tu pyksi
amžinai ir visados rūstausi?' Taip tu kalbi, o nuodė-
miauji toliau".

6 Viešpats man tarė karaliaus Josijo dienomis: "Ar
matei, ką darė atpuolusi Izraelio tauta? Ji ant kiekvieno
aukšto kalno ir po kiekvienu žaliuojančiu medžiu garbi-
no stabus. (Jer 2,20) 7 Aš galvojau, kad po viso to ji
sugrįš pas mane, bet ji nesugrįžo. Tą matė neištikimoji
jos sesuo Judėja, 8 jog Aš kaip tik dėl to, atpuolusią Iz-
raelio tautą, garbinančią stabus, atstūmiau ir jai įteikiau
skyrybų raštą, tačiau neištikimoji jos sesuo Judėja ne-
pabūgo, (2 Kar 17,18-19; Ez 23,2-11) 9 lengvabūdiškai
garbindama stabus, sutepė šalį. 10 Tačiau, nors visa tai
įvyko, neištikimoji jos sesuo Judėja taip pat nesugrįžo
pas mane visa širdimi, bet tik veidmainiavo. 11 Atpuo-
lusi Izraelio tauta buvo teisesnė už neištikimąją Judėją.
12 Eik šiaurės link, skelbdamas: 'Sugrįžk, atpuolėle Iz-
raelio tauta!' Aš neberūstausiu, nes esu gailestingas, ne-
pyksiu ant jūsų amžinai. 13 Prisipažink, kad Viešpa-
čiui, savo Dievui, buvai neištikima, svetimus sekei, su
jais garbinai stabus po žaliuojančiais medžiais ir mano
balso neklausei. 14 Sugrįžkite, atpuolę vaikai, nes Aš
esu jūsų valdovas, paimsiu jus po vieną iš miesto ir po
du iš giminės ir atvesiu į Sioną. (Oz 2,21; Iz 6,13) 15
Aš jums duosiu ganytojų, kokius Aš noriu; jie jus ga-
nys išmintingai ir sumaniai. (Jer 23,4) 16 Tuomet jūs
tapsite skaitlinga tauta ir niekas nebeklaus, kur yra
Viešpaties Sandaros skrynia. Ji niekam nerūpės; jos
nei prisimins, nei pasiges, nei naujos nebedarys. 17

Tuomet Jeruzalę vadins 'Viešpaties sostu', ir į ją susirinks visos tautos; jie nebeklausys savo užsispyrusios, piktos širdies balso. (Iz 2,2-4; 65,2) 18 Judėja su Izraeliu ateis iš šiaurės krašto į šalį, kurią daviau jūsų tėvams paveldėti. (Iz 11,11-13)

19 Galvojau priimti tave sūnumi ir duoti tau mielą šalį, gražiausią tėviškę tautų tarpe! Tikėjausi mane vadinsite 'savo Tėvu' ir seksite mane visados. 20 Tačiau, kaip moteris ištikimybę sulaužo dėl meilužio, taip jūs, izraelitai, sulaužėte ištikimybę man." 21 Klausykitės! Aukštumose girdimas Izraelio vaikų maldaujantis verksmas; jie elgėsi neištikimai, pamiršo Viešpatį, savo Dievą. 22 "Sugrįžkite, atpuolusieji vaikai! Aš atleisiu jums." Izraelitai atsiliepė: "Mes ateiname pas Tave, nes Tu esi Viešpats, mūsų Dievas. (Oz 6,1) 23 Iš tiesų, apgaulė yra aukštumose ir kalnuose, Viešpatyje yra Izraelio išganymas. 24 Stabai rijo mūsų tėvų jaunystėje įgytą turtą: avis, raguočius, sūnus ir dukteris. 25 Gėdykimės ir prisipažinkime nusidėję Viešpačiui, savo Dievui; mes ir mūsų tėvai, nuo jaunystės iki šios dienos, neklausėme Viešpaties, savo Dievo."

Izraelitų atkritimas, dievaičių garbinimas, dažnai buvo palyginamas santuokos sulaužymui. Jei santuoka buvo suardyta, remiantis 5 M 24,1-4, nebeturėjo teisės tie patys asmenys antrą kartą santuoką sudaryti. Tad jei izraelitai buvo neištikimi Dievui, ar jie turėjo teisę nelaimėje šauktis Dievo? Taip. Tą matome iš Saliamono maldos pastačius šventovę ir kitų Šventojo Rašto vietų. Tada grįžimas pas Dievą privalėjo būti nuoširdus — tikras. Į paviršutinį, formalų grįžimą Dievas neatsakė.

Karaliaus Josijo reformacija vyko iš viršaus, nepasiekė tikro tautos apsisprendimo. Nors Jeremijas pritarė Josijo reformacijai, bet nematydamas tautoje nuoširdumo, tame darbe nedalyvavo. Izraelio (žydų šiaurės) valstybė 721 pr. Kr. buvo ištremta į Asiriją todėl, kad jie

garbino dievaičius. Tas turėjo būti rimtas įspėjimas Judėjos gyventojams — ištikimai sekti Viešpatį. Deja, Judėjos gyventojai garbino dievaičius.

14-18 skirsneliuose pranašas kalba, kad žydų susiskaldymas į dvi valstybes 933 pr. Kr. yra praeitis. Žydai grįš iš tremties ir gyvens pažadėtoje žemėje kaip viena tauta. Jie nebekalbės ir apie Sandaros skrynią, kurioje būvo laikoma dešimt Dievo įsakymų. Dievas duos jiems naujus vadus (kunigus), kurie nebeklaidins tautiečių, bet mokys tikrą Dievo garbinimą. Apie tokį laiką galima kalbėti tik krikščionybės pradžioje.

Dievas žada atleisti atgailaujantiems (verkiantiems) žmonėms. Žmonės suprato, kad jie labai klydo garbindami Baalą — dievaičius.

4 skyrius
ĮSPĖJIMAS APIE KRAŠTO SUNAIKINIMĄ 1-31

1 "Izraeli, jei tu atsiversi", sako Viešpats, "galėsi
sugrįžti pas mane; jei pašalinsi savo piktybes, tau nereikės bėgti nuo manęs. 2 Jei prisieksi: 'Kaip gyvas Vieš-
pats!', teisiai, teisingai ir tikrai, tai būsi tautoms palaima
ir plačiai sklis tavo garbė". (Jer 12,16; Iz 65,16) 3 Taip
sako Viešpats Judėjos žmonėms ir Jeruzalės gyventojams: "Plėškite dirvonus ir nesėkite erškėtynuose. (Oz
10,12) 4 Apsipjaustykite ir pasišvęskite man, Judėjos
žmonės ir Jeruzalės gyventojai, kad neišsiveržtų kaip ugnis mano rūstybė ir degtų neužgesinama dėl jūsų piktų darbų. (Jer 9,25; 5 M 10,16)

5 Skelbkite Judėjoje ir praneškite Jeruzalėje, pūskite ragą krašte, garsiai šaukite ir sakykite: 'Susirinkite ir eikime į sutvirtintus miestus! 6 Iškelkite vėliavą Siono
link! Bėkite! Nestovėkite! Nelaimę ir sunaikinimą Aš užleisiu iš šiaurės. (Jer 1,14) 7 Liūtas pakilo iš tankumyno, tautų naikintojas pajudėjo, pakilo iš savo vietos paversti tavo šalį tyruma; Tavo miestai pavirs griuvėsiais ir ištuštės. 8 Todėl apsivilkite ašutinėmis, raudoki-

te ir dejuokite: 'Nenusigręžė nuo mūsų Viešpaties rūstybė'".
9 Viešpats sako: "Ateis diena, kada pradings karaliaus drąsa ir kunigaikščių narsumas; kunigai išsigąs, ir pranašai apstulbs iš baimės. 10 Jie sakys: Ak, Viešpatie Dieve, iš tikrųjų tu labai apvylei tautą ir Jeruzalę, sakydamas: 'Jūs turėsite taiką', o dabar 'kardas siekia mūsų gyvybės!' (Jer 6,14) 11 Tuomet sakys tautai ir Jeruzalei: 'Karštas vėjas pučia nuo plikų aukštumų iš dykumos mano tautos link, bet ne vėtyti ir ne valyti jos. 12
Smarkus vėjas pakyla man liepiant: dabar Aš pats pranešiu jiems teismo sprendimą!" 13 Kaip debesis jis pakyla, kaip audra jo kovos vežimai; greitesni už erelius jo žirgai! Vargas mums, mes žuvę! 14 Jeruzale, apvalyk nuo pikto savo širdį, kad būtum išgelbėta! Ar ilgai piktai galvosi? (Iz 1,16) 15 Klausykis, iš Dano ir iš Efraimo kalnyno siunčia blogą žinią: 16 "Įspėkite tautą, praneškite Jeruzalei: priešai atžygiuoja iš tolimos šalies ir puls Judėjos miestus! 17 Jie jau supa ją, nes ji įpykino mane. (Jer 1,15; 6,3) 18 Tavo elgesys ir darbai tau tai padarė! Tai tavo piktybė, taip karčiai palietė tavo širdį", sako Viešpats.
19 "Ak, mano krūtine, mano krūtine! Aš raitaus iš skausmo. O mano širdies mušimas! Mano širdis nerimsta, negaliu tylėti; girdžiu rago garsą, kovos šauksmą. (Iz 16,9) 20 Sunaikinimas po sunaikinimo! Visa šalis nuteriota! Staiga sunaikinamos mano palapinės, bematant — ir mano palapinė! 21 Kaip ilgai matysiu vėliavas, girdėsiu rago garsą? 22 Mano tauta paika, ji manęs nepažįsta. Jie kvaili vaikai, neturi supratimo. Jie gudrūs pikta daryti, bet daryti gera, jie nesugeba". 23
Aš pažvelgiau į žemę; ji buvo tuščia dykuma; pažvelgiau į dangų, jo šviesos nešvietė. 24 Pažvelgiau į kalnus, jie drebėjo; visos aukštumos siūbavo. 25 Aš žvalgiaus ir niekur nebuvo nė vieno žmogaus, visi padangių paukščiai buvo nuskridę. 26 Pažvelgiau į derlingą že-

mę, — ji buvo dykuma; visi miestai buvo sunaikinti
Viešpaties akivaizdoje. Tokia didlė buvo Jo rūstybė!
27 Viešpats tarė: "Visa šalis pavirs tyruma, tačiau
visai jos nesunaikinsiu. (Jer 5,10,18) 28 Dėl to gedės
žemė ir aptems aukštai dangūs. Aš tai pasakiau ir nesi-
gailėsiu, nutariau ir įvykdysiu! 29 Nuo raitelių ir šaulių
šauksmo pabėgo visa šalis; jie sulindo į olas, pasislėpė
tankynėse ir lipo ant uolų; visi miestai ištuštėjo. 30 Ką
dabar darysi, tu nugalėtoji tauta? Nors apsivilktum pur-
puru, puoštumeis auksiniais papuošalais, pasidažytum
akis juodais dažais; visas pasipuošimas nieko nepadėtų!
Tavo meilužiai paniekina tave; jie siekia tavo gyvybės.
31 Girdžiu, tarsi, gimdančios riksmą, kaip pirmagimį
gimdančios šauksmą: balsą Siono dukters, gaudančios
kvapą, gniaužančios rankas ir sakančios: 'Vargas man,
mano gyvybė priklauso nuo žudikų!'"

Įspėjimas apie krašto sunaikinimą. Izraelitams buvo sakyta, kad jie gali būti palaima visoms tautoms, jei jie tikrai atsivers — plėš dirvonus ir nesės erškėtynuose.

Baisus priešas eina iš šiaurės! Kas tas priešas yra — nesakyta. Bendrai pranašas Jeremijas kalbėjo apie babiloniečius. Daugelis Šventojo Rašto aiškintojų galvoja, kad tai buvo skitai, kurie Palestinoje siautė 630-625 pr. Kr.

Priešas buvo toks galingas ir žiaurus, kad žmonės bėgo gelbėtis nuo jo sutvirtintuose miestuose. Visa tautos vadovybė, karalius, jo patarėjai, kunigai ir pranašai (netikri) neteko drąsos.

Apie priešo puolimą buvo gauta žinia iš Dano — toliausios valstybės šiaurės. O priešas jau čia prie Efraimo, prie Jeruzalės! Dėl siaučiančios nelaimės buvo kalta pati tauta, ji nusigręžė nuo Dievo. Jeremijas matė baisų krašto sunaikinimą, tačiau Dievas pranešė, kad visai jo nesunaikins.

5 skyrius

TAUTOS NUSIKALTIMAS IR BAUSMĖ 1-31

1 "Pereikite Jeruzalės gatves, žiūrėkite ir stebėkite,
ieškokite aikštėse; jei rasite nors vieną, kuris elgiasi tei-
singai ir siekia tiesos, tada Aš jai atleisiu. 2 Jei jie sako:
'Kaip gyvas Viešpats', iš tikrųjų jie kreivai prisiekia",
sako Viešpats.

3 Viešpatie, argi tavo akys nenukreiptos į tiesą? Tu
baudei juos, bet jie nejautė to; prispaudei juos, bet jie
nepriėmė drausmės. Jie pasidarė kietesni už uolą, at-
sisakė atsiversti. (Jer 2,30 ; Iz 48,4) 4 Aš galvojau:
"Tik vargšai žmonės nesupranta, nes nežino ko Vieš-
pats reikalauja, nepažįsta Dievo įstatymo. 5 Tad aš eisiu
pas didžiuosius ir su jais kalbėsiu, nes jie žino Viešpa-
ties kelius ir Jo įstatymą. Tačiau jie taip pat sulaužė jun-
gą, sutraukė ryšius!" (Jer 2,20) 6 Todėl sudraskys juos
liūtas, stepių vilkas suplėšys. Leopardas tykos prie jų
miestų, kas tik išeis, bus sudraskytas, nes nusikaltimai
jų gausūs, atpuolimas didelis. (3 M 26,22)

7 "Kodėl turėčiau tau atleisti?" sako Viešpats Die-
vas. "Tavo vaikai paliko mane ir prisiekė stabais. Aš
juos pasotinau, o jie svetimavo ir lankė paleistuvių na-
mus. 8 Jie nutuko, kaip gerai šeriami eržilai; kiekvienas
geidė savo artimo žmonos. 9 Ar neturėčiau tokių nu-
bausti", klausia Viešpats, "ar šitokiai tautai neturėčiau
atkeršyti? 10 Eikite į vynuogynus ir naikinkite, bet ne-
sunaikinkite. Pašalinkite atžalas, nes jos nepriklauso
Viešpačiui! (Jer 4,27) 11 Visai neištikimai pasielgė su
manimi Izraelis ir Judėja. 12 Jie išsigynė Viešpaties ir
pažadėjo to nedarysią: 'Nesulauksime nelaimės, nei kar-
do, nei bado nepatirsime. 13 Pranašai kalba tik vėjus,
jie nesilaiko Viešpaties Žodžio'". 14 Todėl Viešpats,
pulkų Dievas, sako: "Kaip jie kalbėjo, taip jiems įvyks:
Aš padarysiu savo Žodžius, Jeremijau, tavo burnoje
ugnimi ir šitą tautą malkomis, kurias ugnis sudegins. 15
Izraeli, Aš atvesiu prieš jus tautą iš toli", sako Viešpats.

"Ji galinga tauta, labai sena tauta, kurios kalbos tu ne-
moki ir, ką ji kalba, nesupranti. (Jer 6,22) 16 Jos kilpi-
nis yra kaip atviras kapas; jie visi yra karžygiai! (Ps
5,10) 17 Ji suvalgys tavo derlių ir duoną, tavo sūnus ir
dukteris, avis ir raguočius, vynmedžius ir figmedžius ir
sunaikins sustiprintus miestus, kuriais pasitikėjai. 18
Tačiau tada nesunaikinsiu jūsų visų. 19 Kai jie klaus:
'Už ką Viešpats, mūsų Dievas, mums taip padarė?' Tu
jiems atsakysi, kad Viešpats sako: 'Kaip jūs palikote
mane ir tarnavote svetimiems dievams savo krašte, taip
tarnausite svetimiesiems ne savo šalyje.'"
20 Skelbkite Jokūbo namams ir praneškite Judėjai.
21 Klausykitės, paiki ir neprotingi žmonės, kurie turite
akis, bet nematote, turite ausis, bet negirdite! (Iz 6,9-10)
22 "Argi nebijosite manęs?" klausia Viešpats, "ar ne-
drebėsite prieš mane? Aš sulaikiau jūrą smėlio riba,
kaip amžiną užtvarą, kurios ji neperžengs, nors ji ir
siaus. Nors bangos ir daužytų ją, nepralauš jos. (Job
38,9-11) 23 Bet šita tauta yra užsispyrusi ir kietos šir-
dies; ji pasitraukė ir nuėjo. 24 Ji nepagalvojo, kad reikia
bijotis Viešpaties, savo Dievo, kuris tinkamu laiku duo-
da ankstyvą ir vėlyvą lietų ir užtikrina metų derlių!
(Apd 14,17) 25 Jūsų kaltės suardė šitą tvarką, ir nuodė-
mės atitraukė jus nuo gero. (Iz 59,2) 26 Mano tautoje
yra niekšų, kurie susilenkę tyko kaip paukštvanagiai,
spendžia žabangus žmonėms pagauti. 27 Kaip krepšys
pilnas paukščių, taip jų namai pilni įgyto turto; tokiu
būdu jie tapo dideli ir pralobo, pariebėjo ir pastorėjo. 28
Jie nesilaiko teisės, negina našlaičių bylos, nepadeda
vargšams pasiekti teisės. (2 M 22,21; Iz 1,23) 29 Ar
neturėčiau tokių bausti? Ar šitokiai tautai neturėčiau at-
keršyti? 30 Siaubingų ir biaurių dalykų vyksta šalyje:
31 pranašai pranašauja melus, kunigai moko kaip jiems
naudinga, o mano tauta tai mėgsta! Bet ką darysite, kai
ateis galas?" klausia Viešpats.

Abraomo laikais Dievas būtų Sodomai ir Gomorai atleidęs; nesunaikinęs, jei būtų radęs dešimt teisių. Jeruzalei atleistų, jei rastų vieną. Jeremijas galvojo, kad eiliniai (analfabetai) nusikalsta, nes nežino įstatymo. Pranašas kreipėsi į didžiūnus, bet patyrė, kad ir jie taip pat nusikalsta. Visi dar kalba (prisiekia) Dievo vardu, bet elgiasi bedieviškai. Kunigai ir pranašai (netikri) kalba kaip žmonėms patinka, žmonės jų klauso, todėl bausmė — sunaikinimas turi ateiti. Žmonės garbino dievaičius, skriaudė vienas kitą, paleistuvavo, nekreipė dėmesio į tikrus, Dievo siųstus pranašus. Dievas baus juos svetima tauta. Svetimieji vargins juos, ištrems.

Visos blogybės ateina dėl tautos nusikaltimų. Dievas gamtą tvarko gamtos nuostatais; jūros bangas sulaiko smėliu. Didžiausias nusikaltimas prikišamas pranašams ir kunigams. Jie privalėtų mokyti žmones Dievo duotų nuostatų. Tačiau pranašai meluoja, kunigai kalba kaip žmonėms patinka. Betgi ateis galas, Dievas vykdys ką yra pasakęs.

6 skyrius
TAUTĄ IR JOS SUVEDŽIOTOJUS UŽPULS ŽIAURŪS PRIEŠAI 1-30

1 Bėkite, benjaminiečiai, iš Jeruzalės; Tekoje pūs-
kite ragą ir Bethakereme iškelkite vėliavą, nes nelaimė ir
sunaikinimas gresia iš šiaurės. 2 Ar Siono duktė nepa-
naši į gražią pievą, 3 kad pas ją ateina piemenys su savo
bandomis? Jie statosi aplink ją palapines; kiekvienas
nugano savo dalį. (Jer 4,17) 4 "Pradėkite prieš ją ko-
vą!" Sako priešai. "Kelkitės ir pradėkite kovą vidudie-
nį!" "Vargas mums," sako izraelitai, "nes baigiasi die-
na, ir ilgėja vakaro šešėliai!" 5 "Kelkitės ir pulkime
nakčia, sunaikinkime jos rūmus!" 6 Taip sako pulkų
Viešpats: "Kirskite medžius ir supilkite prieš Jeruzalę
pylimą! Ji yra baudžiamas miestas, vien tik priespauda
jame. (Jer 5,1) 7 Kaip šaltinis trykšta šviežiu vandeniu,

taip jame atsiranda naujų piktybių. Smurtas ir sunaikini-
mas vyksta jame; skriaudą ir kankinimus jie daro mano
akivaizdoje. 8 Leiskis įspėti, Jeruzale, kad kartais Aš
neatsitraukčiau nuo tavęs ir nepaverščiau tavęs tyruma,
negyvenama šalimi!
9 Nuskink Izraelio likutį kaip vynmedį, dar kartą
ranka perbrauk šakeles, kaip vynuogių skynėjas!" 10
Kam turiu kalbėti ir ką įspėti, kad jie klausytų? Jų ausys
apkurto, jos negali išgirsti. Viešpaties Žodis jiems tapo
pajuoka; jie Jo nemėgsta. 11 Viešpaties rūstybė taip pa-
veikė mane, kad nebeįstengiu susilaikyti. Išliek ją ant
vaikų gatvėje ir ant susirinkusių jaunuolių! "Vyras ir
žmona ir senelis bus sugauti, 12 jų namai, laukai ir
žmonos atiteks kitiems, nes Aš ištiesiu savo ranką prieš
šalies gyventojus", sako Viešpats, 13 "nes nuo mažiau-
sio iki didžiausio jie visi godžiai siekia pelno; pranašas
ir kunigas, jie visi, elgiasi klastingai. (Jer 8,10-12) 14
Jie gydo mano tautos žaizdas visai paviršutiniškai, sa-
kydami: 'Taika! Taika!' O tačiau taikos nėra, (Ez
13,10,16; 1 Tes 5,3) 15 Jie turėtų gėdytis, nes elgėsi
blogai; tačiau nei jie gėdijasi, nei parausta. Todėl jie kris
tarp krintančių, sukniubs, kai juos bausiu", sako Vieš-
pats.
16 "Stokite ant kelių ir ieškokite senovinių takų,
suradę kelią į gera, juo eikite. Taip rasite atilsį savo sie-
lai", sako Viešpats. Bet jie atsakė: "Neisime!" (Mt
11,29; Jer 44,16) 17 "Aš tad pastačiau jiems sargų, ku-
rie liepė klausytis rago garso. Bet jie atsakė: 'Nesiklau-
sysime!' (Iz 52,8; Ez 3,17') 18 Todėl klausykite, tau-
tos, ir supraskite, ką jums noriu daryti. 19 Klausyk, że-
me! Aš užleidžiu nelaimę šitai tautai, kaip bausmę už
jos nupuolimą; nes jie mano Žodžiais nesidomėjo ir ma-
no pamokymą atmetė. (5 M 32,1; Iz 1,2) 20 Kam man
smilkalai, nešami iš Sebos, ir brangi kvepianti nendrė iš
tolimos šalies? Jūsų deginamosios aukos man nepatin-
ka, ir jūsų kraujo aukos man nemielos. (Iz 1,11) 21 To-

dėl Aš dedu šitai tautai ant kelio atsitrenkimo akmenų, ant jų ji suklups; tėvai ir vaikai, kaimynas ir draugas kartu žus. 22 Ateina tauta iš šiaurės, didelė tauta pajuda iš žemės pakraščių. (Jer 5,15; 5 M 28,49) 23 Jie lankais ir ietimis ginkluoti; žiaurūs ir negailestingi. Jų triukšmas, kaip ūžianti jūra. Jie joja ant žirgų, kiekvienas pasirengęs kovai prieš tave, Sione!" Taip sako Viešpats Dievas. (Jer 50,42) 24 "Kai tik išgirdome pranešimą, suglebo mūsų rankos, baimė ir skausmai apėmė mus. 25 Neikite į laukus keliu, nes siaučia priešo kardas — siaubas aplinkui! 26 Mano tautos duktė, apsivilk ašutine ir voliokis dulkėse. Gedėk kaip vienintelio sūnaus, graudžiai raudok; staiga ateina naikintojas ant mūsų!" (Am 8,10) skundžiasi tauta.

27 "Jeremijau, tave paskiriu savo tautai išbandyti, kad pažintum ir ištirtum jos elgesį. 28 Jie visi kietasprandžiai ir šmeižikai; jie visi kaip varis ir geležis, elgiasi žiauriai. (Ez 22,18) 29 Dumplės šniokštė, ugnis ėdė šviną, bet darbas veltui — blogis nesidavė išskiriamas. 30 Jie vadinami 'atmestu sidabru', nes Viešpats atmetė juos". (Iz 1,22)

Priešas atžygiuoja iš šiaurės. 4 skyriuje buvo sakyta gelbėtis sutvirtintuose miestuose. Čia, 6 skyriuje, įsakoma bėgti į kalnus; miestai ir, net sostinė, bus priešų paimta.

Vardu "Benjaminas" kartais buvo vadinama visa valstybė. Tekoja buvo pranašo Amoso tėviškė kiek į pietus nuo Betliejaus. Bethakeremas Judėjos aukštumoje arti Betliejaus. (Kur buvo ši vietovė tikrai nežinoma). Siono duktė — Judėjos valstybė arba sostinė — Jeruzalė. Piemenys su bandomis — priešo kariuomenė.

Pats Dievas įsakė priešams pulti Jeruzalę. Priešai buvo labai karingi; pasiruošę pulti tvirtovę dieną ir naktį. Izraelitai matė ir suprato, kad jų galas artėja, ateina naktis — šešėliai ilgėja. Kaip vanduo visą laiką teka iš

šaltinio, taip priespauda ir apgaulė klesti Jeruzalėje. Dėl to viso daugiausia yra kalti pranašai ir kunigai. Visgi Dievas gaili Jeruzalės.

Dievas įsakė pranašui Jeremijui dar veikti; ieškoti užsilikusių nenuskintų vynuogių. Pranašas matė tik apgaulę, atmetimą ir panieką Dievo Žodžio.

Dievas įsakė vadams ir tautai atsiminti ir sekti protėvių tikėjimą. Viešpats siuntė pranašus, kurie lyg rago (trimito) garsu įspėjo gresiantį pavojų. Tačiau visa buvo atmesta. Tiesa, buvo aukojamos brangios ir gausios aukos. Dievas nemėgsta jų (1 Sam 15,22; Am 5,21-; Oz 6,6; Iz 1,10-; Mik 6,6-), bet laukia žmonių apsisprendimo teisę vykdyti. To nedarant, Dievas šaukia dangų, žemę ir tautas liudytojais, kad baus išrinktąją tautą.

Žiaurus priešas atžygiuoja, Jeruzalės ir Judėjos gyventojai išsigąsta, netenka jėgų gelbėtis nei bėgti.

Gale skyriaus pranašui Jeremijui primenama, kad jis yra paskirtas pranešti tautai jos sunaikinimą. Tauta yra lyg varis ir geležis — kieta ir bejausmė. Bausmė (ugnis) nebeapšvarina (neišskiria) tauriųjų metalų, nes jų nebėra — jie visi atmesti.

7 skyrius
APEIGOS BE ATSIVERTIMO — BEREIKŠMĖS 1-34

1 Viešpats kalbėjo Jeremijui: 2 "Atsistok Viešpaties šventovės vartuose ir skelbk šitą Žodį: Klausykitės Viešpaties Žodžio, visi Judėjos gyventojai, kurie įeinate pro vartus Viešpatį garbinti. 3 Pagerinkite savo elgesį ir darbus, tada Aš gyvensiu su jumis šitoje vietoje. (Jer 26,13; Iz 1,16) 4 Nepasitikėkite melagingais žodžiais: 'Tai Viešpaties šventovė, Viešpaties šventovė!' 5 Jei rimtai pagerinsite savo elgesį ir darbus, jei savo tarpe tikrai vykdysite teisę: 6 svetimtaučio, našlaičio ir našlės neskriausite, nekalto kraujo nepraliesite šitoje vietoje ir svetimų dievų nesekiosite savo pačių nelaimei, (2 M

22,20-21) 7 tada Aš gyvensiu su jumis krašte, kurį da-
viau jūsų tėvams, amžinai. 8 Jūs pasitikite melagingais
žodžiais, kurie nieko nepadeda. 9 Ar manote, kad galite
vogti, žudyti, svetimauti, kreivai prisiekti, aukoti Baalui
ir sekioti svetimus dievus, 10 o po to ateiti ir atsistoti
mano akivaizdoje šituose namuose, kurie pavadinti ma-
no vardu, ir sakyti: 'Mums saugu!' (Jer 4,10) 11 Argi
mano vardu pavadintieji namai jūsų akyse tapo plėšikų
lindynė? Jei taip, ir Aš juos tokiais laikysiu! (Mt 21,13)
12 Eikite į mano buvusią vietą Sile, kur Aš buvau gar-
binamas, ir pažiūrėkite, ką aš ten padariau dėl mano tau-
tos Izraelio nusikaltimo. (Joz 18,1; 1 Sam 4,12; Ps
78,60) 13 Ir dabar jūs tebevykdote tuos pačius nusikal-
timus; Aš jums pakartotinai kalbėjau, jūs nesiklausėte;
jus šaukiau, — neatsiliepėte. (Pat ;1,24; Iz 65,12) 14
Namams, kurie vadinami mano vardu ir kuriais jūs pa-
sitikite, ir vietai, kurią daviau jums ir jūsų tėvams, Aš
padarysiu kaip padariau Silui. (Jer 26,6) 15 Aš pašalin-
siu jus iš savo akivaizdos, kaip pašalinau visus izraeli-
tus", sako Viešpats. (2 Kar 17,18-23)

16 "O tu, Jeremijau, nesimelsk už šitą tautą, ir ne-
maldauk manęs, nes Aš tavęs neišklausysiu. (Jer
11,14; 14,11) 17 Ar nematai, ką jie daro Judėjos mies-
tuose ir Jeruzalės gatvėse? 18 Vaikai prirenka malkų,
tėvai sukuria ugnį; moterys minko tešlą, kepa pyragai-
čius ir aukoja juos dangaus karalienei. Jie aukoja lieja-
mųjų aukų svetimiems dievams mane įžeisti. (Jer
44,17) 19 Ar jie tuo mane įžeidžia? O ne, jie įžeidžia
patys save ir parodo savo sugedimą. 20 Todėl Aš išlie-
siu savo rūstybę ant šitos vietos: ant žmonių, gyvulių,
lauko medžių ir žemės vaisių; mano įnirtis bus lyg ne-
gęstanti ugnis."

21 Taip sako pulkų Viešpats, Izraelio Dievas: "Pri-
dėkite savo deginamąsias aukas prie padėkos aukų ir
valgykite jų mėsą. (Ps 50,8-15) 22 Aš nekalbėjau jūsų
protėviams ir jiems nedaviau jokių įsakymų apie degi-

namąsias ir padėkos aukas, kai juos išvedžiau iš Egipto šalies, (Mik 6,6-8; 1 Sam 15,22) 23 o tik jiems įsakiau klausyti mano įsakymų; Aš būsiu jūsų Dievas ir jūs būsite mano tauta ir vaikščiosite keliu, kurį jums įsakiau, kad jums gerai sektųsi. (2 M 19,5) 24 Tačiau jie neklausė manęs ir nekreipė dėmesio, bet sekė savo užsispyrusios širdies norus; jie žengė ne pirmyn, bet atgal. (Jer 11,8; Iz 65,2) 25 Nuo tos dienos, kai jūsų tėvai išėjo iš Egipto krašto, iki šios dienos. Aš nuolat siunčiau pas jus savo tarnus, pranašus. 26 Tačiau jie neklausė manęs ir nekreipė dėmesio, bet buvo užsispyrę: jie elgėsi blogiau už savo tėvus. (Jer 16,12) 27 Kai tu, Jeremijau, kalbėsi jiems šituos žodžius, jie tavęs nesiklausys ir, kai juos šauksi, jie tau neatsilieps. 28 Turėsi jiems sakyti, kad tai tauta, kuri neklausė Viešpaties, savo Dievo, ir nepriėmė pamokymo; žuvo ištikimybė ir niekas apie ją nebekalbėjo". (Jer 5,1)

29 Nusikirpk galvos plaukus ir numesk, užgiedok raudą aukštumose, nes Viešpats atmetė ir paliko Jį užrūstinusią kartą. 30 "Judėjos vaikai darė pikta", sako Viešpats. "Jie įvedė stabų garbinimą mano namuose, kurie pavadinti mano vardu, ir juos sutepė. (Jer 32,34) 31 Jie pastatė Tofeto aukurą Benhinomo slėnyje savo sūnums ir dukterims deginti, ko Aš neįsakiau ir kas man niekad neatėjo į galvą. (2 Kar 23,10; 3 M 18,21) 32 Ateis diena, kad Tofeto ir Benhinimo slėnis bus vadinamas žudynių slėniu; Tofete laidos, nes kitos vietos nebebus. (Jer 19,6) 33 Šitos tautos lavonai bus ėdesiu padangių paukščiams ir žemės žvėrims, ir niekas jų nenubaidys. (Jer 19,7; 9,21) 34 Iš Judėjos miestų ir iš Jeruzalės gatvių dings džiūgesio ir linksmybės balsai, jaunojo ir jaunosios džiaugsmas, nes šalis pavirs tyruma." (Jer 16,9)

Viešpats įsakė pranašui Jeremijui, šventės proga, į kurią sueidavo milijonai žmonių iš viso krašto, paskelb-

ti, kad svarbiausia yra ne šventovė ir aukos, bet teisingas gyvenimas. Tikras Dievo garbinimas yra ne pamaldomis, bet paprastu teisingu gyvenimu. Pranašas (Dievas) nesmerkė pamaldų ir aukų, bet labai griežtai smerkė neteisingą gyvenimą. Kas teisingai negyvena, o atėjęs į šventovę aukoja ir tuo mano atlikęs tinkamą pareigą Dievui, tas išniekina šventovę ir Dievą. Prieš Jeruzalės šventovės statybą, šventovės vieta buvo Sile, dabar ten yra tik griuvėsiai. Taip bus ir su Jeruzalės šventove, jei tikro apsisprendimo Dievą garbinti nebus. Kunigams atrodė, kad Jeremijas piktžodžiauja Dievą, niekina šventovę. Juk panašiai Kristus kalbėjo apie Jeruzalės šventovę. Ar panašiai nėra ir mūsų laikais, kur pamaldos laikomos, kalbama apie tikrą Dievo garbinimą, bet nereikalaujama krikščioniško gyvenimo, atsivertimo?

Pranašo (krikščionies) pareiga yra melstis už atkritusius ir priešus. Bet buvo ir yra atvejų kai įsakoma nesimelsti. (1 Jn 5,16) Labai buvo paplitęs dangaus karalienės (Astartės) garbinimas. Ji buvo vaisingumo deivė, jos pamaldos buvo išsigimusios į prostituciją. Ją garbino visi: vaikai, tėvai ir motinos. Nusikaltimais Dievui blogo nepadaroma, bet patys suniekšėja ir bausmė seka.

Mozė buvo įsakęs aukoti aukas Dievui, bet pirmoje vietoje buvo reikalauta paklusti Dievui. Tačiau žmonės darė atbulai; jie aukojo aukas, bet neklausė Dievo įspėjimų. Aukų be nuoširdaus Dievo garbinimo Dievas nenorėjo ir nenori.

Deginamąsias aukas sudegindavo, o padėkos aukų dalį patys aukotojai suvalgydavo. Pranašas sakė jiems, jie tevalgo visas aukas. Toks pasakymas reiškė pasityčiojimą iš aukų.

Galvos plaukus nusikirpti reiškė gedulą — raudą. Pranašas gedėjo, nes šventovę išniekino statydami joje stabų paveikslus, aukojo vaikus; kas buvo griežtai

draudžiama izraelitams, nebebuvo daroma skirtumo tarp Dievo ir stabų garbinimo.

Tofete buvo pastatytas aukuras vaikus aukoti. Benhinomo slėnis buvo pietvakarių pusėje prie Jeruzalės. Jis bus vadinamas "žudynių" slėniu ne dėlto, kad vaikus ten aukodavo, bet priešas tiek išžudys žmonių, kad juos laidos aukuro slėnyje ir tuo aukurą išniekins. Tiek daug kris Jeruzalės gyventojų, kad jų visų nebepalaidos ir Judėjos miestai taps tyrais.

8 skyrius

PANIEKA, SUNAIKINIMAS IR TREMTIS 1-22

1 "Tuo metu", sako Viešpats, "iškas iš kapų Judė-
jos karalių, kunigaikščių, kunigų, pranašų ir Jeruzalės
gyventojų kaulus. 2 Juos išbarstys saulės, mėnulio ir
visų dangaus pulkų šviesoje, kuriuos jie mylėjo, sekė,
jiems tarnavo, jų ieškojo ir juos garbino. Jie nebus su-
rinkti ir palaidoti; jie bus trąša dirvai tręšti. (5 M 4,19;
Jer 14,16) 3 Visi gyvieji šitos piktos kartos, kurie yra
mano išsklaidyti, labiau norės mirti, negu gyventi".
4 "Tu privalai jiems sakyti, kad Aš sakau: jei kas
krinta, ar jis nebeatsikelia? Jei kas nusigręžia, ar jis ne-
beatsigręš? 5 Kodėl šita tauta užsispyrusiai laikosi savo
klaidų, garbindama stabus, nesutinka atsiversti? 6 Aš
klausiausi ir supratau, kad jie kalba netiesą; neatsisako
savo piktybės, ir dar klausia: 'Ką padariau!' Jie visi eina
savais keliais, kaip žirgas, puoląs į kovą. 7 Net gandras,
purplelis, kregždė ir strazdas tiksliai laikosi sugrįžimo
laiko, bet mano tauta nežino Viešpaties nuostatų. (Iz
1,3) 8 Kaip jūs galite sakyti: 'Mes išmintingi ir laiko-
mės Viešpaties įstatymo'? Iš tikrųjų mano įstatymą pa-
keitė melagingi raštai. 9 'Išmintingieji' bus sugėdinti,
nugąsdinti ir pagauti. Jie atmetė Viešpaties Žodį, tai ko-
kia jų išmintis? 10 Todėl Aš atiduosiu jų žmonas ki-
tiems, jų laukus nugalėtojams, nes jie visi, nuo mažiau-
sio iki didžiausio, godūs pelnui. Pranašai ir kunigai el-

giasi klastingai. (Jer 6,13-15; Iz 56,11) 11 Jie gydo ma-
no tautos žaizdas tik paviršutiniškai, sakydami: 'Taika!
Taika!', o tačiau nėra taikos. (Jer 6,11) 12 Jie turėtų su-
sigėsti, nes darė bloga; tačiau jie nei gėdijasi, nei pa-
rausta. Todėl jie bus nugalėti kaip kiti, kai juos bausiu",
sako Viešpats.

13 "Kai Aš tikrinau jų darbus, jie buvo lyg vynme-
dis be vynuogių, lyg figmedis be figų, net jų lapai nu-
vytę. Aš atlyginsiu jiems pagal jų darbus." 14 Izraelitai
kalba: "Kodėl mes čia sėdime? Susirinkime ir skubėki-
me į sustiprintus miestus ir ten žūkime, nes Viešpats,
mūsų Dievas, mus žudo, girdo užnuodytu vandeniu,
nes nusidėjome Jam. (Jer 9,14) 15 Mes laukėme taikos,
bet nieko gero nesulaukėme. Laukėme pagydymo, o
štai — sunaikinimas! (Jer 14,19) 16 Nuo Dano girdisi
žirgų prunkštimas, nuo jų žvengimo dreba visas kraš-
tas. Priešas užima šalį ir ryja visa kas joje: jos turtus,
miestus ir gyventojus". 17 "Aš siunčiu į jūsų tarpą
'nuodingų gyvačių', kurių negalima užkerėti, jos jus
įgels nepagydomai", sako Viešpats. (Pam 10,11)

18 Mano vargas didelis; širdis sužeista! (Jer 4,19)
19 Mano tautos pagalbos šauksmas girdisi visame
krašte. Argi nebėra Viešpaties Sione? Ar jis nebekara-
liauja? Kodėl jie erzino mane savo drožiniais ir sveti-
mais stabais? (Iz 33,22) 20 Praėjo pjūtis, pasibaigė va-
sara, o mes nesame išgelbėti. 21 Dėl savo tautos nelai-
mės aš kenčiu ir gedžiu; siaubas apėmė mane. 22 Argi
nėra balzamo Gileade, ar nėra ten gydytojo? Kodėl ne-
užgyja mano tautos žaizda? (Jer 46,11)

Priešai užėmę kraštą plėšė turtingesniųjų karstus, ieškojo puošmenų, brangenybių. Taip daroma ir mūsų laikais. Kritęs keliasi; paklydęs grįžta į teisingą kelią, bet izraelitai laikėsi stabų, negrįžo prie Viešpaties. Paukščiai yra išmintingesni už žmogų.

Kunigai ir pranašai (netikri) dažnai aiškino ir aiškina Dievo Žodį savo dogmoms paremti.

Žmonės tarėsi ką daryti? Jie priėjo išvados — pagalbos nėra; pats Viešpats duoda gerti užnuodytą vandenį ir leidžia nuodingas gyvates, nes mes nusikaltome.

Pranašo tautiečiai matė ateinantį pavojų, pranašas dar geriau už juos suprato ir dejavo.

9 skyrius
PRANAŠO ŠIRDGĖLA DĖL SAVO TAUTOS 1-26

1 Norėčiau, kad mano galva būtų vandens šaltinis,
o akys ašarų versmė, kad dieną ir naktį galėčiau apraudoti savo tautos užmuštuosius! (Jer 13,17; Raud 1,16)
2 Jei dykumoje turėčiau pastogę, palikčiau savo tautą ir
eičiau ten! Nes jie visi svetimauja, — neištikimųjų gauja.
3 "Jie įtempia savo liežuvį kaip lanką; melas ir apgaulė
įsigalėjo krašte. Jie eina iš pikto į pikta, o manęs nepa-
žįsta", sako Viešpats. 4 "Saugokitės draugo, nepasitikė-
kite broliu, nes brolis elgiasi klastingai, o draugas sklei-
džia šmeižtus. (Mik 7,5-6) 5 Vienas apgauna kitą, jie
nekalba tiesos. Jie moko kalbėti melą; jie elgiasi suktai,
nebeįstengia atsiversti. 6 Priespauda seka priespaudą,
klasta seka klastą. Jie atsisako pažinti mane, 7 todėl Aš
juos tirpinsiu ir mėginsiu, nes kaip kitaip galėčiau pasi-
elgti su tokia tauta? 8 Jų liežuvis yra mirtina strėlė, jų
žodžiai — klasta. Kalbėdami jie linki gera draugui, bet
savo širdyje spendžia jam žabangas. 9 Ar dėl to neturė-
čiau jų bausti?" klausia Viešpats. "Ar šitokiai tautai ne-
turėčiau atkeršyti? (Jer 5,9) 10 Dėl kalnų verkite ir de-
juokite ir dėl lankų, ganyklų raudokite, nes jos sunaikintos; joks žmogus ten nematomas, nebesigirdi ir galvijų mykimo. Net padangių paukščiai ir žvėrys išnyko
arba pasišalino. (Jer 4,25; 12,4) 11 Aš padarysiu Jeru-
zalę akmenų krūva, šakalų lindyne, ir Judėjos miestus paversiu negyvenamais tyrais". (Jer 26,18)

12 Kas yra toks išmintingas, kad tai suprastų ką
Viešpats kalbėjo, ir išaiškintų, kodėl šalis sunaikinta,
lyg dykuma, kad niekas nebekeliauja ją? (5 M 32,29)
13 Viešpats atsakė: "Dėl to, kad jie atmetė mano įstaty-
mą, kurį jiems daviau, neklausė manęs ir nesilaikė jo,
14 bet sekė savo širdies užsispyrimą ir Baalą, kaip jų
tėvai juos mokė. (Jer; 7,24) 15 Todėl Aš juos valgydin-
siu metėlėmis, girdysiu nuodingu vandeniu (Jer 23,15)
16 ir išsklaidysiu tarp tautų, kurių nepažino nei jie, nei
jų tėvai; ir kardas seks, kol juos visai sunaikinsiu". (3
M 26,33)
17 Taip sako pulkų Viešpats: "Pašaukite raudoto-
jų, kad jos ateitų, 18 kad jos atskubėtų ir giedotų raudą
apie mus, ir mes susigraudinę verktume. 19 Klausyki-
tės! Rauda girdėti iš Siono. Mes sunaikinti, visai sugė-
dinti! Mes turime palikti gimtinę, mūsų gyvenvietės su-
naikintos. 20 Klausykitės jūs, moterys, Viešpaties Žo-
džio ir priimkite Jo pamokymą. Mokykite savo dukteris
raudoti ir kaimynes dejuoti. 21 Mirtis įėjo pro langus,
įsilaužė į mūsų namus. Ji žudo vaikus gatvėse, jaunuo-
lius aikštėse. 22 Žmonių lavonai guli išmėtyti, kaip
mėšlas laukuose, kaip pėdai užpakalyje pjovėjo, jų nie-
kas nesurenka. (Jer 7 ,33) 23 Išmintingasis tenesigiria
savo išmintimi, ir stiprusis stiprybe; turtingasis tenesi-
giria savo turtais. 24 Kas nori girtis, tegul giriasi, kad
supranta ir pažįsta mane, kad Aš Viešpats, esu Tas, ku-
ris vykdo malonę, teisę ir teisingumą žemėje, nes tokie
man patinka. (1 Kor 1,31; 2 Kor 10,17; Jer 17,5-7; Pat
9,10) 25 Ateis diena, kai Aš bausiu visus neapipjausty-
tuosius: 26 Egiptą, Judėją, Edomą, Amoną, Moabą ir
visus gyvenančius dykumoje, kurių plaukai apkarpyti,
nes visos šitos tautos ir Izraelis yra 'neapipjaustytos šir-
dies'", sako Viešpats. (3 M 19,27; 5 M 30,8; Jer 4,4)

Jeremijas kenčia ir apraudа savo tautą. Bet matyda-
mas jos nusikaltimus, norėtų visai nuo jos pasitraukti ir

gyventi vienas, kad ir tyruose. Skaitant šio skyriaus eilutes atrodo, lyg pranašas perdeda tautos nusikaltimus. Bet pagalvojus, jei jie ištikimybės nesilaiko Viešpačiui, tai tą patį daro ir vienas kitam. Gal lengviausia yra pastebėti nusikaltimus liežuviu?

Jeremijui tapo aišku, kad gražioji sostinė — Jeruzalė ir Judėjos miestai taps griuvėsiais ir kraštas dykuma. Tas įvyks todėl, kad tauta sulaužė Viešpaties jai duotus nuostatus ir atsisakė atsiversti.

Kartą po nakties bombardavimo mačiau sužeistų žmonių priguldytą pilną ligoninės kiemą. Niekas jų netvarkė; visi gydytojai buvo išbėgę iš miesto. Ką tokiais atvejais galima daryti? Verkti! Tas nieko negelbsti. Karo, sunaikinimo laikais, galima pasitikėti ir girtis tik Viešpačiu. Dievo akyse nieko nepadės formalios apeigos (apipjaustymas) nei priklausymas bažnyčiai. Antakius skusdavo pagonys, žydams tai daryti buvo draudžiama. (3 M 19,27)

10 skyrius

VIEŠPATS SUNAIKINS STABUS IR JŲ GARBINTOJUS, IŠRINKTĄJĄ TAUTĄ BAUS 1-25

1 Izraeli, klausykis Viešpaties Žodžio! 2 "Nesimo-
kykite pagonių papročių ir nebijokite dangaus ženklų,
nors pagonys jų bijo. 3 Pagonių stabai yra tuštybė; jie
juk yra medis, nukirstas miške, amatininko kirviu pada-
rytas dirbinys, (Iz 44,10-20) 4 sidabru ir auksu pagra-
žintas, plaktuku vinimis sukaltas. 5 Jie yra kaip baidyk-
lė darže. Jie negali kalbėti nei vaikščioti, juos reikia neš-
ti. Nebijokite jų, nes jie negali nei pakenkti, nei gera da-
ryti." 6 Viešpatie, Tau nėra lygaus, Tu esi didis ir Tavo
vardas galingas! 7 Kas Tavęs nebijotų, Tu tautų Kara-
liau? Tau priklauso ta didybė, nes tarp visų tautų išmin-
čių ir visų jų valdovų, nėra nė vieno tau lygaus. 8 Jie
visi yra kvaili ir paiki; stabas yra tik medžio gabalas, 9

padengtas sidabrine skarda, atgabenta iš Tarsio, ir auksu iš Ofiro. Jis yra amatininko ir auksakalio dirbinys, apvilktas violetiniu ir raudonu purpuru. Jie visi yra menininkų dirbiniai. 10 Tačiau Viešpats yra tikras Dievas, gyvas Dievas ir amžinas Karalius. Nuo jo rūstybės dreba žemė, ir jo grūmojimo nepakelia tautos. 11 Taip turite jiems sakyti: "Dievai, kurie nepadarė nei dangaus, nei žemės, turi pradingti nuo žemės ir iš šios padangės". (Jer 51,15-19) 12 Viešpats sukūrė žemę savo jėga, išmintingai padėjo pasaulio pamatą ir savo išmintimi ištiesė dangų. 13 Jam paliepus lyja, debesys susidaro iš žemės vandens garų. Lietui lyjant, žaibuoja, vėjas pučia. (Ps 135,7; Job 38,24-30) 14 Žmogus nesuvokia iš kur visa tai. Auksakalio darbas yra beprasmis, nes stabai yra apgaulė, juose nėra dvasios. 15 Jie yra beverčiai, verti pasityčiojimo. Bausmės metu jie pranyks. 16 Visai kitaip yra su Jokūbo Dievu. Jis yra visatos Kūrėjas, Izraelis yra Jo nuosavybė. Pulkų Viešpats yra Jo vardas! (Ps 16,5; 5 M 32,9)

17 Viešpats sako: "Surišk savo ryšulį ir pakelk jį nuo žemės, kuri yra priešo apgulta! 18 Šį kartą aš išmesiu krašto gyventojus, pastatysiu juos į tokią padėtį, kad juos pagautų". 19 "Vargas man (Izraelis), esu sužeistas! Mano žaizda nepagydoma! O aš galvojau; tai tik liga, kurią galiu pakelti! (Ps 77,11) 20 Mano palapinė sunaikinta, visos palapinės; virvės sutraukytos. Mano vaikai paliko mane, jų nebėra. Nėra, kas ištiestų ir pakeltų palapines". 21 Ganytojai elgėsi kvailai. Jie neieškojo Viešpaties. Todėl jiems nesisekė; visa jų kaimenė yra išsklaidyta.

22 Klausykis, pranešimas! Artėja didelis pavojus iš šiaurės paversti Judėjos miestus griuvėsiais, šakalų buveinėmis. 23 Viešpatie, aš žinau, kad ne žmogaus rankose yra jo likimas. Nė vienas negali pakreipti savo žingsnių kaip jis nori. (Pat 16,9; Pam 9,11) 24 Bausk mus, Viešpatie, tik santūriai, nerūstaudamas, nesunai-

kink mūsų visai! (Jer 46,28; Ps 6,2; Ab 1,12) 25 Išliek
savo rūstybę ant pagonių, kurie Tavęs nepažįsta, ir ant
giminių, kurios nesišaukia Tavęs, nes jos ėdė ir prarijo
Jokūbą, tyrais pavertė jo gyvenvietes. (Ps 79,6)

Dievaičiai ir jų statulos yra žmonių gaminiai, jie niekingi, bet Dievas, pasaulio Kūrėjas, yra galingas. Nuostabu, kad ir mūsų laikais yra žmonių, kurie neatskiria žmonių įkurtų tikybų ir dogmų nuo Tvėrėjo duotų. Juo daugiau mokslininkai įsigilina į gamtos nuostatus, tuo daugiau pastebi Tvėrėjo galią ir išmintį.

17 skirsnelyje įsakoma pasiruošti išvykti į tremtį. Iki šiol buvo manyta, kad karo grėsmė praeis, bet dabar suprasta, kad sunaikinimas čia. Prie tokio sunaikinimo — tremties privedė ganytojai — politiniai vadai ir kunigija. 19 skirsnelyje tauta suprato savo padėtį ir išsigando. 22 skirsnelyje pranašas aiškiai pamatė — suprato ateinantį sunaikinimą. Pranašas žinojo, kad jam Dievas įsakė nesimelsti už tautą (7,16), bet jis nebesusilaikė — išliejo savo jausmus maldoje.

11 skyrius
SANDAROS SULAUŽYMAS, JEREMIJO GYVYBEI PAVOJUS 1-23

1 Viešpats kalbėjo Jeremijui: 2 "Klausyk Sandaros
žodžių, kalbėk Judėjos žmonėms ir Jeruzalės gyvento-
jams. 3 Prakeiktas žmogus, kuris neklauso šitos Sanda-
ros žodžių, (5 M 27,26) 4 kurių laikytis Aš įsakiau jūsų
tėvams, kai juos išvedžiau iš Egipto šalies, iš geležį ly-
dančios krosnies. Klausykite manęs ir elkitės taip, kaip
jums įsakiau, tai būsite mano tauta, o Aš būsiu jūsų
Dievas, 5 kad ištesėčiau priesaiką, kurią daviau jūsų tė-
vams, jiems duoti šalį, tekančią pienu ir medumi." Tada
aš atsiliepiau: "Tebūnie taip, Viešpatie!" (2 M 3,8)
6 Paskui Viešpats man tarė: "Skelbk visus šiuos
žodžius Judėjos miestuose ir Jeruzalės gatvėse: Klausy-

kite šitos Sandaros žodžių ir juos vykdykite! 7 Aš įsak-
miai pakartodamas įspėjau jūsų tėvus, kai juos vedžiau
iš Egipto ir iki šios dienos. 'Klausykite manęs!' 8 Ta-
čiau jie neklausė, bet sekė savo užsispyrimą. Tuomet
Aš buvau priverstas įvykdyti paskelbtus žodžius, ku-
riuos laikytis buvau jiems įsakęs, bet jie nesilaikė". (Jer
7,24-26)
9 Viešpats vėl man kalbėjo: "Judėjos žmonės ir Je-
ruzalės gyventojai daro sąmokslą; 10 jie nusikalsta kaip
jų protėviai, kurie atsisakė klausyti mano Žodžių: jie ir-
gi seka svetimus dievus ir tarnauja jiems. Izraelis ir Ju-
dėja sulaužė mano Sandarą, kurią padariau su jų tėvais.
11 Todėl Aš užleisiu jiems nelaimę, iš kurios jie nega-
lės ištrūkti; ir kai jie šauksis manęs, Aš jų neišklausy-
siu. (Pat 1,28; Iz 1,15) 12 Tada Judėjos miestai ir Jeru-
zalės gyventojai šauksis dievų, kuriems jie smilkė, bet
tie jiems niekuo nepadės nelaimės metu. (Jer 2,28; 5 M
32,37-38) 13 Judėja, kiek tavo miestų, tiek turi dievų;
kiek Jeruzalės gatvių, tiek pasistatėte gėdingų aukurų
smilkyti Baalui! 14 Jeremijau, nesimelsk už šitą tautą.
Aš jų neišklausysiu, kai jie šauksis manęs prispaudimo
metu. (Jer 7,16; 14,11) 15 Ko nori, mano mylimasis,
mano namuose, darydamas pikta? Ar įžadai ir šventa
mėsa nukreips nuo tavęs nelaimę?" 16 Žaliu, gražiu
alyvmedžiu Viešpats vadino tave; dabar Jis ūžiančia ug-
nimi sudegina jo lapus ir šakas! 17 Pulkų Viešpats, ku-
ris pasodino tave, nusprendė tau nelaimę užleisti dėl ta-
vo (Izraelio ir Judėjos) nusikaltimų, kuriuos jie darė
įžeisdami Viešpatį, smilkydami Baalui.
18 Viešpats man pranešė, aš sužinojau ir supratau
jų piktus darbus. 19 Aš buvau kaip ramus avinėlis, ve-
damas pjauti, nepastebėjau, kad jie ruošė planus prieš
mane: "Sunaikinkime medį ir jo vaisius! Išraukime jį iš
gyvųjų žemės, kad užmirštų jo vardą!" (Iz 53,7) 20
Pulkų Viešpatie, kuris teisi teisingai, pažįsti žmogaus
širdį ir žinai jo visas mintis, leisk man matyti Tavo

kerštą jiems, nes aš Tau pavedžiau savo reikalus. (Ps
7,10) 21 Taip sako Viešpats apie Anatoto vyrus, kurie
siekia atimti man gyvybę: "Nebepranašauk Viešpaties
vardu, arba mes tave nužudysime!" (Jer 1,1) 22 Todėl
pulkų Viešpats sako: "Aš juos nubausiu; jų jaunuoliai
kris nuo kardo, o jų sūnūs ir dukterys mirs badu. 23 Iš
jų niekas neišliks, kai užleisiu nelaimę ant Anatoto
žmonių."

Pakartotinai primenama kad izraelitai sulaužė Sandarą, kurią Dievas sudarė su jais išeinant iš Egipto. 621 pr. Kr., karaliaus Josijo laikais, buvo surasta įstatymo knyga; žmonės buvo prisaikdinti vykdyti įstatymą. Jie sulaužė ir šią Sandarą, garbindami dievaičius.

Žmonės ėjo į šventovę, aukojo aukas, bet nesilaikė įstatymo — Sandaros. Jie buvo dar vadinami "mylimais", "gražiu alyvmedžiu". Jie bus sudeginti ir ištremti.

Jeremijas mylėjo savo tautą, visu nuoširdumu sielojosi jos likimu. Pranašo artimieji, jo gimtinės vietovės, Anatoto žmonės, padarė sąmokslą prieš jį. Jeremijas visai nelaukė to; nieko nežinojo. Dievas jam pranešė tai. Kokiu būdu tai įvyko nėra pasakyta. Pranašas buvo labai sukrėstas.

12 skyrius
JEREMIJO SKUNDAS 1-17

1 Viešpatie, Tu liksi teisus, jei bylinėčiaus su Tavi-
mi! Tik vieno dalyko norėčiau paklausti Tavęs: kodėl
niekšams sekasi, ir visi be rūpesčio gyvena, kurie elgia-
si neteisingai? (Job 12,6; 21,7; Ps 73,3) 2 Tu juos įso-
dinai, jie įleido šaknis, užaugo, nešė vaisių. Jie mini Ta-
ve žodžiais, bet Tu esi toli nuo jų širdies. 3 Viešpatie,
Tu pažįsti mane, ištiri mano širdį, žinai mano santykį su
Tavimi. Atrink juos kaip avis papjovimui, paskirk juos
žudymo dienai! 4 Ar ilgai liūdės šalis ir džius lauko au-

galai? Dėl jos gyventojų kalčių išnyko gyvuliai ir
paukščiai. Jie sakė: "Viešpats nemato mūsų kelių". (Jer
9,9) 5 "Jei tu, Jeremijau, su pėsčiaisiais eidamas pa-
vargsti, tai kaip lenktyniausi su žirgais? Ir jei ramioje
šalyje nesi saugus, tai ką darysi Jordano tankynėje? 6
Net tavo broliai, tavo tėvo namai tau yra neištikimi. Jie
visi tavo užnugaryje daro sąmokslą prieš tave. Nepasiti-
kėk jais, nors jie kalba draugiškai."
7 "Aš palikau savo namus, atsisakiau nuosavybės,
kas mano sielai miela, atidaviau į priešo rankas. 8 Mano
paveldėjimas pasidarė man kaip liūtas miške, pakėlė sa-
vo balsą prieš mane, todėl nekenčiau jo. 9 Argi mano
paveldėjimas margas paukštis, kad plėšrieji paukščiai
apspitę puola jį? Eikite, susirinkite, visi laukiniai žvė-
rys, ateikite ėsti! 10 Daugelis svetimųjų naikino mano
vynuogyną, mindžiojo mano paveldėjimą, pavertė mano
puikųjį lauką dykuma. 11 Jie padarė jį liūdna tyruma,
jis guli apleistas; visa šalis virto dykuma ir niekas nesi-
sieloja dėl to. 12 Visomis dykumos kalvomis atėjo nai-
kintojai. Viešpaties kardas siaučia nuo vieno šalies
krašto iki kito, joks žmogus neturi ramybės. 13 Jie sėjo
kviečių ir pjovė erškėčių; vargo be naudos. Jie nusivylė
nesėkme dėl Viešpaties rūstybės". (5 M 28,38; Os 8,7)
14 Taip sako Viešpats: "Visus piktus kaimynus, besi-
kėsinančius į mano tautos, Izraelio, paveldėjimą, Aš pa-
šalinsiu iš jų žemės, kaip Judėją. 15 Tačiau, kai juos iš-
rausiu iš jų tarpo, vėl jų pasigailėsiu ir juos visus sugrą-
žinsiu į jų paveldėjimą ir į jų kraštą. 16 Jei jie rūpestin-
gai sieks mano tautos kelių ir prisieks mano vardu
'Kaip Viešpats gyvas!', kaip jie buvo išmokę mano tau-
tą prisiekti Baalu, tai jiems leisiu įsikurti mano tautoje.
(Jer 4,2; 5 M 6,13; Jer 48,47) 17 Bet jei jie neklausys,
tai tokią tautą visiškai ir galutinai sunaikinsiu", sako
Viešpats.

Pranašas žinojo, kad Dievas teisingai teisia. Betgi Jeremijas matė kasdieniškame gyvenime niekšus, kuriems gerai sekėsi. Kodėl Dievas ilgai delsia, jų nebaudžia? Panašiai duotas atsakymas klausimu; jei tu pavargsti su pėsčiais lenktyniauti, tai kaip bėgsi lenktynių su žirgais? Jei nepatenkintas ramiame krašte, ką darysi Jordano tankynėje — pavojuose?

7 skirsnelis ir sekančiai, atrodo, yra ne pranašo, bet Dievo kalba. Dievas sielojosi dėl išrinktosios tautos nelaimių.

Viešpats yra visų tautų Dievas. Jis sielojosi Judėjos likimu; pažadėjo sugrąžinti ją iš tremties, taip Jis globos ir kitas tautas.

13 skyrius

JUDĖJAI BAUSMĖ ATEIS, DIRŽAS IR ĄSOTIS 1-27

1 Viešpats tarė man: "Eik, nusipirk drobinį diržą ir
juo susijuosk strėnas, bet diržo nesušlapink vandeniu."
2 Aš nusipirkau diržą, kaip Viešpats liepė, ir susijuo-
siau. 3 Viešpats man antrą kartą sakė: 4 "Imk diržą, ku-
rį nusipirkai ir strėnas susijuosei, nueik prie Eufrato
(upė) ir ten jį paslėpk uolos plyšyje". 5 Aš nuėjau ir pa-
slėpiau jį prie Eufrato, kaip Viešpats man liepė. 6 Po
kurio laiko Viešpats man tarė: "Nueik prie Eufrato ir iš
ten atsinešk diržą, kurį tau įsakiau paslėpti." 7 Aš nuė-
jau prie Eufrato, iškasiau diržą iš tos vietos, kur jį bu-
vau paslėpęs ir radau diržą supuvusį, niekam nebetin-
kamą. 8 Tada Viešpats man kalbėjo: 9 "Taip Aš supū-
dysiu išdidžią Judėjos ir Jeruzalės puikybę. 10 Šita pik-
ta tauta, kuri atsisako klausyti mano Žodžių, užsispyru-
siai seka svetimus dievus, jiems tarnauja ir juos garbi-
na, taps kaip šitas diržas, kuris niekam nebetinka. (Jer
11,8) 11 Kaip diržas prisiglaudžia prie vyro strėnų, taip
Aš norėjau, kad Izraelis ir Judėja prisiglaustų prie ma-
nęs", sako Viešpats; "kad ji būtų mano tauta, mano gar-

bė ir pasididžiavimas ir mano vardu vadintųsi, bet jie ne-
klausė".
12 "Sakyk jiems, kad Aš, Izraelio Dievas, taip sa-
kau. Kiekvienas ąsotis pripilamas vyno. Jei jie tau sa-
kys, 'Argi mes nežinome, kad ąsotis skirtas pripilti vy-
nui', 13 tai jiems atsakyk, kad taip sako Viešpats. Aš
nugirdysiu visus šitos šalies gyventojus: karalius, kurie
sėdi Dovydo soste, kunigus, pranašus ir visus Jeruza-
lės gyventojus. (Jer 25,15-18; Iz 51,17) 14 Aš juos iš-
blaškysiu, atskirdamas tėvus nuo vaikų", sako Vieš-
pats. "Aš jų nepasigailėsiu, neužjausiu, bet sunaikin-
siu".
15 Klausykitės ir supraskite, nebūkite išdidūs, nes
Viešpats kalba! 16 Duokite Viešpačiui, savo Dievui,
garbę kol nevėlu, prieš atsitrenkiant jūsų kojoms į tam-
soje esančius kalnus! Jūs laukiate šviesos, bet Jis užleis
tamsą, visišką tamsybę. 17 Jei jūs neklausysite, mano
siela graudžiai verks dėl jūsų išdidumo, ir mano akys
ašaros, nes Viešpaties kaimenė vedama į nelaisvę. (Jer
8,23) 18 Sakykite karaliui ir jo motinai, kad jie sėstųsi
žemai, nes nuo jų galvos nukrito puošnioji karūna.
(Raud 5,16) 19 Pietų krašto miestai užrakinti, ir nėra
kas juos atidarytų. Ištremiama visa Judėja. 20 Jeruzale,
pakelk savo akis ir žiūrėk, kaip jie ateina iš šiaurės! Kur
yra tau patikėta kaimenė, tavo gražiosios avys? 21 Ką
darysi, kai priešai taps tau valdovais, kuriuos pati pri-
pratinai kaip artimus draugus? Argi nesuims tavęs
skausmai, kaip gimdančią? 22 Jei galvosi, kodėl man
taip atsitiko? Dėl tavo didžio nusikaltimo tave išprievar-
taus. (Iz 47,2-3; Ez 16,37) 23 Jei etiopas galėtų pakeisti
savo odos spalvą ir leopardas savo kailio dėmes, tai ir
jūs galėtumėte daryti gera, kurie įpratę daryti pikta. (Ps
55,20; Pat 27,22) 24 "Aš išsklaidysiu jus kaip pelus,
kuriuos dykumos vėjas išnešioja. 25 Tai yra tavo liki-
mas ir tavo dalia, kurią tau skirsiu," sako Viešpats.
"Kadangi pamiršai mane ir pasitikėjai melu, 26 tai ir Aš

atidengsiu tavo tikrąjį veidą. 27 Aš mačiau tavo svetimavimus, gašlumą ir paleistuvystę. Vargas tau, Jeruzale, kad neapsivalai! Kaip ilgai delsi?"

Pranašas parodė pavyzdžiu — medžiaginiu diržu ir vyno puodu tautos sunaikinimą. Ar pranašas du kartu keliavo prie Eufrato? Kelias buvo į vieną pusę virš tūkstančio kilometrų. Prie Anatoto, pranašo tėviškės, yra upelis vardu Enfara. Gal pranašas prie šio upelio buvo paslėpęs diržą?

Viešpaties kaimenė — tauta. Karalius ir jo motina buvo išvedami į tremtį. Seniau Judėja su Babilonija draugavo, dabar yra ten ištremiami. Tas visas vargas — krašto sunaikinimas ir tremtis yra paseka neištikimybės Dievui ir žmonėms.

14 skyrius
SAUSRA IR BADAS 1-22

1 Viešpats kalbėjo Jeremijui apie didžiąją sausrą. 2
"Judėja liūdi, jos miestų gyventojai trokšta ir dejuoja, gulėdami ant žemės, o Jeruzalės šauksmas kyla aukš-
tyn. 3 Didikai siunčia tarnus vandens; tie nueina prie šulinių, bet, neradę vandens, sugrįžta tuščiais ąsočiais.
Jie gedi nusiminę, apdengtomis galvomis. 4 Nėra lietaus, žemė išdžiūvo. Ūkininkai stovi nusiminę, galvas
apsidengę. (Joel 1,11) 5 Net elnė palieka savo jauniklį,
nes nėra žolės. 6 Laukiniai asilai, stovėdami ant nuplikusių aukštumų, gaudo vėją kaip šakalai; jų akys raibsta nuo bado."

7 "Viešpatie, kenčiame dėl savo nusikaltimų, gelbėk mus dėl savo vardo. Savo nupuolimais Tau nusidėjome. (Dan 9,4,14) 8 Izraelio viltie, Gelbėtojau priespaudos metu! Kodėl Tu esi kaip svetimšalis, kaip keleivis, kuris užsuka tik nakvoti? 9 Kodėl Tu esi kaip bejėgis žmogus, kaip karžygys, kuris negali išgelbėti? Ta-

čiau Tu, Viešpatie, esi tarp mūsų, mes esame Tavo vai-
kai! Nepalik mūsų!" (Jer 15,16; Iz 43,7) 10 Taip skun-
džiasi Izraelis, o Viešpats sako: "Jie mėgsta bastytis,
jiems nėra joks kelias per toli, bet man jie nepatinka."
Dabar Jis atsimena jų kaltę ir baudžia juos už jų nuodė-
mes.

11 Viešpats man tarė: "Nesimelsk už šitą tautą, kad
jai gerai sektųsi. (Jer 7,16; 11,14) 12 Nors jie pasnin-
kaus, Aš neišklausysiu jų maldavimo; nors jie aukos
deginamąsias ir augalines aukas, man jos nepatiks; prie-
šingai, kardu, badu ir maru Aš juos sunaikinsiu". (5 M
32,23-; Iz 58,3; Jer 6,20) 13 Aš atsakiau: "Ak, Viešpa-
tie Dieve, pranašai jiems skelbia: 'Nematysite kardo ir
nepajusite bado, bet turėsite tikrą ramybę, Aš jums ją
duosiu'". 14 Viešpats man tarė: "Pranašai melagingai
pranašauja mano vardu. Aš jų nesiunčiau, nedaviau
jiems įsakymų kalbėti. Jie jums pranašauja išgalvotus
regėjimus, žyniavimus ir prasimanytą apgaulę. (Jer
23,21; 27,14-15; 29,8-9) 15 Nesiųsti pranašai, kurie
mano vardu pranašauja, kad nebus nei karo, nei bado
šitoje šalyje; patys žus nuo kardo ir bado. (5 M 18,20)
16 O žmonės, kuriems jie pranašauja, žus nuo karo, ba-
do ir maro ir gulės Jeruzalės gatvėse, — jie ir jų žmo-
nos, sūnūs ir dukterys, niekas jų nepalaidos. Taip Aš
juos nubausiu pelnytai." (Jer 8,2) 17 Viešpats įsakė
man kalbėti: "Mano akys plūsta ašaromis dieną ir naktį,
negaliu nurimti, nes mano tauta nepagydomai sužeista.
(Jer 8,23) 18 Laukuose guli žuvusieji, mieste badas ir
kančios. Pranašai ir kunigai pakvaišę vaikščioja po ša-
lį."

19 Ar Tu visai išsižadėjai Judėjos, ar Sionas nusi-
bodo Tavo sielai? Kodėl mus nepagydomai sumušei?
Mes tikėjomės ramybės, tačiau nesulaukėme išgydymo,
o štai — sunaikinimas! (Jer 8,15) 20 Viešpatie, mes
prisipažįstame, kad mes ir mūsų tėvai kalti, tau nusidė-
jome. 21 Neatstumk mūsų, nepaniekink mus dėl savo

garbės; atsimink Sandarą su mumis ir nesulaužyk jos!
22 Ar pagonių tautų stabai duoda lietaus, ar dangus
pats iš savęs gali siųsti lietų? Ar ne Tu esi Viešpats,
mūsų Dievas? Mes priklausome tik nuo Tavęs, nes Tu
visa darai! Dejuoja Izraelis.

Jeremijas pats pergyveno baisią sausrą. Kentėjo žmonės, gyvuliai ir žvėrys. Palestinoje dažnai būdavo sausros. Ši sausra sakyta buvo dėl žmonių nusikaltimų. Pranašas, matydamas vargą, meldė Dievą pagalbos. Viešpats įsakė Jeremijui nemelsti tautai Jo pasigailėjimo. Jeremijas atsakė Dievui, kad kunigai ir pranašai kalbėjo tautai, jog bus gerai, Dievas malonus. Dievas paaiškino Jeremijui, kad tie pranašai yra melagiai, Jis jų visai nesiuntė. Taip, buvo ir yra neteisingų pranašų ir kunigų; dažnai jie patys tiki, kad jie yra Dievo siųsti ir įstatyti. Baisu! Dievaičiai negali duoti lietaus ir jokios pagalbos. Viešpats yra galingas; Jis gali padėti ir išgelbėti. Dievas kartais aštriai baudžia, nebekreipia dėmesio į žmonių kalbas ir išviršines apeigas. Jis laukia tikro žmonių apsisprendimo ir atsivertimo.

15 skyrius
TAUTA ŽUS, DALIS IŠLIKS 1-21

1 "Net jei Mozė ir Samuelis stotų mano akivaizdo-
je", tarė Viešpats, "mano širdies nepalenktų, nepagailė-
čiau šitos tautos." Pašalink juos iš mano akių! (Ps 99,6;
Ez 14,14) 2 Jei tauta klaus tavęs: "Kur mums eiti?" At-
sakyk jiems, kad Viešpats sako: "Kas paskirtas mirčiai,
teeina į mirtį; kas kardui — težūsta; kas badui — į badą
ir kas nelaisvei — į nelaisvę. (Jer 43,11; Zach 11,9) 3
Aš juos naikinsiu keturiais būdais: kardas žudys, šunys
valkios jų lavonus, padangių paukščiai ir laukiniai žvė-
rys ės jų kūnus. (Ez 14,21) 4 Už Judėjos karaliaus
Manasės, Hiskijo sūnaus, padarytus nusikaltimus Jeru-
zalėje, Aš juos bausiu ir padarysiu siaubu visoms že-

mės karalystėms. (2 Kar 21,11-16; 23,26) 5 Kas gailisi
tavęs, Jeruzale, kas tau reiškia užuojautą? Ir kas teirau-
jasi apie tavo gerbūvį? 6 Tu mane palikai ir atsukai man
nugarą. Todėl Aš ištiesiu prieš tave savo ranką ir tave
sunaikinsiu, Aš pavargau gailėtis. 7 Aš juos vėčiau ir
mėčiau visoje šalyje. Aš padariau savo tautą nevaisinga
ir naikinau ją, tačiau ji neatsisakė savo kelių. (Mt 3,12)
8 Jų našlių yra daugiau negu jūros smilčių. Aš leidau
jaunuoliams žūti pačioje jaunystėje ir tuo sudariau moti-
noms daug skausmo. 9 Septynių žuvusių sūnų motina
pavargo, jos siela alpo; jai nusileido saulė dienos metu;
ji paliko apvilta. O likusius vyrus atiduosiu priešų kar-
dui", sako Viešpats. (Am 8,9)
10 Motina, vargas man, kam tu mane pagimdei?
Aš turiu nesusipratimų ir vaidų visame krašte. Nei aš
paskolinau, nei man paskolino, o tačiau jie visi keikia
mane. (Jer 20,14) 11 Viešpats sako: "Tikrai tavęs nie-
kas nenugalės, Aš išgelbėsiu tave iš priešų nelaimės ir
pavojaus metu. 12 Ar kas gali sulaužyti geležį iš šiaurės
ir žalvarį? 13 Tautos turtą ir lobius leidžiu grobti už jos
nuodėmes visame krašte. 14 Aš padarau tautą vergu
svetimame priešų krašte. Mano rūstybės ugnis dega, ji
amžinai neužges."
15 Viešpatie, atsimink mane ir išlaikyk mane. At-
keršyk už mane mano persekiotojams, negailėk jų! Tu
žinai, kad aš dėl Tavęs kenčiu pajuoką! 16 Tavo žo-
džiais maitinuos. Tavo Žodis džiugina mane, Jis yra
mano širdies linksmybė; aš vadinuosi Tavo vardu,
Viešpatie, pulkų Dieve! (Ez 3,1-3) 17 Aš niekad nesė-
dėjau linksmųjų ratelyje ir nesidžiaugiau. Aš sėdėjau
vienišas, Tavo rankos spaudžiamas, ir degiau pykčiu.
(Iz 21,4) 18 Kodėl mano skausmas nepraeina, žaizda
nepagydoma? Tu esi man kaip apgaulingas upelis, kaip
nepatikimas vanduo! (Jer 30,12) 19 Viešpats atsakė:
"Jei grįši, Aš vėl mielai priimsiu tave, tu būsi mano išti-
kimas tarnas, kalbėsi kas tauru, o ne kas menka ir pra-

neši mano valią. Jie kreipsis į tave, o ne tu į juos. 20 Aš
padarysiu tave tvirta žalvarine siena; nors jie kovos
prieš tave, tačiau nenugalės, Aš būsiu su tavimi, tau padėsiu ir išgelbėsiu tave. (Jer 1,18) 21 Aš išgelbėsiu tave
iš priešų rankų ir iš tirono kumščio", sako Viešpats.

Mozė ir Samuelis buvo žymūs meldėjai; jie savo maldomis išgelbėjo tautą. Tačiau dabar Dievas nebenori jos gelbėti. Judėjos gyventojai teeina kur jiems skirta; į mirtį — sunaikinimą. Žydai ir bendrai orientalai ilgėjosi mirę ramybės. Jie ir mirę neturės jos; jų kūnus valkios šunys, paukščiai les, žvėrys ės. Taip tikrai vyksta karo ir suirutės laikais. Dievas yra kantrus ir malonus, bet ir Jo gerumas turi ribas. Kurie neatsiverčia — baudžiami. Skaičius septyni žydams buvo svarbus. Gausios šeimos nebebus palaima, bet bus baisesnis vargas ir kančia.

Pranašas buvo visų kaltinamas ir smerkiamas. Jis nedavė nė vienam papiktinimo savo elgesiu, bet jo pamokslai sukėlė priešus. Jeremijas labai kentėjo, nebenorėjo gyventi, gailėjosi gimęs. Jam ir Dievas buvo lyg nepatikimas upelis. Čia Jeremijas pasirodė koks jis buvo. Jis buvo žmogus, gyveno žmogiškais jausmais. Jis nebuvo šaltas metalas, nė užgrūdintas karžygys. Dievas įsakė jam atsiminti, kad jau pašaukiant jį pranašu, jam buvo sakyta būti drąsiu. Jei Jeremijas bijos tautos ir jos vadų, jis neišlaikys. Dievas įsakė jam atsiminti tai — atsiversti, Jis gali išgelbėti jį iš visų bėdų.

16 skyrius

JUDĖJA BUS SUNAIKINTA, IZRAELIS SUGRĮŠ IŠ NELAISVĖS 1-21

1 Viešpats kalbėjo man: 2 "Tau nevalia vesti žmo-
nos, turėti sūnų nei dukterų, 3 nes Viešpats taip sako
apie sūnus ir dukteris, gimstančius šitoje vietoje, ir apie
jų motinas ir tėvus: 4 'Skausminga mirtimi jie mirs! Jų
niekas neapraudos ir nepalaidos; jie bus mėšlas lau-

kams tręšti! Nuo kardo ir bado jie žus, jų lavonai bus
ėdesiu padangių paukščiams ir laukiniams žvėrims'. 5
Neik į namus, kur vyksta šermenys, raudoti ir išreikšti
jiems užuojautą, nes aš atėmiau šitai tautai ramybę, ma-
lonę ir pasigailėjimą. 6 Didi ir maži mirs šitoje šalyje; jų
nepalaidos ir neapraudos, nesusiraižys odos ir plikai
nenusiskus. 7 Nelauš duonos gedinčiam, nepaguos dėl
mirusio ir neduos gerti paguodos taurės, nors būtų mi-
ręs jo tėvas ar motina. 8 Tau neleidžiama eiti į namus,
kur pokyliauja, ir ten sėdėti, valgyti ir gerti su jais. 9 Aš
pašalinsiu tada šitoje vietoje, jums matant, džiaugsmą ir
linksmybę, jaunikio ir jaunosios balsą", (Jer 7,34) sako
pulkų Viešpats, Izraelio Dievas.

10 "Kai tu praneši šitai tautai visus tuos žodžius ir
jie klaus: 'Kodėl Viešpats siuntė mums šitą didelę nelai-
mę? Kokia yra mūsų nuodėmė, kuo nusikaltome Vieš-
pačiui, mūsų Dievui?' 11 Tada jiems atsakyk: dėl to,
kad jūsų tėvai paliko mane, sekė svetimus dievus, jiems
tarnavo ir juos garbino, o mano įstatymo nesilaikė. 12
Jūs elgiatės dar blogiau negu jūsų tėvai, jūs sekate savo
piktos širdies užsispyrimą, o manęs neklausote. (Jer
7,24-26) 13 Aš išmesiu jus iš šitos šalies į šalį, kurios
nežinote nei jūs, nei jūsų tėvai, ir ten dieną bei naktį tar-
nausite svetimiems dievams, nes Aš neberodysiu jums
savo malonės. 14 Ateina dienos, kai nebesakys: 'Kaip
gyvas Viešpats, kuris išvedė Izraelio tautą iš Egipto
žemės!' (Jer 23,7-8) 15 Bet sakys: 'Kaip gyvas Vieš-
pats, kuris išvedė izraelitus iš šiaurės ir iš visų šalių,
kuriose jie buvo išsklaidyti'. Aš juos sugrąžinsiu į jų
žemę, kurią daviau jų tėvams. 16 Aš siunčiu daug žve-
jų, kurie žvejos; po to, siųsiu daug medžiotojų, kurie
juos medžios kalnuose ir kalvose bei uolų plyšiuose. 17
Mano akys seka juos visais keliais, jie negali pasislėpti
nuo manęs; mano akys mato jų kaltę. 18 Aš dvigubai
atlyginsiu jiems už jų nusikaltimus, nes jie suteršė ma-
no šalį savo stabų garbinimu ir mano tėvonystę pripildė

stabais," sako Viešpats. 19 Viešpatie, Tu esi mano stip-
rybė ir mano pilis, mano prieglauda nelaimės metu! Pas
tave ateis tautos nuo žemės pakraščių ir sakys, kad mū-
sų tėvai turėjo tik apgaulę, melą ir stabus, kurie jiems
nieko nepadėjo. 20 Ar gali žmogus pasidaryti dievų?
Stabai juk ne dievai! 21 "Aš leisiu jiems patirti savo ga-
lią ir jie žinos, kad Aš esu Viešpats."

Dievas įsakė Jeremijui nevesti ir neturėti šeimos. Ateina karas, visa bus sunaikinta. Taipgi Jeremijui buvo įsakyta neiti į laidotuves, nepareikšti užuojautos dėl mirusių; neiti į vestuvių pokylius ir nesidžiaugti su jais. Nesiraižyti odos ir nesiskusti plaukų. Tas buvo izraelitams uždrausta (3 M 19,28), bet taip jie darė.

Žmonės norėjo žinoti kodėl Jeremijo pranašautos nelaimės ateis. Atsakymas: jūsų tėvai nusikalto, o jūs dar daugiau! Todėl jūs būsite beteisiai. Jus žvejos, kaip žuvis ir medžios, kaip paukščius. Būsite ištremti į svetimą kraštą, o vėliau Viešpats leis jums grįžti. Tada suprasite kad dievaičiai yra beverčiai ir juos garbinti — apgaulė.

17 skyrius
STABAI — PRAŽŪTIS, ATSIVERTIMAS — IŠGELBĖJIMAS 1-27

1 "Judėjos nuodėmė užrašyta geležiniu pieštuku,
deimanto rėžtuku įrėžta į jų širdį ir ant aukurų ragų. 2
Jų ainiai atsimena Ašėros aukurus po žaliuojančiais me-
džiais, ant aukštų kalvų. 3 Ant kalnų ir laukuose, tavo
turtą ir visus lobius leisiu visame krašte išplėšti kaip at-
lyginimą už tavo nuodėmes. 4 Tu turėsi palikti savo pa-
veldėjimą, kurį tau daviau; tave padarysiu vergu priešų
šalyje, kurios nepažįsti, nes mano rūstybės ugnis degs
amžinai. (Jer 15,14) 5 Prakeiktas žmogus, kuris pasitiki
žmogumi ir laiko mirtingą kūną savo stiprybe, ir kurio
širdis nutolsta nuo Viešpaties.(Ps 118,8; 146,3); 6 Jis

yra kaip nususęs krūmokšnis stepėse ir nieko gero nematys. Jis gyvena sausoje, druskingoje ir negyvenamoje šalyje. (Jer 48,6) 7 Palaimintas žmogus, kuris pasitiki Viešpačiu, kurio viltis yra Viešpats! (Ps 146,5) 8 Jis yra kaip medis, pasodintas prie vandens, leidžiantis šaknis upelio link. Jis nebijo ateinančios kaitros, jo lapai visada žaliuoja. Jis nebijo sausros metų, nuolat neša vaisių. (Ps 1,3) 9 Širdis yra labai vylinga ir sugadinta, kas ją supras! 10 Aš, Viešpats, ištiriu širdį, išbandau inkstus ir atlyginu kiekvienam, pagal jo elgesį, jo darbus." (Ps 7,10; Rom 2,6)

11 Kaip kurapka, kuri surenka, ko neišperėjo, yra tas, kuris neteisingai įsigyja turtų. Pačiame gyvenime jis jų neteks ir savo amžiaus gale stovės kaip kvailys. (Ps 39,7) 12 Mūsų šventovė yra garbingas sostas, prakilnus nuo pradžios. 13 Viešpatie, Izraelio viltie! Visi, kurie palieka Tave, bus sugėdinti. Kurie nutolsta nuo Tavęs, bus įrašyti į žemės dulkes, nes jie paliko gyvojo vandens versmę. (Jer 2,13) 14 Viešpatie, pagydyk mane, tai būsiu sveikas; gelbėk mane, tai būsiu išgelbėtas, nes Tu esi mano gyrius! 15 Jie man sako: "Kur Viešpaties Žodis? Teįvyksta!" 16 Aš niekados neprašiau siųsti pikta ir nelaukiau nelaimės. Tu žinai, ką kalbėjau. 17 Negąsdink manęs, Tu esi mano apsauga nelaimėje! 18 Padaryk gėdą mano persekiotojams, išgąsdink juos, bet ne mane. Siųsk jiems bausmę ir sunaikink juos!

19 Viešpats įsakė Jeremijui eiti ir skelbti šventovės vartuose, pro kuriuos įeina ir išeina Judėjos karaliai, ir kituose Jeruzalės vartuos: 20 "Klausykitės Viešpaties Žodžio, Judėjos karaliai ir visi Judėjos ir Jeruzalės gyventojai, kurie įeinate pro šiuos vartus! 21 Saugokite savo gyvybę; neneškite nieko sabatos dieną pro Jeruzalės vartus. 22 Neišneškite jokios naštos iš savo namų sabatos dieną ir nedirbkite jokio darbo, bet švęskite sabatą, kaip įsakiau jūsų tėvams. (Iz 56,2; 58,13) 23 Jie tačiau neklausė ir nekreipė dėmesio, bet užsispyrusiai

neklausė ir nepriėmė pamokymo. 24 Klausykite manęs,
neneškite jokios naštos į šitą miestą pro vartus sabatos
dieną, bet švęskite sabatą, nedirbkite jokio darbo, 25 tai
pro šito miesto vartus įeis karaliai, sėdintieji Dovydo
soste; važiuos vežimais ir jos arkliais jie ir jų kunigaikš-
čiai, Judėjos ir Jeruzalės gyventojai; šitas miestas bus
apgyventas visados. 26 Jie ateis iš Judėjos miestų, Je-
ruzalės apylinkių, Benjamino krašto lygumos, iš kalny-
no ir pietų šalies; aukos deginamąsias, padėkos ir auga-
lines aukas bei smilkalus, kaip padėkos auką Viešpa-
čiui. 27 Bet jei manęs neklausysite, nešvęsite sabatos,
nešite naštas pro Jeruzalės vartus sabatos dieną, tai Aš
uždegsiu jos vartus ir sunaikinsiu Jeruzalės rūmus".

Judėjos nusikaltimai yra įrašyti giliai širdyje ir ant aukuro ragų neišdildomai, lyg prigimtis. Jie atsimena ir stabų garbinimus aukštumose, ypač Ašeros — vaisingumo deivės. Už tai šalis bus sunaikinta, — gyventojai ištremti.

Kas tiki Dievą — yra lyg medis prie upelio; duoda vaisius visada. Kas pasitiki žmogumi — yra lyg medis tyruose; nuskurdęs, be lapų. Kas suplėšia svetimus turtus — yra lyg kurapka, kuri surenka svetimus kurapkiukus; ji jais nesidžiaugs.

Jeremijas pasitikėjo Viešpačiu, kuris buvo ir Jeruzalės šventovės Dievas. Žmonės prikišo Jeremijui, kad jo skelbiamos nelaimės neateina. Jeremijas žinojo, kad Dievas yra kantrus, Jis tuojau nebaudžia žmonių, laukia jų sugrįžimo. Tačiau tie žmonių priekaištai veikė pranašą. Jis meldė Dievą gelbėti jį.

Jeremijui buvo įsakyta pranešti žmonėms švęsti sabatą. Krikščionys švenčia ne sabatą, bet Kristaus prisikėlimo dieną — sekmadienį. Švęsti sekmadienį yra svarbu. Žmonės gali sueiti į pamaldas — atsigaivinti. Šiais laikais, daugelyje kraštų, švenčiama dvi dienos savaitėje — sekmadienis ir sabata. Tas yra gerai. Šventės

dieną nereikėtų siekti pelno, bet atgaivinimo Dievo Žodžiu.

18 skyrius
ATSIVERTIMAS PADEDA, NEKLAUSYMAS KENKIA 1-23

1 Viešpats kalbėjo Jeremijui: 2 "Eik į puodžiaus
namus, ten tu išgirsi mano Žodžius!" 3 Aš, nuėjęs į
puodžiaus namus, radau jį bedirbantį prie žiestuvo. 4
Kai indas, kurį jis žiedė, nepavykdavo, taip atsitinka be-
dirbant su moliu, jis vėl nužiesdavo kitą indą. 5 Tada
Viešpats tarė man: 6 "Izraelitai, ar Aš negaliu su jumis
taip daryti, kaip puodžius daro su indais? Kaip molis
puodžiaus rankoje, taip jūs, izraelitai, mano rankoje. (Iz
45,9; Rom 9,21) 7 Jei Aš grasinu tautai ar karalystei ją
sužlugdyti ir sunaikinti, (Jer 1,10) 8 ir jei tauta, kuriai
grasinu, atsiverčia nuo savo piktybių, tai Aš jai nebeuž-
leisiu nelaimės, kurią buvau numatęs. (Jer 26,3,19; Jon
3,10) 9 Arba Aš pažadu tautą ar karalystę atstatyti ir ją
laiminti, 10 bet ji daro pikta ir neklauso manęs, tai Aš
nebedarysiu, ką buvau pažadėjęs padaryti. 11 Taigi, da-
bar sakyk Judėjos ir Jeruzalės gyventojams, kad Aš
rengiuos juos bausti, kad jie atsisakytų savo pikto elge-
sio ir darytų gerus darbus. (Jer 25,5; 7,3) 12 Bet jie sa-
kys, kad nenori ir vykdys savo pačių sumanymus, elg-
sis kaip jiems patinka." (Jer 6,16; 3,17)

13 Viešpats sako: "Klauskite pagonių, ar kas pra-
eityje girdėjo apie tokius dalykus, kokius padarė Izrae-
lis! 14 Ar pradingsta nuo Sirjono uolų baltas sniegas?
Ar išsenka šaltinio šaltas tekantis vanduo? 15 Tačiau
mano tauta pamiršo mane; stabams jie smilko aukas! Jie
eina senais keliais, šunkeliais, neteisybės takais. 16 Tuo
jie padaro savo šalį tyrais, amžina pajuoka. Kiekvienas
praeivis jos baisėsis ir kratys galvą. 17 Kaip rytų vėjas
Aš juos išsklaidysiu priešo akivaizdoje, nugarą atsuk-
siu jiems jų nelaimės dieną!" (Jer 2,27)

18 Izraelitai tarėsi: "Susirinkime ir sugalvokime
prieš Jeremiją sąmokslą! Kunigas laikosi įstatymo, iš-
mintingasis išminties, pranašas apreiškimo! Sekime
kiekvieną jo žodį ir sugaukime jį jo paties kalboje." 19
Viešpatie, saugok mane ir išgirsk, ką mano priešininkai
kalba. 20 Argi atmokama už gera piktu? Jie kasa duobę
mano gyvybei. Atsimink, kaip aš stovėjau Tavo aki-
vaizdoje ir kalbėjau už juos, kad nukreipčiau nuo jų Ta-
vo rūstybę! (Ps 35,7) 21 Jų vaikai tebadauja, tepatiria
kardo galią. Jų žmonos tenetenka vaikų ir tetampa naš-
lėmis, jų vyrai — maro aukomis, o jaunuoliai — tekrin-
ta kovoje. 22 Tegul pasigirsta šauksmas iš jų namų, kai
juos staiga užpuls priešai! Jie kasė duobę mane pagauti
ir slapta dėjo man spąstus. 23 Viešpatie, tu žinai visą jų
sąmokslą nužudyti mane. Neatleisk jų kalčių ir nuodė-
mių nepašalink! Tebūnie jie nugalėti Tavo akivaizdoje!
Nubausk juos savo rūstybės metu! (Ps 109,14-15)

Puodžiaus darbas — prilyginimas yra supranta-
mas. Sirjonu, kai kurių buvo vadinamas Hermono kal-
nas. Ant jo visą laiką laikėsi sniegas. Šaltinis taipgi vi-
sada sroveno.

Jeremijas patyrė, kad prieš jį ruošiamas sąmokslas. Šį kartą ne jo gimtinės žmonės tai darė. Atrodo, kad tą darė Jeruzalės kunigai. Jeremijas kalbėjo prieš juos. Jie sakė: "Kunigas laikosi įstatymo, išmintingasis išminties, pranašas apreiškimo". (Jer 18,18) Ko Jeremijas siekia? Pašalinkime jį sąmokslu.

Jeremijas žinojo, kad Viešpats įsakė jam taip kalbėti, kaip jis kalbėjo. Tad jo priešai darė sąmokslą prieš Dievą. Taip suprantama tokia Jeremijo malda. Malda nėra Naujojo Testamento dvasioje melsta. Pranašas Jeremijas buvo Senojo Testamento žmogus.

19 skyrius
JERUZALĖ BUS SUNAIKINTA, KAIP
SUDAUŽOMAS ĄSOTIS 1-15
1 Viešpats sakė: "Eik, nusipirk iš puodžiaus molinį
ąsotį, ir paimk su savimi kelis kunigus ir tautos vyres-
niųjų. 2 Nuėjęs į Benhinomo slėnį, kuris prieina prie
Šukių vartų, skelbk žodžius, kuriuos tau kalbėsiu: (Jer
7,31) 3 Klausykitės Viešpaties Žodžio, Judėjos karaliai
ir Jeruzalės gyventojai! Aš užleisiu ant šitos vietos to-
kią nelaimę, kad kiekvienas, kuris išgirs apie ją, nu-
stebs. (1 Sam 3,11; 2 Kar 21,12) 4 Jie paliko mane ir
sutepė šitą vietą, smilkė joje aukas stabams, kurių neži-
nojo nei jie, nei jų tėvai, nei Judėjos karaliai. Jie pripildė
šitą vietą nekaltu krauju: 5 statė Baalui aukurus, ant ku-
rių degino savo vaikus kaip aukas Baalui; to Aš neįsa-
kiau, ir tas man niekad neatėjo į mintį. (Jer 7,31-32) 6
Todėl ateis diena, kai šita vieta nesivadins Tofetu ar
Benhinomo slėniu, bet 'Žudynių slėniu'. 7 Aš nieku pa-
versiu Judėjos ir Jeruzalės išmintį, jie kris nuo kardo
priešų akivaizdoje ir nuo rankos tų, kurie siekia jų gy-
vybės. Aš atiduosiu jų lavonus padangių paukščiams ir
laukiniams žvėrims. (Jer 7,33) 8 Aš padarysiu šitą
miestą pabaisa: kiekvienas, praeinantis pro jį, baisėsis
jo sunaikinimu. (Jer 18,16) 9 Jie valgys savo vaikų ir
vienas kito kūnus, kai priešai juos apguls. (5 M 28,53)
10 Sudaužyk ąsotį su tavimi atėjusių vyrų akivaizdoje,
11 ir jiems pasakyk, ką sako pulkų Viešpats: 'Aš su-
daužysiu šitą tautą ir miestą lygiai taip, kaip sudaužo
puodžius indą, kurio nebegalima pataisyti.' Nesant vie-
tos kur laidoti, laidos juos Tofete. (Iz 30,14; Jer 7,32)
12 Aš padarysiu su šita vieta ir su jos gyventojais taip,
kad šitas miestas bus panašus į Tofetą. 13 Jeruzalės ir
Judėjos karalių namai bus suteršti kaip Tofeto vieta; vi-
si namai, ant kurių stogų jie smilkė aukas dangaus pul-
kams ir aukojo liejamąsias aukas svetimiems dievams,
bus sunaikinti." (Jer 32,29; Sof 1,6)

14 Jeremijas, sugrįžęs iš Tofeto, kur Viešpats jį
buvo siuntęs pranašauti, atsistojo Viešpaties namų
šventoriuje ir kalbėjo visai tautai: 15 "Aš užleisiu ant ši-
to miesto ir ant visų jo miestų nelaimę, kurią paskel-
biau, nes jie yra kietasprandžiai ir neklauso mano Žo-
džio", sako pulkų Viešpats, Izraelio Dievas.

Jeremimui buvo sakyta pirkti ąsotį, pakviesti kelis kunigus ir tautos vyresniuosius, nueiti į Benhinomo slėnį, ten sudaužyti ąsotį ir paskelbti, kad taip bus Jeruzalė ir Judėja sunaikinta. Vyresnieji ir kunigai galėjo būti iš karaliaus Josijo laikų, kada Jeremijo ir karaliaus santykiai buvo geri. Tofete buvo Baalo (Malocho) aukuras ant kurio aukodavo vaikus. Jis bus išniekintas, nes ten laidos mirusius žmones. Bus baisūs laikai, didelis badas apgulimo metu, kad žmonės net savo vaikus valgys.

Ką Jeremijas kalbėjo Benhinomo slėnyje, tą jis pakartojo ir Jeruzalės šventovėje.

20 skyrius
JEREMIJO KALBA ŠVENTORIUJE IR JO VARGAS 1-18

1 Pašiuras, Imero sūnus, vyriausias prievaizdas
Viešpaties namuose, girdėjo Jeremiją pranašaujant. 2
Tada jis, nuplakdinęs pranašą Jeremiją, jį įrakino į
šiekštą viršutiniuose Benjamino vartuose prie Viešpa-
ties namų. 3 Kai sekantį rytą Pašiuras išlaisvino Jeremi-
ją iš šiekšto, Jeremijas jam tarė: "Ne Pašiuru tave Vieš-
pats vadins, bet siaubu." 4 Taip sako Viešpats: "Aš ati-
duosiu tave siaubui ir visus tavo draugus; jie kris nuo
priešų kardo tau matant, o visą Judėją atiduosiu į Babi-
lonijos karaliaus rankas; tas juos ištrems ir žudys. 5 Aš
atiduosiu visus šito miesto turtus, visas jo įgytas atsar-
gas, brangenybes ir visus Judėjos karalių lobius į jų
priešų rankas. Tie juos pasiims ir nugabens į Babiloną.

(Jer 39,6) 6 O tu, Pašiure, ir visi tavo namiškiai eisite į
tremtį. Į Babiloną tave nuvarys; tu ir tavo draugai, ku-
riems melagingai pranašavai, mirsite ten ir būsite palai-
doti."

7 Viešpatie, tu perkalbėjai mane, tu pagavai mane
ir nugalėjai. Aš esu pajuoka; kiekvienas tyčiojasi iš ma-
nęs. 8 Kiekvieną kartą, kai kalbu, turiu šaukti: "Netiesa,
smurtas!" Viešpaties Žodis man tapo plūdimu ir pašai-
pa visam gyvenimui. (Iz 49,4) 9 Aš galvojau: "Nebemi-
nėsiu ir nebekalbėsiu Jo vardu." Tada mano širdyje de-
gė tarsi ugnis ir palietė mano kaulus; aš stengiaus susi-
laikyti, bet negalėjau. 10 Aš girdėjau daugelį šnibždant:
"Įskųskime jį!" Visi mano artimi draugai laukia mano
mirties: "Gal jis duosis suviliojamas, tada jį nugalėsime
ir jam atkeršysime!" 11 Bet Viešpats yra su manimi
kaip galingas karžygys! Todėl mano persekiotojai su-
klups ir nieko nelaimės. Jie bus sugėdinti ir jiems nepa-
vyks, jie neteks garbės amžinai. (Jer 1,8,19; 15,20) 12
Pulkų Viešpatie, kuris mėgini teisųjį, matai jo inkstus ir
širdį, leisk man matyti Tavo kerštą jiems, nes aš Tau
patikėjau savo reikalus! (Jer 11,20) 13 Giedokite Vieš-
pačiui, girkite Viešpatį, nes Jis išgelbėjo vargšo gyvybę
iš piktadarių rankų! 14 Prakeikta diena, kurią gimiau.
Diena, kurią mane pagimdė motina, tenebūna palaimin-
ta! (Jer 15,10; Job 3,1-10; 10,18) 15 Prakeiktas vyras,
kuris pranešė mano tėvui žinią: "Tau gimė sūnus!" Jį
labai pradžiugino. 16 Tebūnie anai dienai taip, kaip
miestams, kuriuos Viešpats nesigailėdamas sunaikino.
Pagalbos šauksmas ir kovos triukšmas ten girdėsis vi-
dudienį. (1 M 19,24-25) 17 O, kad būčiau miręs negi-
męs, kad mano motina man būtų tapusi kapu ir likusi
nėščia amžinai! 18 Kodėl turėjau gimti, patirti vargą bei
sielvartą ir baigti savo dienas gėdoje?

Kai Jeremijas skelbė Judėjos ir Jeruzalės sunaiki-
nimą prie šventovės, tai girdėjo Pašiuras, šventovės

prievaizdas — policijos viršininkas. Jam tas labai nepatiko; jis laikė Jeremiją maištininku. Jis nuplakdino Jeremiją (5 M 25,1-) ir įrakino į šiekštą. Tai buvo kaladė kankinti žmonėms; būdavo kojos ir rankos įrakinamos labai nepatogiai. Pašiuras sekantį rytą paleido Jeremiją; jis buvo tikras, kad Jeremijas tylės. Jeremijas paleistas pavadino Pašiurą siaubu ir pranešė, kad babiloniečiai užims Jeruzalę; visus turtus ir daugelį žmonių, tarp jų ir Pašiurą, ištrems į Babiloniją. Ten mirs Pašiuras. Pašiuras taip buvo paveiktas Jeremijo kalbos, kad jis tylėjo. Gal tai buvo tremtis 597 pr. Kr.?

Kai Jeremijas galvojo apie savo pašaukimą ir darbą, jam buvo aišku, kad jis nenorėjo šių pareigų eiti. Dievas jį perkalbėjo — privertė būti pranašu. Tos pareigos jam buvo labai sunkios, nešė vargus ir kančias. Jeremijas norėjo atsisakyti jų, bet negalėjo, privalėjo kalbėti, skelbti jam Dievo duotą žodį. Jeremijas taip kentėjo, kad jis iš savo gyvenimo jokio džiaugsmo neturėjo. Jis net savo gimimo dieną prakeikė. Dievo keliai yra įvairūs. Kartais Dievas prikalba žmogų vykdyti Jo valią, o kartais įsako. Dažnai krikščionies pareigos yra sunkios.

21 skyrius
JEREMIJAS PRANEŠA ZEDEKIJUI JERUZALĖS SUNAIKINIMĄ 1-14

1 Viešpats kalbėjo Jeremijui, kai karalius Zedekijas siuntė patarimo pas jį Malkijo sūnų Pašiurą ir kunigą Sefanją, Masejo sūnų: (Jer 29,25) 2 "Babilonijos karalius Nebukadnesaras kariauja prieš mus; paklausk už mus Viešpatį, gal Jis padarys stebuklą kaip seniau ir priešas turės atsitraukti nuo mūsų?" 3 Jeremijas jiems atsakė, 4 kad Viešpats, Izraelio Dievas sako: "Aš apgręšiu kovos ginklus jūsų rankose, kuriais kariaujate už miesto sienų prieš Babilonijos karalių ir kaldėnus, jus apgulusius ir jus sugrąžinsiu į miestą. 5 Aš pats kariau-

siu prieš jus ištiesta ranka, įpykęs, užsirūstinęs ir įnir-
tęs, 6 ir naikinsiu šito miesto žmones bei gyvulius ma-
ru, mirtimi. 7 Aš atiduosiu Zedekiją, Judėjos karalių, jo
karius ir išlikusius miesto gyventojus nuo maro, kardo
ir bado, į Babilonijos karaliaus Nebukadnesaro rankas,
kuris siekia jų gyvybės. Jis juos nukaus kardu nieko
nesigailėdamas ir neužjausdamas."
8 "Šitai tautai" Viešpats sako: "Aš leidžiu jums,
pasirinkite gyventi ar mirti. (5 M 11,26) 9 Kas pasiliks
šitame mieste, mirs nuo kardo, bado ir maro; o kas išeis
ir pasiduos kaldėnams, jus apgulantiems, išliks gyvas ir
išgelbės savo gyvybę. (Jer 38,2) 10 Aš nusprendžiau
ne padėti tam miestui, bet jį sunaikinti. Į Babilonijos ka-
raliaus rankas jis bus atiduotas, o tas jį sudegins," sako
Viešpats. 11 Viešpaties Žodis Judėjos karaliaus Dovy-
do palikuonims: 12 "Elkitės kasdieną teisingai, saugo-
kite skriaudžiamuosius, kad mano rūstybė neužsidegtų
ugnimi, nes jos niekas neužgesins. (Jer 22,3; 7,20) 13
Aš esu prieš tave, Jeruzale, aukštai pakilusi, lygumos
uola. Jūs sakote: 'Kas galėtų mus užpulti ir įsibrauti į
mūsų butus?' 14 Aš nubausiu jus, pagal jūsų darbus,
įžiebsiu ugnį jūsų miške, kad sudegintų visą apylinkę",
sako Viešpats.

Karalius Zedekijas karaliavo Jeruzalėje 598-586. Pašiuras yra kitas asmuo, ne kuris minėtas 20,1. Kodėl karalius Zedekijas nesikreipė į viešus šventovės pranašus, o į Jeremiją, visų priešą? Ką Jeremijas pranašavo, kad priešas atžygiuos iš šiaurės, buvo įvykęs faktas. Kova vyko prie Jeruzalės sienų. Karalius aiškiai suprato, kad sostinę gali išgelbėti tik Dievo stebuklas, kaip Jeruzalė buvo išgelbėta 701 pr. Kr. iš asiriečių karaliaus Sanheribo. Jeremijo atsakymas delegacijai, tuo pačiu ir karaliui Zedekijui, buvo: Dievas pats kariauja prieš Jeruzalę, Jis panaudoja babiloniečius tai kovai. Jeruzalės ir gyventojų likimas jau yra nuspręstas. Galimybės nėra

išgelbėti Jeruzalę; dar galima išgelbėti tik gyvybę. Kas pasiduos babiloniečiams, bus ištremtas; kas kariaus prieš juos — žus.

Jeruzalė buvo pastatyta ant kalno — ant uolos. "Jūsų miške". Taip buvo vadinami pastatyti rūmai iš Libano miško kedrų.

22 skyrius
TRYS JUDĖJOS KARALIAI 1-30
1 Viešpats sako: "Eik į Judėjos karaliaus rūmus ir
ten pranešk mano Žodį. 2 Judėjos karaliau, kuris sėdi
Dovydo soste, tavo tarnai ir žmonės, kurie įeinate pro
šituos vartus, 3 vykdykite teisę bei teisingumą ir išva-
duokite skriaudžiamuosius, o svetimšalio, našlaičio ir
našlės neskriauskite ir nevartokite prievartos; nepralie-
kite nekalto kraujo šitoje vietoje. (Jer 21,12) 4 Jei jūs
tikrai vykdysite mano Žodį, pro šitų namų vartus eis
karaliai, kurie sėdės Dovydo soste. Jų tarnai ir tauta
įvažiuos vežimais ir jos žirgais. 5 Bet jei neklausysite
šitų Žodžių, tai Aš prisiekiu, kad šitie rūmai pavirs
griuvėsiais." 6 Apie Judėjos karaliaus rūmus Viešpats
sako: "Nors jūs esate gražūs kaip Gileado kraštas, išdi-
dūs kaip Libano kalnai, Aš padarysiu jus tyrais, pana-
šiais į negyvenamus miestus. 7 Aš atsiųsiu naikintojų
prieš jus, kurie savo įrankiais nukirs rinktinius kedrus
ir sudegins juos". 8 Daugelis tautų eis pro šitą miestą,
klausdami vienas kito: "Kodėl Viešpats taip pasielgė su
šituo dideliu miestu?" 9 Atsakymas jiems bus: "Dėl to,
kad jie atmetė Viešpaties, savo Dievo, Sandarą, garbino
svetimus dievus ir jiems tarnavo".
10 "Neverkite mirusio ir neraudokite dėl jo. Verki-
te to, kuris išėjo, nes jis nebesugrįš ir nebematys savo
gimtojo krašto". 11 Taip sako Viešpats apie Josijo sūnų
Salumą Judėjos karalių, karaliavusį savo tėvo Josijo
vietoje, kuris buvo ištremtas iš šitos vietos ir nebesu-

grįš; (2 Ch 36,3-4) 12 ten jis ir mirs, neišvydęs savo
šalies.
13 "Vargas statančiam namus melu, apgaule ir
suktybėmis. Jis verčia tautietį dirbti jam ir nemoka al-
gos, sakydamas: (Mik 3,10; Ab 2,12; 3 M 19,13) 14
'Aš pasistačiau didelius namus erdviais kambariais, su
langais, apkaliau juos kedro lentomis ir nudažiau raudo-
nai.' 15 Ar tu būsi geresnis karalius, pasistatęs kedro
pastatus? Ar tavo tėvas nevalgė ir negėrė ir ar jam ne-
buvo gerai? Bet jis vykdė teisę ir teisingumą. 16 Jis gy-
nė vargšo ir beturčio teises. Štai, kas reiškia pažinti ma-
ne!" sako Viešpats. 17 "Tavo akys ir širdis siekia tik
turto, pralieti nekaltą kraują ir vykdyti priespaudą bei
prievartą". 18 Todėl apie Josijo sūnų Joakimą, Judėjos
karalių, Viešpats sako: "Jo neraudos aimanuodami —
o, mano broli! O, sesuo! Arba — o, valdove! O, jo di-
denybe! (Jer 34,5) 19 Jis bus palaidotas kaip gyvulys,
nuvilktas ir numestas už Jeruzalės vartų."
20 Jeruzale, eik į Libaną ir šauk; Basane, garsiai
dejuok, verk Abarimo kalnyne, nes sutriuškinti guli visi
tavo sąjungininkai. 21 Aš tau kalbėjau, dar pavojui ne-
gręsiant, bet tu neklausei. Toks buvo tavo būdas nuo
pat jaunystės. 22 Visus tavo ganytojus nuneš vėjas, visi
tavo talkininkai bus ištremti. Tada tu gėdysies ir rausi
dėl savo blogybių. (Jer 25,9,18) 23 Tu susikrovei lizdą
Libano kedruose. Kaip tu vaitosi, kai tave suims gim-
dymo skausmai! (Jer 13,21) 24 "Kaip aš gyvas", sako
Viešpats, "jei net Joakimo sūnus Konjas, Judėjos kara-
lius, būtų antspaudos žiedas ant mano dešinės, Aš jį
nutraukčiau. (Jer 24,1) 25 Aš atiduosiu tave į rankas tų,
kurie siekia tavo gyvybės, kurių tu bijai, į Babilonijos
karaliaus Nebukadnesaro ir į kaldėnų rankas. 26 Aš iš-
vysiu tave ir tavo motiną, kuri tave pagimdė, į šalį, kuri
nėra jūsų gimtinė, ten jūs mirsite. (2 Kar 24,12-15) 27
Bet į savo šalį, kurios jūs ilgėsitės, nebesugrįšite". 28
Argi karalius Joakimas (Konja) yra bevertis indas, ku-

ris niekam nepatinka? Kodėl jis ir jo vaikai ištremti į šalį, apie kurią jie nieko nežinojo? 29 O žeme, žeme, žeme!, klausykis Viešpaties Žodžio! 30 Viešpats sako: "Nurašykite šitą vyrą kaip bevaikį, kuriam nesiseka gyvenime, nes iš jo palikuonių nė vienas nesėdės Dovydo soste ir nevaldys Judėjos".

Bendras įspėjimas Dovydo dinastijos karaliams vykdyti teisę. Jei jie teisingai valdys, valstybė bus pastovi. Bet jei jie laužys Dievo duotą Sandarą, garbins dievaičius, jie ir valstybė bus sunaikinta.

Egipto karalius Nekas žygiavo į kovą prieš Babiloniją. Judėjos karalius Josijas buvo sąjungoje su Babilonija. Jis jautė pareigą pastoti kelią Nekui. Įvyko kova, Josijas krito. Josijo buvo daugiau sūnų. Tauta paskyrė karaliumi jo jaunesnį sūnų Salumą. Jį pašaukė Nekas į Riblą. Buvo manyta, kad jis šaukiamas pasitarimams arba gauti kokius įsakymus. Tauta apraudojo karalių Josiją. Jeremijas patarė apverkti ne kare kritusį Josiją, bet Salumą. Jis numatė,ar jam buvo Dievo apreikšta, kad Salumas nebegrįš; jis bus Ribloje suimtas, pasiųstas į Egiptą ir ten žus. Taip įvyko, kaip Jeremijas sakė. Salumas buvo karaliumi tik tris mėnesius. Jo vietoje Nekas paskyrė Judėjos karaliumi Josijo sūnų Joakimą.

Josijas buvo doras karalius. Jis vykdė reformą, kuri buvo žinoma jo vardu. Šiaip jis gyveno karališkai; valgė ir gėrė, bet ir vykdė teisę. Jo vyriausias sūnus matė tėvo elgesį. Joakimas mėgo prabangą; jis pasistatydino naujus ar praplėtė senus rūmus. Tokia statyba daug kainavo, be to, reikėjo Egiptui duoti didelė duoklė; valstybės pajamų neužteko. Joakimas nemokėjo darbininkams ir amatininkams už darbą. Tokį karaliaus elgesį Jeremijas smerkė ir pranašavo, kad jis, kai mirs, nebus apraudotas nei tinkamai palaidotas. 2 Kar 24,6 sakyta apie jo mirtį. Atrodo, kad jis buvo palaidotas.

Bet Nebukadnesaras, Babilonijos karalius, užėmęs Jeruzalę, galėjo išniekinti Joakimo palaikus.

Skirsneliuose 20-23 pranašas kalbėjo apie Jeruzalę ir jos vadus. Joakimui mirus, jo aštuoniolikmetis sūnus Konjas (Jekonjas) tapo karaliumi. Jis karaliavo tik tris mėnesius. 597 jis buvo ištremtas į Babiloniją. (2 Kar 24,12-16). Ištrėmus karalių, kraštas privalėjo suprasti gresiantį pavojų. Todėl 29 skirsnelyje tris kartus sakyta: "Žeme, žeme, žeme, klausykis Viešpaties Žodžio!"

Konjas nebegrįžo į savo kraštą. Judėjos karaliumi buvo paskirtas jo dėdė Zedekijas, Josijo sūnus.

23 skyrius

MESIJAS, NETIKRI PRANAŠAI 1-40

1 "Vargas ganytojams, kurie mano ganyklos avis
naikina ir išsklaido!" sako Viešpats (Ez 34; 13,2-16;
Zach 11,5) 2 "Aš, Izraelio Dievas, apie ganytojus savo
tautos sakau: 'Jūs išsklaidėte mano avis ir nesirūpinote
jomis'. Todėl Aš jus nubausiu dėl jūsų piktų darbų. 3
Aš pats surinksiu savo avių likutį iš visų šalių, į kurias
Aš jas išsklaidžiau, ir sugrąžinsiu į ganyklą; ten jos bus
vaisingos ir dauginsis. 4 Aš paskirsiu jiems ganytojų,
kurie tikrai juos ganys. Tauta nebus gąsdinama, jos nie-
kas neištrems. (Jer 3,15) 5 Ateis diena, kai Aš išaugin-
siu tikrą atžalą iš Dovydo giminės. Jis viešpataus kaip
karalius, elgsis išmintingai, vykdys teisę bei teisingumą
krašte. (Zach; 3,8; 6,12; Iz 32,1) 6 Jo laikais Judėja bus
išgelbėta ir Izraelis saugiai gyvens. Jo vardas bus:
'Viešpats mūsų teisybė'. (Jer 33,16) 7 Tuomet nebesa-
kys: 'Kaip gyvas Viešpats', kuris išvedė izraelitus iš
Egipto krašto, 8 bet 'Kaip gyvas Viešpats', kuris išvedė
ir parvedė Izraelio palikuonis iš šiaurės ir iš visų kraštų,
į kuriuos Aš juos buvau išsklaidęs ir jie gyvens savo
žemėje". Jer 16,14-15)

9 Kalbant apie pranašus, mano širdis nerimsta krū-
tinėje, visi mano sąnariai dreba. Aš esu girtas kaip nuo

vyno, nuo Viešpaties šventų Žodžių. 10 Viešpats sako:
"Šalis pilna svetimautojų; dėl jų prakeikimo gedi kraš-
tas, išdžiūvusios stepių ganyklos. Jų siekiai — piktybė,
jų jėga — apgavystė. 11 Net pranašai ir kunigai yra
niekšai! Net savo šventovėje aptinku jų piktybių. 12 Jų
darbai bus lyg slidus kelias tamsoje, kuriuo eidami jie
paslys ir grius. Aš siųsiu sunaikinimą ir bausiu juos.
(Jer 13,16; Ps 35,6) 13 Samarijos pranašų tarpe mačiau
papiktinimų. Jie pranašavo Baalo vardu ir klaidino ma-
no tautą, Izraelį. 14 Net Jeruzalės pranašų tarpe mačiau,
šiurpą sukeliantį elgesį: svetimavimą ir melagystę. Jie
taip palaiko piktadarių elgesį, kad nė vienas neatsisako
savo blogybių. Jie visi yra kaip Sodomos ir Gomoros
gyventojai. (Ez 13,22; Iz 1,10) 15 Todėl Aš, pulkų
Viešpats, apie Jeruzalės pranašus taip sakau: Aš juos
valgydinsiu metėlėmis ir girdysiu nuodingu vandeniu,
nes Jeruzalės pranašų niekšybė pasklido visoje šalyje.
(Jer 9,14) 16 Neklausykite pranašų jums pranašaujan-
čių. Jie tik mulkina jus, kalbėdami apie prasimanytus
regėjimus, neapreikštus Viešpaties. (Jer 6,14) 17 Jie ža-
da tiems, kurie niekina Viešpaties Žodį, taikos ir ramy-
bės, ir atkakliai tenkina savo širdies norus." (Jer 7,24)
18 Kas buvo Viešpaties pasitarime, kas Jį matė ir
girdėjo Jo Žodį? Kas domėjosi Jo Žodžiu ir pakluso
Jam? 19 Ateina Viešpaties pykčio audra, viesulas kyla
ant niekšų galvos. 20 Nenusigręš Viešpaties rūstybė.
Jis vykdys visa, ką Jis savo širdyje sumanė. Paskutinė-
se dienose jūs tai aiškiai suprasite. 21 "Aš nesiunčiau
pranašų, tačiau jų visur yra! Nekalbėjau jiems, tačiau jie
pranašauja! (Jer 14,14) 22 Jei jie būtų paklausę mano
patarimo, jie skelbtų mano Žodžius tautai ir nukreiptų
juos nuo jų pikto kelio ir nuo jų piktų darbų. 23 Argi
Aš nesu Dievas arti ir toli? 24 Ar gali kas taip pasislėp-
ti, kad Aš jo nematyčiau?" klausia Viešpats. "Argi Aš
nesu danguje ir žemėje? 25 Aš girdėjau, ką kalbėjo pra-
našai, pranašaudami mano vardu melą, sakydami: 'Sap-

navau, sapnavau!' 26 Kaip ilgai pranašai minės mano
vardą, pranašaudami melą ir apgaulę? 27 Jie siekia, kad
mano tauta pamirštų mane, kaip jų tėvai pamiršo mane
dėl Baalo, pasakodami jiems sapnus. 28 Pranašas, rem-
damasis sapnu, pasakoja sapną, o kas turi mano Žodį,
sąžiningai skelbs Jį. Ką šiaudai turi bendro su kviečių
grūdais?" klausia Viešpats. 29 "Argi mano Žodis nėra
kaip ugnis? Ar Jis nėra kaip kūjis, sutrupinantis uolą?
(Žyd 4,12) 30 Aš esu prieš pranašus, kurie vagia mano
Žodžius vienas nuo kito! 31 Aš esu prieš pranašus, ku-
rie sauvaliaudami sako: 'Taip sako Viešpats'. 32 Aš esu
prieš pranašus, pranašaujančius melagingus sapnus. Jie
pasakoja ir klaidina mano tautą savo beatodairiškais
melais. Aš nesiunčiau jų ir jiems neįsakiau; jie yra visai
nenaudingi šitai tautai", sako Viešpats.

33 "Jei tave klaus šita tauta ar pranašas, ar kunigas;
'Ką sako Viešpats?' jiems atsakyk, kad jie yra man naš-
ta, Aš juos atmesiu. 34 Bet jei pranašas, kunigas, ar ki-
tas asmuo sakytų 'Viešpaties našta', tai Aš nubausiu jį ir
jo namus. 35 Taip jūs, broliai, privalote sakyti vienas
kitam, 'Ką atsakė? arba, ką kalbėjo Viešpats'. 36 Jūs ne-
privalote sakyti 'Viešpaties našta', nes jūsų kiekvienas
žodis jau yra našta. Jūs taip iškreipiate gyvojo Dievo,
pulkų Viešpaties, Žodžius. 37 Jūs privalote klausti pra-
našo, 'Ką tau sakė Viešpats?' Arba: 'Ką kalbėjo Vieš-
pats?' 38 Bet jei sakote, 'Viešpaties našta', nors Aš įsa-
kiau nesakyti 'Viešpaties našta', 39 laikysiu jus kaip
naštą ir pašalinsiu iš savo akivaizdos jus ir miestą, kurį
daviau jums ir jūsų tėvams. 40 Jus padarysiu amžina
pajuoka ir nepamirštama gėda". (Jer 20,11)

Ganytojai yra kunigai ir karaliai — valdovai. Tikrų, pagal Dievo valią, gyvenančių ir mokančių kunigų ir valdovų labai maža buvo ir yra. Dievas rūpinosi išrinktąja ir visomis tautomis; Jis pašaukė ir pašaukia kuni-

gus bei pranašus — evangelistus kaip Jeremiją, kurie tikrai skelbia Dievo Žodį.

Atžala, — Viešpats mūsų teisybė, yra manytas Išganytojas — Jėzus Kristus — Mesijas.

Jeremijas buvo kilęs iš kunigų šeimos. Jis aukštai vertino kunigus ir pranašus. Dievas apreiškė jam, kad kunigai ir pranašai yra niekšai. Ta patirtis taip paveikė Jeremiją, kad jis svyrinėjo kaip girtas. Samarijos — šiaurinės (Izraelio) valstybės pranašai ir kunigai buvo karaliaus tarnai — pataikūnai. Jeremijui paaiškėjo, kad Jeruzalės (Judėjos) kunigai ir pranašai dar blogesni buvo už Izraelio valstybės dvasiškiją. Pranašas Jeremijas pasakė ir pranešė apie kunigus ir pranašus kaip jam Dievas apreiškė. Taip buvo anais laikais. Mūsų laikais panašiai yra. Kunigai ir pranašai yra tikri, kuriuos Dievas pašaukia ir savo Dvasia pildo. Žmogui pažinti tikrus ir niekšus, pranašus bei kunigus, yra neįmanoma.

Jeremijas pabrėžė (15 skirsnelis), kad ne jis, bet Viešpats taip kalba apie pranašus. Viešpats jų nepašaukė ir nesiuntė. Jie patys eina ir mulkina žmones. Jie patys žus ir pražudys tautą.

Tikras, Dievo duotas Žodis, paveikia žmones, atgimdo, teikia jėgą ir naują gyvenimą. Žmogaus žodis, jo paties mintys, gali būti kartais geros ir naudingos, bet jos neatgimdo žmonių naujam gyvenimui. Netikri pranašai klaidina žmones; jie ieško sau naudos ir pataikauja valdovams.

Hebrajų žodis massa galėjo reikšti "našta" — bausmė arba "Viešpats kalbėjo". Geriausia yra klausti tiesiai: "Ką Viešpats sakė".

24 skyrius
IZRAELIO TAUTA — GEROS IR BLOGOS FIGOS
1-10

1 Viešpats man parodė dvi figų pintines, padėtas prie Viešpaties šventovės. Tai buvo po to, kai Babiloni-

jos karalius Nebukadnesaras ištrėmė iš Jeruzalės į Ba-
bilonija Joakimo sūnų Jekonją, Judėjos karalių bei Ju-
dėjos kunigaikščius, kalvius ir amatininkus. (Jer 29,2; 2
Kar 24,14-15) 2 Vienoje pintinėje buvo labai geros,
ankstyvosios, prinokusios figos, o kitoje pintinėje —
labai blogos figos, jų negalėjo valgyti. 3 Viešpats klau-
sė mane: "Ką matai, Jeremijau?" Aš atsakiau: "Figas.
Gerosios figos labai gražios, o blogosios taip atrodo,
kad jų negalima valgyti." (Jer 1,11,13) 4 Tada Viešpats,
Izraelio Dievas, man kalbėjo: 5 "Kokios šitos gerosios
figos, tokie man bus Judėjos tremtiniai, kuriuos pasiun-
čiau iš šitos vietos į kaldėnų šalį. 6 Aš palankiai žiūrė-
siu į juos, parvesiu juos atgal į šitą šalį, kurią atstatysiu
ir nebegriausiu, juos įsodinsiu ir neišrausiu. (Jer 31,28)
7 Aš pakeisiu jų širdis, jie žinos, kad Aš esu Viešpats.
Jie man bus tauta, o Aš jiems būsiu Dievas, nes jie grįš
prie manęs visa širdimi. (Jer 31,33-34) 8 Aš padarysiu
su Judėjos karaliumi Zedekiju ir Jeruzalės gyventojais,
pasilikusiais šitoje šalyje ir apsigyvenusiais Egipto
krašte, kaip su blogosiomis figomis, kurių negalima
valgyti. (Jer 29,17) 9 Aš juos padarysiu pabaisa visoms
žemės karalystėms, gėda ir patarle, pašaipa ir keiksma-
žodžiu visose vietose, kur juos ištremsiu. (Jer 29,18)
10 Aš siųsiu jiems karą, badą ir marą, kol jie bus išnai-
kinti krašte, kurį daviau jiems ir jų tėvams", sako Vieš-
pats.

Žmonės galvojo, kad ištremtieji į Babiloniją yra Dievo nubausti, o likę tėvynėje ir Egipte gyvenantys yra laimingesni. Figomis Dievas apreiškė Jeremijui, kad yra priešingai. Babilonijos tremtyje esantieji atsivers, Dievas sugrąžins juos į savo kraštą, o likę savame krašte sunyks.

25 skyrius
SEPTYNIASDEŠIMT METŲ TREMTIS 1-38

1 Žodis Jeremijui apie visą Judėjos tautą ketvirtai-
siais Josijo sūnaus Joakimo, Judėjos karaliaus, viešpa-
tavimo metais. Tai buvo pirmieji Babilonijos karaliaus
Nebukadnesaro viešpatavimo metai. 2 Pranašas Jeremi-
jas kalbėjo visai Judėjos tautai ir visiems Jeruzalės gy-
ventojams. 3 "Nuo tryliktųjų Amono sūnaus Josijo, Ju-
dėjos karaliaus, metų iki šios dienos, per dvidešimt tre-
jus metus, Viešpats kalbėjo, o aš nuolatos jums aiški-
nau, bet jūs neklausėte. 4 Viešpats siuntė pas jus savo
tarnus, pranašus, bet jūs neklausėte ir visai nekreipėte
dėmesio. 5 Aš sakiau, atsisakykite kiekvienas savo blo-
go elgesio ir piktų darbų, tai liksite gyventi žemėje, ku-
rią Viešpats davė jums ir jūsų tėvams amžinai". (Jer
18,11) 6 "Nesekiokite svetimų dievų, netarnaukite
jiems ir negarbinkite jų, neįžeiskite manęs savo rankų
darbais ir Aš jūsų nebausiu", sako Viešpats. 7 "Bet jūs
neklausėte manęs, savo rankų darbais užrūstinote mane
savo nenaudai. 8 Kadangi jūs neklausėte mano Žodžių,
9 tai Aš surinksiu visas šiaurės tautas pas Babilonijos
karalių Nebukadnesarą, mano tarną, ir jas atvesiu į šitą
šalį prieš jus ir visų šitų aplinkinių tautų gyventojus; Aš
jas sunaikinsiu ir padarysiu pasibaisėjimu, pašaipa ir
amžina gėda. (Jer 27,6) 10 Aš nutildysiu jų tarpe
džiaugsmo ir linksmybės balsus, jaunikio ir jaunosios
džiaugsmą; girnos nemals, lempos nešvies. (Jer 16,9)
11 Visa šalis pavirs klaikia dykuma, jie tarnaus Babilo-
nijos karaliui septyniasdešimt metų. (Jer 29,10; 2 Ch
36,21; Ezr 1,1; Dan 9,2) 12 Po septyniasdešimt metų,
Aš nubausiu Babilonijos karalių, jo tautą ir kaldėnų šalį
už jų nedorybes ir ją paversiu tyrlaukiais; 13 Aš įvyk-
dysiu viską, ką kalbėjau, kas parašyta šitoje knygoje, ką
Jeremijas pranašavo apie tautas. 14 Jie tarnaus galin-
goms tautoms ir jų karaliams. Aš jiems atlyginsiu pagal
jų nusikaltimus."

15 Viešpats, Izraelio Dievas, man įsakė: "Imk šitą
rūstybės vyno taurę iš mano rankos ir vynu girdyk visas tautas, pas kurias Aš tave siunčiu. (Jer 51,7; Iz
51,17; Apr 14,10) 16 Jos gers, svyrinės ir dūks dėl
kardo, kurį siųsiu jiems!" 17 Aš ėmiau taurę iš Viešpaties rankos ir girdžiau visas tautas, pas kurias Viešpats
mane siuntė: 18 Jeruzalę, Judėjos miestus, jos karalius
ir kunigaikščius, kad jie taptų be garbės, pašaipa ir
keiksmu iki šios dienos. 19 Egipto karalių faraoną, jo
tarnus, kunigaikščius, visą tautą 20 ir visus ten gyvenančius svetimtaučius; visus Uro šalies ir filistėnų šalies karalius: Askeloną, Gazą, Ekroną ir Asdodo likutį;
21 Edomą, Moabą ir amonitus; 22 Visus Tyro ir Sidono karalius, taip pat salų ir pajūrio karalius; 23 Dedaną,
Temą, Buzą ir visus su apkarpytais plaukais; (Jer 9,25)
24 visus Arabijos karalius, kurie gyvena dykumoje; 25
visus Zimrio, Elamo ir medų karalius; 26 visus šiaurės
karalius, artimuosius ir tolimuosius, vieną po kito, ir visas karalystes, kurios yra visoje žemėje. O Babilonijos
karalius gers paskutinis. (Jer 51,41) 27 Tu jiems sakyk,
kad taip sako pulkų Viešpats, Izraelio Dievas: "Gerkite,
pasigerkite ir vemkite! Kriskite nuo kardo, kurį siunčiu
į jūsų tarpą ir nebeatsikelkite! 28 Jei jie nesutiks imti
taurės iš tavo rankos ir gerti, tai jiems sakyk, kad pulkų
Viešpats sako: 'Jūs privalote gerti!' 29 Mieste, kuris vadinamas mano vardu, Aš pradedu vykdyti bausmę, o
jūs tikitės likti nenubausti? Jūs neliksite nenubausti, nes
Aš pradedu sunaikinimą visų žemės gyventojų. (Jer
49,12; 1 Pt 4,17) 30 Tu privalai pranašauti visus šiuos
žodžius: 'Viešpats grūmoja iš aukštybės, iš šventos buveinės skamba Jo balsas. Jis grūmoja savo kaimenei,
šūkauja, kaip vynuogių mynėjai. (Joel 4,16; Am 1,2;
Oz 11,10) 31 Visus gyventojus ligi žemės pakraščių
pasiekia griausmas. Viešpats teisia visas tautas, visą
žmoniją; niekšus jis atiduoda kardui.'" 32 Nelaimė eina
iš tautos į tautą, didelė audra kyla nuo žemės pakraščių.

33 Viešpaties nukautųjų tą dieną bus pilna žemė. Jų neapraudos, nesurinks ir nepalaidos; jie bus mėšlas dirvai tręšti. (Jer 7,33)

34 Kaimenės vadai ir ganytojai šaukite ir voliokitės pelenuose! Atėjo metas pjauti; jūs krisite, kaip rinktiniai avinai. (Jer 23,1) 35 Kaimenės ganytojai ir vadai neturi galimybės pabėgti nei išsigelbėti. 36 Klausykis! Ganytojų šauksmas ir kaimenės vadų verksmas! Viešpats sunaikina jų ganyklą. 37 Be gyvybės ženklo yra ramios lankos dėl Viešpaties rūstybės įkarščio. 38 Liūtas paliko savo tankumyną; jų šalis virto klaikuma dėl žudančio kardo, dėl Jo rūstybės įkarščio. (Jer 4,7)

Jeremijas apžvelgė savo 23 metų veiklą. Jis pasakė kokie karaliai tada viešpatavo. Tai buvo 604 pr. Kr. Pranašas ištikimai vykdė jam duotus Dievo pranešimus. Judėja neklausė jo; dabar atėjo laikas patirti Dievo bausmę. Tremtis tęsis 70 metų. Iki šiol Jeremijas pranašavo apie Judėją, nuo dabar jis pranašaus ir apie kitas tautas.

Kai Dievas pašaukė Jeremiją pranašu, pasakė jam, kad jis skiriamas pranašu tautoms. Čia minimos tautos, kurioms jis privalėjo pranašauti — duoti Dievo bausmės taurę. Dievas ne pats tai pranešė atskiriems žmonėms ir tautoms, bet per Jeremiją. Apie tautų bausmę plačiau bus kalbama skyriuose 46-51. Čia yra pradžia — įvadas.

Pirmiausia bausmė pasieks savo tautą — lanką — Judėją ir toliau visas kitas tautas. Taip baisi "vyno taurė" bus, kad žuvusių nebepalaidos. Mūsų laikais tokie baisūs ginklai išrasti, kad jais pilnai galima taip padaryti, kaip čia pranašas kalba. Pranašas įspėjo "ganytojus" — vadus, nes nuo jų priklauso tautų gerbūvis ar sunaikinimas.

26 skyrius
JEREMIJAS APSKUNDŽIAMAS,
KUNIGAIKŠČIAI JĮ GINA 1-24
1 Josijo sūnaus Joakimo, Judėjaus karaliaus, kara-
liavimo pradžioje Viešpats kalbėjo Jeremijui: 2 "Atsi-
stok mano namų šventoriuje ir kalbėk visiems Judėjos
miestelėnams, atėjusiems į mano namus melstis. Visa,
ką tau įsakiau, pasakyk jiems, neišleisk nė žodžio! 3
Gal jie klausysis, atsisakys savo piktų kelių, tada atsisa-
kyčiau bausmės, kurią buvau jiems numatęs. (Jer 36,3)
4 Jiems sakyk, taip sako Viešpats: 'Jei manęs neklausy-
site, nesilaikysite mano įstatymo, kurį jums daviau, 5
neklausysite mano tarnų, pranašų, kuriuos nuolatos
jums siunčiu, nors neklausote jų, (Jer 25,4) 6 tai Aš pa-
darysiu šituos namus kaip Silą ir šitą miestą keiksmažo-
džiu visoms tautoms." (Jer 7,12-14; 1 Sam 4,4,12) 7
Kunigai, pranašai ir visa tauta girdėjo Jeremiją kalbant
šiuos žodžius Viešpaties namuose. 8 Kai Jeremijas bai-
gė kalbėti, ką Viešpats jam buvo įsakęs pranešti visai
tautai, jį nutvėrė kunigai, pranašai ir visa tauta, šaukda-
mi: "Tu turi mirti! 9 Kodėl pranašavai Viešpaties vardu,
kad šitie namai ir miestas bus sunaikinti ir nebegyvena-
mi kaip Silas?" Visa tauta susibūrė prieš Jeremiją prie
Viešpaties namų. 10 Kai Judėjos kunigaikščiai išgirdo
apie tai, jie nuėjo iš karaliaus namų į Viešpaties namus
ir atsisėdo Viešpaties namų tarpvartėje. 11 Kunigai ir
pranašai kalbėjo kunigaikščiams ir visai tautai: "Šitas
vyras privalo mirti, nes jis pranašavo prieš šitą miestą,
kaip jūs girdėjote savo ausimis". (Apd 6,13) 12 Jeremi-
jas atsakė kunigaikščiams ir visai tautai: "Viešpats siun-
tė mane pranašauti tais žodžiais, kuriuos jūs girdėjote,
apie šituos namus ir šitą miestą. 13 Taigi, dabar pasitai-
sykite savo elgesiu bei darbais ir klausykite Viešpaties,
savo Dievo, tai Jis pasigailės jūsų ir nesiųs sunaikini-
mo. (Jer 7,3) 14 O aš esu jūsų rankose; darykite su ma-
nimi, kaip jums atrodo. 15 Bet žinokite, jei jūs mane

nužudysite, nekaltą kraują užsitrauksite ant savęs, ant
šito miesto ir jo gyventojų, nes tikrai Viešpats siuntė
mane kalbėti jums visus šituos žodžius." 16 Kunigaikš-
čiai ir visa tauta atsakė kunigams ir pranašams: "Šitas
vyras neužsipelnė mirties, nes jis mums kalbėjo Vieš-
paties, mūsų Dievo, vardu". 17 Kai kurie krašto vyres-
nieji kalbėjo tautos susirinkimui: 18 "Mikas moriškėnas
pranašavo Judėjos karaliaus Hiskijo dienomis ir visai
Judėjos tautai Viešpaties vardu, kad Sionas bus ariamas
kaip laukas, Jeruzalė pavirs griuvėsiais, o šventovės
kalnas apaugs mišku. (Mik 3,12) 19 Argi karalius His-
kijas ir visa Judėja jį nužudė? Jie pabūgo Viešpaties ir
permaldavo Jį taip, kad Viešpats pasigailėjo jų ir nebau-
dė, nors Jis jiems grasino. O mes siekiame užsitraukti
didelę nelaimę!" (Jer 18,8) 20 Tuo laiku dar vienas vy-
ras, Semajo sūnus Urijas iš Kirjatjearimo, pasirodė
Viešpaties vardu kaip pranašas ir pranašavo prieš šitą
miestą ir kraštą visai taip, kaip Jeremijas. 21 O kai kara-
lius Joakimas, visi jo kariai ir kunigaikščiai išgirdo jo
žodžius, karalius užsimojo jį nužudyti. Tai išgirdęs,
Urijas nusigando ir pabėgo į Egiptą. 22 Karalius Joaki-
mas siuntė Achboro sūnų Elnataną su palyda į Egiptą.
23 Tie atvedė Uriją iš Egipto pas karalių Joakimą, o tas,
jį nužudęs kardu, išmetė jo lavoną į bendras kapines.
24 Tačiau Safano sūnaus Aikamo dėka Jeremijas buvo
apgintas ir neatiduotas miniai nužudyti. (2 Kar 22,12)

---

25 skyriuje buvo sakyta apie "taurę" visoms tautoms. Šiame 26 skyriuje vėl kalbama apie Jeruzalę. Jeremijui buvo sakyta 7 skyriuje skelbti Dievo pranešimą prie šventovės — šventoriuje. Ar čia kalbama apie tą patį skelbimą, ar apie kitą Dievo įsakytą pranašui, nėra aišku. Žmonės tikėjo Dievą, didžiųjų švenčių proga gausiai vyko į Jeruzalę. Jeremijui Dievas įsakė skelbti atgailą — atsivertimą. Jei vadai ir tauta atsivers, Dievas gailėsis jų ir nebaus, bet jei jie neatsivers — bus sunai-

kinta šventovė ir sostinė. Jeremijui baigus kalbėti, jį užpuolė kunigai, pranašai ir eiliniai žmonės ir norėjo jį nužudyti.

Piktžodžiavimas prieš Dievą, karalių ar šventovę buvo baudžiamas mirtimi. (3 M 24,16; 1 Kar 21,13) Sprendimą turėjo padaryti teismas. Kunigaikščiai buvo pakviesti teisėjais. Jie atėjo ir užėmė jiems skirtas vietas prie miesto vartų. Ten vykdavo teismai. Minėtas Miko išteisinimas įvyko prieš šimtą metų. Jį kai kurie atsiminė. Jeremijas buvo paleistas, bet mirties pavojus jam buvo didelis.

27 skyrius
JEREMIJAS ĮSPĖJA JUDĖJOS KARALIŲ IR KITUS KARALIUS PASIDUOTI BABILONIJAI 1-22

1 Josijo sūnaus Zedekijo, Judėjos karaliaus, kara-
liavimo pradžioje, Viešpats įsakė Jeremijui: 2 "Įsigyk
virvių bei jungo lazdų, uždėk juos sau ant sprando (Jer
13,1) 3 ir pasiųsk žinią Edomo, Moabo, Amono, Tyro
ir Sidono karaliams per jų pasiuntinius, atvykusius į Je-
ruzalę pas Judėjos karalių Zedekiją. (Jer 25,21-22) 4
Jiems įsakyk pranešti savo valdovams pulkų Viešpa-
ties, Izraelio Dievo Žodžius: 5 Aš sukūriau žemę su
žmonėmis ir gyvuliais, esančiais ant žemės, savo didžia
galia ir ištiesta ranka Aš duodu ją tam, kuriam Aš no-
riu. 6 Dabar Aš atidaviau visas šalis mano tarnui, Babi-
lonijos karaliui Nebukadnesarui; net laukinius gyvulius
jam pavedžiau, kad jam tarnautų. (Jer 25,9) 7 Jam tar-
naus visos tautos, jo sūnui ir jo sūnaus sūnui, kol jo pa-
ties šalis bus sunaikinta, pavergta galingų tautų. (Jer
25,12) 8 Tautą ir karalystę, kuri jam, Babilonijos kara-
liui, netarnaus ir nevergaus, Aš bausiu karu, badu ir
maru", sako Viešpats, "ir pagaliau ją atiduosiu į jo ran-
kas. 9 Jūs neklausykite savo pranašų, žynių, sapnų aiš-
kintojų, burtininkų ir kerėtojų, kurie jums sako: 'Jūs ne-

tarnausite Babilonijos karaliui'. (Jer 14,13-14) 10 Jie
jus apgaudinėja, kad jus pašalintų iš jūsų gimtosios žemės, Aš jus ištremčiau ir jūs žūtumėte. 11 O tauta, kuri
vergaus ir tarnaus Babilonijos karaliui, tą Aš paliksiu jos gimtoje žemėje, kad ji ją dirbtų ir joje gyventų", sako Viešpats.

12 Judėjos karaliui Zedekijui aš kalbėjau lygiai tais pačiais žodžiais: "Vergaukite Babilonijos karaliui ir tarnaukite jam bei jo tautai, tai išliksite gyvi! 13 Kodėl tu,
karaliau, ir tavo tauta, kuri netarnaus Babilonijos karaliui, norite mirti karu, badu ir maru, kaip Viešpats grasino? 14 Neklausykite pranašų, kurie jums sako: 'Jūs netarnausite Babilonijos karaliui'. Jie jums meluoja. 15 Aš
jų nesiunčiau", sako Viešpats, "jie melus pranašauja mano vardu. Aš jus ištremsiu ir jūs žūsite, jūs ir pranašai, kurie jums pranašauja".

16 Kunigams ir visai tautai aš kalbėjau, kad Viešpats sako: "Neklausykite savo pranašų, kurie jums pranašauja, kad Viešpaties namų indai bus netrukus pargabenti iš Babilonijos. Jie jums melą pranašauja. (Jer
28,3 ; 2 Ch 36,10) 17 Neklausykite jų! Tarnaukite Babilonijos karaliui, tai išliksite gyvi. Kodėl šitas miestas turėtų pavirsti griuvėsiais? 18 Jei jie būtų pranašai ir žinotų Viešpaties Žodį, tai jie maldautų pulkų Viešpatį, kad indai, užsilikę Viešpaties namuose, Judėjos karaliaus rūmuose ir Jeruzalėje, nepatektų į Babiloniją. 19
Pulkų Viešpats taip sako apie stulpus, jūrą (baseiną), pastolius ir indus, užsilikusius šitame mieste, (Jer
52,17) 20 kuriuos Babilonijos karalius Nebukadnesaras, ištremdamas Joakimo sūnų Jekonją, Judėjos karalių, ir visus Judėjos bei Jeruzalės kilminguosius, nepaėmė iš Jeruzalės į Babiloniją." (2 Kar 24,14-15) 21
Taip sako pulkų Viešpats, Izraelio Dievas, apie indus, užsilikusius Viešpaties namuose, Judėjos karaliaus rūmuose ir Jeruzalėje: 22 "Į Babiloniją jie bus nugabenti ir ten liks, kol jų man prireiks", sako Viešpats, "ir Aš

juos atgabensiu ir sugrąžinsiu į šitą vietą". (2 Ch 36,22; Ezr 1,7-11)

Karalius Zedekijas buvo pranašui Jeremijui draugiškas, bet menkos valios žmogus. Jeruzalėje buvo atvykusios kaimyninių valstybių delegacijos tartis prieš Babiloniją kelti maištą. Jeremijas išgirdo apie tai. Dievas įsakė jam pasidaryti jungą, užsidėti jį ant sprando, nueiti pas delegacijas ir pranešti joms Dievo sprendimą. Jeremijas tą patį pranašavimą padarė ir karaliui Zedekijui. Tuo metu maištas prieš Babiloniją neįvyko. Ar tai paveikė Jeremijo pranašavimas?

Kunigai ir pranašai (netikri) labai rėmė sukilimą prieš Babiloniją. Jie tikino, kad Nebukadnesaro išgabenti šventovės indai į Babiloniją 597 pr. Kr. greit bus sugrąžinti į Jeruzalę. Jeremijui Dievas buvo apreiškęs priešingai; jie temeldžia Dievą, kad daugiau šventovės bei karaliaus rūmų indų nepatektų į Babiloniją.

Zedekijas tais metais keliavo į Babiloniją (Jer 51,59) gal užtikrinti, kad jis maišto nekels?

28 skyrius
JEREMIJAS PRANAŠAUJA ANANIJUI MIRTĮ 1-17

1 Ketvirtaisiais Judėjos karaliaus Zedekijo karaliavimo metais, penktąjį mėnesį, Azuro sūnus Ananijas, pranašas, kilęs iš Gibeono, kalbėjo man Viešpaties namuose, kunigų ir visos tautos akivaizdoje: 2 "Aš sulaužau Babilonijos karaliaus jungą. 3 Dvejų metų laikotarpy Aš sugrąžinsiu į šitą vietą visus Viešpaties namų indus, kuriuos Babilonijos karalius Nebukadnesaras paėmė iš šitos vietos ir nugabeno į Babiloniją. (Jer 27,16) 4 Taipgi Joakimo sūnų Jekonją, Judėjos karalių, ir visus Judėjos tremtinius iš Babilonijos Aš sugrąžinsiu į šitą vietą, Aš sulaužysiu Babilonijos karaliaus jungą", sako Viešpats. (Jer 27,20) 5 Pranašas Jeremijas at-

sakė pranašui Ananijui, kunigams ir visiems žmonėms
stovėjusiems Viešpaties namuose: 6 "Amen, tegul taip
padaro Viešpats! Teįvykdo Viešpats tavo žodžius, ku-
riuos pranašavai; tesugrąžina Viešpaties namų indus ir
visus tremtinius iš Babilonijos į šitą vietą. 7 Dabar
klausykis mano žodžio, kurį turiu tau pranešti visai tau-
tai girdint. 8 Pranašai, kurie buvo pirma manęs ir pirma
tavęs, pranašavo galingoms šalims ir didelėms karalys-
tėms apie karą, nelaimę ir marą. 9 Pranašas, kuris pra-
našauja apie taiką, jo žodžiui įvykus, pripažįstamas kaip
tikrai Viešpaties siųstas". 10 Tada pranašas Ananijas
nuėmė jungą nuo pranašo Jeremijo sprando, sulaužė,
(Jer 27,2) 11 ir visos tautos akivaizdoje, tarė: "Viešpats
sako: 'Dvejų metų laikotarpy Aš sulaužysiu Babilonijos
karaliaus Nebukadnesaro jungą ir jį nuimsiu nuo visų
tautų sprando'". Pranašas Jeremijas nuėjo savo keliu.
12 Kai pranašas Ananijas sulaužė jungą, nuėmęs jį nuo
pranašo Jeremijo sprando, Viešpats kalbėjo Jeremijui:
13 "Eik ir sakyk Ananijui, kad Aš sakau: medinį jungą
tu sulaužei, bet jo vietoje Aš padarysiu geležinį jungą,
14 kurį Aš dedu ant visų šitų tautų sprando; tarnaus
Babilonijos karaliui Nebukadnesarui; taip pat ir lauki-
nius gyvulius jam atidaviau". (Jer 27,6) 15 Pranašas Je-
remijas tarė pranašui Ananijui: "Klausyk, Ananijau!
Viešpats tavęs nesiuntė, tu suvedžiojai šitą tautą. 16
Todėl Viešpats sako: 'Aš tave pašalinsiu nuo žemės pa-
viršiaus; dar šiais metais tu mirsi, nes tu kalbėjai prieš
Viešpaties valią'" (Jer 23,14; 29,32) 17 Pranašas Ana-
nijas mirė tais pačiais metais septintą mėnesį.

Jeremijas vaikščiojo užsidėjęs jungą ant sprando po miestą. Pranašas Ananijas tuo buvo labai nepatenkintas. Ananijas buvo nacionalistas, jis kalbėjo, kaip tauta norėjo; gal jis taip ir tikėjo? Jis drįso taip kalbėti Viešpaties vardu. Ananijas sulaužė Jeremijo jungą ir sakė, kad dviejų metų laike bus grąžinti visi šventovės

ir karaliaus rūmų indai; karalius ir visi tremtiniai sugrįš. Jeremijas sakė: "Amen — tegul taip įvyksta". Kad taip būtų, norėjo visa tauta ir net Jeremijas. Galima įsivaizduoti, kaip visi žmonės pritarė Ananijui ir šaukė. Jeremijas, rodos, pralaimėjo ir nuėjo. Viešpats pranešė Jeremijui priešingai: Babilonijos jungas bus tvirtas, kaip geležis, o Ananijas mirs, nes jis melavo ir klaidino tautą. Ananijas už dviejų mėnesių mirė. Teismas privalėjo pasmerkti jį už melagingą pranašystę. Žmonės nevykdė įstatymo, tai Dievas pats siuntė jam mirtį.

29 skyrius
JEREMIJO LAIŠKAS TAUTIEČIAMS TREMTYJE
1-32

1 Šitie yra laiško žodžiai, kurį pranašas Jeremijas
pasiuntė iš Jeruzalės tremtinių vyresniesiems, kunigams
ir visai tautai, kuriuos Nebukadnesaras ištrėmė iš Jeru-
zalės į Babiloniją. 2 Jį parašiau, kai karalius Jekonjas,
karaliaus motina, rūmų valdininkai, Judėjos ir Jeruzalės
kunigaikščiai, kalviai ir amatininkai paliko Jeruzalę. (2
Kar 24,14-15) 3 Jis laišką pasiuntė per Safano sūnų El-
easą ir Hilkijo sūnų Gemarją, kuriuos Judėjos karalius
Zedekijas siuntė pas Babilonijos karalių Nebukadnesa-
rą. 4 Laiško turinys. "Pulkų Viešpats, Izraelio Dievas,
visiems tremtiniams, ištremtiems iš Jeruzalės į Babilo-
niją, sako: 5 'Statykite namus ir gyvenkite juose; sodin-
kite sodus ir valgykite jų vaisius. 6 Veskite žmonas ir
gimdykite sūnus bei dukteris; imkite savo sūnums žmo-
nas ir savo dukteris išleiskite už vyrų; jos tegimdo sū-
nus ir dukteris, kad ten jūs daugėtumėte, o nemažėtumė-
te. 7 Siekite gerovės kraštui, į kurį jus ištrėmiau, mels-
kitės už jį, nes krašto gerovėje glūdi jūsų gerovė. 8 Ne-
siduokite suvedžioti savo pranašams, esantiems jūsų
tarpe, nė žyniams; neklausykite jų sapnų, kuriuos jie
sapnuoja. (Jer 14,14) 9 Jie meluoja, pranašaudami ma-
no vardu! Aš jų nesiunčiau. 10 Tik išbuvus jums Babi-

lonijoje septyniasdešimt metų, Aš rūpinsiuos jumis ir
ištesėsiu savo pažadą, parvesiu jus atgal į šitą vietą. (Jer
25,11-13) 11 Aš žinau, kokius planus jums turiu: duo-
siu jums palaimos, o nesunaikinimo, ir ateitį su viltimi.
(Iz 55,8-11) 12 Jei šauksitės manęs ir melsitės, Aš jus
išklausysiu. 13 Jei manęs ieškosite visa širdimi, — ra-
site, (5 M 4,29; Iz 55,6; Mt 7,7) 14 Aš jums pasirody-
siu. Aš pakeisiu jūsų likimą; surinksiu jus iš visų tautų
ir visų vietų, kuriose jūs buvote ištremti, ir jus parvesiu
į vietą, iš kurios jus ištrėmiau'", sako Viešpats. (Ps
126,4)
15 Jei jūs sakote: "Viešpats mums davė pranašą
Babilonijoje", 16 tai paklausykite, ką Viešpats sako
apie karalių, sėdintį Dovydo soste, apie tautą, gyvenan-
čią šitame mieste, ir apie jūsų brolius, kurie nebuvo iš-
tremti su jumis. 17 "Aš siunčiu jiems karą, badą ir marą
ir juos darau panašius į blogąsias figas, kurių negalima
valgyti. (Jer 24,8) 18 Aš juos persekiosiu kardu, badu
ir maru, ir juos padarysiu siaubu visoms žemės karalys-
tėms, prakeikimu, pasibaisėjimu, pašaipa ir pajuoka vi-
sose tautose, į kurias juos ištrėmiau, (Jer 24,9-10) 19
nes jie neklausė mano Žodžių. Nors jūs neklausėte ma-
nęs, Aš nuolat siunčiau jums savo tarnų, pranašų. (Jer
25,4) 20 Visi tremtiniai, kuriuos aš pasiunčiau iš Jeru-
zalės į Babiloniją, klausykite mano Žodžio", sako Vieš-
pats.
21 Apie Kolają, Achabo sūnų ir apie Masejo sūnų
Sedekiją, pranašaujančius jums melą Viešpaties vardu,
pulkų Viešpats, Izraelio Dievas, sako: "Aš juos atiduo-
siu į Babilonijos karaliaus Nebukadnesaro rankas, jis
juos nužudys jums matant. 22 Judėjos tremtiniams Ba-
bilonijoje jie bus keiksmažodžiu: 'Viešpats tepadaro ta-
ve panašų į Sedekiją ir Achabą, kuriuos Babilonijos ka-
ralius kepė ugnyje'. 23 Jie blogai elgėsi Izraelyje: sveti-
mavo su savo draugų žmonomis ir kalbėjo melus mano

vardu, ko jiems neliepiau. Aš teisėjas ir liudytojas", sako Viešpats.

24 Nehelamitui Semajui sakyk, ką sako pulkų Viešpats, Izraelio Dievas: 25 "Kadangi tu siuntei savo vardu visai tautai Jeruzalėn, Masejo sūnui kunigui Sefanjui ir visiems kunigams tokio turinio raštus: (Jer 21,1; 2 Kar 25,18) 26 'Viešpats tave paskyrė kunigu Jojado vietoje, kad būtum užvaizdas Viešpaties namuose ir kiekvieną pamišėlį, kuris dedasi pranašu, įdėtum į šiekštą su geležiniu antkakliu. (Oz 9,7) 27 Kodėl nesudraudei anatotiečio Jeremijo,, kuris jums pranašavo? 28 Jis juk pasiuntė mums į Babiloniją tokią žinią: 'Ilgai užtruks tremtis! Statykite namus ir gyvenkite juose; sodinkite sodus ir valgykite jų vaisius'". 29 Kunigas Sefanjas perskaitė šitą laišką pranašui Jeremijui. 30 Tuomet Viešpats tarė Jeremijui: 31 "Pasiųsk tokią žinią visiemş tremtiniams, kad Viešpats apie nehelamitą Semają sako: 'Kadangi Semajas jums pranašavo, nors Aš jo nesiunčiau, ir įtikino jus savo melais, 32 tai Aš bausiu nehelamitą Semają ir jo palikuonis; jis neturės nė vieno, kuris gyventų šitoje tautoje ir matytų jos gerbūvį, kurį duosiu savo tautai, nes jis skelbė melą'". (Jer 28,16)

Jeremijas rašė laišką tremtiniams Babilonijoje. Pranašas patarė jiems gyventi ramiai tremtyje; net melstis už savo priešus. Tremtis tęsis 70 metų. Tremtyje buvo pranašų (netikrų), kurie pranašavo panašiai kaip Ananijas Jeruzalėje, kad Babilonija žlugs ir tremtiniai greit grįš į savo kraštą. Minimi du tokie pranašai: Achabas ir Sedekijas. Viešpats jų nesiuntė. Juos nubaus — sudegins Babilonijos karalius Nebukadnesaras.

Jeremijas priminė figas (24,1-10); blogosios figos yra likę tėvynėje.

Semajas (netikras pranašas) rašė iš tremties kunigui Sefanjui (šventovės policijos viršininkui) Jeruzalėję, stebėjosi kodėl jis nebaudžia pamišėlio Jeremijo. Kaip

matome vyko didelė kova tarp pranašo Jeremijo ir ne-
tikrų pranašų.

30 skyrius
IZRAELIS SUGRĮŽTA, MESIJAS ATEIS 1-24
1 Viešpats, Izraelio Dievas, kalbėjo Jeremijui: 2
"Užrašyk į knygą visus žodžius, kuriuos tau kalbėjau. 3
Ateina laikas pasukti mano tautos, Izraelio ir Judėjos,
likimą kita linkme. Aš juos parvesiu į šalį, kurią daviau
jų tėvams, ir jie ją paveldės". (Jer 29,14) 4 Šitie yra
Viešpaties Žodžiai apie Izraelį ir Judėją. 5 Viešpats sa-
ko: 56 "Girdisi išgąsčio šauksmai — baimė, nėra tai-
kos! 6 Klausykite ir žiūrėkite: ar vyras gali gimdyti?
Kodėl matau vyrus, kurių rankos ant strėnų, kaip gim-
dant? Kodėl kiekvieno veidas pabalęs? (Iz 13,8) 7 Atei-
na didinga ir baisi diena Jokūbo palikuonims, jai nėra
lygios, tačiau jie bus išgelbėti. 8 Tuomet Aš nuimsiu
jungą nuo jų sprando, sulaužysiu jį bei virves sutrauky-
siu, jie nebevergaus svetimiems. (Jer 27,12) 9 Jie tar-
naus Viešpačiui, savo Dievui, ir Karaliui, Dovydo kil-
mės, kurį Aš jiems paskirsiu. (Jer 23,5; Ez 34,23) 10
Nebijok, mano tarne Jokūbe, ir neišsigąsk, Izraeli! Aš
išgelbėsiu tave ir tavo palikuonis iš tolimo krašto. Izrae-
litai sugrįš ir ramiai gyvens, bus saugūs ir nė vienas ne-
gąsdins jų. (Jer 46,27; Iz 44,2) 11 Nebijok, mano tarne
Jokūbai, Aš esu su tavimi. Aš padarysiu galą visoms
tautoms, į kurias tave ištrėmiau, bet tavęs nežudysiu.
Tave nuplaksiu, nes negaliu palikti tavęs nenubausto",
sako Viešpats. (Jer 10,24)
12 "Tu esi baisiai sužeistas", sako Viešpats, "tavo
žaizda nepagydoma. (Jer 15,18) 13 Nėra kas švelnintų
tavo padėtį, nėra galimybės tau pagyti. 14 Tavo meilu-
žiai pamiršo tave, apie tave nesiteirauja. Aš baudžiau ta-
ve kaip priešą. 15 Tavo nusikaltimas didelis, daugybė
nuodėmių! Ko šauki dėl skausmo, dėl nepagydomų
žaizdų? Už jas Aš tave nubaudžiau. 16 Visi, kurie ėdė

tave, bus ėdami, visi tavo prispaudėjai eis į nelaisvę.
Kas tave apiplėšė, bus apiplėštas, kurie grobė iš tavęs,
atlyginsiu tuo pačiu. (Iz 33,1) 17 Aš leisiu tau pasveik-
ti, išgydysiu tavo žaizdas, 'Atstumtąja' vadino tave; tai
Sionas, apie kurį niekas nesirūpina. (Jer 33,6) 18 Aš at-
statysiu izraelitų palapines ir pasigailėsiu jų gyvenvie-
čių: miestas bus atstatytas ant kalvų ir rūmai stovės
įprastoje vietoje. 19 Iš jų skambės padėkos giesmės ir
linksmas klegesys. Aš juos dauginsiu — jų nesumažės;
iškelsiu jų garbę, jie nebebus niekinami. 20 Aš grąžin-
siu jiems senovės vardą, jie bus stiprūs mano globoje, o
visus jų prispaudėjus nubausiu. 21 Jų Valdovas iškils
iš jų tarpo ir kunigaikštis bus iš jų pačių. Pakviestas jis
ateis pas mane. Kas gi nekviestas išdrįstų ateiti prie ma-
nęs?" klausia Viešpats. 22 "Tada jūs būsite mano tauta,
o Aš būsiu jūsų Dievas". (Jer 24,7) 23 Štai Viešpaties
audra kyla, rūstybės sūkurys atūžia ant niekšų galvos!
(Jer 23,19) 24 Viešpaties rūstybė nenusigręš; Jis įvyk-
dys, ką savo širdyje sumanė. Vėliau jūs tai suprasite.

30-33 skyriuose pranašas kalbėjo apie Izraelio (šiaurinės valstybės) ir Judėjos (pietinės valstybės) gyventojų sugrįžimą į savo kraštą. Dievas pažadėjo jų likimą pakeisti gera linkme. Jeremijas buvo blogų įvykių pranešėjas, bet ir gerų.

Visi matė ir suprato artėjantį karą. Žmonės išsigandę klausė, ką atneš ateitis? Atsakymas buvo, kad izraelitai bus išgelbėti; jie sugrįš į savo kraštą. Juos valdys Karalius iš Dovydo dinastijos. Tas Karalius bus Jėzus Kristus. Izraelitai tremtiniai nebuvo sunaikinami, bet švarinami.

Žydų padėtis buvo baisi. Ištremtaisiais nė vienas nesirūpino. Juos išgelbėjo Dievas, o priešai, kurie juos buvo pavergę, patys tapo vergais.

Sostinė bus atstatyta; valdovas bus iš pačių tautiečių. Jis draugaus su Viešpačiu. Atrodo, kad Jis bus

Mesijas. Izraelitai bus išgelbėti, o jų priešai patirs vargą.

31 skyrius
TAUTA BUS SURINKTA, SANDARA ATNAUJINTA 1-40

1 "Anuo metu", sako Viešpats, "Aš būsiu Dievas
visoms Izraelio giminėms, ir jos bus mano tauta. (Jer
24,7) 2 Izraelitai, pabėgę nuo karo, rado malonę dyku-
moje. Izraelis grįžta į savo kraštą. 3 Aš amžina meile ta-
ve mylėjau, todėl buvau tau ištikimas. 4 Aš tave, Izraeli,
atstatysiu. Tu vėl pasipuoši su būgneliais,linksmai šoki-
nėsi. 5 Tu vėl sodinsi vynuogynus Samarijos kalnuose.
Kas juos sodins, tie ir naudosis jais. 6 Ateis diena, kai
sargai šauks Efraimo kalnyne: 'Kelkitės ir traukime į
Sioną pas Viešpatį, mūsų Dievą!' 7 Linksmai džiūgau-
kite izraelitai, rykaukite tautos garbei! Skelbkite, girkite
ir sakykite: 'Viešpats išgelbėjo savo tautos, Izraelio li-
kutį!' 8 Aš juos parvesiu iš šiaurės šalies ir surinksiu iš
tolimiausių kraštų. Jų tarpe yra aklų ir raišų, nėščių ir
gimdančių; didžiulė minia jų sugrįš! (Iz 35,8-10) 9
Verkdami jie pareis. Aš paguosiu juos ir vesiu prie
vandens upelių tiesiu keliu, kad jie neklaidžiotų. Aš esu
Izraelio tėvas, o Efraimas yra mano pirmagimis", sako
Viešpats. (2 Kor 6,18)
10 Tautos, klausykite Viešpaties Žodžio ir skelbki-
te jį tolimiausiuose pajūriuose: "Kas išsklaidė Izraelį, jį
surinks ir saugos, kaip ganytojas bandą. 11 Viešpats at-
pirko Izraelį, išgelbėjo jį iš stipresnių rankų. 12 Jie ateis
džiūgaudami į Siono kalną, spinduliuos džiaugsmu dėl
Viešpaties gėrybių; javai, vynas, aliejus, jaunos avys ir
galvijų bandos džiugins juos. Jie gyvens kaip drėkina-
mas sodas, ir nebetrokš. (Iz 58,11) 13 Mergaitės iš
džiaugsmo šokinės, o jaunimas bei seneliai bus laimin-
gi. Aš pakeisiu jų liūdesį džiaugsmu, paguosiu juos ir
palinksminsiu po jų sielvarto. 14 Aš apdovanosiu kuni-

gus pertekliumi, o mano palaima sotins tautą", sako
Viešpats.
15 "Klausykis! Ramoje girdisi dejavimai, graudūs
verksmai", sako Viešpats: "Rachelė verkia savo vaikų,
nesiduos paguodžiama, nes jų nebėra. (Mt 2,18) 16 Ne-
šauk balsu ir neliek ašarų, nes tavo vargas bus atlygin-
tas. Jie sugrįš iš priešo šalies. 17 Tavo palikuonims yra
vilties. Tavo vaikai sugrįš į savo kraštą. 18 Aš girdžiu
kaip Efraimas dejuoja: 'Nuplakei mane, kaip nesuvaldo-
mą veršį. Sugrąžink mane, leisk man sugrįžti, nes tu esi
Viešpats, mano Dievas! 19 Kai aš atsitraukiau nuo Ta-
vęs — gailėjausi, kai supratau, mušiausi į krūtinę. Aš
gėdijuosi ir raustu dėl savo jaunystės darbų'. 20 Argi
Efraimas ne mano mielas sūnus, ar jis ne mano myli-
mas vaikas? Nors esu priešingas jo darbams, myliu jį.
Mano širdis ilgisi ir gailisi jo", sako Viešpats. (Iz
49,15; Oz 11,8)
21 "Pasistatyk kelrodžių, paženklink kelius! Įsidė-
mėk kelią, taką, kuriuo ėjai! Sugrįšk, Izraeli, į savo
miestus! 22 Kaip ilgai delsi, neištikima dukra? Aš su-
kūriau naują dalyką krašte: taip skirtingą, lyg moteris
globotų vyrą." 23 Taip sako pulkų Viešpats, Izraelio
Dievas. "Kai aš pakeisiu jų likimą Judėjos šalyje ir jos
miestuose, jie kartos: 'Viešpats telaimina tave, teisybės
lanka, šventasis kalne!' 24 Judėjoje gyvens miestiečiai,
ūkininkai ir gyvulių augintojai. 25 Aš atgaivinsiu pail-
susią sielą, o suvargusį — pastiprinsiu." 26 Aš pabu-
dau lyg iš miego, kuris man buvo saldus.
27 "Ateis laikas", sako Viešpats, "kai Izraelio ir
Judėjos namai bus pilni žmonių ir tvartai gyvulių. 28
Kaip Aš siekiau išrauti ir sugriauti, sunaikinti bei baus-
ti, taip dabar stengsiuos viską atstatyti ir atkurti. 29 Ta-
da nebesakys: 'Tėvai valgė rūgščių vynuogių, o vai-
kams atšipo dantys'. (Raud 5,7; Ez 18,2) 30 Kiekvienas
atsakys už savo paties kaltes; kas valgys rūgščių vy-
nuogių, to dantys atšips", sako Viešpats.

31 "Ateis dienos, kai Aš padarysiu su Izraeliu ir
Judėja naują Sandarą", sako Viešpats, (Žyd 8,8,12) 32
"ne tokią Sandarą, kokią padariau su jų tėvais, kai juos,
paėmęs už rankos, išvedžiau iš Egipto krašto. Jie sulau-
žė mano Sandarą, nors Aš buvau jų Valdovas. 33 Nau-
joji Sandara su Izraeliu bus: Aš įrašysiu savo įstatymą
— Sandarą į jų širdį; Aš būsiu jų Dievas, o jie bus ma-
no tauta. (Rom 11,27; Iz 54,13; Žyd 10,16-17) 34 Tada
nė vienas nebemokys savo artimo ir nebesakys savo
broliui: 'Pažink Viešpatį!' Jie visi nuo mažiausiojo iki
didžiausiojo mane pažins. Aš atleisiu jų kaltę ir jų nuo-
dėmės nebeminėsiu", (Jer 33,8; Iz 43,25)
35 Taip sako Viešpats, kuris davė saulę šviesti
dieną ir paskyrė mėnulį bei žvaigždes spindėti naktį;
kuris sukelia jūroje šėlstančias bangas; pulkų Viešpats
yra Jo vardas. 36 "Kaip šitie dėsniai nepakinta, taip ir
Izraelio palikuonys nepaliaus būti mano tauta. (Jer
33,25; Rom 11,1) 37 Kaip negalima išmatuoti dangaus
aukštybių ir ištirti žemės gelmių, taip ir Aš neatmesiu
Izraelio giminių, neatsižvelgdamas, ką jie padarė. 38
Ateis laikas, kai Viešpaties miestas bus atstatytas nuo
Hananelio bokšto iki Kertinių vartų, (Zach 14,10) 39 ir
toliau eis tiesiai į Garebo kalvą, paskui pasuks į Goą.
40 Visas lavonų ir aukų pelenų slėnys bei visa terasa
iki Kidrono upelio, ir Žirgų vartų kertės rytuose, bus
šventa vieta Viešpačiui. Ji nebus griaunama ir ardoma
per amžius", sako Viešpats.

Izraelitai buvo dykumoje — pagonių krašte. Jie sugrįš į savo kraštą, džiaugsis, sodins vyndaržius ir naudosis jų vaisiais; lankys Sioną — Jeruzalę švenčių proga. Jų tarpe bus silpnų ir sergančių. Dievas juos ves tiesiu keliu, atgaivins vandeniu, rūpinsis jais lyg tėvas vaikais.

Viešpats išklausė izraelitus; Jis juos surinks vėl ir teiks palaimą; visi džiaugsis ja: jauni, seni ir kunigai.

Prilyginimas, kad Rachelė Ramoje apverkė tremtinius į Babiloniją, jai buvo atsakyta — jie sugrįš. Efraimas prisipažino savo kaltę. Dievas jį priėmė — laikė pirmagimiu. Visas gyvenimas pasikeis, kai Dievas pakeis Izraelio likimą gera prasme. Ne vyras ieškos moters meilės, bet moteris ieškos vyro meilės. Kelių rodyklių ženklai yra, kad keliaujantieji neklaidžiotų.

Kai Viešpats pakeis Jokūbo (žydų) likimą, iš dykumos taps lanka, kraštas bus pilnas gyventojų. Tada visi lyg iš miego pabus ir matys ką Dievas padarė.

Dievas buvo padaręs Sandarą su izraelitais, bet jie sulaužė ją. Dabar Dievas padarys Sandarą su Izraelio ir Judėjos gyventojais vidiniai; širdyje ji bus įrašyta. Visi pažins Viešpatį kaip savo Dievą ir Išganytoją. Ši naujoji Sandara yra Naujojo Testamento, Jėzaus Kristaus, Sandara.

Dievo duoti gamtos nuostatai nesikeičia, taip ir Viešpats bus izraelitų Dievas. Kaip neįmanoma erdvės išmatuoti ir žemės paslapčių ištirti, taip neįmanoma ir Dievo meilės izraelitams suvokti. (Rom 11,1) Sostinė Jeruzalė bus atstatyta.

32 skyrius

JEREMIJAS PERKA ŽEMĘ 1-44

1 Dešimtaisiais Judėjos karaliaus Zedekijo metais
Viešpats kalbėjo Jeremijui. Tai buvo aštuonioliktieji
Nebukadnesaro metai. 2 Tuomet Babilonijos karaliaus
kariuomenė buvo apgulusi Jeruzalę, o pranašas Jeremijas buvo laikomas suimtas sargybos kieme prie Judėjos
karaliaus rūmų. (2 Kar 25,1-2) 3 Judėjos karalius Zedekijas jį laikė suėmęs, kaltindamas, kodėl jis pranašauja,
kad Viešpats sako: "Aš atiduodu šitą miestą į Babilonijos karaliaus rankas, jis jį paims, (Jer 21,7; 27,6) 4 o
Judėjos karalius Zedekijas neištrūks iš kaldėnų rankų,
jis tikrai pateks į Babilonijos karaliaus rankas ir kalbės
su juo asmeniškai. 5 Nebukadnesaras nuves į Babiloni-

ją Zedekiją ir ten jis pasiliks, kol jį aplankysiu. Jei ko-
vosite prieš kaldėnus, neturėsite pasisekimo". (Jer
52,11)
6 Jeremijas sakė, kad Viešpats pranešė jam: 7 "Ha-
namelis, tavo dėdės Salumo sūnus, ateis pas tave ir sa-
kys: 'Pirk mano žemę Anatotėje, nes tu turi teisę pirmas
ją įsigyti'". (3 M 25,25; Rūt 4,3-4) 8 Hanamelis, mano
dėdės sūnus, atėjo pas mane, kaip Viešpats buvo sakęs,
į sargybos kiemą ir man tarė: "Pirk mano žemę Anato-
tėje, nes tu turi teisę ją pirkti." Aš supratau, kad tai bu-
vo Viešpaties Žodis. 9 Taip aš nupirkau iš savo dėdės
sūnaus Hanamelio žemę Anatotėje, ir jam atsvėriau si-
dabro septyniolika šekelių. 10 Aš parašiau raštą, jį už-
antspaudavau, pakviečiau liudytojus ir atsvėriau sidabrą
svarstyklėmis. 11 Aš paėmiau pirkimo raštą, kaip nuo-
statai reikalauja, užantspauduotąjį ir atvirąjį, 12 pada-
viau pirkimo raštą Masejo sūnaus Nerijo sūnui Baru-
chui, matant mano pusbroliui Hanameliui ir liudyto-
jams, pasirašiusiems pirkimo raštą, ir matant visiems
žmonėms, buvusiems sargybos kieme. 13 Jų akivaizdo-
je pasakiau Baruchui, 14 kad pulkų Viešpats, Izraelio
Dievas, sako: "Imk šituos dokumentus, pirkimo raštą,
užantspauduotąjį ir atvirąjį ir juos įdėk į molinį indą,
kad jie ilgai išliktų, 15 nes pulkų Viešpats, Izraelio Die-
vas, sako kad ateity namai, žemė ir vynuogynai bus
perkami šiame krašte."
16 Padavęs pirkimo raštą Nerijo sūnui Baruchui,
aš meldžiau Viešpatį: 17 "Viešpatie Dieve, Tu sukūrei
dangų ir žemę savo didele galia ir ištiesta ranka. Nieko
Tau nėra negalimo. (Jer 27,5; Lk 1,37) 18 Tu rodai ma-
lonę tūkstančiams ir baudi vaikus už tėvų nusikaltimus;
didis ir galingas Dieve, kurio vardas — pulkų Vieš-
pats, (2 M 20,5-6) 19 didis patarimu ir galingas veiks-
mu; Tavo akys mato visus žmonių kelius, Tu atlygini
kiekvienam pagal jo elgesį ir darbus. (Rom 2,6) 20 Tu
darei ženklų ir stebuklų Egipto šalyje ir darai iki šios

dienos; Izraelyje ir žmonių tarpe įsigijai vardą, žinomą
iki šios dienos. 21 Tu išvedei Izraelio tautą iš Egipto ša-
lies ženklais ir stebuklais, savo galia ir ištiesta ranka ir
išgąsdinai priešą. 22 Jiems davei šią šalį, plūstančią pie-
nu ir medumi, kurią jiems duoti buvai prisiekęs jų tė-
vams. 23 Įėję ir apsigyvenę šalyje, jie neklausė Tavęs,
nesilaikė įstatymo ir nedarė, ką jiems buvai įsakęs. To-
dėl baudei juos, užleisdamas šitą nelaimę. 24 Babilonie-
čių įsitvirtinimai jau prie miesto sienų, puolimas vyksta;
karo, bado ir maro miestas yra atiduodamas į kaldėnų
rankas. Tavo Žodis išsipildė. Tu pats tai matai! 25
Viešpatie Dieve, tačiau Tu man liepei pirkti žemę už pi-
nigus ir kad liudytojai paliudytų, kai miestas jau atiduo-
damas į kaldėnų rankas."

26 Viešpats tarė Jeremijui: 27 "Aš Viešpats, Die-
vas visos žmonijos; ar man kas nors negalima? (4 M
16,22) 28 Aš atiduodu šitą miestą į kaldėnų ir Babiloni-
jos karaliaus Nebukadnesaro rankas. 29 Kaldėnai, ka-
riaudami prieš šitą miestą, įsiverš į jį, užims, padegs ir jį
sudegins su visais namais, ant kurių stogų jie smilkė
aukas Baalui ir aukojo geriamąsias aukas svetimiems
dievams, kad mane įžeistų. (Jer 19,13) 30 Izraelitai ir
Judėjos gyventojai nuo pat įsikūrimo savo elgesiu pyki-
no mane; jie įžeidinėjo mane savo stabais. 31 Šitas
miestas sukelia mano rūstybę nuo pat jo įkūrimo iki
šios dienos. Aš nusistačiau jį sunaikinti 32 dėl izraelitų
piktybių, kurias jie darė mane įžeisti kartu su karaliais,
kunigaikščiais, kunigais, pranašais ir Jeruzalės gyven-
tojais. 33 Jie atgręžė man nugarą, nors Aš nenuilsda-
mas juos mokiau; jie nesiklausė ir nepriėmė mano pa-
mokymo. 34 Jie pastatė savo dievaičius namuose, kurie
vadinami mano vardu, kad juos suteptų. (Jer 7,30; 2
Kar 21,4-5) 35 Jie įrengė Baalui alką Benhinomo slė-
nyje aukoti savo sūnus ir dukteris Molekui. To Aš
jiems neįsakiau ir visai negalvojau, kad jie darytų tokį

nusikaltimą, — įvestų Judėją į nuodėmę". (Jer 7,31;
19,5)
36 "Dabar šitas miestas, apie kurį žmonės kalba,
atiduodamas į Babilonijos karaliaus rankas karu, badu
ir maru. 37 Aš juos surinksiu iš visų šalių, po kurias
užsirūstinęs ir labai įžeistas išsklaidžiau; juos sugrąžin-
siu į šitą vietą ir leisiu jiems saugiai gyventi; 38 jie bus
mano tauta, o Aš būsiu jų Dievas. (Jer 24,7; 30,22;
31,1,33) 39 Aš pakeisiu jų galvoseną; jie kitaip elgsis,
bijos manęs, savo pačių ir jų įpėdinių labui. (Ez 36,27)
40 Aš sudarysiu su jais amžiną Sandarą, nesiliausiu
jiems gera daręs, ir įdiegsiu jų širdin baimės jausmą,
kad jie neatitoltų nuo manęs. 41 Aš džiaugsiuos jais,
darysiu jiems gera visa savo širdimi ir siela, ir tikrai
juos įkurdinsiu šitoje šalyje visiems amžiams. 42 Kaip
Aš juos baudžiau, taip Aš duosiu jiems visko, ką esu
pažadėjęs. 43 Jie vėl pirks žemę šitoje šalyje, apie kurią
sakoma: 'Ji dykuma, be žmonių ir gyvulių; ji atiduota į
kaldėnų rankas'. 44 Pirks žemę už pinigus, rašys pirki-
mo raštus ir juos užantspauduos, liudytojai pasirašys;
tas įvyks Benjamino krašte, Jeruzalės apylinkėse, Judė-
jos miestuose, kalnynuose, lygumose ir pietų krašto
miestuose, nes Aš atstatysiu jų gerbūvį", sako Vieš-
pats. (Jer 29,14; 30,3)

Šiame skyriuje plačiai ir išsamiai rašyta kaip Jeremijas pirko žemę iš savo pusbrolio. Anatota buvo priešų rankose ir Jeruzalė krito sekančiais metais. Atrodo, lyg Jeremijo pusbrolis laikė Jeremiją pamišėliu ir siūlė jam pirkti žemę, kai nebebuvo prasmės pirkti žemės; Dievas apreiškė Jeremijui, kad jo pusbrolis pasiūlys jam pirkti žemę ir įsakė pirkti ją. Tai buvo įrodantis pavyzdys, kad ateityje pirks ir parduos žemę pažadėtajame krašte. Perkant žemę surašydavo du pirkimo aktus. Vieną suvyniodavo ir užantspauduodavo, kad jokie pa-

keitimai nebebūtų daromi, o antras raštas likdavo laisvas skaityti.

Jeremijas paklausė Dievo įsakymo ir nupirko žemę. Pranašo malda parodo, koks jis buvo. Jis buvo žmogus, kaip visi žmonės. Miestas, priešo apsuptas, tuojau bus paimtas, gyventojai ištremti; sugrįžimas įvyks už 70 metų. Dievas yra galingas. Jis praeityje įvykdė žmonėms negalimų darbų, Jis gali ir dabar padaryti, kas žmonėms neįmanoma. Jeremijas tikėjo Dievą, bet ir matė esamą padėtį.

Viešpats atsakė Jeremijui, kad Jis gali viską padaryti. Jeruzalė bus sunaikinta, tauta ištremta. Bet Jis leis jiems sugrįžti į pažadėtąją žemę ir joje gyventi. Jis sudarys su jais naują Sandarą, Sandarą Naujojo Testamento.

33 skyrius
BABILONIJOS TREMTIS, DOVYDO ATŽALA 1-26

1 Viešpats kalbėjo Jeremijui antrą kartą, kai jis te-
bebuvo suimtas sargybos kieme. (Jer 32,2) 2 Tas, kuris
sukūrė žemę, padarė ją ir pamatus padėjo, Jo vardas
Viešpats, sako: 3 "Šaukis manęs, tai išklausysiu tave ir
pranešiu tau didelių bei nesuvokiamų dalykų, apie ku-
riuos nieko nežinai. 4 Aš Viešpats, Izraelio Dievas, įsa-
kau: aplink šį miestą ir Judėjos karaliaus rūmus, kurie
buvo sugriauti, pastatyti apsigynimo pylimą nuo puoli-
mo. (Iz 22,10) 5 Kaldėnai įsiverš, kovos ir pripildys
gatves lavonais. Aš savo rūstybėje juos išžudysiu ir nu-
sigręšiu nuo šito miesto dėl jo piktybių. 6 Bet Aš juos
vėl išgelbėsiu ir išgydysiu, duosiu jiems gerbūvį ir pa-
stovią taiką. 7 Aš atstatysiu Judėją ir Izraelį, kaip jie bu-
vo senovėje; (Jer 29,14; 30,3) 8 nuplausiu jų nuodėmes
ir atleisiu nusikaltimus, kuo jie nusikalto man. (Jer
31,34) 9 Šis miestas bus man džiaugsmas, pasigyrimas
ir garbė visose žemės tautose. Kai jos išgirs apie gerbū-

vį ir perteklių, kurį jiems duosiu, jos išsigandusios dre-
bės. 10 Jūs sakote, kad ši vieta yra tuščia, be žmonių ir
gyvulių. Taip, Judėjos miestai ir Jeruzalės gatvės yra
tuščios, be gyventojų, be žmonių ir gyvulių. 11 Juose
vėl skambės linksmi džiaugsmo balsai; džiaugsmo gies-
mės skambės vedybų puotose ir kai jie padėkos aukas
aukos Viešpačiui: 'Garbinkite pulkų Viešpatį, nes Vieš-
pats yra geras ir Jo malonė amžina!' Aš atstatysiu kraš-
tą, koks jis buvo", sako pulkų Viešpats. (Jer 7,34; Ps
106; Ezr 3,11) 12 "Šioje tušioje vietoje, kuri yra be
žmonių ir gyvulių, ir kitose vietovėse vėl bus gyvu-
liams ganyklų, o kerdžiams ir jų bandoms poilsio vietų.
13 Kalnų, lygumų ir pietų krašto miestuose, Benjamino
šalyje, apie Jeruzalę ir Judėjos vietovėse 'bandos' gany-
sis, vadovaujant vienam Ganytojui, kuris juos skai-
čiuos. (Jer 32,44) 14 Aš įvykdysiu duotą pažadą Izrae-
liui ir Judėjai. 15 Tuomet Aš išauginsiu teisingumo At-
žalą iš Dovydo palikuonių. Tas įvykdys krašte teisę ir
teisingumą. (Jer 23,5; Iz 4,2) 16 Tuo laiku Judėja bus
išgelbėta ir Jeruzalė saugiai gyvens. Ji bus vadinama:
'Viešpats — mūsų teisingumas.' (Jer 23,6; 5 M 33,28)
17 Izraelio sostui nestigs Dovydo palikuonių, (2 Sam
7,12; 1 Kar 9,5) 18 ir kunigų, levitų giminės, aukojan-
čių deginamąsias, augalines ir aukas už nuodėmes", sa-
ko pulkų Viešpats.

19 Viešpats kalbėjo Jeremijui: 20 "Kaip jūs negali-
te pakeisti mano dėsnių, kurie tvarko dienos ir nakties
laiką, (Jer 31,35-36) 21 taip ir mano Sandara su mano
tarnu Dovydu nebus pakeista, kad vienas jo sūnų vieš-
patautų jo soste. Taip pat nepakeičiama mano Sandara
su kunigais levitų kilmės, mano tarnais. 22 Kaip dan-
gaus žvaigždės ir jūrų smiltys nesuskaitomos, taip Aš
dauginsiu Dovydo palikuonis ir kunigus levitų giminės,
man tarnaujančius". (1 M 15,5; 22,17)

23 Viešpats kalbėjo Jeremijui: 24 "Ar nepastebėjai,
kaip žmonės kalba? 'Viešpats atmetė abi gimines, kurias

buvo išsirinkęs'. Taip, jie niekina mano tautą. Ji jų akyse nebėra tauta. 25 Kaip Aš sukūriau dieną ir naktį, dangui ir žemei nustačiau dėsnius, 26 taip Aš neatmesiu Jokūbo giminės ir mano tarno Dovydo palikuonių. Abraomo, Izaoko ir Jokūbo palikuonims Aš paskirsiu valdovus iš Dovydo giminės; pakeisiu jų likimą ir būsiu jiems malonus". (Jer 32,44)

Prie Jeruzalės sienų siautė kova; Jeremijas tebebuvo suimtas, bet Dievas jam apreiškė, kad Jis leis atstatyti kraštą ir ramiai gyventi jame.

Viešpats įvykdys pažadą, iškeldins "Atžalą" iš Dovydo dinastijos. Suprantama, tai bus Jėzus Kristus. "Atžala" bus nauja izraelitų gyvenime. Taip bus nauji levitai ir kunigai. Jie nevykdys Senojo Testamento nuostatų, bet "Atžalos" paliepimus. Viešpats darys viską naują. Žmonės negali pakeisti laiko dėsnių, taip žmonės nepakeis ir Dievo vykdomų darbų.

Žmonėms atrodė, akd Izraelis ir Judėja yra sunaikinti; Dievo atmesti. Tačiau Viešpaties buvo pažadėta, kad išganymas ateis iš žydų. Taip yra: Jėzus kūnu yra žydų kilmės; per Jį ir per Jo pašauktus apaštalus (levitus) pasaulis pasiekė išganymą.

34 skyrius

KARALIAUS ZEDEKIJO LIKIMAS 1-22

1 Kai Nebukadnesaras, Babilonijos karalius su visa kariuomene, visomis jo valdžioje esančiomis karalystėmis ir tautomis kariavo prieš Jeruzalę ir Judėjos vietoves, 2 Viešpats kalbėjo Jeremijui: "Eik ir pranešk Zedekijui, Judėjos karaliui, kad taip sako Viešpats. Aš atiduosiu šį miestą į Babilonijos karaliaus rankas ir jis jį sudegins. 3 Zedekijau, tu neištrūksi iš jo rankų, būsi sugautas ir jam atiduotas. Tu matysi Babilonijos karalių ir kalbėsi su juo asmeniškai. Tave nugabens į Babiloną. (Jer 32,4) 4 Klausykis Viešpaties Žodžio, Zedekijau,

Judėjos karaliau! Tu nežūsi nuo kardo, (Jer 52,11) 5 tu
mirsi ramybėje. Kaip tavo protėviams, buvusiems karaliams pirma tavęs, sukurdavo laidotuvių ugnį, taip tau padarys ir tave apraudos: 'Mūsų karalius mirė . . .' Taip Aš pranešiau tau", sako Viešpats. (2 Ch 16,14; Jer 22,18)

6 Pranašas Jeremijas pranešė šituos žodžius karaliui Zedekijui Jeruzalėje. 7 Babilonijos karaliaus kariuomenė kariavo prieš Jeruzalę ir Judėjos miestus — Lachį
ir Aseką, nes tik tie sutvirtinti Judėjos miestai dar buvo
nepaimti, (2 Kar 25,1) 8 Viešpats kalbėjo Jeremijui, kai
karalius Zedekijas padarė sutartį su Jeruzalės gyventojais ir paskelbė, 9 kad kiekvienas suteiktų laisvę hebrajų vergams, kad hebrajų nelaikytų vergais. 10 Kunigaikščiai ir visi tautiečiai prižadėjo laikytis sutarties, suteikė laisvę vergams, vergėms ir pasižadėjo toliau jų nebepavergti. Jie pakluso pranašo žodžiams. 11 Bet po to,
jie atsimetė nuo sutarties, susigrąžino vergus ir verges
ir privertė juos toliau vergauti.

12 Tuo laiku Viešpats kalbėjo Jeremijui: 13 "Aš
sudariau Sandarą su jūsų protėviais kai juos išvedžiau
iš Egipto vergijos ir įsakiau: 14 'Praėjus septyneriems
metams, kiekvienas privalo savo brolį hebrajų, kuris
jam vergavo, paleisti; po šešerių metų vergijos suteikti
jam laisvę'. Bet jūsų protėviai neklausė manęs ir nevykdė mano nuostatų. (2 M 21,2; 5 M 15,12) 15 Šiandien
jūs pasielgėte kitaip, padarėte kas mano akyse teisinga,
paskelbėte laisvę savo broliams, sudarę sustartį mano
namuose — šventovėje. 16 Bet jūs atsimetėte nuo tos
sutarties ir sutepėte mano vardą, susigrąžindami vergus
ir verges. Jie buvo laisvi, galėjo gyventi, kaip norėjo, o
jūs juos vėl pavergėte. 17 Todėl, kad jūs neklausėte manęs, nesuteikėte laisvės broliui ir artimui, Aš skelbiu
jums, kad mirsite nuo karo, maro ir bado. Aš padarysiu
jus pasibaisėjimu visoms žemės karalystėms. 18 Žmonėms, nesilaikiusiems sutarties, padarytos mano aki-

vaizdoje, Aš padarysiu kaip veršiui, kurį jūs supjaustė-
te, ir tarp supjaustytų dalių praėjote. (1 M 15,10,17) 19
Judėjos ir Jeruzalės kunigaikščius, valdininkus, kuni-
gus ir visus žmones, kurie praėjo pro veršio supjausty-
tas dalis, 20 Aš atiduosiu į jų priešų rankas, kurie siekia
jų gyvybės. Jų lavonai bus maistu padangių paukš-
čiams ir laukiniams gyvuliams. (Jer 7,33) 21 Taip pat
Zedekijas, Judėjos karalius ir jo kunigaikščiai pateks į
priešų rankas, siekiančių jų gyvybės, Babilonijos kara-
liaus kariuomenei, kuri šiuo metu yra pasitraukus. 22
Aš įsakysiu ir sugrąžinsiu ją prieš šitą miestą; ji ka-
riaus, paims ir sudegins jį. Judėjos miestus Aš padary-
siu tyrais; niekas juose negyvens", sako Viešpats. (Jer
37,8)

Jeremijui Viešpats įsakė asmeniškai pranešti karaliui Zedekijui, kad Jeruzalę babiloniečiai paims ir sudegins. Zedekijas turėtų pasiduoti Nebukadnesarui; tada jis bus nugabentas į Babiloną, ten mirs ir bus viešai palaidotas. Jeremijas tą pranešė karaliui.

Kad tvirtovių miestai: Lachis, Asekas ir Jeruzalė dar buvo babiloniečių nepaimti, prieš kovą su egiptiečiais, patvirtina iškasenos rastos 1935 metais.

Kovai siaučiant prie Jeruzalės, karalius Zedekijas įsakė paleisti hebrajus vergus kaip įstatyme buvo pasakyta. (5 M 15,1-2) Tas įvykis buvo viešai šventovėje atžymėtas. Buvo padaryta taip: veršis buvo papjautas ir supjaustytas. Iš jo gabalų buvo padaryta lyg gatvė. Ja ėjo įstatymo vykdytojai ir pasižadėjusieji paleisti vergus. Reikšmė buvo: kas nevykdys pažado — bus nubaustas, kaip supjaustytas veršis.

Pasižadėjimas buvo geras. Tuomet Egipto faraonas Hofra žygiavo padėti Judėjai. Babiloniečiai visas savo jėgas metė prieš Egipto kariuomenę. Vykdant tą operaciją, babiloniečiai pasitraukė nuo Jeruzalės. Sostinės valdovai buvo tikri, kad vyksta pranašų pranašautas ba-

biloniečių nugalėjimas. Jie atsimetė nuo pasižadėjimo paleisti vergus. Jeremijas pranešė jiems Dievo įsakytą bausmę.

35 sk;yrius
RECHABITAI KLAUSO PROTĖVIŲ, IZRAELITAI PRIEŠTARAUJA DIEVUI 1-19
1 Joakimo, Josijo sūnaus, Judėjos karaliaus, vieš-
patavimo metu, Viešpats kalbėjo Jeremijui: 2 "Eik į re-
chabitų namus ir kalbėk su jais; nuvesk juos į vieną
Viešpaties namų salę ir pasiūlyk jiems gerti vyno". (1
Ch 2,55; 2 Kar 10,15,23) 3 Aš atvežiau Hebazinjo sū-
naus, Jeremijo sūnų Jasanją, jo brolius, vaikus ir visą
rechabitų šeimą, 4 įvedžiau į Viešpaties namus, į Jigdal-
jo sūnaus Hanano salę. Šita patalpa buvo prie kuni-
gaikščių salės, virš Salumo sūnaus Masejo patalpos. 5
Aš pastačiau rechabitams pilnus ąsočius vyno bei tau-
res ir pakviečiau gerti. 6 Jie atsakė: "Mes negeriame vy-
no, nes mūsų protėvis Jonadabas, Rachabo sūnus,
mums įsakė: 'Niekados negerkite vyno nei jūs, nei jūsų
vaikai. (2 Kar 10,15-23) 7 Nesistatykite namų, nesėkite
sėklos, nesodinkite ir neturėkite vynuogynų, gyvenkite
palapinėse visą gyvenimą, kad ilgai gyventumėte krašte,
kuriame svečiuojatės'. 8 Mes laikomės Rechabo sū-
naus, mūsų protėvio Jonadabo įsakymo; visą gyvenimą
nei mes, nei mūsų žmonos, sūnūs, ir dukterys negeria-
me vyno. 9 Mes nesistatome namų, neturime vynuogy-
nų nei laukų sėjame; 10 gyvename palapinėse ir laiko-
mės viso, ką mūsų protėvis Jonadabas įsakė. 11 Bet kai
Babilonijos karalius Nebukadnesaras puolė šitą kraštą,
mes nutarėme pasitraukti nuo kaldėnų ir sirijiečių ka-
riuomenės į Jeruzalę. Taip ir gyvename Jeruzalėje".
12 Tada Viešpats tarė Jeremijui: 13 "Eik ir sakyk
Judėjos žmonėms ir Jeruzalės gyventojams, ką Aš sa-
kiau. Ar neklausysite ir nepasimokysite iš mano Žo-
džių? 14 Jonadabas, Rechabo sūnus, įsakė savo pali-

kuoniams negerti vyno; jie laikosi to iki šios dienos, negeria vyno, pildo savo protėvio įsakymą. Aš nuolat kalbėjau jums, bet jūs neklausėte manęs. 15 Aš siunčiau savo pranašus ir raginau atsisakyti blogo elgesio, pagerinti savo darbus, nesekti svetimų dievaičių ir netarnauti jiems, tai jūs ilgai gyvensite krašte, kurį daviau jums ir jūsų tėvams. Bet jūs nekreipėte dėmesio ir neklausėte manęs. (Jer 25,4-7) 16 Rechabo sūnaus Jonadabo sūnūs laiko savo protėvio įsakymą, bet mano tauta neklauso manęs. 17 Todėl Aš užleisiu ant Judėjos ir Jeruzalės gyventojų paskelbtą nelaimę; nes Aš kalbėjau jiems, bet jie neklausė, Aš šaukiau, bet jie neatsakė", sako Viešpats. (Jer 7,13) 18Jeremijas sakė rechabitams ką sakė pulkų Viešpats: "Kadangi jūs, Jonadabo, savo protėvio, įsakymą vykdote, 19 tai Jonadabui, Rechabo sūnui, niekada nepristigs palikuonio, kuris man tarnaus", sako pulkų Viešpats, Izraelio Dievas.

Šiuo skyriumi įrodoma, kad Jeremijas chronologijos nesilaikė. Aprašytas įvykis buvo prieš 604 pr. Kr. Gal kai Nebukadnesaras vadovavo karo žygiui 598 pr. Kr.? Rechabitai minimi 2 Kar 10,15, kai buvo naikinama Izraelio karaliaus Ahabo dinastija 842 pr. Kr. Rechabitai gyveno kaip jiems buvo įsakęs jų protėvis, o Judėjos gyventojai nesilaikė Dievo įsakymo.

36 skyrius
KARALIUS SUDEGINA JEREMIJO KNYGĄ 1-32

1 Joakimo, Josijo sūnaus, Judėjos karaliaus ketvirtaisiais viešpatavimo metais, Viešpats tarė Jeremijui: (Jer 25,1) 2 "Imk ritinį ir užrašyk visus mano tau kalbėtus žodžius apie Izraelį, Judėją ir visas tautas, apie kurias tau kalbėjau, pradedant Josijo dienomis iki šiandien. 3 Gal Judėja, girdėdama kuo ketinu ją bausti, atsisakys pikto kelio, ir Aš jiems jų nusikaltimus atleisiu". (Jer 26,3) 4 Jeremijas pasišaukė Baruchą, Nerio sūnų,

kuris, Jeremijui diktuojant, į ritinį užrašė visus Viešpa-
ties kalbėtus Žodžius. (Jer 32,12) 5 Jeremijas tarė Baru-
chui: "Aš neturiu teisės eiti į Viešpaties namus, nes esu
suimtas. 6 Tai tu eik į Viešpaties namus pasninko dieną
ir paskaityk mano padiktuotus ir tavo užrašytus į ritinį
Viešpaties Žodžius visų žmonių akivaizdoje. Skaityk,
tegul girdi ir visi Judėjos gyventojai, atėję į Jeruzalę. 7
Gal jie nusižeminę maldaus Viešpatį, atsisakys savo
piktų kelių, nes Viešpaties rūstybė ir bausmė gręsia ši-
tam miestui". 8 Baruchas, Nerio sūnus, įvykdė, kaip
pranašas Jeremijas jam įsakė, perskaitė Viešpaties Žo-
džius Viešpaties namuose.

9 Penktaisiais metais devintą mėnesį, viešpataujant
Judėjos karaliui Joakimui, Josijo sūnui, Jeruzalėje buvo
pasninkas visai tautai ir visiems žmonėms, kurie buvo
atėję iš Judėjos miestų į Jeruzalę. 10 Baruchas perskai-
tė iš ritinio Jeremijo žodžius visai tautai Viešpaties na-
muose, Gemarjo, Safono sūnaus, ministerių pirminin-
ko, salėje, kuri buvo viršutiniame šventoriuje, prie
Naujųjų šventovės vartų įėjimo. 11 Safono sūnaus, Ge-
marjo sūnus, Mikejas, išklausęs visus Viešpaties Žo-
džius, skaitytus iš ritinio, 12 nuėjo į karaliaus rūmus, į
ministerių pirmininko kabinetą. Ten valdovai buvo su-
sirinkę posėdžiui: ministeris pirmininkas Elisamas, De-
lajas, Semajo sūnus Elnatanas, sūnus Achoro Gemajas,
Sefano sūnus Sedekijas, Hananjo sūnus ir kiti valdovai.
13 Mikejas pranešė jiems girdėtus žodžius, kuriuos Ba-
ruchas skaitė tautai iš ritinio. 14 Valdovai pasiuntė Judį,
Netanjo sūnų ir Selemją, Kusio sūnų, pas Baruchą ir
jam įsakė: "Pasiimk ritinį, iš kurio skaitei tautai ir at-
eik". Baruchas, Nerio sūnus, pasiėmęs ritinį, atėjo pas
juos. 15 Jie tarė jam: "Sėskis ir skaityk mums". Baru-
chas skaitė. 16 Išgirdę visą tekstą, jie išsigandę žiūrėjo
vienas į kitą ir kalbėjo: "Mes privalome visus šiuos žo-
džius pranešti karaliui". 17 Jie paklausė Baruchą: "Sa-
kyk, kaip tu surašei visus šituos žodžius?" 18 Baruchas

atsakė: "Jeremijas diktavo man, ir aš užrašiau į ritinį ra-
šalu". 19 Valdovai liepė jam: "Tu su Jeremiju eikite ir
pasislėpkite, kad niekas nežinotų, kur jūs esate."
20 Jie nuėjo pas karalių į rūmų kiemą ir visa prane-
šė karaliui. Ritinį jie paliko ministerio pirmininko Elisa-
mo kabinete. 21 Karalius pasiuntė Judį atnešti ritinį; jis
atnešė jį iš ministerio pirmininko Elisamo kabineto. Ju-
di skaitė jį karaliaus ir visų valdovų, stovinčių apie ka-
ralių, akivaizdoje. 22 Tai buvo devintas mėnuo, karalius
sėdėjo žiemos rūmuose, ugnis degė židinyje šalia jo. 23
Judžiui perskaičius tris ar keturis skyrius, karalius su-
pjaustė jį raštininko peiliu, įmetė į ugnį židinyje ir sude-
gino. 24 Nei karalius, nei tarnai, girdėdami tuos žo-
džius, neišsigando ir nesuplėšė savo rūbų. (2 Kar
22,11) 25 Visgi Elnatanas, Delajas ir Gamarjas primyg-
tinai prašė karalių nedeginti ritinio, bet jis nekreipė dė-
mesio į juos. 26 Be to, karalius įsakė princui Jerameliui,
Serajui, Asrielio sūnui ir Selamjui, Abdelio sūnui, su-
imti raštininką Baruchą ir pranašą Jeremiją, bet Vieš-
pats paslėpė juos.
27 Kai karalius sudegino ritinį su žodžiais, kuriuos
Baruchas, diktuojant Jeremijui, buvo užrašęs, Viešpats
tarė Jeremijui: 28 "Imk kitą ritinį ir užrašyk į jį visus
žodžius buvusius ritinyje, kurį Joakimas, Judėjos kara-
lius, sudegino. 29 O Joakimui, Judėjos karaliui, sakyk:
'Tu sudeginai ritinį ir klausei Jeremijo kodėl jis rašė,
kad Babilonijos karalius atžygiuos ir sunaikins šitame
krašte žmones ir gyvulius?'" (Jer 25,9-11; 7,20; 9,9) 30
Todėl Viešpats apie Joakimą, Judėjos karalių sako, kad
jo palikuonis nesėdės Dovydo soste, o jo lavonas bus
išmestas ir gulės dieną karštyje ir naktį šaltyje. (Jer
22,19) 31 "Aš nubausiu jį, jo palikuonius bei tarnus ir
užleisiu nelaimę ant Jeruzalės gyventojų ir Judėjos
žmonių, kaip juos įspėjau, bet jie neklausė", sako Vieš-
pats. 32 Jeremijas ėmė kitą ritinį, padavė jį raštininkui
Baruchui, Nerijo sūnui, o tas užrašė į ritinį Jeremijo

diktuotus žodžius, kuriuos Joakimas, Judėjos karalius, sudegino, ir pridėjo dar daugiau panašių žodžių.

Pranešimas apie Jeremijo knygą — ritinį. Pats Dievas įsakė parašyti knygą. Jeremijas diktavo, o Baruchas rašė. Anais laikais rašymas buvo vargingas. Rašydavo žąsies plunksna ant odos arba pergamento ritinio. Jeremijui buvo uždrausta eiti į šventovę ir viešai kalbėti. Jeremijas prašė Baruchą nueiti į šventovę ir ten perskaityti ritinį. Baruchas tai darė pasninko šventės proga, kai daug Judėjos gyventojų buvo atvykę į Jeruzalę. Tai buvo 604 pr. Kr. gruodžio mėnesį. Baruchui perskaičius raštą šventovėje, jis buvo pakviestas skaityti jį ministerių kabinete. Ministeriai nusprendė, kad raštą reikia parodyti karaliui. Jie galvojo, kad raštas nepatiks karaliui, todėl patarė Baruchui ir Jeremijui pasislėpti. Karaliui raštas nepatiko; jis sudegino jį. Dievas įsakė Jeremijui parašyti kitą ritinį, o karaliui pranešti bausmę. Jeremijas taip padarė. Tai buvo labai pavojingas darbas kalbėti prieš ambicingą karalių. Pirmą ritinį perskaitė vieną dieną tris kartus. Antras parašytas ritinys yra žymiai ilgesnis.

37 skyrius
JEREMIJAS SUIMTAS IR KALINTAS 1-21

1 Vietoje Konjo, Joakimo sūnaus, Babilonijos karalius Nebukadnesaras paskyrė Judėjos karaliumi Josijo sūnų Zedekiją. (2 Kar 24,17) 2 Bet jis, jo tarnai, krašto gyventojai neklausė Viešpaties Žodžių, kalbėtų per pranašą Jeremiją. 3 Karalius Zedekijas pasiuntė Juchalą, Selamėjo sūnų ir kunigą Sefanją, Masejo sūnų pas pranašą Jeremiją ir prašė jo: "Melsk už mus Viešpatį, mūsų Dievą". (Jer 42,2; Iz 37,4) 4 Jeremijas dar buvo laisvas, nesuimtas ir neįmestas į kalėjimą. Jis vaikščiojo tautiečių tarpe.5 Kaldėnai, kurie buvo apgulę Jeruzalę, išgirdę Egipto faraono kariuomenę atžygiuo-

jant, pasitraukė nuo Jeruzalės. 6 Tada Viešpats kalbėjo
pranašui Jeremijui, 7 kad jis atsakytų Judėjos karaliaus
pasiuntiniams: "Faraono kariuomenė, kuri atžygiuoja
jums padėti, grįš į savo kraštą Egiptą; 8 bet kaldėnai su-
grįš, kariaus prieš šitą miestą, paims jį ir sudegins. 9
Neapgaudinėkite patys savęs, manydami, kad kaldėnai
pasitraukė ir nebesugrįš. Jie nepasitrauks. 10 Jei jūs
kaldėnų kariuomenę, prieš jus kariaujančią, taip sumuš-
tumėte, jog liktų tik keli sunkiai sužeisti, tai jie pakiltų
savo palapinėse ir šitą miestą sudegintų! 11 Kai kaldė-
nų kariuomenė pasitraukė nuo Jeruzalės dėl Egipto ka-
riuomenės, 12 Jeremijas norėjo eiti iš Jeruzalės į Benja-
mino kraštą savo nuosavybės reikalus sutvarkyti su sa-
vo giminaičiais. (Jer 32,9) 13 Jam atėjus prie Benjami-
no vartų, sargybinis Jerijas, Salemjo sūnus, Ananijo
sūnaus, sulaikė pranašą Jeremiją ir tarė: "Tu bėgi pas
kaldėnus?" 14 Jeremijas atsakė: "Tai netiesa, aš nebėgu
pas kaldėnus". Jerijas nepatikėjo. Jis sulaikė Jeremiją ir
nuvedė pas kunigaikščius. 15 Šie, įsikarščiavę ir supy-
kę, sumušė Jeremiją ir įmetė į kalėjimą raštininko Jona-
tano namuose, kurie buvo padaryti kalėjimu. (Jer 20,2)
16 Jeremijas pateko į požeminę vienutę ir buvo joje il-
gesnį laiką.

17 Vieną dieną karalius Zedekijas pasiuntė atvesti
Jeremiją. Karalius slaptai savo rūmuose klausė jį: "Ar
tu ką nors girdėjai iš Viešpaties?" Jeremijas atsakė:
"Taip — tu būsi atiduotas į Babilonijos karaliaus ran-
kas". (Jer 34,21) 18 "O kuo aš nusikaltau tau, tavo tar-
nams ir tautai, kad mane laikote kalėjime? 19 Kur yra
jūsų pranašai, pranašavę jums, kad Babilonijos karalius
neatžygiuos prieš jus ir šitą kraštą? — klausė Jeremijas
karaliaus. 20 Mano viešpatie ir karaliau, išklausyk ma-
no prašymą, nebesiųsk manęs atgal į raštininko Jonata-
no namus mirčiai!" 21 Karaliaus Zedekijo įsakymu Je-
remijas buvo nuvestas į sargybos kiemą. Ten jį laikė ir
davė jam kasdien kepaliuką duonos iš kepėjų gatvės iki

visa duona išsibaigė. Jeremijas liko sargybos kieme. (Jer 32,9)

Jeremijo kalbos, šiuo skyriumi, prasidėjo apie Jeruzalės sunaikinimą. Čia yra aprašyta padėtis, kokia ji buvo. Judėjos karaliumi buvo paskirtas Zedekijas. Jį įstatė karaliumi Babilonijos karalius Nebukadnesaras. Vieša nuomonė kunigų ir pranašų buvo, kad Babilonija žlugs. Kai Egipto faraonas Hofra žygiavo padėti Judėjai, visi galvojo, kad babiloniečiai pasitraukia ir nebegrįš. Zedekijas prašė Jeremiją melstis ta prasme. Jeremijas atsakė, kad babiloniečiai paims ir sunaikins Jeruzalę.

Kai babiloniečiai buvo atsitraukę nuo Jeruzalės, Jeremijas ėjo iš Jeruzalės į savo gimtinę Anatotą šeimyninių reikalų sutvarkyti. Sargyba sulaikė jį ir atidavė miesto valdovams. Tie sumušė Jeremiją ir įmetė jį į kalėjimą. Prasidėjo pranašo vargai ir kentėjimai.

Karalius Zedekijas buvo neramus. Jis suprato, kad Jeremijas yra vienintelis pranašas, kuriuo galima pasitikėti. Karalius klausė Jeremiją, ką Viešpats sako. Jeremijas atsakė kaip pirmiau — babiloniečiai paims Jeruzalę ir jį — karalių.

Pranašą Jeremiją kalino labai blogame kalėjime. Pranašas pasakė karaliui, kad jis yra kalinamas nekaltai ir prašė palengvinti kalinimą. Karalius suprato pranašo nekaltybę, bet nedrįso paleisti Jeremijo. Jis įsakė perkelti pranašą į sargybos būstinę. Čia buvo Jeremijo kalinimas kiek lengvesnis.

38 skyrius
JEREMIJAS DUOBĖJE 1-28

1 Sepatjas, Matano sūnus, Gedalja, Pasuro sūnus,
Juchalas, Selemjo sūnus ir Pasuras, Nalkio sūnus, girdėjo
Jeremijo žodžius, kuriuos jam Viešpats kalbėjo:
(Jer 21,1) 2 "Kas liks šitame mieste — mirs nuo kardo,

bado ir maro, bet kas pabėgs pas kaldėnus — išliks, tas
išgelbės savo gyvybę. 3 Šitas miestas tikrai pateks į
Babilonijos karaliaus kariuomenės rankas", sako Vieš-
pats. 4 Kunigaikščiai kreipėsi į karalių Zedekiją: "Šitą
vyrą reikia nužudyti, nes jis silpnina likusius karius
mieste, savo kalbomis atima drąsą visai tautai; jis neieš-
ko tautos gerovės, bet neša nelaimę jai". (Am 7,10) 5
Karalius Zedekijas atsakė: "Jis yra jūsų rankose, aš ne-
galiu jums prieštarauti". 6 Jie suėmė Jeremiją ir įmetė į
princo Malkijo šulinį prie sargybos būstinės. Jie nulei-
do jį virvėmis. Šulinyje nebuvo vandens, bet tik dumb-
las. Jeremijas įklimpo dumble.
7 Etiopas Ebedmelechas, karaliaus rūmų eunuchas,
išgirdęs, kad Jeremiją įmetė į šulinį, (Jer 39,16) 8 išbė-
go iš rūmų, nuėjo pas karalių, kuris tuo metu buvo prie
Efraimo vartų, ir tarė: 9 "Mano viešpatie, karaliau, tie
vyrai piktai pasielgė su pranašu Jeremiju. Jie įmetė jį į
šulinį; jis ten mirs badu, nes duonos nebėra mieste. 10
Karalius įsakė etiopui Ebedmelechui: "Imk iš čia tris
vyrus ir ištrauk pranašą Jeremiją iš šulinio, kad nemir-
tų". 11 Ebedmelechas su vyrais nuėjo į karaliaus rūmų
drabužių sandėlį, paėmė iš ten skarmalų ir nudėvėtų,
suplyšusių drabužių ir nuleido juos virvėmis į šulinį Je-
remijui. 12 Etiopas Ebedmelechas sakė Jeremijui: "Sku-
durus ir drabužius padėk po pažastų ir ant jų virves".
Jeremijas taip padarė. 13 Jie ištraukė Jeremiją virvėmis
iš šulino. Jis liko sargybos būstinėje. 14 Karalius Zede-
kijas pasiuntė tarnus, kurie pranašą Jeremiją atvedė pas
jį. Jis jį pasitiko Viešpaties namų trečiame įėjime. Kara-
lius sakė Jeremijui: "Aš noriu tave ko klausti; nieko ne-
slėpk nuo manęs". 15 Jeremijas atsakė Zedekijui: "Jei
aš tau pasakysiu, ar nežudysi manęs? Nors aš tau ir pa-
tarsiu, vis tiek neklausysi manęs". 16 Karalius Zedeki-
jas slaptai prisiekė Jeremijui: "Kaip gyvas Viešpats, ku-
ris davė mums gyvybę, aš nežudysiu tavęs ir neatiduo-
siu į vyrų rankas, siekiančių tavo gyvybės". 17 Jeremi-

jas atsakė Zedekijui: "Jei tu pasiduosi Babilonijos kara-
liaus kunigaikščiams, išliksi gyvas, ir šis miestas nebus
sudegintas, tu ir tavo namai išliksite. 18 O jei tu nepasi-
duosi Babilonijos karaliaus kunigaikščiams, miestas ati-
teks kaldėnams; jie sudegins jį ir tu neištrūksi iš jų ran-
kų". 19 Karalius Zedekijas atsakė Jeremijui: "Aš bijau
pas kaldėnus perbėgusių žydų, kad nebūčiau atiduotas
jų valiai ir jie neišniekintų manęs". 20 Jeremijas paaiš-
kino: "Tavęs neišduos jiems. Klausyk Viešpaties balso,
tai tau gerai seksis ir liksi gyvas. 21 Jei nepasiduosi, —
štai Viešpaties sprendimas: 22 visos Judėjos karaliaus
rūmų moterys bus išvestos pas Babilonijaus karaliaus
kunigaikščius, ir jos sakys: 'Tavo patikėtiniai draugai
suvedžiojo ir įklampino tave, kai tu į dumblą patekai, jie
paliko tave'. (Jer 6,14) 23 Tavo žmonas ir vaikus išves
pas kaldėnus, o tu pats neištrūksi iš jų rankų, tave su-
ims Babilonijos karalius ir šitą miestą sudegins". (Jer
32,4; 34,3) 24 Zedekijas atsakė Jeremijui: "Šį pokalbį
laikyk paslaptyje, kitaip tu mirsi! 25 Jei kunigaikščiai
išgirs, kad aš kalbėjau su tavimi, ateis ir klaus: 'Pasa-
kyk, ką kalbėjai su karaliumi ir ką karalius tau sakė;
nieko nenuslėpk nuo mūsų, kitaip nužudysime tave.' 26
Jeremijau, jiems atsakyk: 'Aš maldavau karalių, kad jis
manęs nesiųstų į Jonatano namus ir aš ten nemirčiau'".
27 Tikrai, kunigaikščiai atėjo pas Jeremiją ir klausė. Jis
atsakė jiems, kaip karalius liepė. Jie paliko jį ramybėje,
nes niekas nenugirdo jo pokalbio su karaliumi. 28 Jere-
mijas liko sargybos būstinėje iki Jeruzalės kritimo die-
nos. (Jer 37,21)

Jeremijas buvo žinomas visame mieste. Jis buvo drąsus, visiems kalbėjo, kad babiloniečiai paims sostinę. To negalėjo pakelti karininkai. Jie sakė karaliui, kad Jeremijas labai paveikia miesto gynėjus; jis yra išdavikas, jį reikia nutildyti — nužudyti. Karalius nesipriešì-

no jiems; jie tedaro ką nori. Jeremijas buvo įmestas į šulinį, kuriame nebuvo vandens, o tik dumblas.

Jeremijo padėtis buvo beviltiška. Jis buvo visų pasmerktas. Jį galėjo išgelbėti tik Dievas. Dievas paveikė karaliaus vergą abisiną gelbėti pranašą. Karalius įsakė vergui ištraukti Jeremiją iš šulinio. Viešpats leidžia savo tarnams kentėti. (2 Kor 4,9)

Karalius Zedekijas slaptai pašaukė Jeremiją pas save ir klausė, koks yra Dievo sprendimas apie Jeruzalę ir jį patį. Pranašas nebepasitikėjo karaliumi. Kai karalius prisiekė Jeremijui, kad jis jo nežudys ir neleis kariams jo žudyti, tada pranašas pasakė jam Dievo sprendimą. Jei karalius pasiduos babiloniečiams, Jeruzalė nebus sudeginta ir karalius liks gyvas, bet jei jis priešinsis babiloniečiams, jie paims miestą ir sudegins jį; karalius pateks į jų rankas. Ir net karaliaus žmonos pajuoks jį. Karalius sakė Jeremijui, kad jis gali būti atiduotas pabėgusiems žydams pas babiloniečius pajuokai. Jeremijas atsakė, kad taip nebus. Karalius apsisprendė neklausyti pranašo patarimo ir įsakė Jeremijui: jei jį klaus karo vadai, ką jis kalbėjo su karaliumi, jis teatsako, kad prašęs karaliaus nesiųsti jo į kalėjimą, kur jis turėtų mirti. Tai buvo paskutinis Jeremijo asmeniškas susitikimas su Zedekiju.

39 skyrius
JERUZALĖ KRINTA, ZEDEKIJAS IŠTREMIAMAS 1-18

1 Judėjos karaliaus Zedekijo viešpatavimo devin-
taisiais metais dešimtą mėnesį, Babilonijos karalius Ne-
bukadnesaras ir visa jo kariuomenė atžygiavo ir apgulė
Jeruzalę. 2 Vienuoliktaisiais Zedekijo metais ketvirtą
mėnesį, devintą dieną pralaužė miesto sieną. 3 Visi Ba-
bilonijos karaliaus kariuomenės vadai suėjo ir susėdo
prie viduriniųjų vartų: Nergalsaresaras, Magieras, Ne-
busasbanas ir visi kiti Babilonijos karaliaus kunigaikš-

čiai. 4 Judėjos karalius Zedekijas ir visi kariai pamatę
juos, bėgo pro karaliaus sodą tarp dviejų sienų, palikda-
mi miestą nakties metu. Jie traukėsi keliu į Jordano slė-
nį. 5 Kaldėnų kariuomenė sekė juos, sugavo Zedekiją
Jericho lygumoje. Jie suėmė jį ir atgabeno pas Babiloni-
jos karalių Nebukadnesarą į Riblą, Hamoto krašte. Ka-
ralius čia padarė sprendimą: 6 nužudė Zedekijo sūnus
tėvo akivaizdoje, taip pat visus Judėjos kilminguosius.
7 Jis įsakė išlupti Zedekijui akis, surakinti grandinėmis
ir nugabenti jį į Babiloną. 8 Kaldėnai sudegino kara-
liaus rūmus, šventovę, gyventojų namus ir nugriovė Je-
ruzalės sienas. 9 Nebusaradanas, vyriausias kariuome-
nės vadas, ištrėmė į Babiloniją tautos likusius gyvento-
jus mieste, pabėgusius pas jį ir amatininkus. 10 Nebu-
saradanas, kariuomenės vadas, paliko krašte kai ku-
riuos beturčius ir davė jiems vynuogynų ir žemės.
11 Nebukadnesaras, Babilonijos karalius, davė įsa-
kymą kariuomenės vadui Nebusaradanui: 12 "Kreipk
dėmesį į Jeremiją, aprūpink jį ir nieko blogo jam neda-
ryk; patenkink jo norus". 13 Nebusaradanas, kariuome-
nės vadas, Nebusasabanas, Nergalsareseras, Magieras
ir visi kiti Babilonijos karaliaus valdovai 14 pasiuntė
tarnus ir atgabeno Jeremiją iš sargybos būstinės; patikė-
jo jį Gedaljui, Ahikamo sūnui, Safano sūnaus, kad jį
globotų. Taip Jeremijas liko gyventi savo tautoje. (Jer
38,28; 40,5-6)
15 Jeremijui dar esant būstinėje, Viešpats tarė: 16
"Eik ir pranešk etiopui Ebedmelechui, kad Aš užleisiu
nelaimę šitam miestui, neišgelbėsiu jo, tu pats savo aki-
mis matysi. (Jer 38,7) 17 Bet tą dieną Aš tave išgelbė-
siu, tu nebūsi atiduotas į rankas tų žmonių, kurių bijai.
18 Tu nekrisi nuo kardo, būsi išgelbėtas nuo karo, nes
pasitikėjai manimi", sako Viešpats. (Job 5,20)

Jeruzalė krito. Zedekijas nakties metu paliko sosti-
nę ir bėgo Jericho link. Babiloniečiai sugavo jį ir nuve-

dė pas karalių Nebukadnesarą į Riblą, Sirijos krašte. Nebukadnesaras įsakė jo akyse nužudyti jo sūnus ir Judėjos kilminguosius. Tai buvo paskutinis vaizdas, ką Zedekijas matė. Po viso to, Zedekijui buvo išluptos akys ir jis ištremtas į Babiloną. Babiloniečiai sudegino šventovę, karaliaus rūmus, miestą ir nugriovė miesto sieną, gyventojus ištrėmė; paliko krašte tik beturčius.

Nebukadnesaras buvo girdėjęs apie Jeremiją. Jis įsakė paleisti Jeremiją. Vėliau, po vieno mėnesio, Nebusaradanas sudegino miestą, gyventojus trėmė. Atrodo, kariai nežinojo įsakymo apie Jeremiją, su juo susikalbėti negalėjo, jį laikė kartu su kitais tremiamaisiais. Nebusaradanas surado Jeremiją ir paskyrė jį Gedaljo globai.

Viešpats įsakė Jeremijui pranešti abisinui Ebedmelechui, kad jis išliks gyvas ir sveikas nuo karo, nes jis pasitikėjo Dievu.

40 skyrius
GEDALJAS KRAŠTO VALDOVAS 1-16

1 Viešpats kalbėjo Jeremijui, kai Nebusaradanas,
kariuomenės vadas, paleido jį Ramoje. Jis jį išlaisvino
iš grandinių, nes Jeremijas buvo tremiamas drauge su
kitais iš Jeruzalės į Babiloniją. (Jer 39,11-14) 2 Kariuo-
menės vadas įsakė pašaukti Jeremiją ir tarė jam: "Vieš-
pats, tavo Dievas, pranešė tau apie ateinančią nelaimę
šitai vietai. 3 Viešpats nubaudė taip, kaip buvo kalbė-
jęs, nes jūs nusikaltote Viešpačiui neklausydami Jo. 4
Taigi, šiandien aš nuimu grandines nuo tavo rankų. Jei
tu nori eiti drauge su manimi į Babiloniją. eik, aš aprū-
pinsiu tave viskuo. O jei tu nenori eiti į Babiloniją —
neik! Visas kraštas tau yra atviras, eik ten kur tau patin-
ka. 5 Eik pas Gedalją, Safono sūnaus, Ahikamo sūnų,
kurį Babilonijos karalius paskyrė valdovu Judėjai, gy-
venk ten arba pasirink kitą vietą". Kariuomenės vadas
davė jam maisto bei dovanų ir paleido jį. 6 Jeremijas

nuėjo pas Gedalją, Ahikamo sūnų į Mispą ir gyveno
tarp žmonių, kurie buvo likę krašte.
7 Kai išlikę Judėjoje karininkai ir kareiviai išgirdo,
jog Babilonijos karalius paskyrė krašto valdovu Gedal-
ją, Ahikamo sūnų, pavedė jam likusius krašte beturčius,
vyrus, moteris ir vaikus, neištremtus į Babiloniją, (2
Kar 25,22-24) 8 atėjo pas Gedalją į Mispą Ismaelis,
Netanjo sūnus, Johananas, Kereacho sūnus, Serajas,
Tanhumeto sūnus, sūnūs Efaijo iš Netofajos ir Jesan-
jas, Machatiečio sūnus, su savo kariais. (Jer 41,1;
41,11) 9 Gedaljas, Ahikamo sūnus, Safano sūnaus, su
priesaika sakė jiems: "Nebijokite kaldėnų, likite krašte
ir tarnaukite Babilonijos karaliui ir jums bus gerai. 10
Aš lieku Mispoje ir tarpininkausiu tarp jūsų ir kaldėnų,
kurie čia atvyks. O jūs rinkite vynuoges, sodų ir alyv-
medžių vaisius, sudarykite jų atsargas, gyvenkite tuose
miestuose, kuriuos pasirinkote". 11 Visi Judėjos gy-
ventojai, kurie buvo Moabe, Edome ir kituose artimuo-
se kraštuose, išgirdę, kad Babilonijos karalius paliko
krašte likusius žmones ir Gedalją, Ahikamo sūnų, Safa-
no sūnaus, paskyrė krašto valdovu, 12 sugrįžo iš visų
vietovių, kuriose jie buvo išblaškyti, į Judėjos kraštą,
pas Gedalją į Mispą. Jie turėjo labai daug vynuogių ir
sodų vaisių.
13 Johananas, Kareacho sūnus, ir kiti karininkai,
išsiskirstę šalyje, atėjo pas Gedalją į Mispą. 14 Jie jam
sakė: "Ar žinai, kad Baalis, amonitų karalius, atsiuntė
Ismaelį, Netanjo sūnų, tave nužudyti?" Gedaljas, Ahi-
kamo sūnus, netikėjo. 15 Johananas, Kareacho sūnus,
slaptai pasisiūlė Gedaljui Mispoje: "Aš eisiu ir nužudy-
siu Ismaelį, Netanjo sūnų; nė vienas apie tai nesužinos.
Kodėl jis turėtų nužudyti tave? Tuomet Judėjos gyven-
tojai, čia susirinkę, turėtų išsiskirstyti ir Judėjos likutis
žūtų". 16 Gedaljas, Ahikamo sūnus, atsakė Johananui,
Kareacho sūnui: "Tu neturi teisės tą daryti, nes netiesa,
ką sakai apie Ismaelį".

Jeruzalei kritus, Babilonijos karalius paskyrė Judėjos likusiems gyventojams valdovu Gedalją, Jeremijo draugo sūnų, (Jer 40,5; 26,24) 1935 metais archeologai rado Lachio miesto griuvėsiuose Gedaljo antspaudą.

Karui pasibaigus su Judėja, po mėnesio, babilonietis Nebusaradanas sunaikino Jeruzalę ir trėmė žydus į Babiloniją. Jis rado Jeremiją tremiamųjų būryje, išlaisvino pranašą ir pasiūlė pasirinkti jam vykti į Babiloniją arba likti krašte. Jeremijas apsisprendė likti tėvynėje. Jis nuvyko pas Gedalją į Mispą.

Judėjos, išblaškytos kariuomenės likučiai krašte ir užsienyje išgirdę, kad Gedaljas yra paskirtas krašto valdovu, rinkosi pas jį. Gedaljas patarė jiems būti ramiems ir rinkti maistą. Labai geras derlius buvo vynuogių, alyvų ir kitų vaisių.

Karališkos kilmės karininkas Ismaelis, Netanjo sūnus, buvo pabėgęs į amonitų kraštą. Amonitų karalius prikalbėjo jį grįžti į Judėją ir nužudyti Gedalją. Kai kurie sužinojo tai. Karininkas Johananas, Kareacho sūnus, papasakojo tai Gedaljui ir pasisiūlė nužudyti Ismaelį. Gedaljas netikėjo tai ir uždraudė Johananui nužudyti Ismaelį.

41 skyrius
GEDALJO MIRTIS 1-18

1 Ismaelis, Netanjo sūnus, Elisamo sūnaus, iš karališkos giminės, karaliaus aukštas karininkas, septintą mėnesį atėjo su dešimt vyrų pas Gedalją, Ahikamo sūnų, į Mispą. Jiems kartu Mispoje valgant, (Jer 40,8; 2 Kar 25,25) 2 pakilo Ismaelis, Netanjo sūnus, ir dešimt buvusių vyrų su juo, kardu nužudė Gedalją, Ahikamo sūnų, Safano sūnaus, kurį Babilonijos karalius buvo paskyręs krašto valdovu. (Jer 40,5) 3 Ismaelis nužudė taip pat visus ten buvusius Judėjos gyventojus su Gedalja ir kaldėnų karius.

4 Sekančią dieną Gedaljui žuvus, dar niekam nežinant apie tai, 5 atėjo aštuoniasdešimt vyrų iš Sikemo, Silo ir Samarijos. Jų barzdos buvo nuskustos, drabužiai perplėšti ir oda suraižyta. Jie atsinešė augalinių aukų bei smilkalų aukoti Viešpačiui šventovėje. (3 M 19,28) 6 Ismaelis, Netanjo sūnus, išėjo iš Mispos jų pasitikti. Eidamas jis verkė ir juos sutikęs sakė: "Ateikite pas Gedalją, Ahikamo sūnų". 7 Jiems įėjus į miestą, Ismaelis, Netanjo sūnus, ir jo vyrai nužudė aštuoniasdešimt vyrų ir sumetė į duobę. 8 Dešimt atėjusių vyrų sakė Ismaeliui: "Nežudyk mūsų, mes turime laukuose paslėpę atsargą kviečių, miežių, aliejaus ir medaus". Ismaelis nenužudė jų kartu su kitais. 9 Duobė, į kurią Ismaelis sumetė nužudytųjų lavonus, buvo didelė; karalius Asas pastatė ją vandens atsargai, kariaudamas prieš Izraelio karalių Basą. Ismaelis, Netanjo sūnus, pripildė ją nužudytųjų lavonais. (1 Kar 15,16,22) 10 Jis tautos likutį, kuris buvo Mispoje, padarė belaisviais. Karaliaus dukteris ir visus žmones Mispoje, kuriuos Nebusaradanas, kariuomenės vadas, buvo pavedęs Gedaljui, Ahikamo sūnui, Ismaelis, Netanjo sūnus, suėmė ir vedėsi, norėdamas pereiti į amonitų kraštą. 11 Johananas, Kareacho sūnus, visi karininkai išgirdo apie tai, ką Ismaelis, Netanjo sūnus, padarė. (Jer 40,8,13-16) 12 Jie surinko visus savo karius ir išėjo kovoti prieš Ismaelį, Netanjo sūnų. Jie užtiko jį prie vandens baseino Gibeone. (2 Sam 2,13) 13 Kai su Ismaeliu esantys žmonės pamatė Johananą, Kareacho sūnų, ir visus karininkus su juo, nudžiugo. 14 Visi žmonės, kuriuos Ismaelis išvedė belaisviais iš Mispos, atsisuko ir perbėgo pas Johananą, Kareacho sūnų. 15 Ismaelis, Netanjo sūnus, spėjo paspukti su aštuoniais vyrais ir pabėgo pas amonitus. 16 Johananas, Kareacho sūnus, visi karininkai esantys su juo, ėmė tautos likutį, kurį Ismaelis, Netanjo sūnus, nužudęs Gedalją, Ahikamo sūnų, išvedė iš Mispos, sugrąžino iš Gibeono vyrus, moteris, vaikus ir eunuchus.

17 Keliaujant jie apsinakvojo Kimame, prie Betliejaus.
Jie norėjo pabėgti nuo kaldėnų į Egiptą, (2 Sam 19,38;
Jer 43,7) 18 nes bijojo kaldėnų, kadangi Ismaelis, Ne-
tanjo sūnus, nužudė Gedalją, Ahikamo sūnų, kurį Babi-
lonijos karalius buvo paskyręs kraštui.

Ismaelio planas buvo nužudyti Gedalją. Jis su savo pataikūnais buvo Gedaljo svečias. Jis nužudė Gedalją, prie jo esančius babiloniečius ir Judėjos gyventojus. Kodėl jis tai darė nesakyta. Manoma: Ismaelis buvo karališkos kilmės, jis galvojo, kad jis turėtų būti Judėjos valdovas. Iš Sikemo, Silo ir Samarijos atvyko 80 vyrų. Jie norėjo aukoti aukas Jeruzalėje. Jie buvo samaritai. Žydai nesiraižydavo odos kaip pagonys. Ismaelis pasitiko juos veidmainiškai ir nužudė. Dešimt vyrų pasisakė jam esą laukuose paslėpę maisto. Ismaelis nenužudė jų, nes norėjo gauti jų paslėptą maistą. Jis paėmė visus ten esančius belaisviais ir norėjo vykti pas amonitus. Kai karininkas Johananas tą viską sužinojo, jis suorganizavo pasipriešinimą Ismaeliui. Visi Ismaelio "belaisviai" perbėgo pas Johananą. Ismaelis su 8 vyrais paspruko pas amonitus. Johananas ir visi karininkai bijojo babiloniečių keršto; jie pasiryžo bėgti į Egiptą. Gedaljas buvo išmintingas ir nuosaikus vyras. Jis norėjo teisingai tvarkyti Judėjos gyvenimą. Ismaelio žudynės atnešė chaosą.

42 skyrius
JEREMIJO PASTANGOS SULAIKYTI VYKIMĄ Į EGIPTĄ 1-22

1 Visi karininkai, Johananas, Kareacho sūnus, As-
arjas, Hosajo sūnus, ir visi žmonės, nuo didžiausio iki
mažiausio, atėjo pas pranašą Jeremiją ir sakė: 2 "Išklau-
syk mūsų maldavimą! Melsk už mus Viešpatį, savo
Dievą, dėl šio likučio; iš daugelio likome mažas būrelis,

kaip pats matai savo akimis, (Jer 37,3) 3 kad Viešpats,
tavo Dievas, nurodytų ką turime daryti. " 4 Pranašas
Jeremijas jiems atsakė: "Mielai sutinku. Aš melsiu, kaip
prašėte, Viešpatį, jūsų Dievą. Ką Viešpats, jūsų Die-
vas, atsakys, pranešiu jums". 5 Jie vėl sakė Jeremijui:
"Viešpats tebūnie liudytojas, jei nevykdysime pamoky-
mo, kurį Viešpats, tavo Dievas, per tave siųs mums. 6
Ar tai bus gera, ar bloga, Viešpaties, mūsų Dievo, pas
kurį tave siunčiame, klausysime, kad mums gerai sektų-
si".

7 Po dešimt dienų Viešpats kalbėjo Jeremijui. 8 Je-
remijas pasišaukė Johananą, Kareacho sūnų, visus kari-
ninkus su juo esančius ir visus žmones, nuo mažiausio
iki didžiausio, 9 ir pranešė jiems, ką Viešpats jam kal-
bėjo. "Izraelio Dievas, pas kurį siuntėte mane jūsų rei-
kalą Jam pranešti, sakė: 10 'Jei jūs liksite šiame krašte,
Jis jus laimins ir padės, sodins ir neišraus, nes Jam gai-
la jus bausti. 11 Nebijokite Babilonijos karaliaus, Jis
bus su jumis, išgelbės jus iš jo rankų. 12 Jis nuteiks ka-
ralių maloniai, kuris pasigailės ir paliks jus gyventi jūsų
krašte.' 13 Bet jei jūs sakysite: 'Mes neliksime šiame
krašte', ir neklausysite Viešpaties, savo Dievo, 14 o sa-
kysite: 'Ne! Vyksime į Egipto kraštą, ten nematysime
karo, negirdėsime trimito balso ir nebadausime; ten mes
gyvensime!' 15 Judėjos likuti, išgirskite Viešpaties Žo-
dį; jei jūs vyksite į Egiptą gyventi, 16 tai kardas, kurio
bijote, pasieks jus ir badas, kuris taip baugina, ras jus ir
Egipte — ten jūs mirsite. 17 Vyrai, kurie pasiryžę vykti
į Egiptą gyventi, kris nuo kardo ir mirs badu ir maru, nė
vienas neištrūks nuo bausmės. (Jer 29,17-18) 18 Kaip
Jis savo rūstybę išliejo ant Jeruzalės gyventojų, taip iš-
lies savo rūstybę ant vykstančių į Egiptą. Jūs ten būsite
keiksmu, pasibaisėjimu, pasityčiojimu bei pajuoka ir sa-
vo krašto daugiau nematysite. 19 Tai yra Viešpaties Žo-
dis jums. Nevykite į Egiptą! Žinokite, šiandien jus įspė-
jau! 20 Jūs darote klaidą, kuri jums kainuos gyvybę.

Jūs siuntėte mane pas Viešpatį, jūsų Dievą, sakydami:
'Melsk už mus Viešpatį, mūsų Dievą! Ką Viešpats,
mūsų Dievas, pasakys, pranešk, taip mes ir darysime!'
21 Aš šiandien jums pranešiau, bet jūs neklausote
Viešpaties, jūsų Dievo. 22 Dabar tikrai žinokite, kad
žūsite nuo kardo ir mirsite badu bei maru vietoje, į kurią
norite vykti ir gyventi".

Johananas, visi karininkai ir visi žydai gerbė Jeremiją; jie visi matė, kad taip įvyko, kaip Jeremijas pranašavo. Dabar jie visi neklausė Jeremijo nuomonės, bet prašė melsti Dievą; ką Jis sakys, tą jie vykdys. Jeremijas mielai sutiko tai daryti. Jeremijas meldė Dievą ir laukė, ką Jis atsakys. Tik dešimtą dieną pranašas gavo Dievo atsakymą. Taip ilgai laukti tikrai buvo baugu ir nesaugu. Viešpaties atsakymas buvo: "Jei liksite krašte — laiminsiu jus; jei vyksite į Egiptą — žūsite ten". Žmonės apsisprendė neklausyti nei pranašo, nei Dievo.

43 skyrius
IZRAELITAI VYKSTA Į EGIPTĄ 1-13

1 Kai Jeremijas pranešė žmonėms Viešpaties, jų
Dievo, Žodžius, kuriuos Viešpats, jų Dievas, jiems
siuntė, 2 Asarjas, Hosejo sūnus, Johananas, Kareacho
sūnus, ir visi žmonės akiplėšiškai Jeremijui atsakė:
"Melas, ką tu kalbi! Viešpats, mūsų Dievas, nesiuntė
tavęs mums pranešti, 'Neikite į Egiptą ten gyventi'. 3
Baruchas, Nerio sūnus, kursto tave prieš mus, kad mes
patektume į kaldėnų rankas ir jie mus nužudytų arba ištremtų į Babiloniją!" 4 Johananas, Kareacho sūnus, visi
karininkai ir žmonės, nepaklausė Viešpaties įsakymo
likti Judėjos krašte. 5 Johananas, Kareacho sūnus, ir visi karininkai vadovavo sugrįžusiems žmonėms iš visų
aplinkinių tautų, kur jie buvo išsklaidyti. 6 Karininkai
vedė į Egiptą vyrus, moteris, vaikus ir karaliaus dukteris, žodžiu visus, kuriuos Nebusaradanas, kariuomenės

vadas, buvo palikęs pas Gedalją, Ahikamo sūnų, sū-
naus Safano, taip pat pranašą Jeremiją ir Baruchą, Ne-
rio sūnų. 7 Jie buvo nepaklusnūs Viešpačiui, atvyko į
Tapanę. (2 Kar 25,26)
8 Viešpats kalbėjo Jeremijui Tapanėje: 9 "Imk di-
delių akmenų ir juos įkask žemėje prie faraono rūmų
vartų Tapanėje, izraelitams matant 10 ir sakyk, kad Aš
atvesiu Nebukadnesarą, Babilonijos karalių, mano tar-
ną; jis pastatys savo sostą ant šitų paslėptų akmenų ir
išties baldakimą virš jo. (Jer 25,9) 11 Jis atžygiuos ir
užims Egipto kraštą. Tada mirs, kas skirta mirti, pateks
į nelaisvę, kam skirta nelaisvė, žus nuo kardo, kam
skirta nuo kardo žūti. (Jer 15,2) 12 Jis sudegins Egipto
dievaičių šventoves, o stabus išgabens į nelaisvę. Ne-
bukadnesaras išvalys Egipto kraštą, kaip kerdžius išva-
lo savo apsiaustą, ir ramiai išvyks iš ten. (Jer 46,25) 13
Jis sutrupins akmens stulpus Egipto Heliopolyje ir su-
degins Egipto dievaičių šventoves".

Kai Jeremijas pranešė Dievo atsakymą likti krašte, Asarjas atsakė pranašui, kad tai melas, ką Jeremijas sako. Baruchas jį paveikė taip kalbėti — pasilikti krašte! Karininkai vadovavo; visi prie jų esą vyko į Egiptą. Jie paėmė kartu Jeremiją ir Baruchą. Suprantama, visi Judėjos gyventojai, beturčiai, kuriuos Nebukadnesaras paliko krašte, nevyko į Egiptą. Krašte nebeliko žmonių, kurie galėtų vadovauti, siekti gerbūvio.

Atvykus į Egipto pasienio tvirtovę Tapanę, Dievas įsakė Jeremijui didelius akmenis įkasti žemėje prie valstybės pastato durų. Tas reiškė — Nebukadnesaras tikrai atvyks, čia išties savo palapinę, užims Egiptą, sudegins jų šventoves ir dievaičių statulas išgabens į Babiloniją. Tada nukentės ir žydai, kaip Jeremijas pranašavo.

44 skyrius
JEREMIJAS ĮSPĖJA JUDĖJOS GYVENTOJUS NEGARBINTI DIEVAIČIŲ 1-30

1 Viešpats kalbėjo per Jeremiją visiems izraeli-
tams, gyvenantiems Egipto krašte: Migdole, Tapanėje,
Nope ir Patros krašte: (Jr 43,7) 2 "Jūs patys matote
kaip nubaudžiau Jeruzalę ir Judėją. Šiandien jų miestai
yra griuvėsiai. 3 Tai įvyko dėl jų nusikaltimų, kuriais jie
sukėlė mano rūstybę, smilkydami svetimiems dievams,
kurių nepažino nei jie, nei jūs, nei jūsų protėviai. 4 Aš
siunčiau nuolat mano tarnus — pranašus ir per juos
įspėjau: 'Nedarykite to pasibjaurėtino dalyko, kurio Aš
nekenčiu'. 5 Bet jie nekreipė dėmesio, neklausė ir neat-
sisakė aukoti svetimiems dievams. 6 Todėl netekau
kantrybės ir suliepsnojo Judėjos miestai ir Jeruzalės
gatvės pavirto griuvėsiais, kaip yra šiandien. 7 Kodėl
patys sau darote bloga, žudydami vyrus, moteris, kūdi-
kius ir vaikus, kol nebeliks nė likučio? 8 Kodėl erzinate
mane savo darbais, smilkydami svetimiems dievams
Egipto krašte, į kurį atvykote gyventi? Patys sau rengia-
te sunaikinimą, iki tapsite visoms tautoms prakeikimu ir
pajuoka. 9 Ar užmiršote visas nedorybes savo tėvų, Ju-
dėjos karalių, valdovų, savo pačių ir žmonų, ką darėte
Judėjos krašte ir Jeruzalės gatvėse? 10 Jūs iki šios die-
nos nenusilenkėte, nebijojote manęs ir nelaikėte mano
įstatymo bei įsakymų, ką įsakiau jums ir jūsų tėvams.
11 Todėl Aš nusisuksiu nuo jūsų ir visai sunaikinsiu
Judėją. 12 Aš sunaikinsiu jūsų likutį, sumaniusį vykti į
Egiptą gyventi. Jūs žūsite nuo karo ir bado Egipto že-
mėje; būsite sunaikinti nuo mažiausio iki didžiausio;
tapsite pasibaisėjimu, keiksmu ir pajuoka. (Jer 29,17-
18) 13 Aš bausiu gyvenančius Egipte, kaip baudžiau
Jeruzalėje, karu, badu ir maru. 14 Iš jūsų, atvykusių į
Egipto kraštą gyventi, nė vienas neišsigelbės, neištrūks
ir nesugrįš į Judėjos kraštą, kurio jūs ilgitės ir mielai
gyventumėte jame, nebent kas pabėgtų".

15 Tuomet visi vyrai, kurie žinojo, kad jų žmonos
smilko svetimiems dievams, didelis būrys moterų ir visi
gyvenantys Patroje, Egipto krašte, atsakė Jeremijui: (Iz
11,11) 16 "Žodžių, kuriuos mums kalbėjai Viešpaties
vardu, neklausysime. 17 Mes darysime tai, ką pasižadė-
jome, smilkysime dangaus karalienei ir liesime jai geria-
mąsias aukas, kaip mūsų protėviai, karaliai ir kuni-
gaikščiai darė Judėjos miestuose ir Jeruzalės gatvėse.
Tada turėjome pakankamai maisto ir jokių nelaimių ne-
turėjome. (Jer 7,17-18; Oz 2,7) 18 Kai nebesmilkome
dangaus karalienei ir neaukojame geriamųjų aukų, ken-
čiame trūkumą ir žūstame nuo karo ir bado. 19 (Mote-
rys kalbėjo). Argi mes smilkome ir liejame aukas dan-
gaus karalienei be mūsų vyrų žinios ir sutikimo; kepa-
me jai pyragaičių panašių į jos statulą ir liejame geria-
mąsias aukas?"
20 Jeremijas atsakė vyrams, moterims ir visiems
žmonėms: 21 "Tas smilkymas Judėjos miestuose ir Je-
ruzalės gatvėse, ką darė jūsų protėviai, karaliai, kuni-
gaikščiai ir visi žmonės, Viešpačiui nepatiko ir Jo širdį
įskaudino. 22 Viešpats nebegalėjo toliau pakęsti jūsų
piktų darbų ir stabų garbinimo, todėl jūsų kraštas virto
dykuma ir tapo pasibaisėjimu bei keiksmažodžiu; jis be
gyventojų, kaip matome šiandien. 23 Jūs tomis auko-
mis nusikaltote Viešpačiui, neklausėte Jo, nesilaikėte
įstatymo, įsakymų ir nuostatų, todėl buvote nubausti,
kaip yra šiandien".
24 Po to Jeremijas kalbėjo visiems žmonėms, ypač
moterims: "Klausykite Viešpaties Žodžio, visi gyve-
nantys Egipte. 25 Jūs ir jūsų žmonos, kaip pažadėjote,
taip įvykdėte, sakydami: 'Įvykdysime įžadą, smilkysime
ir liesime geriamąsias aukas dangaus karalienei'. Vyk-
dykite savo įžadus ir aukokite geriamąsias aukas. 26
Bet išgirskite ir Viešpaties Žodį visi gyvenantys Egipto
krašte, Aš prisiekiu savo vardu, kad nė vienas izraelitas
nebesakys visame Egipto krašte, 'Taip kaip Viešpats

gyvas!' 27 Aš darysiu jiems bloga, o ne gera; visi izrae-
litai Egipto krašte žus nuo karo ir bado — bus visai su-
naikinti. (Jer 1,12) 28 Kai kurie išlikę nuo karo sugrįš
iš Egipto krašto į Judėją. Jų skaičius bus labai mažas.
Tada Judėjos likutis, esantis Egipto krašte, supras, kie-
no žodis yra tiesa, mano ar jų. (Iz 11,11) 29 Šis bus
jums ženklas, kad jus šioje vietoje bausiu, ir jūs supra-
site jog mano skirta jums bausmė įvyko. 30 Aš atiduo-
siu faraoną Hofrą, Egipto karalių, į jo priešų rankas,
kurie siekia jo gyvybės, kaip atidaviau Zedekiją, Judė-
jos karalių, į Nebukadnesaro, Babilonijos karaliaus,
rankas, siekiančias jo gyvybės, (2 Ch 36,13,20)", sako
pulkų Viešpats, Izraelio Dievas.

Žydai gyveno Egipte įvairiose vietose, nuo Tapanės iki Patros — pietų Egipte. Šiame skyriuje yra ilgesnis Jeremijo pamokslas. Jis kalbėjo — kaltino žydus, kaip jam Dievas apreiškė. Žydai pasisakė prieš; jie suprato praeitį visai kitaip negu Jeremijas. Jie sakė, kad jiems gerai sekėsi kol jie garbino dievaičius, bet nuo Josijo reformų laikų jie kenčia vargus. Jie garbins toliau dievaičius — ypač dangaus karalienę — Astartę, kurios garbinimas buvo siejamas su paleistuvyste. Jeremijas atsakė jiems, kad Dievas baus juos. Labai mažas jų skaičius grįš į pažadėtąją žemę; jie bus ten liudytojai Jeremijo teisingų pranešimų. Jeremijas davė jiems ženklą, iš jo jie galės suprasti kurioje pusėje yra tiesa — jų ar Jeremijo. Ženklas buvo faraonas Hofra. Jis karaliavo 588-569 pr. Kr. Istorikas Herodotas parašė, kad po pralaimėtos kovos prie Kirenės patys egiptiečiai nužudė jį. Sekančiais metais Nebukadnesaras užėmė Egiptą.

Padavimai sako, kad žydai akmenimis užmušė Jeremiją Egipte. Tačiau manoma, kad tai yra vėlesnių laikų legenda. Kiti padavimai sako, kad Baruchas ir Jeremijas iš Egipto nuvyko į Babiloniją ir ten mirė.

45 skyrius
VIEŠPATIES PAŽADAS BARUCHUI 1-5

Pranašo Jeremijo kalba Baruchui, Nerio sūnui. Jis, Jeremijui diktuojant, šiuos žodžius užrašė į knygą ketvirtais metais Joakimui, Josijo sūnui, valdant Judėją. (Jer 36,4) 2 "Taip sako Viešpats, Izraelio Dievas, tau, Baruchai. 3 Tu sakei: 'Vargas man! Viešpats prideda man skausmų prie mano vargo. Pavargau vaitodamas, neturiu ramybės'. 4 Ką aš stačiau — nugriaunu ir ką sodinau — išraunu. 5 Tu geidei didelių dalykų sau. Negeisk! Štai, Aš bausiu visą kraštą, bet tavo gyvybę saugosiu visose vietose, kur tik eisi". (Jer 39,18; 43,6)

Jeremijas gavo šiuos žodžius iš Viešpaties apie Baruchą 605 pr. Kr. Kiekvienas žmogus, taip ir Baruchas, troško ir siekė gero sau ir tautai. Tačiau jis privalėjo rašyti ir kalbėti priešingai — vargą ir kančią tautai. Baruchui buvo pažadėta tik gyvybės apsauga.

46 skyrius
EGIPTAS 1-28

1 Viešpats kalbėjo pranašui Jeremijui apie tautas, pradėdamas Egiptu. 2 Apie faraono Neko, Egipto karaliaus, kariuomenę, buvusią prie Eufrato upės ir prie Karchemiso, kurią Nebukadnesaras, Babilonijos karalius, nugalėjo ketvirtaisiais Joakimo, Josijo sūnaus, Judėjos karaliaus valdymo metais. (Iz 19; Ez 29; 30; 2 Ch 35,20) 3 "Paruoškite mažąjį ir didįjį skydą ir traukite į kovą. 4 Balnokite žirgus ir sėskite ant jų! Rikiuokitės šalmuoti, paaštrinkite ietis, apsivilkite šarvais. 5 Ką aš matau? Jie išsigandę traukiasi atgal! Jų karžygiai išblaškytai bėga be atodairos, visur išgąstis. 6 Eiklieji nepabėga ir stiprieji neišsigelbsti. Šiaurėje, prie Eufrato, jie susvyravo ir krito. 7 Kas kyla lyg Nilas, lyg upės srovė banguoja? 8 Egiptas plaukia kaip Nilas, upės vanduo veržiasi. Faraonas sakė, aš pakilsiu, apdengsiu žemę,

sunaikinsiu miestus ir jų gyventojus! 9 Pirmyn žirgai,
skubėkite kovos vežimai! Karžygiai pirmyn! Etiopai ir
libai su skydais, lidai įtempę lankus! 10 Ta diena yra
Viešpaties, pulkų Dievo, bausmės diena. Jis atkeršys
savo priešams. Kardas rys ir bus sotus bei pasigers
krauju. Tai Viešpaties, pulkų Dievo, kovos auka šiaurės krašte, prie Eufrato. (5 M 32,42; Iz 34,5) 11 Eik į
Gileadą, atsinešk balzamo, Egipto dukra! Veltui naudoji
vaistų daugybę, tu nepagysi! (Jer 8,22) 12 Tautos išgirdo apie tavo gėdą, pilna žemė tavo šauksmo. Karžygys
susiduria su karžygiu, abu krinta kartu "

13 Viešpats pranešė pranašui Jeremijui, kad Nebukadnesaras, Babilonijos karalius, ateis ir nugalės Egipto
kraštą: 14 "Praneškite Migdole, paskelbkite Nopėje ir
Memfyje! 'Stovėkite pasiruošę, nes kardas jau ryja aplinkui!' 15 Kodėl susmuko tavo stiprybė? Ji neišlaikė,
nes Viešpats ją paklupdė. 16 Tavo kariai susvyravo ir
krito vienas po kito. Jie sakė: 'Grįškime pas savo tautą,
į savo gimtinę, bėkime nuo žudančio kardo!' 17 Jie vadina faraoną, Egipto karalių, 'Triukšmas po laiko'. 18
'Kaip Aš gyvas'," sako Karalius, kurio vardas pulkų
Viešpats. "Kaip Taboras tarp kalnų ir Karmelis prie jūros, taip tikrai priešas ateis. 19 Pasiruoškite tremčiai,
Egipto gyventojai! Memfis pavirs griuvėsiais, liks tuščias. 20 Egiptas yra puiki telyčia, bet užpuls ją širšės iš
šiaurės. 21 Egipto samdyti kariai yra, kaip nupenėti veršiai. Jie visi nusigręžė ir bėgo, neatsilaikė. Pažeminimo
diena atėjo, priartėjo bausmės laikas. 22 Jų balsas yra
kaip gyvatės šnibždėjimas. Priešo pajėgos žygiuoja su
kirviais, tarytum miško kirtėjai. 23 Jie iškirs mišką, kuris buvo nepereinamas. Jų yra kaip skėrių, nesuskaitoma daugybė. 24 Egipto duktė sugėdinta, ji atiduota į
šiaurės tautos rankas. 25 Aš bausiu Amoną Teboje,
Egipto krašto faraoną, jo dievus ir karalius, taip pat ir jo
sąjungininkus. (Jer 43,12) 26 Aš atiduosiu juos į jų gyvybės siekiančių rankas, į Nebukadnesaro, Babilonijos

karaliaus ir jo karių rankas. Po daug metų kraštas vėl bus apgyventas, kaip senesniais laikais", sako Viešpats.

27 "Tu, mano tarne Jokūbe, nebijok, ir Izraeli, neišsigąsk! Aš tave išgelbėsiu ir tavo palikuonius atgabensiu iš nelaisvės tolimo krašto. Jokūbas sugrįš, turės ramybę, gyvens saugiai, niekas negąsdins jo. (Jer 30,10; Iz 44,2) 28 Tu mano tarne, Jokūbe, nebijok, Aš esu su tavimi. Aš sunaikinsiu tautas, į kurias tave ištrėmiau, bet tavęs nesunaikinsiu. Aš nubausiu ir tave teisingai, be bausmės nepraleisiu," (Jer 30,11) sako Viešpats.

Kova buvo faraono Neko su Babilonijos Nebukadnesaru kas valdys Afriką ir Aziją. 604 pr. Kr. įvyko kova prie Eufrato upės, prie Karchemiso. Laimėjo babiloniečiai.

Jeremijui buvo parodyta Egipto kariuomenė ir įsakymai jai. Pati kova neaprašyta. 5 skirsnelyje jau sakyta apie Egipto išblaškytą kariuomenę. 7 skirsnelyje ir sekančiuose vėl minimas Egipto išdidumas ir įsakymas kariuomenei. Ji nugalėta; taip patvarkė Viešpats.

Egiptas pavadintas "dukra". Jis nebepagis. Bėgantieji kariai trukdo vienas kitam — jie krinta.

13 skirsnelyje ir sekančiuose Jeremijui buvo parodyta kova, kuri vyko 37 metais vėliau. Prie Karchemiso Nebukadnesaras dar buvo karo vadas; dabar jis jau karalius. Jeremijas gal tuo metu jau buvo Egipte?

Egipto faraonas vadinamas — triukšmadariu. Pats Egiptas — telyčia; jo samdyti kariai — nupenėtais veršiais; babiloniečiai — miško kirtėjais. Amonas buvo egiptiečių vyriausias dievaitis.

Žydams pažadėtas sugrįžimas iš tremties labai panašiai kaip 30,10-.

47 skyrius
FILISTĖNAI 1-7

1 Viešpats kalbėjo pranašui Jeremijui apie filistėnus, prieš faraonui užimant Gazą: (Iz 14,29-32; Ez 25,15-17) 2 "Vandenys kyla iš šiaurės ir tampa patvinusia upe; apsemia kraštą ir viską jame; miestus ir jų gyventojus. Žmonės šaukia, visi krašto gyventojai dejuoja. 3 Arkliai trypia, kovos vežimai dunda, tekiniai tarška. Tėvai nebesirūpina vaikais, jų rankos nusilpusios, lyg paralyžiuotos. 4 Sunaikinimo diena visam filistėnų kraštui; sugriautas Tyras ir Sidonas, paskutiniai atramos postai. Aš naikinu filistėnus, išlikusius Kretos saloje". (Am 9,7) 5 Gaza nualinta, Askalonas nutilo. Anakitų likuti, kaip ilgai liūdėsi? (Am; 1,6-8; Sof 2,4; Zach 9,5; Jer 41,5; 48,37) 6 Vargas! Viešpaties karde, 7 kaip ilgai tu nenurimsi? Sugrįžk atgal į makštį, susilaikyk ir nurimk! Kaip jis nurims, kad Viešpats įsakė, jog jis yra siųstas Askalonui ir pajūriui.

Filistėnai buvo žydų priešai. Jeremijas nebuvo šovinistas. Jis kalbėjo apie filistėnus panašiai kaip apie žydus. Vandenys iš šiaurės — babiloniečiai atžygiuoja triukšmingai. Filistėnai iš niekur negali laukti pagalbos. Jie yra taip išsigandę, kad net savo vaikų nebegloboja. Baisus karo vaizdas!

48 skyrius
MOABAS 1-47

1 Pulkų Viešpats, Izraelio Dievas, apie Moabą sako: "Vargas Nebui, jis sunaikintas; Kirjataimas paimtas; tvirtovė sudeginta ir paversta griuvėsiais. 2 Moabo garbė praėjo. Priešai Hesbone galvojo tave sunaikinti: 'Pulkime, sunaikinkime Moabą ir pašalinkime jį iš tautų tarpo!' Tu, Madmeno mieste, irgi nutilsi, kardas sunaikins tave! 3 Šauksmas girdimas Horonajime: 'Sunaikinimas ir griuvėsiai! 4 Moabas sutriuškintas'; šauksmas

girdimas iki Zoaro. 5 Jie slenka Luhito šlaitu verkdami,
nusileidžia į Horonajimą. Girdisi aimanavimas dėl su-
naikinimo: 6 'Bėkite, gelbėkitės, skubėkite!' (Jer 17,6) 7
Nors pasitikėjai pilimis ir turtais, tave paims. Kamas su
kunigais ir kunigaikščiais bus ištremti. (1 Kar 11,7) 8
Sunaikinimas pasieks kiekvieną miestą, nė vienas neiš-
sigelbės. Slėniai ir lygumos bus sunaikintos. 9 O, kad
Moabas turėtų sparnus pabėgti! Jis bus visai sunaikin-
tas; miestai ištuštės. 10 Tebūnie prakeiktas, kas Viešpa-
ties įsakymą nenoriai vykdo, ir kas nepanaudoja savo
kardo. (1 Sam 15,3,9,11) 11 Moabas gyveno be rūpes-
čių nuo pat savo jaunystės, saugiai ilsėjosi ir kilo lyg
ant mielių; nebuvo perpilamas iš indo į indą kaip vynas
ir nebuvo ištremtas. Todėl jo skonis liko tas pats ir kva-
pas nepasikeitė. 12 Ateis laikas kai Aš siųsiu jam pils-
tytojų; kurie jį perpils, o ąsočius ištuštins ir sudaužys.
13 Moabas kentės dėl Kamo, kaip Izraelis kentėjo dėl
Betelio, kuriuo pasitikėjo. 14 Kaip galite sakyti: 'Mes
esame galingi vyrai, karžygiai!' 15 Moabo ir jo miestų
naikintojas atžygiuoja. Geriausi rinktiniai jaunuoliai eis
į kovą ir žus," taip sako Karalius, pulkų Viešpats. 16
"Moabo sunaikinimas artėja. 17 Apverkite jį visi kai-
mynai ir visi, kurie žinote jo vardą. Sulaužytas jo stip-
rusis skeptras, garbingoji lazda! 18 Nusileisk iš savo
garbės sosto į purvą, tu Dibono tauta! Moabo naikinto-
jas atžygiuoja ir griauna tavo tvirtoves. 19 Sustok pake-
lėje, Aroerio gyventoja ir klausk pabėgėlį, kas atsitiko?
20 Moabas yra sumuštas ir nugalėtas! Šaukite ir dejuo-
kite! Praneškite Arnone, kad Moabas sunaikintas. 21
Bausmė atėjo lygumos kraštui: Elonui, Jasui, Mefatui,
22 Dibonui, Nebui, Betdiblataimui, 23 Kirjataimui, Bet-
gamului, Betmeonui, 24 Kerijotui, Bosrai ir visiems
Moabo miestams. 25 Nukirstas Moabo ragas ir jo petys
sutriuškintas. 26 Nugirdykite jį, nes jis didžiavosi prieš
mane. Moabas voliosis savo vėmaluose ir taps pajuoka.
(Jer 25,15) 27 Ar nesityčiojai iš Izraelio, lyg jis būtų

vagis? 28 Moabo gyventojai, pasitraukite iš miestų ir gyvenkite uolose, kaip balandžiai, susikrovę lizdą aukštai skardžiuose. 29 'Mes girdėjome apie Moabo išdidumą, akiplėšiškumą ir pasididžiavimą'. 30 Aš žinau, kad jo pasigyrimas yra tuščias ir veiksmai niekam verti. 31 Aš verkiu ir dejuoju Moabo ir Kirherės žmonių. 32 Aš verkiu dėl tavęs, Sibmos vynuogyne, daugiau negu dėl Jazerio. Tavo atžalos (palikuonys) perėjo jūrą ir pasiekė Jazerį. Naikintojas užpuolė tavo rudens vaisius ir vynuogyno derlių. 33 Džiaugsmas ir linksmybė dingo iš derlingų Moabo laukų. Aš pašalinau vyną iš spaustuvo, vyno mynėjas nebemina jo, džiaugsmo daina nebeskamba. 34 Šauksmas iš Besbono pasiekia Elealę, jų aimanos girdimos iki Jahaso, o iš Zoaro — iki Horonajimo ir Eglato. Ir Nimrimo tvenkinys išdžiūvo. 35 Aš sustabydsiu Moabe aukojimą ir smilkymą stabams aukštumose. 36 Mano širdis dejuoja kaip fleita dėl Moabo ir Kirherės žmonių. Jie visko neteko, ką turėjo. (Jer 4,19; Iz 15,7; 16,11) 37 Visų galvų plaukai nukirpti ir barzdos nuskustos; rankų oda suraižyta ir strėnos padengtos ašutinėmis. (Jer 47,5) 38 Ant visų Moabo stogų ir aikštėse girdisi tik dejavimas. Aš sudaužiau Moabą, kaip netinkamą indą. 39 Jis yra nugalėtas, dejuoja, nelaimingas; tapo pajuoka ir pasibaisėjimu visoms aplinkinėms tautoms. 40 Priešas atskrenda kaip aras ir ištiesia sparnus ant Moabo. (Jer 49,22) 41 Jis paims tvirtoves ir miestus. Tą dieną Moabo kariai bus nuliūdę ir išsigandę. 42 Moabo tauta bus sunaikinta, nes ji didžiavosi prieš mane. 43 Išgąstis, duobė ir kilpa laukia jūsų, Moabo gyventojai! 44 Kas pabėgs, įkris į duobę, kas išlips iš duobės, pateks į kilpą. Taip bausiu Moabą. (Iz 24,17-18) 45 Bėgantys, netekę jėgų, sustos Hesbone paunksmėje. Bet ugnis siaučia Hesbone ir Sihono rūmuose. Moabitų mėgiamas kalvas ir laukus ugnis sunaikino. (4 M 21,28-29) 46 Vargas tau, Moabe! Tu žuvai, Kamo tauta! Tavo sūnūs yra ištremti, tavo dukterys

pateko į nelaisvę. 47 Bet Aš pakeisiu Moabo likimą
paskutinėse dienose. Tai yra mano paskutinis Žodis
apie Moabą", sako pulkų Viešpats.

Moabitai gyveno kalnuotoje vietoje ir turėjo daug tvirtovių. Priešas iš šiaurės (babiloniečiai) juos nugalėjo ir sunaikino. Kamas buvo moabitų vyriausias dievaitis. Jis prilyginamas izraelitų Betelio stabams (veršiams). Moabitai augino daug vynuogių ir darė iš jų vyną. Tad ir tauta prilyginama vynui, kuris nebuvo perpilamas. Ragas ir petys reiškia galią.

Moabą baudė Dievas, nes jis akiplėšiškai didžiavosi ir iš izraelitų tyčiojosi. Pagaliau Dievas davė Moabui pažadą, kad jo likimą pakeis gera prasme.

49 skyrius
AMONAS, EDOMAS, DAMASKAS, ARABIJA, ELAMAS 1-39

1 Viešpats sako amonitams: "Argi Izraelis neturi
paveldėtojų? Kodėl Milkomas paveldėjo Gadą ir žmo-
nės apsigyveno jo miestuose? (Ez 25,2-7; Am 1,13-15;
Sof 3,8-11; 1 Kar 11,5) 2 Ateis diena, kai Aš leisiu Ra-
bai, amonitų miestui, pergyventi karą. Jis pavirs griuvė-
siais, o aplinkiniai miestai bus sudeginti; Izraelis atgaus
savo nuosavybę. 3 Vaitok, Hesbone, nes Ajis sunai-
kintas. Šaukite Rabos dukterys, apsivilkite ašutinėmis,
raudokite bėgiodamos patvoriais, nes Milkomas ir jo
kunigai ir kunigaikščiai ištremiami. 4 Ko tu giries savo
slėniais, neištikima dukra? Pasitiki savo turtais, sakyda-
ma: 'Kas drįs eiti prieš mane?' 5 Aš bausiu tave teroru.
Apsupę priešai taip jus išsklaidys, kad visi išbėgios ir
niekas jų nebesurinks. 6 Bet po to Aš pakeisiu amonitų
likimą gera linkme", sako pulkų Viešpats.
7 Pulkų Viešpats sako Edomui: "Ar nebėra išmin-
ties Temane? Ar išmintingieji nebeduoda patarimų, ar jų
išmintis nebeveikia? (Iz 21,11; Ez 25,12-14; Am 1,11-

12; Job 2,11) 8 Bėkite ir pasislėpkite slėptuvėse, Dedano gyventojai! Aš sunaikinsiu Ezavą, bausdamas jį. 9
Ar vynuogių skynėjai nepaliktų kiek vynuogių? Jei vagys įsilaužtų nakčia, ar jie nepavogtų tik tiek, kiek jiems
reikia? 10 Ezavas neteks visko, Aš atidengsiu jo paslaptis, kad jis nebeturės kur pasislėpti. Jo vaikus, brolius ir kaimynus sunaikinsiu. 11 Palik savo našlaičius,
Aš išsaugosiu juos, tavo našlės pasitikės manimi. 12
Jei nekaltieji privalo gerti bausmės taurę, tai ar tu, Ezavai, liksi nebaustas? Tu neišvengsi bausmės! (Jer
25,15,21) 13 Aš prisiekiau pats savimi, kad Bosra taps siaubu, virs tyrais bei keiksmažodžiu; visi jos miestai
bus amžina tuštuma", sako Viešpats. (Jer 44,12) 14 Aš
sužinojau iš Viešpaties, kad pasiuntinys yra pasiųstas tautoms. Jis kviečia į kovą visus prieš Edomą. 15 "Tu
būsi maža tautų tarpe ir paniekinta žmonėse", sako Viešpats. 16 "Tavo įsivaizduojamas saugumas ir širdies išdidumas suvedžiojo tave. Tu gyveni uolų plyšiuose, o skraidai padangėse. Jei tu susikrautum savo lizdą taip aukštai, kaip aras, Aš nustumčiau tave žemyn. 17 Edo-
mėja taps pasibaisėjimu; kiekvienas praeivis švilpaus ir baisėsis jos likimu. (Jer 50,13) 18 Kaip sunaikinta Sodoma ir Gomora bei jos apylinkės, taip ir čia neišliks ir negyvens joks žmogus. (Iz 1,9) 19 Kaip liūtas pakyla iš
Jordano tankynės ir ateina į žalią oazę, taip Aš juos pašalinsiu ir vėl paskirsiu, kurį parinksiu, nes kas yra man lygus ir kas mane sulaikys?! (Jer 50,44) 20 Štai mano
nutarimas Edomui ir planas Temano gyventojams. Tikrai, net menki piemenėliai juos ištrems ir sunaikins edomitų ganyklas. 21 Nuo jų griuvimo trenksmo drebės
žemė, ir jų šauksmo balsas bus girdimas prie Raudonosios jūros. 22 Priešas pakils kaip aras, atskris ir išskės sparnus ant Bazros. Tą dieną Edomo kariai bus liūdni ir išsigandę", sako Viešpats. (Jer 48,40)

23 Apie Damaską Viešpats sako: "Sąmyšis Hamate ir Arpate, nes bloga žinia pasiekė juos. Jie išsigandę

nerimauja, kaip neramios jūros bangos. (Iz 17,1; Am
1,3-5) 24 Damaskas nusiminęs bėga panikos apimtas;
baimė ir skausmai užgriuvo jį. 25 Garsusis ir linksma-
sis miestas ištuštėjo. 26 Jo jaunuoliai ir kariai žus gat-
vėse tą dieną. 27 Aš įžiebsiu ugnį Damasko sienose, ji
prarys Benhadado rūmus".

28 Kedaro ir Asoro karalystėms, kurias nugalėjo
Nebukadnesaras, Babilonijos karalius, Viešpats sako:
"Pasiruoškite ir žygiuokite prieš Kedarą, sunaikinkite
rytų tautas. (Iz 21,16-17; Joz 11,10) 29 Babiloniečiai
paims jų palapines ir bandas, apdangalus ir indus, o
kupranugarius nusivarys. Visi išsigandę šauks. 30
Skubiai bėkite ir pasislėpkite, Asaro gyventojai. Nebu-
kadnesaras, Babilonijos karalius, nutarė jus užimti ir
parengė planą puolimui. 31 Aš įsakiau jiems pasiruošti
ir žygiuoti prieš ramią, saugiai gyvenančią, tautą. Jie ne-
turi nei vartų, nei užkaiščių, gyvena vieniši. 32 Jų kup-
ranugariai ir didžiulės bandos bus grobiu. Aš išsklaidy-
siu į visas šalis apsikerpančius plaukus ir bausiu juos
vispusiškai. (Jer 9,25; 25,23) 33 Asore gyvens šakalai;
jis liks amžina tuštuma. Jame joks žmogus negyvens,"
sako Viešpats. (Jer 9,10)

34 Viešpats kalbėjo pranašui Jeremijui apie Elamą,
pradedant karaliauti Zedekijui, Judėjos karaliui. (Jer
25,25) 35 "Aš sulaužysiu Elamo lanką, jo didžiausią
stiprybę. 36 Aš pasiųsiu ant Elamo keturis vėjus iš ke-
turių pasaulio šalių ir juos išsklaidysiu į visus pasaulio
kraštus taip, kad nebus tautos, kurioje Elamo išsklaidy-
tųjų nebūtų. 37 Aš sukelsiu Elame baimę priešų, kurie
siekia jo gyvybės, ir įvykdysiu savo rūstybės įnirtį, su-
kelsiu jiems karą ir sunaikinsiu juos. 38 Aš pastatysiu
Elame savo sostą ir pašalinsiu jų karalius bei kunigaikš-
čius. 39 O paskutinėse dienose Aš pakeisiu Elamo liki-
mą gera linkme", sako Viešpats.

Kai 721 pr. Kr. izraelitai (šiaurės valstybė) buvo ištremti į Asiriją, amonitai pasisavino izraelitų kraštą rytinėje Jordano pusėje. Už tai amonitai bus nubausti. Milkomas buvo amonitų vyriausias dievaitis. Miestas Raba buvo krašto sostinė.

Kai 586 pr. Kr. Jeruzalė buvo sunaikinta, edomitai džiaugėsi ir padėjo babiloniečiams kovoje prieš Judėją. Tai rašė Obadijas 11-15. Už tai Edomas baudžiamas; sostinė Bosra taps dykuma. Priešas pakils lyg liūtas iš Jordano tankynės ir naikins gražias Edomo vietoves.

Damasko valstybės minimi trys miestai. Karo siaubas visais laikais kėlė ir kelia paniką; gražiausius miestus paverčia griuvėsiais.

Kedaro ir Asoro gyventojai buvo arabų klajokliai. Jie neturėjo tvirtų miestų; visas jų turtas buvo bandos, indai ir apranga. Nebukadnesaro kariuomenė pakeliui juos užpuolė ir viską pagrobė. Karas skriaudžia ir naikina ramius ir nekaltus gyventojus.

Senais laikais Elamas buvo galinga valstybė. 650 pr. Kr. asirai nugalėjo elamitus. Elamitai buvo geri lankininkai, bet tas karo menas jų neišgelbėjo. Jie buvo nugalėti ir ištremti. Keturi vėjai iš keturių pasaulio kraštų reiškė baisų sunaikinimą. Pagaliau jiems buvo duotas Dievo pažadas, kad jų likimas bus pakreiptas gera linkme.

50 skyrius
BABILONO SUNAIKINIMAS, IZRAELIO IŠLAISVINIMAS 1-46

1 Viešpats kalbėjo pranašui Jeremijui apie Babiloną ir kaldėnų kraštą. (Iz 13,14) 2 "Paskelbkite tautoms, iškelkite vėliavas, neslėpkite, kad Babilonas paimtas, Belis nebegarbinamas, Merodachas sunaikintas! Jų statulos išniekintos, stabai sudaužyti. (Iz 46,1) 3 Iš šiaurės tauta atžygiuoja prieš Babiloniją. Ji pavers kraštą tyrais; žmonės ir gyvuliai jame nebegyvens, pabėgs iš jo. 4

Tuomet sugrįš Izraelio ir Judėjos gyventojai; jie verkda-
mi eis ir ieškos Viešpaties, savo Dievo. (Jer 31,9) 5 Jie
klaus kelio į Sioną ir keliaus sakydami: 'Eikime, glaus-
kimės prie Viešpaties, laikykimės Sandaros, kuri neuž-
mirštama!'
6 Mano tauta tapo palaida banda. Ganytojai ją su-
vedžiojo, paklaidino kalnuose. Jie ėjo per kalnus bei
kalvas ir užmiršo savo gardus. 7 Kas juos sutiko, rijo
juos. Jų priešai sakė: 'Mes tuo nenusikaltome. Izraelitai
nusikalto Viešpačiui ir jų tėvų vilčiai'. 8 Skubėkite iš
Babilonijos, traukitės iš kaldėnų krašto! Būkite kaip o-
žiai bandos priekyje. (Jer 51,6,45) 9 Aš sukelsiu prieš
Babiloniją daug galingų tautų ir atvesiu jas iš šiaurės.
Jos bendromis jėgomis nugalės ją. Jų strėlės, įgudusio
kario rankose, labai taiklios. 10 Kaldėja taps grobiu, jos
priešai prisiplėš turto užtektinai.
11 Džiaukitės ir didžiuoktės, mano tėvonystės gro-
bėjai, šokinėkite kaip veršiai žolėje ir žvenkite kaip ark-
liai. (5 M 32,27; Iz 10,5-15) 12 Jūsų motina Babilonija
išniekinta patirs didžią nemalonę. Ji bus paskutinė tautų
tarpe, virs tyrais — dykuma. 13 Viešpačiui rūstaujant, ji
bus negyvenama. Kiekvienas, praeinantis pro Babiloną,
stebėsis ir švilpaus dėl jo nelaimės. (Jer 49,17; 51,37)
14 Pasiruoškite prieš Babiloną, įtempkite lankus prieš
jį! Kovokite, negailėkite strėlių, nes jis nusikalto Vieš-
pačiui. 15 Skelbkite visur, kad jis paimtas. Jo apsaugos
pylimas krito, sienos nugriautos. Tai Viešpaties kerštas
jam už jo darbus. (Apr 18,6) 16 Išnaikinkite Babiloni-
jos sėjėją ir pjovėją. Karui siaučiant, kiekvienas bėgs į
savo kraštą, pas savo tautą. 17 Izraelitai yra kaip iš-
sklaidytos avys, kurias liūtas gaudo. Pirmasis rijo Izra-
elį Asirijos karalius, o šis paskutinis, Nebukadnesaras,
Babilonijos karalius, graužia jo kaulus. 18 Aš nubausiu
Babilonijos karalių ir jo kraštą, kaip nubaudžiau Asiri-
jos karalių. 19 Izraelį Aš parvesiu atgal į savo kraštą.
Jis gyvens Karmelio ir Basano kraštų gaminiais ir

džiaugsis Efraimo kalnyne bei Gileade. 20 Tuo metu
ieškos Izraelio kaltės ir Jokūbo nuodėmės, bet jų neras,
nes Aš atleisiu jiems ir jų nesunaikinsiu", sako pulkų
Viešpats, Izraelio Dievas. (Jer 31,34; 33,8)
21 "Žygiuok prieš Meratajimo ir Pekados kraštų
gyventojus! Žudyk ir naikink; daryk taip, kaip tau įsa-
kiau! 22 Krašte girdisi kovos šauksmai ir sunaikinimas
vyksta. 23 Babilonija (kūjis), sunaikinusi visą pasaulį,
dabar pati parblokšta. Ji tapo tautoms pasibaisėjimu.
(Jer 51,20) 24 Babilonija, Aš stačiau tau spąstus ir su-
gavau tave. Tu to nepastebėjai, bet buvai surasta ir su-
gauta, nes kovojai prieš mane. 25 Aš atidariau ginklų
sandėlį ir ištraukiau savo rūstybės pabūklus, nes Aš,
pulkų Dievas, turiu darbo kaldėnų krašte. 26 Sukilkite
prieš ją visi kraštai, atidarykite jos grūdų sandėlius, su-
pilkite viską, lyg grūdus į krūvas, ir sunaikinkite, tene-
lieka nieko. 27 Išžudykite jos veršius (karius), teeina jie
į skerdyklą. Vargas jiems! Atėjo bausmės diena.
28 Štai pabėgėliai iš Babilonijos krašto! Jie prane-
ša Viešpaties įnirtį Sione, mūsų Dievo kerštą dėl Jo
šventovės sunaikinimo. 29 Surinkite šaulius prieš Babi-
loniją. Atakuokite ją taip, kad nė vienas neištrūktų! At-
mokėkite jai pagal jos darbus; ką ji darė, jai darykite,
nes ji didžiavosi prieš mane, Izraelio Šventąjį. 30 Jos
jaunuoliai kris aikštėse ir visi jos kariai bus sunaikinti tą
dieną. 31 Aš esu prieš tave, tu išdidžioji! Atėjo metas
tavo bausmei. 32 Išdidžioji suklups ir kris, nė vienas
jos nepakels. Aš įžiebsiu ugnį jos miestuose, kuri surys
viską aplinkui."
33 Pulkų Viešpats sako: "Prispausti yra izraelitai ir
Judėjos gyventojai. Tie, kurie juos išvedė į nelaisvę,
laiko juos ir nė nemano jų paleisti. 34 Jų išgelbėtojas
yra stiprus, — tai Aš, pulkų Viešpats. Aš rūpinsiuos jų
reikalu, suteiksiu kraštui ramybę, bet Babilonijos gy-
ventojams pražūtį ir vargą. 35 Kardas kaldėnams, Babi-
lonijos gyventojams, jos kunigaikščiams ir išminčiams!

36 Kardas jos žyniams, kurie kvaili, kariams, kad būtų
bailūs. 37 Pražūtis arkliams, kovos vežimams ir samdy-
tiems kariams, kurie bailūs. Sunaikinimas jos turtų, ku-
rie taps grobiu! (Jer 51,30) 38 Sausra išdžiovins vande-
nis. Tai stabų garbintojų kraštas; per juos jie prarado
savo galvas. 39 Todėl ten gyvens laukiniai gyvuliai, ša-
kalai ir stručiai; Babilonas niekados nebus apgyventas
nei atstatytas. 40 Kaip Aš sunaikinau Sodomą, Gomorą
ir jų aplinkinius miestus, taip ir Babilonas bus sunaikin-
tas, niekas čia negyvens. (Jer 49,18; 1 M 19,24-25) 41
Galinga bei skaitlinga tauta atžygiuoja iš šiaurės, ir
daug karalių iš kitų kraštų. 42 Jie ginkluoti lankais ir
strėlėmis; žiaurūs, negailestingi. Jie atūžia kaip jūra, joja
ant žirgų, pasirengę kovai prieš tave, tu Babilonijos
dukra! (Jer 6,23) 43 Babilonijos karalius, išgirdęs apie
puolimą, nuleido rankas, jį apėmė baimė ir baisūs
skausmai. 44 Kaip liūtas iš Jordano tankynės šoka į ža-
liuojančią oazę, taip Aš ūmai išgąsdinsiu juos ir jie pa-
bėgs. Aš paskirsiu, ką Aš parinksiu. Kas yra man ly-
gus ir kas gali man priešintis? Koks valdovas galėtų
prieštarauti man?" (Jer 49,19-21) 45 Tai Viešpaties nu-
tarimas ir planas apie Babiloną ir apie kaldėnų kraštą.
Menkas piemenėlis jų bandą nusivarys ir jų ganyklą su-
naikins. 46 Žinia, kad Babilonas krito, sudrebins žemę,
ir išgirs visos tautos.

Labai daug citatų ir išsireiškimų yra apie Babilonijos kritimą ir žydų sugrįžimą į savo kraštą. Belis ir Merodachas buvo Babilonijos dievaičiai.

Žydų grįžimas buvo dvigubas; jie grįžo į savo tėviškę ir pas savo Dievą. "Džiaukitės ir didžiuoktės" tai ironijos žodžiai babiloniečiams. Meratajimas ir Pekada buvo babiloniečių vietovės. Iš šiaurės atžygiuoja baisus priešas. Babilonijos kritimas sudrebino visą pasaulį!

51 skyrius
PRANAŠAVIMO TĄSA APIE BABILONO
SUNAIKINIMĄ IR IZRAELITŲ GRĮŽIMĄ 1-64
1 Taip sako Viešpats: "Aš pažadinsiu prieš Babilo-
nijos ir kaldėnų gyventojus sunaikinimo dvasią. 2 Aš
siųsiu į Babiloną vėtytojus. Jie vėtys jį ir sunaikins šalį.
Ji bus užpulta iš visų pusių. (Jer 15,7) 3 Šauliai nepa-
varkite ir šarvuotieji nenusilpkite! Nesigailėkite jos jau-
nuolių ir sunaikinkite visus kariuomenės pulkus. 4 Žu-
vusieji ir sunkiai sužeisti kaldėnų krašte gulės gatvėse.
5 Izraelitų ir Judėjos žmonių Aš neatsūmiau, nors šis
kraštas yra pilnas nusikaltimų, Izraelio Šventajam. (Iz
54,4; 50,11,29) 6 Bėkite iš Babilonijos, gelbėkitės, ne-
žūkite dėl jos nusikaltimų. Aš išliesiu savo rūstybę ir
atlyginisu jai už jos darbus. (Jer 50,8; Apr 18,4; Iz
48,20) 7 Babilonija buvo auksinė taurė mano rankoje,
visa žemė pasigėrė iš jos. Jos vyno gėrė tautos, todėl
jos išprotėjo. (Jer 25,15; Apr 17,4; 18,3) 8 Babilonija
krito — ji sutriuškinta. Apraudokite ją, atneškite balza-
mo jos skausmams, gal ji pagis?" (Apr 18,2) 9 "Mes
gydėme Babiloniją, bet ji nepagijo. Palikime ją ir grįž-
kime į savo kraštą. Jos teismas pasiekė dangų. 10 Vieš-
pats aiškiai parodė mūsų teisingumą. Eikime ir pasako-
kime Sione, ką Viešpats, mūsų Dievas, padarė", — sa-
kė izraelitai.

11 Galąskite strėles, imkite skydus! Viešpats sukė-
lė medų karalius. Jo tikslas buvo sunaikinti Babiloniją.
Tai Viešpaties kerštas dėl šventovės. (Iz 13,17; Jer
50,28) 12 Iškelkite vėliavą prieš Babilono sienas, su-
stiprinkite sargybą, paruoškite slaptą puolimą. Ką Vieš-
pats nusprendė, tą Jis padarys Babilono gyventojams.
13 Babilonas turtingas upėmis ir lobiais, bet jo galas at-
ėjo, gyvybės siūlas nutrūko. (Apr 17,1) 14 Pulkų Vieš-
pats prisiekė: "Jei tavyje būtų tiek žmonių kiek skėrių,
tačiau tu būsi nugalėta — pergalės šauksmas skambės".
15 Viešpats savo jėga sutvėrė žemę, išmintimi sukūrė

pasaulį ir ištiesė dangų. 16 Jo balso klauso vandenys,
pakyla aukštyn; Jam liepiant, debesys atplaukia iš že-
mės pakraščių, žaibuoja, lyja ir vėjas pučia. 17 Žmogus
mato ir nesupranta. Auksakaliui gėda, nes jo nulieti sta-
bai yra apgaulė, jie neturi dvasios. 18 Tai beverčiai dar-
bai, juoko verti — jie žus. 19 Kitoks yra Jokūbo Die-
vas; Jis visa sukūrė. Izraelio giminė yra jo tėvonystė.
Jis yra pulkų Viešpats.

20 "Tu, Babilonija, buvai mano kūjis ir kovos
ginklas. Tavim sudaužiau tautas ir sunaikinau karalys-
tes. (Jer 50,23; Iz 10,5) 21 Tavimi sunaikinau: žirgą ir
raitelį, kovos vežimą ir jame esančius, 22 vyrą, moterį,
vaiką, seną, jaunuolį, jaunuolę, 23 piemenį ir bandą, ar-
toją ir jungą su gyvuliais, kunigaikščius ir valdininkus.
24 Bet Aš atlyginsiu Babilonijai ir visiems Kaldėjos
gyventojams jūsų akivaizdoje už jų piktybes, padarytas
Sione", sako Viešpats. (Jer 50,29) 25 "Tu buvai lyg
ugniakalnis, sunaikinęs visą žemę. Aš ištiesiu savo
ranką prieš tave, sulyginsiu tave su žeme ir paversiu pe-
lenais. 26 Tavo akmenų nenaudos nei kampams nei pa-
matams. Tu būsi amžina dykuma.

27 Iškelkite vėliavą, trimituokite trimitais, kad iš-
girstų tautos. Pasiruoškite kovai prieš Babiloniją su
Ararato, Minio ir Askenos valstybėmis. Paskirkite ka-
riuomenei vadą ir surinkite tiek karių, kaip skėrių lau-
kuose. (Iz 13,3; 1 M 10,3) 28 Paruoškite kovai medų
karalius, valdovus, kunigaikščius ir visus kraštus, jų
valdžioje esančius, prieš Babiloniją. 29 Žemė pajudės ir
drebės, nes Babilonijai bus įvykdytas Viešpaties spren-
dimas. Babilonijos kraštas taps tuščias ir negyvena-
mas", sako Viešpats.

30 Babilonijos kariai nebetraukia į kovą. Jie sėdi
tvirtovėse netekę drąsos. Jų gyvenvietės dega, vartai iš-
laužti. 31 Pasiuntinys sutinka pasiuntinį. Jie neša žinią
Babilonijos karaliui, kad jo miestas puolamas iš visų
pusių; 32 kanalų perėjimai užimti, tvirtovės dega, kariai

panikoj. 33 Pulkų Viešpats, Izraelio Dievas, sako, kad
Babilonas yra kaip klojimas kūlimo metu. Dar valandė-
lė ir sunaikinimas baigtas.
34 "Nebukadnesaras, Babilonijos karalius, ėdė ma-
ne ir naikino, paliko mane kaip tuščią indą. Jis iščiulpė
mane kaip slibinas. Pripildęs savo pilvą mano gardu-
mynais, mane išstūmė. 35 Man ir mano žmonėms pada-
ryta skriauda, tekrinta ant Babilonijos", taip sako Sio-
nas. "Mano kraujas tekrinta ant Kaldėjos", sako Jeruza-
lė. 36 Viešpats sako: "Aš tavo reikalus tvarkysiu ir at-
keršysiu už tave. Aš išdžiovinsiu Babilonijos vandenis,
jos šaltiniai išseks. 37 Babilonas pavirs griuvėsių krūva
šakalams gyventi, — vieta pasibaisėjimo ir pajuokos;
gyventojų neliks joje. (Jer 50,13) 38 Babiloniečiai
riaumoja kaip liūtai ir jų jaunikliai, 39 geisdami kraujo.
Aš jiems paruošiu puotą; jie nusigers ir užmigs amžinu
miegu. 40 Aš juos nuvesiu į skerdyklą kaip avinėlius,
avinus ir ožius. 41 Krito Babilonas, pasaulio puošme-
na! Babilono miestas tapo siaubu tautoms! (Jer 25,26)
42 Jūra (minios) įsiveržė į Babiloną, siaubingos bangos
daužė ją. 43 Jos miestai virto tyrais, kraštas išdžiūvu-
siomis stepėmis, kuriose niekas negyvena ir joks žmo-
gus nekeliauja. 44 Aš nubausiu Belį Babilonijoje ir iš-
plėšiu iš jo gerklės, ką jis prarijo. Tautos nebeplauks
pas jį. Babilono sienos krito. (Jer 50,2) 45 Išeik iš jos,
mano tauta! Kiekvienas gelbėkite savo gyvybę nuo de-
gančios Viešpaties rūstybės. 46 Nenusiminkite, neišsi-
gąskite gandų, kurie kas metai sklis krašte apie neramu-
mus ir valdovų tarpusavio kovas. 47 Ateina laikas su-
naikinti Babilonijos stabus; visas kraštas kentės, o jo
gyventojai bus išžudyti. 48 Tada dangus, žemė ir visa,
kas juose yra, džiaugsis Babilono žuvimu, kurį užims
atžygiavęs naikintojas iš šiaurės. (Apr 18,20) 49 Babi-
lonijos ranka išžudė daug žmonių visame pasaulyje, da-
bar ji pati kris dėl nužudytųjų Izraelyje.

50 Jūs, kurie ištrūkote nuo kardo, eikite, nestovė-
kitę vietoje, ir toli būdami, atsiminkite mane ir Jeruza-
lę", sako Viešpats. (Ps 137,5) 51 "Mes susigėdome,
nes išgirdę paniekos šauksmą, buvome bejėgiai; sveti-
mi atėjo į šventąją vietą ir užpuolė Viešpaties namus",
sakė izraelitai. 52 "Ateis diena, kai Aš sunaikinsiu jų
stabus; tuomet visame krašte vaitos sužeisti. 53 Jei Ba-
bilonas pakiltų iki dangaus ir savo pilis pastatytų iki de-
besų, mano siųstas naikintojas, užklups jį. 54 Klausy-
kis! Tai šauksmas iš Babilono, nes baisus sunaikinimas
Kaldėjos krašte. 55 Aš naikinu Babiloną ir nuraminsiu
jį amžiams. Kariai puola bangomis, lyg galingi vande-
nys, garsiai šaukdami. 56 Priešas veržiasi į Babiloną; jo
kariai patenka į nelaisvę, jų lankai sulaužyti. Aš pelny-
tai baudžiu už nusikaltimus. (5 M 32,35) 57 Aš nugir-
dau Babilonijos kunigaikščius ir išminčius, valdovus,
valdininkus ir karius. Jie užmigs amžinu miegu ir nepa-
bus", sako Karalius, pulkų Viešpats. 58 "Plačioji Babi-
lono siena bus sulyginta su žeme ir aukštieji vartai su-
deginti. Tautos vargo veltui, giminės dirbo ir statė su-
naikinimui", sako Viešpats. (Ab 2,13)

59 Pranašo Jeremijo žodis Serajui, Masejo sūnaus
Nerio sūnui, kai jis lydėjo Zedekiją, Judėjos karalių, jo
ketvirtais karaliavimo metais į Babiloną. Serajas buvo
aukštas karininkas. (Jer 36 ,4) 60 Jeremijas užrašė į
knygą visas detales apie Babilonijos sunaikinimą ir jos
ateitį. 61 Jeremijas sakė Serajui: "Nuvykęs į Babiloną,
perskaityk visus šiuos žodžius 62 ir sakyk: 'Viešpatie,
Tu grasinai šitą vietą taip sunaikinti, kad čia nebebus jo-
kių gyventojų, nei žmonių, nei gyvulių; ji liks amžina
dykuma'. (Apr 18,21) 63 Perskaitęs šią knygą, pririšk
prie jos akmenį ir įmesk ją į Eufrato upę, 64 sakyda-
mas: 'Taip įvyks su Babilonija, ji paskęs ir nebeiškils.
Tokį likimą Viešpats jai paskyrė'". Tiek Jeremijo žo-
džių.

Šis skyrius yra tąsa 50 skyriaus. Kalbama apie Babilonijos sunaikinimą ir žydų išgelbėjimą. Čia aiškiai pasakyta, kad priešas iš šiaurės yra medai. Sunaikinimas yra labai žiaurus; žudo priešai, draugai nebegali padėti. Žmonės ir net kariai panikos apimti žudosi patys; lavonų visur pilna. Skirsneliai 15-19 yra pakartoti iš 10,12-16. Babilonas bus taip sunaikintas, kad jo akmenų nebegalės panaudoti jokiai statybai. Jo nusikaltimas buvo Siono sunaikinimas. Babilonas puolamas paskutinį kartą — galutinai. Visur siaučia gaisrai, kariai išsigandę slepiasi už mūrų, karaliui pranešami pralaimėjimai, — miestas yra lyg kūlimo metu klojimas. Babiloniečiai dar riaumoja kaip liūtai, bet jie jau greit užmigs amžinu miegu. Babilone vyko valdovų tarpe kovos; išorinis priešas sunaikino miestą; prispaustieji džiaugėsi.

Babilono sunaikinimas vyko palaipsniui, bet jis buvo visai sunaikintas. 538 pr. Kr. persų karalius Kiras užėmė Babiloną. Po jo buvęs karalius Darijus I nugriovė miesto sieną ir vartus 519 metais. Miesto apsaugos siena buvo 100 metrų aukščio ir 25 pločio. Graikijos karalius Aleksandras didysis norėjo atstatyti Babiloną (331 metais), bet jam staiga mirus, niekas neatstatė jo.

50 ir 51 skyrių kalbas parašė Jeremijas (Baruchas) ir įteikė Barucho broliui Serajui, (Jer 32,12) aukštam karininkui, kuris lydėjo karalių Zedekiją į Babiloną 584 pr. Kr. (Jer 29,3) Jis turėjo Babilone perskaityti šį raštą; gal kelių gerai patikimų žmonių akyse ir, pririšęs akmenį prie jo, įmesti į Eufratą. Tai buvo ženklas; kaip raštas nebeiškils iš vandens, taip kris Babilonas ir nebebus atstatytas. Perskaityti raštą buvo labai pavojinga. Barucho brolis tą padarė. Jeremijui buvo pasakyta, kad tremtis tęsis 70 metų, o po to Babilonija bus sunaikinta.

52 skyrius

JUDĖJOS IR JERUZALĖS SUNAIKINIMAS 1-34

1 Zedekijas buvo dvidešimt vienerių metų, kai jis
tapo karaliumi; jis karaliavo vienuolika metų Jeruzalėje.
Jo motina vardu Hamutala, buvo Jeremijo duktė iš Lib-
nos. (Jer 39,1-10; 2 Kar 24,18-25; 2 Ch 36,11-21) 2
Jis nusikalto Viešpačiui kaip Joakimas. 3 Viešpaties
rūstybė prislėgė Jeruzalę ir Judėją, nes Jis atstūmė jas.
Zedekijas sukilo prieš Babilonijos karalių. 4 Nebukad-
nesaras, Babilonijos karalius, Zedekijo karaliavimo de-
vintais metais dešimto mėnesio dešimtą dieną atžygiavo
su visa kariuomene prieš Jeruzalę; ją apgulė ir pastatė
sustiprinimų. 5 Miesto apgulimas tęsėsi iki vienuoliktų
karaliaus Zedekijo viešpatavimo metų. 6 Ketvirto mėne-
sio devintą dieną miestą ištiko toks badas, kad žmonės
nebeturėjo ko valgyti. 7 Jie pralaužė miesto sieną. Kara-
lius ir visi jo kariai pabėgo naktį pro vartus dviejų sienų
tarpu pro karaliaus sodą. Kaldėnai buvo apsupę miestą.
Zedekijo kariai traukėsi keliu į Jordano slėnį. 8 Kaldėnų
kariuomenė vijosi karalių ir sugavo Zedekiją lygumoje
prie Jericho. Visa jo kariuomenė buvo išsklaidyta. 9
Karalius Zedekijas pateko į babiloniečių rankas ir buvo
atvestas pas Babilonijos karalių į Riblą, Hamato krašte.
Tas padarė sprendimą. 10 Babilonijos karaliaus įsaky-
mu buvo nužudyti Zedekijo sūnūs tėvo akyse, taip pat
ir visi Judėjos vyresnieji Ribloje. 11 O Zedekijui buvo
išluptos akys; jis apkaltas grandinėmis, buvo nugaben-
tas į Babiloną ir įmestas į kalėjimą, kuriame išbuvo iki
mirties. (Jer 32,5)

12 Devynioliktais Nabukadnesaro, Babilonijos ka-
raliaus, viešpatavimo metais penktą mėnesį dešimtą die-
ną, kariuomenės viršininkas Nabusaradanas, kuris tar-
navo Babilonijos karaliui, atvyko į Jeruzalę. 13 Jis su-
degino Viešpaties šventovę, karaliaus rūmus ir visus
didesnius Jeruzalės namus. 14 Kaldėnų kariai, esą su
kariuomenės viršininkais Jeruzalėje, sugriovė Jeruzalės

sienas. 15 Nebusaradanas, kariuomenės viršininkas, iš-
gabeno į nelaisvę dalį tautos beturčių, išlikusius miesto
gyventojus, perbėgusius pas babiloniečius ir visus ama-
tininkus. 16 Nebusaradanas paliko kai kuriuos krašto
beturčius daržininkais ir žemdirbiais. 17 Kaldėnai su-
laužė žalvarines kolonas, papėdes ir žalvarinį baseiną
prie Viešpaties šventovės ir visą žalvarį išgabeno į Ba-
bilonią. (Jer 27,19,22) 18 Jie paėmė ir puodus, šakutes,
valymo ir šlakstymo įrankius ir visus indus, naudotus
Dievo tarnyboje. 19 Kariuomenės viršininkas paėmė ir
ąsočius, smilkytuvus, taureles, praustuves, žibintus,
grūstuvėlius, lėkštes ir visa, kas buvo iš aukso ir sidab-
ro; 20 abi kolonas, baseiną, dvylika žalvarinių jaučių iš
po jo papėdes, kurias karalius Saliamonas buvo pada-
ręs Viešpaties šventovei. Tų visų daiktų žalvaris buvo
nepasveriamas. (1 Kar 7,15-47) 21 Kiekviena tų dviejų
kolonų buvo aštuoniolikos mastų aukščio ir dvylikos
mastų apimties; kolonos sienos keturių pirštų storio, o
vidus tuščias. 22 Ant abiejų kolonų buvo žalvarinės
galvenos, kiekviena penkių mastų aukščio; tinkleliai ir
granatinai obuoliai buvo žalvariniai. Tokia pat buvo ir
antroji kolona. 23 Devyniasdešimt šeši kabantys grana-
tiniai obuoliai matėsi; iš viso aplinkui ant tinklelio jų
buvo šimtas. 24 Kariuomenės viršininkas paėmė vy-
riausią kunigą Serają, antrąjį kunigą Sefanją ir tris prie-
angio sargus. (1 Ch 5,40) 25 Be to, dar paėmė miesto
valdininką, kuris buvo karių viršininkas, septynis vy-
rus, karaliaus patarėjus, kuriuos rado mieste, kariuome-
nės karininko raštininką, kuris šaukdavo naujokus, ir
šešiasdešimt krašto vyrų iš miesto. 26 Nebusaradanas,
kariuomenės viršininkas, paėmęs juos, nusiuntė Babi-
lonijos karaliui į Riblą. 27 Karalius įsakė juos nužudyti
Ribloje, Hamato krašte. Taip Judėjos gyventojai buvo
ištremti iš savo krašto. 28 Nebukadnesaras septintais
savo karaliavimo metais iš Jeruzalės ištrėmė tris tūks-
tančius dvidešimt tris žydus; (2 Kar 24,11-16) 29 aš-

tuonioliktais metais — aštuonis šimtus trisdešimt du asmenis; 30 dvidešimt trečiais metais, kariuomenės viršininkas Nebusaradanas, ištrėmė septynis šimtus keturiasdešimt penkis Judėjos gyventojus; viso — keturis tūkstančius šešis šimtus žmonių. (2 Kar 25,27-30)

31 Trisdešimt septintais Judėjos karaliaus Joakimo tremties metais dvylikto mėnesio dvidešimt penktą dieną, Babilonijos karalius Evilmerodachas, pirmaisiais savo karaliavimo metais, dovanojo bausmę Judėjos karaliui Joakimui ir išleido jį iš kalėjimo. 32 Jis kalbėjo su juo draugiškai ir davė jam aukštesnę kėdę negu kitiems karaliams, esantiems Babilonijos nelaisvėje. 33 Joakimui buvo pakeisti kalinio drabužiai ir buvo leista valgyti prie karaliaus stalo iki gyvos galvos. 34 Be to kiekvieną dieną jis gavo karaliaus jam skirtą priedą.

Kas šiame skyriuje sakyta, buvo parašyta 2 Kar 24,18-30. Karalius Zedekijas sulaužė priesaiką Nebukadnesarui — sukilo prieš jį. Nebukadnesaras apgulė Jeruzalę ir paėmė ją. Zedekijo sūnus ir Judėjos kilminguosius nužudė jo akyse; jam išlupo akis ir jį nugabeno į Babiloną. Po mėnesio laiko atvyko kariuomenės vadas Nebusaradanas; jis išplėšė šventovės turtus, nugriovė miesto apsaugos sieną ir miestą sudegino; 4600 gyventojų ištrėmė į Babiloniją. Taip buvo sunaikinta Judėja.

Po 37 metų tremties, Babilonijos karalius Evilmerodachas, išleido iš kalėjimo karalių Joakimą, pakeitė kalėjimo rūbus civiliais, davė jam garbės vietą, aprūpino karališku maistu. Tas yra parašyta 2 Kar 25,27-.

PANAUDOTOS LITERATUROS SARAŠAS

Commentary, by Natthew Henry
Dake's Annotated Reference Bible, by E.J. Dake, Atlanta, Georgia, 1970.
The New Bible Commentary, by F. Davidson, Grand Rapids, 1954.
Jubiläums - Bibel, Stuttgart.
Calwer Bibellexikon, von T. Schlatter, Stuttgart, 1959
Bibel Übersetzung, von Hans Bruns, Giessen, 1969.
Das Alte Testament Deutsch, Gerhard von Rad, Göttingen, 1967.
Die Botschaft des Alten Testaments, Mag. Hellmuth Frey, Calwer Verlag, Stuttgart, 1964
Šventojo Rašto vertimas ir komentarai, arkivyskupas J. Jonas Skvireckas, Roma, 1958.

TURINYS